SANDRA BRAUN

NĖRA NAMŲ BE DŪMŲ

SANDRA BRAUN

NĖRA NAMŲ BE DŪMŲ

Romanas

Vilnius Rosma

UDK 820(73)-3
Br 291

Brown, Sandra

Br 291 Nėra namų be dūmų: romanas / Sandra Braun; [vertė Laima Račienė].— Vilnius: Rosma, 1997.— 464 p.

ISBN 9986-00-169-2

Nedidelis Rytų Techaso miestelis Iden Pasos. Aistringą meilužių porelės pasimatymą nutraukia netikėtai pasirodęs vyras. Ir čia moteris pasielgia labai nelauktai,— kad nebūtų demaskuota, ji šauna į savo meilužį, apsimesdama, jog jis norėjęs ją išprievartauti. Įvykiai rutuliojasi toliau, kaskart tapdami vis labiau netikėtais: sprogimai, gaisrai, žmogžudystės, savižudybės ir netgi valstybinis perversmas.

Tokiame fone pavaizduota pagrindinių veikėjų — Kėjaus ir Laros — meilė, įveikianti visas kliūtis.

UDK 820(73)-3

ISBN 9986-00-169-2

PIRMASIS SKYRIUS

Jis niekada nejautė kokios nors ypatingos meilės katėms.

O šalia jo buvusi moteris murkė kaip katė. Visas jos kūnas, krūtinė, pilvas rodė didžiulį pasitenkinimą. Moters akys buvo siauros, truputį įkypos smilkinių link ir grakštūs, gašlūs judesiai. Tokios moterys ne laksto, o išdidžiai vaikšto. Ji buvo parengusi detalų strateginį planą vyrui įaistrinti. Ji rąžėsi ir glaustėsi prie jo tarsi ruda aistrų apsvaiginta katė, o atėjus kulminacijos momentui, spiegė ir draskė nagais partnerio pečius.

Katės jam atrodė paslaptingos ir klastingos, negana to, nepatikimos. Jis bijodavo joms atsukti nugarą.

— Na, kaip aš tau patikau? — Jos aistringas ir gašlus balsas priminė naktį už nuleistų naktinių užuolaidų.

— O ką, argi aš skundžiuosi?

Kėjus Taketas labai nemėgo vertinti mylėjimosi. Jeigu tu esi patenkintas, tai kam reikia tuščiai plepėti. O jeigu esi nepatenkintas, tai juo labiau reikia patylėti.

Moteris palaikė jo dviprasmišką atsakymą komplimentu ir išlipo iš lovos. Apsinuoginusi nuėjo prie apstatyto flakonėliais ir dėžutėmis su kremais tualetinio staliuko. ir brangiu, papuoštu brangakmeniais žiebtuvėliu užsidegė cigaretę.

— Ar nori užsirūkyti?

— Ne, ačiū.

— O išgerti?

— Ko gero, norėčiau. Jeigu yra ko nors po ranka. Nuobodžiaudamas Kėjus žiūrėjo į krištolinį sietyną palu-

bėje. Neskoningas ir bjaurus sietynas. Pernelyg gremėzdiškas miegamajame netgi ir tada, kai dalis lempučių vos šviečia per krištolinius karulius. Ryškiai rausvas kilimas toks pat siaubingas kaip ir kilnojamas, papuoštas bronza baras, apstatytas įmantriais krištoliniais grafinais. Ji įpylė jam viskio.

— Ko tau skubėti,— moteris nusišypsojo.— Vyras išvažiavo į kitą miestą, o dukra nakvoja pas draugus.

— Kokios lyties, vyriškos ar moteriškos?

— Moteriškos. Dėl Dievo meilės, jai tik šešiolika metų.

Negražu jai pasakyti, kad ji pati gerokai prieš šešiolika metų įgijo lengvabūdės merginos reputaciją. Taketas tai nutylėjo veikiau iš abejingumo.

— Aš noriu pasakyti, kad jūsų laukia ištisa naktis.— Ji padavė jam stiklinaitę, atsisėdo šalia, priglausdama šlaunį prie jo šlaunies.

Kėjus pakėlė galvą nuo pagalvės, apvilktos šilkiniu užvalkalu, ir nugėrė truputį neskiesto viskio.

— Man reikia eiti. Aš grįžau į miestą jau...— Jis pažiūrėjo į savo laikrodį.— Atvažiavau jau prieš tris su puse valandos, o dar neperžengiau gimtųjų namų slenksčio.

— Tu juk sakei, kad jie tavęs šiandien nelaukia.

— Taip, bet aš žadėjau, kad grįšiu į namus, kai tik būsiu laisvas.

Ji apvyniojo aplink pirštą jo tamsių plaukų sruogą.

— Bet tu nesitikėjai, kad, kai tik pasirodysi mieste, mane sutikti „Po palme".

Jis baigė gerti viskį ir įgrūdo jai į rankas tuščią stiklinaitę.

— Įdomu, kodėl ta įstaiga vadinama „Po palme". Cia nerasi nė vienos palmės trys mylios aplinkui. Ar tu ten dažnai lankaisi?

— Pakankamai dažnai,— pasakė ji, gudriai šypsodamasi.

— Kai vyro nėra mieste? — su tokia pat gudria pašaipa pasidomėjo Kėjus.

— Ir dar tada, kai liūdesys ir vienatvė pasidaro nepakeliami, o taip būna beveik kasdien. Bare „Po palme" visada galima rasti įdomią kompaniją.

Taketas pažvelgė į jos didžiulį biustą.

— Tai tiesa. Neabejoju, kad tu meiliniesi visiems iš eilės, kol jiems sustangrėja.

— O tu neblogai mane pažįsti.— Juokdamasi krūtininiu juoku, ji pasviro prie jo, kad paliestų jo burną savo drėgnomis lūpomis.

Jis nusisuko.

— Aš tavęs visiškai nepažįstu.

— Tai netiesa, Kėjau Taketai.— Ji įsižeidusi išsitiesė.— Mes mokėmės vienoje mokykloje.

— Aš su daug kuo mokiausi mokykloje. Tačiau tai nereiškia, jog aš turėčiau visas pažinti.

— Bet tu su manim bučiavaisi.

— Meluoji.— Jis pamiršo mandagumą.— Aš nemėgstu stovėti eilėje, tarp tavo garbintojų manęs niekada nebuvo.

Jos primerktose akyse blykstelėjo pyktis, kuris tuojau pat užgeso. Vienu akimirksniu moteris įtraukė iškištus nagučius.

— Tu esi teisus, mes su tavimi nebuvome susitikę,— sumurmėjo ji.— Tačiau kartą, kai mes nugalėjome, kai mes nugalėjome vaikinus iš Gleidvoterio, tu kartu su visa mūsų futbolo komanda ėjai iš aikštės į drabužinę. O mes su draugėmis, na, ir apskritai visi Iden Paso gyventojai, visi kaip vienas sustojome pakeliui, kad jus pasveikintumėme.— Tu,— tęsė ji, suleidusi nagus į jo nuogą krūtinę,— tu geriausiai žaidei iš visų žaidėjų. Tavo marškinėliai buvo purvini ir šlapi nuo prakaito ir, žinoma, visoms mergaitėms tu buvai visų gražiausias. Man atrodo, kad ir tu pats taip manei.

Ji sustojo laukdama, ką jis pasakys, bet Kėjus abejingai į ją spoksojo. Jis prisiminė daugybę tokių dienų, apie kokią ji ką tik papasakojo. Baimė prieš pradedant žaisti ir džiūgavimas, laimėjus pergalę. Akinanti stadiono šviesa. Žygiuojančio orkestro garsai. Šviežių kukurūzų kvapas. Garsūs būrelio aistruolių šūkavimai. Šėlstančios tribūnos.

Ir Džodė, jos balsas visų garsiausiai jį padrąsinantis. Kaip seniai tai buvo.

— Kai tu ėjai pro mane,— tęsė ji,— tu sučiupai mane už liemens, pakėlei nuo žemės, priglaudei prie krūtinės ir pabučiavai tiesiai į lūpas. Ir dar taip stipriai pabučiavai. Kaip tikras nugalėtojas.

— Nejaugi? Ar tu gerai prisimeni?

— Dar ir kaip. Aš tiesiog netekau galvos.— Ji palinko prie jo, liesdama krūtų speneliais jo krūtinę.— Ilgai man reikėjo laukti, kol tu pagaliau baigei tai, ką tada pradėjai.

— Ką gi, esu laimingas galėdamas padaryti paslaugą.— Jis patapšnojo jai per sėdmenis ir atsisėdo ant lovos.— Man laikas eiti.

Kėjus ištiesė ranką ir ištraukė savo džinsus jai iš už nugaros.

— Ar tu iš tikrųjų išeini? — nustebo ji.

— Taip.

Moteris nuliūdo ir užgesino cigaretę peleninėje, stovėjusioje ant naktinio staliuko.

— Ak tu niekše,— sumurmėjo ji. Paskui, pakeitusi taktiką, moteris nušoko nuo lovos ir ištraukė iš rankų džinsus, jam dar nespėjus jų užsimauti. Gundydama vyrą, ji prisiglaudė jam prie šlaunies.— Jau vėlu, Kėjau. Mamytės namuose jau visi kietai miega. Pasilik su manim.— Ji įkišo jam ranką tarp kojų ir pradėjo grubiai ir įgudusiai jį glamonėti, žiūrėdama jam tiesiai į veidą.— Žinok, kad tu taip ir liksi neišmanėlis, jeigu neparagausi vieno mano rytinių firminių patiekalų.

Kėjus pašaipiai išviepė lūpas.

— Ar tu patieki jį tiesiai į lovą?

— Kaip tik taip. Ir su visais prieskoniais. Aš netgi...— Ji staiga nutilo ir jos pirštai nevalingai stipriai susigniaužė, priversdami jį susigūžti iš skausmo.

— Atsargiau. Tai mano turtas.

— Tyliau! — Jį paleidusi moteris ant pirštų galų nubėgo prie atidarytų miegamojo durų.

Iš lauko pasigirdo vyriškas balsas:

— Tai aš čia, katyte.

— *Po velnių!* — Ji atsisuko ir nebeliko ilgesingos gundytojos.— Tau reikia iš čia nešdintis,— sušnabždėjo ji.— Ir kuo greičiau!

Kėjus jau užsitempė džinsus ir pasilenkęs grabaliojo grindis, ieškodamas batų.

— Ar tu manai, kad man pavyks? — sušnabždėjo jis.

— Mažyte, kur tu? — Kėjus išgirdo žingsnius apačioje, marmurinėmis prieškambario plytelėmis, po to užtiestais kilimu laiptais.— Aš šiandien anksti baigiau darbą ir nusprendžiau grįžti į namus vakare, nelaukdamas ryto.

Beviltiškai mojuodama rankomis, moteris rodė Kėjui į stiklines duris, esančias tolimoje kambario pusėje.

Kėjus sugriebė į glėbį batus ir marškinius, staigiai atidarė duris ir išslinko už jų. Jis atsidūrė balkone ir tik tada prisiminė, kad miegamasis yra antrame aukšte. Persisvėręs per kaltus balkono pinučius, jis pažvelgė žemyn ir suprato, kad iš čia ne taip lengva pasprukti.

Tyliai keikdamasis, jis perkratė galvoje visus galimus sprendimus. Beje, ar verta ilgai galvoti? Kėjui Taketui yra pasitaikę pakliūti į dar keblesnę padėtį. Taifūnai, susišaudymai, žemės drebėjimai, siųsti Dievo valios arba žmonių beprotybės. Netikėtas vyro pasirodymas jam buvo visiškai ne naujiena. Reikės rizikuoti ir tikėtis, kad viskas gerai baigsis.

Kėjus būtų pasukęs atgal į miegamąjį, bet sustingo ant balkono durų slenksčio. Jis pamatė ištrauktą naktinio staliuko stalčių. Jo mylimoji gulėjo lovoje, viena ranka užsitempusi iki pasmakrės atlasinę paklodę. Kitoje rankoje ji spaudė pistoletą ir taikėsi tiesiai į jį.

— Ką tu, ar iš proto išsikraustei?

Ji pribloškė Kėjų ausį veriančiu klyksmu. Po akimirkos nuo šūvio garso jam sprogo ausų būgneliai. Širdis iš visų jėgų ėmė daužytis krūtinėje ir Kėjus ne iš karto suprato, kad sužeistas. Jis pažvelgė žemyn, į žaizdą kairiame šone, paskui negalinčiomis patikėti akimis vėl pažiūrėjo į ją.

Dabar kojų trepsėjimas girdėjosi iš koridoriaus.

— Mažyte!

Moteris vėl suklykė ausį veriančiai, kad nuo to klyksmo net kraujas sustingo gyslose. Ji vėl nusitaikė.

Atsipeikėjęs nuo apstulbimo, Kėjus staigiai šoko atgal kaip tik tuo momentu, kai pasigirdo antras šūvis. Jam pasirodė, kad šį kartą ji nepataikė, bet jis neturėjo laiko aiškintis. Kėjus numetė batus ir marškinius apačion, permetė per turėklus iš pradžių dešinę, po to — kairę koją, akimirką pasvyravo ant siauros išorinės atbrailos ir nušoko į tamsą.

Nusileidimo smūgis teko dešinei kojai. Skausmas kilo aukštyn, pervėrė blauzdą, šlaunį, pasiekė kirkšnį ir persidavė į paširdę; Kėjui užgniaužė kvapą. Nieko nematydamas priešais save, jis gaudė burna orą, sulaikydamas vėmimą ir stengdamasis neprarasti sąmonės. Paskui, pagriebęs nuo žemės batus ir marškinius, jis pasileido, kiek tik kojos neša, bėgti.

Lara sudrebėjo, išgirdusi smarkiai beldžiantis į užpakalines duris.

Ji buvo labai susidomėjusi senu, už širdies stverjančiu filmu su Bete Deivis, kurį rodė per televizorių. Pritildžiusi garsą, Lara įsiklausė. Vėl pasigirdo beldimas, tik dabar atkaklesnis ir nekantresnis. Numetusi nuo kojų pledą, ji nenoriai pakilo nuo patogios sofos ir nuskubėjo prie durų, pakeliui uždegdama šviesą.

Užpakaliniame kambaryje pro pusiau užtrauktas žaliuzes ji pamatė vyro siluetą. Lara baukščiai priėjo prie stiklinių durų ir pažiūrėjo pro plyšį.

Ryškioje verandos žibinto šviesoje vyro veidas atrodė baltas kaip popierius ir įtemptas. Pasmakrė buvo apaugusi vienos dienos šeriais. Kelios nepaklusnių tamsių plaukų sruogos buvo prilipusios prie suprakaitavusios kaktos. Suraukęs tankius tamsius antakius, jis žiūrėjo pro žaliuzes.

— Ar tai jūs, daktare? — Vyras vėl ėmė daužyti kumščiu į duris.— Atidarykite! Aš jums ištepiau visą verandą.— Jis nusišluostė kaktą rankos viršumi ir Lara pamatė ant jos kraują.

Pamiršusi bet kokį atsargumą, ji išjungė apsauginę signalizaciją ir atidarė duris. Kai tik durys atsidarė, vyras klupdamas įvirto į kambarį; jis buvo basas.

— Ilgai reikėjo jūsų laukti,— sumurmėjo jis.— Bet jums tai atleistina, jeigu jūs, kaip ir anksčiau, laikote spintoje „Džek Deniels" butelį.

Kėjus, ilgai nesvarstydamas, nuėjo prie baltos metalinės spintos vaistams ir pasilenkė, norėdamas ištraukti apatinį stalčių.

— Ten nėra viskio.

Išgirdęs jos balsą, vyras staigiai atsisuko. Kelias sekundes jis sumišęs žiūrėjo į ją, o Lara glumusi žiūrėjo į jį. Jame buvo kažkas gyvuliško, o tai kartu ir traukė, ir stūmė ją, ir nors ji buvo įpratusi prie šviežio kraujo kvapo, jo kraujo kvapas jai pasirodė ypač stiprus.

Nesąmoningai Lara norėjo pasitraukti atgal ir ne iš baimės, o vedama moteriško savisaugos instinkto. Ir vis dėlto Lara nejudėjo iš vietos, atlaikydama jo nepatiklų ir piktą žvilgsnį.

— Kas jūs esate, po velnių? Kur daktaras? — Jis piktai raukėsi, spausdamas prie šono kruviną atsegiotų marškinių skverną.

— Jums būtų geriau atsisėsti. Jūs esate sužeistas.

— Ne, poniute. Kur daktaras?

— Tikriausiai ramiai miega savo žvejų namelyje prie ežerio. Jis atsisakė praktikos ir iš čia išvažiavo jau prieš kelis mėnesius.

Nepažįstamasis su neapykanta pažvelgė į ją. Paskui piktai burbtelėjo:

— Puiku. Tik to dar betrūko.

Kėjus murmėjo keiksmažodžius, pirštais glostydamas plaukus. Paskui žengė kelis netvirtus žingsnius durų link, bet neišsilaikė ir užvirto ant operacinio stalo.

Lara nesąmoningai paskubėjo jam padėti. Jis atstūmė jos ranką, bet ir toliau rėmėsi į stalą. Sunkiai kvėpuodamas ir raukydamasis iš skausmo, vyras paprašė:

— Duokite truputį viskio.

— Kas jums atsitiko?

— Ne jūsų reikalas.

— Aš ne šiaip sau persikėliau į daktaro Patono namus. Aš dabar verčiuosi praktika vietoj jo.

Lara sutiko jo tamsiai mėlynų akių maldaujamą žvilgsnį.

— Jūs esate daktarė?

Lara linktelėjo.

— Kad aš kur skradžiai žemėn prasmegčiau...— Jis pažvelgė į ją.— Taip apsivilkusi, jūs sukelsite furorą tarp ligonių,— pastebėjo Kėjus, smakru rodydamas į jos drabužius.— Kas tai — ar tai naujausia moterų gydytojų mada.

Apsimovusi briedkelnėmis ir apsivilkusi ilgumo sulig keliais baltais marškiniais, ji stovėjo basa. Nors ir būdama taip apsivilkusi, Lara oriai paaiškino:

— Paprastai naktį aš nesivelku chalato. Tai ne darbo laikas, bet aš esu diplomuota gydytoja, todėl pamirškite mano drabužius ir leiskite apžiūrėti žaizdą. Tad kas gi atsitiko?

— Nelaimingas atsitikimas.

Vilkdama nuo nelaukto paciento marškinius, ji pastebėjo, kad jo neužsegtas diržas ir dalis sagų kelnių prarėžė. Lara atitraukė nuo žaizdos šone jo krauju išteptą ranką.

— Tai kulkos sužeidimas.

— Ne. Aš gi jums sakiau, jog tai nelaimingas atsitikimas.

Kėjus aiškiai melavo ir meluodavo, kaip buvo matyti, dažnai ir be sąžinės graužimo.

— Koks buvo nelaimingas atsitikimas?

— Aš užvirtau ant šakių.— Vyras parodė į žaizdą.— Išvalykite žaizdą, užklijuokite pleistru ir viskas bus gerai, rytoj aš būsiu kaip naujai gimęs.

Ji išsitiesė ir nesišypsodama pažvelgė į jo gudriai besišypsantį veidą.

— Liaukitės niekus pasakoti. Aš žinau, kaip atrodo šautinė žaizda,— pasakė Lara.— Čia ne mano sritis. Jums reikėtų kreiptis į apygardos ligoninę.— Atsukusi jam nugarą, Lara ėmė spaudyti telefono aparato mygtukus.— Aš jumis pasirūpinsiu, kol atvažiuos „greitoji pagalba". Prašom atsigulti. Kai tik prisiskambinsiu, pasistengsiu sustabdyti kraujavimą. Alio,— pasakė ji, kai kitame laido gale pakėlė ragelį.— Tai daktarė Malori iš Iden Paso. Mano namuose yra ligonis, kuriam reikia skubios...

Jis padėjo ranką ant telefono aparato ir jį išjungė. Lara nerimastingai apsidairė.

— Aš nevažiuosiu į jokią ligoninę,— atkirto jis.— Man nereikia jokios „greitosios pagalbos". Tai niekai. Ar jūs supratote, ką aš sakau? Niekai! Sustabdykite kraujavimą ar užklijuokite žaizdą, ir viskas bus gerai. O kaip dėl viskio? — paklausė jis jau trečią kartą.

Nekreipdama dėmesio į jo žodžius, Lara dar kartą pabandė paskambinti į ligoninę, bet dar nesuspėjus jai surinkti viso numerio, jis ištraukė jai iš rankų ragelį ir išplėšė iš aparato laidą, kuris kabojo iš jos kumščio.

Lara atsisuko į jį, norėdama jam duoti atkirtį, ir pirmą kartą nuo to laiko, kai įsileido nepažįstamąjį į savo namus, pajuto baimę. Netgi šitame mažame Techaso miestelyje dažnai pasitaiko narkomanijos atvejų. Vos tik atvykusi, Lara įrengė namuose signalizaciją, kad apsaugotų parduodamus pagal receptą vaistus ir narkotines, skausmą malšinančias, priemones nuo vagių.

Kėjus aiškiai pajuto jos baimę. Jis triukšmingai numetė ragelį ant stalo ir liūdnai nusišypsojo.

— Klausykite, daktare, jeigu aš čia būčiau atėjęs, norėdamas jus užpulti, tai seniai būčiau tai padaręs ir mano pėdos jau būtų atvėsusios. Esmė ta, kad aš nenoriu, jog apie tai sužinotų daug žmonių. Tad pamirškime ligoninę, gerai? Padėkite man ir mes atsisveikinsime.

Jo lūpos išbalo ir įsitempė. Kėjus triukšmingai pro sukąstus dantis traukė orą.

— Jums bloga?

— Visiškai ne.

— Jums labai skauda?

— Taip,— prisipažino Kėjus, linktelėdamas galvą.— Taip skauda, kad nors kauk. Jūs ką, norite, kad aš nukraujuočiau, kol mes ginčijamės.

Lara atidžiai pažiūrėjo į jo kupiną ryžto veidą ir padarė išvadą, kad jai reikia sutikti, nes kitaip jis išeis. Žinoma, būtų geriau, kad jis išeitų, bet tada nukentės jo sveikata, o galbūt jam gresia netgi mirtis. Lara įsakė vyrui nusimauti džinsus ir atsigulti.

— Aš pats ne kartą liepiau taip padaryti,— pastebėjo jis, sunkiai ropšdamasis ant stalo.

— Visiškai tuo tikiu.— Lara nuėjo prie kriauklės nusiplauti rankų dezinfekuojamuoju skysčiu.— Jeigu jūs žinote, kur daktaras Patonas laikė viskį, jūs tikriausiai esate vietinis gyventojas.

— Aš čia gimiau ir užaugau.

— Tada, kodėl jūs nežinote, jog jis išėjo poilsiauti?

— Aš kurį laiką buvau išvykęs.

— Jūs pas jį gydėtės?

— Nuo to laiko, kai save prisimenu. Jis mane gydė nuo vėjaraupių, tonzilito, sutvarkė du sulaužytus šonkaulius, raktikaulį, sulaužytą ranką, išgelbėjo nuo kraujo užkrėtimo po to, kai aš pažaidžiau futbolą su surūdijusia konservų dėžute. Man iki šiol liko randas ant šlaunies toje vietoje, kur ant jos užvirtau.

— Tikriausiai verkėte?

— Jokiu būdu,— rimtai atkirto Kėjus.— Kiek daug kartų aš čia ateidavau pagalbos vidurnaktį ir daktaras Patonas man atidarydavo tas pačias užpakalines duris. Beje, jis nebuvo toks šykštuolis, kai viskis būdavo vartojamas medicinos tikslams. Ką jūs darote?

— Tai raminamieji.— Lara pastūmė švirkšto stūmoklį ir ore išsisklaidė miglotas vaistų debesėlis.

Paskui Lara padėjo švirkštą ant stalo ir patrynė jo ranką spirite suvilgyta vata. Dar nespėjus Larai susigaudyti, ką jis ketina daryti, vyras pagriebė švirkštą, paspaudė nykščiu stūmoklį ir išleido skystį ant grindų.

— Ką jūs — mane laikote idiotu?

— Pone...

— Jeigu jūs norite, kad aš nejausčiau skausmo, duokite man stiklinaitę viskio. Aš neleisiu, kad mane pripompuotumėte narkotikų ir aš nieko nebesuvokčiau, o jūs galėtumėte iškviesti „greitąją pagalbą".

— Beje, kai dėl šerifo. Pagal įstatymą aš turiu pranešti valdžiai apie kiekvieną šaunamojo ginklo padarytą žaizdą.

Kėjus pabandė atsisėsti ir kai tai padaryti jam pavyko, skaisčiai raudonas kraujas papliupo iš žaizdos. Jis sudejavo. Lara skubiai užsimovė chirurgines pirštines ir ketindama nustatyti žaizdos rimtumą ėmė šluostyti kraują marliniais tamponais.

— Bijote užsikrėsti AIDS? — paklausė jis, mostelėjęs galva į jos pirštinėmis apmautas rankas.

— Profesinis atsargumas.

— Neverta jaudintis,— pareiškė jis pašaipiai.— Aš visada esu atsargus.

— O štai šiandien neapsisaugojote. Galbūt jus sugavo sukčiaujant, kai lošėte kortomis? O galbūt rėžėte sparną ne apie tą moterį? Arba valėte šautuvą ir jis atsitiktinai iššovė?

— Aš juk jums sakiau, kad tai...

— Prisimenu. Užgriuvote ant šakių. Tik šakės palieka durtinę žaizdą, bet neišplėšia dalies audinių.— Lara greitai ir meistriškai tvarkė žaizdą.— Klausykite, man reikės apipjauti kraštus ir susiūti vidines siūles. Skaudės. Aš turiu jums duoti skausmą malšinančių vaistų.

— Apie tai negali būti jokios kalbos.— Kėjus pabandė nulipti nuo stalo.

Lara jį sulaikė, įsirėmusi rankomis jam į pečius. Pirštinių pirštai buvo ištepti krauju.

— Gal pabandysime lidokainą? Tai vietinis nuskausminantis vaistas,— paaiškino Lara, paėmė iš spintos flakoną ir davė jam paskaityti etiketę.— Ar jūs sutinkate?

Kėjus nenoriai linktelėjo ir ėmė stebėti, kaip gydytoja ruošia kitą švirkštą. Ji suleido vaistus prie pat žaizdos. Kai aplinkiniai audiniai pasidarė nejautrūs, ji išlygino sužalotas vietas, naujus kraštus patepė fiziologiniu skysčiu, susiuvo vidines siūlęs ir drenavo žaizdą.

— O čia dar kas? — Nepažįstamasis buvo išbalęs ir gausiai prakaitavo, bet atidžiai stebėjo meistriškus jos rankų judesius.

— Tai įtaisas drenavimui. Jo reikia iš žaizdos išsiliejusiam kraujui ir limfai pašalinti ir infekcijai išvengti. Aš išimsiu dreną po kelių dienų.— Lara susiuvo vidines siūles ir steriliai aprišo žaizdą.

Įmetusi nešvarias pirštines į specialų metalinį bakelį infekuotoms medžiagoms, Lara nusiplovė rankas kriauklėje. Paskui ji paprašė jo atsisėsti, kad apvyniotų liemenį elastiniu bintu, kuris turėjo prilaikyti tvarstį.

Lara paėjo atgal ir priekabiai apžiūrėjo savo darbo rezultatus.

— Jums pasisekė, kad pasitaikė ne itin taiklus šaulys. Dar šiek tiek dešiniau ir kulka būtų palietusi gyvybiškai svarbius organus.

— O šiek tiek žemiau ir aš jau niekada nebegalėčiau įsiskverbti į kai kuriuos kitus organus.

Lara nepalankiai pažvelgė į jį.

— Manykite, kad jums labai pasisekė.

Lara stengėsi būti abejinga, nors, tvarstydama žaizdą, kiekvieną kartą jį apkabindavo rankomis ir beveik prisiglausdavo skruostu prie jo plačios krūtinės. Jo liemuo buvo tvirtas, įdegęs, apaugęs plaukais. Elastinis bintas padalijo jo plokščią raumeningą pilvą į dvi dalis. Jai teko dirbti didelių miesto ligoninių „greitosios pagalbos" skyriuose ir siūti žaizdas daugeliui įtartinų žmonių, bet nė vienas iš jų nebuvo toks šnekus, įdomus ir... gražus.

— Patikėkite, daktare, man visada velniškai sekasi.

— Gerai, gerai, aš tikiu. Panašu, jog jūs esate iš tų, kurie rizikuoja, bet sugeba išsisukti. Beje, kada paskutinį kartą jus skiepijo nuo stabligės?

— Praėjusiais metais.

Lara nepatikliai pažiūrėjo į jį. Jis tarsi prisiekdamas pakėlė dešinę ranką.

— Kad aš prasmegčiau skradžiai žemėn.

Nepažįstamasis nulipo nuo stalo ir atsirėmęs į jį šlaunimi, užsimovė džinsus. Jis neužsisegė diržo.

— Kiek aš jums skolingas?

— Penkiasdešimt dolerių už priėmimą ne darbo laiku, penkiasdešimt už siūles ir sutvarstymą, po dvylika už dvi injekcijas, įskaičiuojant ir tą, kurią jūs sugadinote, ir keturiasdešimt už vaistus.

— Kokie dar vaistai?

Lara paėmė dvi plastikines dėžutes iš užrakinamos spintos ir jam padavė.

— Tai — antibiotikas ir skausmą malšinantys vaistai. Kai tik lidokainas nustos veikti, jums ims skaudėti.

Kėjus ištraukė iš priekinės aptemptų džinsų kišenės piniginę.

— Vadinasi, taip, penkiasdešimt ir penkiasdešimt, plius dvidešimt keturi, plius keturiasdešimt, iš viso...

— Šimtas šešiasdešimt keturi doleriai.

Jis pakėlė antakį, tarsi nustebintas, jog ji taip greitai skaičiuoja.

— Taip, šimtas šešiasdešimt keturi.— Nepažįstamasis atskaičiavo iš pundelio reikalingus banknotus ir juos padėjo ant operacinio stalo.— Grąžos nereikia,— pasakė jis pridėdamas penkių dolerių banknotą vietoj keturių po vieną.

Larą nustebino, kad jis tiek daug nešiojasi grynaisiais. Netgi tada, kai jis sumokėjo jai, jam dar liko gana storas pakas pinigų.

— Išgerkite šiandien dvi kapsules antibiotikų,— įspėjo ji,— paskui gerkite po keturias per dieną, kol visas išgersite.

Jis perskaitė užrašus ant dėžučių, atidarė skausmą malšinančių vaistų dėžutę, iškratė ant delno vieną tabletę, ją įmetė į burną ir be vandens prarijo.

— Ją lengviau būtų buvę nuryti su viskio gurkšneliu.— Jo balse suskambo maldaujamos gaidelės.

Lara neigiamai papurtė galvą.

— Gerkite po vieną kas keturias valandas. Ir užsigerkite vandeniu,— pabrėžė ji, labai abejodama, kad jis laikysis tokių instrukcijų.— Ateikite rytoj pusę penkių, aš jums pakeisiu tvarstį.

— Dar už penkiasdešimt žaliųjų.

— Ne, už tai jau sumokėta.

— Esu jums labai dėkingas.

— Nėra už ką. Kai tik jūs išeisite paskambinsiu šerifui Baksteriui.

Sukryžiavęs rankas ant nuogos krūtinės, jis nuolankiai žiūrėjo į Larą.

— Norite jį išversti iš lovos tokią vėlyvą naktį? — Kėjus smerkiamai palingavo galvą.— Kiek aš prisimenu, visada pažinojau Elmą Baksterį. Jie su mano tėvu buvo bičiuliai. Kartu užaugo per naftos bumą. Ar žinote, kas tai yra? Jie sakydavo, kad tai yra tas pats, kaip kartu kautis visą karą. Būdami berniūkščiai, jie sukiojosi prie gręžimo bokštų, buvo tarsi užkietėjusių naftos išgavėjų ir spekuliantų, kurie ieškojo naftos aklai, talismanai. Jie vykdė jų pavedimus, pirkdavo jiems maistą, cigaretes, naminę degtinę, viską, ko tik jie panorėdavo. Tikriausiai

senis Elmas nenorės prisiminti, ko jie dar parūpindavo. Gerai, galite skambinti šerifui. Jeigu jis čia pasirodys, apsidžiaugs mane pamatęs, tik taip, o ne kitaip bus. Jis patapšnos man per nugarą ir pasakys: „Kažkaip ilgai tavęs čia niekur nebuvo matyti"— ir paklaus, kokių aš padariau nuodėmių.

Kėjus nutilo norėdamas įvertinti Laros reakciją. Jos akmeninis žvilgsnis jo nesutrikdė.

— Elmas turi gyvą balą darbo, be to, jam mažai moka. Iškvietimas tokią vėlyvą naktį ir dar dėl kažkokios smulkmenos jį labai supykdys. Jis paskritai yra vaidingo būdo. O jeigu jums iš tikrųjų atsitiks, kas nors rimta, pavyzdžiui, koks nors narkomanas čia įsiverš ir pareikalaus narkotikų dozės, šerifas gerai pagalvos, ar jam verta skubėti jums padėti. Ir negana to,— pridūrė jis pritildydamas balsą,— žmonės nemėgsta, kad būtų skelbiamos jų mažos paslaptys, ypač susijusios su gydymu. Tokio mažo miestelio kaip Iden Pasas žmonės tam teikia didelę reikšmę.

— Abejoju, kad Iden Pase apskritai kas nors žinotų, kas yra gydymo paslaptis,— ramiai atrėmė puolimą Lara.— Ką jūs bekalbėtumėte, aš jau patyriau, kaip greitai ir tiksliai čia dirba bevielis telefonas. Šiame miestelyje paslaptis neišbūna nė dienos. Aš taip pat gerai supratau jūsų užuominą apie šerifą. Jūs norite pasakyti, kad šerifas visiems yra savas vaikinas ir kad jeigu aš jam ir praneščiau apie šautinę žaizdą, tai tuo viskas ir baigtųsi.

— Tikriausiai taip ir būtų,— nuoširdžiai pritarė Kėjus.— Jeigu šerifas imtų tirti kiekvieną susišaudymą, tai per mėnesį jis galą gautų.

Lara pajuto, kad jis sako tiesą, ir atsidususi paklausė:

— Jus sužeidė, kai jūs elgėtės prieš įstatymus?

— Na jau ne, veikiau tai galima pavadinti mažyte nuodėme,— atsakė jis tingiai, su savim patenkinta pašaipa. Jo mėlynose akyse įsižiebė šelmiška ugnelė.— Nemanau, kad ją būtų galima laikyti neįstatymiška.

Pamiršusi, kad jai reikia laikytis oriai, Lara ėmė juoktis. Jis buvo nepanašus į nusikaltėlį, bet jau nusidėjėlis

tikrai buvo. Vargu ar tas žmogus yra pavojingas aplinkiniams, nebent neabejingai jo kerams moteriai.

— Štai kaip, vadinasi, daktarė ne tokia jau pasipūtusi. Ji moka šypsotis. Jos nuostabi šypsena.— Prisimerkęs Kėjus meilikaujamai paklausė: — Ką ji dar turi gražaus? Dabar atėjo laikas jai sukryžiuoti rankas ant krūtinės.

— Na ir ką, tokia gudrybė visada savo padaro?

— Aš visada maniau, kad vyrui ir moteriai nėra ko vedžioti kalbų.

— Štai kaip?

— Kam eikvoti jėgas ir gaišti laiką. Geriau būtų juos panaudoti kam nors kitam.

— Drįsčiau paklausti, kam kitam?

— Galite įžūliai kalbėti. Mane sunku sudrovinti. O jus?

Lara pamiršo, kada paskutinį kartą su ja flirtavo vyras. O ji pati apskritai neatmenamais laikais flirtavo. Tai buvo malonus jausmas. Tegu nors kelias minutes trunkantis. Ir staiga jai šovė mintis, kad gydytojai draudžiamas net visų nekalčiausias koketavimas. Jos šypsena pasidarė nedrąsi, paskui ji ir visiškai dingo. Daktarė išsitiesė, prisiminusi savo profesines pareigas.

— Nepamirškite marškinių,— sausai pasakė ji.

— Išmeskite juos į šiukšlių dėžę.— Kėjus žengė į šoną ir tuojau pat vėl atsirėmė į stalą; jo veidą iškreipė skausmas.— Velniai rautų!

— Kas dar?

— Prakeiktoji kulkšnis. Koja pakrypo, kai... Tikriausiai patempiau.

Lara atsitūpė ir atsargiai atraitojo dešinę jo džinsų klešnę.

— Viešpatie! Kodėl jūs man nepasakėte iš karto?

Kulkšnis ištino ir pabalo.

— Aš plūdau krauju kaip skerdžiama kiaulė. Tai buvo svarbiau. Nieko, viskas bus gerai.— Jis pasilenkė, atstūmė jos čiupinėjančias rankas ir nuleido klešnę.

— Jums būtinai reikia peršviesti koją. Galimas dalykas, jog ji yra lūžusi

— Jūs nieko neišmanote medicinoje.

— Tikrų tikriausia tiesa. Aš turiu didelę patirtį ir galiu nustatyti lūžį.

— Aš negaliu prisiimti atsakomybės...

— Prašom atsipalaiduoti. Aš neketinu jums suversti kokią nors atsakomybę.— Be marškinių, basas jis nukibilkščiavo iki durų, per kurias įėjo į namą.

— Gal prieš išeidamas nusiplausite rankas? — pasiūlė Lara.

Kėjus pažvelgė į savo krauju išteptas rankas ir papurtė galvą.

— Jos yra buvusios dar nešvaresnės.

Lara pajuto, kad neįvykdė savo gydytojos pareigos. Tačiau jis yra suaugęs žmogus, atsakingas už savo elgesį. Ji padarė viską, ką jis leido jai daryti.

— Nepamirškite gerti antibiotikų,— priminė daktarė ir pritūpusi palindo po jo dešiniąja ranka, pakišdama savo petį.

Pikapas stovėjo prie verandos. Priekiniai ratai buvo įvažiavę į neseniai jos pasodintų petunijų lysvę.

— Ar jūs turite ramentus?

— Jeigu reikės, rasiu.

— Neabejokite, reikės. Pasistenkite kelias dienas nesistoti ant dešinės kojos. Namuose ant kulkšnies uždėkite pūslę su ledu ir laikykite koją, kiek įmanoma, truputį pakeltą. Ir nepamirškite ateiti...

— Rytoj keturios trisdešimt. Nepamiršiu.

Lara pakėlė galvą ir pažvelgė į jį. Jis savo ruožtu palenkė galvą į šoną, kad į ją pažiūrėtų. Jų žvilgsniai susitiko. Lara jautė jo raumeningo ir tvirto kūno šilumą, suprasdama, kad toks gyvybingas organizmas greitai susidoros su kiekviena žaizda. Jis buvo fizinės sveikatos pavyzdys ir ji stengėsi, nors ne visada sėkmingai, į jį žiūrėti tik gydytojos akimis.

Kėjus įdėmiai ją tyrinėjo, apžiūrinėjo veidą, plaukus. Žemu, truputį prikimusiu balsu jis pastebėjo:

— Galiu prisiekti, kad aš niekada nemačiau tokios daktarės.— Jo ranka nuslydo nuo jos peties ant šlaunies.— Na, ir pačiupinėjus, jūs esate visiškai kitokia.

— O kokia turėtų būti gydytoja pačiupinėjus?

— Na jau visiškai ne tokia, kaip jūs,— tęsė Kėjus, atsargiai liesdamas ranka jos kūną.

Jis pabučiavo ją. Įžūliai, veržliai prispaudė savo lūpas prie jos lūpų.

Netekusi žado iš netikėtumo, Lara ištrūko iš jo glėbio. Širdis daužėsi iš visų jėgų, jai pasirodė karšta. Dešimtys būdų, kaip išsisukti iš tokios keblios padėties, jai šmėkštelėjo galvoje, bet geriausia bus, skubotai nusperndė ji, apsimesti, kad jos niekas nebučiavo. Nereikia tam teikti daug reikšmės. Tik pradėk kalbėti apie bučinį, kai reikės su juo smulkiai aptarti tą įvykį, ko, ji gerai žinojo, nevertėtų daryti.

Ramiai, visiškai nesijaudindama, Lara paklausė.

— Ar jus kur nors pavėžėti?

Kėjus plačiai šypsojosi, visa savo išvaizda parodydamas, kad jai nepavyko nuo jo nuslėpti sumišimo.

— Ačiū, nereikia,— atsiliepė jis.— Pikapas turi automatinį valdymą. Aš galiu jį vairuoti viena kairiąja koja.

Lara trūkčiojamai linktelėjo.

— Jeigu aš sužinosiu, kad šiąnakt buvo padarytas koks nors nusikaltimas, man reikės apie jūsų atvejį pranešti šerifui Baksteriui.

Juokdamasis ir kartu raukydamasis iš skausmo, vyras atsisėdo prie pikapo vairo.

— Nesijaudinkite. Jūs nepažeidėte įstatymo. — Jis įjungė variklį.— Iki pasimatymo, daktare.

— Būkite atsargus, pone...

— Taketai,— sušuko jis pro atvirą langą.— Galite mane vadinti Kėjumi.

Lara apmirė. Širdis, kuri ką tik veržėsi iš krūtinės, atrodė, nustojo plakti. Kraujas nuslūgo iš galvos, viskas ėmė lietis prieš akis. Matyt, Lara nepaprastai išbalo, bet jis buvo užsiėmęs išvažiavimu į kelią; negana to, jam vis tiek sutrukdytų tamsa ją matyti. Jis du kartus paspaudė signalą, atidavė jai pirštų galais pagarbą, ir pikapas dingo už posūkio.

Lara bejėgiškai atsisėdo ant šaltų betoninių laiptų, apšlakstytų sukrešėjusio kraujo lašeliais. Ji užsidengė veidą staiga sudrėkusiomis rankomis. Naktis buvo šil-

ta ir truputį tvanki, bet ji drebėjo kaip nuo šalčio. Kojos pasidengė žąsies oda. Išdžiūvo burna.

Kėjus Taketas — jaunesnysis Klarko brolis. Pagaliau jis grįžo į namus. Kaip ilgai ji laukė tos dienos. Kėjus Taketas — svarbi drąsaus plano, jos kurto ir tobulinto visus praėjusius metus, grandis. Ir štai dabar jis grįžo. Ji turi rasti būdą užsitikrinti jo paramą. Tačiau kaip?

Daktarė Lara Malori buvo paskutinis žmogus, su kuriuo norėtų susitikti Kėjus Taketas.

ANTRASIS SKYRIUS

Tą rytą, kaip paprastai, vos tik suskambus žadintuvui, Džeinelena Taket pakilo iš savo mergautinės lovos. Vonioje čiaupai atsisukdavo gausdami, karštas vanduo garsiai gurgėjo ir šniokštė sienose nutiestuose vamzdžiuose, bet ji taip įprato prie tų garsų, kad jų net negirdėdavo.

Džeinelena čia pragyveno visus trisdešimt trejus savo gyvenimo metus ir net neįsivaizdavo, kad galėtų gyventi kokioje nors kitoje vietoje; na, ir nenorėjo kitur gyventi. Jos tėvas pastatė tą namą savo jaunajai žmonai prieš keturiasdešimt metų ir nors, bėgant metams, jį nuolat perstatinėjo ir modernino, ant sienų ir grindų liko nenuvalomų dėmių ir įbrėžimų, Džeinelenos ir jos brolių žaidimų liudytojų. Tie ženklai suteikė namui ypatingą charakterį kaip mėgstančios šypsotis moters veidui raukšlelės lūpų kampučiuose.

Klarkui ir Kėjui namas buvo tik gyvenamoji vieta. Tačiau Džeinelena jį laikė lygiateisiu šeimos nariu kaip ir brolius bei tėvus. Su mylinčios sielos dėmesingumu ji apžiūrėjo namą daugelį kartų ir žinojo visus užkaborius nuo stogo iki rūsio. Ji žinojo namą kaip savo pačios kūną. O galbūt net geriau. Džeinelena niekada nesidomėjo savo kūnu, niekada mintimis nesikreipdavo į savo asmenį, niekada nesusimąstydavo apie savo gyvenimą ir neklausdavo savęs, ar ji laiminga, ar ne. Ji gyveno gyvenimą tokį, koks jis yra.

Išsimaudžiusi po dušu, panelė Taket prisisegė darbinį chakio spalvos sijoną ir apsivilko paprastą medvil-

ninę palaidinukę. Ji mūvėjo kūno spalvos kojines; jos rudi odiniai bateliai nepretendavo būti madingi, bet buvo patogūs. Jos plaukai buvo surišti ant pakaušio į tvarkingą uodegą, vienintelis papuošalas — nebrangus rankinis laikrodis. Džeinelena beveik nenaudojo kosmetikos. Lašelis raudonio ant skruostų, trupinėlis juodo tušo ant blakstienų galiukų, truputis rausvų lūpų dažų ir ji pasiruošusi sutikti dieną.

Saulė tik kilo, kai Deinelena dar tamsiais laiptais nulipo žemyn. Perėjo vestibiulį pirmame aukšte ir įėjusi į virtuvę įjungė palubėje kabančias dienos šviesos lempas, kurios apšvietė kambarį akinamai žydrai balta operacinės šviesa. Ji negalėjo pakęsti tos ryškios įkyrios šviesos, nuo kurios prarasdavo jaukumą tradiciškai apstatyta virtuvė.

Tačiau Džodei tai patiko.

Įprastiniu judesiu Džeinelena įjungė kavinuką. Ji visada skrupulingai atlikdavo savo rytines pareigas nuo tos dienos, kai buvo atsiskaityta su paskutine šiuose namuose gyvenusia ekonome. Kai Džeinelenai sukako penkiolika metų, ji pareiškė, kad jai daugiau nebereikia auklės, pati galinti susiruošti į mokyklą, o tarp kitų reikalų ir pagaminti motinai pusryčius.

Meideila, jų dabartinė ateinanti tarnaitė, dirbdavo tik penkias valandas per dieną. Ji tvarkydavo namus ir skalbdavo, pagamindavo šį bei tą pietums. Kitus namų reikalus, ir tai be savo pareigų „Taketų naftos ir dujų kompanijoje", Džeinelena sėkmingai tvarkė pati.

Ji žvilgtelėjo į šaldytuvą, norėdama patikrinti, ar ten yra ąsotis su apelsinų sultimis, ir įpylė grietinėlės į pienpuodį. Džodei negalima gerti kavos su tokia riebia grietinėle, bet ji nieko neklausydavo ir visada darydavo taip, kaip panorėdavo.

Kol kavinukas šnypštė ir burbuliavo, Džeinelena pripylė virinto vandens į laistytuvą ir nuėjo į dengtą užpakalinę verandą palaistyti paparčių ir begonijų.

Štai tada ji ir pamatė pikapą. Jis pasirodė jai nepažįstamas, bet buvo pastatytas prie užpakalinių durų, tarsi visada būtų stovėjęs toje vietoje. Toje pačioje vietoje, kur Kėjus paprastai. . .

Džeinelena pasuko atgal, vos neištaškydama iš laistytuvo vandens, skubiai jį pastačiusi ant virtuvinio stalo, ji išbėgo iš virtuvės, nubėgo per vestibiulį iki laiptų, nusitvėrė ranka už stulpo, apsuko pusratį kaip kadaise vaikystėje, paskui pasileido laiptais į viršų. Antrame aukšte ji nuskriejo koridoriumi iki paskutinio miegamojo durų ir nepasibeldusi įpuolė į vidų.

— Kėjau!

— *Ką?*

Penkiais pirštais šukuodamas tamsius susivėlusius plaukus, Kėjus pakėlė galvą nuo pagalvės. Jis tankiai sumirksėjo, norėdamas ją įžiūrėti. Paskui sudejavo, prispausdamas ranką prie šono, ir nukrito ant pagalvės.

— Viešpatie, argi galima taip gąsdinti. Man kartą taip nutiko su beduinu, aš vos jam neperrėžiau pilvo, gerai, jog laiku susiprotėjau, kad tai yra vienas mūsų draugų.

Nekreipdama dėmesio į priekaištus, Džeinelena puolė broliui ant kaklo.

— Kėjau! Tu grįžai. Kada? Kodėl tu mūsų neprižadinai? Tu namuose, namuose. Ačiū, ačiū tau, kad tu atvažiavai.

Džeinelena stipriai jį apkabino ir ėmė bučiuoti į kaktą ir į skruostus.

— Gerai, gerai, aš supratau. Tu džiaugiesi mane matydama.— Niurzgėdamas jis išsisukinėjo nuo jos bučinių, bet kai jam pavyko atsisėsti, jo veide švytėjo šypsena.— Sveika, sesute.— Kėjus ją apžiūrėjo paraudusiomis akimis.— Na kaip tu? Žilų plaukų nėra. Dantys beveik visi sveiki. Priaugai iš viso kokius penkis šešis svarus *. Apskritai nelabai pasenai.

— Aš visiškai nepastorėjau, taip ir žinok. Ir atrodau kaip paprastai. Dėl to galima tik apgailestauti.— Visiškai nekoketuodama, Džeinelena pridūrė: — Tai jūs su Klarku buvote šeimos gražuoliai, prisimeni? O aš neišvaizdi Džeinė. Arba, jeigu labiau patinka, Džeinelena.

— Kodėl tu tuojau pat nori mane supykdyti? — paklausė jis.— Kodėl tu taip kalbi?

---

* 1 svaras — 0,454 kg.— *Vert. pastaba.*

— Už tai, kad tai tiesa.— Džeinė gūžtelėjo pečiais, tarsi viskas, kas buvo pasakyta, neturėjo jokios reikšmės.— Gerai, negaiškime dėl manęs laiko. Papasakok apie save. Iš kur tu atsiradai ir kada?

— Tavo telefonograma pasiekė mane per tą Londono telefono numerį, kurį aš tau palikau,— paaiškino Kėjus, plačiai nusižiovaudamas.— Aš ją gavau Saudo Arabijoje. Keliavau tris ar keturias dienas. Sunku pasakyti kiek, kai kerti daug laiko juostų. Vakar atskridau į Hiūstoną, o čia atvykau jau naktį.

— Kodėl tu mūsų neprižadinai? Kieno tas pikapas? Kiek laiko tu būsi namuose?

Kėjus ranka sušukavo plaukus atgal ir tai darydamas susiraukė kaip nuo skausmo.

— Prašau tavęs pasakoti viską iš eilės. Aš jūsų neprižadinau, nes buvo vėlu, kokia prasmė buvo jus kelti. Aš paėmiau pikapą iš draugo Hiūstone, jis per kelias dienas turi pristatyti lėktuvą į Longvju. Tada pasiims sunkvežimiuką ir juo grįš atgal. Ir... koks ten buvo paskutinis klausimas?

— Kiek tu laiko būsi su mumis? — Džeinelena susidėjo rankas pasmakrėje tarsi maža mergaitė melsdamasi nakčiai.— Tik nesakyk, kad kelias dienas. Nesakyk, kad vieną savaitę. Pasakyk, kad būsi su mumis ilgai, ilgai.

Kėjus paėmė jos sudėtas rankas į savąsias.

— Mano kontraktas su ta naftos kompanija Arabijoje vis tiek beveik baigėsi. Dabar aš neturiu jokių planų. Tad tiksliai nenustatinėsime mano išvykimo datos. Pagyvensime ir pamatysime, kaip aš čia įprasiu, sutarėme?

— Sutarėme. Ačiū, Kėjau.— Ašaros blizgėjo jos žaviose mėlynose akyse. Kai dėl šio šeimyninio bruožo, čia likimas jos nenuskriaudė.— Aš nenorėjau tavęs trukdyti dėl tų mūsų įvykių, bet...

— Koks čia trukdymas.

— Bet, *šiaip ar taip,* trukdymas. Aš nebūčiau tavęs kvietusi, bet pagalvojau, kad tavo buvimas kažkaip... pagerins padėtį.

— Kas atsitiko, Džeinelena?

— Mama. Ji serga, Kėjau.

— Vėl šokinėja kraujospūdis?

— Blogiau.— Džeinelena laužė pirštus.— Jai prasidėjo atminties sutrikimai. Aš tai ne iš karto pastebėjau. Paskui Meideila papasakojo kelis atvejus, kai mama pamesdavo daiktus ir ją kaltindavo, kad juos kur nors nukišo. Kalbėdama mama visą laiką ką nors kartoja.

— Ji jau nemažai turi metų, Džeinelena. Galbūt tai yra pirmieji senatvinio sukriošimo požymiai.

— Visko gali būti, bet aš kitaip manau. Bijau, kad tai gali būti rimčiau negu paprasčiausias senėjimas. Būna dienų, kai aš matau, jog ji negaluoja, nors nori tai nuslėpti.

— O ką sako gydytojas?

— Ji nenori jo matyti! — apimta nevilties sušuko Džeinelena.— Daktaras Patonas jai prirašė vaistų nuo hipertonijos, bet tai buvo prieš metus. Ji verčia vaistininką duoti jai vaistų pagal seną receptą ir tvirtina, jog jų pakanka. Mama nenori manęs klausyti, kai aš jai siūlau pasitikrinti pas kitą gydytoją.

Kėjus suprantančiai nusišypsojo.

— Tai — jos charakterio bruožas, tikrai. Viską išmano daug geriau už kitus.

— Prašau, Kėjau, jos griežtai nesmerkti. Padėk jai. Ir man taip pat.

Kėjus švelniai patapšnojo jai per skruostą.

— Tu pernelyg ilgai viena nešei tą naštą. Laikas man tau padėti.— Kėjus pasidarė rimtas.— Jeigu man pavyks tai padaryti.

— Būtinai pavyks. Dabar jūsų su mama bus visiškai kitokie santykiai.

Nepatikliai mirktelėjęs, jis nusimetė paklodę ir nuleido ant grindų kojas.

— Paduok man džinsus.

Džeinelena jau buvo bepasisukanti, kad paimtų nuo supamosios kėdės į kamuolį suvyniotus džinsus, kai staiga pastebėjo tvarstį.

— Kas tau nutiko?! — sušuko Džeinė.— O kulkšnis, kas yra tavo kulkšniai?

Kėjus nerūpestingai apčiupinėjo ištinusią koją.

— Truputį neramus grįžimas į namus.

— Kaip visa tai atsitiko? Ar čia rimta?

— Ne. O dabar paduok man džinsus.

Kaip ir anksčiau sėdėdamas ant lovos krašto, Kėjus ištiesė ranką. Džeinelenai buvo pažįstami tie atkakliai suspausti žandikauliai ir gumbai ant neskustų skruostų. Džeinė padavė jam džinsus, o paskui atsiklaupusi padėjo įkišti į klešnes basas kojas.

— Žiūrėk, kaip ištino kulkšnis,— susirūpinusi prašneko ji.— Ar tu gali priminti koją?

— Gydytoja man patarė to nedaryti,— trūkčiojamai pasakė Kėjus.— Padėk man.

Džeinė jį prilaikė, kol Kėjus, remdamasis tik kaire koja, užsitempė ant šlaunų džinsus. Segiodamasis kelnių prarėžą, Kėjus jai nusišypsojo valiūkiška šypsena, prieš kurią negalėjo atsilaikyti net pačios padoriausios moterys.

Džeinelena negalėjo įsivaizduoti, kiek jų pasidavė magiškam jos brolių, labiausiai Kėjaus, žavesiui. Ji dažnai svajojo, kaip lepins daugybę brolvaikių, bet svajonės liko svajonėmis. Kėjus dievino moteris, beje, pačias įvairiausias. Tačiau niekas nerodė, kad jis greitai surimtės, susipančiodamas santuokiniais ryšiais.

— Tu mikliai moki užmauti vyrams kelnes,— linksmai pastebėjo Kėjus.— O numauti, ar moki? Aš daug dedu į tai vilčių,— pridūrė Kėjus.

— Nutilk!

— O vis dėlto?

— Ne! —Džeinė pajuto, kad jai nuraudo skruostai. Kėjus visada priversdavo ją nurausti.

— O kodėl gi ne?

— Manęs tai nedomina, štai kodėl,— atkirto ji.— Negana to, dar niekas nesusižavėjo mano patrauklia išvaizda.

— Neįžiūriu joje nieko blogo,— primygtinai kalbėjo Kėjus.

— Ir patrauklaus taip pat.

— Todėl, kad tu įsikalei į galvą, kad esi negraži, ir atitinkamai rengiesi. Tu tokia...—Jis nepritariamai parodė į jos griežtą palaidinukę.— Tokia, kurios užsagstytos visos sagos.

— Aš... užsisagsčiusi visas sagas?

— Kaip tik taip. Tau reikia ją atsisagstyti. Atsisagstyti visas sagas ir kabliukus. Pajusti laisvę, sesute.

Džeinė apsimetė, jog pasipiktino.

— Aš, kaip senmergė, nenoriu klausyti panašių siaubingų dalykų.

— Senmergė! Kokia dar... Paklausyk, Džeinelena.— Smiliumi jis beveik palietė jos nosies galiuką.— Klausyk, tu esi *visiškai* nesena.

— Bet ir ne pirmos jaunystės.

— Tu dvejais metais jaunesnė už mane. Vadinasi, tu turi trisdešimt ketverius metus.

— Tu truputį apsirikai.

— Gerai, trisdešimt trejus.— Tau iki senatvės dar labai toli. Mūsų laikais bobos laukia iki keturiasdešimties, kad pradėtų gimdyti vaikus.

— Abejoju, kad joms patiktų, kaip tu jas vadini.

— Svarbiausia, kad tu mane suprastumei,— užsispyręs kalbėjo jis.— Tu dar netgi nepasiekei visiško savo seksualumo suklestėjimo.

— Kėjau, prašau tave nutilti.

— Ir vienintelė priežastis, kodėl tu esi dar „mergina", *jeigu* iš tikrųjų taip yra...

— Taip ir yra.

— Ką gi, galima tik pagailėti... Vienintelė priežastis yra ta, kad tu vengi kiekvieno vyro, kuris tik dar svarsto, ar nereikėtų pasigrabinėti tavo kelnaitėse.

Netekusi žado dėl jo storžieviškumo, Džeinelena tylėdama įsistebeilijo į brolį. Ji dirbo tarp vyrų aštuonias valandas per dieną, penkias dienas per savaitę ir pasitaikydavo dirbti šeštadienį bei sekmadienį. Paprastai tų žmonių kalba būdavo sodri ir vaizdinga, bet jie prikąsdavo liežuvį, jeigu netoliese pasirodydavo panelė Džeinelena. O kai jos pavaldiniai į ją kreipdavosi, jų kalbą būdavo galima laikyti mandagumo pavyzdžiu.

Žinoma, Džodė būtų vietoje užmušusi kiekvieną vyrą, kuris išdrįstų vulgariai kalbėti jos akivaizdoje arba esant jos dukteriai. Nors ir keista, pati Džodė mokėjo gana daug nepadorių žodžių bei keiksmažodžių ir, nepastebėdama tos savo silpnybės, juos vartojo.

Džeinelena gerai žinojo, kad savo laikysena ji pastato nematomą sieną, sutrukdydama laisvai draugiškai bendrauti su kitais žmonėmis. Ji laikė savo drovumą rimtu trūkumu. Tai uždėdavo jai vienišumo antspaudą ir patvirtindavo, kad ji nedomina vyrų ir jie nenori palaikyti su ja jokių santykių, taip pat ir užmegzti draugystės. Džeinelena netgi negalėjo vyrų kompanijoje laisvai elgtis, nors užaugo kartu su Klarku ir Kėjumi.

Ji ne tiek įsižeidė, kiek buvo priblokšta tokios nešvankios pastabos, nors kažkuria prasme brolis ją pamalonino. Tiesa, Kėjus nieko nenumanė apie jos jausmus.

— Po velnių,— murmėjo jis gailėdamasis ir glostydamas jos skruostą.— Atleisk. Aš nenorėjau nieko blogo pasakyti, bet tu esi pernelyg griežta sau. Dėl Dievo meilės, žiūrėk į daiktus paprasčiau. Džiaukis gyvenimu. Paimk metams atostogų ir važiuok į Europą. Linksminkis. Siausk. Triukšmauk. Tik neužsidaryk savyje. Gyvenimas pernelyg trumpas, kad liūdėtumei. Jis tau praeina pro šalį.

Džeinelena nusišypsojo, paėmė jo ranką ir pabučiavo.

— Atsiprašymas priimtas. Tu nenorėjai manęs įžeisti arba įžeisti mano jausmus. Tačiau tu klysti, Kėjau. Gyvenimas nepraeina pro šalį. Mano gyvenimas yra čia ir aš juo patenkinta. Aš esu labai užsiėmusi ir tiesiog neįsivaizduoju, ką aš veikčiau kitoje vietoje, nors manęs ten lauktų meilė arba dar kas nors. Sutinku, mano gyvenimas atrodo pilkas, palyginti su tavuoju, bet tai yra mano gyvenimas. Tu esi plevėsa, o aš — namisėda, manęs nedomina barniai, triukšmas ir skandalai.— Džeinelena padėjo ranką Kėjui ant peties.— Aš nenoriu su tavimi ginčytis pirmąją tavo parvažiavimo dieną po to, kai Klarkas. . .— Ji negalėjo tęsti. Džeinelena nuėmė ranką nuo jo peties.— Eime žemyn. Kava jau išvirta.

— Puiku. Vienas du puodukai nepakenks prieš susitikimą su senute. Kada ji paprastai keliasi?

— Senutė jau atsikėlusi.

Kambario duryse stovėjo jų motina Džodė Taket.

Bovis Keitas prabudo nuo stipraus spyrio į šoną bato nosimi.

— Ei tu, kelkis.

Bovis atsimerkė ir atsivertė ant nugaros. Jis vargiai prisiminė, kad nakvojo baro „Po palme", pačio triukšmingiausio, siautulingiausio ir labiausiai nutrempto iš triukšmingų, siautulingų barų, esančių iš abiejų siauro plento pusių Iden Paso pakraštyje, sandėliuke.

Neseniai priimtas valytoju Bovis daugiausia dirbdavo po antros valandos nakties, kai barą uždarydavo, o tuo laiku jį uždarydavo, jeigu būdavo mažai lankytojų. Be apgailėtino atlyginimo, kurį mokėdavo baro šeimininkas, Boviui buvo leista nakvoti miegamajame maiše ant sandėliuko grindų.

— Kas atsitiko? — paklausė Bovis, sunkiai praplėšdamas akis. Jam atrodė, kad jis neišmiegojo nė dviejų valandų.

— Kelkis.

Dar vienas smūgis buvo suduotas į šonkaulius, bet šį kartą jis veikiau buvo primenantis. Pirmas Bovio noras buvo sugriebti negailestingą koją, ją nustumti į šoną ir taip priversti skriaudiką netekti pusiausvyros ir jį paguldyti ant visų trijų taškų.

Tačiau pastaruosius trejus metus Bovis buvo praleidęs valstijų kalėjime kaip tik už tai, kad davė valią savo jausmams ir rankoms, ir visiškai nenorėjo ten praleisti dar vieno paskirto laiko.

Tylėdamas, nieko nesakydamas ir nesiskųsdamas, jis atsisėdo ant grindų ir papurtė vis dar mieguistą galvą. Prisimerkdamas nuo saulės šviesos, besiskverbiančios pro langą, jis įžiūrėjo dviejų, stovinčių virš jo vyrų, siluetus.

— Atleisk, Bovi.— Tai buvo Hepas Holisteris, baro „Po palme" savininkas.— Aš paaiškinau Hasui, kad tu čia praleidai visą naktį, niekur nebuvai išėjęs nuo septynių valandų vakaro, bet jis primygtinai aiškina, kad turi patikrinti, nes tu esi buvęs kalinys. Jie su šerifu nuo vakaro apklausė visus apylinkėje ir šiuo momentu tu esi vienintelis įtartinas asmuo mieste.

— Vienintelis, to negali būti,— murmėjo Bovis sunkiai atsistodamas.— Nesijaudink, Hepai,— jis liūdnai nusišypsojo savo naujajam šeimininkui, paskui atsisuko į

pliką, taukais aptekusį, storą šerifo padėjėją.— Kas atsitiko?

— Atsitiko tai,— suirzęs jį pamėgdžiojo šerifo padėjėjas,— kad vakar vakare vos neišprievartavo ir vos nenužudė nuosavoje lovoje ponios Darsės Vinston. Štai kas atsitiko.

Šerifo padėjėjas jiems papasakojo apie užpuolimą.

— Man labai liūdna tai girdėti.— Bovis pažvelgė iš eilės į šerifo padėjėją ir į Hepą, bet jie tylėdami toliau žiūrėjo į jį. Bovis greitai pakėlė ir nuleido pečius, išreikšdamas nuostabą.— Kas tokia yra ponia Darsė Vinston?

— Gali pagalvoti, kad nežinai,— nusijuokė šerifo padėjėjas.

— *Nežinau.*

— Tu su ja kalbėjai vakar vakare, Bovi,— užjaučiamai atsiduso Hepas.— Ji buvo čia, kai tu budėjai. Rusvaplaukė, su dideliais papais, violetinėmis aptemptomis kelnėmis. Visa apsikarsčiusi dzingaliukais.

— A, prisimenu.

Bovis neprisiminė dzingaliukų, bet jos krūtis prisiminė, tokių krūtų negali pamiršti ir ponia Darsė Vinston tai žinojo geriau už kitus. Ji maukdavo kokteilius kaip sodos vandenį ir kabindavosi prie visų vyrų, nepalikdama ramybėje net kuklaus valytojo Bovio.

— Mes su ja kalbėjomės,— pranešė jis šerifo padėjėjui,— bet nebuvo prieita prie pasikeitimo vizitinėmis kortelėmis.

— Ji su visais kalbėjosi, Hasai,— įsikišo Hepas.

— Tačiau tik jis vienas atsėdėjo paskirtą laiką. Tik jį vieną išleido lygtinai.

Bovis mindžikavo nuo kojos ant kojos, įsakydamas sau atsipalaiduoti. Kad tave kur kelmai rautų, jis jautė, kad nelaimė tyko kažkur greta už kampo, tuoj tuoj ji iš ten ištruks ir tada jam bus galas.

Šerifo padėjėjas, sveriantis apie du šimtus penkiasdešimt svarų, buvo chamas. Per savo gyvenimą Bovis jų pakankamai buvo matęs, tad negalėjo tokio žmogaus nepažinti iš pirmo žvilgsnio. Jie galėjo būti dideli ir stori, maži ir liesi. Dideli ar maži — tai neturėjo reikšmės. Ta-

čiau jų visų bendras bruožas buvo niekšiškumas dėl niekšiškumo, matomas iš jų akių.

Pirmas toks tipas Boviui pasirodė esantis jo patėvis, už kurio iš nevilties ištekėjo našle tapusi jo motina ir kuris iš karto ėmė mušti savo posūnį. Paskui jis pastebėjo tokio pat niekšiškumo turintį savo vidurinės mokyklos fizinio lavinimo mokytoją, kuris kasdien kankindavo ir žemindavo vaikus, apdovanotus gamtos sportine sėkme. Bovis nepasiduodavo patėvio grubumui, jis taip pat gindavo pasigailėjimo vertus, silpnus vaikus nuo fizinio lavinimo mokytojo, tad nuo to ir prasidėjo jo nelaimės, galiausiai jį atvedusios į apygardos kalėjimą mažamečiams teisės pažeidėjams. Įgyta patirtis neišėjo jam į naudą ir po kelerių metų jis atsidūrė valstijų kalėjime.

Tačiau šį kartą jis yra nieko dėtas. Jis nepažinojo Darsės Vinston ir jo visiškai nedomino jos likimas. Bovis sau pasakė, kad jeigu gerai suims save į rankas, tai išsipainios iš tos istorijos.

— Aš visą vakarą iš čia nebuvau išėjęs, Hepas sako teisybę.

Šerifo padėjėjas iš pradžių jį apžiūrėjo iš užpakalio, paskui iš priekio.

— Nusivilk drabužius.

— Atleiskite, aš blogai išgirdau.

— Ką, tu esi kurčias? Nusivilk drabužius. Nusivilk nuogai.

— Hasai,— baukščiai paprašė Hepas.— Ar tu manai, kad to reikia? Tas vaikinas...

— Nesikišk ne į savo reikalus, Hepai,— atrėžė šerifo padėjėjas.— Netrukdyk man dirbti, girdi? Ponia Vinston šovė į nusikaltėlį. Mes žinome, kad ji pataikė į nusikaltėlį, jos kambario balkono turėklai ištepliotі krauju ir mes radome kraujo klaną prie plaukiojimo baseino. Jis paliko kraujo pėdsakus, braudamasis per krūmus.— Hasas pataisė pistoleto makštį, esančią gilioje klostėje po jo didžiuliu nukarusiu pilvu.— Tai štai, dabar patikrinsime, ar nėra šautinės žaizdos. Vilkis skarmalus, kalėjimo paukšteli.

Bovis neišlaikė.

— Eik šikt.

Padėjėjo veidas išraudo kaip gaisrininkų mašina. Kiaulės akutės paskendo tamsiai raudonų riebalų raukšlelėse.

„Na dabar laikykis",— pagalvojo Bovis.

Gyvuliškai kriuksėdamas, policininkas puolė Bovį, Bovis išvengė smūgio. Įniršęs policininkas užsimojo ir Bovis dar kartą išsisuko nuo smūgio. Hepas Holisteris atsistojo tarp jų.

— Ei, jūs ten abu! Aš nenoriu turėti nemalonumų. Jūs tikriausiai taip pat.

— Aš sulaužysiu visus kaulus tam pederastui.

— Ne, Hasai.

Hasas stengėsi ištrūkti iš Holisterio glėbio, bet Hepas, būdamas pakankamai stiprus, ne kartą tramdė įsisiautėjusius girtuoklius. Jis galėjo apraminti šerifo padėjėją.

— Šerifas Baksteris tave smarkiai bars, jeigu tu susikibsi su įtariamuoju.

— Aš nesu įtariamasis! — suriko Bovis.

Nepaleisdamas Haso, Hepas piktai pažvelgė į Bovį per riebų šerifo padėjėjo petį.

— Liaukis rėkti. Tai tau nieko neduos. O dabar atsiprašyk.

— Veikiau padvėsiu, bet neatsiprašysiu!

— Na, atsiprašyk! — subliuvo Hepas.— Ką, ar aš veltui tave gyniau?

Kol šerifo padėjėjas duso iš įniršio, Hepas ir Bovis persimetė nesutaikinamais žvilgsniais. Keitas susimąstė. Jeigu jis neteks darbo, jį prižiūrintis policininkas ėste išės iš šio pasaulio. Darbelis bjaurus ir niekam nereikalingas, bet jis buvo apmokamas ir tai patvirtino, jog Bovis nori grįžti į normalią visuomenę.

Bovis už nieką pasaulyje daugiau nebegrįš į Hantsvilį. Jis negrįš į kalėjimą, nors jam reikėtų pabučiuoti į užpakalį kiekvienam storo sprando kuiliui su šerifo žvaigžde ant marškinių.

— Atsiimu savo žodžius.— Norėdamas patvirtinti savo nuoširdumą, jis atsisegė marškinius ir parodė šerifo padėjėjui krūtinę ir nugarą.— Nėra jokių šautinių žaizdų. Aš čia praleidau visą vakarą.

— Atsiras koks dešimt liudytojų, kurie tai patvirtins,

Hasai,— pridūrė Holisteris.— Kažkas kitas praėjusią naktį norėjo įsilaužti į ponios Darsės Vinston miegamąjį. Tik ne Bovis.

Hasas nebuvo linkęs nusileisti, nors suprato, jog apsiriko.

— Keistas dalykas,— prakalbo jis,— vos tik atsirado pas mus tas tipas, kai mūsų mieste per dievažin kokį laiką įvyko pirmas rimtas nusikaltimas.

— Aplinkybių sutapimas,— pastebėjo Hepas Holisteris.

— Tikriausiai taip ir bus,— sumurmėjo šerifo padėjėjas toliau žiūrėdamas su neapykanta ir įtariai į Bovį.

Hepas atitraukė jo dėmesį, papasakodamas paskutines miesto naujienas.

— Beje, ar tu žinai, kas pas mus vakar pasirodė? Kėjus Taketas.

— Nejaugi?

Hepo gudrybė padarė įspūdį. Atsirėmęs alkūne į lentyną ir atsipalaidavęs, policininkas akimirkai pamiršo Bovį ir savo apsilankymo bare tikslą. Bovis svajojo tik apie vienintelį dalyką: vėl įsisprausti į miegamąjį maišą ir gerai išsimiegoti. Jis nusižiovavo.

Šerifo padėjėjas klausinėjo:

— O kaip atrodo draugužis Kėjus? Tikriausiai labai nutuko? — Juokdamasis jis patapšnojo sau per pilvą.

— Visiškai ne. Jis nė trupučiuko nepasikeitė nuo to laiko, kai paskutinėje klasėje išvedė futbolo komandą į finalą. Vis toks pat tamsiaplaukis gražuolis, kurio kerams niekas negali atsispirti. Ir tos pačios viską kiaurai matančios mėlynos akys. Vis toks pat plevėsa. Po brolio laidotuvių jis čia atvyko pirmą kartą.

Bovis ištempė ausis. Jis prisiminė žmogų, apie kurį jie kalbėjo. Taketas yra vienas tų, kurie daro didelį įspūdį žmonėms — tiek vyrams, tiek ir moterims. Vyrai svajodavo būti į jį panašūs, o moterys — artimiau su juo susidraugauti. Nespėjo jis atsisėsti ant taburetės prie bufeto, kai ponia, kokia jos ten pavardė, su rusvais plaukais ir didžiulėmis krūtimis taip ir prilipo prie jo. Pusę valandos, o gal ir daugiau, jie meiliai šnekučiavosi. Iš pradžių ji išslinko, o Taketas išėjo beveik tuojau pat po jos.

Keistas sutapimas, jeigu tai buvo iš tikrųjų sutapimas. Bovis nusijuokė pats sau. Jis netikėjo sutapimais. Tačiau tegu jie ištraukia jam liežuvį ir sušeria šunims, jeigu jis papasakos šerifo padėjėjui tai, ką matė.

— Sunkus tai buvo smūgis senajai Džodei.— Klarko... mirtis,— kalbėjo Hasas.

— Taip, iš tikrųjų.

— Ji pati kaip ne sava nuo to laiko, kai mirė sūnus.

— O čia dar ta gydytoja atvažiavo ir vėl prasidėjo apkalbos.

Šerifo padėjėjas akimirkai susimąstė liūdnai linguodamas galvą.

— Kurių galų velnias ją atnešė į Iden Pasą po to, kas jai nutiko su Klarku Taketu? Štai ką aš tau pasakysiu, Hepai, žmonės dabar visiškai suįžūlėjo. Galvoja vien tik apie save, o su kitų jausmais nesiskaito.

— Tavo tiesa, Hasai.— Hepas atsiduso ir patapšnojo šerifo padėjėjui per petį.— Baigsi darbą, užeik, išgersime alučio.

Bovį sužavėjo Hepo, kuris išviliojo šerifo padėjėją iš sandėliuko ir nulydėjo per ištuštėjusį barą iki durų, toliau postringaudamas apie pasigailėjimo vertą pasaulį, apsukrumas.

Bovis atsigulė ant miegamojo maišo, pasidėjo rankas po galva ir įsistebeilijo į lubas. Tarp plikų sijų kabojo tankus, susiraizgęs voratinklis. Darbštusis voras, atidžiai stebimas Bovio, toliau rezgė savo spąstus.

Po minutės grįžo Hepas. Jis atsisėdo ant viskio dėžės, užsirūkė ir pasiūlė Boviui cigaretę. Kurį laiką jie rūkė tylėdami.

Pagaliau Hepas prašneko:

— Matyt, tau reikės pasieškoti kito darbo.

Bovis pakilo, atsiremdamas alkūne. Jis nė kiek nenustebo, bet neketino be mūšio pasiduoti, taip sakant, gulėdamas.

— Tu mane atleidi, Hepai?

— Ne, ne iš karto.

— Tu juk žinai, kad aš čia nieko dėtas su ta kale.

— Žinau.

— Tada, kodėl nori man suversti kaltę? Ir apskritai, kas ji yra? Iš jūsų pasakojimų, ji yra mažų mažiausiai Sabos karalienė?

Hepas miktelėjo.

— Savo vyreliui, taip. Fergusas Vinstonas — vyriausias visų mūsų apygardos mokyklų inspektorius. Jis taip pat yra savininkas motelio, esančio prie išvažiavimo iš miesto, ir jo reikalai klostosi kuo puikiausiai. Vinstonas yra dvidešimt metų vyresnis už Darsę. Jis — baisus kaip tūkstantis nuodėmių ir nėra pernelyg protingas. Kalbama, kad Darsė už jo ištekėjo dėl pinigų. O iš tikrųjų, ką gali žinoti? — Hepas filosofiškai gūžtelėjo pečiais.— Aš tik žinau, kad vos tik Fergusas kur nors išvyksta, kai ji būna apygirtė. Karšta poniutė,— pridūrė Hepas, jos nesmerkdamas.— Aš pats su ja kelis kartus pasidulkinau. Tai buvo labai seniai, kai mes dar mokėmės mokykloje.— Degančios cigaretės galu jis parodė į Bovį.— Jei vagis iš tikrųjų įlindo naktį į jos miegamąjį, tai tikriausiai Darsė pašovė jį dėl to, kad jos neišprievartavo.

Bovis ėmė kvatoti iš tokio pajuokavimo, bet tuojau pat surimtėjo.

— O vis dėlto, kodėl tu mane išvarai, Hepai?

— Tik rūpindamasis tavo paties gerove.

— Policijoje man sakė, kad jeigu bare nevaišinu alkoholiniais gėrimais. . .

— Ne apie tai kalba. Tu gerai dirbai tą darbą, kuriam tave pasamdžiau.— Jis pažiūrėjo į Bovį didelę patirtį turinčio žmogaus akimis.— Aš nepažeidinėju įstatymų, bet kiekvieną vakarą čia užsuka pakankamai visokių įtartinų žmonių. Gali atsitikti visko, ko tik nori, ir tarp kitko kartais ir atsitinka. Paklausyk mano patarimo ir pasiieškok vietos, kur yra mažiau šansų užsitraukti bėdą. Ar tu supratai?

Bovis suprato. Kitaip nebūdavo. Jis neieškojo nemalonumų, jie patys jį surasdavo; doram ir darbščiam Hepui Holisteriui bare nereikia apsigimusio mušeikos.

Bovis nuolankiai pasakė:

— Kažkaip aš negirdėjau, kad šeimininkai vienas per kitą siūlytų darbą buvusiems kaliniams. Gal mane palaikysi dar kelias dienas?

Hepas linktelėjo.

-- Kol rasi kokio nors darbo, gali čia nakvoti. Jeigu reikės, imk mano pikapą važinėti po apylinkes.— Hepas nustūmė cigaretę į burnos kampą ir atsistojo.— Na ką gi, eisiu tvarkyti sąskaitų, o tu pamiegok. Tu beveik visą naktį buvai ant kojų.

Likęs vienas, Bovis vėl atsigulė, bet žinojo, kad negalės užmigti. Iš pat pradžių jis suprato, kad bare „Po palme" nebeturi ateities, bet, šiaip ar taip, čia bent buvo stogas virš galvos. Jis galvojo, jis tikėjosi, kad baras jam bus laikina prieglauda, kažkur pusiaukelėje tarp kalėjimo ir laisvo gyvenimo. Tačiau negalėjo taip būti. Per kažkokią šliundrą, kurios jis visiškai nepažįsta, ir per kažkokį niekšą, įsilaužusį ir neteisėtai patekusį į jos butą, jis vėl turi pradėti viską iš pradžių. Nuo to paties taško, į kurį jį atkakliai norėjo grąžinti gyvenimas.

TREČIASIS SKYRIUS

Džodė Taket ir jos sūnus žiūrėjo vienas į kitą per juos skyrusią erdvę. Tos prarajos jie negalėjo įveikti ištisus trisdešimt šešerius metus. Kėjus abejojo, kad jie kada nors ją įveiks.

Kėjus prisivertė nusišypsoti.

— Sveika, Džode.

Jis jau daugelį metų nevadino jos mama ir to žodžio dariniais.

— Viešpatie, ar tai tu, Kėjau.— Džodė priekaištingai žvilgtelėjo į Džeineleną.— Tai tavo darbelis.

Kėjus apkabino seserį per pečius.

— Džeinelena nekalta. Tai aš nusprendžiau jums visiems padaryti siurprizą.

Džodė Taket prunkštelėjo, parodydama sūnui, jog ji supranta, kad jis meluoja.

— Tu, atrodo, sakei, kad kava išvirta?

— Taip, mama,— pritariamai atsiliepė Džeinelena.— Aš paruošiau jums su Kėjumi šventinius pusryčius, kad atšvęstumėme jo sugrįžimą.

— Abejoju, kad jo sugrįžimas būtų pakankama priežastis iškilmėms.— Tai sakydama, Džodė apsisuko ir išėjo iš kambario.

Kėjus garsiai atsiduso. Jis nesitikėjo nuoširdaus glėbesčiavimosi arba bent apsimestinės šilumos. Tarp jo ir motinos niekada nieko panašaus nebuvo. Kiek jis save prisiminė, Džodė visada jam buvo tolima ir nepasiekiama; ji pati to norėjo.

Daugelį metų jie gyveno greta vienas kito tarsi būtų paskelbtas karas. Kai jie būdavo kartu, Kėjus visada būdavo mandagus ir laukė iš jos tokio pat mandagumo. Kartais jo viltys pasiteisindavo, o kartais — ne. Tą rytą Džodė buvo labai priešiškai nusiteikusi, nors po brolio mirties jis liko jos vienintelis sūnus.

Matyt, tai ir buvo jos priešiškumo priežastis.

— Būk su ja kantrus, Kėjau,— maldavo Džeinelena.— Ji blogai jaučiasi.

— Aš matau,— susimąstęs pasakė jis.— Ar seniai ji taip paseno?

— Jau kokie metai, ji vis dar neatsigavo po.... Tu žinai.

— Suprantu.— Jis nutilo.— Aš pasistengsiu, kol čia esu, jai nesukelti sielvarto.— Kėjus pažvelgė į seserį ir suktai nusišypsojo.— Ar namuose neatsirastų poros ramentų?

— Jie stovi toje pačioje vietoje, kur tu juos palikai po automobilio avarijos.— Ji pasuko sieninės spintos link ir ištraukė iš jos tolimiausio kampo aliumininius ramentus.

— Kartu paimk ir marškinius,— paprašė Kėjus.— Su savaisiais man teko atsisveikinti vakar vakare.

Kėjus neatsakė į jos klausiamą žvilgsnį, o parodė į marškinius, kabėjusius spintoje. Džeinelena jam padavė paprastus medvilninius, nuo kurių švelniai kvepėjo naftalinu. Kėjus apsivilko marškinius, jų neužsisagstydamas. Remdamasis į minkštus ramentų paramsčius, Kėjus linktelėjo durų link:

— Eime.

— Tu esi labai išbalęs. Ar tu galėsi eiti?

— Sunkiai, bet aš nenoriu, kad Džodė lauktų.

Kai Kėjus klibikščiuodamas įėjo į svetainę, Džodė jau sėdėjo prie stalo ir, gurkšnodama kavą, rūkė. Džeinelena nepastebimai įslinko paskui brolį ir ėmė ruošti pus-

ryčius. Kėjus atsisėdo prie stalo priešais motiną, atremdamas ramentus į stalo galą. Jis jautė, kad motina įdėmiai apžiūrinėja jo neskustą veidą ir susivėlusius plaukus.

Džodė, kaip visada, buvo tvarkingumo pavyzdys, bet jos nebuvo galima pavadinti patrauklia moterimi. Techaso saulė išdžiovino ir padengė raukšlėmis bei rudomis dėmėmis jos odą. Nekęsdama koketiškumo, ji darė tik vienintelę nuolaidą madai: truputį papudruodavo pačia pigiausia pudra veidą. Visą savo sąmoningą gyvenimą ji kartą per savaitę apsilankydavo kirpykloje, kad jai išplautų ir sušukuotų plaukus, ir tai darė vien dėl to, kad pati nenorėjo jų tvarkyti. Kad išdžiūtų po džiovintuvu jos truputį žili plaukai, reikėjo ne daugiau kaip dvidešimties minučių. Per tas dvidešimt minučių manikiūrininkė palygindavo ir nugludindavo jos trumpus kvadratinius nagus. Džodė niekada jų nedažydavo.

Ji apsivilkdavo suknelę tik eidama sekmadieniais į bažnyčią ir tada, kai to reikalavo ypatigos aplinkybės. Šiandien ponia Taket apsivilko languotą medvilninę palaidinukę ir apsimovė kelnėmis. Ir palaidinukė, ir kelnės buvo stipriai iškrakmolytos ir gerai išlygintos.

Džodė užgesino cigaretę ir grėsmingu tonu, tokiu pat kaip ir jos žvilgsnis, kreipėsi į Kėjų:

— Tai ką tu prikrėtei šį kartą?

Jos žodžiai skambėjo smerkiamai, aiškiai pabrėždami, kad Kėjus pats kaltas dėl savo nelaimės. Šiuo atveju ji neapsiriko, bet, jeigu sūnus būtų tapęs neteisingo likimo auka, Džodės nuosperndis būtų buvęs toks pat: Kėjus *visada* pats kaltas dėl savo nelaimių.

Kai Kėjus išvirto iš riešutmedžio, į kurį įlipo jie abu su Klarku, Džodė pareiškė, kad sulaužytas raktikaulis — pelnyta bausmė už tokius išdykavimus. Kai beisbolo mače jis gavo blokštu per galvą ir jam buvo sukrėstos smegenys, jis buvo išbartas už nedovanotiną žioplumą. Kai arklys jam numynė koją, Džodė apkaltino Kėjų, kad jis išgąsdino vargšą gyvulį. Kai Nepriklausomybės dieną jo rankoję sprogo petarda ir sunkiai sužeidė pirštą, Kėjus buvo nubaustas už prasižengimą, o Klarkas išvengė bausmės, nors kartu su broliu padeginėjo petardas.

Vis dėlto kartą Džodės pyktis buvo visiškai teisėtas. Jeigu Kėjus nebūtų buvęs toks girtas, jeigu jis nebūtų lėkęs devyniasdešimt penkių mylių * greičiu tamsiu, siauru keliu, galimas dalykas, jis būtų sugebėjęs sėkmingai pravažiuoti tą posūkį ir nebūtų trenkęsis į medį ir būtų pateisinęs motinos viltis, kad jis taps Nacionalinės futbolo lygos komandos gynėju. Džodė niekada jam neatleido už tai, kad jis sugriovė jos planus.

Patirtis jam kuždėjo, kad nėra ko tikėtis motiniškos užuojautos. Tačiau jos priekabus tonas Kėjų supykdė. Jo atsakymas buvo trumpas:

— Aš patempiau saugysles.

— O čia kas? — paklausė Džodė, rodydama puoduku į tvarstį ant jo kūno.

— Ryklys įkando.— Kėjus valiūkiškai mirktelėjo seseriai.

— Neužkalbinėk man dantų! — Džodės riksmas priminė botago kirtį.

„*Na štai ir prasidėjo,*— liūdnai pagalvojo Kėjus,— argi aš to norėjau".

— Tai niekai, Džode. Gryniausi niekai,— pasakė jis.

Džeinelena pastatė priešais jį puoduką garuojančios kavos.

— Ačiū, sesute. Man daugiau nieko nereikia.

— Argi tu nenori ko nors užkąsti?

— Ne, ačiū. Aš nesu alkanas.

Džeinelena nuslėpė nusivylimą drovia šypsena, nuo kurios jam suspaudė širdį. Vargšelė Džeinelena. Jai kiekvieną dieną reikėjo kentėti nuo Džodės išpuolių. Motina turėjo nepaprastą talentą paversti kiekvieną problemą tyrimu, kiekvieną pastabą kritika, kiekvieną žvilgsnį pasmerkimu. Kaip Džeinelena gali diena iš dienos pakęsti tą nepakantumą? Ir dėl ko? Kodėl ji nesusiranda jos verto vyro ir neišteka? Ir nusispjauti į tai, jeigu ji neįsimylėjusi to vyro. Vis būtų geriau negu gyventi viename name su Džode.

Tačiau, šiaip ar taip, Džodė taip nepriekabiavo prie Džeinelenos, kaip ji priekabiavo prie jo. Na ir su Klar-

---

* 1 mylia=1,609 km.— *Vert. pastaba.*

ku ji elgdavosi visiškai kitaip. Matyt, Kėjus buvo apdovanotas sugebėjimu įžiebti motinos pyktį. Tikriausiai dėl to, kad jis buvo labai panašus į tėvą, Klarką Jaunesnįjį, kuris iki pat mirties pykdė Džodę. Per jo laidotuves Džodė neišliejo nė vienos ašarėlės.

O štai Kėjus verkė. Jis niekada neverkdavo nei anksčiau, nei vėliau, bet prie Klarko Jaunesniojo kapo jis plūdo ašaromis ir ne dėl to, kad tėvas buvo labai geras tėvas. Kėjaus prisiminimai apie tėvą daugiausia buvo susiję su atsisveikinimo scenomis, kai Klarkas Jaunesnysis kur nors vykdavo ir sūnus jausdavosi ypač vienišas ir visų apleistas. Ir jeigu Kėjui liko kokių nors retų vaikystės prisiminimų, tai už tai jis turėjo būti dėkingas linksmam ir garsiakalbiui tėvui, kvatojančiam ir pasakojančiam anekdotus ir visada suburiančiam aplink save garbintojų, kuriuos priviliodavo jo pavergiantis žavesys, minią.

Kėjui sukako tik devyneri metai, kai žuvo tėvas, tačiau su nesuprantamu įžvalgumu, nebūdingu vaikui,. jis suvokė, kad kape su juo palaidota bet kokia viltis mylėti.

Tarsi perskaičiusi jo mintis, Džodė netikėtai paklausė:

— Ką, tu atvažiavai manęs laidoti?

Kėjus nustebęs pažvelgė į ją.

— Jeigu dėl to,— pridūrė Džodė,— tai tavęs laukia didelis nusivylimas. Aš kol kas nesirengiu mirti.

Jos veide tarsi buvo įrašytas iššūkis, tačiau Kėjus buvo labiau linkęs klausimą paversti juokais.

— Malonu tai girdėti, Džode, o tai mano juodasis kostiumas dar valykloje. Aš grįžau į namus, norėdamas sužinoti, kaip jūs čia gyvenate.

— Anksčiau tau buvo nusispjauti į tai, kaip mes gyvename. Iš kur dabar toks dėmesys?

Kėjus mažiausiai norėjo leistis su motina į ginčą. Tą rytą jis fiziškai jautėsi ne per geriausiai, o Džodė visada mokėjo sudrumsti jo dvasios ramybę. Ji mokėjo nuslopinti kiekvieną pajuokavimą, linksmumą ir džiūgavimą. Kėjus tikėjosi, kad jų susitikimas praeis ramiai, bent taip,

kad nenuliūdintų daug sielvarto patyrusios sesers. Tačiau Džodė turėjo visiškai kitus planus.

— Aš čia gimiau,— tvardydamasis pasakė Kėjus.— Čia mano gimtieji namai. Arba jie buvo mano gimtieji namai. Ar jūs daugiau nebenorite manęs čia matyti?

— Žinoma, mes norime tave čia matyti,— paskubėjo jį patikinti Džeinelena.— Mama, ko tau duoti, bekonienos ar dešrelę?

— Man tas pats.— Suirzusi Džodė mostelėjo ranka, tarsi vaikydama musę. Užsidegdama naują cigaretę, ji paklausė Kėjaus.— Kur tu buvai visą tą laiką?

Paskutiniuosius mėnesius Saudo Arabijoje.— Kėjus gėrė kavą ir pasakojo Džodei tą patį, ką jau girdėjo Džeinelena, praleisdamas tokią detalę, kad grįžo į namus sesers iškviestas.— Aš vežiojau komandas degantiems naftos gręžiniams gesinti. Kartais maisto produktus ir ginklus, kartais reikėdavo vežioti ligonius. Ten jau baigia darbus, o aš neturiu sudaręs naujos sutarties, todėl ir nusprendžiau truputį namuose pailsėti. Jūs tikriausiai nepatikėsite, bet aš ėmiau ilgėtis Iden Paso. Aš čia nebuvau jau daugiau kaip metai, nuo to laiko, kai palaidojo Klarką.— Kėjus vėl gurkštelėjo kavos. Prabėgo kelios sekundės, kai Kėjus pastebėjo, kad Džeinelena apmirė vietoje kaip naktinis žvėris, apšviestas žibintų šviesos ir kad Džodė paniuro. Kėjus lėtai pastatė puoduką ant lėkštutės.

— Kas atsitiko?

— Nieko,— skubiai prašneko Džeinelena.— Ar nori dar kavos?

— Noriu, bet pats įsipilsiu. Atrodo, jog svyla bekoniena.

Nuo keptuvės kilo dūmai.

Kėjus nuklibikščiavo iki kavinuko ir prisipylė puoduką. Jam labai reikėjo skausmą malšinančių vaistų tabletės, bet jis buvo palikęs vaistus savo kambaryje, viršuje. Nepaisydamas gydytojos perspėjimo jis užgėrė dvi tabletes viskio stiklinaite prieš guldamasis miegoti. Tų tablečių jam užteko iki ryto.

Dabar skausmas vėl prasidėjo. Jis ėmė gailėtis, kad nesugalvojo iš sandėliuko paimti brendžio butelio, kurį

naudojo Džeinelena kepiniams, ir neįsipylė didelės porcijos į kavą. Tiesa, tai būtų suteikę Džodei naują dingstį bambėjimui. Dabar reikės kęsti pulsuojantį skausmą šone ir ypač ištinusios dešiniosios kulkšnies, dėl kurios jam atsirado tiek daug nepatogumų, skausmą.

Nors ir labai jis save narsino, bet, šlubuodamas iki savo kėdės, Kėjus nevalingai sukando dantis.

— Gal tu mums papasakosi, kur tau taip išdirbo kailį? — paklausė Džodė.

— Negaliu.

— Aš nemėgstu paslapčių.

— Patikėk, geriau būtų tau nežinoti.

— Tuo aš neabejoju,— kandžiai pastebėjo Džodė.— Paprasčiausiai aš nenoriu išgirsti visų šlykščių smulkmenų iš svetimų.

— Nesijaudink. Tai tavęs nelies.

— Dar ir kaip palies, kai mieste išsniukštinės, jog vos tik atvažiavęs patekai į ligoninę.

— Aš nebuvau ligoninėje. Aš užėjau pas daktarą Patoną ir ten radau gydytoją, gražutę kaip paveikslėlis,— pasakė jis plačiai šypsodamasis.— Ji mane sutvarstė.

Džeinelena triukšmingai išmetė ant viryklės metalinę mentelę. Iš pradžių Kėjus pagalvojo, kad karšti riebalai jai aptaškė ranką. Paskui jis pastebėjo žiaurų ir nepermaldaujamą Džodės veidą ir suprato, kad ji labai įpykusi. Jis labai dažnai ją matydavo tokią, tad negalėjo apsirikti.

— Kas atsitiko? Ko jūs žiūrite į mane taip, tarsi būčiau nusišlapinęs ant kapo?

— Taip ir yra.— Įniršis ir pyktis skambėjo tyliuose Džodės žodžiuose.— Tu ką tik nusispjovei ant savo brolio kapo.

— Apie ką, velniai griebtų, kalbate?

— Kėjau...

— Tavo gydytoja,— pratrūko pykčiu Džodė, nutraukdama Džeineleną ir trenkdama kumščiu į stalą.— Ką, ar tu nepastebėjai, kokia jos pavardė?

Kėjus stengėsi ją prisiminti. Jis ne taip jau smarkiai buvo nukentėjęs, kad nepastebėtų kai kurių detalių: pavyzdžiui, jos pilkų akių, gražios plaukų netvarkos ir

ilgų dailių kojų. Jis netgi prisiminė kokiu laku buvo nulakuoti jos kojų nagai ir jos kvepalų kvapą. Jis prisiminė gana daug smulkmenų, bet negalėjo prisiminti jos vardo. Kodėl tai domina Džodę ir Džeineleną? Galbūt jos priešiškai nusiteikusios prieš visas gydytojas moteris dėl vienos vienintelės iš jų.

Kėjus ėmė spėlioti ir pajuto, kaip jam pašiurpo nugara. Viešpatie, juk negali būti.

— Koks jos vardas?

Džodė tylėdama su neapykanta žiūrėjo į jį. Jis atsisuko į Džeineleną. Ji nervingai pešiojo rankšluostėlį ir iš kiekvieno jos bruožo matėsi neviltis.

— Lara Malori, tokia pavarde ji užsiima praktika,— sušnabždėjo ji.— O pagal vyrą...

— Lara Porter,— baigė už ją Kėjus neraiškiu balsu ir taip pat beveik šnabždėdamas.

Džeinelena linktelėjo.

— Tai bent nuotykis.— Kėjus pridengė akis sugniaužtais kumščiais ir mintyse stengėsi įsivaizduoti moterį, su kuria susipažino praėjusią naktį. Ji visiškai nebuvo panaši į tą laisvo elgesio gražuolę, kokią jis matė laikraščių nuotraukose. Nei rami laikysena, nei jos tiesmukumas kalbantis neatitiko to, kokią jis įsivaizdavo Larą Porter, moterį, pražudžiusią brolį, moterį, kuri, kaip tvirtino kai kurie politiniai analitikai, pakeitė Amerikos istorijos eigą.

Pagaliau Kėjus atitraukė rankas nuo veido ir bejėgiškai, kaltai gūžtelėjo pečiais.

— Iš kur aš galėjau žinoti. Ji man neprisistatė, o aš neklausiau. Aš jos nepažinau, nors buvau ją matęs nuotraukose. Juk visa tai įvyko... kiek ten? Prieš penkerius ar šešerius metus.— Jis niekino save už nerišlų pasiteisinimą, suprasdamas, kad nieko nebegalima pataisyti ir kad Džodė jam nedovanos už padarytą klaidą. Vienintelė išeitis buvo pakeisti temą: — Prašom pasakyti, ką ta Lara Porter veikia Iden Pase?

— Visiškai nesvarbu, ką ji veikia,— jį pertraukė Džodė.— Ji yra čia ir viskas. Ir tu turi laikytis kuo toliau nuo jos, ar supratai? Palaukite, aš jai parodysiu, ji iš čia išsinešdins, pabrauksi uodegą ir patyliukais, visiškai taip pat, kaip čia atsirado. O kol mes esame Taketai, visi, ku-

rie nori su mumis draugiškai gyventi, turi ją ignoruoti, kitokio elgesio ji nenusipelno. Ir tu taip pat. Ypač tu.— Sutvirtindama savo žodžius, Džodė mojavo cigarete.— Lakstyk paskui kiekvieną šliundrą, Kėjau, vis tiek tavęs nesulaikysi, bet šitą palik ramybėje.

Kėjus tuojau pat ėmė gintis ir taip pat pakėlė balsą iki riksmo:

— Ko tu ant manęs šauki? Argi mane ant jos užklupo, o ne Klarką?

Džodė lėtai atsistojo ir, atsirėmusi į stalą, puolė jaunesnįjį sūnų per indų ir butelių su kečupu barikadą.

— Kaip tu drįsti taip apie jį kalbėti! Ar tu turi bent trupinėlį sąžinės, nors šiek tiek pagarbos broliui?

— *Klarkui!* — išrėkė Kėjus, atsistojęs ir persisvėręs per stalą motinos link.— Jį vadino Klarku, tai kodėl tu nemini jo vardo, argi tai pagarba?

— Labai skaudu apie jį kalbėti, Kėjau.

— Kodėl? — Kėjus staigiai pasisuko į Džeineleną droviai įterpusią tą pastabą.

— Tikriausiai todėl... kad jo mirtis buvo tokia ankstyva. Ir tragiška.

— Tai tiesa. Tačiau tai nereiškia, kad mes turime jį išbraukti iš mūsų gyvenimo.— Kėjus vėl atsisuko į Džodę.— Kai tėvas buvo gyvas, jis stengėsi, kad mes su Klarku draugautume. Jis norėjo, kad mūsų santykiai būtų draugiški ir, nors tu tam trukdei, jie tokie ir buvo. Jūs žinote, kokie mes su Klarku buvome skirtingi visur, bet jis buvo mano brolis. Aš jį mylėjau. Aš liūdėjau dėl jo mirties. Ir aš atsisakau apsimetinėti, kad jis niekada neegzistavo vien tik dėl to, kad jūsų nejaudinčiau.

— Tu esi nevertas minėti savo brolio vardo.

Tai buvo skaudus smūgis. Netgi dabar Kėjus jausdavo skausmą, kai Džodė kalbėdavo panašius dalykus. Ji įvarė jį į kampą ir jam nieko daugiau nebeliko, kaip jai smogti atsakomuosius smūgius.

— Jeigu jis būtų buvęs toks nekaltutis, Džode, mes dabar nekariautume. Mes niekada nebūtume girdėję apie Larą Porter. Apie mus laikraščiuose nebūtų prirašę tiek šlykštynių. Mes nebūtume patyrę gėdos. O Klarkas būtų likęs Kapitolijaus kalvos numylėtinis.

— Užsičiaupk!

— Su malonumu.— Kėjus čiupo ramentus ir nuklibikščiavo prie užpakalinių durų.

— Kėjau, kur tu? — išsigando Džeinelena.

— Yra paskirtas susitikimas su daktare.

Kėjus iššaukiamai pažvelgė į Džodę ir trenkė durimis.

Lara praleido neramią naktį. Netgi esant labai geroms aplinkybėms, ji nepriklausė tiems, kurie užmiega vos padėję galvą ant pagalvės. Paprastai ji dažnai nubusdavo nuo košmarų, jai vaidenosi šauksmai, kuriuos ji kažkada girdėjo, ir ji ilgai gulėdavo, žiūrėdama į lubas. Jos nemigos priežastis buvo sielvartas.

Susitikimas su Kėjumi Taketu jai visiškai išvaikė miegą. Ji atsikėlė su stipriai skaudama galva. Pudra ir kremas negalėjo paslėpti tamsių ratilų paakiuose. Du puodukai stiprios juodos kavos numalšino galvos skausmą, bet neišgelbėjo nuo neramių minčių apie naktinį lankytoją.

Lara negalėjo įsivaizduoti, kad pasaulyje galėtų būti tokių žavių vyrų kaip Klarkas Taketas, bet Kėjus tai paneigė. Vienas neabejotinas dalykas: broliai buvo visiškai skirtingi žmonės. Klarkas buvo tvarkingas ir išsičiustijęs iki blizgėjimo tarsi jūrų pėstininkas parade. Jo šviesūs plaukai visada būdavo sušukuoti plaukas į plauką. Jo nepriekaištingai pasiūtas kostiumas visada būdavo gerai išlygintas, batai blizgėdavo kaip veidrodis. Jis buvo malonaus ir nuoširdaus jauno amerikiečio, savo vaikino, už kurio kiekviena jauna amerikietė motina su lenga širdimi ištekintų mylimą dukterį, įsikūnijimas.

Kėjus, atvirkščiai, priklausė tiems vyrams, nuo kurių motinos slėptų savo dukteris. Toks pat gražus kaip Klarkas, jis skyrėsi nuo jo taip, kaip gatvės chuliganas skiriasi nuo geručio berniuko.

Kėjus — lakūnas profesionalas ir Klarkas sakydavo, kad brolis valdo lėktuvą veikiau vadovaudamasis nuojauta ir nuovoka negu pasikliaudamas savo žiniomis ir prietaisų parodymais. Kėjus jų griebdavosi tik tada, kai nebūdavo kitos išeities. Klarkas girdavosi, kad nėra tokio lėktuvo, kurio negalėtų pilotuoti jo brolis, tačiau

Kėjus buvo labiau linkęs dirbti aviakompanijoje pagal laikiną sutartį.

„Ten labai daug taisyklių ir nurodymų,— kalbėdavo apie jaunesnįjį brolį Klarkas, šypsodamasis atlaidžia, malonia šypsena.— Kėjus mėgdavo atsakyti tik pats už save".

Pamačiusi Kėjų Taketą ir pajutusi jo valiūkiškos šypsenos poveikį, Lara negalėjo jo įsivaizduoti su griežta oro lainerio piloto uniforma, maloniu balsu pranešančio keleiviams apie oro sąlygas skridimo vietoje.

Nuo ilgo buvimo nutviekstoje saulės lėktuvo kabinoje apie Kėjaus akis, tokias pat mėlynas kaip Klarko, atsirado raukšlelių, suteikiančių jam ypatingo žavesio. Tik Klarkas buvo šviesiaplaukis ir baltaodis, o Kėjaus plaukai buvo tamsūs, tokie pat nepaklusnūs kaip ir jis pats. Ir tiesiogine, ir perkeltine prasme jis pasirodė esantis savo šeimos bjauri juoda avis. Klarkas visada būdavo puikiai nusiskutęs. Kėjus nesiskusdavo kelias dienas. Nors ir keista, šeriai ant jo veido, ne mažino, o, atvirkščiai, didino jo patrauklumą.

Broliai buvo puikus gyvulio, vardu žmogus, pavyzdys. Tik Klarkas buvo prijaukintas gyvulys, o Kėjus — vis dar laukinis. Supykęs arba pamatęs patelę, jis imdavo riaumoti.

— Labas rytas.

Lara sudrebėjo, tarsi ją būtų užklupę netikėtai.

— Ar tai jūs, Nense, labas rytas. Aš negirdėjau, kai jūs įėjote.

— Tai ir matyti. Mintimis klaidžiojate kažkur toli nuo čia.— Seselė, kartu ir registratorė, paslėpė rankinuką į spintą ir užsivilko žydrą chalatą.

— Įdomu, kur dingo telefonas.

Nensė įėjo pro užpakalines duris ir dabar stovėjo su Lara nedideliame kambaryje, kur jos laikė vaistus, taip pat ir kai kurias maisto atsargas. Gyvenamojoje namo dalyje virtuve naudojosi pati Lara.

— Jis dažnai gesdavo, todėl nusprendžiau jį pakeisti.

Kadangi Lara dar neturėjo savo nuomonės apie Kėjaus Taketo apsilankymą, ji nenorėjo apie tai kalbėti su Nense.

— Ar norite kavos? — Lara paėmė kavinuką.

— Neatsisakysiu.— Nensė įbėrė du šaukštelius cukraus į garuojantį puoduką, kurį jai padavė Lara.— Ar dar liko spurgų?

— Jos padėtos spintoje. Aš maniau, kad jūs laikotės dietos.

Nensė Beiker paėmė iš spintos spurgas ir akimirksniu prarijo vieną, paskui apsilaižė pirštus, išsitepusius cukraus glaistu.

— Aš mečiau dietą,— pareiškė ji visiškai neapgailestaudama.— Neturiu laiko skaičiuoti kalorijų. Nors laikyčiausi dietos iki Paskutiniojo teismo dienos, vis tiek nebūčiau grakštesnė. Be to, Klemas mane tokią myli. Sakoma, kad tai suteikia meilei ypatingo skonio.

Šypsodamasi Lara paklausė:

— Kaip jūs praleidote poilsio dieną?

— Neblogai,— atsiliepė Nensė, šluostydamasi lūpas.— Negaliu skųstis. Kalė rujoja, o mažasis Klemas iš kažkur ištraukė sesers baleto batelius, juos užsimovė ne ant tos kojos ir taip vaikščiojo visą dieną. Mes norėjome juos numauti, bet jis pakėlė tokį triukšmą, kad teko jį palikti ramybėje, tegu taip vaikšto, jeigu nori. Už tai šeimoje vyrauja ramybė.

Nensė visada ką nors įdomaus papasakodavo apie savo netvarkingą namų ūkį. Ji geraširdiškai krimtosi dėl beprotiško gyvenimo, kur viskas sukosi apie tris kupinus energijos vaikus, kurie visi, be išimties, gyveno „sunkų laikotarpį". Tačiau Lara žinojo, kad Nensė dievina vyrą bei vaikus ir nekeis tokio gyvenimo į jokį kitą.

Nensė atsiliepė į skelbimą, kurį Lara įdėjo į vietinį laikraštį, ir Lara, pasikalbėjusi su ja, tuojau pat priėmė į darbą iš dalies dėl to, kad ji buvo vienintelė kandidatė. Nensė buvo patyrusi medicinos seselė, išėjusi iš darbo prieš dvejus metus, kai jai gimė mažasis Klemas.

— Laikas pripratinti mažąjį prie puoduko,— pareiškė ji Larai, atėjusi parsisamdyti į darbą.— Vadinasi, man laikas grįžti į darbą, tegu tuo maloniu darbu užsiima anyta, senelė Beiker.

Lara iš karto pamilo Nensę ir netgi truputį jai pavydėjo. Laros gyvenime taip pat viešpatavo visiška ne-

tvarka, tik tai buvo ne ta beprotiška sumaištis, kuri užpildydavo kiekvieną Nensės dieną. Chaosas tvarkė visą Laros gyvenimą ir paliko negyjančių randų ir žaizdų. Jos nelaimėms nebuvo matyti pabaigos.

— Jeigu ne Klemas,— tęsė Nensė, baigusi antrą spurgą,— aš pridobčiau kalę, o kartu ir vaikus, o paskuì raučiausi nuo galvos plaukus. Tačiau, grįžęs iš darbo, jis primygtinai reikalavo, kad vaikus nuvežtume pas močiutę, o patys nueitume į restoraną. Mes pavakarieniavome „Pieno fermoje", tiek privalgiau, kad vos vos nesprogau, buvo labai skanu. O kai mažasis Klemas užmigo, aš gerai paslėpiau batukus, kad šiandien jų nerastų. Rytą didysis Klemas nuvežė kalę pas veterinarą, ten jai suras patiną arba prišers tablečių. Beje, jeigu jie suras patiną, norite, aš jums padovanosiu šuniuką?

— Ne, nėreikia, ačiū,— ėmė juoktis Lara.

— Aš jus suprantu.— Bijau, kad man liks visa vada.— Ji nusiplovė rankas dezinfekciniu skysčiu.— Dabar patikrinsiu, kas pas mus šiandienai užsirašęs.

Jos abi žinojo, kad registravimo knygoje daugiausia yra tuščių skilčių. Jau pusmetis, kai Lara įsikūrė Iden Pase, bet jai vis dar trūko pacientų. Jeigu nebūtų turėjusi santaupų, ji jau labai seniai būtų metusi praktiką. Tačiau svarbesni už finansinius buvo profesiniai sumetimai. Ji — gera gydytoja. Ji norėjo gydyti...

Ir nebūtinai Lara būtų pasirinkusi Iden Pasą.

Tą miestelį jai parinko kiti.

Praktika Iden Pase buvo netikėta dovana, kurios ji nesitikėjo, ir tai jai palengvino įgyvendinti savo planą. Lara jau puoselėjo tą planą senokai, bet jai reikėjo įtikinamo preteksto susipažinti su Kėjumi Taketu. Kai tokia galimybė netikėtai atsirado, ji tuojau pat ja pasinaudojo. Tačiau ji gerai suprato, kad jai bus labai sunku apsiprasti mažame miestelyje kaip vienintelei visoje apygardoje terapeutei.

Lara taip pat žinojo, kad dar sunkiau bus miestelio gyventojams, pripratusiems prie daktaro Patono. Jos diplomai dabar puošė jo namų sienas, jos medicininės knygos buvo sudėtos į lentynas ir spintas. Tačiau ir dabar namas turėjo savo buvusio šeimininko antspaudą. Lara

ketino, kai tik turės pinigų, perdažyti tamsias sienas ir pakeisti senus rudus odinius baldus šviesesniais ir šiuolaikiškesniais.

Tačiau tai buvo ne visų svarbiausia. Kur kas daugiau reikės laiko ir pastangų žmonių santykiams pakeisti. Iki savo išėjimo į pensiją Stiuartas Patonas ištisus keturiasdešimt metų dirbo gydytoju Iden Pase ir neįgijo nė vieno priešo. Nuo to laiko, kai Lara jį pakeitė, jos labai dažnai klausdavo „O kur gi daktaras?" taip pat įtariai, kaip ir Kėjus Taketas jos to paties klausinėjo praėjusią naktį. Kaip būtų, jeigu ji pati savo patogumui būtų pašalinusi iš kelio senąjį daktarą Patoną.

Ne vienerių metų reikės daktarei Larai Malori, kad užkariautų Iden Paso gyventojų pasitikėjimą ir širdis, priklausančias daktarui Patonui. Lara žinojo, kad jai niekada nepavyks įgyti tokios pacientų meilės, kuria naudojosi daktaras Patonas, nes iš pat pradžių ligoniai ją atstūmė, nes ji nešiojo žymę moters, užsitraukusios gėdą su Klarku Taketu. Visiems Klarko gimtojo miesto gyventojams gerai žinoma, kas ji yra. Štai kodėl jie niekaip nesitikėjo jos išvysti Iden Pase. Lara manė: kai tik ji atsigaus nuo pirminio šoko, tai supras, jog yra patyrusi gydytoja, ir pamirš buvusį skandalą.

Deja, ji nepagalvojo apie didžiulę Džodės Taket įtaką miestelio visuomenei. Ir nors jos niekada nebuvo asmeniškai susitikusios, Klarko motina sugriovė visus bandymus užsikariauti sėkmę.

Kartą, kai Lara jautėsi ypač nelaiminga, prakalbo apie tai Nensei.

— Tikriausiai tau nėra paslaptis, kodėl Iden Paso žmonės veikiau linkę važiuoti pas gydytoją dvidešimt mylių iki gretimo miestelio.

— Kokia čia paslaptis,— atsiliepė Nensė.— Džodė Taket apskelbė, kad jeigu kas nors išdrįs prieiti prie jūsų durų, tegu jis būna nors prie mirties, ji tą žmogų įrašys į savo juodąjį sąrašą.

— Ir tai viskas per Klarką?

— Žinoma. Visi mieste žino jūsų su juo romano pikantiškas smulkmenas. Po Klarko mirties jie apie tai beveik

pamiršo. O kai jūs čia pasirodėte, Džodė pasiuto iš pykčio ir prisiekė, kad jūs iš čia neišnešite sveiko kailio.

— Tai kodėl jūs pas mane dirbate?

Nensė giliai atsiduso.

— Mano tėvas dvidešimt penkerius metus dirbo apeiviu „Taketų naftos ir dujų kompanijoje". Tai buvo labai seniai, kai Klarkas Vyresnysis dar buvo žvalus.— Nensė nutilo.— Juk jūs žinote, kad Klarkas, jūsų Klarkas, buvo trečias iš eilės Klarkas Taketas? Klarkas Vyresnysis buvo jo senelis, o Klarkas Jaunesnysis — tėvas.

— Jis man sakė.

— Gerai,— tęsė pasakojimą Nensė.— Tai štai viename gręžinyje įvyko avarija ir mano tėvas žuvo.

— Kompanija prisiėmė kaltę?

— Jie padarė viską, kad pagal įstatymą prie jų nebūtų galima prikibti. Mama gavo visą jai priklausiusią draudimo sumą. Tačiau nė vienas Taketas neatėjo į laidotuves. Niekas nepaskambino. Jie užsakė gėlių parduotuvėje didelį vainiką iš chrizantemų, jį atvežė į bažnyčią, bet nė vienas jų nenusižemino tiek, kad aplankytų mamą ir pareikštų jai užuojautą. Tuo metu aš buvau mergaitė, bet ir tada, ir dabar manau, jog gėda būti tokiems išpuikusiems. Tėvo mirtis liko nepastebėta, jis buvo viso labo tik smiltelė jų dvokiančios naftos sraute, bet tėvas buvo atsidavęs, sąžiningas darbuotojas. Nuo to laiko aš nevertinu visų Taketų ir ypač Džodės.

— Kodėl Džodės?

— Na todėl, kad ji ištekėjo už Klarko Jaunesniojo tik dėl to, kad užvaldytų jų turtą.— Nensė atsisėdo ant paties kėdės kraštelio.— Matote, Klarkas Vyresnysis užsiiminėjo naftos žvalgyba per patį naftos bumo įkarštį. Jis aptiko naftą, kai tik pradėjo gręžti, ir uždirbo krūvą pinigų vos ne per vieną savaitę. Pinigai ir vėliau plaukte plaukė į jo rankas. Paskui atsirado Klarkas Jaunesnysis. Jis gyvenime turėjo vieną tikslą: gerai palėbauti ir iššvaistyti kuo daugiau tėvo pinigų lošimams, kortomis, gėrimui ir moterims.— Nensė atsiduso prisimindama: — Tai buvo visų gražiausias vyras, kokį aš kada nors buvau mačiusi. Visos apygardos moterys apraudojo jo mirtį.

Bet tik ne Džodė. Kai jis mirė, ji gavo to, ko siekė visą gyvenimą.

— „Taketų naftos kompaniją"?

— Ji galėjo ją visapusiškai kontroliuoti. Tuo metu Taketas Vyresnysis jau buvo palaidotas. O kai Klarkas Jaunesnysis nukrito nuo ledo kalno, atrodo, tai atsitiko Himalajuose, ir nusisuko sprandą, Džodė atsiraitojo rankoves ir iš tikrųjų ėmėsi tvarkyti reikalus.

Iš Nensės nereikėjo pešti žodžių.

— Džodė velnių prisiėdusi. Ji kilusi iš neturtingos fermerių šeimos. Tornadas sugriovė jų namą. Visa šeima žuvo, išsigelbėjo tik Džodė. Ją pasiėmė viena giminaitė našlė ir užaugino. Džodė pasirodė esanti protinga mergina ir gaudavo Techaso technologiniame universitete stipendiją. Vos tik baigusi universitetą, ji pradėjo dirbti pas Klarką Vyresnįjį. Džodė buvo žemės sklypų nuomojimo ir pirkimo agentė ir sudarė „Kompanijai" pačius naudingiausius sandėrius netgi tais laikais, kai, visų nuomone, Rytų Techase nafta jau buvo išžvalgyta. Taketas Vyresnysis simpatizavo Džodei. Ji buvo patikima, atkakli, garbėtroška, žodžiu, visiška priešingybė Klarkui Jaunesniajam. Man atrodo, jog Klarkas Vyresnysis juos supiršo.

— Kaip?

— Kalbama, kad Klarkas Jaunesnysis padarė vaiką jaunutei merginai Fort Verte. Jos tėvelis buvo susijęs su nusikalstamu pasauliu ir, nepaisant krūvos pinigų bei padėties visomenėje, pasirodė esąs paprasčiausias suteneris. Klarkas Vyresnysis nenorėjo su juo turėti reikalų ir paskubėjo apvesdinti Klarką Jaunesnįjį su Džode. Nežinau, ar tai tiesa, bet visko gali būti. Klarkas Jaunesnysis mėgo linksmai gyventi. Jis galėjo rinktis iš daugybės moterų. Kodėl jis sutiko vesti Džodę ir supančioti sau rankas ir kojas visam gyvenimui? Tikriausiai dėl to, kad norėjo išsinarplioti iš tos nešvarios istorijos.

Šiaip ar taip, jie susituokė. Klarkas Trečiasis gimė labai vėlai. Pikti liežuviai kalbėjo, kad Klarkui Jaunesniajam nestangrėja gulint su Džode. Ji iš tikrųjų nebuvo gražuolė. Beje, pati Džodė apsimetinėjo kvailele. Matyt, manė, kad protas ir grožis yra du nesuderinami dalykai.

— O kaip ji žiūrėjo į tai, kad Klarkas Jaunesnysis pasuka į šoną?

Nensė gūžtelėjo pečiais.

— Jeigu jai tai ir nepatiko, Džodė gerai slėpė savo jausmus. Ji nekreipė dėmesio į jo neištikimybę, o visas savo jėgas atidavė „Kompanijai". Ko gero, ją labiau domino naftos kainos negu jo išdaigos. Jeigu jis būtų tvarkęs reikalus, „Taketų kompanija" seniai būtų subankrutavusi. Džodė klestėjo, kai kiti nusigyvendavo. Jeigu kalbama apie „Kompaniją", geriau jai neatsistoti skersai kelio.

— Aš tai jau pati patyriau, tik kitoje srityje,— pastebėjo Lara.

— Jums geriau žinoti, kodėl taip atsitiko.— Nensė palinko į priekį ir pritildė balsą, nors niekas negalėjo klausyti jų pokalbio.— Tik vieną dalyką Džodė labiau mylėjo už „Kompaniją"— tai savo sūnų Klarką. Jos visas gyvenimas buvo jam skirtas. Panašu, jog jis niekada nieko nedarydavo prieš jos valią. Apskritai ji apgalvojo už jį visą jo ateitį, taip pat ir vietą Baltuosiuose rūmuose. Ji negali jums dovanoti, kad jūs sužlugdėte jos svajones.

— Ne tik ji, bet ir kai kurie kiti.

Truputį pagalvojusi Nensė pridūrė:

— Saugokitės, daktare Malori. Džodė turi pinigų ir valdžią. Ji turi priežastį jūsų neapkęsti. Ji pavojinga.— Nensė patapšnojo Larai per ranką.— Kai dėl manęs, tai aš palaikau kiekvieną, patekusį į jos nemalonę.

Nensė aiškiai priklausė mažumai. Prabėgo keli mėnesiai nuo to pokalbio, bet Laros pacientų skaičius nė kiek nepadidėjo. Tik nedaugelis Iden Pasę rizikavo užsitraukti Džodės pyktį naudodamiesi naujos gydytojos paslaugomis. Kaip likimo ironija dabar vienas jų buvo tikras Džodės sūnus.

— Kėjus Taketas jau iš tikrųjų suprato padarytą klaidą. Lara galėjo įsivaizduoti, su kokia neapykanta jie ją plūdo Taketų namuose.

Ką gi, tegu keikia. Ji atvažiavo į Iden Pasą turėdama vienintelį tikslą ir tas tikslas nebuvo užkariauti Taketų šeimos palankumą. Jai reikėjo kažko kito, bet jokiu būdu ne jų palankumo.

Kai ateis laikas iš jų pareikalauti jai priklausančios skolos, Larai bus visiškai tas pats, ar ji jiems patinka, ar ne.

Galima sakyti, kad tą rytą buvo daug darbo. Iki dvyliktos valandos Lara turėjo priimti penkis ligonius. Pirmasis ligonis buvo pagyvenusi moteris, kuri užgriuvo gydytoją su daugybe skundų. Ją apžiūrėjusi, Lara nustatė, kad moteris sveikesnė už daugelį jaunų, bet jaučiasi vieniša. Lara prirašė jai vitaminų, taip pat patarė ligonei lankyti sportinę grupę, esančią prie metodistų bažnyčios.

Nensė įvedė kitą ligonį, trejų metų mažylį, kuris verkšleno, nes jam skaudėjo ausį ir pakilo temperatūra. Lara klausinėjo apie ligą jo susirūpinusią motiną, kai iš priėmimo kambario pasigirdo kažkokie garsai. Lara atidavė verkiantį berniuką motinai, atsiprašė ir nuskubėjo ten, kur triukšmavo.

— Nense, kas atsitiko? — sušuko ji dar koridoriuje.

Tačiau vietoj Nensės priėmimo kambario duryse su triukšmu pasirodė Kėjus Taketas. Nepaprastai įtūžęs, jis ryžtingai artinosi prie jos, nepaisydamas ramentų.

Kėjus tiesiog užlėkė ant Laros, bet ji nepasitraukė:

— Jūs esate paskirtas po pietų, pone Taketai.

Vaiko motina nusekė paskui Larą ir sustojo jai už nugaros. Vaikas kurtinamai klykė. Nensė nuskubėjo padėti gydytojai ir atsidūrė už Kėjaus nugaros. Lara pajuto, kad pateko į spąstus.

— Kodėl jūs naktį man nepasakėte, kas esate?

Nekreipdama dėmesio į jo žodžius, Lara tęsė:

— Jūs matote, kad dabar aš esu labai užsiėmusi. Manęs laukia ligoniai. Jeigu jums reikia su manim būtinai pasikalbėti, prašom užsirašyti pas seselę.

— Man iš tikrųjų būtina su jumis šį bei tą aptarti.— Prakaito lašai riedėjo jo kakta, veidas išbalo. Viskas rodė, kad jis kenčia siaubingus skausmus.

— Jums būtų geriau atsisėsti, pone Taketai. Jūs nusilpote, būdamas tokioje būklėje, jūs...

— Užteks man medicininės bjaurasties! — suriko Kėjus.— Kodėl jūs man nepasakėte, jog esate ta pati šliundra, kuri pražudė mano brolį.

KETVIRTASIS SKYRIUS

Grūbūs žodžiai žemino kaip antausis. Galva apsvaigo, Lara giliai atsiduso ir sulaikė kvėpavimą. Grindys ir koridoriaus sienos pavojingai pasviro. Lara ištiesė rankas, sugraibė sieną ir atsirėmė į ją.

Nensė apėjo Kėjų ir atsistojo prieš jį.

— Klausyk, Kėjau Taketai, tu neturi teisės įsiveržti pas gydytoją ir sukelti skandalo.

— Su malonumu, Nense, aš su tavim paplepėčiau, prisimintume senus laikus, tik atėjau čia ne to, o kad pamatyčiau daktarę.— Paskutinis žodis nuskambėjo kaip keiksmažodis.

Lara jau susitvardė. Ji parodė Nensei pacientę su vaiku.

— Prašom pasirūpinti ponia Adams ir Stiviu. Aš jais užsiimsiu, kai tik būsiu laisva.

Nensė kurį laiką svyravo, bet, grėsmingai žvilgtelėjusi į Kėjų, nusivedė ponią Adams atgal į kabinetą ir garsiai užtrenkė paskui save duris.

Lara kreipėsi į smalsius pacientus, žvilgčiojančius pro priėmimo kambario duris:

— Prašom sėstis,— pasakė ji kuo ramesniu balsu.— Mums šiek tiek sutriko darbo tvarka. Jūs matote, kad ponas Taketas serga ir jam skubiai reikia suteikti medicininę pagalbą, kai tik pagalba bus jam suteikta, jis išeis.

— Dar pažiūrėsime, ar taip bus.

Ligoniai, laukusieji savo eilės, suglumę pažvelgė į Larą.

— Aš jus priimsiu, kai tik būsiu laisva,— dar kartą pakartojo Lara. Paskui, atsisukusi į Kėjų, pasakė: — Eime į kitą kambarį.

Kai tik durys paskui juos užsidarė, Lara davė valią savo pykčiui:

— Jūs drįstate su manimi kalbėti tokiu tonu prie ligonių! Aš galėjau iškviesti policiją.

— Tos scenos nebūtų buvę,— jis linktelėjo koridoriaus pusėn,— jeigu jūs man būtumėte pasakiusi, kas esate.

— Jūs manęs neklausėte, o aš sužinojau jūsų pavardę, kai jūs jau ėjote pro duris.

— Ką gi, dabar ją jau žinote.

— Taip, dabar jau žinau ir aš nesistebiu, kad jūs esate Taketas. Įžūlumas visada buvo būdingas jūsų šeimos bruožas.

— Dabar mes kalbame ne apie Taketus. Dabar kalbame apie jus. Ką jūs, po velnių, veikate mūsų mieste?

— *Jūsų* mieste? Keista tai girdėti iš žmogaus, kurio čia beveik nebūna. Klarkas man sakė, kad jūs esate retas svečias Iden Pase. Kam mes turime būti dėkingi už tą apsilankymą?

Kėjus grėsmingai žengė į priekį.

— Aš jau jums sakiau, kad jūs liautumėtės pliaukšti tuos niekus. Aš čia atėjau ne tam, kad su jumis varžyčiausi, kuris iš mūsų didesnis gražbylys, tad nenukrypkite nuo temos.

— Kokios temos?

— Ką jūs, velniai rautų, čia veikiate! — suriko Kėjus.

Staiga atsidarė durys ir Nensė įkišo galvą.

— Daktare Malori! Ar aš jums nereikalinga?

Kėjus liko stovėti vietoje nei žvilgsniu, nei kokiu nors judesiu neparodydamas, kad mato ar girdi Nensę. Pasąmonėje Lara jau iš anksto ruošėsi šitam susirėmimui ir jos nenustebino triukšmingas Kėjaus pasirodymas. Vaidas buvo neišvengiamas ir Lara nusprendė su juo aiškintis iki galo.

Lara pasisuko į seselę.

— Ne, dėkoju jums, Nense. Nuraminkite ligonius, jiems pasakykite, kad greitai būsiu laisva.— Paskui pažvelgusi į pykčio iškreiptą Kėjaus veidą, pridūrė: — Aš pabandysiu įkalbėti poną Taketą, kad jis nesistengtų tvardytis.

Nensė aiškiai abejojo Laros galimybėmis, bet pakluso.

— Prašom sėsti, pone Taketai. Kaip jaučiatės? Jūs esate labai išbalęs.

— Aš jaučiuosi puikiai.

— Kažkaip sunku patikėti. Jūs vos stovite ant kojų.

— Aš jums sakiau, kad puikiai jaučiuosi,— pakartojo jis įžeidžiamai, vėl pakeldamas balsą.

— Gerai, tebūnie jūsų teisybė. Tačiau aš manau, kad nei jūs, nei aš nenorime, kad mus girdėtų kiti. Ar negalite kalbėti tyliau?

Remdamasis į ramentus, Kėjus pasviro į priekį taip, kad jo veidas beveik lietė Laros veidą.

— Nenorite, kad mus girdėtų, bijote, kad tie, kurie dar negirdėjo, sužinos, jog vyras jus užklupo nuogutėlę lovoje su mano broliu?

Labai daug kartų jai sakė šiuos kaltinimus, bet vis tiek nuodai įsiskverbdavo giliai į žaizdą, o ji neturėjo priešnuodžių. Bėgo metai, bet žaizda vis dar negijo.

Atsukusi Kėjui nugarą, Lara priėjo prie lango ir pažvelgė į žvyruotą kiemą. Viena ligonė, laukusi priėmimo kambaryje, lipo į mašiną, visa savo išvaizda parodydama pasipiktinimą, tarsi būtų pabuvojusi slaptoje landynėje, kur ne vieta padoriai moteriai. Mašina staigiai pajudėjo į priekį.

Lara pagaliau sugalvojo atsakymą.

— Aš noriu pradėti gyventi normalų gyvenimą ir visiems laikams pamiršti įvykį su jūsų broliu.

Lara vėl atsisuko į jį veidu, jausdamasi ramesnė, nes juos skyrė tam tikra erdvė, nors, kaip ir anksčiau, bijojo. Kėjus taip ir nerado laiko nusiskusti ir atrodė siaubingai. Tačiau labiausiai Larai kėlė nerimą sklindantis iš jo grubus seksualumas, ji tą seksualumą jautė visą laiką. Ir tai tarsi patvirtino jo blogą nuomonę apie ją, o su tuo Lara niekaip negalėjo apsiprasti.

Nuleidusi akis, ji paklausė:

— Argi aš nenusipelnau atleidimo, pone Taketai? Nuo to laiko prabėgo tiek daug metų.

— Aš žinau kiek. Penkeri metai. Visi prisimena, kada tai įvyko, nes tą rytą, kai jus užklupo lovoje su broliu, prasidėjo jo žlugimas. Tai pakeitė visą jo gyvenimą.

— Mano taip pat!

— Kodėl gi ne! — paniekinamai burbtelėjo jis.— Nuo to ryto jūs tapote fatališkiausia šalies moterimi.

— Aš to nenorėjau.

— Reikėjo anksčiau galvoti, prieš įeinant į Klarko miegamąjį. Dieve mano,— pasakė jis nustebęs linguodamas galvą.— Nejaugi jūs neradote nieko geresnio, negu būti neištikima vyrui, kai jis miega gretimame kambaryje?

Lara seniai išmoko slėpti savo dvasinę būseną, jai tai buvo išgyvenimo problema. Pačios šios istorijos įkarščio metu ji gyveno sukandusi dantis, akmeniniu veidu, kad niekas negalėtų atspėti jos minčių ir jausmų. Atėjo laikas vėl užsidėti kaukę. O kad jos neišduotų balsas, ji tylėjo.

— Yra šiokių tokių neaiškių detalių,— tęsė Kėjus.— Galbūt jūs man jas paaiškinsite?

— Aš nenoriu su jumis apie tai kalbėti. Be to, manęs laukia ligoniai.

— O *aš* — ne ligonis? — Jis atrėmė ramentus į Laros rašomojo stalo kraštą ir, remdamasis į jo viršų, prišokavo prie jos ant kairiosios kojos.— Tikiuosi, jog jūs mane visapusiškai aptarnausite.

Užuomina labai aiški. Jo pašaipi šypsena nepaliko jokių abejonių. Lara tylėjo, niekaip neparodydama savo jausmų.

— Na, daktare, užpildykite tuščias vietas. Klarkas išvakarių vakare suruošė pietus, ar tiesą aš sakau?

Lara atkakliai tylėjo.

— Aš turiu, kiek tik norite laiko, prieš akis dar visa diena,— meilikaujamai įspėjo Kėjus.— Ir jokių reikalų, nebent tik stengtis nepriminti skaudamos kojos. Man nesvarbu, kur būti: ar čia, ar kitoje vietoje. Nėra jokio skirtumo.

Žinoma, būtų galima iškviesti šerifą ir pareikalauti jį iš čia išvaryti, bet Kėjus jau jai pranešė, kad šerifas Baksteris — senas jų šeimos draugas. Tai dar labiau pablogintų ir taip jau rimtą padėtį. Tada kuriems galams reikia spyriotis? Ar dėl to, kad būtų galima išgelbėti savo reputaciją? Tačiau savo reputaciją ji paaukojo jau prieš daugelį metų. Nuo to laiko Lara išmoko nuryti nuoskaudas.

— Klarkas pakvietė pažįstamus iš Vašingtono praleisti vakarą užmiestyje,— pradėjo Lara.— Mes su Rendalu buvome tarp pakviestųjų.

— Tačiau jūs ne pirmą kartą lankėtės Klarko užmiesčio namuose Virdžinijoje?

— Mes ten atvažiuodavome ir anksčiau.

— Vadinasi, jūs žinojote, kaip yra išdėstyti kambariai.

— Taip.

— O jeigu pasakius tiesą, jūs ne kartą atlikote šeimininkės vaidmenį priėmimuose, nes Klarkas buvo nevedęs.

— Aš padėjau jam surengti kelerius pietus.

— Vadinasi, jūs dažnai būdavote kartu.

— Žinoma.

— Klarkas buvo žinomas pareigūnas. Todėl kiekvieną priėmimą, netgi paprasčiausią vakarėlį, reikėjo planuoti ir rūpestingai paruošti.

— Argi aš su jumis ginčijuosi?

Jo nuolankumas siutino taip pat, kaip ir pikti kaltinimai. Lara pajuto, kad stipriai suspaudžia kumščius. Ji prisivertė juos atleisti.

— Tų priėmimų ruošimas — tęsė jis,— organizavimas ir visa kita turėjo iš jūsų atimti dagybę laiko.

— Man tai patiko. Aš pailsėdavau nuo darbo ligoninėje.

— Štai kaip. Ir kol jūs abu, su Klarku, ruošėte pietus ir priėmimus, kaip čia pasakius, jūs pasidarėte labai labai artimi.

— Taip,— tyliai patvirtino Lara.— Jūsų brolis buvo žavi asmenybė. Jis traukė prie savęs žmones. Kupinas energijos, entuziazmo. Nei anksčiau, nei dabar nebuvau sutikusi į jį panašaus žmogaus. Netgi kai Klarkas stovėdavo nejudėdamas, galėjai jausti, kad trykšte trykšta gyvenimo džiaugsmu. Jį domino absoliučiai viskas, jis puoselėjo kilnius idealus, garbėtroškiškus užmojus ne tik sau, bet ir visai šaliai. Aš puikiai supratau, kodėl Techaso piliečiai jį išrinko į kongresą.

— Jis tada buvo ką tik baigęs juridinį koledžą,— tęsė Kėjus, nors Lara apie tai žinojo.— Jis išbuvo tik

vienerius metus Atstovų rūmuose ir nusprendė iškelti savo kandidatūrą į Senatą. Klarkas nugalėjo priešininką didžiule balsų persvara.

— Jūsų brolis buvo plataus akiračio žmogus. Aš valandų valandas galėjau klausyti, kaip jis rutulioja kokią nors temą. Jo entuziazmas ir pažiūrų tvirtumas užkrėsdavo.

— Tai jau panašu į meilę.

— Aš neneigiu, kad mes buvome labai artimi.

— Bet jūs buvote ištekėjusi.

— Rendalas buvo Klarko draugas, dar prieš man už jo ištekant. Kaip tik Rendalas mus ir supažindino.

— Štai kaip, pagaliau.— Kėjus pakėlė į viršų smilių.— Scenoje pasirodo vyras. Nuvalkiota situacija. Jis visada sužino paskutinis, kad žmona jam sulaužė ištikimybę. Dargi su jo geriausiu draugu. Nejaugi draugužiui Rendalui nekilo įtarimų, kai jūs primygtinai norėjote likti Klarko namuose nakvoti, o ne grįžti į Vašingtoną su kitais svečiais?

— Ta mintis kilo Klarkui. Jie su Rendalu ketino kitą dieną žaisti golfą. Juokinga važiuoti į Vašingtoną, o paskui tuojau pat anksti rytą grįžti atgal. Rendalas sutiko.

— Jums tai turėjo būti labai patogu. Tai, kad vyras padėjo jums įgyvendinti savo planus. Įdomu, ar jūs iš pradžių pasimylėjote su savo vyru, kad jis nieko neįtartų?

Lara iš visų jėgų jam trenkė į veidą. Antausis buvo netikėtas ne tik Kėjui, bet ir jai pačiai. Per visą gyvenimą Lara nė vieno nebuvo palietusi nė pirštu. Jai nė į galvą nešovė, kad ji galėtų taip padaryti.

Ją auklėjo taip, kad mokėtų tvardytis. Tėvų namuose niekas nedrįsdavo duoti valios jausmams. Garsus raudojimas, kvatojimas ir kiekvienas nežabotas emocijų pasireiškimas buvo laikomas absoliučiai nepriimtinu dalyku. Mokėjimas neparodyti savo jausmų padėjo Larai rasti gerą tarnybą Vašingtone.

Lara negalėjo suprasti, kaip Kėjui pavyko ją išvesti iš kantrybės, bet tai jam pavyko padaryti. Jeigu ne stip-

rus rankos skausmas, ji nebūtų patikėjusi, kad skėlė jam antausį.

Netikėtai, jai dar nespėjus susigaudyti, Kėjus pačiupo ją už riešo, prisitraukė prie savęs ir užlaužė jai ranką už nugaros.

— Nesugalvokite dar kartą man suduoti.— Jis aiškiai ištarė žodžius, beveik nepračiaupdamas suspaustų lūpų. Jo žvilgsnis buvo tiesmukas ir veriantis kaip lazerio spindulys.

— Jūs negalite taip su manim kalbėti.

— Nejaugi? Na ir kodėl?

— Jūs neturite teisės manęs smerkti.

— Turiu, ir dar kokią. Žemės rutulyje dar yra vietų, kur už santuokinę neištikimybę moteris apmėto akmenimis.

— Jums atrodo, kad jeigu mane apmėtytų akmenimis, mes būtume atsiskaitę? Patikėkite, jog spaudos surengtas susidorojimas yra toks pat mirtinas.— Lara pajuto, jog jai nutirpo ranka, kurią Kėjus spaudė. Ji pajudino pirštus.— Jūs man sukeliate skausmą.

Kėjus lėtai paleido ranką ir žengė žingsnį atgal.

— Mano toks refleksas.

Tai buvo kažkas panašaus į atsiprašymą, o daugiau nebuvo galima tikėtis. Nors ir keista, bet Lara pajuto, kad jis nuoširdžiai gailisi, jog sukėlė jai skausmą.

Kėjus susiraukė ir nusitvėrė už šono.

— Jums bloga?

— Niekai.

— Jums ko nors reikia?

— Ne.

Pirmą judesį, kurį Lara kaip gydytoja turėjo padaryti, tai jam ištiesti ranką, jį prilaikyti, suteikti pagalbą. Tačiau ji nepajudėjo iš vietos. Pirmiausia Kėjui nereikia jos rūpesčio. Antra, ir tai buvo visų svarbiausia, Lara bijojo prie jo prisiliesti. Tik dabar, kai Kėjus ją paleido, Lara suprato, kaip arti prie savęs jis glaudė ją.

Trindama plaštaką, kad atstatytų kraujo apytaką, Lara nusprendė viską paversti juokais jo ir savo pačios naudai.

— Aš retai puolu savo ligonius.

Neprideramas linksmumas nesulaukė atgarsio. Kėjus netgi nenusišypsojo. Jis buvo užsiėmęs įdėmiu jos veido tyrinėjimu.

— Naktį aš jūsų nepažinau, nors buvau matęs jūsų nuotraukas laikraščiuose,— pastebėjo Kėjus.— Gyvenime jūs atrodote visiškai kitaip.

— Aš pasenau visais penkeriais metais.

Jis papurtė galvą.

— Yra dar kažkas. Jūsų kita plaukų spalva.

Lara palietė savo plaukus.

— Aš jų daugiau nebešviesinu. Rendalui patiko blondinės.

— Grįžkime prie jūsų vyro. Vargšelis Rendalas. Jis tikriausiai jautėsi taip, tarsi jam netikėtai iš po užpakalio būtų ištraukę taburetę? Nesuprantu, kodėl jis su jumis neišsiskyrė? — Vėl Kėjaus balse pasigirdo žiaurios sarkazmo gaidelės. Tai šitai, jūs, teisėta, susituokusi Rendalo Porterio žmona atsidūrėte ant žurnalo „Nešnl inkuairer" viršelio kaip ištekėjusi senatoriaus Klarko Taketo meilužė. Ir dar buvo nuotraukų, kur Rendalas jus išveža iš kotedžo, beje, tik su naktiniais marškiniais.

— Nereikia man priminti laikraščių. Aš nieko nepamiršau.

— Ir kaipgi elgiasi Rendalas? — klausinėjo Kėjus, tarsi Lara būtų negirdėjusi jo žodžių.— Juk jis tarnauja valstybiniame departamente. Jis diplomatas. Jis turi būti apdovanotas kalbos dovana, mokėti atsakyti į kiekvieną klausimą. Ir ką gi? Argi jis neigia jums skirtus kaltinimus? Ne. Argi jis narsiai stoja ginti jūsų garbės? Ne. Argi jis jus demaskuoja kaip apgavikę ir pasileidėlę? Taip pat ne. Argi jis paskelbia, kad jūs pripažinote savo kaltę ir gailitės, kaip turėtų pasielgti tikra krikščionė? Ne, jokiu būdu. Jis užsičiaupė ir neištarė nė žodelio. Jis nepadarė jokio pareiškimo, kol išvažiavo į tą bananinę respubliką, kur pasiėmė ir jus. „Aš neturiu ką pasakyti"— tai viskas, ką reporteriai iš jo išpešė.— Kėjus užjaučiamai palingavo galvą.— Iš tikrųjų, ką čia galima pasakyti, kai savo tikrą žmoną užklupo tiesiog savo panosėje geriausio draugo glėbyje ir jų romanėlis tapo nacionalinio masto politinės svarbos dalyku.

— Aš taip pat neturiu ką pasakyti.— Lara nusprendė, jog tvirtai suims save į rankas, nors ir kaip Kėjus ją provokuotų.

— Nors Rendalas žuvo kankinio mirtimi už tėvynę, mano manymu, vis dėlto jis buvo bailys.

— Manęs nedomina jūsų nuomonė, pone Taketai. Negana to, aš nenoriu su jumis kalbėti apie savo velionį vyrą ir mūsų su juo asmeninį gyvenimą. Tačiau jeigu jau pradėjome kalbėti apie bailumą, tai ką galima pasakyti apie jūsų brolį? Jis nepareiškė nei paneigimo, nei puolė ginti mano gero vardo.

Kaip ir Laros vyras, Klarkas viešai neapgailestavo ir nieko neaiškino.

Lara viena turėjo nešioti gėdos dėmę. Klarko ir Rendalo tylėjimas prilygo nuosprendžiui ir tapo didžiausiu pažeminimu visų akyse, dėl kurio ji visus tuos metus kentėjo širdyje.

— Žaidimas baigėsi. Ką daugiau jis galėjo padaryti?

— Klarkas sugebėjo padaryti labai daug. Nejaugi jūs manote, kad Rendalo paskyrimas į Montesangrę buvo atsitiktinumas?

— Aš niekada apie tai nesusimąsčiau.

— Tai dabar susimąstykite. Ta šalis — tikras pragaras,— tęsė Lara kuo įtikinamiau.— Pamazgų duobė. Nešvari, supuvusi mikroskopinė respublika, kur viešpatauja prievarta ir korupcija. Politiniu atžvilgiu — parako statinė, kiekvieną minutę pasiruošusi sprogti. Rendalas ne pats ją pasirinko, pone Taketai. Jis neprašė jo paskirti į tą šalį. Tuo pasirūpino jūsų brolis,— pasakė ji paniekinamai.— Kad užgniaužtų skandalą, jis nusprendė mus išsiųsti kuo toliau.

— Kaip jam tai pavyko? Juk per jus Klarką visi paliko. Jo draugai neišlaikė išbandymo.

— Tačiau valstybiniame departamente atsirado žmonių, dėkingų Klarkui. Jis į juos kreipėsi — ir, prašom, Rendalą išsiuntė į patį pavojingiausią, kuris tuo metu buvo žemėje, sprogimų rajoną. Ar jūs prisimenate biblinę istoriją apie karalių Dovydą ir Betsabėją? — Ir nelaukdama atsakymo, Lara pasakė: — Karalius Dovydas išsiuntė

Betsabėjos vyrą į karščiausią mūšio tašką ir pasistengė, kad jis ten žūtų. Taip ir atsitiko.

— Tačiau čia analogija ir baigiasi.— Kėjus daugiau nesirėmė į stalą, o stovėjo tiesiai prieš Larą.— Karalius Dovydas vedė Betsabėją. O kas buvo su jumis? — tyčiojosi Kėjus.— Klarkas jūsų taip nevertino, kad pasiliktų. Galbūt jūs buvote nieko neverta meilužė.

Raudonos pykčio dėmės užsiplieskė ant Laros skruostų.

— Po skandalo mes su Klarku negalėjome turėti jokios ateities.

— Taigi jis neturėjo ateities. Jūs sužlugdėte jo politinę karjerą. Jis daugiau nebedrįso per rinkimus kelti savo kandidatūros. Klarkas suprato, kad amerikiečiai iki kaklo sotūs susikompromitavusių su šliundromis politikų.

— Aš ne šliundra.

— Turėsiu tai omenyje. Tačiau nuo jų netoli tenuėjote,— kandžiai pastebėjo Kėjus.— Mat iki jūsų pasirodymo mano brolis buvo sostinės dievukas, o po įvykio Virdžinijoje jis buvo visų atstumtas.

— Pakaks lieti ašaras dėl „vargšelio Klarko!" Jūsų brolis žinojo, ką daro.

— Ir turėjo atsakyti už savo elgesį, ar jūs tai norite pasakyti?

— Visiška teisybė.

— Tad kokius meilės žygdarbius jūs sugebate atlikti, jog vyras dėl jūsų pasiruošęs pamesti sveiką protą?

— Aš neatsakysiu į jūsų klausimą. Jūs manote, kad toje istorijoje nukentėjo vienintelis Klarkas? — Lara prispaudė ranką prie krūtinės.— Aš taip pat nukentėjau. Nukentėjo mano karjera, man ji taip pat buvo svarbi.

— Tačiau jūs išvažiavote iš šalies.

— Koks skirtumas? Jeigu aš nebūčiau išvažiavusi su Rendalu į Montesangrę, aš vis tiek nebūčiau galėjusi dirbti Vašingtone. Aš vis dar vargčiau ieškodama vietos, jeigu sąžinė nebūtų privertusi Klarko man nupirkti tą praktiką.

— Ką?! — Kėjus staigiai pakėlė galvą.

Lara giliai atsiduso ir nevalingai iš nuostabos pravėrė burną. Ji matė, kad jo nuostaba nedirbtinė.

— Argi jūs nežinojote?

Kėjus antakiai susiėjo viršnosėje.

— Negaliu patikėti,— sušnabždėjo Lara. Įdėmiai į jį žiūrėdama, ji tęsė: — Klarkas nupirko tą namą ir praktiką iš daktaro Patono, kai pastarasis išėjo į pensiją, o paskui paliko man testamentu.

Kelias sekundes Kėjus galvodamas žiūrėjo į ją tiriamu, veriamu žvilgsniu, bet Lara nenuleido akių. Jame kovojo suglumimas ir įtarumas.

— Jūs meluojate.

— Jums nėra ko pasikliauti mano žodžiais. Yra oficialūs dokumentai.

— Aš dalyvavau, kai buvo skaitomas Klarko testamentas. Jūsų jis neminėjo. Aš tai gerai prisimenu.

— Klarkas papildomai patvarkė testamentą. Paklauskite sesers. Savo motinos. Ji ne kartą bandė užprotestuoti mano teisių teisėtumą, bet Klarkas pasirūpino, kad jų nebūtų galima nuginčyti.— Lara išsitiesė visu ūgiu. Kėjaus nežinojimas jai suteikė aiškią persvarą.— Aš pati apie tai sužinojau tik po jo mirties. Man pranešė Klarko advokatas. Aš buvau priblokšta, maniau, jog tai klaida, nes nuo skandalo laikų mes su Klarku nepalaikėme jokių ryšių.

— Jūs manote, kad aš patikėsiu?

— Man nusispjauti, ar jūs patikėsite, ar ne,— atkirto Lara.

— Na šiaip, nei iš šio, nei iš to, brolis perka tiek kainuojančią nuosavybę? Du šimtus tūkstančių? Ir paskui jums įteikia tą dovaną.— Kėjus nepatikliai burbtelėjo.— Kokia nesąmonė. Tikriausiai jūs privertėte Klarką.

— Aš jums kartoju, kad mes su juo nebuvome susitikę ir nesikalbėjome kelerius metus. Kurių galų aš turėčiau susitikinėti su žmogumi, mane palikusiu sunkią minutę, mane ištrėmusiu, kuris, nors ir netiesiogiai, bet kaltas už mirtį...— Lara nebegalėjo daugiau kalbėti.

— Jūsų vyro,— pašaipiai baigė Kėjus.— Kaip greitai viskas pasimiršta.

— Ne, pone Taketai, ne vyro, o mano dukters.— Lara paėmė nuo stalo nuotrauką rėmeliuose. Ištiesė ranką taip, kad nuotrauka atsidurtų priešais akis.— Susipažinkite, tai Ešlė. Mano mergytė. Mano mylimiausioji dukra. Ją taip pat užmušė Montesangrėje. Arba, kaip jūs čia gražiai pasakėte, ji mirė kankinės mirtimi už savo šalį.

Ašaros užliejo jai akis, Lara nematė Kėjaus veido. Paskui ji staiga atitraukė ranką ir prispaudė nuotrauką prie krūtinės.

Kėjus tyliai nusikeikė. Ilgokai patylėjęs, jis pagaliau prašneko.

— Aš jus užjaučiu. Tuo metu aš buvau Prancūzijoje ir apie tai sužinojau iš anglų laikraščio. Prisimenu, jog dar perskaičiau, kad Klarkas dalyvavo mišiose už mirusius jūsų vyrą ir dukterį.

— Taip, Klarkas dalyvavo, o štai manęs ten nebuvo. Aš vis dar buvau Majamio ligoninėje, gydžiausi po to, kas man atsitiko Montesangrėje.— Lara pataisė išsipešusią plaukų sruogą ir vėl pastatė nuotrauką ant stalo.— Jūsų brolis nė nebandė manęs surasti ir aš jam už tai dėkinga. Tikriausiai tuo momentu aš būčiau jį užmušusi vietoje, kad mus ištrėmė į tą šalį.

— Jūsų neapykanta jam vis dėlto nesutrukdė jums priimti palikimą.

— Aš neturėjau kitos išeities. Bloga šlovė man lipo ant kulnų, man visur atsakydavo darbą. Per visus tuos mėnesius, kai išėjau iš ligoninės, aš ilgai neišdirbau nė vienoje vietoje. Vos tik ligoninės vadovybė sužinodavo, kad aš esu ta pati Lara Porter, kai mane tuojau pat išvarydavo. Nors ir labai gerai aš būčiau dirbusi, mane vis tiek išvarydavo. Klarkas tikriausiai apie tai žinojo ir jautė pareigą man atlyginti visus nuostolius, kuriuos aš patyriau. Jis bandė mane aprūpinti darbu pagal specialybę. Kitaip, kam jis būtų pirkęs gydytojo praktiką kartu su namu, kur aš galėjau, vos tik panorėjusi, tuojau pat pradėti dirbti? — Lara susimąsčiusi palenkė galvą į šoną.— Keista, kad jis paskendo, praėjus vos kelioms dienoms po to, kai davė nurodymą papildyti testamentą.

Kėjus akimirksniu užėmė gynybos poziciją. Lara tuojau pat tai pastebėjo, nors jis dar nespėjo prabilti.

— Ką jūs norite pasakyti, velniai griebtų?

— Tikriausiai jus pasiekė gandai apie Klarko mirtį. Kalbėjo, kad jis ne paskendo, o nusižudė, pasiskandino.

— Jūsų galvoje knibždėte knibžda vien tik šlykštynės,— piktai perkreipė lūpas Kėjus.— Kaip ir visų kitų, kurie skleidžia tokius niekus, galvose. Klarkas išplaukė valtimi žvejoti. Jis nenorėjo užsivilkti gelbėjimosi liemenės, aš žinojau jo charakterį. Aš ir pats nebūčiau jos užsivilkęs.

— Klarkas puikiai mokėjo plaukti. Jis galėjo išsigelbėti.

— Įprastinėmis sąlygomis taip,— atkirto Kėjus.— Jam turėjo kas nors atsitikti.

— Kas gi galėjo atsitikti? Ramus ežeras, pakabinamas motoras taip pat nesugedęs. Valtis neapvirto. Tai kas gi galėjo atsitikti?

Kėjus kramtė lūpą, nerasdamas atsakymo.

— Vieną dalyką aš gerai žinau: mano brolis negalėtų nusižudyti. Mes taip pat niekada nesužinosime, kokios priežastys jį privertė jums įteikti tokią dovaną.

— Man nerūpi tos priežastys. Dabar jos nėra tokios svarbios. Svarbiausia, kad dabar aš čia esu šeimininkė.

— O tai mus grąžina prie pirmojo klausimo. Kodėl jūs čia atvažiavote? Iden Pasas didžiavosi Klarku. Į jus čia visi žiūri kaip į šliundrą, sužlugžiusią jo karjerą. Mano motina pasistengs, kad žmonės to nepamirštų.

To momento niekaip nebuvo galima pavadinti palankiu paskelbti tikrajai jos atvažiavimo į Iden Pasą priežasčiai. Reikėjo laukti, kol praeis jų abipusis priešiškumas, bet buvo labai abejotina, jog jis praeitų. O dabar būtų saugiau pakalbėti apie jo motiną.

— Aš esu tikra.

— Nejaugi namas ir praktika,— jis pavedė aplinkui ranka,— verti nemalonumų? Patikėkite, Džodė moka susidoroti su priešais.

— Aš noriu dirbti pagal specialybę, pone Taketai. Esu gera gydytoja. Vienintelio dalyko prašau, kad man netrukdytų.

— Ką gi, jums bus nelengva,— tvirtai konstatavo Kėjus.— Galiu garantuoti, kad pragaras jums pasirodys rojumi, palyginti su Iden Pasu.

— Ar galiu manyti, jog tai yra grasinimas?

— Aš paprasčiausiai jums aiškinu, kaip yra. Dauguma Iden Paso gyventojų nesiryš būti jūsų pacientais, kad neįžeistų Džodės. Labai daug miestelio žmonių užsidirba gyvenimui „Taketų naftos kompanijoje". Jie važiuos keturiasdešimt mylių į kitą miestą nusipirkti aspirino, bet neperžengs jūsų slenksčio.— Kėjus nusišypsojo.— Įdomu būtų pamatyti, kaip ilgai jūs čia gyvensite, kol susirinksite savo mantą ir išvyksite, kur akys veda. O dabar laukite tikros pasaulio pabaigos. Tikriausiai jums reikia padėkoti, kad išvaikėte čionykštį nuobodulį.— Jis paėmė ramentus ir nuklibikščiavo durų link. Prie durų Kėjus atsisuko ir dar kartą ją apžvelgė nuo galvos iki kojų tingiu, įžūliu žvilgsniu.— Klarkas labai kvailai pasielgė, viską prarasdamas dėl moters. Kaip matyti, jūsų vienintelis privalumas — mokėti įtikti lovoje. Tačiau ar verta už tai mokėti viso savo gyvenimo darbu. Tikrai neverta.— Kėjus dar kartą nužiūrėjo Larą nuo galvos iki kojų.— Jūsų netgi negalima pavadinti gražia.

Kėjus neuždarė durų, norėdamas parodyti, kaip ją niekina. Lara palaukė, kol paskui jį užsitrenks lauko durys, po to atsisėdo prie rašomojo stalo. Ji nebepastovėjo ant kojų. Lara atsirėmė alkūnėmis į stalą ir užsidengė rankomis veidą. Rankos buvo šaltos ir drėgnos, o veidas ir krūtinė degė tarsi ugnis.

Nuleidusi rankas, Lara pažvelgė į Ešlės nuotrauką. Liūdnai šypsodamasi, ji ištiesė ranką norėdama paglostyti dukters putlų skruostuką, bet atsitrenkė į šaltą, kietą stiklą. Iš Ešlės vaikiškos šypsenos ir besijuokiančių akių Lara semdavosi jėgų. Kol ji pasieks užsibrėžtą tikslą, ištvers kiekvieną Taketų jai suorganizuotą išbandymą.

Į kambarį įbėgo Nensė.

— Ar viskas gerai, daktare Malori?

— Taip, bet aš niekam nepatariu vartoti to tipo didelėmis dozėmis,— pajuokavo Lara, pavargusiai šypsodamasi.— O apskritai aš jaučiuosi puikiai.

Seselė išėjo ir po minutės grįžo su stikline ledinio vandens.

— Prašom išgerti. Tikriausiai jums reikėtų išgerti ko nors stipresnio. Kėjus moka žmones įsiutinti.

— Dėkoju,— Lara godžiai išgėrė vandenį.— Noriu, kad jūs žinotumėte, Nense. Jis čia buvo atėjęs praėjusią naktį. Ponas Taketas patempė sausgysles ir ieškojo daktaro Patono.— Lara nusprendė neišduoti Kėjaus paslapties, taip pat nuslėpti savo kaltę, jog nepranešė valdžiai apie šautinę žaizdą.

Nelaukdama kvietimo, Nensė atsisėdo ant kėdės priešais Larą.

— Kėjus Taketas visada buvo chuliganų chuliganas. Prisimenu, kartą į mokyklą maiše jis atsinešė mažytę barškuolę gyvatę ir gąsdino mus, mergaites. Nesuprantama, kaip ji jam pačiam neįkirto. Tikriausiai net nuodinga gyvatė suprato, jog su juo nereikia turėti reikalų. Žinoma, Kėjus yra gražus ir tai žino. Kiek daug bobų pakėlė jam savo sijonus dėl jo nuostabių mėlynų akių ir žavios šypsenos. Manau, jog tuose reikaluose jis yra nepralenkiamas. Na ir suprantama, kai turi tokią didžiulę patirtį. Galima sukviesti visą pulką moterų, kurios tai patvirtins. Kai dėl manęs, aš visada jį laikiau dideliu niekšu.

Lara prisivertė nusišypsoti.

— Palauk truputį, Nense. Man reikia sutelkti savo mintis, nusiraminti, ir tada aš toliau priiminėsiu ligonius.

— Daktare Malori,— užjaučiamai ištarė Nensė,— visi jūsų ligoniai staiga prisiminė, kad turi „neatidėliotinų reikalų".— Ir pereidama į draugišką toną pridūrė: — Brangute, priėmimo kambaryje nėra nė gyvos dvasios.

PENKTASIS SKYRIUS

Džeinelena sėdėjo prie stalo „Taketų naftos ir dujų kompanijos" kontoroje. Niūrus mūrinis „Kompanijos" pastatas buvo suprojektuotas, pastatytas ir apstatytas baldais aiškiai vyriškos lyties atstovų Klarko Vyresniojo klestėjimo laikais. Džodė buvo visiškai abejinga puošy-

bai, o dauguma vyrų, tarnavusių „Taketų komponijoje", joje dirbo labai seniai, buvo įpratę prie kontoros ir netgi jiems atrodė, jog ji yra savotiškai jauki. Nors Džeinelena praleisdavo kontoroje kur kas daugiau laiko negu kas nors kitas, jai taip pat nešaudavo į galvą ją suremontuoti arba kaip nors pagražinti, tegu net savo malonumui.

Gebenė, vienintelis daiktas kambaryje, kažką pasakantis apie jo šeimininkę, augo moliniame kiškio formos vazone. Vazonas stovėjo ant paties stalo krašto ir jo beveik nesimatė už korespondencijos, sąskaitų ir kitų popierių krūvos.

Nepaprastai efektyvus reikalų tvarkymas buvo Džeinelenos ypatingo pasididžiavimo objektas. Kiekvieną rytą penkias dienas per savaitę ji atidarydavo kontoros duris lygiai devintą valandą, tikrindavo, kokius pranešimus praėjusią naktį gavo automatinis atsakiklis ir faksas, paskui peržiūrėdavo didelį kasdienį kalendorių, kur užsirašydavo įvairiausias pastabas, pavyzdžiui, „paskambinti pastoriui dėl gėlių altoriui paminėti velionio tėvo gimtadieniui" arba „nepamiršti užsirašyti pas dantų gydytoją Longvju".

Tą rytą vis dėlto jai labiausiai rūpėjo motinos sveikata ir kaskart vis stiprėjantis priešiškumas tarp Džodės ir Kėjaus. Nuo to ryto, kai netikėtai grįžo Kėjus, jie daugiau nekėlė balso vienas ant kito, bet vos tik jie atsidurdavo viename kambaryje, atmosfera taip įkaisdavo, kad atrodydavo, jog tuoj tuoj kils audra.

Džeinelena iš visų jėgų stengėsi juos sutaikyti, bet beveik visada nesėkmingai. Džodę pasiekė gandai, kad Kėjus dar kartą apsilankė pas daktarę Malori. Motina jį apkaltino, kad jis akiplėšiškai nepaiso jos valios, o jis priminė Džodei, kad jau yra nebe berniukas, kad klausytų, ką jam daryti, o ko ne. Džodė praeiškė, kad jis elgiasi kaip neišmanėlis, o Kėjus atsakė, kad seka prieš jį esančiu pavyzdžiu.

Ir taip toliau, ir panašiai.

Ypač varginantys pasidarė pusryčiai, pietūs ir vakarienės. Džeinelenos daliai teko palaikyti pokalbį, o tai buvo nepakeliamai sunki pareiga. Džodė ir anksčiau bū-

davo prasta pašnekovė prie stalo, o dabar ji visiškai tylėjo.

Kėjus, reikia pripažinti jo nuopelnus, tai pat dėjo labai daug pastangų. Jis stengėsi jas išblaškyti linksmais savo nuotykių pasakojimais. Tačiau istorijos Džodei buvo nejuokingos. Ji užgniauždavo Kėjaus bandymus jas pralinksminti ir atkakliai grįždavo prie pakolbio apie daktarę Malori, o tai būtinai sukeldavo Kėjaus pykčio protrūkį. Vos tik pasibaigus valgymui, jis sugalvodavo priežastį išeiti iš namų. Džeinelena numanė, kad Kėjus leidžia laiką kokiame nors bare, nes jis paprastai grįždavo auštant ir ji girdėdavo jį lipantį laiptais netvirtais, svyruojančiais žingsniais.

Tikriausiai brolis linksmindavosi ir su moterimis, bet miestelio liežuvautojai negalėjo nustatyti, kas yra jo simpatijų objektas.

Kėjus išbuvo namuose savaitę ir kol kas nepateisino Džeinelenos vilčių. Užuot išblaškęs Džodės blogą nuotaiką, Kėjaus buvimas namuose dar labiau sustiprino jos ūmumą. Tai stebino Džeineleną. Kai Kėjaus nebuvo namuose, Džodė jaudinosi, kad iš jo nėra žinių ir jam gali atsitikti kas nors bloga. Džodė retai parodydavo savo jausmus, bet Džeinelena matė, koks palengvėjimas pasirodydavo jos veide, kai jos gaudavo iš Kėjaus atvirutę, kad jis yra gyvas ir sveikas.

Dabar, kai Kėjus grįžo į namus, Džodę erzindavo kiekvienas jo žingsnis. Jeigu jis tylėdavo, Džodė jam už tai priekaištaudavo. Jeigu jis būdavo švelnus, už tai gaudavo atkirtį. Džodė įpūsdavo nesantaikos kibirkštį dėl menkiausios priežasties, bet Džeinelena turėjo pripažinti, kad brolis taip pat moka gadinti nervus. Jų abiejų su Džode niekada nesutapdavo nuotaikos, kaip niekada gamtoje nesusimaišo nafta ir vanduo.

Ypač siaubingas barnis įvyko tą vakarą, kai Kėjus užpuolė Džodę dėl papildymo Klarko testamente.

— Kodėl man nepranešė, kad Klarkas pirko tą nuosavybę ir testamentu ją paliko Larai Malori?

— O todėl, kad tai ne tavo reikalas,— atkirto Džodė.

Klarko poelgis buvo niekam nesuprantamas ir ypač jo motinai. Džeinelena žinojo, kaip dėl to sielojosi Džo-

dė. Geriau būtų, kad Kėjus nežinotų. O jeigu jau sužinojo, tai jam nereikėjo reikalauti iš Džodės pasiaiškinti.

— Kaip ne mano reikalas? — pasipiktino Kėjus.— Aš turėjau žinoti apie tokį idiotišką poelgį. Nejaugi tai neturi rūpėti mums visiems?

— Aš žinau, kas paskatino Klarką jai duoti tokią dovaną,— suriko Džodė.— Tačiau aš draudžiu, nesvarbu, kas tai būtų, ir ypač tau, vadinti savo brolį idiotu.

— Aš jo nevadinau idiotu. Aš tik pasakiau, kad jis pasielgė idiotiškai.

— Tai yra vienas ir tas pats.

Jie ir toliau piktai ginčijosi dar kokį pusvalandį. Kėjus buvo kaip nesavas iš įtūžio, Džodei pakilo kraujospūdis.

Dabar niekas niekada nesužinos, kas pastūmėjo Klarką žengti tokį žingsnį. Džeinelenai atrodė beprasmiška ieškoti tokio poelgio priežasties. Vieną dalyką ji tiksliai žinojo: vyresnysis brolis būtų labai susikrimtęs, sužinojęs apie jų kivirčą. Namuose vyravo nesantaika bei priešiškumas ir Džeinelena narsiai, bet beviltiškai norėjo pakeisti susidariusią padėtį.

— Atleiskite, panele!

Džeinelena, paskendusi savo mintyse, krūptelėjo iš netikėtumo išgirdusi vyrišką balsą. Ant slenksčio stovėjo vyras, apšviestas iš užpakalio saulės, tad sunku buvo įžiūrėti jo veidą.

Sumišusi, kad ją užklupo nieko neveikiančią, Džeinelena pašoko ir mašinaliai patikrino, ar visos palaidinukės sagos užsagstytos.

— Atleiskite. Kuo galiu padėti?

— Galbūt ir padėsite. To aš ir atėjau.

Jis nusiėmė šiaudinę kaubojų skrybėlę ir krypuodamas priėjo arčiau prie stalo. Džeinelena pagalvojo, kad jis yra gerokai žemesnis už Kėjų, mažesnis negu šešių pėdų *. Truputį kreivos kojos. Nelabai raumeningas, bet atrodo tvirtas, stiprus ir ištvermingas. Apsivilkęs švariais ir aiškiai neseniai pirktais drabužiais.

---

* 1 pėda = 12 colių = 30,48 m.— *Vert. pastaba.*

— Aš ieškau darbo, panele. Pagalvojau, gal jūsų namuose atsiras kokio nors darbo.

— Gaila, bet šiuo momentu mes nieko neturime. Pone?..

— Keitai, panele. Bovis Keitas.

— Malonu su jumis susipažinti, pone Keitai. Aš esu Džeinelena Taket. Kokio darbo ieškote? Jeigu jūs esate pirmą kartą Iden Pase, aš galiu jums parekomenduoti kitą naftos kompaniją.

— Dėkoju, bet neverta to daryti. Aš jau visur klausinėjau. Jus palikau pabaigai, užkandai,— pridūrė jis šypsodamasis.— Atrodo, čia niekas nieko nesamdo.

Džeinelena užjaučiamai nusišypsojo.

— Manau, kad taip ir yra. Rytų Techase pastebimas nuosmukis, ypač naftos pramonės. Beveik niekas negręžia gręžinių. Tačiau, žinoma, iš daugelio gręžinių, kaip ir anksčiau, galima išsiurbti naftos.

Bovio liūdnos rusvos akys pagyvėjo.

— Aš tokio darbo nedirbau, panele, aš noriu pasakyti, kad tarnavau apeiviu. Buvau atsakingas už kelis gręžinius.

— Vadinasi, jūs turite patirties? Jūs mokate tą dardą?

— Taip, panele. Dirbau Vakarų Techase. Aš esu gimęs šlykščiame... prašom atleisti, *mažame* miestelyje netoli Odesos. Ten dirbau naftos verslovėse nuo dvylikos metų.— Jis nutilo, leisdamas jai pakeisti sprendimą, sužinojus apie jo kvalifikaciją. Džeinelena tylėjo ir Bovis linktelėjo galvą, tarsi baigdamas pokalbį.— Vis tiek esu jums labai dėkingas, panele.

— Palaukite! — Džeinelena nevalingai jam ištiesė ranką, bet, tai suvokusi, sumišusi ją atitraukė atgal, ją apkabino kita ranka ir prispaudė abi rankas prie krūtinės.

Bovis nustebęs pažvelgė į ją.

— Taip, panele?

— Jeigu jūs jau atėjote, gal užpildysite anketą? Gal atsiras pas mus kokio nors darbo... Kol kas nieko nėra, bet jums nepakenks palikti pareiškimą ateičiai.

Keitas akimirką svarstė šį pasiūlymą.

— Ko gero, jūs esate teisi, tai nepakenks.

Džeinelena atsisėdo prie stalo ir pasiūlė jam atsisėsti priešais. Iš apatinio stalčiaus ji ištraukė standartinę anketą ir padavė Keitui.

— Ar jums reikia plunksnakočio?

— Taip, prašom duoti.

— Ar norite kavos?

— Ne, dėkoju.

Keitas paėmė plunksnakotį ir, palenkęs galvą, ėmė viršutinėje anketos skiltyje spausdintomis raidėmis rašyti savo pavardę.

Džeinelena nusprendė, kad jis yra to paties amžiaus kaip Kėjus, nors jo veidas labiau raukšlėtas, o smilkiniai — pražilę. Ant kaktos ir kaštoninių plaukų liko skrybėlės žymė.

Staiga Keitas pakėlė galvą ir sugavo jos žvilgsnį. Sumišusi Džeinelena sumurmėjo:

— Ar norite išgerti kavos puoduką? — Ir netikėtai prisiminė, kad ji ką tik siūlė Keitui kavos.— Atleiskite, atrodo, aš jau jūsų klausiau.

— Taip, panele. Ne, aš nenoriu kavos. Ačiū.— Jis vėl palinko prie anketos.

Džeinelena dėliojo iš vietos į vietą popierius ir gailėjosi, kad, išklausiusi ryto naujienų, išjungė radiją, gailėjosi, kad kambaryje nėra kokio nors triukšmo, kuris užpildytų tuščią tylumą, gailėjosi, kad nemoka palaikyti paprasčiausio pokalbio.

Pagaliau Keitas užpildė anketą ir ją atidavė Džeinelenai kartu su plunksnakočiu. Ji perbėgo akimis kelias viršutines eilutes ir nustebo, kiek daug jis jaunesnis už Kėjų; ir netgi dvejais metais jaunesnis už ją pačią. Jam iš viso trisdešimt vieneri metai. Matyt, nelengvai jis gyveno tuos metus.

Džeinelena skaitė toliau.

— Šiuo metu jūs dirbote bare „Po palme"? Šitame bare?

— Taip, panele.— Keitas kostelėjo ir sumišęs gūžtelėjo pečiais.— Koks ten darbas. Tik laikinas.

— Aš nepriekaištauju,— pasiskubino užtikrinti Džeinelena.— Kažkas turi dirbti tokiose vietose.— Tai taip pat

suskambėjo įžeidžiamai. Ji prikando apatinę lūpą.— Mano brolis ten dažnai lankosi.

— Žinau, man jį rodė. O štai jūsų aš niekada ten nemačiau.

Džeinelena aiškiai pajuto, kad jis vos sulaiko šypseną. Nervišku judesiu ji ėmė čiupinėti palaidinukės sagas.

— Ne... taip... Ne, aš niekada nebuvau.

— Taip, panele.

Džeinelena aplaižė išdžiūvusias lūpas.

— Tęskime,— pasakė ji, vėl paimdama anketą.— Prieš įsidarbindamas bare „Po palme", jūs dirbote...

Ji užsikirto perskaičiusi kitą spausdintomis raidėmis parašytą žodį. Sumišusi nuo padaryto atradimo, Džeinelena nesiryžo pažvelgti į Keitą ir, įsistebeilijusi į anketą, nenuleido nuo jos akių tol, kol jai ėmė lietis eilutės.

— Jus neapsirikote, panele,— pasakė jis negarsiai.— Aš atsėdėjau paskirtą laiką valstijos kalėjime Hantsvilyje. Mane išleido lygtinai. Štai kodėl man labai reikia darbo.

Džeinelena pagaliau ryžosi į jį pakelti akis.

— Man labai gaila, pone Keitai, bet aš neturiu jums jokio darbo.— Savo siaubui, ji suprato, kad iš tikrųjų dėl to apgailestauja.

— Nieko nepadarysi,— atsakė Keitas, atsistodamas.— Aš ir neturėjau vilties.

— Kodėl jūs taip sakote?

Keitas gūžtelėjo pečiais.

— Aš buvau kalėjime, na, ir visa kita.

Džeinelena nepradėjo jo apgaudinėti ir įtikinėti, kad buvimas kalėjime neturi jokios reikšmės įsidarbinant į „Taketų naftos kompaniją". Džodė nė klausyti nenorės apie tokį darbuotoją. Tačiau Džeinelena negalėjo jo išleisti, nepadrąsinusi nors žodžiais.

— Ar jūs dar turite kokių nors galimybių?

— Nieko, ką vertėtų paminėti.— Keitas užsidėjo skrybėlę, ją smarkiai užsimaukšlindamas ant kaktos.— Atleiskite už sutrukdymą, panele Taket.

— Iki pasimatymo, pone Keitai.

Keitas nuėjo atbulas, atidarė duris ir išėjo iš kambario. Perėjo verandą, nulipo laiptais ir įsėdo į pikapą.

Džeinelena pašoko nuo kėdės ir greitai priėjo prie durų. Pro žaliuzes ji stebėjo, kaip Keitas nuvažiavo nuo namo ir plente pasuko baro „Po palme" pusėn.

Dar labiau subiurusios nuotaikos Džeinelena grįžo prie rašomojo stalo. Prisirinko daug darbų, bet šį kartą Džeinelena pamiršo discipliną, kuriai besąlygiškai paklusdavo. Užuot dirbusi, ji vėl paėmė Bovio Keito užpildytą anketą ir atidžiai perskaitė visus punktus. Skiltyje „Šeimyninė padėtis" jis parašė kryžiuką prie žodžio „viengungis". Skiltis „Artimiausieji giminaičiai" buvo tuščia. Staiga Džeinelena suvokė, kad užsiima nereikalingu darbu. Ji tarsi ketino jį priimti į darbą, nors jam nieko negalėjo pasiūlyti. O jeigu ji ir turėtų laisvą vietą, tai Džodę ištiktų nervų priepuolis, jeigu Džeinelena priimtų į darbą buvusį kalinį.

Pykdama ant savęs, kad taip nenaudingai praleido pusę ryto, Džeinelena įkišo Bovio Keito anketą į apatinį stalo stalčių ir ėmėsi tvarkyti popierius.

— Tik ne tą kaklaraištį, dėl Dievo meilės, Fergusai,— niršo Darsė Vinston.— Argi tu nematai, kad jis netinka prie tavo marškinių?

— Tu gi žinai, katyte, kad aš esu daltonikas,— teisinosi Fergusas.

— O aš ne. Užsirišk vietoj jo štai šitą.— Darsė nukabino nuo pakabos sieninėje spintoje kitą kaklaraištį ir įbruko jį Fergusui į rankas.— Ir paskubėk. Šiandien mes būsime dėmesio centre, mes negalime vėluoti.

— Aš jau įspėjau, kad mes pavėluosime. Pilnas autobusas apsistojo motelyje iš anksto neužsisakęs. Trisdešimt septyni žmonės. Labai malonūs žmonės. Aš padėjau jiems įsikurti. Jie dvi savaites praleido Harlingene, statė baptistų misiją meksikiečiams. Ten organizavo sekmadieninę mokyklą. Jie sako, kad meksikiečių vaikučiams labai patiko plakta grietinėlė su vaisiais. . .

— Prašau, Fergusai, man visiškai neįdomu,— nekantriai jį pertraukė Darsė.— Baik rengtis. O aš eisiu paraginsiu Heverą.

Darsė nuskubėjo antro aukšto koridoriumi į jų vienintelės dukros miegamąjį.

— Hevera, ar tu jau pasiruošusi? — Darsė pasibeldė į duris ir tuojau pat įėjo, nelaukdama leidimo.— Hevera, tuojau pat padėk ragelį ir renkis!

Šešiolikos metų Hevera pridengė ragelį ranka.

— Aš jau pasiruošusi, mama. Mes paprasčiausiai, kol yra laiko, plepame su Taneriu.

— Laiko jau nebėra.— Darsė išplėšė iš dukters rankų telefono ragelį ir saldžiai užgiedojo į jį: „Sudie, Taneri", po to padėjo ragelį.

— Mama! — sušuko Hevera.— Kaip galima! Man gėdą dėl tavęs. Nemandagu taip elgtis su Taneriu. Kodėl tu taip darai?

— Todėl, kad mūsų jau seniai laukia mokykloje.

— Bet dar nėra pusės septynių. O mes turime atvažiuoti septintai valandai.

Darsė nuėjo prie dukters tualetinio staliuko, pasirausė tarp flakonėlių, susirado sau tinkamus kvepalus ir apsipurškė.

Hevera apmaudžiai paklausė:

— Argi neturi savo kvepalų? Jų turi įvairiausių. Kodėl imi mano kvepalus?

— Tu pernelyg ilgai kalbi telefonu su Taneriu.— Darsė nekreipė dėmesio į Heveros protestą.

— Netiesa.

— Jaunuoliai nemėgsta merginų, kurios jiems kabinasi ant kaklo.

— Mama, prašau, neliesk mano dėžutės. Tu ten padarai didžiulę netvarką.— Hevera ištiesė ranką ir uždarė dėžutės dangtelį.

Darsė atstūmė jos ranką ir iššaukiamai vėl atidarė žydrą aksominę dėžutę.

— Ką tu ten nuo manęs slepi?

— Nieko!

— Gal tu rūkai marihuaną?

— Ne, nerūkau!

Darsė pasirausė dėžutėje, bet nieko nerado, be auskarų, žiedų, pakabučių ir perlų vėrinio, kurį Fergusas nupirko Heverai tą dieną, kai toji išvydo šį pasaulį.

— Na ką? Patenkinai savo smalsumą?

— Nedrįsk su manimi ginčytis, mergaite! — Darsė už-

darė dėžutės dangtelį ir kritiškai apžvelgė Heverą.— Kol dar yra laiko, nusivalyk šešėlius. Tu esi panaši į gatvės moterį.

— Netiesa.

Darsė ištraukė popierinę servetėlę ir ją pakišo dukteriai.

— Tu tikriausiai ir elgiesi atitinkamai, kai susitinki su Taneriu Hoskinsu.

— Taneris mane gerbia.

— Taip aš ir patikėsiu. Jo galvoje tik viena mintis kirba, kaip su tavimi perguleti. Beje, jie visi vien apie tai ir tegalvoja.

Neklausydama dukters pasiteisinimų, Darsė išėjo iš kambario ir nulipo žemyn. Ji liko savim patenkinta. Darsė manė, kad tėvai neturi leisti vaikams būti pranašesniems už juos, todėl visą laiką engė Heverą. Ji reikalavo, kad mergaitė atsiskaitytų už kiekvieną minutę, ir norėjo žinoti, kur buvo dukra, su kuo ir kiek laiko, Darsės Vinston nuomone, tik tėvai, puikiai pažindami savo atžalų gyvenimą, gali juos visą laiką kontroliuoti.

Apskritai Hevera buvo gana paklusni. Pamokos ir mokyklinai renginiai praktiškai užimdavo beveik visą jos laiką, tad įsipainioti į kokią nors istoriją buvo beveik neįmanoma; tačiau vasarą, kai Heverai likdavo kur kas daugiau laisvo laiko, atitinkamai didėjo ir rizika užsitraukti kokį nors nemalonumą.

Darsės budrumas buvo grįstas ne tik motinišku instinktu, kiek savo pačios patirtimi, įgyta tais metais, kai ji buvo to paties amžiaus kaip Hevera. Ji žinojo visas gudrybes, kurių griebiasi paaugliai, kad apgautų lengvatikius tėvus, nes ji pati jomis visomis iki vienos pasinaudojo. Negana to, ji dar prigalvojo ir daugybę naujų.

Jeigu Darsės motina būtų buvusi griežta, būtų daugiau kreipusi dėmesio į dukters elgesį, Darsės jaunystė nebūtų taip greitai prabėgusi. Jai nebūtų reikėję ištekėti aštuoniolikos metų.

Tėvas jas paliko, kai Darsei sukako tik devyneri metai, ir nors iš pradžių ji užjautė motiną, greitai ta užuojauta virto panieka. Bėgant metams, panieka peraugo į atvirą nepaklusnumą. Būdama Heveros amžiaus, ji jau

susidėjo su bloga kompanija, kurios nariai kiekvieną vakarą nusigerdavo iki žemės graibymo ir visiškai nemanė, jog meilės žaidimuose nepadoru keistis partneriais.

Darsei labai sunkiai pavyko baigti mokyklą ir ji baigė ją vien tik dėl to, kad pergulėjo su biologijos mokytoju, tipu su storais stiklais akiniais ir amžinai prakaituotomis rankomis. Vasarą, jau gavusi atestatą, ji tapo nėščia nuo džiazo orkestro būgnininko. Darsė jį susirado Luizianoje, kur jis slėpėsi nuo jos, bet jis neprisipažino, jog jie yra pažįstami. Kažkuria prasme Darsė netgi pasidžiaugė, kad būgnininkas jos atsisakė. Netalentingas, bukaprotis, jis visą savo uždarbį orkestre išleidavo viskam, ką galima rūkyti, uostyti arba gliaudyti.

Grįžusios į Iden Pasą Darsės ateitis nusimatė liūdna. Laimė, ji kažkaip užsuko į motelį „Žalioji pušis" suvalgyti ledų. Ant gausiai lankomos kavinės slenksčio ją sutiko Fergusas Vinstonas, besišypsodamas dideliais arkliškais dantimis; tuo metu jis jau buvo vidutinio amžiaus, viengungis ir negalvojo apie vedybas.

Užuot skaičiusi valgiaraštį, Darsė stebėjo, kaip Fergusas triukšmingai spaudo kasos aparato mygtukus. Ji dar nespėjo išgerti ir pirmojo kavos puoduko, kai jai šovė mintis, visiškai pakeitusi jos gyvenimą. Po dviejų valandų ji gavo darbą. Po dviejų savaičių — vyrą.

Vestuvių naktį Fergusas buvo tvirtai įsitikinęs, kad gavo skaisčią mergelę, ir kai po mėnesio Darsė pareiškė, jog ji yra nėščia, jam net į galvą nešovė mintis, kad tėvas gali būti kas nors kitas.

Visus kitus metus jam nekilo nė krislelio abejonių, nors Hevera gimė „neišnešiota" beveik aštuonias savaites ir, negana to, svėrė septynis su puse svaro, kaip kiekvienas sveikas, laiku gimęs kūdikis.

Fergusui nekilo jokių abejonių dėl tokio nesutapimo, nes visas jo mintis buvo užvaldęs motelis, kaip to iš jo reikalavo Darsė. Ji sugebėjo įtikinti vyrą, jog protingas verslininkas leidžia pinigus, kad uždirbtų naujų. Fergusas perstatė kavinę, atnaujino motelį ir autostradose pastatė reklaminius skydus.

Tik dėl vieno dalyko jis tvirtai laikėsi savo nuomonės. Tik jis vienas tvarkė motelio „Žalioji pušis" buhal-

terines knygas. Nors ir kaip juo rūpinosi Darsė, Fergusas pats vienas tvarkė buhalterines sąskaitas. Ji numanė, kad Fergusas nuslepia nuo mokesčių tarnybos dalį pajamų ir dėl to ji visiškai neprieštaravo. Tačiau ją erzino tai, kad jeigu ji būtų galėjusi prieiti prie buhalterinių knygų, tai būtų galėjusi rasti papildomų landų, praslydusių pro jo dėmesį. Tačiau per šešiolika santuokinių metų Fergusas nė karto nepakeitė savo pirminės nuostatos. Tai buvo vienas iš nedaugelio ginčų, kurį Darsė pralaimėdavo.

Kai dėl kitų dalykų, tai Fergusas labai ilgai buvo viengungis, todėl negalėjo nepaklusti jaunai gražutei rusvaplaukei žmonai ir laikė save laimingiausiu žmogumi pasaulyje. Jis buvo dosnus vyras, pastatęs Darsei pačius gražiausius namus Iden Pase. Jis davė jai visišką laisvę pasirinkti dizainerius Dalase ir Hiūstone ir nesistengė riboti jos išlaidų. Kiekvienais metais Darsė keisdavo mašiną. Fergusas dievino Heverą, kuri taip pat, kaip ir motina, jį šokino pagal savo dūdą.

Fergesas nieko nenumanė ir nieko neįtarė, kai, praėjus trims mėnesiams po Heveros gimimo, Darsė įsitaisė pirmą meilužį. Jis turėjo pakinktų dirbtuvę ir apsistojo motelyje pakeliui iš El Paso į Memfį. Jie įsitaisė 203 numeryje. Nieko nebuvo paprasčiau kaip pasakyti Fergusui, kad ji kelioms valandoms išvažiuoja pas motiną.

Nors Darsė labai dažnai būdavo neištikima, bet ji nuoširdžiai prisirišo prie Ferguso svarbiausia dėl to, kad jo padėtis visuomenėje ją iškėlė, taip pat ir dėl to, kad jis tenkino kiekvieną jos užgaidą.

Darsė negalėjo atsigrožėti, kai Fergusas, vesdamas už parankės Heverą, nulipo laiptais.

— Jūs esate graži pora,— pastebėjo ji.— Šiandien mokykloje susirinks visas miestas ir Vinstonai bus dėmesio centre.

Fergusas apkabino Darsę ir pabučiavo į kaktą.

— Aš būsiu laimingas ir išdidus, stovėdamas scenoje su dviem gražiausiomis Iden Paso merginomis.

Hevera linksmai pakėlė į viršų akis.

Geraširdis Fergusas nepastebėjo pašaipos.

— Nors man ir nepatinka priežastis, dėl kurios renkamės.— Jis atsiduso ir pažvelgė į veidą mylimai žmo-

nai.— Aš imu drebėti vien tik pagalvojęs apie tai, ką tau galėjo padaryti tas banditas.

— Man pačiai skruzdės bėgioja po kūną.— Darsė patapšnojo vyrui per skruostą ir nekantriai išsivadavo iš jo glėbio.— Mums reikia skubėti, nes pavėluosime. Beje,— pridūrė Darsė patenkintu balsu,— jie be mūsų negalės pradėti, ar ne taip?

ŠEŠTASIS SKYRIUS

Lara turėjo ypatingų priežasčių dalyvauti miesto susirinkime.

Jeigu Iden Pase padidėjo nusikalstamumas, tai jai reikėtų apie tai žinoti. Ji gyveno viena ir jai reikėjo stengtis apginti save ir savo nuosavybę.

Norint užsitikrinti sėkmingą ateitį Iden Pase, jai taip pat buvo svarbu aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Lara jau nusipirko sezoninį bilietą į futbolo rungtynes ir įmokėjo pinigus naujam šviesoforui statyti vienintelėje judrioje miesto centro kryžkelėje. Jeigu ją dažnai matys įprastinėje aplinkoje, pavyzdžiui, parduotuvėje „Ekonomiškas pirkėjas" arba benzino kolonėlėje, tai galbūt miesto gyventojai nustos laikyti gydytoją svetima. Galimas dalykas, netgi priims į savo gretas, nepaisydami Džodės Taket.

Trečioji priežastis, dėl kurios Lara norėjo dalyvauti susirinkime, buvo kur kas labiau asmeninio pobūdžio. Jai atrodė keista, kad nusikalstamumo protrūkis sutapo su Kėjaus Taketo pasirodymu su kraujuojančia šautine žaizda jos užpakaliniame prieangyje. Sunku įsivaizduoti, kad jis lindo į Ferguso Vinstono namus, norėdamas apiplėšti, negana to, įvyko nemalonus sutapimas, kurį dėl savo asmeninės ramybės, ji norėjo pamiršti.

Aktų salė, vidurinės mokyklos pasididžiavimas, dažnai buvo naudojama visuomeniniams renginiams. Lara atvažiavo anksčiau, bet mašinų stovėjimo aikštelė jau buvo pilna automobilių. Vietinis laikraštis pavadino susirinkimą „Gyvybiškai svarbia akcija". Negana to, laikraštis citavo šiuos šerifo Elmo Baksterio žodžius: „Visi piliečiai privalo dalyvauti renginyje. Iden Paso gyventojai

turi užkirsti kelią nusikalstamumui, kol jis visiškai neapėmė mūsų miesto. Reikia, kaip sakoma, panaikinti pačią blogio užuomazgą. Mūsų miestas, nors ir mažas, bet padorus ir vykdantis įstatymus, toks jis privalo būti, kol jo šerifas esu aš".

Šerifo kreipimasis neliko be atsako. Lara pasimetė minioje, plūste plūdusioje į ryškiai apšviestą pastatą. Tačiau prie įėjimo į salę ji tapo visų dėmesio objektu. Ji girdėjo šnabždesį už nugaros. Šnabždesį nuslopino minios triukšmas, bet, šiaip ar taip, Lara jį girdėjo. Nekreipdama dėmesio į atsuktas į ją galvas ir atvirai smalsius žvilgsnius, Lara sveikinosi su pažįstamais: su ponu Hoskinsu iš bakalėjos parduotuvės, su moterimi, dirbusia pašte, ir su tuo nedaugeliu žmonių, nepabijojusių peržengti savotiškos sienos, kuria ją apsupo Džodė Taket, ir naudojosi jos kaip gydytojos paslaugomis.

Užuot atsisėdusi į vieną iš laisvų vietų užpakalinėse eilėse, o tai buvo patogu, bet būtų traktuojama kaip baimės pasireiškimas, Lara ėjo į priekį prisigrūdusiu centriniu taku. Ji pastebėjo Nensę ir Klemą Beikerius su vaikais. Nensė rankos mostu ją pakvietė sėsti prie jų, bet Lara neigiamai papurtė galvą ir susirado vietą trečioje eilėje.

Lara tik apsimetė esanti drąsi ir galinti atlaikyti priešiškų žvilgsnių griūtį. Ji jautėsi nejaukiai, suprasdama, kad dešimtys liežuvių teršia jos gerą vardą, ir dešimtys porų akių, dauguma jų nedraugiškos, įremtos jai į pakaušį. Lara žinojo: prislopinti balsai, jog negirdėtų vaikai, aptarinėjo visas įžūlios būtybės, įsibrovusios į padorių Iden Paso gyventojų gretas, gyvenimo smulkmenas.

Lara negalėjo kontroliuoti kitų minčių ir žodžių, bet sielvartavo dėl to, kad jos reputacijai suduodamas smūgis, o ji pati negali apsiginti. Vienintelis savisaugos būdas buvo likti namuose, bet tai negalėjo išspręsti problemos. Ji turėjo teisę dalyvauti susirinkime. Ji neturi bijoti pataikūniškų, nuolankiai paklūstančių senai raganai, kaip Lara pati sau vadino Džodę Taket, asmenų apkalbų.

Pati ponia Taket buvo kur kas geresnės nuomonės apie savo asmenį. Ji, kaip ir dera, pasirodžiusi gerokai

pavėlavusi, pražingsniavo centriniu taku, nesidairydama nei į dešinę, nei į kairę. Matyt, Džodei atrodė, kad mandagumas yra tuščias laiko gaišinimas, todėl ji ir nestabtelėdavo atsakyti į pasveikinimus.

Džodė laikėsi išdidžiai, bet jos išvaizdoje nebuvo nieko didingo. Klarkas taip smulkiai jai papasakojo, kaip atrodo jo motina, kad Lara lengvai ją pažino, nors anksčiau Džodę ji laikė kažkokiu Džoanos Krouford ir Žanos d'Ark deriniu.

Iš tikrųjų ponia Taket pasirodė esanti neaukšta, kresna žilaplaukė, paprasčiausios išvaizdos moteris, apsirengusi brangiais, bet toli gražu ne madingais drabužiais. Trumpi, be manikiūro pirštai nebuvo apmaustyti žiedais. Džodės veido bruožai buvo griežti, beveik vyriški. Ji buvo geležinės valios įsikūnijimas, kuo labiausiai ir išgarsėjo.

Žmonės pritilo, kai salėje pasirodė Džodė. Jos atvykimas buvo ženklas, jog galima pradėti susirinkimą. Be jokios abejonės, Džodė buvo pirmoji ir labai gerbiama Iden Paso pilietė.

Iš visų susirinkusiųjų salėje Lara tikriausiai vienintelė pastebėjo, kad Džodė Taket sunkiai serga.

Raukšlės aplink akis ir burną rodė, kad ji yra užkietėjusi rūkalė. Jos veido oda buvo ruda ir sausa kaip senas pergamentas. Rankos buvo nubertos mėlynėmis ir dėmėmis. Kai Džodė ištiesė ranką merui, Lara pastebėjo ištinusius pirštus, o tai liudija apie galimas kraujagyslių ligas.

Iš paskos Džodės ėjo moteris maždaug to paties amžiaus kaip Lara. Ji šypsojosi droviai, nedrąsia šypsena, pastebimai varžydamasi, kad kartu su motina atkreipia visų dėmesį. Džeinelena tiksliai buvo tokia, kaip jos išvaizdą nupasakojo Klarkas. Jis kažkaip pavadino savo seserį „pelyte", tiesa, visikai nesišaipydamas.

„Tėvas ją dievino,— pasakojo Klarkas, — tikriausiai, jeigu jis būtų nenumiręs, kai ji buvo visiškai mažytė, ji būtų pražydusi ir tapusi gražia mergina. Motina, visa galva pasinėrusi į darbą, neturėjo laiko ja užsiimti. Džeinelena išaugo su mumis, o mes, mama, Kėjus ir aš, mo-

kame apsiginti, ne taip kaip sesuo, tokia kukli ir drovi. Jai labai retai pavykdavo įterpti nors žodelytį".

Džeinelena buvo šviesiaplaukė, švelnių veido bruožų. Jos burna buvo mažoka, o nosis truputį ilgoka, bet, pritrenkiančiai mėlynos kaip brolių akys su kaupu kompensavo kitus trūkumus.

Džodė akivaizdžiai turėjo didelę įtaką Džeinelenai ir tai patvirtino visiškas kokio nors drabužių stiliaus nebuvimas. Tačiau jeigu, pažvelgus į Džodę, buvo galima pastebėti kokių nors mados užuominų, tai Džeinelena jų neturėjo nė pėdsako. Ji visiškai nepripažino mados, o griežta šukuosena dar labiau gadino jos išvaizdą. Atrodė, jog ji iš visų jėgų stengėsi save padaryti nepatrauklią, kad niekuo neišsiskirtų ir liktų šešėlyje, kurį metė valdingos motinos povyza.

Kėjus užbaigė šeimyninę eiseną. Tačiau, eidamas taku, jis, neimdamas pavyzdžio iš motinos, dažnai stabtelėdavo pasisveikinti arba persimesti keliais žodžiais su pažįstamais, kurių seniai nebuvo matęs. Lara išgirsdavo tų draugiškų pasisveikinimų nuotrupas.

— Ką aš matau! Nejaugi tai Kėjus Taketas?

— Ar tai tu, Oposumai? Šunsnuki! Kaip tau sekasi?

Kol tas kažkas, pramintas Oposumu, gyrėsi, kaip jam puikiai sekasi pardavinėti pašarus ir trąšas, Kėjus pastebėjo Larą. Tarsi netikėdamas savo akimis, jis vėl pažvelgė į jos pusę ir Lara pajuto, kaip sutuksėjo jos širdis. Jie žiūrėjo vienas kitam į akis tol, kol Oposumas, taip pramintas dėl savo liūdno panašumo į sterblinius, tiesiai šviesiai paklausė Kėjaus.

— Atleisk, aš gerai neišgirdau,— Kėjus nusuko žvilgsnį nuo Laros, bet nepakankamai greitai, kad Oposumas ir greta sėdintieji būtų nepastebėję, kas tapo jo įdėmaus žvilgsnio objektu.

— Taip, aš norėjau paklausti...— Oposumas vedžiojo mažytes blizgančias akytes nuo Kėjaus į Larą ir atgal ir buvo taip pasinėręs į tą darbą, kad pamiršo, apie ką buvo kalbama.

Laimė, kaip tik tuo momentu prie katedros scenoje priėjo mokyklos direktorius. Jis prašneko į mikrofoną, bet mikrofonas tylėjo ir tik paknibinėjęs mygtukus ir juos

sureguliavęs, trenkė į dalyvavusiųjų ausų būgnelius savo pasveikinimą:

— Aš noriu jums padėkoti, kad atėjote į susirinkimą...

Kėjus pažadėjo Oposumui, kad rytoj su juo išgers alaus, paskui priėjo prie Džodės ir Džeinelenos; jiems visiems meras paliko vietas pirmoje eilėje.

Susirinkimas, pirmininkaujamas makyklos direktoriaus, prasidėjo. Jis publikai pristatė Ferguso Vinstono šeimą, glaudžiu būreliu pasirodžiusią iš už geltonos aksominės užuolaidos. Lara susidomėjusi apžiūrinėjo tą trijulę. Jaunutė mergina, vardu Hevera, buvo labai sumišusi nuo daugybės žvilgsnių. Kai dėl ponios Vinston, ji visiškai nebuvo panaši į nervinio sukrėtimo auką, kaip apie ją pasakė mokyklos direktorius. Darsė buvo gyvas sveikatos įsikūnijimas ir buvo jaučiama, jog joje slypi didžiulės energijos atsargos. Ryškių lempų šviesoje rausva jos plaukų kupeta buvo tarsi degantis laužas. Apsimestinai kukliai ji įsikibo savo vyrui į parankę.

Lara iš karto pajuto nepasitikėjimą ja.

Fergusas buvo aukštas, bet jau susikūprinęs vyras. Jo siaura, ilga galva su plikėmis virš smilkinių buvo apaugusi retais žilais plaukais. Raukšlės, vadinamos „juoko raukšlėmis" įsirėžė prie didelės burnos. Pakeitęs katedroje mokyklos direktorių, Fergusas, visiškai nesišypsodamas, papasakojo susirinkusiems apie jų siaubingą nuotykį.

Truputį pasitraukusi į kairę pusę, Lara galėjo matyti sėdėjusį šalia sesers Kėjų Taketą. Jis rėmėsi alkūnėmis į ranktūrius ir pirštų galiukais tapšnojo sau per lūpas. Kėjus pastatė dešinę koją, tą pačią, kurią buvo ištiesęs ant kairiosios. Išsidrėbęs ant kėdės, jis nekantriai dairėsi į šonus, visa savo išvaizda demonstruodamas, kad jam nusibodo tas renginys, ir jis kaip mokinys svajoja, kada baigsis pamoka.

Lara pažvelgė į sceną ir pamatė, kad ne ji viena stebi Kėjų Taketą. Ponia Vinston su gudria, patenkinta veido išraiška, taip pat nenuleido nuo jo akių.

— Tai ir viskas, ką aš norėjau jums pasakyti,— baigė ponas Vinstonas.— Norėčiau tik pridurti, kad mums reikia

gerai įsižiūrėti į kiekvieną įtartiną žmogų, pasirodžiusį mieste, ir pranešti šerifui visus įvykius.

Aidint plojimams, Fergusas išėjo iš katedros, užleisdamas vietą šerifui Elmui Baksteriui, netvarkingos išvaizdos vyrui, vaikščiojančiam sraigės greičiu ir žiūrinčiam į pasaulį liūdnomis baseto akimis.

— Aš dėkoju Fergusui ir Darsei, kad jie pasidalijo su mumis savo nemalonia patirtimi.— Šerifas sunkiai atsistojo nuo vienos kojos ant kitos.— Tačiau aš noriu jus įspėti: nesugalvokite daryti kvailysčių ir nemiegokite su pistoletu po pagalve. Jeigu jūs pastebėsite, kad kas nors ketina pas jus įsilaužti, arba pamatysite apylinkėse svetimą žmogų, tuojau pat man praneškite. Aš arba Hasas viską patikrinsime taip, kaip reikalauja įstatymas. Ir nesugalvokite prisiimti policijos funkcijų. Mes su miesto taryba nusprendėme, kad mums reikia komiteto kovai su nusikalstumumu, tokio kaip dideliuose miestuose. Komitetas organizuotų įvairių rajonų gyventojus, kad jie stebėtų viską, kas vyksta, ir visus supažindintų su įvykiais. Savaime suprantama, jog mums reikia komiteto pirmininko. Prašom siūlyti kandidatus.

— Aš siūlau savo kandidatūrą,— garsiai ir aiškiai pareiškė Darsė Vinston.

Salė pradėjo ploti. Fergusas suspaudė žmonos ranką ir pažvelgė į žmoną nuširdžiai ja susižavėjęs.

— Ir aš norėčiau, kad Kėjus Taketas užimtų taip pat pirmininko vietą,— pridūrė Darsė.

Kėjus išsitiesė. Dešinioji koja, nuslydusi nuo kelio, krisdama garsiai trinktelėjo į grindis. Lara pastebėjo, kaip jis sudrebėjo iš skausmo.

— Ko ji dar prigalvojo? — Pamatę sumišusį Kėjaus veidą visi aplinkui ėmė juoktis.— Aš dabar čia nebegyvenu. Be to, aš nieko neišmanau paie tuos komitetus!

Pralinksmėjęs šerifas, patampė savo ausies spenelį.

— Aš manau, kad nebūtina išmanyti apie komitetus, bet jeigu kas nors sugeba neleisti savęs skriausti, tai tu, Kėjau. Ar ne taip, Džode?

Džodė per Džeineleną pažvelgė į sūnų.

— Aš manau, tu turi sutikti, Kėjau. Prisimink, kada tu paskutinį kartą darbavaisi visuomenės labui?

— Kai jis vadovavo „velnių" komandai valstijos čempionate! — Oposumas išpuolė į teko vidurį ir ėmė mojuoti virš galvos rankomis.— Na, palaikykime Kėjų Taketą, nenugalimą vienuoliktąjį numerį!

Visi atsistojo ir prisijungė prie sveikinimo šūksnių. Miklūs vaikigaliai pasinaudojo momentu, kad pabėgtų nuo tėvų. Triukšmingi paaugliai nuskubėjo prie išėjimo, pakeliui vienas kitą niuksėdami. Nebuvo galima ir galvoti apie tvarkos atstatymą, todėl šerifas Baksteris, beveik priglaudęs lūpas prie mikrofono, paklausė:

— Kas „už", pakelkite rankas. Sprendimas priimtas. Jūs esate laisvi. Būkite atsargūs prie vairo.

Larą nusinešė su savim minia. Atsistojusi ant pirštų galų, ji pamatė, kaip Darsė Vinston įsakomu rankos mostu kviečia Kėjų į sceną. Ji buvo panaši į moterį, laisvai galinčią pašauti pabėgantį meilužį, kad nebūtų sučiupta nusikaltimo vietoje.

— Atleiskite,— išgirdo Lara už nugaros.

Norėdama atsakyti į tą mandagų prašymą, Lara pasitraukė į šoną, paskui atsisuko. Ir susidūrė akis į akį su Džeinelena.

Iš pradžių Džeinelena nusišypsojo savo nedrąsia šypsena, paskui iš nuostabos ir nevilties plačiai išsižiojo ir pasimetusi įsmeigė akis į Larą.

— Laba diena, panele Taket,— mandagiai pasakė Lara.— Atleiskite, kad sutrukdžiau jums praeiti.

— Jūs... jūs...

— Aš esu Lara Malori.

— Taip, aš...

Džeinelena nespėjo rasti tinkamo atsakymo, kai į pokalbį įsikišo Džodė.

— Ko tu sustojai, Džeinelena? — Džodė taip pat pamatė Larą ir jos veide pasirodė piktdžiugiška išraiška.

— Pagaliau mes susitikome, ponia Taket,— pasakė Lara, tiesdama jai ranką.

Džodė apsimetė, kad nepastebėjo nei sveikinimosi, nei ištiestos rankos. Ji stumtelėjo dukrą į priekį.

— Eik, Džeinelena. Greičiau eime į gryną orą.

Akimirkai Lara sustingo vietoje nuo pikto Džodės žvilgsnio. Jų atsitiktinis susitikimas neliko nepastebėtas

minios ir Lara pamatė, kad žmonės sąmoningai jos vengia. Lara lėtai nuleido ištiestą ranką ir nuėjo taku į priekį; minia prasiskirdavo, jai einant. Ji jiems buvo blogiau negu raupsuotoji. Dabar niekas į Larą nė nedirstelėjo.

Prie išėjimo Lara stabtelėjo ir pažvelgė atgal, į sceną. Kėjus priėjo prie ponios Vinston. Lara paniekinamai nusisuko. Šie du buvo verti vienas kito.

Kadangi Darsė mokėjo rėkti garsiau už šauklį, Kėjui nieko daugiau nebeliko, kaip užlipti pas ją ant scenos. Darsė atkreipė į jį visuotinį dėmesį ir jam prisiėjo paklusti jos įsakymui.

Braudamasis pro žmones į sceną, Kėjus akimis minioje ieškojo Laros Malori ir su siaubu pamatė, kad ji kažką sako jo motinai.

Kėjus taip pat pamatė, kai Džodė atstūmė Laros ištiestą ranką ir šiurkščiai pastūmė į priekį Džeineleną. Reikia pripažinti, jog daktarė Malori nepasimetė ir sugebėjo susitvardyti. Joms nuėjus, ji nepradėjo verkti ir nepaleido įžeidžiamų žodžių srauto. Atvirkščiai, Lara aukštai iškėlusi galvą oriai pasuko išėjimo link.

Kėjus norėjo ją pavyti ir... Na, ir kas bus toliau? Paklaus, kodėl ji išsirinko jo brolį, kai Vašingtone visada pilna įkyrių jaunų patinų, kurie netveria savo kailyje norėdami susiporuoti?

Pareikalaus, kad ji per dvidešimt keturias valandas išvyktų iš miesto ar dar ko nors panašaus?

Žodžiu, pasirodyti visišku idiotu, bet Kėjus nenorėjo jai suteikti tokio malonumo. Negana to, jam reikia išspręsti kai kurias problemas su Darse. Iš pradžių reikia baigti tvarkyti tą reikalą, paskui imtis kitų.

Kėjus užlipo laipteliais ant scenos.

— Ko tau reikia, Darse?

— Sveikas, Kėjau! — Darsė švytėjo ir, nekreipdama dėmesio į suirauktus antakius, privedė jį prie Heveros.— Ar tu pažįstamas su mano dukterimi? Hevera, tai ponas Kėjus Taketas.

— Laba diena, pone Taketai.— Mergina buvo mandagi, bet akivaizdžiai galvojo apie kitus dalykus.— Ta-

neris manęs laukia,— pasakė ji, kreipdamasi į motiną.— Ar aš galiu eiti?

— Gali, bet tik tiesiai į namus.

— Bet visi važiuoja prie ežero.

— Taip vėlai? Aš tau neleidžiu.

— Na, *mamyte!* Visi važiuoja. Prašau.

Darsės žvilgsnyje, įsmeigtame į Heverą, slėpėsi tylus perspėjimas.

— Kad vienuoliktą trisdešimt būtumei namuose. Ir nė minutės vėliau.

Hevera supyko.

— Niekas taip anksti negrįžta.

— Tai mano paskutinis žodis, brangute.

Hevera pakluso. Iš pareigos atsisveikinusi su Kėjumi, ji nulipo nuo scenos į salę, kur jos laukė gražus jaunuolis.

Kol Darsė ginčijosi su Hevera dėl komendanto valandos, Kėjus stebėjo, kaip vieniša Lara Malori lėtai ėjo išėjimo link. Negalima nepripažinti jos poelgio kilnumo. Prieš pat duris Lara atsisuko ir pažvelgė į sceną.

— Kėjau!

— Kas yra? — Tik tada, kai Lara dingo duryse, jis prisiminė Darsę. Ji pasekė jo žvilgsnį iki pat durų salės gale.

— Štai kaip, ta skandalinga asmenybė, mūsų naujoji gydytoja, taip pat, pasirodo, atėjo,— pasityčiodama pasakė Darsė.— Tau teko garbė su ja susipažinti?

— Atspėjai. Tai ji mane sulopė, kai tu manyje padarei skylę.— Kėjus patenkintas pastebėjo, kad savimi patenkinta šypsena dingo iš Darsės veido.

— Tu kreipeisi *į ją*?! — suriko ji.— Ką tu, ar iš proto išsikraustei? Aš maniau, kad tau pakaks proto kreiptis į ligoninę, ten tave, žinoma, pažintų, bet vis dėlto tai būtų ne mieste.

— Aš ieškojau daktaro Patono. Niekas man nepasakė, kad jis išėjo į pensiją.

— Niekas taip pat tau nepasakė, kad tavo brolis nupirko savo meilužei gydytojos praktiką mūsų mieste?

— Ne. To taip pat man niekas nepasakė.

Kėjus stengėsi, kad jo balsas skambėtų kuo abejingiau, bet Darsė jau nieko nepastebėjo. Kėjus beveik matė, kaip Darsė svarsto visus galimus įvykių eigos variantus.— Ji gali pranešti šerifui apie šautinę žaizdą,— sunerimo Darsė.

— Gali, bet nepraneš.— Kėjus pažvelgė išėjimo link.— Ji turi pakankamai savo rūpesčių. Be to, ji neturi įrodymų. Nėra kulkos. Kulka praėjo kiaurai ir išplėšė mėsos gabalą.— Kėjus pasilenkė prie jos ir tyliai, kad niekas negirdėtų pasakė: — Tau reikia gyvai nudirti odą. Tu galėjai mane nušauti, besmegene kale.

— Nedrįsk taip su manimi kalbėti,— sušvokštė Darsė, sunkiai išlaikydama veide nenuoširdžiai malonią šypseną.— Jeigu aš iš karto nebūčiau susigaudžiusi, Fergusas būtų mus užklupęs nuogut nuogutėlius, na dar ir tokius dalykus darančius. Jis galėjo mus nužudyti vietoje ir bet kuris mūsų valstijos prisiekusiųjų teismas tikriausiai jį būtų išteisinęs.

— Saulute!

Darsė staigiai atsisuko išgirdusi vyro balsą.

Kėjus pasisveikino su Vinstonu.

— Sveikas, Fergusai. Seniai nesimatėme.

— Kaip gyveni, Kėjau?

— Nesiskundžiu.

Prieš daugelį metų Fergusas ir Džodė susikivirčijo dėl „Taketų naftos kompanijos" žemės ploto, kuris ribojosi su Ferguso moteliu. Niekas nežinojo tikslių smulkmenų ir Kėjus niekada nesistengė jų sužinoti. Jis nusprendė, kad Džodė, godi naftos, o kartu valdžios ir pinigų, kažkaip sugebėjo apsukti Fergusą.

Kėjaus nedomino jų vaidas, išskyrus tai, kad Fergusas visada žiūrėdavo į jį kaip į ne viso proto ir kaip į mėšlą: galimas dalykas, dėl Kėjaus elgesio jaunystėje. Ne kartą po įprastinio lėbavimo, norėdami išsipagirioti, jie su Oposumu ir visa kompanija lėbaudavo kavinėje prie Ferguso motelio. Kėjus liūdnai prisiminė, kaip kartą jis privėmė pievutėje priešais motelį „Žalioji pušis".

Šiaip ar taip, Fergusas jo nelabai mėgo, bet Kėjui tai mažai rūpėjo.

— Man visiškai nepatinka darbas tame komitete, į kurį jūsų žmona mane ką tik įgrūdo. Tai štai,— kreipėsi jis į Darsę,— aš atsisakau įgaliojimų. Sprendimas ima tuojau pat galioti.

— Tu negali taip paprastai atsisakyti įgaliojimų. Tu dar nepradėjai dirbti.

— Juo labiau aš turiu teisę išeiti iš tų pareigų. Aš neprašiau, kad mane įtrauktumėte į kovos su nusikalstamumu komitetą. Aš nenoriu jame dirbti. Ieškokite kito pirmininko.

Darsė jam nusišypsojo pačia žaviausia šypsena.

— Jis nori, kad jo maldautų. Fergusai, ar tu pastatei mašiną prie durų. Aš tuojau būsiu laisva. O kol kas pabandysiu įtikinti tą tinginį, kad jis pakeistų savo sprendimą.

Kėjus žiūrėjo, kaip Fergusas nuėjo į užkulisius, kur atsisveikino su būdėtoju, kantriai laukusiu, kol išsiskirstys žmonės ir jis galės užrakinti patalpas.

Darsė įsitikino, jog vyras dingo iš akių, ir tik tada atsisuko į Kėjų. Pritildžiusi balsą, ji pasakė.

— Ką, tu nematai šanso, kuris tau yra visai prie pat nosies?

— Ką tu nori pasakyti, saulute? — paklausė Kėjus, apsimesdamas nieko nesuprantančiu.

— Štai ką aš tau noriu pasakyti: jeigu mes su tavim būsime viename komitete, mūsų niekas niekuo neįtars,— paaiškino Darsė.— Kėjus ir toliau klausiamai į ją žiūrėjo. Susierzinusi ji pakėlė balsą: — Nori, pasakysiu tiesiai šviesiai, mes galėsime su jumis susitikinėti bet kuriuo laiku ir mums nereikės slėptis.

Kėjus truputį palaukė, paskui staiga ėmė kvatoti.

— Tu manai, kad aš noriu *su tavim* gulėti? — Kėjaus juokas nutrūko taip pat staiga, kaip ir pasigirdo, ir jo veidas patamsėjo iš pykčio.— Taip, man nusispjauti ant tavęs, ponia Vinston. Tu galėjai mane nušauti iš savo šlykštaus pistoleto. Pažiūrėk į mano koją, pabandyk su tokia koja įlipti į lėktuvą.

Darsė pažvelgė į jį paniurusiu žvilgsniu.

— Ne tokia jau didelė kaina už malonumą, ar ne taip?

— Pernelyg didelė, saulute. Gali pagalvoti, kad tu esi tokia pat reta, kaip aukso vilna.— Jo žvilgsnis pabrėžtinai įsmigo į jos klubus.— Aš turėjau kitų ir kur kas geresnių. Tau iki jų toli toli. Žodžiu, jeigu tu manai, kad aš dar kartą prisiliesiu prie tavo aukso vilnos, tu esi ne tik visiškai bevertė, bet dar ir kvaiša.

Rūkas jos žvilgsnyje išsisklaidė. Vietoj jo plykstelėjo ugnis.

— Nesitikėk, kad aš su tavim kada nors dar kartą pasidulkinsiu!

— Kaip girdėjau, aš vienas esu toks netikėlis.

Darsė pažaliavo iš pykčio.

— Šunsnukis, štai kas tu toks esi, Kėjau Taketai, ir visada toks buvai.

— Na dabar tai tu dūrei kaip pirštu į dangų,— pritarė Kėjus, trumpai linktelėdamas galvą.— Šunsnukis, tikrąja šio žodžio prasme.

— Eik po velnių!

Salėje dar būriavosi ir vaikščiojo žmonės ir Darsė, slėpdama pyktį, staigiai apsisuko ir nuėjo šalin. Ji ėjo praėjimu, vos linktelėdama norėjusiems jai palinkėti labos nakties.

Kėjus neskubėdamas nusekė paskui ją, truputį šypsodamasis ir kartu nejaukiai jausdamasis. Darsė visiškai nusipelnė, jog su ja taip elgiamasi, ir vis dėlto jis nebuvo patenkintas, kad ją pažemino.

Fergusas paslaugiai laukė žmonos prie automobilio, plačiai atidaręs dureles. Kai Darsė įlipo į automobilį, Kėjus išgirdo jos žodžius:

— Prašom, Fergusai, važiuokime kuo greičiau į namus. Man galva plyšta iš skausmo.

Kėjui pasidarė gaila Ferguso, bet ne todėl, kad pergulėjo su jo žmona, retam apygardos vyrui nebuvo suteikta anksčiau ar vėliau tokia garbė. O todėl, kad nors motelis ir duodavo pelno, Fergusas niekada negalėjo jo gauti tiek, kad taptų tikru verslininku. Tam reikėjo tam tikrų savybių, kurių Fergusas neturėjo, ir tai patvirtino visa jo išvaizda: pailgas liesas veidas, į kuprą susimetę pečiai ir dar, negana to, pasenę verslo tvarkymo metodai. Šiame pasaulyje petys į petį gyveno daugybė Džodžių

Taket ir Fergusų Vinstonų, nugalėtojų ir nugalėtųjų. Jie skynėsi sau kelią panašiai kaip buldozeriai, o kiti arba jiems užleisdavo kelią, arba, jeigu jiems priešindavosi, pasukdavo į šoną, arba net būdavo sunaikinami. Ir gyvenime, ir meilėje Fergusas priklausė kaip tik pastarajai kategorijai.

Kėjus negalėjo pateisinti tokio pasyvumo. Kodėl Fergusas nepastebėdavo Darsės neištikimybės? Kodėl savo noru pasidarydavo pajuokos objektu? Kodėl kentėjo ir Darsei atleisdavo už jos neištikimybes?

Ką, ar tai — meilė?

„Kokia ten meilė", — nusijuokė Kėjus. Meilė... To žodžio prikimšti poetų eilėraščiai. Jie rašė, kad tas jausmas turi didžiulę valdžią širdžiai ir protui, bet jie labai klydo. Meilė nekeitė pasaulio, nors tai buvo apdainuojama saldžiaskambiuose romansuose. Kėjus nė karto nebuvo patyręs meilės kerų, jeigu nekalbėtume, apie juodąją magiją.

Kėjus mylėjo tėvą ir jo mirtis sudaužė jam širdį; jis liko vienas, be ramsčio, priešiškame pasaulyje. Meilė vertė seserį savo jausmais ir elgesiu visiškai paklusti motinai. Dėl meilės Klarkas sužlugdė savo daug žadančią karjerą. Nejaugi dėl vadinamosios meilės Rendalas Porteris galėjo pakęsti savo pasileidusią žmoną?

„Ne, tai ne man", — tvirtino sau Kėjus, eidamas per automobilių stovėjimo aikštelę taip greitai, kiek leido skaudama koja. Meilė, už viską atleidimas, kitas skruostas, kurį reikia atkišti, — visos tos idėjos labai tinka sekmadieninei mokyklai. Jų negalima pritaikyti realiame gyvenime. Šiaip ar taip, bent jo gyvenime. Jeigu jam susimaišys protas ir jis staiga ves ir jeigu jis netikėtai užklups žmoną kito vyro glėbyje, jis juos abu užmuš vietoje.

Kėjus priėjo prie automobilio ir atidarė dureles.

— Labas vakaras, pone Taketai.

Jis atsisuko ir nustebęs pamatė prie automobilio stovinčią Larą Malori. Silpnas vėjelis draikė jos plaukus, plaikstė suknelę. Mėnulio šviesa apšvietė dalį veido, o kita veido dalis liko šešėlyje. Nors Lara buvo vienintelis žmogus, kurį dabar norėtų pamatyti, jis pripažino, jog ji

yra nuostabiai graži. Nevalingai ėmė smarkiau plakti Kėjaus širdis.

Sprendžiant iš balso, jis buvo nepatenkintas.

— Ką, jūs sekėte man iš paskos?

— Ne, aš jūsų laukiau automobilių stovėjimo aikštelėje.

— Nuoširdžiai sujaudintas. Kaip jūs sužinojote, kur reikėtų manęs laukti?

— Aš jus mačiau mieste važiuojantį tuo automobiliu. Jis labai pastebimas, jeigu dar daugiau ko nors nepridūrus.

— Tai mano tėvo automobilis.

„Linkolnas"— ilgas, įspūdingų matmenų automobilis, suryjantis gyvą balą benzino, turintis daugiau kaip dvidešimt metų, bet Kėjus susitarė Bo garaže, kad jie gerai prižiūrėtų automobilį ir „linkolnas" atrodė kaip naujutėlaitis. Kėjus juo važinėdavo, būdamas gimtajame mieste; automobilis jam primindavo velionį tėvą.

Automobilis atitiko ryškią Klarko Jaunesniojo asmenybę. Geltonas vidus ir išorė; jis švytėjo paauksuotais ratų diskais ir radiatoriaus grotelėmis. Kėjus švelniai jį vadino „bordelmobiliu". Džodei nepatiko toks pavadinimas, matyt, dėl to, kad buvo labai taiklus.

— Jūs vis dar šlubuojate,— pastebėjo Lara.— Kodėl jūs nevaikštote su ramentais?

— Nenoriu. Su jais vienas vargas.

— Jūs galite sau pakenkti.

— Ką gi, reikės surizikuoti.

— Kaip jūsų žaizda? Kodėl jūs neatėjote per priėmimo valandas?

— Neverta apie tai kalbėti.

— Laikas išimti drenas.

— Aš jau pats jas ištraukiau.

— Štai kaip. Pasirodo, esate tikras vyras. Matau, kad jūs pagaliau nusiskutote. Tikriausiai gremžtuku?

Kėjus tylėjo jausdamas, kad Lara iš jo šaiposi.

— Ar reguliariai keičiate tvarsčius? Jeigu taip nedarote, galite užkrėsti žaizdą. Kaip gyja žaizda?

— Puikiai. Klausykite,— pasakė jis, remdamasis alkūne į automobilio viršų,— ką, ar aš tai turiu laikyti gy-

dytojo vizitu? Galbūt jūs atsiųsite sąskaitą už konsultaciją?

— Šį kartą ne.

— Na, ačiū jums, daktare. Labai jums dėkoju. Labanakt.

— Esmė ta,— pradėjo ji, žengdama prie jo,— kad man reikia su jumis apie šį bei tą pasikalbėti ir aš nusprendžiau, jog čia yra visų tinkamiausia vieta. Niekas negali mūsų pasiklausyti.

— Tik to dar betrūko. Aš nenusiteikęs klausyti jūsų kalbų. Šiandien aš esu, kaip jūs pasakytumėte, apimtas padidinto nervingumo. Tad patarčiau jums būti gerutei ir nešdintis iš čia.

Kėjus jau ketino lipti į automobilį, kai Lara dar kartą netikėtai pasielgė: staiga sugriebė jį už rankos.

— Aš turiu pripažinti, pone Taketai, kad ko ko, o sumanumo jums gali pavydėti. Sakykite teisybę, kuris iš jūsų, jūs ar ponia Vinston, sumanėte suvaidinti plėšikišką užpuolimą, norėdami nuslėpti sutuoktinių neištikimybę?

Kėjus neteko žado, bet sumišimas truko tik akimirką. Lara žiūrėjo į jį labai rimtai, taip rimtai, kad Kėjus neišlaikė ir nusišypsojo.

— Štai kaip. Visažinanti mergaitė įsivaizduoja, kad žino viską pasaulyje.

— Ponas Vinston jus išgąsdino, kai gulėjote lovoje su jo žmona? Ar atspėjau?

— Ko jūs manęs klausinėjate, jeigu pati viską žinote?

— Bėgdamas jūs patempėte raiščius. Norėdama nuslėpti pėdsakus, ponia Vinston į jus šovė. Scena panaši į trečiarūšio filmo sceną. Ar jūs nors žinojote, kad ji ruošiasi į jus šauti?

— O koks jūsų reikalas?

— Vadinasi, tai iš tikrųjų buvo siurprizas.

— Neprimeskite man savo žodžių,— šiurkščiai ją pertraukė Kėjus.— Geriau atsakykite į mano klausimą. Koks jūsų reikalas? Ar galbūt jūs liguistai domitės kitų žmonių meilės romanais?

— Aš turiu vienintelę priežastį,— pakėlė balsą Lara.— Jūs įsiveržėte į mano namus ir apšaukėte šliundra už tuos pačius žygdarbius, kuriuos pats padarėte.

— Ir, šiaip ar taip, tai visiškai kas kita.

— Nejaugi? Tai kuo gi skiriasi?

— Mes su Darse niekam nieko blogo nepadarėme.

— Nieko blogo nepadarėte?! — sušuko Lara.— Darsė ištekėjusi moteris. Jūs gi tvirtinate, kad būtent tai yra mano didžiausia kaltė.

— Ne, jūsų visų didžiausia kaltė ta, kad leidotės sugaunama.

— Vadinasi, kol Darsės vyras nieko neįtaria, jūsų romanėlis gali ramiai tęstis?

— Na, nevisiškai ramiai. Ir vis dėlto iš to neverta daryti tragedijos. Labiausiai nuo tokių dalykų nukenčia patys nusidėjėliai.

— Nevisiškai taip, pone Taketai. Jūs pakėlėte ant kojų visą miestą dėl „nusikaltimų bangos", kurios iš tikrųjų visiškai nėra.

— Tai ne mano kaltė. Fergusas išsigando, kai Darsė ėmė rėkti ir šaudyti iš pistoleto. Paprasčiausiai jis truputį perlenkė.

— Arba panaudojo mitinį plėšiką, kad nuslopintų savo įtarimus.

Kėjui taip pat kilo panašios mintys, bet jis nusprendė garsiai jų nepareikšti.

— Aš neatsakau už tai, kas jam šovė į galvą.

— Nejaugi jūsų tai nejaudina, kad privertėte visą miestą drebėti iš baimės?

— Iš baimės? — pašaipiai perklausė Kėjus.— Kokios dar baimės? Žmonėms patinka, kai juos truputį pagąsdina. Jie be to negali gyventi. Iki Darbo dienos šventimo dar toli, jie neturi kur išsiblaškyti, o čia dar karštis, tai tegu nors tai juos truputį palinksmina. Šerifas Baksteris man sakė, kad iš viso miesto pasipylė pranešimai apie bandymus įsilaužti ir įtartinus žmones.— Kėjus ėmė juoktis.— Imkime, pavyzdžiui, panelę Vinę Fern Lujis. Ji gyvena sename apšiurusiame name Kenon gatvėje. Kai mes su berniukais vaikščiodavome po namus prieš Visų Šventųjų dieną, mes tyčia nutraukdavome jos kieme balti-

niams džiauti virves, nes ji yra labai godi ir šykšti ir niekada mums nieko neduodavo, išskyrus pačių pigiausių saldainių. Tai štai, vakar man Elmas papasakojo, kad ta pati panelė Vinė Fern pranešė, kad jau šešis vakarus iš eilės kažkoks tipas žvilgčioja pro langą, kai ji nusirenginėja. Ji tvirtina, kad nemoka papasakoti, kaip jis atrodo, arba negali ko nors apie jį pranešti, nes jis slepiasi už erškėtrožių krūmo ir, kaip ji paaiškino Elmui, „save seksualiai jaudina". Neįsivaizduoju, kaip Elmas galėjo sutramdyti juoką. Greičiau galima patikėti, kad Mėnulyje gyvena žmonės, negu įsivaizduoti, kad kažkas slapčiomis žvilgčioja į panelę Vinę Fern. Tačiau jai tai yra didelis įvykis, Vinė jo laukė visą gyvenimą, tai kas čia bloga?

— Žodžiu, jūs manote, kad padarėte visuomenei paslaugą?

— Galimas dalykas. Tokio mažo miestelio kaip Iden Pasas žmonėms reikia pramogų.— Jis prisiartino prie Laros ir pajuto jos kvepalų kvapą.— O kaip dėl jūsų, daktare? — paklausė Kėjus pritildydamas balsą.— Kaip jūs žiūrite į tai, kad taip surengus pramogą, jeigu Iden Pase nėra įstatymų nustatytojų, kuriuos jūs galėtumėte išvesti iš doros kelio?

Lara sudrebėjo iš pasipiktinimo ir Kėjus suprato, kas joje viliojo brolį. Pyktis puošė Larą Malori. Ji stovėjo išdidžiai atlošusi galvą ir, stovėdama tokia poza, būtų galėjusi papuošti senovinės brigantinos pirmagalį.

Tačiau, be išdidumo, joje dar buvo jaučiamas ir švelnumas. Kėjus pastebėdavo tą švelnumą, kai vėjas kedendavo jos plaukus, žaisdavo suknelės klostėmis. Jos lūpos buvo putlios ir švelnios.

Kėjus stengėsi nuvyti tas mintis.

— Ar jūs jau nužiūrėjote kitą auką?

— Klarkas nebuvo auka.

— Jūs buvote vienintelė ištekėjusi moteris, su kuria jis susidėjo.

— Tai rodo, kad jis buvo išrankesnis už jus.

— Arba atvirkščiai.

Įpykusi ji apsisuko, norėdama nueiti, bet Kėjus ją sulaikė, paimdamas už peties.

— Jeigu kartą jūs visa tai pradėjote, reikės jums išklausyti iki galo.

Lara atmetė atgal plaukus.

— Aš klausau.

— Jūs sakėte, kad mano jums skirti kaltinimai neteisingi.

— Aš galiu tai dar kartą pakartoti. Jie yra visiškai neteisingi. Jūs nieko nežinote apie mano ryšius su Klarku, išskyrus tai, ką skaitėte laikraščiuose arba sukūrė jūsų šlykštus protas.

Kėjus nusijuokė. Ji įkliuvo. Ji įkišo savo grakščią kojytę į spąstus.

— Jūs taip pat nė velnio nežinote apie mano santykius su Darse arba dar su kuo nors. Jūs surengėte man pasalą ir dabar su didžiuliu įkarščiu man sakote pamokslą, tarsi aš būčiau nusidėjėlis, o jūs — pagarbos verta Biblijos įsakymų gynėja. Jeigu aš klystu, kalbėdamas apie jus, tai kodėl jūs taip lengvai, be teismo ir tardymo, mane siunčiate į kartuves?

Larai dar nespėjus atsakyti Kėjus paleido jos petį, įlipo į geltonąjį „linkolną" ir įjungė variklį.

— Jūs esate ne tik neištikima žmona, bet dar ir fariziejė,— pasakė Kėjus pro atvirą langą.

SEPTINTASIS SKYRIUS

Lara važiavo, kur akys veda. Naktis buvo šviesi ir šilta. Vėjelis ne vėsino, o, atvirkščiai, nešė šilumą, kurią skleidė beribės dykumos.

Techasas.

— Techasas ne šiaip sau vietovė,— mėgdavo kartoti Klarkas.— Tai ypatinga proto būsena. Rojaus kampelis, kur gyvena kaubojai.

Lara pirmą kartą pamatė Techasą, kai prieš pusmetį priėmė jai testamentu paliktą dovaną. Ji atsivežė Techaso vaizdą, kurį susidarė paveikta Holivudo lifmų: plyna, vėjų perpučiama žemė, kurios monotoniškumą sudrumsčia tik muilinės gubojos kamuoliai kaip filmuose „Gigantas", „Hadas", „Paskutinis kinas". Šia filmai tiksliai perteikė valstijos atmosferą. Tačiau tik jos vakarinės dalies

Rysų Techasas — žalia šalis. Tamsūs laibi pušų kamienai stovi lygiomis eilėmis, tarsi pačios gamtos būtų susodinti viena linija. Pavasarį tamsią miškų žalumą pagyvina švelnios žydinčių laukinių vaismedžių spalvos ir ryškūs sedulų krūmai. Karvių bandos ganosi vešliose pievose. Upės ir upeliai, dažnai išsiliejantys iš krantų, maitina pilnus žuvų ežerus.

Ir visur platybės, laisvė, didžiulės žemės ir techasiečiams atrodo, kad taip turi būti, kol jie neptenka į tankiai apgyventus šiaurryčius, kuriuos dauguma jų laiko alkoholizmo, homoseksualizmo ir kitokių blogybių židiniu. Techasiečiams jankiai yra nieko verti žmonės.

Techasiečių vaikai prisiekinėjo ištikimybę Jungtinių Amerikos Valstijų vėliavai, bet valstijos vietiniai gyventojai save pirmiausia laikė techasiečiais ir tik paskui amerikiečiais. Alamo gynėjų kraujas tekėjo jų gyslomis. Jų praeitį puošė daugybė legendinių asmenybių ir, nors techasiečiai buvo geri parapijiečiai, kasdieniame gyvenime jie didžiavosi banditais ir vagimis, tapusiais tautosakos herojais. Kuo liūdniau išgarsėjusi asmenybė, tuo daugiau apie ją sklido legendų.

Jeigu Lara dar niekaip negalėjo priprasti prie vietinių gyventojų psichologijos, tai ji iš karto pamilo jų žemę.

Vietiniai keliai nuo Iden Paso skyrėsi į visas puses kaip rato stipinai. Išvažiavusi iš mokyklos, Lara visai negalvodama pasirinko vieną jų ir jau apie valandą važiavo nežinoma kryptimi. Jau seniai liko užpakalyje priemiesčiai ir nors Lara tiksliai nežinojo, kur ji yra, nebijojo paklysti.

Išvažiavusi į žvyruotą šalikelę, ji pritildė variklį. Tyloje garsiai suskambo nedarnus cikadų, žiogų ir varlių choras. Vėjas šiureno tuopų, pasodintų negilių griovių palei kelią pakraščiuose, lapus.

Lara padėjo rankas ant vairo ir nuleido ant jų galvą, bardama save už tai, kad leido Kėjui Taketui save nugalėti.

Kėjus tiksliai nustatė jos elgesį: Lara mėtė į žmones akmenis be jokios priežasties. Galėjo būti daugybė švelninančių aplinkybių, suteikiančių kitokį atspalvį patiems, atrodo, bjauriausiems poelgiams. Ne visada galima iš kar-

to visur susigaudyti. Nežinomos aplinkybės galėjo pakeisti požiūrį į tiesą ir melą, nekaltumą ir nusikaltimą, gėrį ir blogį. Jau jai tai turėtų būti gerai žinoma.

Slegiančios mintys nedavė ramybės ir ji išlipo iš automobilio. Plačios pievos iš abiejų kelio pusių driekėsi iki pat horizonto. Netoliese nedidelė banda įsitaisė nakčiai po kupliu riešutmedžiu. Keleto siurblių virš naftos gręžinių tamsūs judrūs siluetai šmėkščiojo dangaus fone. Ritmingai jie nuleisdavo galvas prie žemės ir vėl jas pakeldavo, tarsi kalbėdami padėkos maldą.

Tikriausiai tie gręžiniai yra Taketų nuosavybė.

Jau savaitė nebuvo lietaus ir griovys šalikelėje buvo išdžiūvęs. Lara lengvai jį perlipo ir priėjo prie dygluotos vielos tvoros, supusios ganyklą. Stengdamasi neapsidraskyti į aštrius dyglius, ji prisiglaudė prie netašyto tvoros stulpo ir užvertė galvą, žiūrėdama į žvaigždžių jūrą ir ryškų pusmėnulį viduryje.

Ką tu čia veiki Lara?

Daug kartų ji savęs to klausdavo. Dar prieš Klarko mirtį ji norėjo čia atvažiuoti, kad pasakytų savo sąlygas konfliktui išspręsti. Lara ketino jam pateikti sąskaitą, kuri turėjo jai atlyginti visus nuostolius.

Klarkas mirė anksčiau, negu ji sugebėjo įgyvendinti savo planą. Nepaisant Klarko mirties tragiškumo, pati jo mirtis neturėjo didelės reikšmės jos tikslui įgyvendinti. Klarkas nebuvo svarbi plano dalis. O štai Kėjus yra svarbus asmuo.

Kėjus. Jis ją niekino. Tai sudarė papildomų sunkumų. Tačiau kliūtys nesumažino jos ryžtingumo. Patirtis ją išmokė, kad dažnai ligonis, prieš pradėdamas sveikti, turi išgyventi krizę. Tam, kad žaizda užgytų, iš pradžių ją reikia išvalyti nuo irstančių audinių. Lara buvo pasiruošusi pakelti kiekvieną išbandymą, nors ir labiausiai kankinantį, kad tik daugiau jos nebepersekiotų šmėklos.

Tik tada ji atgaus dvasinę pusiausvyrą, kurią sutrikdė dukters mirtis. Tik tada ji pamirš buvusias nelaimes ir ims tvarkyti savo gyvenimą Iden Pase ar kokioje nors kitoje vietoje.

Metai po Rendalo ir Ešlės mirties bei sugrįžimo iš Montesangrės buvo tuščias laiko gaišinimas. Ji ne gyveno, o

tik egzistavo. Kentėdama dėl vienatvės, apimta nevilties, skaudama širdimi, Lara stūmė dieną po dienos, neturėdama nieko bendro su supančiu pasauliu. Darbas, galimas dalykas, ją išgydytų nuo širdies skausmo, bet jos nepriimdavo į darbą. Ji buvo raupsuotoji, smalsumo ir pajuokos objektas. Ji — Klarko Taketo šliundra.

Taip ją pavadino Kėjus. Šliundra. Džodė taip pat laikė ją šliundra. Lara perskaitė iš Džodės akių neslepiamą panieką. Tačiau ji nieko kito ir nesitikėjo.

Ją pasmerkė jos pačios tėvai. Jų santykiai su ja niekada nepasižymėjo ypatinga šiluma, bet po skandalo pasidarė įtempti. Jie niekaip negalėjo suprasti, kodėl duktė nori dirbti gydytoja tokioje Dievo užmirštoje vietoje kaip Iden Pasas, ypač turint omeny tai, kad tai buvo Taketų šeimos gimtasis miestas.

— Jiems reikia daktaro,— paaiškino Lara, kai tėvai pasipiktino dėl jos sprendimo.

— Daktarų visur reikia,— primygtinai aiškino tėvas.— Kurių galų būtent ten važiuoti?

— Todėl, brangusis, kad iš visų variantų ji visada pasirenka visų blogiausią.— Motina kalbėjo ramiai, bet lediniu tonu.— Ji taip daro specialiai, kad mus supykdytų.

Tėvas pridūrė.

— Nėra nieko gėdingo tame, jog paklūstama aplinkybėms, Lara. Aš maniau, jog tu tai supratai po to, kas įvyko.

Juos būtų apėmęs siaubas, jeigu ji būtų pasakiusi tikrąjį savo persikėlimo į Techasą tikslą, tačiau Lara jiems neatvėrė širdies. Stengdamasi nesėkmingai save apginti, ji pasakė:

— Aš žinau, kad ten man bus sunku įgyti autoritetą, bet aš neturiu kito pasirinkimo.

— Už tai tu turi kaltinti tik pati save, kaip ir už visas kitas savo nesėkmes. Jeigu tu iš pat pradžių būtumei klausiusi mūsų su motina, tu nebūtumei sugriovusi savo gyvenimo.

Lara galėjo jiems priminti, jog būtent jie ją įkalbinėjo tekėti už Rendalo Porterio. Dar nespėję su juo susipažinti, tėvai jau buvo sužavėti jo nuopelnais ir privalumais. Malonus, galantiškas jaunuolis, besiskiriantis nuo

kitų puikiomis manieromis. Rendalas laisvai kalbėjo trimis kalbomis ir turėjo perspektyvias pareigas valstybiniame departamente. Jie ypač dažnai mėgdavo minėti jo praeigas kalbėdamiesi su draugais.

Tėvai ir dabar laikė Rendalą šventuoju už tai, kad jis neišsiskyrė su ja po to, kai ji užsitraukė gėdą su senatoriumi Taketu. Įdomu, ar būtų pasikeitęs jų požiūris į ją, jeigu jie būtų žinoję, kokia ji buvo nelaiminga gerokai prieš tai, kai Rendalas ją supažindino su Klarku?

Sujaudinta prisiminimų, Lara grįžo prie automobilio ir jau lipo į jį, kai išgirdo ūžesį virš galvos. Pažvelgusi į dangų, ji pamatė lėktuvą. Iš pradžių jis buvo mirksintis taškas tolumoje, po to nusileido žemiau ir ėmė artėti. Lėktuvas skrido pavojingai žemai, beveik liesdamas medžių, augusių ganyklos pakraštyje, viršūnes. Pasitelkus menkas aviacijos žinias, jai pavyko nustatyti tik tai, kad lėktuvas buvo mažas, vienamotoris.

Jis žemai praskrido virš pievos ir perkirto kelią maždaug šimto jardų* atstumu nuo Laros automobilio. Lara nesąmoningai nustojo kvėpavusi, kai lėktuvas priartėjo prie tolimo miško. Dar sekundė ir jis būtų trenkęsis į medžius, bet staiga jo nosis dideliu kampu pakilo į dangų, lėktuvas stačiai ėmė kilti į viršų, šastelėjo į šoną ir pamažu išsilygino. Lara jį sekė tol, kol iš akių dingo jo šviesos.

Galimas dalykas, jog lėktuvas taip vėlai naktį purškė laukus? Ar galima apdoroti chemikalais ganyklas, kur ganosi galvijai? Ne, čia paprasčiausiai lakūnas triukininkas.

— Beprotis,— sušnabždėjo Lara, lipdama į automobilį ir įjungdama variklį.

Žinoma, dauguma ją taip pat laikė beprote ne tik už tai, kad apsigyveno Iden Pase, bet dar ir erzino Taketus, mojuodama prieš juos raudonu skuduru. Tačiau kai žmogus neturi ko prarasti, jam pasidaro nesveitimi nutrūkgalviški poelgiai. Ką galėjo Taketai jai pasakyti arba padaryti, kas dar nepasakyta arba nepadaryta.

---

* 1 jardas — 91,44 cm.— *Vert. pastaba.*

Kai tik Taketai įvykdys jos reikalavimus, Lara tuojau pat juos paliks ramybėje kartu su jų miestu. O kol kas jai visiškai tas pats, ką jie apie ją galvoja. Svarbiausia įveikti jų nenorą netgi kalbėti su ja. Bet kaip tai padaryti?

Džodė ir toliau buvo neprieinama.

Kėjus piktas bei pašaipus ir Lara nenorėjo su juo susitikti tol, kol tai nebus absoliučiai būtina.

Džeinelena? Ji pajuto, jog Klarko sesuo truputį ja susidomėjo, bet čia įsikišo Džodė. Galbūt, pasinaudodama jos susidomėjimu, Lara sugebės patekti į Taketų šeimos tvirtovę?

Ta galimybe reikėjo pasinaudoti.

Džeinelena buvo nepatenkinta savim. Šiandien ji planavo užsiimti sąskaitų mokėjimu ir išdėliojo ant stalo reikalingus popierius bei dokumentus. Tačiau, kai pradėjo ieškoti aplanko, kuriame laikė sąskaitas, prisiminė, kad išvakarėse jį buvo pasiėmusi į sandėlį, jog palygintų važtaraščius su gautais įrengimais. Ji anksčiau nieko nepamiršdavo ir dabar, eidama į sandėlį, arba „parduotuvę", kaip jį vadino tarnautojai, barė save už išsiblaškymą.

Sandėlis buvo kokia mylia nuo kontoros griozdiškame mūriniame pastate. Plėtojantis „Kompanijai" prie jo pristatydavo papildomų patalpų, kad būtų galima sutalpinti vis daugiau įsigytų renginių, medžiagų ir mašinų. Šeštadienį pastate nieko nebuvo. Džeinelena pastatė automobilį už namo, greta durų, vedančių į nedidelę kontorą. Čia buvo telefonas tarnautojams, šaldytuvas, mikrobangų krosnelė, kavinukas, skelbimų lenta ir skyreliai su tarnautojų pavardėmis, į kuriuos du kartus per mėnesį Džeinelena dėdavo atlyginimo gavimo čekius.

Džeinelena atrakino duris savo raktu ir, stengdamasi nekreipti dėmesio į ant sienų kabančius kalendorius su apsinuoginusiomis merginomis ir tvyrojusį tabako kvapą, priėjo prie stalo, kur, kaip ji prisiminė, paliko aplanką. Ten jis ir gulėjo. Džeinelena pasikišo jį po pažastimi ir jau ketino išeiti, kai išgirdo žingsnius už durų, jungiančių kambarį su garažu. Ji atidarė duris ir jau no-

rėjo paklausti „kas ten?", bet nutilo pamačiusi neįprastą vaizdą.

Didžiuliai garažo vartai buvo uždaryti, kadangi patalpoje buvo mažai langų, joje viešpatavo prieblanda. Tarp dviejų „Taketų kompanijos" sunkvežimių buvo įsispraudęs pikapas. Vienas jos tarnautojų krovė į pikapą atsargines dalis, įrankius, vamzdžius ir kitokias medžiagas, buvusias sandėlyje. Jis tikrino daiktus pagal sąrašą, kurį kartkartėmis išsitraukdavo iš marškinių krūtinės kišenės. Žvilgtelėjęs į sąrašą paskutinį kartą, vyras atidarė vartus ir įlipo į pikapo kabiną.

Džeinelena iššoko iš savo slėptuvės ir puolė pikapui skersai kelio. Ji atsistojo priešais aplipusius vabzdžiais automobilio radiatorius; atsarginiai avariniai vartai atsidūrė jai už nugaros.

— Panele Džeinelena! — sušuko vyras, išlipdamas iš automobilio.— Aš... aš nežinojau, kad jūs čia esate.

— Ką jūs čia veikiate šeštadienio rytą, Miuli?

Jo įdegęs veidas nuraudo, jis sumišęs lamdė žokėjiškos kepuraitės su „Taketų naftos kompanijos" ženklu snapelį.

— Jūs puikiai žinote, panele Džeinelena, kad aš šiandien rytą padariau vieną reisą.

— Po to jūsų darbo diena pasibaigė.

— Aš nusprendžiau pasiruošti pirmadieniui, kad galėčiau anksčiau išvažiuoti. Čia užbėgau kai ko pasiimti.

— Ir tai darote prie uždarytų vartų ir užgesintų šviesų? — Džeinelena parodė į pikapą.— Ir kodėl, jūs Miuli, kraunate įrengimus ne į mūsų sunkvežimį, o į savo nuosavą pikapą? Ar tik neapvagiate „Kompanijos"?

— Įrengimai seni, panele Džeinelena, jie yra nieko verti.

— Todėl jūs nusprendėte jais pasinaudoti?

— Aš jau sakiau, kad jie nieko verti. Jie vis tiek eina niekais.

Tačiau įrengimai pirkti už „Taketų naftos kompanijos" pinigus. Jūs neturite teisės jų imti.— Džeinelena sukaupė visą savo drąsą.— Prašom iškrauti iš pikapo pavogtus daiktus.

Miulis, iškrovęs visus įrengimus, užsikišo rankas už diržo ir karingai pareiškė:

— Jūs tikriausiai man neduosite kito atlyginimo?

— Ne, Miuli. Aš jus atleidžiu.

Miulio nuotaika akimirksniu pasikeitė. Jis išsitraukė rankas iš už diržo, sugniaužė kumščius ir žengė du grėsmingus žingsnius į priekį.

— To nebus, velniai griebtų, Džodė mane pasamdė ir tik ji gali mane atleisti.

— Tai ji ir padarys, kai tik sužinos, kad jūs ją apvaginėjate. Tik pirmiausia ji jums lieps sumokėti už vogtus daiktus.

— Iš kur jūs žinote, ką ji padarys. Ir, negana to, jūs neturite įrodymų. Aš galiu pasakyti, kad susitariau su jumis nupirkti įrengimus.

Džeinelena liūdnai palingavo galvą, išgirdusi tokias įžūlias kalbas.

— Bet juk tai netiesa, Miuli. Jūs man nieko nesiūlėte. Jūs čia atvykote šeštadienį slapčiomis, žinodamas, kad nieko nebus, prisikrovėte pikapą vogtų daiktų. Labai gaila, Miuli, bet tai mano galutinis sprendimas. Penkioliktą dieną jūs gausite atlyginimą paskutinį kartą.

— Ak tu, turtingoji kale,— pasakė jis pašaipiai.— Gerai, aš išeisiu. Išeisiu, nes tavo kompanija iki kaklo įklimpusi į mėšlą. Visi žino, kad Džodė greitai nukratys kojas. Tu manei, kad sugebėsi vietoj jos vadovauti? — Jis prunkštelėjo.— Į tave čia niekas rimtai nežiūri. Ar tu nežinai, kad visi iš tavęs šaiposi? Mes čia susirenkame po pamainos ir tave apkalbinėjame. Juokinga žiūrėti kaip tu čia pluši, tikriausiai dėl to, kad daugiau neturi ką veikti. Pavyzdžiui, paišdykauti su kokiu nors vyru. Mes lažinamės, ar tu esi nekalta mergelė, ar ne. Galiu eiti lažybų, kad tavo ten tvirtai užantspauduota. Na ir kam reikia tokios džiūsnos, kurią vos tik palietus, subyrės.

Nuo šiurkščių žodžių Džeinelenai apsvaigo galva. Ėmė spengti ausyse, o kūnas įkaito kaip nuo nuodingųjų skruzdžių įkandimų. Nesuprantama kodėl, bet Džeinelena nenusileido:

— Jeigu per dešimt sekundžių jūs iš čia neišsinešdinsite, aš paskambinsiu šerifui Baksteriui ir jus areštuos.

Miulis paniekinamai spragtelėjo pirštais ir įlipo į pikapą. Įjungė variklį, iš visų jėgų paspaudė greičio pedalą ir kaip raketa išlėkė iš garažo.

Džeinelena čiupo rankeną, pritaisytą prie sienos, ir greitai uždarė vartus, paskui bėgte parbėgo į kontorą ir uždarė paskui save duris.

Ji krito ant kėdės, susirietė ir apkabino save rankomis.

Džeinelena nenusileido stambiam vagiui, bet dabar, kai viskas baigėsi, ji negalėjo įveikti drebulio ir kaleno dantimis.

Blaiviai viską apgalvojus, kvaila kovoti su Miuliu. Jis galėjo jai trenkti, netgi užmušti ir niekada nebūtų įtartas. Visi nuspręstų, kad ją užmušė koks nors valkata ar vagis, galimas dalykas, tas pats, kuris įsilaužė į Vinstonų namus.

Džeinelena suposi pirmyn ir atgal sėdėdama ant senos girgždančios kėdės. Kas čia jai pasidarė? Kaip ji drįso jam pasipriešinti? Tikriausiai, pati to nežinodama, panelė Taket turi drąsumo geną, suveikusį reikiamu momentu.

Jai prireikė pusvalandžio, kad atsipeikėtų. Tik dabar ji ėmė suvokti savo neapgalvotų veiksmų padarinius. Jos netikėtas sprendimas atleisti iš darbo Miulį buvo visiškai teisingas. Tačiau dabar jai reikia apie tai pranešti Džodei. Ji neabejojo, kad Džodė pritars jos žingsniui, bet Džeinelena bijojo pasakoti motinai apie įvykį. Galbūt geriau palaukti, kol atsiras, kas jį pakeistų. Bet iš kur rasti žmogų? Reikia kvalifikuoto ir patyrusio žmogaus. Miulis buvo geras apeivis.

Bovis Keitas.

Džeinelena staiga prisiminė tą pavardę ir jai ėmė smarkiau plakti širdis. Ji dažnai apie jį galvodavo. Dažniau negu tarp kitko, dažniau negu reikalauja padorumas, dažniau negu ji ryždavosi prisipažinti. Ji įsivaizdavo jo krypuojančią eiseną ir rudas akis, žiūrinčias į pasaulį liūdnai ir nepatikliai.

O ką, jeigu taip paskambinus ir paklausus, ar jam nereikia darbo?

Jis tikriausiai jau išvažiavo iš miesto.

Negana to, reikia netekti proto, kad ryžtumeisi pri-

imti į darbą buvusį kalinį, atleidus už vagystę jau seniai dirbusį darbininką.

Džodę ištiks priepuolis, pakils kraujospūdis ir jeigu motina rimtai susirgs, tai dėl to bus kalta ji, Džeinelena.

Ji rado dar tuziną priežasčių, neleidžiančių jo priimti, bet savo svarstymus baigė tuo, kad paėmė telefonų knygą ir surado baro „Po palme" numerį. Ragelį pakėlė, vos suskambus pirmam skambučiui.

— Tai... Aš norėčiau... Atleiskite, su kuo aš kalbu? — Jos drąsumo genas aiškiai pasidavė.

— Ko jūs norite?

— Tai Džeinelena Taket. Aš norėčiau pakalbėti su...

— Jo čia nėra.

— Atleiskite, bet...

— Jūsų brolio čia nėra. Jis čia buvo užėjęs vakar po susirinkimo. Pabuvo kokį pusvalandį. Išgėrė iš eilės tris dvigubas viskio porcijas. Paskui išėjo. Pasakė, kad truputį paskraidys.— Žmogus kitame laido gale ėmė juoktis.— Aš, nors užmušk, su juo nelipčiau į lėktuvą. Su tokia doze skrandyje ir dar tokios nuotaikos.

— O Viešpatie,— išsigando Džeinelena. Šiandien rytą „bordelmobilis" nestovėjo įprastoje vietoje. Ji pamanė, kad Kėjus anksti atsikėlė ir išvažiavo. Jai net į galvą nešovė tokia mintis, jog jis apskritai nenakvojo!

— Tai Hepas Holisteris, panele Džeinelena. Aš esu baro šeimininkas. Jeigu Kėjus pasirodys, ką norėtumėte, kad jam pasakyčiau? Kad jis jums paskambintų?

— Taip, prašom pasakyti. Aš dėl jo labai jaudinuosi.

— Neverta, juk jūs pažįstate Kėjų. Jis nepražus.

— Ir vis dėlto tegu paskambina.

— Aš jam būtinai pasakysiu. Viso gero.

— Beje, pone Holisteri,— skubiai pridūrė Džeinelena.— Aš skambinau kitu reikalu.

— Kokiu? — paklausė jis, kai Džeinelena nutilo.

Džeinelena nusišluostė į sijoną suprakaitavusią ranką.

— Ar pas jus dar dirba jaunuolis, pavarde Bovis Keitas?

Lara ravėjo petunijų lysvelę, kai mėlynas „universalas" dideliu greičiu iššoko iš už kampo, pasuko į namo

vartus ir staigiai sustojo, sukeldamas žvyro krušą. Vairuotojo durelės atsidarė ir iš automobilio iššoko jaunas vyras su maudymosi glaudėmis ir plačiai atvertomis iš siaubo akimis.

— Daktare! Mano mergaitė... Viešpatie, kas tai... Ji... jos ranka... Prašom, padėkite!

Lara numetė kauptuką ir iššoko iš gėlių lysvės kaip bėgikas nuo starto trinkelės. Ji puolė prie automobilio iš kitos pusės, ten, kur sėdėjo keleivis, pakeliui plėšdama nuo rankų daržines pirštines. Moteris buvo apimta isterijos. Ji laikė ant kelių kokių trejų metų vaikutį. Viskas aplinkui buvo ištepta krauju.

— Kas atsitiko? — Lara pasilenkė į automobilio vidų ir atsargiai nukėlė į šalį moters ranką. Tekėjo skaisčiai raudonas kraujas, buvo panašu į arterinį kraujavimą.

— Mes važiavome prie ežero,— kūčiodamas pasakojo vyras.— Letė stovėjo ant užpakalinės sėdynės ir važiavo, iškišusi pro langą rankutę. Aš sukdamas nemaniau, kad taip arti... Telefono stulpas... Viešpatie, kas tai yra...

Mergaitės ranka buvo pusiau nutraukta. Peties sąnarys buvo išlindęs į išorę. Kraujas plūdo iš sužalotos arterijos. Oda pamėlo, kvėpavimas buvo paviršutiniškas ir greitas. Mergaitė į nieką nereagavo.

— Ar turite rankšluostį?

Vyras ištraukė rankšluostį iš krūvos, buvusios ant užpakalinės sėdynės, maudymosi paklodžių ir jį padavė Larai. Lara stipriai prispaudė rankšluostį prie žaizdos.

— Laikykite jį taip, kol grįšiu.

Verkdama mergaitės motina linktelėjo galvą.

Tėvui Lara pasakė:

— Kuo greičiau ištuštinkite bagažinę.

Lara bėgte pasileido į namą. Rinkdama reikalingus instrumentus gliukozei suleisti, ji kartu rinko ir Motinos Frensės ligoninės Taileryje „Oro greitosios pagalbos" numerį.

— Kalba daktarė Malori iš Iden Paso. Man reikia malūnspario. Sužalota maža mergytė. Ji yra apimta šoko, oda mėlyna, į nieką nereaguoja, neteko daug kraujo. Dešinė ranka praktiškai nutraukta. Galvos, nugaros ir kaklo sužalojimų požymių nėra. Transportabili.

— Ar jūs galite ją pristatyti į Daberto apygardos aerodromą.

— Taip.

— Abu mūsų malūnsparniai ką tik išskrido į iškvietimus. Mes bandysime kreiptis į Medicinos centrą.

Lara padėjo ragelį, pagriebė pirmosios pagalbos krepšelį ir išbėgo laukan. Nežmoniškai skubėdamas, mergaitės tėvas ištuštino „universalo" bagažinę. Prie vartų netvarkingai mėtėsi pripučiamieji čiužiniai, krepšelis maisto piknikui, gaivinamųjų gėrimų buteliai, du termosai, krepšelis šaldytuvas ir sena dygsniuota antklodė.

— Padėkite man nunešti vaiką į automobilio galą.

Kartu su tėvu jie pakėlė mergaitę nuo motinos kelių ir, nunešę į bagažinę, paguldė ant kiliminės dangos; Lara įlipo į vidų ir paguldė mergaitę patogiau. Motina nuėjo paskui Larą ir susilenkusi atsisėdo iš kitos pusės.

— Duokite atnklodę.— Tėvas padavė Larai anktlodę ir ji apklojo mergaitę, kad neperšaltų.— Važiuokime į apygardos aerodromą. Tikiuosi, jūs žinote, kur jis yra.

Jis linktelėjo galvą.

Greitai ten atskris malūnsparnis ir nuskraidins mergaitę į Tailerį.

Jis užtrenkė bagažinės dureles, atsisėdo prie vairo ir jie pajudėjo į kelią. Nuo to laiko, kai automobilis privažiavo prie Laros namų, prabėgo vos kelios minutės.

Lara nuėmė nuo mergaitės peties kraujo prisigėrusį rankšluostį ir greitai jį pakeitė keturiomis nedidelėmis steriliomis marlinėmis servetėlėmis. Ji pridengė jomis žaizdą ir stipriai sutvarstė petį elastiniu tvarsčiu. Kraujavimas, jeigu jo nesustabdyti, galėjo būti pražūtingas. Paskui ji ėmė ieškoti mergytės rankoje venos. Staiga mergaitė pradėjo vemti ir nevilties apimta motina suriko. Lara ramiai įsakė:

— Pasukite jos galvą į šoną, kitaip ji užsprings vėmalais.

Dabar kvėpuojamieji takai išsituštino, bet kvėpavimas buvo su pertrūkiais, nelygus, taip pat kaip ir pulsas.

Nepaisydamas pavojaus tėvas važiavo dideliu greičiu, garsiai signalizuodamas, prašokdamas, degant raudonai

šviesai, ir kartu verkdamas bei save prakeikdamas. Motina raudojo balsu, jos veidas buvo šlapias nuo ašarų.

Larai iš gailesčio jiems, varstė širdį skausmai. Ji suprato, ką jaučia motina, kai jos vaikas plūsta krauju ir niekas negali jam padėti.

Rankoje veną vos buvo galima apčiuopti ir Lara greitai ryžosi kitaip padaryti. Ji numetė antklodę, dengusią vaiko kojas, ir padarė mažytį pjūvį, ten įstatė plonytį kateterį ir jį prijungė prie aparato vaistams į veną leisti. Greitai ir mikliai dirbdama, Lara sutvirtino pjūvį apkabėle, kad kateteris neiškristų. Motina su siaubu žiūrėjo, ką ji daro.

Prakaito lašai krito Larai nuo kaktos ir ji šluostė veidą rankove.

— Ačiū Dievui,— sušnibždėjo Lara, pamačiusi, kad jie jau atvažiavo į aerouostą.

— Kur malūnsparnis? — suriko tėvas.

— Papypsėkite.

Žmogus tepaluotais specdrabužiais greitai išėjo iš angaro ir nuėjo tiesiai prie vairuotojo.

Tėvas tylėdamas parodė atgal. Mechanikas pasilenkęs pažvelgė į vidų ir sustingo, pamatęs siaubingą vaizdą.

— Jūs esate daktarė Malori? — paklausė jis.

Lara atidarė bagažinės dureles ir išlipo iš automobilio.

— Ar jums skambino iš motinos Frensės ligoninės?

— Vienas malūnsparnis išsiųstas į Leik Palestainą paimti ligonio, kurį ištiko širdies priepuolis, o kitas — teikia pagalbą įvykus avarijai dvidešimtojoje autostradoje.

— Jie pranešė Madirinos centrui?

— Jų malūnsparnis taip pat toje pačioje avarijoje. Ten velniai žino, kas darosi. Sakė, kad iškvies malūnsparnį dar iš kur nors. Jie visiems skambina.

— Mes negalime laukti!

— Viešpatie, mano mergaitė! — aimanavo motina.— Nejaugi ji numirs! O Viešpatie!

Lara pažvelgė į mažą kūnelį ir pamatė, kad gyvybė jį apleidžia. „Dieve padėk man". Ji užsidengė veidą rankomis, apmautomis pirštinėmis, kvepiančiomis šviežiu krauju. Kiek kartų ją persekiojo tas košmaras. Vaikas,

paplūdęs kraujyje, miršta jos akyse. Ir ji yra bejėgė jam padėti.

— Daktare! — Mergaitės tėvas sugriebė už rankos ir iš visų jėgų ją papurtė.— Ką darysime? Ką nors darykite! Ji miršta!

Lara ir be jo tai žinojo. Ji taip pat žinojo, kad viena negalės susidoroti su tokia sunkia užduotimi. Kažkurį laiką Lara galės palaikyti gyvybines organizmo funkcijas, bet jeigu mergaitei nebus tuojau pat suteikta kvalifikuota pagalba, ji neteks rankos, o, galimas dalykas, ir gyvybės. Nedidelė apygardos ligoninė neturėjo įrangos suteikti tokiai pagalbai. Esant dideliam pjūviui, stipinkaulio lūžiui ten galėjo suteikti pagalbą, bet tik ne taip susižalojus. Ten vežti vaiką — tik brangaus laiko gaišinimas.

Lara atsisuko į suakmenėjusį mechaniką.

— Ar jūs negalėtumėte mūsų nuskraidinti į Tailerį? Tai gyvybės ir mirties klausimas.

— Aš moku tik taisyti lėktuvus. O jais skraidyti taip ir neišmokau. Bet čia yra lakūnas, kuris gali jus ten pristatyti.

— Kur jis?

— Ten.— Mechanikas parodė pirštu į angarą.— Bet jis nekaip jaučiasi.

— O ar yra lėktuvas? O dar geriau, malūnsparnis?

— Čia pas mus neseniai apsigyveno vienas profesionalus golfo žaidėjas. Taigi jis laiko aerodrome savo malūnsparnį. Labai gerą. Du kartus per savaitę jis juo skrenda į Dalasą žaisti golfo. Jis yra šaunus vaikinas. Manau, nesupyks, jeigu jūs pasinaudosite malūnsparniu, ypač tokiu nepaprastai skubiu atveju.

— Prašom, paskubėkite! — maldavo motina.

— Ar jūsų lakūnas moka skraidyti malūnsparniu?

— Moka, tik aš jums sakiau, kad jis...

— Aukščiau laikykite lašelinę,— priminė Lara motinai.— O jūs stebėkite kvėpavimą,— kreipėsi ji į tėvą. Ji rizikavo, palikdama mergaitę, bet bijojo, kad mechanikui neužteks iškalbingumo papasakoti lakūnui, kokia yra rimta padėtis.

Lara įbėgo į angarą. Jame stovėjo keli daugiau ar mažiau sugedę remontuojami lėktuvai. Aplinkui nebuvo nė gyvos dvasios.

— Ei, ar čia yra kas nors? *Atsiliepkite!*

Lara atidarė duris iš kairės pusės ir atsidūrė tvankiame nedideliame kambaryje. Kampe stovėjo sulankstoma lovelė. Vyras, garsiai knarkdamas, miegojo ant nugaros. Tai buvo Kėjus Taketas.

AŠTUNTASIS SKYRIUS

Nuo Kėjaus sklido kvapas kaip iš alaus gamyklos. Lara pasilenkė prie jo ir smarkiai papurtė už peties.

— Prabuskite! Man reikia, kad mane nuskraidintumėte į Tailerį. Tuojau pat!

Kėjus sumurmėjo kažką nesuprantamo, ją atstūmė ir apsivertė ant šono.

Sename surūdijusiame šaldytuve Lara rado kelias alaus skardines, gabalą smirdančio sūrio, sudžiūvusį apelsiną ir plastikinį kanistrą su vandeniu. Paėmusi kanistrą už rankenos, ji atsuko dangtelį ir išpylė visą vandenį Kėjui ant galvos.

Kėjus sugniaužęs kumščius rėkdamas pašoko. Jo veidas persikreipė iš pykčio.

— *Kurių velnių...*— Pamatęs Larą su kanistru rankoje, jis neteko žado ir, netikėdamas savo akimis, įsistebeilijo į ją.

— Aš noriu, kad jūs nuskraidintumėte mažą vaiką į Motinos Frensės ligoninę. Dešinė mergaitės ranka kabo ant siūlelio taip pat, kaip ir jos gyvybė. Mes neturime laiko ginčytis ar ką nors aiškintis. Ar jūs galite ten nuskristi išvengdamas aviakatastrofos?

— Aš galiu nuskristi, kur tik reikia ir kada reikia.— Jis nuleido kojas ant žemės ir paėmė batus.

Lara staigiai apsisuko, išėjo iš kambario ir pasuko automobilio link. Tėvas puolė jos pasitikti.

— Ar radote jį?

— Jis tuojau bus čia.

Ji nieko neaiškino. Geriau jau nežinoti, kad lakūnas miegojo po didelio girtavimo. Mechanikas stovėjo prie

malūnsparnio, ženklais rodydamas, kad paruoštas skrydžiui.

— Kokia jūsų pavardė? — paklausė Lara jaunojo tėvo.

— Džekas. Džekas Leonardas. Žmoną vadina Mariona, o dukrą — Lete.

— Padėkite man nunešti Letę į malūnsparnį.

Dviese jie ištraukė mergaitę iš „universalo" ir greitai nunešė į malūnsparnį. Mariona ėjo greta, laikydama rankoje lašelinę. Kai jie pribėgo prie malūnsparnio, Kėjus jau sėdėjo kabinoje. Jis buvo spėjęs įjungti motorą ir sraigtiniai sparnai jau sukosi. Abiejų Leonardų visas mintis buvo užvaldžiusi jų dukra ir jie nepastebėjo, kad lakūno neužsegti marškiniai, o žandai apaugę trijų dienų šeriais. Akiniai nuo saulės su veidrodiniais stiklais puikiai slėpė paraudusias akis.

Kai tik jie sulipo į malūnsparnį, Kėjus pasuko galvą ir pažvelgė Laros pusėn.

— Pasiruošę?

Ji liūdnai linktelėjo. Malūsparnis pakilo į orą.

Triukšmas trukdė kalbėtis, bet jie ir neturėjo apie ką kalbėti. Džekas ir Mariona sėdėjo prisiglaudę vienas prie kito; Lara stebėjo mergaitės kraujospūdį ir pulsą. Ji tikėjosi, kad Kėjus žino, kur yra ligoninė. Jis užsidėjo ausines ir Lara suprato iš jo judančių lūpų, kad jis kažką kalba į mikrofoną.

Taketas atsisuko ir jai sušuko:

— Aš suradau jų dažnį ir dabar kalbu su traumatologų brigada. Jie prašo pranešti svarbiausius fiziologinius duomenis.

— Kraujospūdis — penkiasdešimt ir trisdešimt, bet toliau krinta. Pulsas — šimtas keturiasdešimt, nelygus. Paprašykite įspėti angiochirurgą ir chirurgą ortopedą. Jai reikės abiejų. Aš jai leidžiu gliukozę.

— Ar jūs mergaitei davėte antikoaguliantų?

Lara jau apie tai galvojo ir nusprendė priešingai.

— Ji pernelyg maža. Kraujavimas kol kas sustabdytas.

Kėjus perdavinėjo informaciją, Lara toliau stebėjo Letės kraujospūdį, kvėpavimą ir pulsą. Ji stengėsi būti kuo

tikslesnė, o tai buvo labai nelengva, kai pacientas buvo toks mažytis, bejėgis ir labai sužalotas.

Kartkartėmis Mariona ištiesdavo ranką, paliesdavo plaukus arba glostydavo dukters, kuri neatgavo sąmonės, skruostą. Vieną kartą ji paglostė putlias Letės kojytes. Tame judesyje slypėjo tiek motiniškos meilės, kad Larai suspaudė širdį.

Po jais sušmėkščiojo Tailerio priemiesčiai ir Kėjus vėl prašneko:

— Traumatologų brigada jau pasiruošusi. Mums leido skubiai nusileisti.

Staiga silpnas Letės kvėpavimas nutrūko. Lara, tikrąja šio žodžio prasme, įsisiurbė pirštais į vaiko kaklą, bet negalėjo užčiuopti pulso.

Sunerimęs Džekas Leonardas suriko:

— Kas yra? Daktare! *Daktare!*

— Sustojo širdis.

— Mano mažytė! Dieve mano, mano mergytė! — šūkčiojo Mariona.

Lara palinko virš mergaitės ir ėmė spausti rankomis truputį žemiau krūtinės. Ji kelis kartus paspaudė, bandydama sužadinti širdies plakimą.

— Lete, prašau tavęs, nepasiduok. Ar dar toli, Kėjau?

— Aš jau matau ligoninės pastatą.

Lara uždengė savo burna Lėtės nosį ir burną ir į jas įpūtė oro.

— Viešpatie! — trūkčiojančiu balsu suriko Džekas.— Ji numirė!

— Lete! — veriamai jam antrino Mariona.— O Dieve, prašom! Ne, ne!

Lara negirdėjo jų garsių riksmų. Visą savo dėmesį ji sutelkė į mažą kūnelį: ji ritmingai spaudė siaurą krūtinę, paskui įpūtė oro į šnerves ir burną, stengdamasi mergaitei sugrąžinti gyvybę.

— Nemirk, Lete, nemirk,— karštai šnabždėjo Lara.

Kai Lara pajuto pirmą pulso tvinksnį, ji sušuko iš džiaugsmo. Letės krūtinė pakildavo ir nusileisdavo, bet Lara ir toliau darė dirbtinį kvėpavimą burna į burną. Nors pulsas dar buvo silpnas, širdis plakė vis tvirčiau.

— Mes sugrąžinome jai gyvybę!

Kėjus nutūpdė malūnsparnį.

Gydytojų brigada pripuolė prie malūnsparnio. Jie paėmė Letę ir dabar Lara laikė Marioną, kuri veržėsi paskui dukterį. Mergaitę paguldė į vežimėlį ir nuvežė į operacinę.

— Aš turiu būti su ja,— maldavo Mariona, pasiruošusi bėgti paskui tolstantį vežimėlį.

. Seselė sustabdė Marioną.

— Labai gaila, ponia, bet jūs turite likti laukiamajame. Mergaitė dabar patikimose rankose.

Lara pritariamai linktelėjo seselei.

— Aš pasirūpinsiu motina. Dėkoju.

Kartu su Džeku jie nuvedė Marioną į laukiamąjį.

— Mums reikia paskambinti giminėms, Mariona,— pasakė Džekas.

— Eikite, Džekai. Aš su ja pabūsiu.

— Ne,— paprieštaravo Mariona, atkakliai purtydama galvą.— Aš eisiu su juo.— Buvo neįmanoma jos atkalbėti. Prilaikydami vienas kitą, jie nuėjo ieškoti telefono automato.

— Kaip ji sugebės išsikapanoti?

Lara atsisuko, išgirdusi už nugaros Kėjaus balsą. Jis žiūrėjo pavymui į Džeką ir Marioną.

— Viskas priklausys nuo to, kaip seksis.

— Buvo momentas, kai ji buvo per plauką nuo mirties, ar ne taip? — Jis nukreipė žvilgsnį į Larą.— Jūs didvyriškai kovojote už jos gyvybę.

— Tai mano pareiga.

Truputį patylėjęs jis paklausė:

— O kaip bus su ranka?

— Nežinau. Mergaitė gali jos netekti.

— Po velnių.— Jis įkišo akinius į marškinių krūtinės kišenę, kurią vis dėlto užsegė, prieš įeidamas į ligoninę.

— Aš išgerčiau kavos. O jūs?

— Ne, ačiū.

— Kai tik jūs būsite pasiruošusi atgal skristi į Iden Pasą. . .

Lara neigiamai papurtė galvą.

— Aš liksiu čia kartu su jais. Nors tol, kol ją išveš iš operacinės. Negalvokite apie mus. Aš patigrįšiu atgal.

Kėjus įdėmiai pažiūrėjo į Larą, paskui trumpai pasakė:

— Eisiu išgerti kavos.

Lara stebėjo, kaip Kėjus ėjo steriliai švariu koridoriumi ramia, tvirta eisena, tik truputį šlubčiodamas dešine koja. Nepaisant jo truputį netvarkingos išvaizdos, niekas nepagalvotų, kad visiškai neseniai ji pabudino Kėjų iš girto miego.

Kėjus nutūpdė malūnsparnį tarp daugiaaukščio garažo ir ligoninės pastato. Tai gali padaryti tik labai geras lakūnas. Vadinasi, Kėjus ne šiaip sau gyrėsi, sakydamas, kad gali skraidyti, kur tik nori ir kada tik nori.

Džekas ir Mariona grįžo, paskambinę telefonu, ir pradėjo savo ilgą budėjimą. Kėjus atnešė kelias plastikines stiklinaites su kava, sumuštinių ir bandelių. Lara jį supažindino su Letės tėvais.

— Mes būsime jums dėkingi visą gyvenimą,— prakalbo Mariona su pilnomis ašarų akimis.— Kas dabar beatsitiktų, bet jeigu jūs mūsų čia nebūtumėte atskraidinęs... Letė... ji...

Kėjus nešnekėjo tuščių žodžių, netinkamų tokį rimtą momentą, bet padrąsinamai prisilietė prie jos peties.

— Aš greitai grįšiu,— pažadėjo jis ir daugiau nieko neaiškindamas nuėjo.

Naujienų iš operacinės reikėjo laukti kankinamai ilgai. Kiekvieną kartą, kai ant kambario slenksčio pasirodydavo operacinės seselė, visi trys įsitempdavo. Tačiau ji ateidavo tik sekundei ir jos pranešimai visada būdavo labai lakoniški: gydytojai grumiasi, kad stabilizuotų Letės būklę ir išgelbėtų nuo amputacijos ranką. Ta diena ligoninei buvo ypač sunki. Keli žmonės gavo rimtas traumas avarijos, įvykusios autostradoje, metu. Susidūrė trys mašinos, tarp jų ir autobusas su pensininkais, važiavusiais į užmiestį iškylauti. Gydytojai, seselės, slaugės — visi buvo labai užsimėmę, bet, kaip pastebėjo Lara, jie nepasimetė.

Po valandos grįžo Kėjus su dideliu popieriniu maišu rankoje. Jis ištiesė jį Larai ir Marionai.

— Aš pamaniau, kad jums reikėtų persirengti.

Krepšyje jos rado kelnes ir marškinėlius. Jų drabužiai buvo sukietėję nuo Letės kraujo. Jos nusiprausė ir persirengė tualeto kambaryje. Kėjus ir girdėti nenorėjo apie pinigus, kuriuos jam siūlė Džekas.

— Juk jūs esate Barnės Leonard sūnus? Jūs turite skalbyklą ir valyklą. Jūs dabar tęsiate tėvo verslą?

— Taip, pone Taketai. Aš nemaniau, kad jūs mane pažįstate.

Jie iškilmingai paspaudė vienas kitam rankas.

Leonardų giminės atvažiavo po valandos kartu su pastoriumi. Jie sėdėjo visi kartu, kalbėjosi pritildę balsus ir meldėsi už Letę. Kaip gydytoja, Lara ne pirmą kartą tapo tokios scenos liudytoja ir jos nepiktino žmogiško skausmo pasireiškimas.

Kitas reikalas Kėjus, jis akivaizdžiai jautėsi nereikalingas, vaikščiojo pirmyn ir atgal koridoriumi ir dažnai kažkur dingdavo. Kiekvieną kartą, kai jis išeidavo, Lara manydavo, kad jis jau išskrido skolintu malūnsparniu atgal į Iden Pasą, bet Kėjus vėl grįždavo ir klausdavo apie Letę. Per vieną tokį paslaptingą dingimą jis nusiskuto ir sukišo marškinius į kelnes. Dėl to įgijo padoresnę išvaizdą, nors, tiesą pasakius, iki tobulumo dar buvo toli.

Praėjus beveik septynioms valandoms nuo to laiko, kai Letę išvežė į operacinę, į laukiamąjį įėjo apkūnus, vidutinio amžiaus vyras, apsivilkęs mėlynu chalatu, ir pasakė Leonardų pavardę. Džekas ir Mariona atsistojo, susiėmė rankomis, sukaupdami visą savo drąsą, ir pasiruošė sutikti, kokia bebūtų, žinią.

— Aš esu daktaras Rupertas,— prisistatė angiochirurgas.— Jūsų mergaitė gyvens. Jeigu nekils netikėtų komplikacijų, jai nebegresia nieko blogo.

Mariona susvyravo ir būtų parvirtusi, jeigu jos nebūtų sugriebęs vyras. Ji garsiai, širdį veriamai kūkčiojo.

— Ačiū jums. Ačiū.

— O kaip jos ranka? — paklausė Džekas.

— Mes sugebėjome išgelbėti ranką nuo amputacijos, bet dabar aš negaliu jums pasakyti, kaip atsistatys jos funkcijos. Kraujo apytaka normali, bet galimi raumenų ir nervų pakenkimai, kurie gali vėliau pasireikšti. Dak-

taras Kalachanas, chirurgas ortopedas, tuojau išeis ir su jumis pasikalbės. Jis jums papasakos apie fizioterapiją. Svarbiausia, jog ji gyva ir jos fiziologiniai duomenys geri.

— Kada aš ją pamatysiu? — pasidomėjo Mariona.

— Ji kelias dienas bus intensyvios terapijos skyriuje, bet jūs galite ją lankyti. Jums pasakys, kada ateiti. Daktaras Kalachanas tuojau išeis su jumis pasikalbėti.

Kai giminės puolė glėbesčiuoti Džeką ir Marioną, chirurgas atsisuko į Kėjų.

— Ar jūs esate daktaras Malori?

— Aš esu daktarė Malori.— Lara ištiesė jam ranką.— Esu Iden Paso daktarė terapeutė.

— Jūs labai gerai viską padarėte, ypač turint omenyje šio atvejo rimtumą. Ir jūs taip greitai čia atvežėte mergaitę.

— Ačiū už pagyrimą,— atsakė Lara, pavargusiai šypsodamasi. Paskui tyliai paklausė.— Sakykite, kaip specialistas, ar susitvarkys rankos funkcijos.

— Jeigu aš eičiau lažybų, tai pasakyčiau, kad šansų visiškai pasveikti yra penkiasdešimt procentų iš šimto ir netgi daugiau kaip penkiasdešimt. Jaunas organizmas greitai susidoroja su kiekvienos traumos padariniais. Jeigu rankos funkcijos visiškai atsistatys, tai mergaitė vargu ar prisimins tą įvykį.— Daktaras šyptelėjo; nepaprastai sunki operacija paliko nuovargio žymę ant jo veido.— Tačiau galiu eiti lažybų, kad ji daugiau nebekiš rankos pro automobilio langą.

Jie dar kartą paspaudė vienas kitam ranką. Pasakęs dar kelis žodžius tėvams, chirurgas nuėjo. Džekas ir Mariona apkabino atsisveikindami Larą, paskui nuėjo skambinti kitiems giminėms ir pažįstamiems, kad praneštų džiugią naujieną.

Lara truputį sumišusi pažvelgė į Kėjų.

— Ko gero, aš čia nebeturiu ko veikti.

— Sakykite, kada galėsite skristi, daktare.

Kai tik jie pakilo į orą, Laros įtampa virto suglebimu. Dienos įvykiai nepraėjo nepastebėti. Kiekvieną kūno

raumenį skaudėjo po varginančio darbo. Ji pasukiojo galvą, norėdama atpalaiduoti kaklą.

Atsivėrė puikus vaizdas iš viršaus į žemę, kurią jau gaubė sutemos, bet Larai nedavė ramybės mintis, kaip arti buvo Letė Leonard, nepaisant visų jos pastangų, nuo to, kad visiems laikams išeitų iš šio pasaulio.

Vaiko mirtis yra visų akivaizdžiausias įrodymas, koks trapus yra žmogaus gyvenimas žemėje. Lara nepaprastai išgyvendavo dėl kiekvienos mirties, bet tokia mirtis jai būtų tapusi tikra tragedija, nes priminė žiaurias aplinkybes, kurioms susiklosčius ji neteko Ešlės. Vieną minutę mažytė Ešlė laiminga ulbėjo ir juokėsi, o kitą minutę jau nejudėdama gulėjo kraujo klane.

Laros akys prisipildė ašarų. Jeigu greta jos ankštoje kabinoje nebūtų sėdėjęs Kėjus Taketas, ji būtų pradėjusi raudoti.

Ji prisivertė susitvardyti, niekaip neparodydama savo jausmų. Malūnsparnis nutūpė Daberto apygardos aerodrome ir prie jo tuojau pat pribėgo mechanikas.

— Kaip mergaitė? — paklausė jis, kai Lara išlipo iš malūnsparnio.

— Gyva ir ranką taip pat išgelbėjo.

— Ačiū Dievui. Aš jau maniau, kad jai galas. Sveikas, Kėjau. Kaip tau patiko malūnsparnis, tiesa, klasė?

— Sveikas, Balki. Puiki mašina,— pritarė Kėjus, atiduodamas mechanikui raktus.

Lara parodė į Leonardų „universalą".

— Ar negalėtumėte paprašyti sutvarkyti automobilio kol atvažiuos jo pasiimti?

— Jau viskas padaryta,— atsiliepė mechanikas.— Bo atsiuntė iš garažo vaikiną, kad išplautų kraują.

— Labai gerai padarėte... Balki, jeigu aš neklystu?
Mechanikas linktelėjo.

— Balkis Vilis. Džiaugiuosi galėdamas su jumis susipažinti, ponia.— Jis ištiesė ranką.

Lara ją paspaudė.

— Aš esu daktarė Lara Malori.

— Taip, ponia. Aš taip ir pamaniau, kad čia jūs esate.

— Esu tikra, kad Leonardai įvertins jūsų dėmesį.

— Idėja ne mano. Kėjus paskambino iš Tailerio ir prašė, kad aš viską suorganizuočiau.

Lara nustebusi pažvelgė į Kėjų. Pastarasis abejingai gūžtelėjo pečiais, tarsi visiškai nieko bendra su tuo neturėtų.

— Kaip bebūtų viskas pasibaigę, aš nusprendžiau, kad reikia juos išvaduoti nuo nereikalingų nemalonių prisiminimų. Na kaip, važiuojame?

— Važiuojame? — Tik dabar Lara suvokė, kad ji neturi kuo važiuoti.— Ar bus patogu...

Kėjus parodė į geltoną „linkolną", stovintį netoli angaro.

Lara paprašė Vilio padėkoti golfo mėgėjui, kurio malūnsparniu jie pasinaudojo.

— Tegu jis atsiunčia man sąskaitą už visas išlaidas.

— Bus padaryta.— Jis atidavė pagarbą Larai ir atsisveikino su Kėjumi.

— Jūs man taip pat turite atsiųsti sąskaitą, pone Taketai,— pasakė Lara, eidama į „linkolną".— Kokie jūsų įkainiai?

Kėjus jai plačiai atidarė automobilio dureles.

— Tai priklauso nuo to, kokias aš teikiau paslaugas.

Nesišypsodama Lara įlipo į automobilį ir pirmas kelias minutes tylėdama žiūrėjo pro stiklą tiesiai prieš save į kelią.

Kai jie išvažiavo į plentą, vedantį į miestą, Kėjus tarstelėjo:

— Žinote, jūsų humoro jausmas lygus nuliui. Ar jūs kada nors šypsotės?

— Žinoma. Kai girdžiu ką nors juokinga.

— Suprantama. Aš ne iš tų, kurie moka jus juokinti.

— Aš soti iki kaklo visokių nešvankių užuominų. Pernelyg dažnai aš jas girdėdavau, kad jos man padarytų kokį nors įspūdį.

Jis pasitempė, patogiau įtaisydamas ant sėdynės savo didelį kūną. Apmušalų oda maloniai sugirgždėjo.

— Tikriausiai taip likimas baudžia tuos, kurie kada nors buvo įsivėlę į triukšmingą istoriją, susijusią su seksu.

— Ir tai, be visų kitų, tik viena bausmė.

Kėjus tiriamai pažiūrėjo į Larą, paskui nukreipė

žvilgsnį į kelią. Jie važiavo tylėdami siauru plentu vis labiau tankėjant sutemai.

— Ar norite valgyti?

Lara apie tai negalvojo, bet dabar, išgirdusi tokį klausimą, pajuto, kad miršta iš alkio. Prieš eidama ravėti gėlių, per pusryčius ji buvo suvalgiusi tik jogurto ir išgėrusi du puodukus juodos kavos.

— Taip,— prisipažino Lara.

— Ar mėgstate rūkytą krūtininę?

— Kodėl jūs klausiate?

— Aš žinau vietelę, kur galima suvalgyti visų gardžiausią pasaulyje krūtininę. Gal užvažiuokime, paragausime?

Lara pažvelgė į savo drabužius, nupirktus Kėjaus Taileryje jai ir Marionai.

— Aš jums labai dėkinga už drabužius. Bet man nepatogu taip atrodančiai eiti į restoraną.

Kėjus ėmė kvatoti.

— Jūs pernelyg puošniai apsivilkusi, kad galėtumėte pasirodyti Keptajam Bobiui.

— Koks geras vardas.

— Jį taip praminė ne už kulinarijos laimėjimus, o už tai, kad jį patį iškepė.

Lara klausiamai pažvelgė į Kėjų.

— Matote, kartą Bobis Simsas susikivirčiojo su kaubojumi, vardu Mažylis Pitas Polis. Jie abu po rodeo * nuėjo į šokius ir susivaidijo dėl moters. Bobis laimėjo peštynes, tuo labai įžeisdamas Mažylį Pitą tik penkių pėdų ir keturių colių ūgio, be to, dar apsiavusį kaubojų batais. Tą pačią naktį Mažylis Pitas atsikeršijo Bobiui, padegdamas jo namą. Bobis išsigelbėjo, tik jam nusvilo visi plaukai. Kokį pusmetį jis puikavosi galvą, plika kaip biliјardo kamuolys, ir, negana to, dar truputį kvepėjo dūmeliu. Visi ėmė jį vadinti Keptuoju. Štai tada jam ir šovė mintis atidaryti restoranėlį.

Lara įtarė, kad jis paisto nebūtus dalykus, bet nespėjo pareikšti savo abejonių, kai jie įvažiavo į automobilių stovėjimo aikštelę prie restorano.

---

* Rodeo — kaubojų milkumo ir jodinėjimo varžybos neprijaukintais arkliais arba jaučiais.— *Vert. pastaba.*

— Žiūrėkite, šiendien pilna lankytojų.

— Bet juk tai aludėlė,— paprieštaravo Lara. Išilgai aludės stogo kabojo lempučių, kurios buvo beveik visos perdegusios, girlianda. Ji buvo vienintelis fasado papuošalas.— Aš ten neisiu.

— Tik pagalvokite.— Kėjus atsisuko į Larą.— Pasirodo, jūs laikote save pranašesne už mus?

Kėjus įvarė ją į kampą. Jeigu Lara atsisakys eiti su juo į aludėlę, jis dar kartą ją pavadins snobe, farizieje ir baltaranke, neturinčia teisės nurodinėti kitiems, kai jos pačios reputacija sukompromituota.

Be to, Lara nenorėjo, kad po miestą imtų sklandyti gandai, kad ji vaikšto su Kėjumi Taketu. Galima tik įsivaizduoti, kiek peno turės pikti liežuviai! Iš pradžių daktarė sugundė senatorių Klarką, o dabar vilioja jo jaunesnįjį brolį.

Tačiau plepalai ir apkalbos — ateities dalykai. O gniuždanti Kėjaus panieka buvo realybė dabar. Lara išlipo iš automobilio. Patenkinta šypsena puošė Kėjaus veidą, kai jis atidarė jai aludėlės duris; ji vos galėjo iškęsti pažeminimą.

Aludės vidus jai pasirodė ne ką geresnis kaip išorė. Tabako dūmai dengė lubas ir retus šviesos šaltinius. Kvaišinantis alaus kvapas varžėsi su trankiu muzikinio aparato riaumojimu. Kelios poros stumdėsi ankštoje šokių aikštelėje. Ilgas baras buvo nusitęsęs palei vieną sieną, o staliukai stovėjo tamsiuose kampuose.

Visų galvos atsisuko į duris, kai jie įėjo. Moterys apžiūrinėjo Kėjų; vyrai įbedė akis į Larą. Jausdama nukreiptus į save tiriamus žvilgsnius, ji nusekė paskui Kėjų prie staliuko.

— Ar jūs geriate alų?

Lara vėl išgirdo jo balse iššūkį. Dar vienas patikrinimas.

— Su kepta krūtinine? O kaipgi.

Kėjus įsikišo du pirštus į burną ir ausį rėžiančiai švilptelėjo.

— Ei, Bobi, du alaus!

— Kad aš prasmegčiau toje vietoje! — pasigirdo šei-

mininko bosas.— Du alaus dingusiam be žinios Kėjui Taketui.

Kėjus atsisėdo priešais Larą ir pastūmė į šoną prieskonių rinkinį.

— Ir pradžių gelbstime vaiko gyvybę, paskui geriame abu alų ir viskas tą pačią dieną. Jūs, daktare, taip pat mokate plačiai gyventi!

Kėjus nelaukė atsakymo, bet ji ir nebūtų spėjusi jam atsakyti: apvalus storulis su balta, ištepliota padažu ir kitais produktais, prijuoste, pasirodė prie stalo, laikydamas vienoje rankoje už kaklelių du alaus butelius. Kita ranka jis draugiškai patapšnojo Kėjui per nugarą.

— Seniai aš tavęs nemačiau.— Jis pastatė butelius ant stalo.

Lara spėjo pačiupti savąjį, kol tas dar neapvirto. Bobis nepastebėjo neapsižiūrėjimo. Jis ir toliau sveikinosi su Kėjumi.

— Girdėjau, kad ką tik grįžai iš arabiško krašto. Ten, sako, kad jeigu pažiūrėsi į jų bodas nors akies kraštelių, jie tau tuojau pat nutrauks dzingaliuką. Ar tiesa? Įdomu, kaip tau, šelmi, ten pavyko likti gyvam? Aš laukiau, kada tu mane aplankysi, šunsnuki.

— Puikią turi įsirengęs vietelę, Bobi. Matau, jog tu, kaip ir anksčiau, klesti, turi ir restoraną, ir kambarių.

— Taip ir yra. Jeigu žmonės nori valgyti, gerti ir mylėtis, jie žino, kur galima patirti visus tris malonumus iš karto. Kaip sakoma, visapusiškas aptarnavimas. Štai tokia mano filosofija. O čia kas? —Jis bedė pirštu į Laros pusę.

Kėjus ją pristatė Bobiui, kuris neslėpė savo nuostabos.

— Tai jūs ir esate ta pati neaiški persona. Na ir na, Kėjau.

Bobis atvirai ją apžiūrėjo ir tai buvo kur kas maloniau, negu visų kitų žvilgčiojimai iš patykų.

— Sako, kad jūs jau įsikūrėte. Senojo daktaro Patono vietoje. Ar ne taip?

— Taip,— Lara nusišypsojo, pastebėjusi nudegimų randus virš antakių ir prie plaukų linijos.

— Stebuklas ir tiek.— Jis žvilgčiojo tai į Kėjų, tai į Larą.

— Kas galėjo pagalvoti, kad jūs susidraugausite.

— O mes visiškai nesusidraugavome,— atsakė Kėjus.— Tiesiog taip atsitiko, kad mes kartu išalkome ir užėjome pas tave. Taigi, ar mus aptarnausi, ar visą vakarą plepėsi?

Keptasis Bobis geraširdiškai nusijuokė.

— Tuojau pat viską atnešiu. Man tik svarbu uždirbti. Ko jūs norite?

— Dviejų porcijų krūtininės. Man be padažo.

— Aš atnešiu padažo atskirai ir jūs pats nuspręsite, ar jo reikia. Dar du butelius alaus?

— Atneši kartu su krūtinine.

— Tikiuosi greitai susirgti,— pareiškė Bobis, mirktelėdamas Larai. Jis palingavo galvą, stebėdamasis gyvenimo netikėtumais ir krypuodamas grįžo prie bufeto.

Kėjus išgėrė kelis didelius gurkšnius alaus. Lara gėrė po truputį ir neskubėdama.

— Ar jūs praėjusią naktį buvote pakilęs į orą?

Kėjus nustojo gerti, bet laikė butelio kaklelį prie pat lūpų.

— Kodėl jūs klausiate?

Lara nusuko akis nuo jo lūpų ir alaus butelio.

— Paprasčiausiai smalsauju.

— Jūs atspėjote, aš skraidžiau praėjusią naktį. Su „Paiper kabu". Ar žinote, kas tai yra?

Lara neigiamai papurtė galvą, nors dabar apie tai turėjo šiokį tokį supratimą.

— Patogus daiktelis, jeigu norite truputį paskraidyti. O vis dėlto, kodėl jūs domitės?

Lara nesiryžo prisipažinti, kad po jų vaido mokyklos automobilių stovėjimo aikštelėje, ji, norėdama atvėsinti savo jausmus, nuvažiavo už miesto ir matė, kaip beprotis, bet geras lakūnas juokavo su mirtimi, nebijodamas sudaužyti lėktuvo.

— Aš prisiminiau jūsų koją,— paaiškino Lara.— Jūs saugote ją vaikščiodamas. Vadinasi, jums sunku skraidyti.

— Ją dar truputį skauda, bet aš negaliu neskraidyti, nes kitaip išprotėsiu.

— Vadinasi, tokia pertrauka jums retenybė?

— Skraidyti — mano profesija. Aš dirbu pagal sutartis. Sutinku su kiekvienu siūlymu, jeigu jis įdomus.

— Tai jūsų kriterijus? Kiekvienas darbas, jeigu jis yra įdomus.

— Ir jeigu už jį gerai moka,— pridūrė Kėjus šypsodamasis.— Aš neparsisamdau už skatikus.

— Jūs galite rinktis klientus?

— Beveik visada. Kai kurie yra tikri milijonieriai. Jie turi brangias šiuolaikines mašinas. Jie netgi aptaria, sudarydami sutartį, kiek valandų gali skristi lakūnas nemiegodamas ir praėjus kelioms valandoms nuo išgėrimo. Jie reikalauja visų dokumentų, kuriuos numatė Federalinė aviacijos valdyba. Tačiau pasitaiko ir kitokių, turinčių nieko vertų lėktuvų. Kartais net nežinai, kaip būtų galima nutūpti paskirties punkte. O kai dėl reikalavimų lakūnui, jiems pakanka, kad jis matytų bent viena akimi.

— Ir jūs skraidote tokiomis sąlygomis?

— Būtent skraidydamas „tokiomis sąlygomis" aš užsidirbau krūvą pinigų.

Klausydama jo pasakojimo, Lara nusprendė, kad kaip tik pinigai jį mažiausiai domina.

— Jums patinka skraidyti, tiesa?

— Tai man antroje vietoje po sekso. Kartais netgi geriau už seksą, nereikia niekų plepėti, beje, lėktuvai neturi kalbos dovanos.

Lara nepasidavė išprovokuojama.

Kėjus tęsė:

— Ten, viršuje, viskas taip šviesu. Jokie niekai netemdo proto.— Kėjus prisimerkė, tarsi ieškodamas tinkamo žodžio.— Padebesiuose viskas paprasta ir suprantama.

— O man atrodo, visiškai nepaprasta ir visiškai nesuprantama.

— Pilotavimas — tai Dievo dovana,— pasakė Kėjus, staigiai krestelėdamas galvą.— Jūs arba esate gimęs lakūnas, arba ne. Jūs jaučiate lėktuvą vidumi, o ne protu. Jūs esate arba blogas lakūnas, arba geras, vidurio nėra.

Jūsų sprendimai arba teisingi, arba klaidingi. Viena klaida ir jums galas. Čia viskas paprasta. Jokių svarstymų ir jokių abejonių. Iš karto nusprendi, ką daryti, o tada belieka pasikliauti tik Aukščiausiuoju.

— Argi šiandien buvo viskas paprasta? — priminė Lara.

— Man, taip. Aš nedalyvavau gelbstint vaiko, o tik pilotavau malūnsparnį. Tai viskas, ko iš manęs buvo reikalaujama.

Lara nepatikėjo, kad jis buvo abejingas įvykiams. Kėjus nenorėjo prisipažinti, kokia brangi jam buvo Letės Leonard gyvybė ir kaip smarkiai jis būtų sielvartavęs, jeigu mergaitė būtų mirusi pakeliui į ligoninę.

Keptasis Bobis atnešė alaus ir krūtininės.

Kiekviename dubenyje, be apetitą žadinančio mėsos gabalo, buvo krūvelė keptų bulvių, kopūstų salotų su majonezu, puselė saldaus raudonojo svogūno, du gabaliukai baltos duonos ir mažo banano didumo raudonasis pipiras. Kėjus tuojau pat suleido į jį dantis, tarsi tai būtų buvęs vaisius. Vien tik nuo pipiro kvapo Larai pasipylė iš akių ašaros ir ji nustūmė jį į šoną. Kai dėl krūtininės, čia Kėjus jos neapgavo, ji buvo nepaprastai skani. Mėsa, kurią daugelį valandų rūkė virš kadagio šakelių, tiesiog tirpo burnoje.

— Jūs visada svajojote tapti lakūnu? — paklausė Lara, padariusi pertrauką tarp dviejų krūtininės gabaliukų.

— O jūs, ar visada svajojote būti gydytoja?

— Tik gydytoja ir niekuo daugiau.

— O kai jūs buvote mažytė ir žaidėte daktarę,— paklausė jis valiūkiškai šypsodamasis,— ar viskas būdavo kaip tikra?

— Būtent taip,— patvirtino Lara taip pat šypsodamasi.— Nors ir nevisiškai taip. Kitiems nusibosdavo žaisti tą žaidimą, jie norėdavo žaisti mokytoją, kino žvaigždę arba manekenę. Na, o aš norėjau juos gydyti ir dėti jiems kompresus. Matuodavau temeratūrą ir leisdavau pieštuku arba virbalu vaistus.

— Viskas būdavo kaip pas suaugusius.

— Mano tėvai labai tikėjosi, kad kai aš užaugsiu, pamiršiu tą pomėgį. Aš nepateisinau jų vilčių.

— Jie planavo jums kitokią karjerą?

— Tėvai norėjo, kad aš nieko neveikčiau, o tik susitikinėčiau su draugais, vaikščiočiau pietauti ir vakarieniauti į restoranus ir klubus, užsiimčiau labdaringa veikla. Žinoma, tai nieko blogo. Daugeliui moterų — tai visas gyvenimas, bet tik ne man.

— Mama su tėte jūsų nesuprato?

— Negalėjo suprasti.

Kėjus klausiamai pakėlė antakius.

Lara paaiškino:

— Aš — vėlyvas vaikas. Galima pasakyti, netikėtas ir nemalonus siurprizas. Tačiau jeigu aš atėjau į šį pasaulį, tėvai nusprendė su tuo susitaikyti ir iki smulkmenų surikiavo mano tolesnį gyvenimą. Kai aš nenuėjau numatytu keliu, jie ėmė man kalbėti, kokia aš esu jiems našta. Pasitaikydavo, jog aš jiems ir būdavau tokia,— susimąsčiusi pridūrė Lara.— Kartą laikiau savo draugę vos ne visą dieną „reanimacijoje", kol sunerimę tėvai atėjo jos ieškoti. Jie rado ją mano miegamajame ant lovos ir ji kvėpavo per šiaudelį kokteiliams. Keista, kaip ji neuždusо. Dar vieną mergaitę aš apkirpau beveik plikai, ruošiau ją smegenų operacijai.

Kėjus juokėsi, šluostydamas burną servetėle.

— O paskui dar istorija su Mole.

— O jai ką padarėte?

— Aš ją prapjoviau.

Kėjus kaip tik atsigėrė alaus ir sulig jos žodžiais užspringo.

— Ką, *ką* jūs pasakėte?

— Molė buvo rudas mūsų kaimynų medžioklinis šuo. Nuostabus šuo ir aš su ja žaisdavau nuo to laiko, kai išmokau vaikščioti. Molė susirgo ir...

— Jūs ją operavote!

— Ne, ji pastipo. Nepaguodžiamas kaimynas negalėjo prisiversti jos palaidoti tą pačią dieną. Šunį suvyniojo į celofaną ir paliko nakčiai garaže.

— Dieve mano. Ir jūs padarėte skrodimą.

— Šiaip ar taip, bet kažką panašaus. Aš prikalbėjau draugę, kuri šnekėjo, jog svajoja būti medicinos sesele,

įeiti į garažą kartu su manim. Mes pasiėmėme iš virtuvės kai kurių pjaunančių įrankių.

Kėjus juokėsi glostydamas pasmakrę.

— Mano pažįstamos mergaitės žaizdavo su Barbėmis.

Pasiteisindama, Lara paaiškino:

— Molei neskaudėjo ir aš nusprendžiau, kad nebus nieko blogo, jeigu aš ją prapjausiu ir pažiūrėsiu į vidų. Aš norėjau sužinoti ką nors iš anatomijos, nors dar nebuvau girdėjusi tokio žodžio.

— Ir kas gi atsitiko?

— Kai tik aš pradėjau traukti iš Molės pilvo įvairius organus, mano vadinamoji draugė pradėjo siaubingai rėkti. Molės šeimininkas iškvietė policiją. Policininkai atvyko į įvykio vietą kartu su mano tėvais, kurie mūsų pasigedo. Jie visi įsiveržė į garažą, pamatė tą siaubingą sceną ir prasidėjo tikras pragaras. Žinoma, tėvai pašiurpo ir ėmė kaltinti vienas kitą, iš kurio „ta blogybė galėjo būti paveldėta". Kaimynas pareiškė, kad nebeturės su mumis jokių reikalų. Draugės tėvai pasakė mano tėvams, kad man kažkas negerai ir mane reikia parodyti psichiatrui, nes kitaip aš pasidarysiu siaubas pati sau ir aplinkiniams. Tėvai jiems pritarė. Po daugybės ilgų susitikimų su psichiatru, kainavusiu krūvą pinigų, gydytojas pareiškė, kad aš esu visiškai normalus vienuolikos metų vaikas. Vienintelė mano keistenybė buvo beprotiškas domėjimasis žmogaus anatomija, bet grynai mediciniu požiūriu.

— Tikriausiai jūsų tėvas ir motina lengviau atsikvėpė, sužinoję, kad jų duktė ne pabaisa.

— Ne visiškai taip. Juos, kaip ir anksčiau, neramino mano keistas noras būti gydytoja. Tam tikra prasme jie iki šiol negali su tuo susitaikyti.— Lara nerūpestingai pirštu nušluostė skysčio lašą, varvėjusį per atšilusį alaus butelį.— Mano tėvai, galima sakyti, yra aukštuomenės žmonės. Jie brangina išorinį gerą toną ir būna nepatenkinti, kai kas nors sutrikdo jų ramią gyvenimo tėkmę. Aš ne kartą buvau tokia trikdytoja, pradedant nuo atėjimo į šį pasaulį ir baigiant. . .— Lara pakėlė akis ir susitiko su Kėjaus akimis.— Ir baigiant įvykiu Klarko namuose. Kaip ir jūs, pone Taketai, jie mane smerkė ne už

santuokinę neištikimybę, o tik už tai, kad apie tą įvykį visi sužinojo.

Tuo momentu žmogaus kūnas šleptelėjo tiesiai ant jų stalo vidurio.

DEVINTASIS SKYRIUS

Nešvarios lėkštės tarškėdamos nukrito nuo stalo, o valgio likučiai išsimėtė ant seniai neplautų medinių grindų. Alaus buteliai taip pat atsidūrė ant žemės. Vienas sudužo, kiti nuriedėjo tolyn.

Nuo kūno svorio stalas pakrypo keturiasdešimt penkiais laipsniais. Iš užvirtusiojo nosies tekėjo kraujas. Keikdamasis jis atsistojo ir puolė skriaudėją.

— Laikas eiti.— Kėjus ramiai atsistojo ir įsikibo Larai į parankę.— Negalima, kad peštynės sugadintų jūsų pirmo apsilankymo pas Keptąjį Bobį įspūdį.

Larą pribloškė netikėtas prievartos pasireiškimas. Du jauni vaikinai vienas kitą įnirtingai daužė ir per akimirką juos apstojo kurstančių muštynes, žiūrovų būrys. Lara, apimta siaubo, klausė ir žiūrėjo, kaip nuo smūgių traškėjo nosys ir į visas puses taškėsi kraujo lašai.

— Jie gali vienas kitą užmušti!

Kai Kėjus ją tempė išėjimo lauk, Lara ėmė spyriotis. Nekreipdamas dėmesio į jos priešinimąsi, jis atkakliai tempė Larą ir sustojo tik tam, kad paduotų Bobiui dvidešimt dolerių.

— Viskas, kaip visada, aukšto lygio. Ačiū.

— Savaime suprantama. Užeikite dažniau kartu.

Bobis nenuleido akių nuo besimušančiųjų. Peštynės virto žiauriomis muštynėmis. Vaikinai iš visų jėgų vanojo vienas kitą ir dar koliojo priešininką pačiais nešvankiausiais žodžiais.

— Aš neturiu teisės išeiti,— prieštaravo Lara.— Jiems reikės gydytojo pagalbos. Aš privalau ją suteikti.

Kėjus atsisuko ir abejingai pasižiūrėjo į mušeikas, kartu išstumdamas Larą pro duris.

— Aš garantuoju, kad jiems nereikės jūsų pagalbos. Ypač tiems dviem. Tokie nemėgsta, kad kas nors kaišiotų nosį į jų šeimyninius reikalus.

— Jūs norite pasakyti, kad jie yra giminaičiai? — nustebo Lara.

— Tai tiesa.— Kėjus ir Lara jau sėdėjo automobilyje, išvažiuojančiame iš automobilių stovėjimo aikštelės į kelią.— Lemas ir Smirdalius visada buvo geriausi draugai. Prieš porą metų Lemas įsižiūrėjo jauniausią Smirdaliaus sesutę. Jie ėmė susitikinėti. Smirdaliui tai nepatiko, jis žinojo, kiek Lemas perėjo mergaičių. Smirdalius įspėjo Lemą, kad jeigu jis padarys jo seserį pilvotą, jis išgyvendins jį iš šio pasaulio.— Kėjus nutilo, lenkdamas didžiulį sunkvežimį.

Lara nekantraudama paklausė:

— Na ir kas toliau?

— Lemas ją padarė nėščią ir Smirdalius jį primušė mirštamai.

— Ir nuo to laiko jie kariauja?

— Ne, jie, kaip ir anksčiau, yra geriausi draugai. Misė, Smirdaliaus sesuo, sužinojo, kad brolis ketina pribaigti Lemą. Ji susekė juos, atrodo, bare „Po palme" ir įsikišo į muštynes. Jiems trenkė į pačias jautriausias vietas. Kai iškvietė šerifą, abu vaikinai verkė graudžiomis ašaromis, apkabinę rankomis tas vietas. Misė pareiškė Lemui, kad arba jis ves ją, arba ji iškastros jį, o Smirdaliui pasakė, kad jeigu jam tai nepatinka, tegu nešdinasi... kuo toliau. Misė niekada negarsėjo geromis manieromis. Trumpai tariant, Lemas ir Misė susituokė, ir visi liko laimingi.

— Laimingi? — nustebo Lara.— O šiandien?

— Nieko ypatingo. Tai paprasčiausias išdykavimas. Jie tiesiog norėjo nuleisti garą. Dabar jie tikriausiai vaišina vienas kitą taurele.

Lara bejėgiškai palingavo galvą.

— Ta smuklė. Tie žmonės. Man visada atrodė, kad perdedama pasakojant apie Techasą. Pavyzdžiui, pasakojimas apie Keptąjį Bobį. Nejaugi tiesa, kad kaubojus Mažylis Pitas Polis padegė Bobio namą. Bobiui nusvilo plaukai, ir todėl jis taip pravardžiuojamas?

Kėjus nustebo:

— Jūs manėte, kad aš meluoju?

— Nežinau, ką ir galvoti.

Lara žiūrėjo pro langą į peizažą, tarsi ten būtų buvusi nežinoma planeta. Ji niekada nedrįstų prisipažinti Kėjui, jog yra pasimetusi ir priblokšta. Ar sugebės ji kada nors priprasti prie tokio gyvenimo? O gal ji klydo, kai manė, jog pripras? Kartais Iden Pasas jai atrodė nesuprantamas, pasitaikydavo, jog ir bauginantis, tarsi visiškai svetimas kraštas.

— Čia viskas visiškai kitaip,— prisipažino ji nedrąsiai.

— Sutinku. Bent jau jums.— Jis parodė į artėjančias miesto šviesas.— Kiekvienas Iden Paso gyventojas turi savo istoriją. Aš galėčiau su jumis praleisti visą naktį ir man vis tiek pritrūktų laiko joms papasakoti.

Lara greitai atsisuko ir pažvelgė į jį. Jo akyse slypėjo aiški užuomina. Ji galėjo numanyti, pažvelgusi į jo įdėmų žvilgsnį.

Įsiteikiamu tonu Kėjus pridūrė:

— Bet man atrodo, daktare, jog mes kartu nepraleisime nė vienos nakties. A?

— Nė vienos.

— Tikriausiai todėl, kad mūsų niekas nesieja? Ar ne taip?

— Mus sieja tik vienas dalykas. Klarkas. Mes turime Klarką.

Paminėjus brolio vardą: Kėjaus gašlus žvilgsnis akimirkai priblėso. Jo veidas pasidarė neperprantamas.

— Reikia pastebėti, kad mes turėjome mažai ko bendro, gal tik tėvus ir tą patį namų adresą. Mes mylėjome vienas kitą, negana to, mes buvome vienas kitam mandagūs. Tačiau Klarkas paklusdavo visoms buvusioms taisyklėms. O aš jų niekada nepaisydavau. Prieš savo valią turiu pripažinti brolio sugebėjimą būti visur pavyzdingam, o jis, atrodo, paslapčiomis pavydėjo, kad aš esu laisvas nuo įvairiausių formalumų. Sunku patikėti, kad mes buvome broliai — tokie buvome nepanašūs.— Kėjus perbėgo akimis jos figūrą.— Štai kur buvo mūsų visiškai skirtingi skoniai — tai dėl moterų.

— Nemanau, kad jūs abu galėjote patikti tai pačiai moteriai,— šaltai pastebėjo Lara.

— Tai tiesa. Arba jis, arba aš. Pavyzdžiui, jeigu Klarkas jus būtų šiandien pakvietęs pietauti, jūs nebūtumėte turėjusi laimės susipažinti su Keptuoju Bobiu. Jūs būtumėte puošniai apsirengusi ir nuvažiavusi į kokį nors užmiesčio klubą. Ten jūs sukiotumėtės aukštose sferose tarp iškilėlių ir visuomenės šulų. Jie visi yra tokie pat girtuokliai, melagiai, apgavikai ir paleistuviai, tik jie savo ydas slepia geriau negu Bobio klientai.— Jis pakreipė galvą į šoną.— Gerai pagalvojus, jums tikriausiai būtų pati tinkamiausia vieta užmiesčio klube su kitais šventeivomis ir veidmainiais.

Lara ramiai išklausė įžeidimą.

— O dabar pasakykite, pone Taketai, kas jus kamuoja?

Šiandien vieną kartą ji nusišnekėjo pavadindama Kėjų vardu. Pačiu sunkiausiu momentu, kai reikėjo gelbėti Letę. Dabar labiau dera vadinti vienas kitą pavarde. Tai leido išlaikyti tam tikrą atstumą.

Kėjus sustabdė „linkolną" prie jos namų vartų, vos neužvažiuodamas ant išmėtytų ant žvyro Leonardų daiktų. Padėjęs ranką ant sėdynės atkaltės, jis atsisuko į Larą.

— Mane kamuoja tai, kad visur jūs esate žinoma kaip šliundra. Jūsų tikras vyras jus užklupo taip besielgančią. Tačiau jūs nenorite to suprasti. Jūs apsimetinėjate esanti visai kitokia moteris.

— Jus norite, kad man būtų prisiūta prie rankovės raidė „Š"?

— Manau, jog tai daugeliui patiktų. Man pirmiausia.

— Kaip jūs drįstate mane smerkti? Jūs apie mane nieko nežinote, o dar mažiau žinote apie mano santykius su jūsų broliu.— Ji atidarė automobilio dureles.— Kiek aš jums skolinga už jūsų paslaugas?

— Nieko.

— Aš nenoriu būti jums skolinga.

— Jūs man jau skolinga,— pasakė Kėjus.— Per jus Klarkas neteko visko, ką brangino. Jo jau nebėra, jis nebegali pareikalauti grąžinti skolos, bet aš esu jo atstovas. Ir galiu jums garantuoti, kad reikės daug pinigų pakloti.

— Jūs klystate, pone Taketai. Mano rankose visi vekseliai ir mokėsite jūs.

— Kaip čia taip išeina?

Lara iš aukšto pažiūrėjo į jį.

— Ar jūs mane nuskraidinsite į Montesangrę?

Įžūli šypsena dingo nuo jo veido ir Kėjus, nieko nesuprasdamas, minutėlę į ją žiūrėjo. Paskui prisidėjo ranką prie ausies ir dar kartą paklausė:

— Ar galite kalbėti aiškiau?

— Jūs girdėjote, ką pasakiau.

— Girdėti girdėjau, bet negaliu patikėti!

— Reikės patikėti.

Kėjus suglumo.

— Ar jūs kada nors girdėjote žodžius „nė už ką pasaulyje"?

— Jūs mane ten nuskraidinsite, pone Taketai,— pakartojo ji tvirtai, išlipdama iš automobilio.— Pamatysite.

— Žinoma, žinoma, daktare,— ėmė juoktis Kėjus, išvairuodamas „linkolną" į gatvę. Pasukęs gatve, automobilis padidino greitį ir dingo iš akių.

— Aš tave myliu.

— Aš tave taip pat myliu.

Hevera Vinston ir jos draugas Taneris Hoskinsas, stipriai apsikabinę, gulėjo ant tankios žolės patiesto pledo. Netoliese ežero bangos tingiai teškeno į akmenuotą pliažą. Mėnulis jau pakilo ir atsispindėjo vandenyje.

Netgi karščiausiais vakarais iš ežero visada pūsdavo vėsus vėjelis ir tai ypač patikdavo jauniesiems įsimylėjėliams, įsitaisiusiems ant kranto. Iden Pase ežeras buvo laikomas pačia populiariausia pasimatymų vieta. Visi žinojo, kad jeigu kas nors susitikinėja prie ežero, vadinasi, rimtai draugauja.

Tarp Heveros ir Tanerio susiklostė kuo rimčiausi santykiai, kurie tęsėsi jau keturis mėnesius. Iki tol Hevera susitikinėjo su artimu Tanerio draugu, bet pastebėjo jo romanėlį su kita mergina. Jie išsiskyrė po audringo pasiaiškinimo mokykloje prie chemijos kabineto.

Taneris atėjo pas Heverą į namus jos nuraminti. Jis labai užjautė merginą, vadino savo bičiulį besmegeniu

mulkiu ir visur jai pritarė. Hevera gerai įsižiūrėjo į Tanerį ir nusprendė, kad jis yra daug gražesnis už ją apgavusį niekšą.

Pasišnekėjusi su draugėmis ir sužinojusi, kad jos laiko Tanerį dėmesio vertu objektu, ji suteikė jų susitikimams visai kitokį pobūdį. Labai greitai visi sužinojo, kad jie su Taneriu „susitikinėja". Hevera liko labai patenkinta, jog taip viskas susiklostė.

Kadangi Hevera buvo viena populiariausių merginų mokykloje, Taneris iš laimės jautėsi tarsi devintame danguje. Kai jie bučiavosi pirmą kartą, Hevera jam į burną įkišo liežuvį ir Taneris vos neišprotėjo. Visi vaikinai buvo vieningos nuomonės, kad Heveros nuostabi figūra, tokia, kaip motinos, o motina buvo laikoma Iden Pase labiausiai gundančia gražuole. Mokyklos vyrų drabužinėje daug, bet nepiktai buvo šnekama, kad Tanerio ir Heveros santykiai labai toli pažengę.

Taneris sąmoningai santūriai atsakinėdavo į juokaujamus erzinimus. Dauguma vaikinų nusprendė, kad jis pasiekė tikslą, bet galantiškai tyli, saugodamas Heveros reputaciją. Įžvalgesnieji tvirtino, kad jis nematė ir juo labiau nelietė tos vietos, kurią slepia Heveros maudymosi kostiumėlis.

O kai dėl tiesos, tai ji slypėjo kažkur per vidurį.

Pavyzdžiui, šiandien vakare Taneris atsegė jos palaidinukę ir įkišo ranką į jos liemenėlę. Mergina leido ją glamonėti tik virš liemens. Žemiau buvo uždrausta zona.

Tačiau tuoj tuoj jie turėjo peržengti uždraustąją ribą. Švelnus jo liežuvio prisilietimas prie jos spenelių įaistrindavo Heverą iki anksčiau nepatirto jausmo. Negalėdama įveikti geidulio, ji perbraukė ranka per jo šortų užsegimą.

Taneris prislopintai, kimiai suriko.

— Prašau, Hevera.

Ji atsargiai padėjo ranką ant iškilimo po užsegimu. Mergina jau žinojo iš draugių pasakojimų, kad tas „daiktas, pasidaro didelis ir stangrus. Ir vis tiek bijojo, o kartu jai nedavė ramybės smalsumas. Ją netgi buvo apėmęs geismas. Be to, draugės ją palaikys keista būtybe, jeigu Hevera sustos šiame etape ir neis toliau.

— Taneri, ar tu nori, kad aš tai padaryčiau?

— O Dieve,— suvaitojo jis ir ėmė skubiai traukti užtrauktuką.

Taneris įkišo jos ranką į savo glaudes ir staiga ji pajuto savo rankoje pulsuojantį jauną penį.

Taneris kažką nesuprantamo murmėjo, o ji droviai tyrinėjo neįprastas formas. Teoriškai Hevera žinojo, kaip tas baimę keliantis organas turi susijungti su jos kūnu, bet praktiškai tai jai atrodė nepasiekiama. Ir vis dėlto mintis apie tokį suartėjimą ją aistrino. Vaizduotėje iškilo daugybė erotinių vaizdų, kuriuos dar labiau sustiprino neseniai Holivudo filmuose, kuriuos Darsė draudė jai žiūrėti, matytų meilės scenų prisiminimai.

Tačiau čia jis viską sugadino.

— Viešpatie! — sušuko Hevera.— Kas tai... *Taneri!* Kokia šlykštynė!

— Na, atleisk, atleisk man,— sunkiai kvėpavo Taneris.— Aš negalėjau susilaikyti, Hevera...

Mergaitė pašoko ir pasileido prie ažaro, pakeliui užsisegiodama liemenėlę ir palaidinukę. Žvyruotame pliaže ji atsiklaupė ir ėmė teškenti ranka vandenį. Ji jautė pasišlykštėjimą ne tiek ištepusiu ranką daiktu, kiek pačiu tuščių bučinių ir glamonių procesu. Taip vaikiška, taip vulgaru, taip neromantiška. Visiškai nepanašu į gražias meilės scenas kine.

Hevera ėjo pakrante, kol priėjo žvejų prieplauką, paskui pasuko iki pat pirso galo, atsisėdo ant medinių grindų ir įsmeigė akis į vandenį. Po kelių minučių atėjo Taneris ir atsisėdo greta.

Kurį laiką jis tylėjo. Kai apgaliau prašneko, jo balsas trūkčiojo iš susijaudinimo:

— Atleisk, prašau tavęs. Tai atsitiko netyčia. Ar tu niekam nepasakysi?

Hevera suprato, kad Taneris jaučiasi pažemintas ir ėmė gailėtis dėl savo šiurkštumo, nes ir pati buvo kalta. Ji paglostė Tanerio plaukus.

— Nesijaudink, Taneri. Aš tiesiog nesitikėjau ir per daug pasakiau.

— Ne, tu esi teisi. Iš tikrųjų šlykštu.

— Neperdėk. Nereikia. Na, pamirškime visa tai. Žinoma, aš niekam nepasakysiu. Tu blogai apie mane galvoji. Pamiršk ir viskas.

— Negaliu, Hevera. Negaliu, nes...— Jis nutilo, tarsi stengdamasis sukaupti visą savo ryžtą, paskui išpoškino: — Jeigu mes su tavim iš pat pradžių būtume darę viską kaip reikiant, taip nebūtų atsitikę.

Hevera vėl nukreipė žvilgsnį į mėnulio taką. Jis niekada neprisipažino, kad nori viską padaryti iki galo. Taneris norėjo, Hevera tai žinojo. Tačiau viena yra žinoti, o kita — visa tai išgirsti iš jo pąties. Girdėti yra kur kas baisiau, nes jai pačiai reikės spręsti.

— Prašau tavęs nepykti,— tęsė Taneris.— Prašau išklausyti mane. Aš tave myliu, Hevera. Tu esi visų gražiausia, visų geriausia, visų protingiausia mergina iš visų. Aš noriu, tu gali tai suprasti, apie tave žinoti viską viską. Noriu žinoti, kas yra tavo viduje,— pridūrė jis tyliai.

Tanerio žodžiai ją maloniai nustebino. Ji pajuto atsakomąjį jaudulį savo kūno slaptuose kampeliuose.

— Tai seksualus pokalbis, Taneri.

— Aš neketinu tau sukti galvos. Aš rimtai kalbu.

— Aš tikiu.

— Apsidairyk aplinkui.— Jis parodė į tolumoje stovinčius automobilius.— Visi tai daro.

— Aš žinau.

— Tad, kaip tu galvoji... Aš noriu pasakyti, ar tu pati nori?

Hevera pažvelgė į jo maldaujamas akis. Ar ji nori? Galimas dalykas, nori. Tačiau ne aistringos meilės jam vedama. Ji negalėjo įsivaizduoti, kad praleis visą savo gyvenimą su bakalėjininko sūnumi Taneriu Hoskinsu, kad jie turės vaikų ir anūkų, kad jie kartu pasens. Tačiau jis yra labai gražus ir ją dievina.

Truputį padvejojusi ji pasakė „taip".

Padrąsintas jaunuolis prisitraukė arčiau.

— Tau visai nėra ko bijoti AIDS, nes mes gerai pažįstame vienas kitą. Aš būtinai pasistengsiu, kad tu netaptumei nėščia.

Jo nuoširdumas sujaudino Heverą, ji paėmė abiem rankom jo ranką ir stipriai suspaudė.

— Tai manęs nejaudina. Aš žinau, kad tu būsi atsargus.

— Tai kas gi mums trukdo? Tavo tėvai?

Heveros šypsena dingo.

— Tėtė tikriausiai tave nušautų vietoje, jeigu išgirstų mūsų kalbas. O mama... — Hevera atsiduso.— Jai atrodo, kad mes jau tai darome.

Kaip tik dėl to Hevera ir dvejojo. Jos motina. Hevera nenorėjo pateisinti nelabai geros Darsės nuomonės apie save.

Santykiai su tėvu klostėsi kur kas pagrasčiau. Visą jo gyvenimą sudarė ji, Hevera. Ji — jo pasididžiavimas ir džiaugsmas, jo vienintelė mažytė kvailelė. Jis nedvejodamas atiduotų už ją savo gyvybę. Hevera tikėjo, kad tėvas ją mylės, nepaisydamas to, kas įvyktų.

Santykiai su motina nebuvo tokie aiškūs dėl jos staigumo ir nenuspėjamumo. Nelengva buvo ją mylėti, ne taip kaip ramų ir patikimą tėvą. Jeigu Fergusas buvo pastovus kaip saulės patekėjimas ir nusileidimas, tai Darsė buvo nepastovi kaip oras.

Hevera nuo pat ankstyvos vaikystės prisiminė, kaip Darsė ją apvilkdavo puošnia suknele ir eidavo su ja į miesto centrą. Ten ji vaikštinėdavo su dukra Techaso gatve, užeidavo į parduotuves, sustodavo paplepėti su pažįstamais ir tai darydavo dėl to, kad atkreiptų į Heverą visų dėmesį. Darsė mėgdavo ja girtis.

Tačiau vos tik jos grįždavo į namus, kai švelnūs motiniški jausmai kažkur dingdavo. Darsė daugiau nebekreipdavo į ją dėmesio, kaip elgdavosi žmonėms matant, o tuojau pat imdavo ruoštis kitam tokiam pasivaikščiojimui.

„Daugiau skambink gamų, Hevera. Kitaip negausi konkurse premijos".

„Nesikūprink, Hevera. Žmonės pamanys, kad tu esi neišdidi, jeigu kūpriniesi".

„Liaukis kramtyti nagus, Hevera. Pažiūrėk, kokios siaubingos tavo rankos, negana to, tai yra šlykštus įprotis.

„Nusiprausk dar kartą veidą, Hevera. Jeigu oda bus riebi, gali atsirasti spuogų".

„Daug šokinėk, Hevera. Jeigu tingėsi, tavęs neišrinks dar kartą kitiems metams palaikomosios grupės lydere".

Nors Darsė tvirtino, jog stengiasi, kad dukra visur pirmautų, Hevera įtarinėjo, kad motina labiau rūpinasi savo negu dukters gerove. Ji taip pat įtarė, kad Darsės motiniška meilė pagrįsta giliai paslėptu pavydo jausmu, perauganciu į atvirą pavyduliavimą. Hevera negalėjo to suprasti. Motinos neturi pavydėti savo dukterims. Ką ji padarė ir kuo ji kalta, jog sukėlė tokį nenatūralų jausmą?

Kuo labiau Hevera darėsi suaugusi, tuo dažniau ir priešiškiau jos kivirčydavosi. Darsė manė, kad Hevera jau užmezgė meilės ryšius, todėl ji nuolatos jai darydavo slaptas užuominas ir įgeliančias pastabas.

„Koks absurdas",— šypsodamasi pagalvojo Hevera.

Jos motina — štai kas nepaisė padoraus elgesio taisyklių ir nusikalsdavo santuokinei ištikimybei. Visame mieste buvo žinoma jos reputacija, netgi mokiniams, nors niekas nedrįso apie tai užsiminti Heverai, nes bijojo. Hevera buvo pernelyg populiari.

Tačiau girdai pasiekdavo ir jos ausį. Sunku apsimetinėti, kad nieko nežinai, ypač namuose, kai motina pasidaro visiškai nepakenčiama. Nesuskaičiuojamą daugybę kartų Hevera galėjo mesti Darsei į veidą paskutines apkalbas, kad užkimštų jai burną. Tačiau Hevera nieko panašaus nedarė ir negalėjo padaryti dėl Ferguso. Ji negalėjo padaryti arba ką nors pasakyti, kas nors kiek pakenktų tėvui arba sukeltų jam skausmą.

Todėl, kai Darsė jai pamokslavo už ryšius su Taneriu ir stengėsi iškvosti, kiek toli jie pažengę, Hevera tokius tardymus iškęsdavo liūdnai tylėdama.

Ji neturi dėl ko sau priekaištauti, nes jie su Taneriu tik bučiuodavosi ir glamonėdavo vienas kitą. Hevera nenorėjo būti panaši į motiną ir tai buvo svarbiausia jos susilaikymo priežastis. Dukra paveldėjo iš Darsės nepaprastą aistringumą, bet nenorėjo būti savo geismo vedžiojama už pavadėlio. Labiausiai Hevera bijojo įgyti šliundros reputaciją: „kokia motina, tokia ir duktė". Be to, ji neišduos tėvo meilės, kaip padarė mamytė.

Taneris tylėdamas sėdėjo greta, kantriai laukdamas, kada Hevera prabils.

— Žinai, Taneri, aš jaučiu tą patį, ką ir tu,— pasakė Hevera.— Tik galbūt aš esu kantresnė,— pridūrė ji švelniai šypsodamasi.— Bet aš tave pakankamai myliu, kad tau priklausyčiau.

— Kada? — kimiai paklaus. Taneris.

— Kai tam ateis tinkamas laikas ir bus palanki nuotaika. Gerai? Prašau, primygtinai nereikalauk.

Taneris pastebimai nusivylė, bet su tuo susitaikė ir pasilenkęs ją švelniai pabučiavo.

— Ko gero, laikas tave parvežti į namus, o tai bus vėlu. Tavo motina sukels skandalą, jeigu pavėluosi bent puse minutės.

Jie atvažiavo laiku. Tačiau Darsė jau jų laukė prie durų ir apdovanojo Tanerį piktu žvilgsniu, o Heverą — paskaita apie tai, kad padoriai merginai reikia rūpintis savo geru vardu.

— Labas rytas.

— Labas rytas.

Bovis Keitas ir Džeinelena Taket žiūrėjo vienas į kitą per stalą ankštoje kontoroje, buvusioje prie sandėlio patalpų. Bovis nustebęs pamatė, kad jos akys yra viename lygyje su jo akimis. Per pirmą susitikimą jis nepastebėjo, kad Džeinelena yra beveik vieno ūgio su juo. Ji atrodė tokia grakšti ir netgi gležna, stovėdama už masyvaus stalo ir dar negalėdama nuslėpti, jog nervinasi ir nejaukiai jaučiasi kaip dora moteris, atsitiktinai patekusi į viešnamį.

Ir kodėl kaip tik toks palyginimas jam šovė į galvą tikros ledi akivaizdoje? Tarsi bijodamas, kad ji perskaitys jo mintis, jis paskubėjo nuslėpti sumišimą.

— Gaila, aš nebuvau darbe, kai jūs skambinote į barą. Hepas, noriu nasakyti, ponas Holisteris, man perdavė, kad aš ateičiau, kai bus patogu. Ar dabar patogu?

— Taip, patogu. Labai malonu, kad ponas Holisteris nepamiršo mano prašymo.

— Jis neblogai su manim elgiasi.

Džeinelena parodė Boviui į metalinę kėdę. Jis atsargiai atsisėdo ant kėdės, o ji iš pradžių rūpestingai pataisė palaidinukę ant nugaros ir tik paskui grakščiai atsi-

sėdo ant kėdės su ranktūriais. Kai kurie jos judesiai, būtent kaip tas, buvo nepaprastai grakštūs. O kartais, pavyzdžiui, kai Džeinelena žiūrėjo tiesiai į jį, jos judesiai pasidarydavo mėšlungiški ir nekoordinuoti, kaip ką tik gimusio kumeliuko. Bovis nebuvo sutikęs nė vieno žmogaus su tokiais ištampytais nervais. Jeigu jis padarytų nors vieną staigų judesį, ji, ko gero, apalptų iš baimės.

Keitas negalėjo suprasti, kodėl panelė Džeinelena Taket taip smarkiai nervinasi dėl jų susitikimo. Jos rankose visi koziriai. Tai jis nuo jos priklauso, ji viską sprendžia, o ne atvirkščiai.

— Aš...— Jos balsas apmirė. Ji atsikrenkštė.— Mūsų kompanijoje atsirado laisva vieta.

— Aš žinau, panele.

Jos didelės mėlynos akys dar plačiau atsivėrė.

— Jūs žinote? Iš kur?

Ir kada jis pagaliau išmoks laikyti liežuvį už dantų?

— Aš... aš girdėjau, kad jūs išvarėte tarnautoją, nes jį apkaltinote vagyste.

— Jis *iš tikrųjų* vogė! — Jie abu sudrebėjo nuo jos garsaus riktelėjimo. Džeinelena akivaizdžiai susijaudino dėl savo įsikarščiavimo. Bovis nusprendė apgalvočiau kalbėti, o kartu keliais žodeliais ir save užtarti.

— Aš niekada tuo neabejojau, panele Taket. Jūs esate ne toks žmogus, kad ką nors apkaltintumėte be priežasties.

Bovis pats girdėjo, kaip apeivis, kurį visi vadino Miuliu, pats gyrėsi, kad jį atleido „toji džiūsna kalė Taket". Nors ir labai šiurkščiais žodžiais ją garbino tas niekšas ir itin nepagarbiai apie ją kalbėjo, Boviui panelė Taket liko ta pati santūri, mandagi ledi, kokią jis matė ją pirmą kartą.

Bovis apsiklausinėjo žmonių ir sužinojo, kad Taketai buvo žinomi savo teisingumu. Jie reikalavo, kad darbuotojai sąžiningai dirbtų ir už tai gerai mokėjo. Panelė Taket elgėsi kukliai, bet nenuolaidžiaudavo tinginiams ir dykinėtojams. Bilas Miulis yra didelis melagis ir, negana to, dar ir vagis.

— Tas tipas Miulis turi labai ilgą liežuvį ir yra nepaprastai pasipūtęs, panele Taket,— pasakė Bovis.— Už

tai aš nelabai tikiu šlykščiomis paskalomis, kurias jis skleidžia. Neverta gaišti jūsų brangaus laiko kalboms apie tą niekšą.

— Jis dirbo apeiviu.

— Aš žinau, panele.

— Aš siūlau jums tą darbą.

Sutvaksėjo jo širdis, bet veidas liko neperprantamas. Bovis tikėjosi, kad Džeinelena tam jį ir pakvietė, kad duotų darbo, bet, kita vertus, jis netikėjo likimo dovanomis ir laukė apgaulės.

— Tai būtų šaunu. Kada galiu pradėti dirbti?

Džeinelena sukiojo palaidinukės sagas.

— Aš turiu omenyje,— pradėjo Džeinelena,— bandomąjį laikotarpį. Norėčiau sužinoti... kaip jums seksis. Štai kaip. Ta pati apgaulė.

— Gerai, panele.

— Tai mūsų šeimos firma, pone Keitai. Mes esame jau trečia savininkų karta ir ant manęs gula visa atsakomybė...

— Jūs manęs bijote, panele Taket?

— Bijau? Ne,— atsakė ji, nenatūraliai šypsodamasi.— Na ką jūs, žinoma, ne. Paprasčiausiai jums gali nepatikti darbas „Taketų naftos kompanijoje". Galimas dalykas, jums bus sunku įpasti prie nuolatinio darbo, nes jūs neseniai išėjote iš...— Džeinelena sujudėjo ant kėdės.— Jeigu praėjus kuriam laikui abi pusės bus patenkintos viena kita, aš jums pasiūlysiu nuolatinę vietą.— Džeinelena vėl sumišusi nusišypsojo.

Bovis taip pat pasitraukė ant kėdės ir įsmeigė akis į skrybėlę, kurią laikė ant kelių, lygindamas jos kraštus. Jeigu kas nors kitas, o ne panelė Taket, būtų jam pasiūlęs darbą su bandomuoju laikotarpiu, jis būtų pasiuntęs tą žmogų toli toli ir daugiau su juo nebekalbėtų. Tačiau čia buvo panelė Taket, be to, jis turėjo nuodėmių, tad reikėjo nuslopinti nepasitenkinimą.

— Sakykite, ar visi jūsų naujieji darbuotojai turi dirbti, kaip ten vadinasi, tą bandomąjį laikotarpį?

Džeinelena aplaižė lūpas ir vėl ėmė sukioti palaidinukės sagas.

— Ne, pone Keitai. Jei kalbėtume atvirai, pone Keitai, jūs esate pirmas žmogus, išleistas iš kalėjimo, kurį aš noriu priimti į darbą. Aš atsakau už „Kompanijos" kasdienio darbo organizavimą. Aš neturiu teisės daryti klaidų.

— Jūs nedarote klaidos.

— Aš tuo neabejoju. Jeigu aš galvočiau kitaip, tai nebūčiau jūsų pasikvietusi pasikalbėti.

— Jūs galite susipažinti su mano byla kalėjimų įstaigų departamente. Man labai sutrumpino bausmės laiką už pavyzdingą elgesį.

— Aš jau kalbėjau su policijos darbuotoju, atsakingu už jus.— Bovis dirstelėjo į jos akis ir Džeinelena paraudo.— Aš maniau, jog tai būtina, norėjau sužinoti... kuo jūs prasikaltote.

— Ir jis jums pasakė?

— „Įžeidimas veiksmu", tai jo žodžiai.

Bovis nusuko akis į šoną ir prikando apatinę lūpą, vėl pajusdamas pagundą išeiti. Jis niekuo jai neįsipareigojęs, tuo labiau neprivalo jai aiškintis. Keitas neketina niekam aiškintis.

Tačiau, nors ir labai keista, jis norėjo, kad Džeinelena Taket suprastų, kas jį pastūmėjo nusikalsti. Bovis negalėjo tiksliai pasakyti, kodėl tai jam buvo taip svarbu. Galbūt dėl to, kad Džeinelena elgiasi su juo kaip su žmogumi, o ne kaip su buvusiu kaliniu.

— Tas išgama gavo, ko nusipelnė,— pastebėjo Bovis.

— Kodėl?

Bovis išsitiesė ant kėdės. Jis išklos faktus tokius, kokie jie yra, o ji tegu pati sprendžia, kas yra teisus, o kas — kaltas.

— Aš iš jo nuomojau butą. Tikra skylė, bet aš neturėjau pinigų geresniam. Jis su žmona gyveno bute po mano butu. Žmona buvo labai gera moteris, tokios moterys retai pasitaiko. Negraži, bet turėjo auksinę širdį.

Džeinelena suprantančiai linktelėjo.

— Ji manim rūpinosi. Prisiūdavo sagas ir visokius kitokius daiktus. Kartais man atnešdavo sriubos, likusios nuo pietų, arba gabaliuką pyrago, sakydavo, kad vien-

gungiai prastai maitinasi ir negalima gyventi, valgant vien tik pupų konservus.

Bovis sukiojo rankose skrybėlę.

— Kartą aš ją sutikau ant laiptų. Jos akis buvo pamušta. Ji norėjo nusisukti, kad aš nepastebėčiau, koks buvo ištinęs jos kairysis žandas. Ji ėmė kažką šnekėti, bet aš iš karto supratau, kas ją taip aptvarkė. Aš ne kartą girdėjau, gaip vyras ją plūsta įvairiais keiksmažodžiais, bet nemaniau, kad jis dar ją ir muša kaip boksininkas kriaušę. Aš ji sutikau ir pasakiau, kad jeigu jis ir toliau taip darys, aš jam gerai išpersiu kailį. Jis pasakė, kad nesikiščiau ne į savo reikalus. Po savaitės jis vėl ją primušė. Tą kartą mes nepasitenkinome vien tik žodžiais. Aš jam smogiau kelis smūgius, bet ji įsikišo ir ėmė maldauti, kad pasigailėčiau vyro.— Bovis lingavo galvą.— Suprask tas moteris. Žodžiu, aš jį įspėjau, kad jeigu jis dar nors kartą jai suduos, aš jį pribaigsiu. Prabėgo du mėnesiai ir aš jau maniau, kad jis pasitaisė. Tačiau kartą naktį nubudau nuo siaubingo triukšmo apačioje. Moteris rėkė, raudojo, maldavo nemušti. Aš bėgte nubėgau į jų aukštą ir išlaužiau buto duris. Paskui moteris pasakojo, kad vyras ją taip trenkė į sieną, jog ji tik per stebuklą liko gyva. Kai aš įėjau, ji susigūžė kampe, o vyras iš visų jėgų ją čaižė odiniu diržu. Aš tiesiog praskridau per kambarį, įsikibau į jį ir pargrioviau ant žemės. Na, tada aš jam daviau į kailį. Vos neužmušiau. Gerai, kad kažkuris kaimynas iškvietė policiją, o tai būtų tekę sėsti į kalėjimą už nenumatytą žmogžudystę.— Bovis susimąstė prisimindamas.— Visą gyvenimą aš turėjau reikalų su tokiais gyvuliais. Aš esu jų sotus iki kaklo, o čia taip pasitaikė, jog išliejau savo įtūžį.— Bovis minutėlę patylėjo, žiūrėdamas į savo rankas.— Teisme jis neištvėrė ir pravirko, prašė Viešpaties ir žmonių dovanoti, prisiekinėjo, kad daugiau niekada nepakels rankos prieš žmoną. Mano advokatas patarė pasakyti prisiekusiųjų teismui, kad aš neprisimenu kaip jį užpuoliau, kad man pasimaišė protas ir aš nesuvokiau, ką darąs. Bet aš prisiekiau, padėjęs ranką ant Biblijos, sakyti tiesą ir tik tiesą ir pasakiau, nieko neslėpdamas, kad gailiuosi, jog neužmušiau vietoje to niekšo. Aš pasakiau, kad vyras, taip

mušantis bejėgę moterį, nusipelno mirties. Ir aš nesigailiu dėl to, kas įvyko.—Bovis nuolankiai gūžtelėjo pečiais.— Jį paleido, o mane uždarė į kalėjimą.

Po dar vieno neilgo tylėjimo Džeinelena atsistojo ir priėjo prie aukštos metalinės spintos. Ji iš ten paėmė kelias anketas.

— Aš noriu, kad jas užpildytumėte.

Bovis ir toliau sėdėjo, po to pakėlė galvą, norėdamas į ją pažvelgti.

— Jūs norite pasakyti, kad priimate mane į darbą?

— Taip, jūs esate priimtas.— Ji pasakė, kokio dydžio iš pradžių bus mokamas atlyginimas, ir tuo jį visiškai pribloškė.

— Po to, kai jūs man viską papasakojote,— pridūrė Džeinelena,— aš atsisakau bandomojo laikotarpio. Iš pat pradžių tai buvo nieko vertas sumanymas.

— Ne, panele Taket, visiškai ne nieko vertas. Mūsų laikais nė vienu negalima pasitikėti.

Jo šypsena drovino Džeineleną. Ji akimirkai stabtelėjo, paskui pasilenkė ir padėjo priešais jį anketas.

— Tai mokesčių inspekcijai ir draudimui. Žinoma, tai vargas, bet be jų negalima apsieiti.

— Aš neprieštarauju, galiu vargti su įvairiais popierėliais, jeigu už tai man duos darbą.

Panelė Taket jam paaiškino, kaip reikėtų pildyti skiltis; Bovis stengėsi susikaupti, o tai buvo nelengva, kai ji stovėjo taip arti. Ji maloniai kvepėjo. Žinoma, ne taip smarkiai kvepėjo kaip mergaitės, kurias Bovis aplankė išėjęs iš kalėjimo.

Džeinelena kvepėjo šviežumu, kaip muilas ir švarios, išdžiovintos saulėje paklodės. Jos rankų plaštakos buvo plonos, švelnios ir baltos. Jis negalėjo nuo jų atitraukti žvilgsnio, kol ji kilnojo dokumentus ir rodė, kur reikia pasirašyti.

Akies kampučiu Bovis galėjo matyti jos profilį. Džeinelenos nebuvo galima pavadinti gražuole, bet ir negražia taip pat. Jos oda buvo lygi, balta, beveik permatoma. Veido išraiška švelni, neklastinga, bet kaip ir kai kurių moterų aiškiai kažką kėslaujanti prieš jus. Ji atrodė sąžininga, nuoširdi ir gera, turinti tų savybių, kurias Bo-

viui retai pasitaikydavo pastebėti. Jam taip pat patiko jos lygus ir švelnus balsas, koks tikriausiai būna motinos, dainuojančios lopšinę.

O jos akys... Viešpatie, tokios akys galėjo priblokšti vyrą penkiasdešimties metrų atstumu, jeigu ji mokėtų jomis naudotis savo gerovei.

Keitas nesuprato, kodėl Miulis arba kas nors kitas vadino panelę Taket „pliauska". Žinoma, netgi jos stovinčios profiliu nebuvo galima pavadinti gražią figūrą turinčia moterimi. Jos grakštūs siauri klubai, plonas liemuo ir mažos krūtys. Jis kelis kartus paslapčiomis žvilgtelėjo į tas pačias sagas, kurias ji taip mėgsta sukioti, ir, savo nusivylimui, pastebėjo, kad ir pats su malonumu jas pasukiotų kartu su ja. Bovis iš patyrimo žinojo, kad moterys, turinčios mažas krūtis, turi labai jautrius spenelius.

Bovis pabandė išsivaduoti iš erotinių vaizdų. Kas jam atsitiko, kaip jis gali taip galvoti apie panelę Džeineleną? Ji yra griežta ir kantri, tikra ledi. Perskaitytų jo mintis ir paduotų jį į teismą.

— Dėkoju, panele Džeinelena. Aš dabar pats susitvarkysiu,— pasakė jis šiurkštokai ir pasilenkė prie stalo, kad jos nematytų.

Užpildęs visas anketas, Bovis pastūmė jas stalu ir atsistojo.

— Atrodo, kad viskas. Kada reikia pradėti dirbti?

— Rytoj, jeigu jums patogu.

— Rytoj visiškai tinkamas laikas. Į ką kreiptis?

Džeinelena pasakė brigadininko pavardę.

— Jis labai seniai dirba mūsų kompanijoje ir viską gerai žino.

— Ar jis žino, kad aš sėdėjau kalėjime?

— Aš nusprendžiau geriau jam pasakyti, bet jis yra ne toks žmogus, kad jums už tai priekaištautų. Jis patiks jums. Brigadininkas jūsų čia lauks rytoj rytą ir parodys visus gręžinius, už kuriuos būsite atsakingas. Tikriausiai per kelias dienas jūs su brigadininku juos apvažiuosite. Ar turite vairuotojo teises?

— Taip, aš jas ką tik pakeičiau.

— Kur galima jus rasti?

Džeinelena ištraukė stalčių ir išėmė storą čekių knygą „Kompanijos" išlaidoms apmokėti.

— Išsinuomokite butą ir įsiveskite telefoną, kad, jeigu prireiktų, jus galėtų rasti. Jeigu telefonų kompanijoje pareikalautų užstato, tegu paskambina man.

Džeinelena išrašė čekį, išplėšė iš knygos ir ištiesė Boviui. Trijų šimtų dolerių čekis jo pavarde tiesiog taip, be jokių formalumų! Bovis nežinojo ar jam džiaugtis, ar pykti.

— Aš neimu kyšių.

— Tai ne kyšis, pone Keitai, o avansas. Aš išskaičiuosiu po penkiasdešimt dolerių iš jūsų pirmųjų šešių atlyginimų. Ar tai jus patenkina?

Bovis nebuvo pratęs prie gerumo ir pasitikėjimo, todėl pasimetė. Su Hepu buvo paprasčiau. Kaip daugumai vyrų, jiems nereikėjo skaitytis su žodžiais. Jie su Hepu suprasdavo vienas kitą be nereikalingų plepalų. Su moterim yra visiškai kitaip, ypač kai ji į tave žiūri skaidriomis, mėlynomis akimis, didelėmis kaip sidabrinis doleris.

— Visiškai patenkina,— atsakė Bovis, tikėdamasis, jog panelė Taket nepastebėjo jo sumišimo.

— Puiku.

Džeinelena pakilo nuo kėdės ir ištiesė jam ranką. Akimirką Bovis kovojo su impulsyviu noru nusišluostyti ranką į kelnes. Jis greitai paspaudė ir tuoj pat paleido jos ranką. Ir taip pat greitai ją atitraukė. Dar akimirką vyravo nejauki tyla, paskui jie abu prašneko kartu.

— Jeigu jūs...

— Iki...

— Sakykite,— pasiūlė Džeinelena.

— Pirma jūs kalbėkite, ledi.

— Aš norėjau pasakyti, kad jeigu jūs nieko nenorite paklausti, tai mes laukiame jūsų rytoj rytą ateinančio į darbą.

— O aš norėjau pasakyti „iki rytojaus".— Bovis užsimaukšlino skrybėlę.— Šaunu, kad aš dabar turiu darbą. Man pasisekė. Ačiū jums, panele Taket.

— Nėra už ką, pone Keitai.

Duryse Keitas stabtelėjo ir atsisuko į ją.

— Jūs kreipiatės į darbuotojus pavardėmis?

Atrodė, jog klausimas jai buvo netikėtas. Ji tylėdama neigiamai papurtė galvą.

— Tada vadinkite mane Boviu, gerai?

Jis pastebėjo, kad Džeinelena gurktelėjo.

— Gerai.

— Boviu, o ne Bojumi kaip dainininką.

— Gerai.

Jausdamasis idiotu, kad pateikė tokį klausimą,— koks jai skirtumas, kaip jį vadinti,— jis palietė ranka skrybėlę ir išėjo iš kambario.

DEŠIMTASIS SKYRIUS

— Kaip kepsnys, Kėjau, ar ne per daug iškepęs?

Džeinelenos klausimas nutraukė jo gilų susimąstymą. Jis pažvelgė per stalą į seserį ir nusišypsojo.

— Kaip visada, labai skanu. Paprasčiausiai aš šiandien neturiu apetito.

— Tai todėl, kad tu spėjai išgerti viskio,— įsikišo Džodė.

— Aš tik lyžtelėjau. Beje, tu palaikei man kompaniją.

— Tačiau šiai dienai man pakaks. O tu vakare dar kur nors pridursi ir taip kiekvieną dieną.

. — Iš kur tu žinai, ką aš ketinu vakare daryti? Kokius apskritai aš turiu planus? Be to, koks tavo reikalas!

— Prašom! — sušuko Džeinelena, užsikimšdama rankomis ausis.— Liaukitės šaukti vienas ant kito. Nejaugi mes nors vieną kartą negalime ramiai pavakrieniauti?

Kėjus žinojo, kad sesuo nepaprastai išgyvena dėl jo barnių su motina.

— Atleisk, Džeinelena. Tu paruošei puikią vakarienę. Aš nenoriu jos sugadinti.

— Dievai nematė tos vakarienės. Jūs man keliate nerimą. Mama, tavo veidas raudonas kaip burokas. Ar gėrei šiandien vaistų?

— Gėriau, dėkoju už rūpestį. Juk tu žinai, kad aš ne vaikas.

— Kartais tu elgiesi blogiau už vaiką, ypač kai reikia gerti vaistus,— švelniai jai papriekaištavo Džeinele-

na.— Tu pati mums drausdavai vaidytis prie stalo, kai mes buvome vaikai.

Džodė pastūmė į šoną lėkštę ir užsirūkė cigaretę.

— Jūsų tėvas draudė ginčytis prie stalo. Jis sakydavo, jog tai trukdo virškinimui.

Džeinelena pagyvėjo, išgirdusi motinos žodžius. Jai liko apie tėvą liūdni prisiminimai.

— Ar tu prisimeni, Kėjau?

— Jis buvo labai griežtas dėl tokių dalykų,— šypsodamasis atsakė Kėjus.— Žinai, tu kartais man jį primeni.

— Ar tu nejuokauji? — Jos veidas ir grakštus kaklas parausvėjo iš malonumo. Jai buvo lengva prisiminti.— Tiesa?

— Tikra tiesa. Tavo akys kaip jo. Ar ne taip, Džode?

— Ko gero.

Ji norėjo jam pritarti kiekvieną kartą ir netgi kalbant apie paprasčiausią, jokių abejonių nekeliantį dalyką, bet jis susilaikė.

— Mes visi trys paveldėjome Taketų mėlynas akis. Prisimenu, kaip aš pykdavau, kai žmonės mums su Klarku sakydavo: „Jūsų, berniukai, gražios akys. Visiškai tokios pat kaip jūsų tėtės".

— Ko tu pykdavai? — pasidomėjo Džeinelena.

— Nežinau. Gal dėl to, kad, išgirdęs tuos žodžius, jausdavausi esąs mamytės sūnelis. Negalima berniukui sakyti, kad jo kažkas „dailutis" arba „gražutis".

— Jūsų tėvui tai patiko,— atkirto Džodė.— Jis mėgdavo, kai žmonės jam pataikaudavo. Ypač moterys.

Kaip visada atviraširdiška ir naivi Džeinelena tarstelėjo:

— Tu, mama, tikriausiai labai didžiavaisi tokiu gražiu vyru.

Džodė nupurtė pelenus nuo cigaretės, ją padaužydama į peleninės kraštą.

— Jūsų tėvas mokėjo būti žavus.— Jos veidas sušvelnėjo.— Tą dieną, kai gimė Klarkas Trečiasis, jis man padovanojo šešis tuzinus geltonų rožių. Aš ėmiau jam priekaištauti dėl išlaidumo, o jis man atsakė, kad ne kiekvieną dieną vyrui gimsta sūnus.

— O tą dieną, kai gimė Kėjus?

Aptemęs Džodės žvilgsnis akimirksniu prašviesėjo.

— Tą dieną man niekas nepadovanojo nė gėlytės.

Po įtemptos tylos Kėjus labai tyliai pasakė:

— Galbūt tėvas žinojo, kad jos tau nepatiks, jog tu jas išmesi.

Džeinelena tuojau pat atsiliepė.

— Mama paaiškino, kodėl ji išmetė tavo gėles. Ji nuo jų čiaudėjo. Tikriausiai jos sukėlė mamai alergiją.

— Tikriausiai.

Kėjus nė vieną minutę nepatikėjo tiems išsigalvojimams. Savaitės pradžioje, nesėkmingai norėdamas susitaikyti su Džode, Kėjus jai nupirko puokštę gėlių. Džeinelena gražiai jas sudėliojo vazoje, o vazą pastatė ant tualetinio staliuko Džodės miegamajame, kol jos nebuvo namuose.

Kitą dieną Kėjus pamatė gėles šiukšlių konteineryje prie užpakalinių durų. Jį ne tiek įžeidė, kad Džodė išmetė gėles, kiek tai, kad Džodė netgi neužsiminė apie puokštę tol, kol jis neparodė jai to nuvytusio įkalčio ir nepaprašė pasiaiškinti.

Ramiai, lediniu tonu Džodė paaiškino, kad nuo gėlių ją užpuolė šienligė. Ji nė žodeliu neužsiminė apie puokštės gražumą ir visiškai neapgailestavo, kad negalėjo ja pasigrožėti. Džodė nepadėkojo Kėjui už dėmesį.

Kėjui nereikėjo jos dėkingumo. Jis galėjo apsieiti ir be gerų žodžių. Paprasčiausiai jį iki širdies gelmių siutino, kad Džodė laikė jį kvailiu, kuris priims kaip tikrą pinigą jos pasiteisinimą. Kėjus nenorėjo jai suteikti malonumo matyti savo skausmą ir nusivylimą ir dabar elgėsi taip pat abejingai kaip tą rytą, kai įmetė puokštę atgal į šiukšlių konteinerį.

Džodė nutraukė užtrukusią tylą.

— Kaip naujas darbuotojas?

Džeinelena vos nesudaužė kavos puoduko. Puodukas garsiai skambtelėjo į lėkštelę.

— Jis... Viskas gerai. Manau, jog jis bus geras darbuotojas.

— Aš dar nemačiau jo rekomendacijų.

— Prašom atleisti. Aš pamirštu jas atnešti į namus. Tačiau meistras sako, kad jis susitvarko su savo darbu

ir sutaria su kitais žmonėmis. Yra kuklus. Juo nesiskundžiama.

— Aš niekaip negaliu suprasti, kodėl Miulis staiga išėjo iš darbo iš anksto nepranešęs.

Džeinelena papasakojo Kėjui, kodėl išėjo Miulis, bet prašė nieko nesakyti Džodei. Nesunku įsivaizduoti, kokia būtų buvusi jos reakcija, sužinojus, kad patikimas darbuotojas pasirodė esąs vagis; nuo to, žinoma, jai būtų pakilęs kraujospūdis. Kėjus pažadėjo Džeinelenai tylėti.

Tačiau Kėjus taip pat žinojo, kad Bovis Keitas buvo ką tik išėjęs iš kalėjimo ir dar nespėjo įdegti Techaso saulėje. Dar prieš tai, kai Džeinelena juos supažindino, Kėjus buvo matęs Bovį bare „Po palme". Hepas jam papasakojo apie Keitą.

Kėjus nebuvo nusistatęs prieš buvusius kalinius. Prieš kelerius metus jis pats praleido savaitę Italijos kalėjime. Keitas elgėsi draugiškai, bet nebuvo įkyrus. Jis laikėsi nuošaliai, sąžiningai atlikdavo savo darbą ir nesikišdavo į vaidus. To nebuvo galima pasakyti apie daugelį žmonių, nesėdėjusių kalėjime.

Kai dėl Džodės, ji nelabai tikėjo, kad gali pasikeisti nusikaltusi asmenybė. Ji negalėjo pakęsti klaidų. Džodė tikriausiai nepritartų buvusio kalinio, pasirodymui tarp darbuotojų, todėl kuo mažiau ji žinojo Keito biografiją, tuo geriau buvo visiems aplinkiniams. Miulis pasiėmė atsiskaitymo lapelį; Džeinelena surado vietoj jo kvalifikuotą pamainą, štai ir viskas, ką jis pasakė Džodei. Tačiau Džodė aiškiai jautė kažką negera ir jau nebe pirmą kartą grįždavo prie tos temos.

Kėjus stengėsi jokiu būdu neparodyti savo jausmų ir tikėjosi, jog Džeinelena paseks jo pavyzdžiu. Deja, sesuo nemokėjo meluoti. Varstoma motinos veriamo žvilgsnio ji sukiojo rankoje šaukštelį.

— Keitas nevietinis?

— Taip, mama. Jis yra iš Vakarų Techaso.

— Ar tu ką nors žinai apie jo šeimą?

— Man atrodo, jog jo tėvai mirę.

— Ar jis vedęs?

— Ne, viengungis.

Užsirūkydama cigaretę, Džodė toliau įdėmiai žiūrėjo

į Džeineleną. Po ilgai trukusio tylėjimo Džeinelena nervingai žvilgtelėjo į brolį.

— Kėjus jį matė. Jis padarė jam gerą įspūdį.

To dar betrūko! Kėjus visiškai nenorėjo patekti į kryžminę ugnį. Ir vis dėlto jis ryžosi padėti seseriai.

— Jis yra geras vaikinas.

— Kaip ir Santa Klausas. Tai dar nereiškia, kad jis atskirs naftos gręžinį nuo skylutės savo užpakalyje.

Džeinelena krūptelėjo nuo vaizdingo motinos pasakymo.

— Bovis — ne naujokas. Jis nuo vaikystės dirba su nafta susijusius darbus.

Kadangi jį jau įtraukė į pokalbį, Kėjus palaikė seserį.

— Keitas atlieka savo pareigas. Džeinelena juo patenkinta ir kiti tarnautojai taip pat. Ko tau dar reikia? — Jis, žinoma, numano, ko nori motina: Džodė norėjo susigrąžinti jaunystę, sveikatą ir jėgas, ji norėjo visapusiškai kontroliuoti „Taketų naftos ir dujų kompaniją" ir ją pykdė, kad Džeinelena priėmė tarnautoją, nepasitarusi su ja, Džode. Jeigu net Džeinelena savarankiškai būtų priėmusi į darbą patį Džoną Rokfelerį, Džodė vis tiek būtų buvusi nepatenkinta.

— Jis jau dirba... kiek laiko, Džeinelena? Dvi savaitės?

— Taip, dvi savaites.

— Ir viskas jam sekasi kaip sviestu patepta,— tęsė Keitas.— Mano supratimu, Džeinelena protingai pasirinko.

Džodė puolė Kėjų neslėpdama savo paniekos:

— Gali pagalvoti, kad tu ką nors nusimanai „Taketų kompanijos" reikaluose.

— Aš nesu naftos gavybos ekspertas,— ramiai atsiliepė Kėjus.— Paprasčiausiai aš pasakiau savo nuomonę, nes su juo susipažinau. Keitas neslepia akių, atrodo, jam nėra ko slėpti. Aš jį mačiau baigiantis darbo dienai. Jis buvo visas suprakaitavęs ir išsitepęs drabužius, o tai rodo, kad jis visą dieną dirbo kaitrioje saulėje.

Džodė išpūtė į lubas dūmų debesį.

— Atrodo, jog tas Keitas tau davė neblogą darbo etikos pamoką. Tau taip pat naudinga truputį paprakai-

tuoti ir išsitepti rankas, žodžiu, padirbėti „Kompanijos" labui.

— Kėjus nesėdėjo be darbo, mama. Jis pataisė vartų užraktą.

— Ir tu tai vadini darbu? Aš turiu omenyje tikrą, sunkų, iki devinto prakaito, darbą.

— Tavo naftos „Kompanijos" labui, nori pasakyti.— Nors buvo tvirtai pasiryžęs valdytis, Kėjus pakėlė balsą.

— Tau tai nepakenktų, ar ne taip?

— Ne, nepakenktų. Tik „Kompanija" ne mano „kromelis". Ji tavo.

— Ak, štai kodėl tu niekada nenorėjai dirbti „Kompanijos" labui? Dėl to, kad aš jai vadovauju? Už tai, kad nenorėjai būti pavaldus moteriai?

Kėjus, linguodamas galvą, graudžiai nusišypsojo.

— Ne, Džode. Aš nenorėjau dirbti „Kompanijai", nes tai manęs nedomina.

— Kodėl?

Džodė niekada nepasitenkindavo paprastu trumpu atsakymu. Kiek jis prisiminė, motina visada reikalaudavo pasiteisinimų, paaiškinimų ir svetimos nuomonės pagrindimo, ypač jeigu ji skyrėsi nuo jos pačios nuomonės. Nieko nuostabaus, jog tėvas kreipė dėmesį į kitas moteris. Gyvenimas su Džode buvo nuolatinė kova, kurią ji stengėsi laimėti. Labai greitai vyras pavargsta nuo tokios kovos.

Stengdamasis būti ramus, Kėjus atsakė:

— Jeigu mes kaip anksčiau ieškotume naftos, jeigu mūsų kaip anksčiau lauktų netikėtumai, aš dar pagalvočiau. Gal iš tikrųjų verta dirbti „Kompanijoje".

— Vadinasi, tu trokšti nuotykių?

— Rutina man nepatinka.

— Tada tau reikėjo gyventi naftos bumo metu. Čia plūdo minios tokių tipų kaip tu. Rytų Techasas knibždėte knibždėjo įvairiausių avantiūristų ir sukčių, šarlatanų ir šliundrų. Jie gyveno viena diena. Labai rizikavo. Jie negalvojo apie ateitį, jiems buvo į viską nusispjauti. Ir tai tu vadini gyvenimu? Tau gyventi — balansuoti ant lyno virš bedugnės ir būti suėstam krokodilų, vos tik į ją įkrisi. Tau, kaip ir tavo tėvui, svarbiausia — nuotykiai.

Kėjus taip stipriai sukando dantis, kad jam net suskaudo skruostikaulius.

— Galvok, ką nori, Džode.— Paskui, palinkęs į priekį, pareiškė, pabrėždamas kiekvieną žodį, baksnodamas smiliumi į stalą: — Niekada gyvenime aš nesiterliosiu su kažkokiais bjauriais naftos gręžiniais.

— Kėjau,— gailiai suvaitojo Džeinelena.

Džodės pastumtos kėdės bildesys užgožė jos balsą. Motinos veidas pasidarė tamsiai raudonas.

— Tie bjaurūs naftos gręžiniai leido tau neblogai gyventi! Jie tave maitino ir girdė, jie tave rengė, jie tau pirko automobilius ir jie sumokėjo už tavo mokymąsi koledže.

Kėjus taip pat atsistojo.

— Už tai aš nuoširdžiai dėkingas. Tačiau nejaugi man reikia tapti naftininku, norint tau atsidėkoti už tai, kad mane pagimdei? Jeigu jūs su tėvu būtumėte buvę vandentiekininkai, ką, aš visą gyvenimą turėčiau kapstytis purve? Niekas niekada nevertė Klarko dirbti „Kompanijai". Kodėl tu verti mane?

— Klarkas turėjo kitų planų.

— Iš kur tu žinai? Ar tu jo kada nors apie tai klausei? Arba jis vykdė *tavo* planus?

Džodė išsitiesė visu ūgiu.

— Jo ateitis buvo suplanuota iki smulkmenų ir jis būtų viską įvykdęs, jeigu ne ta kalė daktarė, su kuria tu valkiojiesi po apygardą.

— Tai ypatingas atvejis, mama,— įsikišo Džeinelena.— Mergaitė būtų numirusi, jeigu ne Kėjus.

Vietos laikraštis rašė apie Letę Leonard pirmame puslapyje.

— Ačiū, Džeinelena,— pasakė Kėjus,— bet aš neprašau, kad mane gintumei. Aš būčiau padaręs tą patį šuniui, o ne tik mažai mergaitei.

Tačiau Džodei užkliuvo viena vykstančios dramos pusė.

— Aš tave įspėjau, kad tu laikytumeisi kuo toliau nuo Laros Porter.

— Dėl Dievo meilės, aš tai padariau ne dėl jos. Aš stengiausi dėl mergaitės.

— O kai tu pakvietei daktarę vakarieniauti, taip pat stengeisi dėl mergaitės?

Kėjaus nenustebino ir nesutrikdė tai, jog Džodė žinojo apie jų apsilankymą pas Keptąjį Bobį. Jis gūžtelėjo pečiais.

— Aš buvau nevalgęs visą dieną, išalkau. Taip pasitaikė, kad ji buvo su manimi, kai aš užsukau į restoraną.

Džodės akys degė pykčiu.

— Kartoju tau paskutinį kartą. Būk nuo jos kuo toliau. Girtauk ir šlaistykis su kuo tik nori.

— Ačiū, kad priminei, o tai buvau pamiršęs.— Kėjus priėjo prie servanto, įsipylė viskio ir iššaukiamu judesiu apvertė stiklinaitę.

Prunkštelėjusi iš pasipiktinimo, Džodė apsisuko, ryžtingu žingsniu išėjo iš valgomojo ir pasuko laiptų, vedančių į antrą aukštą, link.

— Kodėl jūs negalite taikiai sugyventi?

Kėjus jau pasiruošė atsikirsti seseriai. Jį sustabdė jos graudi veido išraiška.

— Tai Džodė pradeda, o ne aš.

— Aš suprantu, kad su ja nelengva.

Kėjus pašaipiai nusijuokė, išgirdęs ją taip sakančią.

— Ačiū, kad tu jai nepapasakojai apie poną Keitą. Mama niekada nesutiktų, kad mūsų kompanijoje dirbtų buvęs kalinys, nors jis ir būtų labai pavyzdingas tarnautojas.

Kėjus pakėlė antakį.

— Labai pavyzdingas tarnautojas? Ar ne per anksti daryti tokias išvadas?

— Mes dabar kalbame apie kitką,— griežtai pastebėjo sesuo.— Ar tu iš tikrųjų ją pakvietei?

— Ką? Larą Malori? Viešpatie, ir dėl ko visas tas triukšmas? Aš užėjau pas Bobį pavakarieniauti. Ji buvo su manim, nes aš ją vežiau iš aerodromo į namus. Tik tiek ir buvo. Ką, ar už tai mane reikia pakarti?

— Ji man paskambino.

Kėjaus susierzinimas akimirksniu dingo.

— Ką. . . ką?

— Visiškai netikėtai ji man paskambino praėjusią sa-

vaitę darbo telefonu, prisistatė, buvo labai maloni ir mane pakvietė pietauti.

Kėjus nepatikliai nusijuokė.

— Ji pakvietė tave pietauti?

Jis negalėjo patikėti.

— Aš pasimečiau. Aš nežinojau, ką atsakyti.

— Ir ką tu atsakei?

— Žinoma, aš atsisakiau.

— Kodėl?

— Kaip tu gali, Kėjau! Juk ta moteris sužlugdė Klarko politinę karjerą.

— Džeinelena, argi ta moteris panaudojo prievartą, grasindama pistoletu? — paklausė jis pašaipiai.— Taip pat labai abejoju, kad ji būtų pririšusi Klarką prie lovos. Nebent per meilės žaidimus.

— Kaip tu gali tai paversti juokais? — pasipiktino Džeinelena.— Apskritai, kieno tu pusę palaikai?

— Mūsų. Ir tu tai žinai.— Kėjus kurį laiką žiūrėjo į tolį, žaisdamas su tuščia stiklinaite.— Vis dėlto būtų įdomu priimti jos kvietimą. Norėtųsi žinoti, ką ji sugalvojo.

— Tu manai, kad daktarė ką nors sugalvojo?

Kėjus truputį patylėjo. Jis turi pripažinti, kad Lara Malori gerokai išaugo jo akyse po to, kai jis tapo jos atkaklios kovos už vaiko gyvybę liudytoju. Iš patyrimo Kėjus žinojo, kad netgi karo gydytojai retai taip kovoja už sužeistojo gyvybę.

Nepaisant drąsos ir sumanumo, parodytų sunkiausiu momentu, Lara, kaip ir anksčiau, buvo pagrindinė dramos veikėja, padariusi nepataisomą žalą Klarko karjerai. Lara ne šiaip sau atvažiavo į Iden Pasą, ją čia atvedė kažkoks stiprus stimulas. Jai kažko reikia. Lara jam taip ir pasakė, darydama užuominas apie vekselius, kuriuos privers jį apmokėti.

„Jūs nuskraidinsite mane į Montesangrę".

Nė akimirkai Kėjus nepatikėjo jos ketinimų rimtumu. Lara neslėpė blogos nuomonės apie tą šalį. Jos ten nenutempsi net su virve.

Kodėl Lara taip pasakė? Kad jį supykdytų? Kad jam apdumtų akis? Kad jis nesuprastų, kokie jos tikrieji tikslai?

— Ji nebūtų paskambinusi, jeigu jai ko nors iš tavęs nereikėtų,— pastebėjo Kėjus.

— Pavyzdžiui, ko galėtų reikėti?

— Velniai žino. Galbūt nors daiktelio Klarkui prisiminti. Arba ko nors abstraktaus, kažko panašaus į visuomeninį pripažinimą. Tu esi gerbiamas visuomenės žmogus. Gal Lara tikisi, kad pažintis su tavimi padės jai patekti į mūsų aplinką, o jai to būtinai reikia, norint turėti praktiką. Kitą kartą, kai ji paskambins. . .

— Jeigu ji paskambins.

— Būtinai paskambins. Daktarė gudri bobelė. Tad, kai tik ji paskambins, sutik. Susitikimas su ja gali būti visiškai naudingas.

— Mamą ištiks priepuolis.

— O kam jai apie tai pasakoti.

— Ji vis tiek sušnipinės.

— Na ir kas? Tu juk esi suaugęs žmogus. Tu gali pati spręsti, nors tavo sprendimai Džodei ir nepatiktų.

Džeinelena padėjo ranką Kėjui ant peties ir primygtinai paprašė:

— Prašom, Kėjau, susitaikyk su mama mūsų bendram labui.

— Aš stengiuosi, Džeinelena, bet ji spyriojasi.

— Tu klysti. Ji paprasčiausiai nežino, kaip būtų galima tau nusileisti, nepakenkus savo žmogiškam orumui. Mama sena ir irzli. Ji vieniša, blogai jaučiasi ir, man atrodo, ją baugina mirtis.

Kėjus pritarė seseriai visais punktais, bet nematė išeities iš padėties.

— Ką dar galiu padaryti, jau viską išbandžiau. Aš iš kailio neriuosi, kad jai įtikčiau. Netgi įteikiau gėlių. Tu žinai, kuo tai baigėsi,— su kartėliu prisipažino Kėjus.— Tegu mane suplėšo į gabalėlius, bet aš daugiau jai nesilankstysiu ir nebučiuosiu į vieną vietą.

— Aš neprašau, kad tu jai pataikautumei. Ji ne iš tų, kurią galima apmulkinti. Ji iš karto pastebės tavo nenuoširdumą. Tačiau ir tu taip pat turi su ja elgtis švelniau. Kai mama kalbėjo apie darbą, tu galėjai papasakoti, kur dirbai pastaruoju laiku.

— Aš neketinu jai girtis savo laimėjimais. Nematau jokio reikalo. Negana to, motina nesidomi mano reikalais. Džodei atrodo, kad aš skraidau dėl pramogos. Nors aš būčiau ir prezidento lėktuvo lakūnas, vis tiek jį būtų nepatenkinta.

Kėjus pastatė tuščią stiklinaitę ant padėklo; visa jo povyza rodė nusivylimą ir prislėgtą nuotaiką.

— Džodė nenori, kad aš čia likčiau. Kuo greičiau aš išvažiuosiu, tuo bus geriau.

— Nedrįsk taip galvoti. Ir nesugalvok išvažiuoti, nepagerinęs su ja santykių. Mama vis dar negali atsigauti po Klarko mirties. Ji mano, jog tai yra silpnumas, bet nepajėgia jo įveikti ir išlieja ant tavęs savo pyktį.

— Aš visada buvau berniukas pykčiui išlieti. Ji ėmė manęs nemėgti nuo pat pirmosios dienos, kai išvydau šį pasaulį, o tėvas nepadovanojo jai šešių tuzinų geltonų rožių.

— Tėvas ją įžeidė, Kėjau. Mama jį mylėjo, o jis įžeidė ją.

— Mama jį mylėjo!? —Kėjus garsiai prapliupo juoktis.

Džeinelena nustebusi ir pasimetusi žiūrėjo į brolį.

— Mama jį labai mylėjo. Nejaugi tu nesupranti?

Kėjus nespėjo atsakyti: kažkas paskambino į duris.

— Na pamatysi, viskas susitvarkys. Neabejok.— Džeinelena suspaudė jo ranką.— Eisiu atidaryti durų.

Kėjus netikėjo jos optimizmu. Jis įsipylė dar viskio ir išgėrė vienu ypu. Alkoholis nudegino burną ir virškinimo traktą, sudirgino skrandį. Išgėręs Kėjus nejautė ankstesnio malonumo.

Jam nežadino pasitenkinimo daugelis daiktų, kurie anksčiau patikdavo. Kas galėjo pagalvoti, kad meilės pasimatymas su moterimi gali sukelti tokių nemalonumų! Kėjus liūdnai žvelgė į gyvenimą ir negalėjo suprasti kodėl.

Kėjus kaltina dėl neseniai atsiradusios būsenos sužeidimą ir raiščių patempimą. Tačiau koja jo dabar beveik nevargino, o žaizda užgijo ir iš jos liko tik nedidelis patinimas ir rausvas randas.

Kas jam darosi?

Tikriausiai jį kankina nuobodulys.

Jis turėjo labai daug laiko apmąstymams. Mintyse Kėjus nuolatos grįždavo prie nelaimingo atsitikimo su Klarku ir visų tų neįmanomų momentų ir spėliojimų, nuo kurių jis patekdavo į padėtį be išeities. Jam reikėjo faktų ir tuo pačiu momentu jis bijojo jų ieškoti, nes kartu su jais galėjo paaiškėti kas nors netikėta. Po kiekvienu akmeniu, kurį pastaruoju metu jis išjudino iš vietos, knibždėjo šlykštūs kirminai, todėl kai ko apskritai geriau nereikėjo liesti.

Laimė, jis vėl daug skraidė. Jis pristatė Letę Leonard į Taileri visiškai ne dėl to, kad norėjo save išreklamuoti, bet nuo to laiko jam nedavė ramybės telefono skambučiai. Jis jau nuskrido kelis pelningus reisus ir jo dar laukė daug kitų. Kėjus ne per daug stengėsi uždirbti, bet atliekami pinigai niekada nepakenks. Ką Kėjus iš tikrųjų labai vertino, tai aktyvų gyvenimą ir laisvės jausmą, kurį patirdavo skrisdamas.

Kai dėl dvasios ramybės, tai nei gimtoji valstija, nei miestas, nei namas, kuriame gyveno, jam jos neteikė. Jis svajojo apie šalis, visiškai kitokias, negu buvo matęs anksčiau, kur kalbėtų nesuprantama kalba ir valgytų egzotišką maistą. Apie kokią nors nežinomą šalį, kur niekada niekas nebūtų girdėjęs apie Taketus.

Kėjus apvažiavo vos ne pusę pasaulio ieškodamas vietos, kur niekas nežinotų, kad jis yra Klarko Taketo brolis. Ir tiems ieškojimams nesimatė pabaigos. Nepažįstami žmonės labai greitai sužinodavo tiesą.

— Taketas? Ar jūs kartais nebūsite buvusio Techaso valstijos senatoriaus giminaitis? Jūs esate jo jaunesnysis brolis? Kas galėtų pagalvoti!

Klarkas buvo tas etalonas, su kuriuo Kėjų lygindavo visą gyvenimą.

„Kėjus jau beveik tokio pat ūgio kaip Klarkas".

„Kėjus bėgioja beveik taip pat greitai kaip Klarkas".

„Kėjus ne toks išauklėtas kaip Klarkas".

„Kėjus negavo garbės diplomo ne taip kaip Klarkas".

Galiausiai Kėjus pralenkė Klarką ūgiu. Būdamas jaunuolis, jis aplenkė Klarką sporte. Tačiau ir suaugusį jį

nemaloniai lygindavo. Nors ir keista, bet Kėjus niekada nepavydėjo Klarkui. Jis niekada nenorėjo būti panašus į brolį, bet visi aplinkui Klarką laikė pavyzdžiu, vertu pamėgdžioti ir kokiu Kėjus turi stengtis pasidaryti. Labiausiai už visus to norėjo Džodė.

Būdamas berniukas, Kėjus įsižeisdavo, kad motina taip akivaizdžiai teikia pirmenybę Klarkui. Džodė neatsisakydavo Kėjui aprišti praskelto keliuko, bet nė karto jo nepabučiavo. Atvirkščiai, Džodė jam pamokslaudavo už dūkimą. Jo mažų dovanėlių, nupieštų mokykloje paveiksliukų, Džodė niekada nesaugodavo, niekada neprisegdavo prie veidrodžio ant tualetinio stalelio; vos į juos metusi žvilgsnį, padėdavo į šoną.

Kai Kėjus pasidarė paauglys, jį skaudžiai žeidė jos šaltas elgesys. Iššaukiamas nenuolankumas ir nepaklusnumas buvo atsakymas į Džodės abejingumą ir atiduodamą primenybę Klarkui. Ji buvo patenkinta Kėjumi, kai jis sėkmingai žaidė už Iden Pasą „Velnių" futbolo komandoje, bet tai greičiau glostė jos savimeilę, negu lietė jį asmeniškai.

Kėjus iš visų jėgų stengėsi įrodyti Džodei, kad jo visiškai nejaudina jos elgesys su juo, kad jis gali nusispjauti į viską, bet širdies gilumoje išgyveno ir negalėjo suprasti, kodėl yra atstumtas.

Su branda atėjo supratimas, kad Džodė paprasčiausiai jam nejaučia motiniškos meilės. Negana to, Kėjus netgi jai niekada nepatiko. Ir niekada nepatiks. Jis jau liovėsi stengtis atspėti tą mįslę ir, atvirai sakant, jo jau niekas nebejaudino. Kėjus tai priėmė kaip faktą. Jis turėjo atsakyti už brolio nusižengimus. Klarkas įsipynė į istoriją su ištekėjusia moterimi, bet ne jis, o Kėjus buvo išbartas už „pasileidimą".

Prieš kelerius metus, kai Kėjus padarė galutinę išvadą, jog motina niekada jo nesupras, jau nekalbant apie meilę, jis nusprendė, kad visiems bus geriau, jog jis apskritai dings iš horizonto, o tai, tiesą pasakius, patenkino jo vidinį norą klajoti.

Dabar ir už tai jam buvo priekaištaujama.

Kėjų kankino nerimas ir nuobodulys, bet brolio mirties paslaptis nematomais siūlais jį rišo prie gimtųjų na-

mų. Jam geriau būtų buvę vėl išvykti ieškoti vietų, kur jis galėtų pasimesti minioje, bet vos tik jis pagalvodavo apie išvažiavimą, kai jam prieš akis iškildavo maldaujamas sesers veidas ir jis pasijusdavo kaltas.

Jos baimė buvo visiškai pagrįsta. Senėjimas ir jį lydinti sklerozė ypač gąsdino tokio tvirto charakterio kaip Džodė moteris. Kėjus negalėjo be sąžinės graužaties užkrauti ant Džeinelenos pečių rūpinimąsi motina. Jis pritarė sesers nuogąstavimui, jog užmaršumas ir minčių painiava buvo Džodės rimtesnės ligos negu senatvinis nukriošimas požymis. Jeigu Džodė netikėtai susirgs, jis sau nedovanos, kad yra už tūkstančių mylių nuo čia ir negali atvažiuoti. Nors Džodė jo nelaiko idealiu sūnumi, ji vis tiek yra jo motina. Jis neturi teisės išvažiuoti iš Iden Paso.

— Kur tu esi, Kėjau?

Paskendęs savo mintyse, jis ne iš karto atsisuko, išgirdęs nedrąsų sesers balsą.

— Pas tave atėjo.— Džeinelena žiūrėjo į jį keistu klausiamu žvilgsniu.

— Kas atėjo? Ko reikia?

— Tai moteris.

VIENUOLIKTASIS SKYRIUS

Lara pasitempė: ištiesė nugarą ir nutirpusias rankas bei kojas ir kelioms sekundėms sustingo tokioje pozoje. Pamažu ji atsipalaidavo, pasitrynė pirštų galiukais akis, paskui vėl užsidėjo akinius skaitymui.

Per ankstyvą vakarienę ji pažiūrėjo per televizorių vakaro žinias ir praleido kitą laidą, nežadėjusią jokių sensacijų. Skaitymas dabar taip pat jos neviliojo po tų senų įvykių Virdžinijoje, kurių dalyvė ji buvo. Nė vienas romanų autorius negalėjo sugalvoti intrigos su tokiais siužeto vingiais, netikėtumais ir katastrofomis, koks buvo jos gyvenimas per paskutiniuosius penkerius metus. Sunku pajusti simpatiją herojui, kurio nelaimės yra niekingos, palyginti su savo pačios bėdomis.

Neturėdama pramogų, Lara nusprendė paskaityti savo ligonių ligos istorijas. Gvildenti sudėtingas medicinos problemas jai visada būdavo mėgstamiausias užsiėmimas. Tuo metu, kai kiti jos kurso studentai nuo pirmo iki paskutinio kurso dejavo ir skundėsi, jog sunku mokytis, Larai mokymasis buvo poilsis. Ji brangino kiekvieną minutę, džiaugėsi daugybe knygų bibliotekoje, godžiai mokėsi sudėtingus ligų atvejus. Jokia Aladino ola jos negalėjo labiau suvilioti negu galimybė valandas ir dienas raustis medicinos žinynuose.

Priešingai jos tėvams, niekas iš jos profesorių arba bendrakursių jai nepriekaištavo už nepasotinamą žinių siekimą, niekas jai netvirtino, kad medicina — netinkama profesija gerai išauklėtai merginai, kuri gali pasireikšti labiau priimtinose ir paplitusiose srityse.

Lara, būdama trečioji savo grupėje, baigė Džonso Hopkinso universitetą, tobulinosi internatūroje ir gavo teisę pasirinkti ligoninę, kur turėjo išdirbti būtiną laiką. Jai glostė savimeilę santūrus kolegų susižavėjimas, kurie nenoromis turėjo pripažinti jos pranašumą, bet didžiausią malonumą suteikė pats gydytojavimo procesas. Paprasčiausias pasakytas ligonių „ačiū, daktare", jai buvo brangesnis už bendradarbių pagiriamąsias kalbas.

Deja, dabar tie laimingi momentai pasidarė reti. Štai kodėl Lara mėgdavo vartyti senas pacientų ligos istorijas ir peržiūrėti gydymo eigą nuo diagnozės iki pasveikimo.

Artėjančio automobilio burzgimas ją atitraukė nuo to darbo. Ji tikėjosi, kad automobilis pravažiuos pro šalį ir nustebusi išgirdo, kad jis įvažiavo į kiemą, apvažiavo namą ir sustojo prie užpakalinių durų. Lara padėjo į šoną ligos istorijas ir greitai nuėjo per kambarį prie užpakalinių durų. Ją apėmė nerimą keliantis pažįstamas jausmas. Kaip ir tą naktį, kai ant jos slenksčio pasirodė Kėjus Taketas su kraujuojančia šautine žaizda šone.

Viskas buvo taip panašu, kad, atidariusi duris, ji beveik nenustebo, pamačiusi jį ant laiptų. Tik šį kartą Kėjus atėjo ne vienas.

Lara smalsiai pažvelgė į merginą, po to nukreipė žvilgsnį į Kėjų.

— Aš esu nustačiusi priėmimo valandas, pone Taketai. Laikas būtų įsiminti. Tai nesunku. Ar jūs atėjote manęs aplankyti?

— Galima pas jus užeiti?

Kėjus nenorėjo su ja kivirčytis. Jo antakiai buvo suraukti, o lūpos suspaustos griežta siaura juostele. Jeigu jis būtų atėjęs vienas, Lara tikriausiai būtų užtrenkusi jam prieš nosį duris. Ji ir ketino tai padaryti, kai, pažvelgusi į merginą, pamatė ant jos veido ašarų pėdsakus. Merginos akys ir nosis buvo paraudusios ir šlapios, skruostai nuberti raudonomis dėmėmis. Ji taip stipriai spaudė rankoje šlapią popierinę servetėlę, kad jai net pabalo pirštų kauliukai.

Nepaisant matomų bėdos požymių, mergina buvo visiškai sveika, žydinti, kokių aštuoniolikos metų, tvirto sudėjimo, aukšta krūtine ir pilnomis šlaunimis. Ją būtų buvę galima pavadinti gražia, jeigu ne sielvarto apimtas veidas. Tamsūs, lygūs plaukai krito ant pečių. Jos rudų kupinų sielvarto akių žvilgsnis ir akivaizdus sumišimas sustabdė Larą.

Lara rankos mostu parodė įeiti į namą.

— Kuo galiu padėti?

Mergina tylėjo. Kėjus ją pristatė:

— Tai Helena Beri, daktare Malori. Jai reikia gydytojos pagalbos.

— Jūs sergate? — kreipėsi Lara į merginą.

Helena paslapčiomis žvilgtelėjo į Kėjų.

— Nevisiškai taip.

— Aš jums galiu padėti tik tuo atveju, jeigu man viską papasakosite. Jeigu norite, kad visapusiškai mediciniškai apžiūrėčiau, aš jus priimsiu rytoj rytą pačią pirmą.

— Ne! — paprieštaravo mergina.— Aš noriu pasakyti... Aš nenoriu, kad mane kas nors pamatytų... Aš negaliu...

— Jūs turite apžiūrėti Heleną.

Lara atsisuko į Kėjų, kalbėjusį vietoj merginos.

— Ją apžiūrėti kam? Jeigu ji sveika...

— Ją būtina ginekologiškai apžiūrėti.

Lara nustebusi ir nieko nesuprasdama pažvelgė į Kė-

jų, laukdama tolesnio paaiškinimo. Jis tylėjo, iš jo veido nieko nebuvo galima suprasti. Mergina nervingai kramtė apatinę lūpą.

— Helena,— švelniai paklausė Lara,— jus išprievartavo?

— Ne.— Ji papurtė galvą.— Nieko panašaus.

Lara su palengvėjimu atsiduso. Mergina aiškiai sakė tiesą.

— Aš ten palauksiu.— Kėjus staigiai apsisuko ir nuėjo koridoriumi į tamsų priimamąjį.

Jo išėjimas paliko tylią tuštumą. Prabėgo kelios sekundės, kol Lara prašneko. Ji nusišypsojo Helenai Beri padrąsinančia šypsena.

— Prašom čia užeiti.

Mergina nusekė paskui ją į kabinetą; Lara jai parodė į operacinį stalą.

— Ar man reikia pirma nusirengti?

— Ne. Aš ginekologiškai neapžiūrėsiu, kol mes neišsiaiškinsime kai kurių detalių. Negana to, aš niekada ginekologiškai netikrinu be medicinos sesers pagalbos, o jos dabar nėra.

Tai tenkino tiek Laros, tiek ir pacientės interesus. Visuomenėje, kur gydytojams būdavo iškeliama daugybė teismo bylų, juos kaltinančių nusikalstamu aplaidumu gydant ligonius, jie stengėsi visokiais būdais išvengti to pavojaus. Lara buvo ypač pažeidžiama dėl skandalo, susijusio su jos pavarde.

Merginos akys vėl prisipildė ašarų.

— Jus turite mane apžiūrėti. Aš turiu žinoti... Aš turiu žinoti, kad galėčiau nuspręsti, ką man daryti.

Pasimetusi mergina draskė į gabalėlius šlapią popierinę servetėlę. Lara paėmė merginą už rankos, kad sustabdytų jos nervinius judesius.

— Helena.— Jos balsas skambėjo švelniai, bet valdingai. Iš pradžių ji turi nuraminti ligonę.— Prieš pradėdama apžiūrinėti, aš turiu iš jūsų šį bei tą sužinoti.

Lara ištiesė ranką paimti kortelę bei plunksnakotį ir paprašė Heleną pasakyti savo vardą ir pavardę. Tai padaryti buvo galima ir neskubėti, bet kortelės pildymas suteikė merginai galimybę atsikvošėti. Helena gyveno

miesto apylinkėse. Jai sukako aštuoniolika metų ir tų metų gegužės mėnesį ji baigė vidurinę mokyklą. Jos tėvas dirbo telefono kompanijoje, motina buvo namų šeimininkė. Ji turėjo dvi jaunesnes seseris ir brolį. Šeimoje niekas nesirgo rimtomis ligomis.

— O dabar man pasakyk,— kreipėsi į ją Lara, padėdama į šoną kortelę,— kodėl tave pas mane atvežė ponas Taketas?

— Aš jo paprašiau. Aš nežinojau ką daryti.— Jos veidas susiraukė ir ji vėl ėmė kramtyti apatinę lūpą. Ašaros upeliais tekėjo jos putliais skruostais.

Lara dabar neabejojo, kokios problemos ją kankino ir tuojau priėjo prie reikalo.

— Tu manai, kad esi nėščia?

— Viešpatie! Aš esu tokia kvaila! — Taip kalbėdama, Helena griuvo ant operacinio stalo, prisitraukė kelius prie krūtinės ir ėmė raudoti dar garsiau.

Lara greitai prie jos priėjo ir vėl paėmė už rankos.

— Helena, prašom nusiraminti. Mes dar nieko tiksliai nežinome. Galbūt tu verki visiškai be reikalo. Galimas dalykas, tai yra tariamas aliarmas.

Jos balsas skambėjo ramiai ir raminamai, bet ji vos negriežė dantimis. Koks neapsakomas noras dabar ją apėmė turėti užtaisytą šratinį šautuvą, kad įvarytų į vieną vietą Kėjui Taketui šratų. Vienas dalykas suvedžioti neištikimas žmonas, tokias kaip Darsė Vinston, kitas dalykas — mokinę.

Lara priglostė išsidraikiusias Helenos tamsių plaukų sruogas.

— Kada tu paskutinį kartą sirgai mėnesinėmis?

— Prieš šešias savaites.

— Vadinasi, tu praleidai tik vieną mėnesį? Tai nereiškia, kad tu būtinai turi būti nėščia.

Helena iš visų jėgų papurtė galvą.

— Ne, reiškia. Aš visada sergu reguliariai.

„Galimas dalykas, ji yra teisi,— pagalvojo Lara,— *bet yra daugybė priežasčių, užtrukti mėnesinėms, o nėštumas yra viena iš jų".* Tačiau patirtis jai kuždėjo, kad ligoniai geriau už gydytojus susigaudo, kaip funkcionuoja

jų organizmas. Ji negalėjo visiškai nepaisyti Helenos tvirtinimo.

— Tu turėjai lytinių santykių.

— Taip.

— Ir nesisaugojai?

Helena kaltai palinksėjo galvą.

Lara susikrimto, kad paaugliai mokiniai, kaip ir anksčiau, nenaudoja prezervatyvų, pačios paprasčiausios ir pigiausios, bet patikimos priemonės nuo nėštumo ir venerinių ligų. Tokiame miestelyje kaip Iden Pasas atviras pokalbis apie tokias priemones tikriausiai būtų sutikęs konservatyviai nusiteikusių tėvų ir religinių bendruomenių pasipriešinimą. Tačiau labai svarbu, galima sakyti, tai gyvybės ir mirties klausimas, įtikinti paauglius, kuo jie rizikuoja atsisakydami apsisaugojimo priemonių.

— Ar jauti kokius nors krūtų pasikeitimus?

— Kažkokių yra, bet apskritai, kaip paprastai. Tarp kitko, aš jau pasinaudojau naminiu testu nėštumui nustatyti.

— Ir kokie rezultatai? Teigiami?

— Jokių abejonių.

— Tokie testai pakankamai patikimi, bet visada išlieka galimybė suklysti. Nueik į tualetą. Aš šiandien padarysiu išankstinius šlapimo tyrimus.

— Gerai. Tik aš tikrai esu nėščia.

— Ar tai tavo pirmas nėštumas?

— Taip. Jeigu taip, tai jis mane užmuš.

Helena nuėjo į greta kabineto buvusį tualetą. Pagalvojus apie tai, kad Kėjus ramiausiai sėdi priimamajame, Larai užvirė kraujas; ji vos ten nenulėkė, kad jam pasakytų savo nuomonę apie jį. Tačiau ją sustabdė Helenos pasirodymas.

— Aš padėjau menzūrėlę ant bakelio.

— Puiku. O dabar gulkis ant stalo ir pasistenk atsipalaiduoti.

Po kelių minučių pasitvirtino patys blogiausi Helenos būgštavimai.

— Aš taip ir maniau,— suaimanavo ji, kai Lara pasakė, jog akivaizdūs visi nėštumo požymiai. Helena vėl

pravirko. Lara ją apkabino ir laikė apkabinusi tol, kol rauda virto sausu, kankinamu kūkčiojimu.

— Aš nenoriu tau duoti kokių nors raminamųjų, kol negausiu galutinių rezultatų. Ar nori ko nors atsigerti?

— Kokos, jeigu galima.

Lara ją paliko minutėlei, kol nuėjo atnešti kokakolos. Kai ji grįžo, nors Helena tyliai verkė, bet jau buvo save suėmusi į rankas. Ji godžiai išgėrė kelis gurkšnius.

— Helena, vadinasi, kūdikio tėvas tavęs negali vesti?

— Ne,— sušnabždėjo ji.— Kūdikis jam visiškai nereikalingas.

Pykčio banga pakilo iki Laros gerklės.

— Suprantama. O kaip tavo tėvai? Jais galima pasikliauti?

— Jie mane myli.— Helenos skyse vėl pasirodė ašaros.— Tėvai neišvarys manęs iš namų. Bet tėtė yra mūsų bažnyčios seniūnas. Mama... Ką čia bekalbėti, jie tiesiog numirs iš gėdos.

— O tu nori išsaugoti kūdikį?

— Nežinau.

— Tu visada gali jį atiduoti įvaikinti.

Mergina liūdnai palingavo galvą.

— Nemanau, kad jis leistų taip padaryti. Negana to, jeigu aš turėsiu kūdikį, negalėsiu su juo išsiskirti.

— Ar tu galvoji apie abortą?

— Tikriausiai tai vienintelė išeitis.— Helena sukūkčiojo ir prispaudė prie nosies popierinę servetėlę.— Tik... tik, suprantate, aš jį myliu. Aš nenoriu žudyti jo kūdikio.

— Tu dar turi laiko pagalvoti,— švelniai pasakė Lara, glostydama merginos ranką.

— Jeigu aš ryšiuosi daryti abortą, ar jūs padarysite, kad niekas nesužinotų?

— Atleisk, Helena, bet nepadarysiu. Aš nenutraukinėju nėštumo.

— Kodėl?

Lara matė savo vaiko mirtį ir nutraukti gyvybę gemalui jai neužtektų jėgų, nebent jeigu reikėtų gelbėti motiną.

— Tai principo dalykas,— paaiškino ji merginai.— Bet jeigu tu iš tikrųjų esi nėščia ir nuspręsi daryti abortą, aš viską sutvarkysiu.

Helena linktelėjo, bet Lara abejojo, ar ji supranta, kas yra toks žingsnis. Sielvartas padarė ją abejingą visiems aplinkiniams. Lara patapšnojo merginai per ranką ir pasakė, kad ją trumpam paliks.

— Gulėk ramiai ir baik gerti koką.

Lara išėjo į vestibiulį ir sukaupė visas jėgas prieš būsimąjį pokalbį. Įėjusi į priimamąjį, ji spragtelėjo jungiklį ir šalta, negailestinga dirbtinė šviesa užliejo kambarį. Kėjus pusiau gulėjo ant vienos kėdžių. Markstydamasis nuo netikėtai plykstelėjusios ryškios šviesos, jis lėtai atsistojo.

— Kodėl jūs atvežėte merginą pas mane? — piktai paklausė ji.

— Jūs sakėte, kad jums reikia ligonių.

— Labai dėkoju už rūpestį,— kandžiai pasakė ji,— bet aš nenorėčiau kištis į jūsų dar vieną romanėlį.

Kėjus sukryžiavo rankas ant krūtinės.

— Sprendžiant iš jūsų tono, Helena neapsiriko. Ji nėščia?

— Pagal visus požymius, taip.

Kėjus nuleido galvą ir tyliai vingriai nusikeikė.

— Kaip aš suprantu, jums tai liūdna naujiena.

Kėjus staigiai pakėlė galvą.

— Tiesa, daktare. Visiškai ne laiku.

— Jūs turėjote apie tai anksčiau pagalvoti, prieš guldamas į lovą su tokia nepatyrusia mergina kaip Helena. Kodėl jūs nenaudojote apsisaugojimo priemonių? Tikriausiai toks didelę patirtį turintis donžuanas visada turi prezervatyvų. O gal jūsų vyriškasis „aš" draudžia naudoti tokį daiktą?

— Palaukite...

— Klarkas man pasakojo apie jūsų satyro * polinkius. Aš maniau, kad jis perdeda, bet, pasirodo, jis buvo teisus. „Kėjaus Taketo moterys". Kas tai — kažkas panašaus į klubą? Norint būti jo nariu, būtina tik viena sąlyga:

* Satyras — sen. graikų mitologijoje — miškų dievybė, pasižymėjusi gašlumu.— *Vert. pastaba.*

perguleti su jumis.— Lara degino jį piktu žvilgsniu.— Galbūt reikėtų pakeisti pavadinimą „Nepilnametės Kėjaus Taketo mergaitės"? — tyčiojosi Lara.— Kas su jumis darosi? Ar jūs senstate? Ar jūs ėmėte abejoti savo vyriškais sugebėjimais? Ir norėdamas sulaikyti prabėgančią jaunystę, jūs ėmėte naudoti tokį eliksirą kaip mokinių glamones?

— Koks jūsų reikalas? — Truputį prisimerkęs, jis meilikaujamai pridūrė: — Pavydite?

Lara susigriebė save keikdama už tai, kad nusileido iki Kėjaus lygio. Atidarė savo užnugarį kontratakai. Šaltu profesionalo balsu ji pasakė:

— Helena rimtai galvoja apie abortą. Aš sutinku jai padėti, kol ji tvirtai apsispręs. Aš jai padėsiu, jeigu Helena čia ateidinės viena, be jūsų.

— Ji čia apskritai daugiau nebepasirodys. Mes tik norėjome sužinoti taip ar ne.— Kėjus įkišo ranką į užpakalinę nutrintų džinsų kišenę ir ištraukė piniginę.— Kiek aš jums skolingas?

— Jūs man nieko neskolingas, bet aš noriu gauti šį bei tą mainais.

— Ką? Ne, aš pabandysiu atspėti. Kas čia galėtų būti? Nemokamas skridimas iki Tombuktu?

Kaip Lara ir tikėjosi, Kėjus nepamiršo jų paskutinio pokalbio ir todėl nenustebo dėl jo sarkazmo, kurį ji praleido pro ausis negirdomis.

— Aš noriu, kad jūs man pažadėtumėte...

— Aš nieko nepažadu moterims. Nejaugi Klarkas jums apie tai nesakė, pasakodamas apie mano lytinį gyvenimą?

Ji stengėsi nepakelti balso.

— Aš daugiau nebenoriu, kad jūs verstumėte ant manęs savo purvą. Jau antrą kartą jūs ateinate pas mane su savo nešvariais reikalais. Prašau daugiau manęs į tuos reikalus nepainioti. Aš nenoriu būti jūsų romantinių santykių su mokinėmis bendrininkė.

— Ar tai jau viskas, ką norėjote pasakyti?

— Taip, viskas.

Kėjus priėjo prie jos visiškai arti, taip arti, jog jų drabužiai lietėsi. Ji jautė jo kūno šilumą, jo kvėpavimą

ant savo pakelto į jį veido. Kėjus buvo įsiutęs. Dar akimirka ir ji būtų pasitraukusi atgal, jeigu ne tvirtas pasiryžimas atsilaikyti iki galo.

— Keista, daktare,— prašneko jis beveik pašnibždomis.— O aš maniau, kad tie patys romantiniai nuotykiai jums labai patinka.

Minutėlę Lara narsiai atlaikė jo mėlynų akių žvilgsnį, paskui pasitraukė atgal kelis žingsnius ir atsuko jam nugarą.

— Aš bandžiau nuraminti Heleną, bet man nepavyko,— pasakė Lara per petį.— Jeigu jūs dar turite nors trupučiuką padorumo, būkite šiandien jai švelnesnis. Nekaltinkite jos niekuo. Nepriekaištaukite. Jūs turite su ja elgtis kantriai ir suprantančiai, kol ji sprendžia tą sudėtingą problemą.

— Dėkoju už patarimą, aš puikiai tinku gydančiojo žaizdas vaidmeniui.

Lara metė į jį piktą žvilgsnį, apsisuko ir išėjo iš priimamojo. Prieš įeidama, ji pabeldė į apžiūrėjimo kambario duris. Helena gulėjo aukštielninka ant minkšto stalo ir žiūrėjo į lubas, padengtas garso nepraleidžiančiomis plokštėmis. Lara su palengvėjimu pamatė, kad ji nebeverkia.

Lara prisivertė nusišypsoti, tikėdamasi, kad jos šypsena neatrodo pernelyg nenatūrali.

— Kaip jautiesi?

— Geriau.

— Puiku. Kėjus tavęs laukia.

Ji padėjo Helenai nulipti nuo stalo ir jos išėjo į koridorių. Taketas jų laukė prie užpakalinių durų, pasiruošęs greitai ir nepastebimai pasprukti. Jeigu pasakytumei, kad jo dorovingumas prilygo gatvės katino dorovingumo supratimui, reikštų įžeisti visą katinų giminę. Beliko tik apgailestauti, kad Kėjaus charakteris neatitiko jo išvaizdos.

Pro prasegtą marškinių apykaklę buvo galima matyti tik dalį plačios krūtinės, kurią tada Lara matė apnuogintą. Džinsai glaudžiai aptempė jo siaurus klubus ir grakščias kojas. Klarkas retai vilkėdavo kasdieniais drabužiais, o džinsų niekada nemūvėdavo. Lara nebuvo ma-

čiusi nei jo, nei Rendalo su kaubojiškais batais. Kėjaus batai liudijo, kad pabuvojo nemaloniuose įvykiuose.

„Kėjaus Taketo moterys",— pagalvojo Lara su kartėliu. Ar gi buvo galima stebėtis, jog jis, būdamas tokios žavios išvaizdos, turėjo pasisekimą tarp moterų. Per kokį mėnesį jis spėjo pergulėti su Darse Vinston ir aštuoniolikmete Helena. O ką ji žino apie kitas? Jo meilės nuotykis su Darse buvo niekai, palyginti su pasismaginimu, kurio jis ieškojo ir rado, užmegzdamas ryšius su gerokai jaunesne už save ir nepažįstančia gyvenimo mergina. Lara nusivylė juo ir tai, neaišku, kodėl, jai kėlė nerimą.

Reikia deramai įvertinti tai, kad, pamatęs Heleną, jis išskėtė rankas ir mergina puolė jam į glėbį. Kėjus kelias akimirkas ją stipriai spaudė prie savęs ir pasilenkęs prie jos kažką tyliai šnabždėjo į ausį, bet Lara negalėjo suprasti nė žodžio. Tarp kūkčiojimų Helena linkčiojo prispaustą prie jo krūtinės galvą.

Paskui, paleidęs ją iš glėbio, Kėjus pasakė:

— Palauk manęs automobilyje, brangioji. Tuojau važiuosime.

Išeidama Helena trumpai padėkojo Larai. Kėjus tylėjo, kol Helena įlipo į automobilį ir tik paskui pasakė:

— Aš pasirūpinsiu, kad ją prižiūrėtų patyręs gydytojas, bet juo būsite ne jūs.

Lara pasigailėjo, kad praranda pacientę; be to, tai kaina, kurią ji sumokėjo už jam pasakytą moralą. Šį kartą ji susilaikė nepasakydama nė žodžio, dėl kurio vėliau galėtų gailėtis, ir tik linktelėjo jam. Lara nenorėjo dar kartą susibarti.

Tačiau Kėjus jai sudavė atsisveikinimo smūgį.

— Čia važiuodamas aš išgirdau per radiją su jumis susijusį pranešimą. Letė Leonard mirė.

Kėjus buvo ne vienintelis, išgirdęs apie mergaitės mirtį. Džodė taip pat sužinojo naujieną.

Iden Pasas buvo pusiaukelėje tarp Dalaso Techase ir Šrivporto Luizianoje. Tokia geografinė padėtis leido Iden Paso gyventojams žiūrėti daugybę televizijos programų. Kabelinė televizija sudarė galimybę žiūrėti trijų pagrin-

dinių televizijos kompanijų, taip pat SNN ir kitų svarbiausių stočių programas.

Iš vietinių laidų Džodė visada žiūrėdavo laidas iš Tailerio. Ji asmeniškai pažinojo stočių savininkus ir žinojo visus laidų diktorius. Žiūrėti laidas iš Tailerio — tai tas pats kaip susitikti su senais pažįstamais savo namuose.

Tą vakarą Džodė jautėsi labai pavargusi. Barnis su Kėjumi atėmė jai paskutines jėgas. Susipykimas plius jų pokalbis apie Klarką Jaunesnįjį išvargino Džodę ir morališkai, ir fiziškai. Nors jau praėjo daugiau kaip dvidešimt metų nuo vyro mirties, mintys apie jį visada ją suerzindavo ir sukeldavo prislėgtą nuotaiką.

Po to, kai Džodė supykusi išėjo iš valgomojo, nuėjo į savo kambarį, įjungė televizorių ir dešimtą valandą, kai buvo skaitomos žinios, jai jau visiškai lipo akys. Ji pusiau gulėjo lovoje, atsirėmusi į pagalves, bet pranešimas apie Letę Leonard ją pažadino iš miego.

Tuojau pat prabudusi, Džodė, pasinaudodama distanciniu valdymu, padidino garsą. Pranešimas buvo trumpas ir kartu buvo rodoma Letė su ilgaausiu šunimi, sėdinti prie kalėdinės eglutės tarp daugybės dar neišvyniotų dovanų.

Diktorius liūdnu veidu priminė žiūrovams neseniai įvykusį tragišką įvykį Iden Pase ir sudėtingą operaciją, deja, tik trumpam pratęsusią Letės gyvybę. Mergaitė staiga mirė nuo plaučių embolijos, kuri buvo netikėta ir ją gydžiusiems gydytojams, ir jos šeimai, įsitikinusiai, kad mergaitė visiškai pasveiks. Pasakojimas apie Letę Leonard užėmė ne daugiau kaip 20 sekundžių eterio laiko.

Džodė pritildė garsą, numetė antklodę ir atsikėlė iš lovos. Ji užsirūkė cigaretę ir, giliai įtraukdama ir lėtai išpūsdama dūmus, ėmė vaikščioti atgal ir pirmyn po kambarį.

Pranešime nebuvo paminėta nei daktarė Lara Malori, nei Kėjus. Tikriausiai praeis plačiosios visuomenės nepastebėtas ir vieno, ir kito dalyvavimas šituose įvykiuose. Kai dėl pačios Džodės, jai tas faktas buvo kaip akmenukas, įkritęs į batą. Jis nedavė jai ramybės.

Velniai rautų, kiek kartų ji kalė Kėjui į galvą, kad jis laikytųsi kuo toliau nuo tos moters. Sūnus ne tik ne-

paklausė motinos, bet dar ir padėjo daktarei gelbėti mirštantį vaiką. Džodė negalėjo leisti, kad Lara Porter taptų vietine didvyre.

Tačiau, ar ji liks didvyrė dabar, kai vaikas mirė? Ir apskritai, kas tai yra embolija? Kas ją sukelia? Ar galima jos išvengti? Džodė nežinojo, bet tiksliai žinojo, kad pasiruošusi iš kailio išsinerti, jog sužinotų, ar dėl viso to nėra Laros Malori kaltės.

Džodė vis dar kūrė savo strategiją, kai į kambarį įėjo Džeinelena jai palinkėti labos nakties. Džodė neatsakė į Džeinelenos apkabinimą. Ją visada erzindavo švelnių, net pačių nuoširdžiausių, jausmų reiškimas; jos nuomone, tai buvo beprasmis laiko gaišinimas.

Kvaila, kad ji negali atsikratyti kai kurių prisiminimų, pavyzdžiui, šešių tuzinų geltonų rožių, kurias jai padovanojo Klarkas Jaunesnysis, pasaulį išvydus Klarkui Trečiajam. Jų prisiminimas turėtų nuvysti ir virsti dulkėmis kaip geltonų rožių žiedlapiai. Kodėl ji negali pamiršti tų gėlių? Kas jose slypi, kad ji nuolatos jas prisimena?

— Labanakt, mama. Pabandyk užmigti. Nesugalvok keltis ir rūkyti vidurnakty. Tai tau kenkia.

Kai tik paskui Džeineleną užsidarė durys, Džodė užsirūkė kitą cigaretę. Laikydama rankoje cigaretę, ji geriau galėjo susitvarkyti su savo mintimis. Pasitaikydavo, jog ji gulėdavo nemiegodama valandų valandas, tamsoje rūkydama. Džeinelena to nežinojo, vadinasi, jos nekankino nereikalingais priekaištais.

Džeinelena. Kas jai darosi pastaruoju metu? Ji yra išsiblaškiusi, dažnai ilgai žiūri į tolį susimąsčiusiu, idiotišku veidu. Pasitaiko, jog dukra susijaudina dėl visiško menkniekio. Mažmožiai, į kuriuos ji anksčiau nebūtų kreipusi jokio dėmesio, dabar ją išmuša iš pusiausvyros. Ji visiškai nebepanaši į save. Tikriausiai koks nors hormonų sutrikimas.

Tačiau Džodė negalėjo gaišti laiko dėl dukters, kai ją be paliovos kankino mintys apie Kėjų. Jis yra visiškai nepakenčiamas nuo to laiko, kai išvydo šį pasaulį, ir dar iki gimimo, kai ji dvidešimt šešias valandas negalėjo pagimdyti. Dvidešimt šešios košmariškų kančių valan-

dos vienatvėje, nes niekur negalėjo rasti Klarko Jaunesniojo.

Kėjus išvydo pasaulį tą pačią minutę, kai jo tėvas, kvepėdamas svetimais kvepalais, atvažiavo į ligoninę. Tada ir prasidėjo jos vargai su Kėjumi. Dar neįkvėpęs oro, jis jau ėmė ją erzinti ir naujagimis tai iš karto pajuto. Jų abipusis priešiškumas dar labiau sustiprėjo Kėjaus vaikystės metais, kai jis negalėjo susilaikyti nuo nuolatinių išdaigų ir išdykavimų.

Džodė norėjo, kad jis augtų kaip tiksli Klarko Trečiojo kopija, bet abu broliai buvo visiškai nepanašūs. Klarkas visu savo elgesiu troško įtikti Džodei. Jis iš visų jėgų stengėsi užsitarnauti jos pagyrimą. Jo nebūdavo galima nuraminti, jeigu Džodė pareikšdavo savo nepasitenkinimą.

Kiek Klarkas bandė įsiteikti motinai, tiek Kėjus stengėsi ją išvesti iš kantrybės. Ko Džodė iš jo reikalaudavo arba tikėdavosi, Kėjus būtinai padarydavo viską atvirkščiai. Kėjus būdavo laimingas, kai Džodė reikšdavo savo nepasitenkinimą; jam tai teikė džiaugsmo. Daug kartų ji savęs klausdavo, ar jis nesitrenkė automobiliu į medį vien dėl to, kad sužlugdytų jos svajones apie futbolininko profesionalo karjerą. Būdamas užsispyręs, jis galėjo rizikuoti gyvybe, kad tik nepaklustų jos norams.

Širdies gilumoje ji didžiavosi jo dabartine sėkme, bet nepajėgė garsiai prisipažinti, nes tai būtų reiškę, jog sūnus daug ką pasiekė gyvenime be jos pagalbos.

Viena priežasčių, kodėl Kėjus taip mylėjo savo darbą, buvo ta, kad jis galėdavo būti toli nuo namų. Ir nors Kėjus ir Džeinelena abu tai neigė, Džodė žinojo, kad Džeinelena jį iškvietė į namus, kad jis būtų jai mirštant. Jai tai kėlė nuoširdų pasibjaurėjimą. Jeigu jis anksčiau galėjo į ją nusispjauti, tai dabar niekas nepasikeitė. Jis niekada jos nemylėjo ir niekada nepamils. Ir nėra ko čia burnos aušinti. Kam apsimetinėti, kad jie vienas kitam puoselėja kokius nors jausmus? Kėjus su Džeinelena mano, kad ji tuoj tuoj nukratys kojas. Džodė tai perskaitė jų akyse. Palaukite, aš jums padarysiu siurprizą!

Džodė sukikeno tamsoje ir tuojau pat užsikosėjo nuo tabako dūmų. Įdomu, kaip jiems patiks jos ilgaamžišku-

mas? Visą savo gyvenimą ji mokėjo žmones užklupti netikėtai. Su Džode Taket reikėjo būti atsargiam. Jeigu kas nors netiki, tegu paklausia Ferguso Vinstono.

Džodė vėl nusijuokė ir šį kartą skausmingai užsikosėjo; tai jai priminė, kad apie ilgaamžiškumą ne jai reikėtų spręsti.

Nuliūdusi ji ėmė keikti likimą. Džodė nenorėjo mirti. Ji dar turėjo daug reikalų, o svarbiausia — ji privalo išgyvendinti iš Iden Paso tą kalę Porter. Klarkas tikriausiai kuoktelėjo arba jam užėjo proto užtemimas, kai jis iš pradžių nupirko, o paskui užrašė testamentu jai daktaro Patono praktiką. Įdomu, kuriuo galu jis tada galvojo?

Kėjus ir Džeinelena net nenumanė, koks pavojingas visai jų šeimai ir viskam, kas jiems brangu, yra Laros Malori buvimas Iden Pase.

Džodė dar nenustatė, kas privertė daktarę persikelti į Iden Pasą. Ir vis dėlto ji gerai žinojo, kaip ir tai, kad saulė kyla rytuose, jog ta moteris čia atvažiavo ne vien tik dėl Klarko palikimo. Vadinasi, jai reikia dar kažko, nes kitaip ji paprasčiausiai pelningai parduotų daktaro Patono praktiką ir niekada nesibrautų į Taketų valdas. Ji čia atvyko, turėdama kažkokį tikslą. Džodė bijojo aiškintis kokį tikslą, bet tai padaryti reikėjo prieš tai, kai ji pati arba kuris nors šeimos narių pateks į Laros Porter paspęstus spąstus.

Ji, Džodė Taket, savo jėgomis ištrūko iš skurdo ir ištekėjo už turtingiausio žmogaus apygardoje. Ne veltui Džodė daugelį metų vadovavo nepriklausomai naftos kompanijai, ne veltui tapo asmenybe, kurios bijojo ir kurią gerbė; tokių aukštumų nepasieksi, gulėdamas prieš saulę ir bandydamas atspėti kitų žmonių ketinimus. Džodė visada pirmoji ko nors imdavosi, kol kiti dar nespėdavo susigaudyti. Gyvatė barškuolė visada puola pirmoji, nelaukdama, kol jai prispaus uodegą.

Džodė dar ilgai nemiegojo, rūkė ir kūrė įvairius planus. Kol surūkė iki filtro paskutinę cigaretę, ji jau žinojo nuo ko pradėti.

Darsė atidarė automobilio langus. Vėjas išdraikė jos šukuoseną, bet ir išsklaidė tabako dūmus, kuriais jį per-

sigėrė bare. Šis kvapas galėjo sukelti Ferguso įtarimą. Senelių namuose, kur gyveno jos motina, buvo griežtai draudžiama rūkyti. Lankymasis šioje prabangioje įstaigoje buvo geras pretekstas vakarinėms išvykoms. Pastaruoju metu ji vakarais išeidavo kur kas dažniau negu paprastai, norėdama atgauti savigarbos jausmą. Ponas Kėjus Taketas gerokai pasidarbavo, kad palaužtų jos savo vertės pajautimą.

Mintis, jog ją metė, graužė kaip piktas kirminas. Štai kodėl paskutiniu laiku jos niekas nedžiugino. Darsė negalėjo susirasti jokio kito vyro, kol neatkeršijo Kėjui už įžeidimą.

Darsė netgi neturėjo galimybės jam parodyti, kokia ji abejinga jam. Keista, bet Kėjus nepasirodė nė vienoje populiarioje užeigoje. Mieste kalbėjo, kad jis daug skraido, skrenda čarterinius reisus iš Dalaso į Litl Roką ir netgi į pietus iki paties Korpus Kriščio. Betgi negalėjo jis skraidyti kiauras dienas ir naktis? Ką jis veikia tarp reisų? Kur leidžia laisvą laiką?

Gal su kita moterimi? Jos ausies nepasiekė tokios apkalbos, bet argi tokiame miestelyje ką nors nuslėpsi? Jo vardo nesiejo su jokia vietine gražuole, išskyrus...

Darsė pašoko kaip nuo smūgio.

— Negali būti,— ištarė ji garsiai.

Kėjus Taketas ir Lara Malori? Juos kartu minėjo, kai jie vežė mergaitę į Tailerį, bet šiuo atveju nieko įtartino nebuvo.

Be to, daktarė išgarsėjo kaip žinoma širdžių ėdikė. Ji turėjo romaną su meilužiu tiesiog savo vyro panosėje. Netgi Darsė turi daugiau sąžinės ir sveiko proto, kad neįsiveltų į tokią avantiūrą.

Tiesa, kai kurie vyrai labiau mėgsta moteris, pasiruošusias rizikuoti, ir tai suteikia nuotykiui ypatingą skonį ir įkarštį. Džeimsas Bondas apdovanodavo savo dėmesiu anaiptol ne vienuolynų skaistuoles.

Dorsė iš visų jėgų suspaudė vairą. Jeigu jau Kėjus užmezgė slaptą romanėlį su buvusia savo tikro brolio meiluže, ji jau pasistengs, kad ta žinia pasiektų kiekvieno Rytų Techaso gyventojo ausis. Ji pasirūpins, kad jis taptų visuotiniu pajuokos objektu. Tik pagalvokite, jis pasi-

gviešė ant svetimų nuograužų! Na ir na! Tokio idioto neverta gailėtis.

Tačiau ganduose turi būti nors truputėlis tiesos, nes kitaip pajuokos objektu taps ji pati. Kaip reikėtų įsitikinti, kad jis mylisi su Lara Malori? Ji netgi jos nepažįsta. Lara Malori tuojau pat įtars ką nors negera, jeigu Darsė ims jai piršti savo draugystę. Lara Malori protinga moteris.

Kaip jai užmegzti artimus ryšius su daktare Malori, nesukėlus jai įtarimo? Reikėtų gerai pagalvoti, bet Darsė neabejojo, jog ras būdą susidraugauti su daktare.

Darsė atrakino duris savo raktu ir, nedegdama šviesos, ant pirštų galų įėjo į namą, kad neprižadintų Ferguso ir Heveros, miegojusios antrame aukšte. Ji nenorėjo teisintis vyrui dėl vėlyvo grįžimo. Darsė nemėgo jam meluoti ir kiek galėdama vengė tai daryti.

Eidama pro svetainę, ji pastebėjo, kad Fergusas ir Hevera pamiršo išjungti televizorių. Darsė įėjo į kambarį ir kai ėjo pro odinę sofą, nuo jos pašoko dvi išsigandusios būtybės. Iš nuostabos šūkaudamos, jos ėmė ieškoti išmėtytų drabužių.

Darsė uždegė šviesą, vienu žvilgtelėjimu įvertino padėtį ir rūsčiai paklausė, nors ir taip viskas buvo aišku.

— *Kas čia, po velnių, darosi?*

DVYLIKTASIS SKYRIUS

Pirmosios baptistų bažnyčios pastorius įteikė Viešpačiui Letės vėlę ir tarė paskutinį žodį prie mažo balto karsto. Širdį veriantį Marionos Leonard dejonė aidu atsiliepė virš kapinių, sukeldama ją girdėjusiųjų širdyse siaubą. Džekas Leonardas tylėjo, bet ašaros tekėjo jo išblyškusiu, sulysusiu veidu, kai jis jėga atitraukė žmoną nuo dukters karsto. Tas kraupus vaizdas buvo ne svetimoms akims. Atėjusieji į laidotuves ėmė skirstytis.

Lara stovėjo paskutinėse minios eilėse, stengdamasi likti kuo mažiau pastebima. Ji pasisuko, norėdama eiti, kai ją apakino ryškus fotokameros blyksnis. Instinktyviai Lara pakėlė ranką, norėdama apsisaugoti nuo šviesos. Pirmą blyksnį pasekė antras, po to — trečias.

— Ponia Porter, ką jūs manote apie tai, kad Leonardai jums iškėlė bylą dėl nusikalstamo nerūpestingumo?

— Kas yra! — Kažkas prikišo prie jos burnos mikrofoną. Ji pastūmė jį į šoną.— Ką jūs kalbate? Be kita ko, aš esu daktarė Malori.

Violetinės dėmės prieš jos akis pagaliau dingo ir ji priešais save pamatė minią reporterių, užstojusių jai kelią.

Lara pasuko į kitą pusę. Minia puolė paskui ją. Kai kurie reporteriai, matyt, atstovavo televizijos stotims: jų operatoriai, nukreipę į ją kameras, bėgo greta. Kiti — laikraščių bendradarbiai, kuriuos lydėjo paprasti fotografai su nepakenčiamai akinančiais blyksniais. Prieš penkerius metus Lara gerai susipažino su viešosios informacijos priemonių atstovų aparatūra.

Ką čia veikia spauda? Ko jai iš jos reikia? Jai pasirodė, kad vėl kartojasi buvęs košmaras.

— Prašom mane praleisti.

Atsisukusi atgal, ji pamatė, kad kiti Letės Leonard laidotuvių dalyviai susibūrė grupelėmis ir kalbėjosi prislopintais, bet sujaudintais balsais, komentuodami naują spektaklį. Nors ne Lara jį surengė, bet ji per prievartą pasidarė šio spektaklio pagrindinė veikėja.

— Ponia Porter?

— Kartoju: mano pavardė *Malori*,— primygtinai kalbėjo Lara.— Daktarė Malori.

— Bet jūs buvote velionio JAV pasiuntinio Rendalo Porterio žmona?

Lara nuskubėjo per tvarkingai nupjautą pievutę kelio link, kur virtine už katafalko ir balto limuzino stovėjo automobiliai ir jos automobilis tarp jų.

— Ar jūs esate ta pati Lara Porter, kuri buvo senatoriaus Taketo meilužė?

— Prašom pasitraukti.— Pagaliau Lara pasiekė automobilį ir rausėsi rankinuke, ieškodama raktų.— Palikite mane ramybėje.

— Kodėl jūs atvažiavote į Iden Pasą, ponia Porter?

— Ar tiesa, kad senatorius Taketas jus čia atvežė prieš savo mirtį?

— Ar jūs dar palaikėte ryšius?

— Ką jūs žinote, ponia, apie nelaimingą atsitikimą, ištikusį senatorių? Ar tiesa, kad iš tikrųjų tai buvo savižudybė?

— Ar dėl jūsų nerūpestingumo mirė Letė Leonard?

Tūkstančius kartų ji girdėjo panašius klausimus ir įgijo imunitetą. Jie atšokdavo nuo jos kaip kulkos nuo šarvų. Tačiau paskutinis klausimas ją privertė sustoti.

— Ką? Ką jūs pasakėte? — paklausė Lara, žiūrėdama tiesiai į akis jaunai moteriai reporterei.— Pakartokite, ką jūs pasakėte?

— Ar dėl jūsų nerūpestingumo ištiko embolija, nuo kurios mirė Letė Leonard!

— Ne!

— Jūs buvote pirma gydytoja, suteikusi jai pagalbą.

— Taip, tai buvo. Ir aš padariau viską, kas buvo įmanoma, kad išgelbėčiau jos gyvybę ir ranką.

— Matyt Leonardams taip neatrodo, jeigu jie iškėlė jums teismo bylą dėl nusikalstamo nerūpestingumo.

Lara seniai buvo išmokusi slėpti savo jausmus, kai ją užgriūdavo opių asmeninių klausimų griūtis ir žodinės atakos, nes kitaip ji nebūtų pajėgusi pakelti tokio smūgio. Lara nesudrumsčiamai ramiai žiūrėjo į reporterę, nors viduje viskas virė. Jos veidas tarsi suakmenėjo ir Lara, tardama žodžius, sunkiai judino lūpas.

— Aš ėmiausi pačių ryžtingiausių priemonių, kad išgelbėčiau Letei Leonard gyvybę. Jos tėvai tai puikiai žino. Aš nieko nežinau, jog iškelta baudžiamoji byla. Tai ir viskas, ką aš galiu jums pasakyti.

Šunų pėdsekių gaujos nepatenkino jos atsakymai. Ir kai ji važiavo, reporteriai, kaip ir anksčiau, buvo nukreipę į gydytoją savo fotokameras, kaišiojo pro langą mikrofoną, šaukdami labai ją įžeidžiančius klausimus. Ji įsikibo į vairą drėgnomis nuo prakaito rankomis ir žiūrėjo tiesiai prieš save, nekreipdama dėmesio į smalsius žvilgsnius iš minios.

Rytas buvo šiltas ir truputį tvankus, bet Lara nejautė karščio, kol reporteriai savo klausimais jos negrąžino į siaubingą praeitį. Dabar jos suknelė prilipo prie kūno, smilkiniuose tvinksėjo, o širdis daužėsi, draskydama krūtinę. Burnoje jautėsi šleikštulys.

Kas galėjo sukelti tokį spaudos dėmesį? Į Iden Pasą ji atvažiavo nepastebėta ir daugiau kaip metus ten išgyveno palyginti ramiai. Pasaulyje kildavo nauji skandalai ir pasigirsdavo naujos sensacijos; nauji nusidėjėliai, dar smarkiau nusidėję negu ji, buvo sučiupti nusikaltimo vietoje. Laros Porter ir senatoriaus Taketo istorija jau labai seniai buvo palaidota mirusių naujienų kapinėse.

Tačiau taip buvo tik iki šio ryto. Letės Leonard mirtis ją sugrąžino į gyvenimą. Vėl prieš publiką stojo liūdnai išgarsėjusi Lara Porter.

Pirma apie nelaimingą įvykį su Lete Leonard, nors labai neįprastą įvykį, nei šalies, nei valstijos spauda nerašė, nerodė televizija, o tik paminėjo vietiniai žurnalistai. Žinoma, Laros Malori pavardė buvo minima Letės ligos istorijoje, bet vargu ar kas nors galėjo susieti gydytoją iš Iden Paso su Lara Porter, senatoriaus Klarko Taketo meilužė. Tam reikia būti ypač įžvalgiam.

Jos dideliam džiaugsmui, paskutiniuose pranešimuose apie operaciją ir Letės būklės pagerėjimą Lara apskritai nebuvo paminėta. Kuo mažiau ji buvo reklamuojama, tuo jai buvo geriau. Lara norėjo, kad jos pavardė apskritai daugiau niekada nebepasirodytų laikraščių puslapiuose. Tačiau dabar ji būtinai pasirodys, o kartu ir smerktini žodžiai... *„nusikalstamas nerūpestingumas"*.

Per visą istoriją su Klarku, per įvykius Montesangrėje niekada nebuvo suabejota Laros profesiniu kompetentingumu. Patyrusios gydytojos reputacija nenukentėjo net tada, kai buvo puolamas jos dorovingumas. Ji brangino tai, kas liko iš Laros Malori gero vardo.

Dabar, jeigu tik Leonardai užsimins, kad nori pradėti bylinėtis, į visą jos profesinę veiklą bus žiūrima tarsi pro mikroskopą, ji bus iškelta aikštėn ir smulkiai išnagrinėta, kaip anksčiau buvo atskleistas ir išstatytas parodai jos asmeninis gyvenimas. Aišku, jog jie neras jokių kaltinančių faktų, bet darbas bus padarytas. Pats tikrinimo procesas privers visą spaudą prakalbėti apie Larą. Paprastiems žmonėms nėra jokio skirtumo tarp sąvokų „įtariamas" ir „kaltas".

Vėl jos pavardę visur minės. Jos ir be to šlubuojančiai gydytojos praktikai, vieninteliam dalykui, kas jai liko, bus suduotas mirtinas smūgis, nuo kurio ji jau nebepajėgs atsigauti.

Kažkas neabejotinai pranešė spaudai, kad daktarė Malori, suteikusi Letei Leonard pirmąją pagalbą, yra ne kas kitas kaip patvirkusi Lara Porter.

Kaip ji ir bijojo, prie jos namų išsirikiavo televizijos kompanijų ir laikraščių agentūrų automobiliai ir autobusai, o tai patvirtino užrašai ant jų. Vos tik ji įvažiavo į kiemą, ją užpuolė būrys reporterių. Lara prasibrovė per minią ir įėjo į namą pro užpakalines duris, kurias, pamačiusi ją ateinančią, atidarė Nensė.

— Paaiškinkite, ką tai reiškia? — pareikalavo Nensė, užtrenkdama paskui Larą duris.

— Sklinda gandai, kad Leonardai padavė mane į teismą dėl nusikalstamo nerūpestingumo.

— Ką, ar jie proto neteko?

— Neteko proto. Iš skausmo.

— Tie tipai,— Nensė parodė į reporterius už lango,— man ant liežuvio galo yra visiškai kitas žodis,— sulėkė čia prieš valandą ir pradėjo daužyti į duris. Aš pasimečiau, nežinodama ką daryti. Nuo tada ir telefonas skamba.

Iš tikrųjų telefonas tuojau pat suskambo.

— Nekelkite ragelio, Nense.

— Ką man daryti, daktare Malori?

— Paskambinkite šerifui Baksteriui ir paprašykite, kad išvarytų reporterius nuo mūsų namų.

— Ar jis turi teisę?

— Šerifas privalo juos išvaryti nuo man priklausančios žemės. Jie gali likti gatvėje, o tai jie tikriausiai ir padarys. Kelias dienas' mes būsime apsuptos. Gal jums reikėtų paimti atostogas šiai savaitei.

— Už nieką pasaulyje. Aš nepaliksiu jūsų vienos tiems šakalams sudraskyti.

Lara nusivilko švarką ir Nensė pastebėjo, kad pamušalas patamsėjęs nuo prakaito.

— Niekada nemačiau, kad jūs prakaituotumėte,— tarstelėjo Nensė, paimdama švarką.— Aš abejojau, ar jūs apskritai turite prakaito liaukų.

— Tai nuo nervų. Reporteriai, tikrąja šio žodžio prasme, mane užpuolė kapinėse.

— Maitvanagiai.

— Jūs turite rinktis, Nense. Ar jie yra šakalai, ar maitvanagiai.— Malonu pripažinti, kad ji dar neprarado humoro jausmo.

— Tas pats. Ir vieni, ir kiti minta dvėseliena. Čia reikėtų Klemo su medžiokliniu šautuvu. Jis juos greitai išvaikytų.

— Ačiū už pasiūlymą, bet aš jo atsisakysiu. Nekaip aš tada pasirodyčiau,— liūdnai pajuokavo Lara.— Nespėjau tapti daktare Malori, terapeute mažame miestelyje, kai mane vėl pakrikštijo Lara Porter, ištekėjusia Klarko meiluže.

Nensės veide pasirodė užuojauta.

— Labai gaila, kad taip atsitiko.

— Aš vertinu jūsų paramą, Nense.— Lara atsiduso.— Aš juk net nesislėpiau, tiesiog tylėjau apie savo gyvenamąją vietą iš baimės, kad štai taip neatsitiktų. Kažkas tyčia išjudino vapsvų lizdą. Netikiu, kad tai būtų apsieita be svetimų rankų.

— Nusikaltėlio pavardė — Taketas. O nešvarus žaidimas vadinasi išdavystė.

Lara greitai žvilgtelėjo į medicinos seserį.

— Jūs turite omenyje Kėjų?

Nensė neigiamai papurtė galvą.

— Į jį nepanašu. Manau, jog tai yra jo mamytė. Jūs pamažu įsitvirtinate. Pamažėle palengvėle, be triukšmo ir riksmų, o jai tokie dalykai nepatinka. Ji išgirdo apie mergaitės mirtį, sužinojo, kad jūs suteikėte pirmąją pagalbą ir pasinaudojo proga, kad visiems atskleistų jūsų paslaptį.

— Ji galėjo tai padaryti, kai aš atvažiavau į miestelį.

— Tačiau tada visi sužinotų, kad būtent Klarkas jus čia įtaisė. O tai reikštų, kad jis vis dar jus myli. Džodė nenorėjo jums duoti tokio kozirio. O dabar, kas tai susies su Klarku.

Nensė neabejotinai buvo teisi.

— Vargu, ar koks nors ligonis panorės šiandien pas mus patekti, bet aš būsiu savo kabinete.

Lara pasuko į savo kabinetą. Ji nuleido užuolaidą, kad nematytų, kokia makalyne reporteriai pavertė pievutę prieš namus. Atsisėdusi prie stalo, ji atsivertė telefonų knygą. Jos charakteris labai pasikeitė nuo to laiko, kai ji buvo Virdžinijoje, Klarko Taketo namuose. Ji tapo vyresnė, tvirtesnė ir neketino be kovos pasiduoti. Lara prisitraukė telefoną ir surinko numerį.

— Panele Džeinelena!

— Viešpatie, Bovi! Ką jūs čia veikiate?

Panelė Taket sėdėjo prie virtuvinio stalo ir žiūrėjo į telefoną, ji ką tik buvo padėjusi ragelį. Bovis įkišo galvą per duris. Džeinelena rankos mostu pakvietė jį užeiti.

— Atrodo, jog kiekvieną kartą jus išgąsdinu, kai esate paskendusi savo mintyse.— Bovis įėjo į kambarį, jo veidas buvo sumišęs.— Jūsų tarnaitė man pasakė, kad jūs esate virtuvėje. Jeigu aš atėjau ne laiku...

— Ne, nesijaudinkite. Aš tiesiog nustebau jus čia pamačiusi.

— Iš pradžių aš ažsukau į kontorą, paskui į sandėlį. Man pasakė, kad šiandien jūs anksti išėjote.

— Mama nekaip jautėsi, kai rytą ėjau į darbą, ir aš dėl to susirūpinau.— Kaip visada, esant Boviui, ji nedrąsiai jautėsi. Džeinelena jam parodė kėdę, stovėjusią prie virtuvinio stalo, priešais ją.— Sėskite. Aš kaip tik ketinau gerti arbatą. Ar palaikysite man kompaniją?

— Arbatos? — Bovis dvejodamas pažvelgė į verdantį ant viryklės virdulį.— Karštos arbatos? Lauke siaubingas karštis.

— Aš žinau, bet aš... aš mėgstu arbatą,— prisipažino Džeinelena ir, tarsi teisindamasi, gūžtelėjo pečiais.— Arbata ramina.

— Noriai tikiu, bet, ko gero, nereikia.

— Gal ko nors kito norite? Limonado? Kokakolos? Alaus? Kėjus laiko alų šaldytuve.

— Ne, dėkoju. Be to, aš negaliu sėsti. Aš labai išsitepęs.

Džeinelenai jis atrodė puikiai. Ji nepastebėjo jo išsitepusių džinsų ir marškinių, kol Bovis į tai neatkreipė dėmesio. Purvo gumuliukai buvo prilipę prie jo batų,

prie odinių darbinių pirštinių, užkištų už diržo, o skrybėlė buvo visa dulkėta.

— Kokie niekai,— paprieštaravo Džeinelena.— Mama visada versdavo dirbti brolius per vasaros atostogas. Vakare jie grįždavo suprakaitavę, smirdintys. Ne, jūs nesmirdite,— skubiai pridūrė Džeinelena.— Aš norėjau pasakyti, kad virtuvė visada būdavo skirta darbo žmonėms, kad... kad jie čia galėtų pailsėti, atsipalaiduoti.— Pajutusi, jog tauškia niekus, ji nutilo.— Jūs tikriausiai atėjote su manim pasikalbėti. Prašom sėsti.

Minutėlę pagalvojęs, Bovis atsargiai atsisėdo ant pat ies kėdės kraštelio.

— Gal jūs norite ko nors išgerti? — pakartojo Džeinelena.

— Jeigu yra limonado...— Keitas atsikrenkštė.— Jūs buvote už tūkstančio mylių nuo čia, kai aš atėjau,— pastebėjo jis, nugerdamas didelį gurkšnį.

— Aš dabar turėjau labai nemalonų telefoninį pokalbį.— Džeinelena nutilo, svarstydama, ar verta su juo pradėti apie tai kalbėti. Bovis laukiamai į ją žiūrėjo; negana to, būtų didelis palengvėjimas su kuo nors, kas su tuo nesusijęs, pasikalbėti ir rasti objektyvų teisėją.— Ar jūs girdėjote istoriją apie mažą mergaitę iš Iden Paso, kuri vos neprarado rankos?

— Aš girdėjau, kad ji numirė.

— Šiandien ją palaidojo. Siaubinga tragedija.— Džeinelena nutilo.— Pirmoji jai suteikė pagalbą ir nuvežė į Tailerį gydytoja...

— Gydytoja Malori.

— Tai štai, matote ji... ji ką tik skambino. Žinote, ji kadaise buvo... mano vyresniojo brolio...

— Žinau.

Džeinelena apdovanojo Bovį dėkinga šypsena.

— Vadinasi, jūs įsivaizduojate, kaip nepatogu ir nesmagu mums, kad ji gyvena čia, Iden Pase.

— Kodėl?

Klausimas nuskambėjo taip netikėtai, kad Džeinelena apstulbo.

— Todėl, kad ji mums primena praeitį.

— Suprantama.

Matyt, jos argumentas jam pasirodė neįtikimas ir Džeinelena nusprendė paaiškinti:

— Lara Porter sužlugdė Klarko politinę karjerą.

Bovis palenkė galvą į šoną ir pasikasė kaklą, tarsi apgalvodamas jos žodžius.

— Nepanašu, kad ji būtų imtynių čempionė. Sunku patikėti, kad Porter jį priveikė, nuogai išrengė ir nutempė į lovą, ar ne taip?

Jau ne pirmą kartą Džeinelenai atėjo į galvą tokia mintis, bet ji niekam to nesakė. Jeigu ji būtų garsiai taip pasakiusi, Džodė pašoktų iki lubų.

Džeinelena nusprendė, jog būtų protingiau daugiau nebekalbėti ta tema.

— Iš kažkur laikraštininkai sužinojo, kad Lara Porter yra Iden Pase ir dedasi esanti daktarė Malori. Šįryt per Letės Leonard laidotuves jie užpuolė daktarę ir ji turėjo kreiptis į šerifą Baksterį, kad jis išvaikytų jos namus apgulusią minią.

Bovis pasipiktinęs miktelėjo.

— Tik pagalvokite, jie netgi nepabijojo drumsti mažos mergaitės laidotuvių.

— Aš jums pritariu. Labai šlykščiai jie elgėsi.— Akimirkai Džeinelena susimąstė apie tai, kad taip ilgai netyla triukšmas, kurį sukėlė brolio ir Laros Porter ryšiai.— Kalbama, jog Leonardai ketina ją paduoti į teismą dėl nusikalstamo nerūpestingumo,— pasakė Džeinelena, paskui nutilo, norėdama įsidrąsinti.— Ji mano, kad dėl to kalta mano motina.

— O kaip jūs manote?

— Tai ne ji.

— Jūs nesate tvirtai įsitikinęs.

Jos pirštai iš pradžių palietė veidą, paskui ėmė ieškoti palaidinukės sagų. Tačiau sagų nebuvo ir tada Džeinelena ėmė nervingai glamžyti medžiagą, paskui padėjo ranką ant stalo greta nepaliesto arbatos puoduko.

— Aš nežinau, ar ji kalta, ar ne,— pagaliau prisipažino Džeinelena.— Daktarė Malori paskambino, norėdama pasikalbėti su mama. Meideila jai pasakė, kad mama ilsisi. Malori primygtinai įtikinėjo, kad nori pasikalbėti su kuo nors iš šeimos.— Džeinelena perstatinėjo iš vietos

į vietą druskinę ir pipirinę.— Gaila, kad Kėjaus nėra namuose. Jis moka apsiginti. Jis mokėtų jai atsakyti.

— O ką jūs atsakėte?

— Kad esu įsitikinusi, jog mūsų šeima nieko dėta dėl jos nemalonumų.

— Manote, kad ji tai nurijo? — skeptiškai pasidomėjo Bovis.

— Ji pasakė, kad nemano, jog aš esu tokia piktavalė, bet iš mamos ir brolio galima visko tikėtis.— Džeinelena vos girdimai pridūrė: — Nesinorėtų tikėti, kad jie yra tokie žiaurūs.— Džeinelena minutėlę žiūrėjo į tolį, po to kreipėsi į svečią: — Atleiskite, Bovi, kad aš sugaišinau jums laiką mūsų šeimos problemų pasakojimu. Tai apie ką jūs norėjote su manim pasikalbėti?

Bovis gūžtelėjo pečiais.

— Galimas dalykas, neverta apie tai kalbėti. Aš kelias dienas svarsčiau, ar verta jus trukdyti dėl tokių dalykų.— keitas pastūmė į šoną savo skrybėlę, gulėjusią ant stalo, ir palinko į priekį.— Ar jūs kada nors pastebėjote, jog keisti dalykai darosi su septintu gręžiniu?

— Ne, o ar kas nors dedasi?

— Gal ir ne, bet aš vis dėlto nusprendžiau nusimesti akmenį nuo širdies. Matote, iš jo negaunama dujų tiek, kiek reikėtų. Bent taip aš manau. Jo išdirbis mažesnis negu kitų tokių pat gręžinių.

— Visi gręžiniai skirtingi.

— Taip, panele. Aš žinau. Kiekvienas gręžinys turi savo charakterį ir jis nuolatos keičiasi. Kiekvienas turi savo keistenybių ir jas ne iš karto pastebėsi. Visiškai kaip moterys. Visoms joms reikia meilės.

Džeinelena taip smarkiai nuleido galvą, kad nepastebėjo, kaip Bovis padarė tą patį. Jai nuraudo skruostai, bet, kadangi buvo kalbama apie darbą, ji tęsė pokalbį.

— Koks jo vidutinis produktyvumas? — Dujos buvo matuojamos šimtais tūkstančių kubinių pėdų *.

— Du šimtai penkiasdešimt per dieną. Mano supratimu, jis turi būti didesnis.

---

* 1 kubinė pėda = 28,317 dm^3.

— Mes uždedame keturis penkis procentus nuostoliams, Bovi. Kartais net iki dešimt. Matyt, kažkur yra nedidelis nutekėjimas ir dujos išgaruoja į atmosferą.

Bovis, prikandęs lūpą, truputį susimąstė, paskui atkakliai papurtė galvą.

— Aš manau, nuostoliai yra didesni už planuotus. Aš stebėjau tą gręžinį beveik mėnesį ir nusprendžiau, kad iš jo reikėtų gauti kur kas daugiau dujų, ypač atsižvelgiant į noftos kiekį, kurį mes iš jo gauname. Iš tikrųjų jo produktyvumas yra visų mažiausias.

— Jūs kruopščiai tai ištyrėte.

— Laisvu nuo darbo laiku.

Pasididžiavimas užtvindė Džeinelenos širdį. Bovis pasirodė esąs geras darbuotojas, kuris nepasitenkina vien tik savo pareigų atlikimu. Ji neapsiriko, jį priimdama į darbą.

Nors panelė Taket deramai įvertino Bovį, bet manė, jog jo nerimas yra nepagrįstas.

— Nežinau, ką jums pasakyti, Bovi. Septinto gręžinio produktyvumas atitinka mūsų apskaičiavimus.

— Aš apie tai pasakiau meistrui, bet jis numojo ranka sakydamas, jog, kiek prisimena, iš to gręžinio visada būdavo išgaunama mažai dujų. Tik aš niekaip negaliu suprasti kodėl. Man ta mintis įlindo į galvą ir neduoda ramybės.

— Aš suprantu,— Džeinelena žiūrėjo žemyn, į arbatos puoduką. Ilgokai patylėjusi, ji prašneko: — Na ir vėl. Užuot galvojusi apie reikalą, aš prisiminiau mergaitės tėvus. Jos tėvas yra cheminės valyklos, į kurią mes duodame valyti savo daiktus, savininkas. Jis yra geras, padorus žmogus. Įsivaizduoju, ką dabar jie su žmona jaučia, mes juk taip pat patyrėme tokį skausmą, kai paskendo Klarkas. Aš tada maniau, kad bus dvigubos laidotuvės: mama neišlaikys.

— Aš niekada neturėjau vaikų, bet, jeigu būčiau tėvas, negalėčiau įsivaizduoti, kad iš manęs atims vaiką ir užkas į žemę.

Džeinelena įdėmiai pasižiūrėjo į Bovį. Jis niekada neturėjo vaikų, bet ar jis buvo kada nors vedęs? Ji norėjo jam pateikti daug asmeninių klausimų, bet apie tai ne-

galėjo būti nė kalbos. Pavyzdžiui, kaip jis išmoko perprasti žmones. Jis turėjo ypatingą sugebėjimą atmesti melą bei apsimetinėjimą ir matyti žmogų kiaurai.

Pasikliaudama Bovio įgimta nuojauta, Džeinelena paklausė:

— Kaip jūs manote, Bovi, ar daktarė Malori iš tikrųjų padarė klaidą, kainavusią mergaitei gyvybę?

— Aš nieko neišmanau medicinoje, tik žinau, kad nėra vaistų visiškai atsikratyti netgi paprasčiausios slogos arba pagirių...

Džeinelena nusišypsojo.

— Aš tik kartą mačiau Larą Malori, bet ji man pasirodė tokia... susikaupusi.

„Visiška priešingybė man" — liūdnai pagalvojo Džeinelena. Pamačiusi Larą Malori, ji daugiau nebesistebėjo, kad Klarkas pastatė ant kortos viską, kad užkariautų tokią moterį. Ji atrodė ne paprasčiausiai graži. Jos akyse spindėjo protas ir gailestis, joje jautėsi kompetentingumas ir pasitikėjimas savimi.

Džeinelena negalėjo prisiversti niekinti Laros Malori. Ji suprato, kad jos nekankintų prieštaringi jausmai, jeigu daktarė būtų tuščiagalvė koketė, paviršutiniška ir kvaila. Tačiau daktarė Malori iš tikrųjų nepriklausė tokiai moterų kategorijai.

— Negaliu patikėti, kad ji būtų padariusi klaidą.— Šie žodžiai išsprūdo netikėtai netgi jai pačiai ir Džeinelena sau priekaištavo už ištikimybės savo šeimai sulaužymą.— Aš žinau, kad turiu jos neapkęsti, bet...

— Kas jums taip sako?

— Mano motina.

— Ar jūs visada taip elgiatės, kaip sako motina? Ar jūs niekada neturite savo nuomonės?

— Labai retai.— Džeinelena pagalvojo, kad toks prisipažinimas parodė Boviui, kokia ji mazgotė. Tikriausiai dabar jis nustos ją gerbęs ir kaip žmogų, ir kaip šeimininkę.

Tačiau jai labai uždavė širdį Laros Malori skambutis. Ji negalėjo paslėpti savo jausmų. Džeinelena pasidėjo alkūnes ant stalo ir padėjo galvą ant rankų.

— Viešpatie, ir kodėl jie susitiko su Klarku. Jis būtų padaręs puikią politinę karjerą, kaip norėjo mama. Galbūt netgi jis būtų likęs gyvas. Mama būtų buvusi laiminga, o aš...

Džeinelena vos nepasakė, kad tada jai nereikėtų dėti tiek daug pastangų, jog šeimoje vyrautų taika. Nepakeliamai sunku buvo vienai rūpintis kiekvieno iš jų laime ir gerove. Ne tik nepakeliamai sunku, bet tiesiog neįmanoma.

Nuo to vakaro, kai ta mergaitė atėjo į jų namus susitikti su Kėjumi, jis pasidarė dar greičiau supykstantis ir irzlesnis. Jie su Džode daugiau nebesipyko, bet vien tik dėl to, kad iš visų jėgų vengė vienas kito. Į paprasčiausius klausimus Kėjus atsakinėdavo trumpai ir piktai „taip" arba „ne". Vienas Dievas težino, kuo užimta jo galva ir Džeinelena bijojo spėlioti. Jis vaikščiojo po kambarius susikūprinęs piktu ir karingu veidu. Kėjus negalėjo būti namuose ir dažnai netikėtai kažkur dingdavo ir taip pat netikėtai grįždavo.

Štai dabar Lara Malori jai sukūrė dar vieną nerimo šaltinį. Džeinelena net nepastebėjo, kai ašara nuriedėjo jos skruostu.

— Kas atsitiko?

Džeinelena pastebėjo, kad Bovis sujudėjo, bet nesitikėjo, kad ją palies. Kai jo sugrubę pirštų galai palietė jos skruostą, Džeinelena pakėlė galvą ir pažvelgė į jį, pravėrusi burną iš nebylios nuostabos.

Prie jos retai kas prisiliesdavo ir dėl to, kad jai trūko švelnumo, Džeinelena pakėlė ranką ir ją padėjo Boviui ant rankos.

Bovis sustingo vietoje. Jame niekas nejudėjo — tik akys. Jos žvelgė tai Džeinelenai į akis, tai — į savo ranką, kurią ji priglaudė sau prie skruosto, tai vėl jai į akis. Džeinelena taip pat nejudėjo, bet jos viduje viskas drebėjo. Ji pajuto sunkumą ir skausmą strėnose. Krūtys sustangrėjo ir ji pajuto jose malonų dilgčiojimą; ji norėjo prie jų prispausti rankas, kad nuslopintų jaudulį.

Džeinelena negalėjo pasakyti, kiek ilgai jie žiūrėjo vienas į kitą. Ji buvo apkerėta jo gerų, liūdnų akių žvilgsnio ir jo pirštų, šlapių nuo jos ašarų, prisilietimo.

Jeigu Bovis nebūtų išgirdęs automobilio motoro gaudesio, Kėjui taip ir būtų iškilęs prieš akis tas nejudomas nebylus paveikslas, jam netikėtai įėjus į kambarį.

Džeinelena greitai atsistojo ir atsisuko veidu į brolį.

— Kėjau, ar tai tu? Labas! — Jos balsas skambėjo neįprastai garsiai ir skardžiai.— Ką tu čia veiki?

— Kai rytą aš ėjau iš čia, maniau, jog tai yra mano namai.

Kėjus įdėmiai pažvelgė į seserį ir Bovį, kuris, kaip ir tikėjosi Džeinelena, mokėjo geriau už ją slėpti savo jausmus. Jos veidas degė. Raudonis išpylė kaklą, kur iš visų jėgų pulsavo gyslelė.

Kėjus išėmė iš šaldytuvo alaus skardinę.

— Sveikas, Bovi. Ar nori alaus?

— Ne, ačiū.

— Aš jam siūliau, bet jis labiau panoro limonado.

— Aš užėjau minutėlei pas panelę Džeineleną pasakyti...

— Jis mano, kad septinto gręžinio vidutinė dujų išeiga yra labai maža ir...

— Gal tai ir nieko...— įsiterpė Bovis.

— Jis mano, jog mums reikėtų žinoti, jeigu...

— Aš šiandien pranešiau panelei Džeinelenai.

— Štai mes apie tai ir kalbėjomės,— neįtikinamai baigė Džeinelena.

— Matau.— Pralinksmėjęs Kėjus atidarė skardinę ir ją prisidėjo prie lūpų.— Ką gi, atleiskite, kad pertraukiau svarbų dalykinį pasitarimą.

— Ne, nesijaudinkite.— Bovis pačiupo skrybėlę, tarsi tai būtų buvęs svarbus įkaltis, liudijantis prieš jį.— Aš kaip tik ketinau eiti...

— Taip, jis kaip tik ketino eiti, kai tu įėjai. Aš... aš tik jį palydėsiu iki durų.— Visiškai pasimetusi, nedrįsdama pažvelgti nei į brolį, nei į Bovį, Džeinelena išbėgo iš virtuvės. Kai Bovis atėjo, Džeinelena jo jau laukė prieškambaryje, plačiai atidariusi duris. Ji stengėsi į jį nežiūrėti.— Ačiū už informaciją, Bovi.

Bovis užsidėjo skrybėlę.

— Aš maniau, kad apie tai reikia jums pranešti. Šiaip ar taip, tai juk jūsų pinigai.

— Aš patikrinsiu, kas atsitiko.

— Nemanau, kad tai puiki mintis.

Išgirdusi brolio balsą, Džeinelena staigiai atsisuko. Kėjus stovėjo, atsirėmęs pečiu į valgomojo arką, ir ramiai gėrė iš skardinės.

— Kokia mintis? — nustebo Džeinelena.

— Kad tu tikrintumei gręžinį.

— O kodėl ne?

— O todėl, kad nuo šios dienos Taketai vėl yra dėmesio centre.

— Na ir kas?

— O tai, kad reporteriai apžiūrės Iden Pase kiekvieną kampelį. Žinoma, kol neatsiras, kas nors įdomesnio. Kai jie iš manęs nieko nepeš, o galiu pasakyti, jog taip ir bus, jie ims spausti žinias iš tavęs. Bovi,— kreipėsi jis į apeivį,— prašom ją prižiūrėti. Lydėkite ją, jeigu ji panorės apžiūrėti kokį nors gręžinį.

Bovis sumišęs pažiūrėjo į Džeineleną.

— Nepalaikykite mano žodžių už įžeidimą, bet ji yra mano bosas.

— Bosas ar ne, bet padaryk man paslaugą. Aš tavęs prašau kaip jos brolis.

Vėl Bovio žvilgsnis nukrypo į Džeineleną. Ji vos sulaikė pasipiktinimą ir tylėjo, bijodama ko nors prišnekėti.

Bovis nedrąsiai sumurmėjo:

— Gerai, pone Taketai.

— Gali mane vadinti Kėjumi.

— Taip, pone. Vadinasi, iki greito pasimatymo.

Ilgai neužtrukdamas, Keitas greitai įlipo į tarnybinį sunkvežimį ir išvažiavo. Iš jo veido buvo aišku, koks jis patenkintas, kad taip lengvai išsisuko.

Džeinelena atsisuko į brolį.

— Man nereikia globėjo!

— O aš manau, kad reikia,— atsakė Kėjus, nekreipdamas dėmesio į jos pyktį.— Jeigu prie tavęs pristos reporteris, aš jam spirsiu į užpakalį. Kils dar didesnis triukšmas, o to visiškai nereikia.

Džeinelena papiktino, jog brolis įsakinėja jos tarnautojui, kad jis pabrėžia jos nesugebėjimą pasirūpinti sa-

vimi. Ir, šiaip ar taip, jis yra visiškai teisus. Jeigu prie jos iš tikrųjų prikibs reporteris ir pareikalaus pakalbėti ir apie tai sužinos brolis, Kėjus gali reporteriui padaryti, ką tik panorės. Labai seniai, kai ji dar mokėsi mokykloje ir grįžo į namus iš pasimatymo verkdama, Kėjus vos nepasmaugė jos išsigandusio kavalieriaus, Džeinelenai dar nespėjus paaiškinti, kad jie žiūrėjo kine labai liūdną filmą.

Džeinelena nusiramino, prisiminusi, kad Kėjus ja rūpinasi.

— Viskas kur kas blogiau, negu tu manai,— prisipažino ji.— Prieš kurį laiką čia skambino Lara Malori ir norėjo pakalbėti su mama. Daktarė Malori mano, jog būtent mama pranešė spaudai, kad ji gyvena Iden Pase.

Kėjus pasikasė pakaušį.

— Tebūnie aš triskart prakeiktas!

— Tai tave stebina?

— Ne. Mane stebina tai, kad mes su daktare esame tos pačios nuomonės. Aš taip pat supratau, kad čia Džodės darbelis. Reporteriai — ne kvailiai, bet tik keli žinojo, kad Lara kažkaip susijusi su Lete; nesuvokiama, kaip jie viską suuostė.— Jis palingavo galvą.— Na ir gudri bestija.

— Nedrįsk taip kalbėti apie motiną.

— Čia aš pasakiau kaip komplimentą. Tu turi pripažinti, kad Džodei netrūksta fantazijos.

— Ar tu tai vadini fantazija?

— O kaip dar kitaip būtų galima pavadinti?

Džeinelena susikrimto.

— Juk tu ten su ja buvai, Kėjau. Tu ją matei. Argi daktarė Malori elgėsi nerūpestingai? Argi Leonardai turi pagrindą ją paduoti į teismą?

— Aš daugiau buvau užsiėmęs malūnsparniu, bet galiu patvirtinti, kad Lara, tikrąja to žodžio prasme, išplėšė mergaitę iš mirties nagų. Skrodimas parodė, kad embolija — tai gamtos klaida. Letė nuo jos būtų mirusi, tai buvo įgimta yda. Mirtis ją galėjo ištikti kiekvienu momentu. Ir dar vienas dalykas: Leonardai man nepasirodė kerštingo būdo. Jie yra labai tikintys.

— Todėl tave nustebino, kad ieško atpirkimo ožio?

— Tu atspėjai. Tu žinai, kokia Džodė, ji gali paleisti gandą apie bylą, nesvarbu ar tai būtų tiesa, ar ne. Larą lengva apkaltinti.

Džeinelena klausiamai į jį pažiūrėjo.

— Ką? — paklausė Kėjus.

— Tu jau kelis kartus ją pavadinai Lara. Keista.

Kėjus patylėjo, paskui priekabiai paklausė:

— Na ir kas? Juk ją taip vadina.

Džeinelena liovėsi kalbėjusi ta temą, jai ir taip susikaupė daug problemų.

— Žinai, Kėjau, sprendžiant iš balso, ji labai supykusi. Malori paprašė pasakyti tau ir mamai, kad šį kartą jums nepavyks jos ištremti. Įdomu, ką ji turėjo omenyje?

— Ji daro užuominą į tą atvejį, kai ją su Rendalu Porteri išsiuntė į Montesangrę. — Jis paniuro. — Ji įsikalė sau į galvą, kad Klarkas suorganizavo paskyrimą, pasinaudojęs savo pažintimis valstybiniame departamente. Išoriškai paskyrimas atrodė visiškai geras ir solidus, o iš tikrųjų reiškė įstatymišką tremtį.

Šie žodžiai pribloškė Džeineleną.

— Ar tu ja tiki? Nejaugi Klarkas buvo išdavikas?

— Išdavikas — per daug stipriai pasakyta, bet mūsų brolelis puikiai mokėjo išsisukti iš nemalonių padėčių.

— Bet iš tos jis taip ir neišsisuko.

— Sutinku, — nenoriai patvirtino Kėjus. — Ir kol Lara čia yra visiems ant akių, jis liks su tuo antspaudu.

— Vadinasi, tu vis dėlto pritari mamos poelgiui? *Jeigu* tai ji padarė?

— Ne, nepritariu. Aš taip pat noriu, kad Lara Malori iš čia išsinešdintų. Bet kokiu būdu, tegu ji čia nors pasikartų iš nuobodumo. Daktarė taip ir baigs savo gyvenimą, jeigu ją visi paliks ramybėje. Bet tu žinai Džodę. Ji ne iš tų, kurie leidžia įvykiams savaime klostytis. Jeigu įvykiai klostosi ne pagal jos planą ir norus, motina viską ima į savo rankas.

— Prašom, Kėjau, neteisk jos taip griežtai. Prisimink, kad ji yra ligonis. Gal tu ją prikalbėsi pasitarti su gydytoju.

Kėjus trumpai nusijuokė.

— Po mano įkalbinėjimų ji tikriausiai atsisakys. Bet aš sutinku, kad reikia, jog gydytojas ją visapusiškai apžiūrėtų ir padarytų tyrimus.— Kėjus padėjo ranką Džeinelenai ant peties.— Bijau, sesute, kad kaip tik tau reikės ją įtikinėti. Imkis rimtai tai daryti.— Jis suspaudė jai petį, po to pasuko laiptų į antrą aukštą link, pasiėmęs su savim alų.

— Kėjau, tu šį vakarą išeini?

— Kai tik išsimaudysiu po dušu.

— Tu pakvietei Heleną Beri?

Jis sustojo kaip įbestas, paskui atsisuko į Džeineleną.

— Kodėl tu klausi?

Iš jo veido išraiškos Džeinelena suprato, kad palietė skaudamą vietą. Ji taip pat suprato, kodėl Kėjus kartais sukelia žmonėms baimę.

— Helena susitikinėjo su Džimiu Bredliu iš mokyklos. Šnekama,— ji nutilo ir apsilaižė lūpas,— kad Helena staiga nutraukė su juo draugystę.

— Na ir kas iš to?

— Klausyk, Kėjau.— Sukaupusi visą savo drąsą, ji tęsė: — Kodėl tu ties ja apsistojai, turėdamas tokį didelį pasirinkimą? Ji dvigubai už tave jaunesnė.

— Atsargiau, Džeinelena. Jeigu tu pradėsi knaisiotis mano asmeniniuose reikaluose, tai aš užsiimsiu tavaisiais.— Jis nulipo du laiptelius ir teatriniu šnabždesiu pasakė: — Pavyzdžiui, aš galiu paklausti, kas yra tarp tavęs ir Bovio Keito?

Jai širdis sustojo.

— Absoliučiai nieko!

— Tu sakai, nieko? Tada, kodėl tu taip teisinaisi, kai aš užėjau į virtuvę? Aš nesu girdėjęs tokių karštų pasiteisinimų nuo to laiko, kai Drendos Larsonų tėtušis mus abu užklupo ant šieno prėslo, kai mums buvo po trylika metų.

— Bovis mūsų tarnautojas. Mes kalbėjomės apie reikalus.

— Gerai. Tebūnie taip, aš tavim tikiu,— nusileido Kėjus, gudriai šypsodamasis.— Bet tik tada, jeigu tu patikėsi, jog mes su Drenda ieškojome šiene adatos.

Laros spėlionės išsipildė.

Praėjus savaitei po Letės Leonard laidotuvių, reporteriai persikėlė iš Iden Paso į kitas skalsesnes ganyklas, kur jie galėjo ganytis ir tukti, maitindamiesi kitų žmonių bėdomis ir nelaimėmis. Tačiau visą savaitę jie nedavė Larai ramybės, vos tik jai pasirodžius gatvėje. Šerifas Baksteris, nors ir nenoromis, įvykdė savo pareigą ir išvarė žurnalistus bei fotoreporterius iš jos teritorijos. Tačiau jų buvimas gatvėje padarė Larą belaisve.

Vietinės televizijos stotys Dalase ir Šrivporte perdavė gautą informaciją nacionaliniams televizijos tinklams, bet Lara Porter ir tas pražūtingas vaidmuo, kurį ji suvaidino senatoriaus Klarko Taketo žlugime prieš penkerius metus, buvo tik trumpai paminėti pačioje žinių pabaigoje. Lara Porter daugiau nieko nebedomino.

Leonardų pora taip pat neišvengė spaudos dėmesio, bet pasisamdė advokatą, kalbėjusį jų vardu. Neseniai baigęs Beiloro universiteto Teisės fakultetą, advokatas dar nebuvo spėjęs įgyti daug patirties, bet vis dėlto jis gerai atliko savo užduotį ir nepabūgo reporterių klausimų krušos. Advokatas atkakliai tvirtino, kad jo klientai neturi ką pasakyti ir jiems dabar svarbiausia — įveikti savo skausmą ir tik paskui kalbėti apie kieno nors atsakomybę už dukters mirtį.

Lara ilgai apie tai galvojo. Antikoaguliantų vartojimas Letės atveju buvo svarbiausias dalykas. Ilgai nagrinėjusi visus galimus variantus ji priėjo prie išvados, kad teisingai nusprendė, jog Letei negalima duoti tų vaistų. Tačiau kad nukristų nuo širdies akmuo, ji vis dėlto pasitarė su skubios pagalbos gydytoju, į kurio globą Letė pateko iš Laros rankų. Jis pritarė jos sprendimui ir užtikrino, jog ją palaikys, jeigu bus kalbama apie teismą.

Bėgo dienos, bet Lara negavo jokio pranešimo iš Leonardų advokato ir ėmė tikėtis, kad gandai apie teismą taip ir liks gandais. Ji neabejojo, kad jų šaltinis — kažkuris iš Taketų. Jos bandymai su jais pakalbėti telefonu buvo beprasmiai ir tik stiprino padėties be išeities jausmą. Džodė Taket arba iš tikrųjų labai sirgo ir negalėjo atsakyti į telefono skambutį, arba jos namiškiai apgaudinėjo Larą.

Lara kalbėjo telefonu ir su ekonome, ir su Džeinelena, bet ji nematė Kėjaus ir su juo nekalbėjo nuo to vakaro, kai jis buvo atvežęs Heleną Beri. Tikriausiai jis palaikė pajuokavimu Laros prašymą nuskraidinti į Centrinę Ameriką. Jai nepasitaikė kitos galimybės su juo dar kartą pakalbėti apie tai, bet ji nė per nago juodymą neatsisakė savo ankstesnio sprendimo. Tiesiog daugybė kitų įvykių ją kuriam laikui atitraukė nuo plano įgyvendinimo.

Kai ji prabudo tą rytą, iš gatvės jau buvo dingę paskutiniai televizijos autobusai, bet dėl apie ją skleidžiamų gandų anksčiau užsirašę ligoniai paskambino ir atsisakė apsilankyti. Nelengva buvo Larai likti optimiste, kai ji negalėjo prisivilioti nė vieno ligonio. Visą rytą jos su Nense apsimetinėjo, kad turi daugybę darbų, nedrįsdamos prisipažinti viena kitai, jog darbo nėra.

Vidurdienį Lara išėjo iš kabineto, norėdama paleisti Nensę į namus. Jos didelei nuostabai, Nensė su kažkuo šnekėjosi priimamajame.

— Mums reikia tuojau pat pamatyti daktarę. Taip, aš žinau, mes neužsirašiusios, bet, atvirai kalbant, jūs ne tiek daug turite ligonių?

Tai buvo skardus, išdidus Darsės Vinston balsas.

TRYLIKTASIS SKYRIUS

— Kuo galiu būti naudinga?

Išgirdusi Laros žodžius, Darsė atsisuko. Iš arti Darsė nebuvo tokia nepriekaištingai jauna, kokia atrodė nuo mokyklos salės scenos. Švelnios, kol kas dar negilios raukšlės supo akis ir kirto kaktą. Darsė sumaniai naudojo kosmetiką, bet niekas negalėjo paslėpti praėjusių metų pėdsakų ir užslėpto kartėlio.

Larai susidarė visų nepalankiausias įspūdis apie Darsės Vinston charakterį, bet iš patirties ji žinojo, kad tokia nuomonė galėjo būti klaidinga. Stengdamasi nebūti iš anksto priešiškai nusiteikusi, ji nusišypsojo ir ištiesė ranką:

— Laba diena, ponia Vinston. Aš esu Lara Malori.

Darsė klausiamai pakėlė vieną rūpestingai nubrėžtą antakį ir Lara paaiškino, iš kur ją pažino.

— Aš mačiau jus kalbančią susirinkime. Jūs mokate įtikinti.

Vėl Darsė išreiškė savo jausmus, pakeldama antakį. Ji metė į Larą tiriamą žvilgsnį, tarsi norėdama sužinoti, ką Lara žino apie jos „plėšiką".

Lara pasisuko į mergaitę, stovinčią greta motinos.

— O tu, jeigu neklystu, vadiniesi Hevera?

— Taip, ponia.

— Malonu su tavimi susipažinti, Hevera.

— Mes atėjome, kaip tik dėl jos,— pareiškė Darsė.

— Štai kaip? Kas atsitiko?

— Aš noriu, kad jūs išrašytumėte kontraceptinių tablečių.

— Mama, *prašom!*

Mergina puolė į neviltį ir Lara ją visiškai pateisino. Deja, Darsė patvirtino blogiausius Laros lūkesčius: ji buvo pirmarūšė niekšė. Kad daugiau nedrovintų Heveros, Lara paklausė:

— Nense, kuris kabinetas paruoštas ligoniui apžiūrėti?

Nensė smerkiamai apžiūrinėjo Darsę.

— Trečiasis.

— Eime, Hevera.— Lara atidarė duris, kad praleistų merginą.

Darsė nusekė iš paskos.

— Prašom, ponia Vinston, čia palaukti, taip bus patogiau. Paskui jūs padėsite Nensei užpildyti Heverai medicininę kortelę. Jeigu jūs norite ko nors išgerti, Nensė jums paduos.

— Hevera mano duktė.— Iš Darsės tono buvo matyti, jog ji įpratusi gniuždyti žmones ir pasiekti to, ko nori.

— Tai mano kabinetas,— pareiškė Lara taip pat valdingai,— o Hevera — mano pacientė. Aš gerbiu ir saugau savo ligonių konfidencialumą.

Daugiau nešnekėdama, Lara uždarė duris priešais supykusią, kunkuliuojančią iš pasipiktinimo Darsę ir paliko merginą kabinete Nensės, kurios pareiga buvo padėti

nusirengti, globai, po to išmatuoti kraujospūdį ir paimti tyrimams kraują ir šlapimą.

Po kurio laiko Nensė, negarsiai pabeldusi, iškvietė Larą iš savo kabineto. Kai jos kartu ėjo pro priimamąjį, Nensė sušnabždėjo:

— O kaip numaldyti tą niekšę?

— Numeskite jai kokį nors smulkų graužiką?

Apžiūrėjimo kabinete Hevera įsitaisė ant operacinio stalo kraštelio.

— Na kaip, viskas gerai?

— Taip. Bet tik skauda, kai ima iš piršto kraują.

— Man taip pat nepatinka.

— Bet vis tiek geriau negu tada, kai ima kraują iš venos. Bijau visokių adatų.

— Negalėčiau pasakyti, kad ir aš jomis būčiau sužavėta.

— Betgi jūs esate daktarė.

— Bet ir žmogus taip pat.

Mergina nusišypsojo, jausdamasi ramesnė.

— Kada tavo palaikomoji grupė pradeda treniruotis.

— Iš kur jūs žinote, kad aš esu jos lyderė?

— Futbolo aistruolių klubas man atsiuntė bukletą ir prašymą tapti jo nare.— Lara otoskopu tikrino jos ausis.— Aš jame mačiau tavo nuotrauką.

— Mes pradedame treniruotis kitą savaitę.

— Taip greitai? Sakyk „a. . .a".— Prispaudusi liežuvį mentele, Lara apžiūrėjo Heveros gerklę.— Iki pamokų pradžios dar visas mėnuo.

— Taip, bet mes norime būti visų geriausios. Praėjusiais metais laimėjome kelis prizus.

— O dabar ryk. Ar tau neskauda gerklės? — Lara čiupinėjo Heveros kaklą.

— Ne, ponia.

— Puiku. Tu turi susirūpinti savo gerkle. Jeigu kur nors suskaudės, tuojau pat atbėk. Palaikomosios grupės lyderiai dažnai praranda balsą.

— Tikrai.

Lara pakėlė ant Heveros pečių užmestą skraistę ir pridėjo stetoskopą po kairia krūtimi. Hevera suvirpėjo.

— Atleisk, aš pamiršau, kad jis šaltas,— pasakė Lara šypsodamasi. Išklausiusi širdį, ji paklausė plaučius.— Prašom kelis kartus įkvėpti pro burną. Puiku. Ar tu reguliariai sergi mėnesinėmis?

— Taip, ponia.

— Gausiai?

— Paprastai pirmą ir antrą dieną. Paskui mažiau.

— Skausmingai?

— Taip. Tiesiog siaubingai.

— Ar tu ką nors geri?

— Midolį, aspiriną. Kitus panašius vaistus.

— Ar tau nuo jų geriau?

— Nieko, kentėti galima,— atsakė Hevera.

Lara padėjo merginai patogiai atsigulti ant stalo ir pakvietė Nensę, kad kartu su ja apžiūrėtų krūtis ir ginekologiškai.

— Tai bus nelabai malonu,— pastebėjo Hevera, kai Lara ją privedė prie ginekologinės kėdės.

— Žinau. Pasistenk atsipalaiduoti.

— Būtinai pasistengsiu,— sarkastiškai pajuokavo Hevera, kai Lara įstatinėjo skėtiklį.

Baigusi apžiūrą, Lara paliko Heverą rengtis ir grįžo į savo kabinetą.

Hevera atėjo pas ją po kelių minučių. Lara parodė jai sofą ir pati atsisėdo greta, kad sukurtų namų atmosferą.

— Kodėl tu nori gerti kontraceptines tabletes?

— Tai ji taip nusprendė.

— Tu turi omenyje savo motiną?

— Ji bijo, kad aš tapsiu nėščia.

— O ką, ar toks pavojus gresia?

Hevera sumišo.

— Tikriausiai... Aš nežinau. Aš draugauju su jaunuoliu ir mes, suprantate...

— Aš ne šiaip sau smalsauju,— geranoriškai prabilo Lara.— Ir nė vieno nesmerkiu. Aš esu daktarė ir turiu rūpintis savo pacientų interesais. O tam aš turiu apie juos kuo daugiau žinoti.— Ji palaukė, kol jos žodžius suvoks Hevera, paskui paklausė:

— Ar tu su juo lytiškai santykiauji?

Hevera pažvelgė į savo tvirtai sunertas rankas, padėtas ant kelių.

— Dar ne.— Ji trumpai žvilgtelėjo į duris.— Motina mano, kad taip. Aš jai sakau, kad ne, bet ji netiki.— Žodžiai prasiveržė upeliais, Hevera skubėjo, pereidama į greitakalbę: — Ji užklupo mus su Taneriu svetainėje, kai mes glamonėjomės. Mes nieko blogo nedarėme. Aš noriu pasakyti, jog nusivilkau palaidinukę ir liemenėlę, o Taneris marškinius, bet jai atrodė, jog mes buvome nuogi ir ji mus užklupo *nusikaltimo vietoje*.— Staiga ji pažvelgė į Larą.— Prašom, atleiskite. Tai atsitiktinai. Aš nedariau užuominos į jus su senatoriumi Taketu.

— Aš nepykstu,— ramiai atsiliepė Lara.— Dabar kalbame apie tave, o ne apie mane. Jeigu aš gerai supratau, motina tave užklupo su Taneriu ir padarė klaidingas išvadas?

— Atvirai sakant, ji įsiuto,— patvirtino Hevera, išsprogindama akis.— Ji taip garsiai suriko, kad prižadino tėtę. Jis atbėgo su pistoletu rankoje, manė. kad vėl kas nors įlindo į namą.— Mergina pasitaisė kupetą blizgančių rusvų plaukų.— Tai buvo tikras košmaras. Taneris tvirtino, kad niekada man nepadarys nieko blogo, bet mama jį išmetė iš namų ir nuo to laiko neleidžia mums susitikinėti. Ji manęs niekur neleidžia, atėmė raktus nuo mano automobilio ir mano telefoną.— Heveros akys prisipildė ašarų.— Aš gyvenu kaip Sibire. Tai baisu! *Ir visa tai tada, kai aš esu visiškai nekalta!* Ji elgiasi su manim, tarsi būčiau kekšė. Tėtė bandė mus sutaikyti, bet motina ne iš tų, kurie greitai atleidžia arba pamiršta. Aš jai tūkstantį kartų kartojau, kad dar esu mergina. Žinoma, nevisiškai. Taneris naudoja pirštą, bet ne...

Lara supratingai linktelėjo.

— Bet mama netiki. Šįryt ji pasakė, kad mes važiuosime pas jus, jog aš noriu ar nenoriu, turėsiu gerti kontraceptines tabletes. Taip pat ji sakė, kad jeigu aš ketinu paleistuvauti, tai bent neparnešiu į namus vaikaičio.

Lara užjautė merginą, nes Darsė buvo labai panaši į jos pačios tėvus. Jie laikėsi vienos taisyklės: daryk, ką nori, bet neįkliūk ir nepridaryk mums bėdos. Hevera

šniurkštelėjo nosimi. Lara ištiesė jai dėžutę su popierinėmis servetėlėmis.

— Aš labai pasiilgau Tanerio. Jis mane myli. Labai myli. Ir aš taip pat jį myliu.

— Aš tuo neabejoju.

— Jis toks švelnus man. Tai ne ji. Aš ją visą laiką pykdau, ką bedaryčiau.

Lara palaukė, kol Hevera garsiai išsišnirpš, paskui pasakė:

— Aš nieko blogo neįžiūriu, jeigu tau išrašysiu tablečių. Tu esi visiškai sveika.

— Ar tiesa, kad nuo jų storėjama?

Lara nusišypsojo.

— Svorio priaugimas gali būti pašalinis poveikis, bet nemanau, jog tai sukeltų problemų tokiai aktyviai ir energingai merginai kaip tu.— Lara atidžiai pažiūrėjo į merginos veidą.— Aš norėčiau, kad tu ne tik fiziškai, bet ir psichologiškai pasiruoštumei tokiam žingsniui. Ar tikrai tu to nori, Hevera?

Dar kartą Hevera greitai pažvelgė į duris.

— Taip, žinoma. Aš noriu pasakyti, jog Taneris žadėjo kažkuo pasinaudoti, bet jeigu aš taip pat gersiu tabletes, tada aš jokiu būdu netapsiu nėščia.

— Tik būtinai nepamiršk, kad tabletės tavęs neapsaugos nuo ligų, kuriomis susergama lytiškai santykiaujant. Patariu kiekvieną kartą naudoti prezervatyvą, nors ir turi nuolatinį partnerį. Ir būtinai patark draugams tą patį daryti.

Lara išrašė receptą ir jos abi kartu išėjo iš kabineto. Priimamajame Darsė nekantriai vartė žurnalą. Kai tik jos įėjo, Darsė numetė žurnalą.

— Na, kaip?

— Aš išrašiau Heverai tablečių ir norėčiau, kad ji ateitų po šešių mėnesių pasitikrinti. Žinoma, ji turi pas mane ateiti, jeigu pajus pašalinį poveikį ar ką nors nemalonaus.

— Jūs kartu prabuvote visą amžinybę.

Lara nepradėjo ginčytis.

— Jūsų dukra — žavi jauna moteris. Aš maloniai su ja pasišnekėjau. Beje, aš norėčiau mokykloje surengti

higienos ir sveikatos kursus. Ar aš galiu tikėtis, jog ponas Vinstonas, kaip mokyklos tarybos pirmininkas, padės?

— Jūs turite pati jo paklausti.

— Aš taip ir padarysiu,— maloniai atsakė Lara, nekreipdama dėmesio į Darsės grubumą.— Aš su juo susitiksiu, kai tik prasidės mokykloje pamokos.

— Kaip man jums atsilyginti?

— Kreipkitės į Nensę.— Lara atsisuko į mergaitę.— Linkiu sėkmės tavo palaikomajai grupei. Stebėsiu tave iš tribūnos.

— Ačiū, daktare Malori. Aš jums taip pat pamosiu.— Lara pradėjo juoktis ir pridūrė: — Kažkaip neįprasta moterį vadinti „daktare".

Jos jau buvo nuvažiavusios gana toli, kai Darsė sudrumstė priešišką tylą.

— Atrodo, kad jūs labai susidraugavote.

— Ji maloni.

Darsė prunkštelėjo.

— Klarkas Taketas taip pat manė ir, žiūrėk, kuo tai baigėsi. Ji tiesiog niekšė. Ji kelia vienus rūpesčius.

Hevera nusisuko ir ėmė žiūrėti pro langą.

Pavydas — štai svarbiausia Darsės kritiškų pastabų priežastis. Ji nesitikėjo ir nenorėjo, kad Lara Malori būtų tokia patraukli moteris. Malori laikėsi pasitikinčiai ir išdidžiai. Kiekvienas jos judesys bylojo apie gerą auklėjimą ir mokėjimą elgtis visuomenėje. Ji atrodė tokia gaivi ir tvarkinga, kad Darsei pasirodė, jog jai pačiai reikia išsimaudyti po dušu. Lara buvo grakšti kaip liepa ir niekur, net ant šlaunų, nebuvo nė vienos nereikalingos uncijos * riebalų. O prisiminus, kokie jos tankūs ir blizgantys plaukai, lygi jauna oda, kita moteris jai galėtų tik pavydėti.

Tačiau ką joje galėjo pamatyti vyras, tiksliau sakant, Kėjus Taketas? Ji nebuvo gražių formų. Jos žvilgsnis buvo tiesmukas, beveik vyriškas. Arba galbūt jos žvilgsnis įgaudavo ilgesingą paslaptingumą, vos tik ji atsidurdavo mylimojo draugijoje?

Kartą nusprendusi aplankyti Larą Malori, Darsė laukė gal kokią savaitę. Hevera su Taneriu jai suteikė pui-

* 1 uncija — 28,349 g.— *Vert. pastaba.*

kią progą apsilankyti, bet mirė Leonardų mergaitė, ir miestą apėmė jaudulys. Visi stebėjo kiekvieną Laros Malori žingsnį. Darsė nusprendė, jog protingiau būtų palaukti, kol aistros nurims. Ji troško susitikti, norėjo apžiūrėti ir ištirti daktarę Malori iš arti, bet taip, kad niekas mieste nesuprastų, kaip ji miršta iš smalsumo.

Ar Lara tapo nauja Kėjaus mylimąja? Prakeikimas, bet iš apsilankymo pas Larą niekas nepaaiškėjo. Daktarė atrodė pernelyg šalta, kad patenkintų nežabotą Kėjaus apetitą, tačiau išorė gali būti apgaulinga. Skoniai gali būti labai skirtingi, kai kalbama apie moteris, šiuo atveju iš vyrų galima tikėtis, ko tik nori.

Taigi, susipažinusi su Lara, Darsė pastebėjo tik vienintelį dalyką: naivų Heveros susižavėjimą moterimi, galimas daiktas, atėmusią iš Darsės Kėjų. Negalima pasakyti, kad ji turėtų į jį kokių nors ypatingų teisių. Jis sutiko ją bare ir pergulėjo su ja tik kartelį, bet Darsė manė, kad jos romanas su Kėjumi galėtų tęstis. Jeigu, žinoma, neįsimaišytų kita moteris, tokia, kaip Lara Malori.

— Ką, jūs kalbėjote apie mane? — nepatenkinta paklausė Darsė Heveros.— Tikriausiai tu mane nupiešei kaip tikrą raganą.

— Nieko panašaus.

— O vis dėlto, ką tu apie mane sakei?

— Nieko. Kalbėjome bendrais žodžiais.

— Tad kodėl jūs taip ilgai plepėjote?

Hevera atlaidžiai atsiduso, stebėdamasi suaugusiųjų nesupratingumu.

— Mes kalbėjome apie sportą, mėnesines, apie Tanerį, apie lytinio gyvenimo pradžią ir apie šį bei tą.

— Ką ji pasakė apie lytinio gyvenimo pradžią?

— Kad neketina manęs smerkti.

— Šiaip ar taip, ji bent nevaidmainė. Kitaip išeitų: juokiasi puodas, kad katilas juodas. Ar ne taip? Aš maniau, kad ji tau paskaitys paskaitą apie kontraceptinių tablečių žalą tavo amžiuje.

— Ne,— pavargusi pasakė Hevera.— Ji tik kalbėjo apie prezervatyvus.

— Prezervatyvus?

— Na taip. Mama, prašom man dabar grąžinti telefoną.

— Na ir ką daktarė pasakė apie prezervatyvus?

Hevera metė į ją nepaklusnų žvilgsnį, bet susitvardė ir greitai pacitavo:

— Kad jie, kaip ir anksčiau, geriausiai apsaugo nuo ligų, ir jeigu aš ir mano draugės ketina gulėti su berniukais, mums reikia visada juos naudoti.

— Ji tau patarė visada turėti prezervatyvų, jeigu pasimatymas baigtųsi suartėjimu?

— Kažką panašaus.— Hevera abejingai gūžtelėjo pečiais.— Mamyte, ar tu man grąžinsi telefoną. Labai prašau tavęs. Ir raktus nuo automobilio?

Tuo momentu Darsės galvoje gimsta dar nevisiškai aiški mintis. Ji tą mintį išanalizavo ir nusprendė, kad ją reikia išsaugoti ir išplėtoti.

Jai grįžo seniai buvusi gera nuotaika ir ji šypsodamasi nekėlė ranką nuo vairo ir patapšnojo Heverai per kelį.

— Žinoma, brangioji. Kai tik mes grįšime į namus. Tačiau pirmiausia užvažiuosime pas tėtę ir su juo išgersime po puoduką kavos su pyragu. Aš siaubingai elgiausi visą savaitę ir dabar noriu nuo šios minutės išpirkti savo kaltę.

Bovis pasuko iš autostrados į šoninį plentą, nutiestą už „Žaliosios pušies" motelio kaip tik tuo momentu, kai Darsė lipo iš savo paskutinio modelio kadilako.

— Ar tai ponia Vinston?

— Taip.— Džeinelena ką tik jai pamojavo ranka.— Ar jūs pažįstate ją?

— Aš ją mačiau. O kas ten su ja?

— Jos dukra Hevera. Galima pasakyti, ji yra visų populiariausia mergina mokykloje.

— Gražutė,— pastebėjo Bovis, apžiūrinėdamas dukterį ir motiną, įeinančias į motelį.

— Labai graži. Ji truputį dirba pas tėvą motelyje. Aš ją matau kiekvieną sekmadienį, kai mes ten ruošiame bufetą po sekmadienio pamaldų. Ji maloni ir meili ir ją visi labai myli.

Įdomu, ar taip ją „labai myli kaip motiną",— pagalvojo Bovis. Jis ne kartą stebėjo, kaip Darsė elgiasi bare „Po palme", pradedant nuo to vakaro, kai į miestą grįžo Kėjus Taketas ir baigiant vakarykščia diena, kai ji triukšmingai žaidė biliardą su trim, palikusiais namuose žmonas nevietiniais vyrais, nusprendusiais pasilinksminti.

Visi mieste žinojo, kad Darsė — kalė. Taip pat kaip visiems buvo gerai žinoma, kad Džeinelena Taket — ledi. Štai kodėl Iden Paso gyventojai nustebę spoksojo, ją pamatę su Boviu. Jie klausinėjo savęs, ką panelė Džeinelena veikia kartu su tokiu nieko vertu žmogum kaip Bovis Keitas, be to, dar atsėdėjusiu terminą.

Pats Bovis tuo stebėjosi. Jis kartu dėkojo ir keikė Kėjų už tai, kad jis paprašė prižiūrėti panelę Džeineleną. Jis buvo dėkingas Kėjui, kad pirmą kartą gyvenime prisiartino prie tokios moters kaip Džeinelena, užimančios jam nepasiekiamą padėtį. Bovis keikė jį už tai, kad jam vis labiau patiko būti kartu su ja.

Keitui buvo malonu ją matyti kasdien ir juo labiau turint kilnų pretekstą. Tačiau tai buvo trapi laimė. Kaip viesulas viską naikina pakeliui, taip ir kažkokia nesutramdoma jėga tikriausiai padarys galą tam rojui. Neišvengiamo dalyko laukimas ir spėliojimas, kokiu griaunamu pavidalu jis pasirodys, varė Bovį iš proto. Dabar jis gyveno žavią pasaką. Blogiausia buvo tai, kad jis netikėjo pasakomis. Pasakos skirtos vaikučiams ir geraširdžiams mulkiams. Bovis gerai žinojo, kad jis ne kūdikis, bet ėmė galvoti, kad gal jis yra mulkis.

Jis pats kasė sau duobę. Dėl to nekilo jokių abejonių.

Tik Bovis negalėjo sustoti. Jis naudojosi kiekviena proga, kad galėtų su ja pabūti. Kaip, pavyzdžiui, šiandien. Kai Bovis išgirdo, kad panelė Taket ketina važiuoti apžiūrėti septinto gręžinio, jis įšoko į sunkvežimį ir tarsi jam kas būtų padegęs uodegą, nurūko į kontorą, kad ją rastų dar neišvažiavusią.

Keitas ją sučiupo tuo momentu, kai ji ruošėsi eiti ir priminė, kad Kėjus įsakė jos neleisti vienos. Jis taip pat pasakė, jog sunkvežimiu kur kas patogiau pasiekti gręžinį negu jos mažu automobiliu.

Džeinelena buvo nervų kamuolys ir slėpė akis. Galimas dalykas, ji gėdijosi, jog ją mato vienoje mašinoje su nusikaltėliu. Ką darysi, čia ji buvo teisi.

— Nuo čia kelias labai blogas,— įspėjo Bovis.

— Aš žinau,— atsakė ji piktai.— Aš tuo keliu važiavau tūkstantį kartų.

Bovis apsimetė neišgirdęs jos piktų žodžių ir pasuko iš plento. Negrįstas kelias, išvagotas vėžių, dar kurį laiką driekėsi lygiagrečiai autostradai kelių šimtų jardų atstumu. Tarp dviejų kelių buvo „Žaliosios pušies" motelis. Bovis girdėjo kalbas, kad prieš daugelį metų Džodė Taket apgaule atėmė iš Ferguso Vinstono teisę nuomoti naftos turintį sklypą.

Fergusas atvyko į Iden Pasą dar jaunas, turėdamas mažai pinigų ir daug vilčių. Jis įsigijo pigų žemės sklypą, iš pirmo žvilgsnio atrodantį ne itin vertingą, bet buvusį šalia plento; negana to, sklido gandai, kad ten buvo naftos.

Vinstonas susipažino su Džode, tuo metu dirbusia Klarkui Taketui Vyresniajam ir žinomai kaip patyrusi žemės sklypų pirkimo ir pardavimo agentė. Džodė susidraugavo su Fergusu ir pasiūlė, kad „Taketų kompanijos" geologas ištirtų jo sklypą ir padarytų specialisto išvadą. Po mėnesio darbo Džodė liūdnai pranešė Fergusui, kad vargu ar jo žemėje yra vertų dėmesio naftos atsargų.

Fergusas, tuo metu būdamas truputį įsimylėjęs Džodę, ja patikėjo, bet agalvojo, kad jam reikia dar vienos objektyvios nuomonės. Jis pakvietė dar vieną geologą, kuris taip pat liūdnai pranešė, jog sklypas vargu ar kam nors tinkamas, nebent tik keliui tiesti.

Fergusas nuliūdo, bet nusprendė, kad jo ateitis susijusi ne su naftos gavybos pramone, kur labai didelė konkurencija, o su viešbučių verslu — laikinos pastogės tiekimu žmonėms, užsiimantiems naftos gavyba. Džodė ir toliau apsimetinėjo esanti rūpestinga draugė, nuoširdžiai apgailestavo, kad Fergusas įklimpo bėdon su niekuo vertu žemės sklypu. Ji pasisiūlė iš jo nupirkti tą sklypą ir teises jį eksploatuoti „Taketų naftos kompanijai", kuri gali jį panaudoti mokesčių sumai sumažinti. O Fergusui prisidės pinigų, kad galėtų pradėti statyti motelį.

Apsidžiaugęs, kad atsikratys nereikalingos nuosavybės ir susigrąžins dalį išleistų lėšų, Fergusas už skatikus pardavė žemę ir visas teises eksploatuoti naudingąsias iškasenas, sau pasilikdamas tik ruoželį žemės palei kelią, kur jis ketino statyti motelį.

Tačiau blogos žemės gelmėse telkšojo visas ežeras puikios naftos; Džodė tai puikiai žinojo, kaip ir „Taketų naftos kompanijos" geologas, kaip ir kitas Džodės papirktas geologas, kad patvirtintų pirmojo melą. Dar nespėjo nudžiūti rašalas ant dokumentų, perduodančių teisę į žemę „Taketų kompanijai", o „Kompanija" jau pradėjo sklype statyti gręžimo bokštą. Kai iš gręžinio prasiveržė nafta, Fergusas vos neišprotėjo. Jis apkaltino Džodę ir Taketus, kad jie yra vagys ir melagiai. Kai Džodė ištekėjo už Klarko Jaunesniojo, Ferguso prakeiksmai pasidarė dar garsesni. Tačiau jis niekada nesikreipė į teismą dėl apgavystės, kurios auka tapo, ir žmonės nusprendė, kad visos jo garsios aimanos ne kas kita kaip jaučiama skriauda ir pavydas, jog Džodė pasirinko ne jį, o Klarką Jaunesnįjį.

Fergusas pastatė motelį, kuris davė pelną tiesiog nuo pat pirmos atidarymo dienos. Tačiau netgi tada, jeigu jo motelis būtų pasiekęs „Rite Karlton" lygį, vis tiek Fergusas niekada nebūtų susikrovęs tokio turto kaip Džodė. Fergusas iki šiol širdyje pyko ant Taketų.

Bovis sustabdė sunkvežimį prie metalinių pinučių tvoros, tvarkingu keturkampiu juosusios gręžinį. Jis išlipo iš mašinos ir apėjo aplinkui, norėdamas padėti Džeinelenai išlipti iš kabinos, bet ji jau buvo nušokusi ant žemės. Bovis atrakino vartus.

Vienodai gaudė staklių pompuotojų variklis. Keitas jau buvo šiandien jas patikrinęs prieš kelias valandas. Jis tikrindavo kasdien, išskyrus poilsio dienas, kai gręžinius tikrindavo jo pamainininkas. Juos ir Džeineleną domino ne siurblys ar naftos cisternos, o dėžutė su matavimo prietaisais, kur įvairiaspalviai automatiniai rašikliai registravo slėgį vamzdžiuose, dujų temperatūrą ir jų judėjimo greitį. Laimė, septinto gręžinio dėžutė su matavimo prietaisais buvo prie pat gręžinio. Kartais tokias dėžutes įrengdavo kelių mylių atstumu.

Po ketvirčio valandos Bovis pasijuto visišku idiotu. Septintam gręžinyje nieko blogo nebuvo nutikę. Matavimo prietaisai veikė normaliai. Jie nerodė jokio dujų nutekėjimo tarp gręžinio ir skaitiklio. Viskas buvo kuo puikiausiai.

— Tikriausiai jūs manote, kad man ne visi namie,— sumurmėjo Bovis.

— Aš taip nemanau, Bovi. Aš netgi leidžiu, jeigu dėl to jums bus ramiau, įrengti tarp gręžinio ir prietaisų kontrolinį skaitiklį.

Boviui pasirodė, kad Džeinelena jam meilikauja.

— Gerai, aš įrengsiu,— sutiko jis, įžiūrėdamas kažkokią klastą.— Gal žinote, ar kada nors buvo nutiesta iš to gręžinio atšaka dujoms deginti?

— Jeigu ir buvo tokia atšaka, tai ji buvo sunaikinta, kai tokią praktiką uždraudė įstatymas. Mes tokiu būdu daugiau nešvaistome dujų.

Jie pasuko atgal prie vartų. Bovis juos užrakino.

— Ar jūs apie tai sakėte mamai?

— Ne.

— Todėl, kad manėte, jog tai nesvarbu?

Džeinelena, jau priėjusi prie sunkvežimio, atsisuko į jį, prisidengusi ranka akis nuo saulės.

— Prašom man nepriskirti savo žodžių. Dabar aš stengiuosi, kiek įmanydama, nėjaudinti mamos, jeigu ką nors galima nutylėti.

— Kokia jūs esate graži, panele Džeinelena.

— Ką jūs pasakėte? — sušuko ji. Jos ranka liko pridėta prie kaktos, kaip saugantis akis kepurės snapelis.

Kad tave kur velniai griebtų, tu esi kvailys. Štai tu ir pasakei. Bovis pasikasė pakaušį po skrybėle. Jis neketino jai patikėti savo minčių. Žodžiai patys išsprūdo. O dabar reikės aiškintis.

— Tiesiog... aš staiga pastebėjau, kokia jūs esate graži, kai taip stovite... Kai saulė jums šviečia į akis, o vėjas draiko plaukus.

Nuo karšto sauso vėjo Džeinelenos suknelė prilipo prie kūno ir jis pirmą kartą galėjo gerai apžiūrėti jos figūrą. Jo akimis, Džeinelenos figūra buvo labai graži, bet jis pasistengė neilgai tenkinti savo smalsumą, nes

Džeinelena gailiai susiraukė ir jos akys prisipildė ašarų, beje, visiškai ne nuo saulės.

— Dieve mano! — sukukčiojo ji.— Kas tai! Aš *mirsiu* iš gėdos!

Jos reakcija sukėlė Boviui nerimą. Jam dar to betrūko, kad ką tik išėjęs iš kalėjimo, jis vėl įsiveltų į kokią nors istoriją su moterimi, kuri verkia ir tvirtina, kad mirs, tegu nors iš gėdos. Jis nusišluostė suprakaitavusias rankas į kelnes.

— Klausykite, panele Džeinelena, prašom nusiraminti.— Bovis nerimastingai apsidairė, tikėdamasis, kad niekas nemato tos scenos.— Sakydamas... aš negalvojau nieko blogo. Jūs su manim jaučiatės saugiai ir tai žinote. Aš noriu pasakyti, aš ne...

— Jeigu brolis pasakė, kad mane prižiūrėtumėte, tai visiškai nereiškia, jog turite mane apiberti komplimentais, kai iš tikrųjų galvojate atvirkščiai.

Bovis prisimerkė ir palenkė į šoną galvą, nemanydamas, kad gerai suprato jos žodžius.

— Ką jūs pasakėte?

— Aš nenoriu, kad jis mane saugotų ir jūs taip pat.

— Kas jis? Ar turite omenyje brolį? Kėjų?

— O ką gi daugiau,— pasakė ji nusivylusi.— Nuo to laiko, kai jis paprašė jūsų mane saugoti, kur aš beičiau visur jus sutinku.

— Aš... Prašom atleisti už jums padarytus nemalonumus, bet aš pažadėjau Kėjui, kad jus prižiūrėsiu ir tesiu savo pažadą. Aš jus prižiūrėsiu tol, kol jis atšauks savo įsakymą.

— Tai štai, *aš* jį atšaukiu. Tuojau pat. Visi reporteriai išvyko iš Iden Paso. Man daugiau nebereikia bijoti, kad jie mane nutykos, o jums nėra ko daugiau vargintis.

— Man visiškai nesunku jus vežioti, panele Džeinelena.

— Aš pati moku vairuoti automobilį! Aš vairuoju automobilį nuo šešiolikos metų.

— Taip, panele. Aš žinau, bet...

— Ir aš išmanau apie prietaisų parodymus ne blogiau už kiekvieną vyrą. Ir be palydos.

— Aš žinau, kad jūs viską mokate.

— Ir jeigu jūs laikote savo pareiga sekti mano pėdomis, tai nereiškia, kad jūs privalote man sakyti nieko vertus komplimentus...

— Jie ne nieko verti...

— Kad paskui iš manęs pasišaipytumėte.

— Pasišaipyčiau?

— Aš žinau, ką vyrai apie mane galvoja. Jie mane laiko išdžiūvusia senmerge. Miulis sakė, kad jie iš manęs šaiposi man už nugaros. Jūs stengiatės prisimeilinti mano broliui...

— Na, nutilkite, po velnių, nors minutėlei,— piktai ją nutraukė Bovis.— Aš niekam nesimeilinu. Suprantate? Ir palikite brolį ramybėje, nes jis neturi nieko bendra su tuo, ką aš pasakiau. Ir man visiškai nusispjauti į tai, ką galvoja kiti vyrai. Aš turiu savo galvą ant pečių ir jeigu kas nors nepritaria mano nuomonei, tegu nešdinasi po velnių. Aš jums pasakiau, kad esate graži ir aš taip manau. Dieve Teisingasis! Kitos moterys pasakytų: „Ak, Bovi, ačiū tau. Kaip malonu girdėti" ir taip visa baigtųsi. Tai ne. Tai ne jums. Jūs iškraipėte mano žodžius, nes esate pikčiurna ir priekabių ieškotoja, garbės žodis, galima pagalvoti, kad jums į užpakalį vinis įvaryta.

Žodžiai aidu atsiliepė ore, kol vėjas juos greitai nunešė tolyn.

„Bet nepakankamai greitai",— beviltiškai nusiminęs pagalvojo Bovis. Atsitiko tai, kas niekada neturėjo įvykti jos akivaizdoje: jis pratrūko ir prikalbėjo velniai žino ko. Dabar Džeinelena jį išvarys iš darbo ir jis neturės ko kaltinti, išskyrus save patį.

Džeinelena žiūrėjo į jį išpūtusi akis, visa drebėdama, nepajėgdama nė žodžio ištarti. Jos mėlynos akys — tikri, gana gilūs ežerai, kad juose galėtų paskęsti suaugęs vyras,— prisipildė ašarų. Ji susigūžė kaip nuo šalčio. Džeinelena greitai įtraukė oro ir prikando apatinę lūpą.

Bovis neišlaikė.

Dabar jam tas pats, už visa vienas atsakymas: jis pasilenkė ir ją stipriai, bet greitai pabučiavo į lūpas. Na ir koks dar jis turėtų būti? Kiekvienu momentu ji gali pradėti rėkti. Negana to, jis nelabai savimi galėjo pasi-

kliauti, jeigu bučinys užtruks. Tada jis iš tikrųjų padarys didelę kvailystę ir vėl atsidurs kalėjime.

Vos tik atsitraukęs nuo jos lūpų, Bovis tuojau pat ją apsuko šimto aštuoniasdašimt laipsnių kampu ir kilstelėjęs įgrūdo į mašiną. Jis įlipo į kabiną iš kitos pusės, įjungė triukšmingą variklį, paskui girgždindamas įjungė pirmą greitį ir nuvairavo sunkvežimį išvažinėtu keliu.

Tylėdami jie nuvažiavo visą kelią iki „Kompanijos" sandėlio, iš kur išvažiavo. Keitas prislopino variklį ir įsivyravo visiška tyla, tokia pat slegianti kaip ir karštis, kylantis virpančiomis bangomis nuo įkaitusios žemės.

Džeinelena tikriausiai labai įsižeidė, kad galėtų kalbėti, todėl Bovis ryžosi pradėti pats. Kurį laiką jis žiūrėjo į tolį pro nešvarų stiklą, paskui pasakė:

— Aš pastatysiu sunkvežimį į garažą ir atiduosiu jums raktus. Jūs galite man atsiųsti paskutinio atlyginimo čekį paštu.

Bovis išgirdo, kaip Džeinelena gurktelėjo, bet nežiūrėjo į tą pusę, nes negalėtų pakelti jos paniekos.

Pagaliau silpnu balsu Džeinelena pasakė:

— Ar jūs daugiau nebenorite dirbti „Taketų naftos kompanijoje"?

Tada, norėdamas jai pažvelgti į akis, Bovis taip staigiai pasuko galvą, kad vos nenusisuko sprando.

— Aš nenoriu dirbti?

— O jūs norite?

— O jūs norite, kad aš dirbčiau?

Džeinelena linktelėjo ir vos girdimai pasakė:

— Taip.

Bovis sėdėjo nejudėdamas, bijodamas sutrikdyti trapią pusiausvyrą.

— Aš čia jums visokių dalykų prišnekėjau, panele Džeinelena... Aš neturėjau jums prikalbėti tokių žodžių.

— Aš išaugau kartu su broliais, Bovi. Dar ne tokių dalykų girdėjau. Žinau beveik visus tokius žodžius.

Džeinelena nusišypsojo, bet Bovis neatsakė į šypseną.

— Tai štai... aš dėl bučinio, už tai mane iš tikrųjų reikėtų išvaryti. Tačiau aš noriu, kad jūs žinotumėte, jog taip pasielgiau, nes netekau galvos.

— Štai kaip.— Vėl prasidėjo tyla; įtampa didėjo kartu

su karščiu. Paskui Džeinelena pasakė: — Vadinasi, tai atsitiko savaime?

Kažkas jos akyse privertė Bovį pasakyti tiesą.

— Ne, nevisiškai taip, panele Džeinelena. Aš ir anksčiau galvojau taip padaryti.

— Aš taip pat apie tai galvojau.

Bovis negalėjo patikėti savo ausimis, nors žiūrėjo jai tiesiai į veidą. Bovis matė, kaip judėjo jos lūpos, tardamos žodžius, vadinasi, tai buvo ne sapnas, o tikrovė, visiškai taip pat kaip akimirkai jame plykstelėjęs geismas.

Keitas daugiau neabejojo.

Jis truputį pasitraukė ant sėdynės. Ji klausiamai palenkė galvą. Jie susitiko maždaug viduryje. Praėjo vos kelios sekundės nuo jos drovaus prisipažinimo, o Bovis jau ją glaudė prie savęs, o ji iš visų jėgų apkabino jo kaklą ir jie bučiavosi kaip bepročiai.

Jos lūpos jam atsakinėjo noriai, nors ir neįgudusiai, bet Bovis nebuvo šios srities ekspertas. Jis niekada neturėjo tikros mylimosios, o laisvo elgesio moterys ir paprasčiausios šliundros paprastai bučinius laikydavo tuščiu laiko gaišinimu. Todėl jie abu su Džeinelena šioje srityje turėjo vienodą patirtį ir kiekvienas įdėjo savo indėlį. Kai Bovis savo liežuviu susirado jos liežuvį, jie abu suvaitojo iš malonumo.

Ar jos lūpos buvo saldesnės už kitų moterų lūpas, kurias jam teko bučiuoti, ar tas bučinys buvo nuoširdaus švelnumo pasireiškimas, o ne paprasčiausia pačio akto pradžia?

Bovis padėjo ranką jai ant liemens. Trumpas virpulys perbėgo jos kūnu. Viešpatie, koks tai malonus žaidimas. Bovis norėjo lūpomis pasekti tą virpulį kaklu žemyn iki pat krūtinės, bet nedrįso.

Galiausiai Džeinelena atlošė galvą ir dažnai mirksėdama, tarsi prabusdama, pažvelgė jam į veidą. Ji buvo sumišusi. Jos skruostai paraudo, o kvėpavimas pasidarė greitas ir trūkčiojamas. Ji sulaikė kvėpavimą, paskui iškvėpė ir tyliai nusijuokė.

— Man jau laikas, o tai pavėluosiu vakarienei. Kėjus gali pradėti manęs ieškoti.

Bovis pasitraukė vėl prie vairo.

— Kokia gali būti kalba.

— Rytoj pasimatysime.

Jos balse suskambėjo beveik nepastebima klausiama gaidelė.

— Būtinai.— Bovis šiek tiek priverstinai nusišypsojo, stengdamasis pažaboti nenorintį paklusti tą velnio daiktą. Džeinelena užtrenkė duris, bėgte nubėgo prie savo automobilio, įlipo į jį ir pajudėjo iš vietos. Bovis žiūrėjo jai įkandin, kol išsisklaidė dulkių debesis. Ir toliau jis vis dar sėdėjo, tarsi prilipdytas prie vietos, žiūrėdamas pro nešvarų stiklą, aplipusį negyvais vabzdžiais; jis apgalvojo jos paskutinius žodžius.

Ką gi, viskas paaiškėjo, taip pat ir bučiniai. Džeinelena Taket prarado protą. O paprasčiau sakant, ji išprotėjo.

Niekas niekada nemylėjo Bovio Keito.

KETURIOLIKTASIS SKYRIUS

— Jūs miegate?

— Miegu.— Žadintuvas prie lovos rodė dvi valandas tris minutes nakties.— Kas ten?

— Kėjus Taketas.

Lara sudejavo, giliau įsikniaubdama į pagalvę, vos neišmesdama telefono ragelio.

— Vėl kas nors nutiko?

— Taip.

Ji išgirdo nerimą jo balse ir visiškai prabudo. Aiškiai kažkas rimta. Lara atsisėdo ir užsidegė stalinę lempą prie lovos.

— Kas atsitiko?

— Ar jūs žinote plentą, kurį visi vadina „Senojo Balardo keliu"?

— Maždaug žinau, kur jis yra.

— Važiuokite juo iki restorano „Pieno ferma" ir toliau dar dvi mylias į pietus. Dešinėje bus nuokalnė. Jūs jos nepravažiuokite; ten stovi senas malūnas. Truputį pavažiuokite ir kairėje stovės fermerio namas. Prie jo

pamatysite mano „linkolną". Pasiimkite savo priklausinius.

— Kokius priklausinius?

— Medicininius. Ir paskubėkite.

— Aš...

Kėjus padėjo ragelį. Lara nusimetė antklodę, nuleido kojas ant grindų ir bėgiodama ėmė ruoštis. Iškvietimas skubus ir ji viską darė automatiškai. Tik jau greitai važiuodama tamsiu tuščiu keliu, Lara pagalvojo, ar apskritai reikia atsiliepti į tokius skambučius. Jeigu Taketai iš tikrųjų nori ja atsikratyti visiems laikams, tai kas gali būti geriau, kaip ją vidurnaktyje kur nors išvilioti melagingu iškvietimu, po kurio ji jau niekada negrįš į namus?

Lara užsimetė ant savęs, kas pakliuvo jai po ranka, įsikišo kojas į sportbačius. Susimetė į krepšį instrumentus ir vaistus, reikalingiausius suteikti pirmajai pagalbai, bet tinkamus nesudėtingiems atvejams.

Galimas dalykas, jog ją įviliojo į spąstus, bet Lara negalėjo atsisakyti. Nors ir keista, bet primygtinumas, skambėjęs Kėjaus balse, jai pasirodė nuoširdus.

Ji pamatė malūną, kai pravažiavo pro jį. Jeigu Kėjus nebūtų paminėjęs to malūno, ji niekada nebūtų pamačiusi siauro be rodyklės kelio. Lara pavažiavo atgal ir staigiai pasuko į dešinę. Beveik čia pat žibintai apšvietė kaimišką namą. Kaip ir sakė Kėjus, priešais namą stovėjo geltonas „linkolnas". Ji sustojo šalia, pagriebė krepšį ir iššoko iš automobilio.

Galingais balsais sulojo šunys.

Kėjus stovėdamas prie lango laukė jos atvažiuojančios. Kai tik ji įvažiavo į kiemą, jis išbėgo į priebutį. Deja, jis sekundę pavėlavo ir gauja medžioklinių šunų, kurie buvo pasislėpę pakampiuose, iškišę iltis, puolė prie automobilio. Jų lojimas ir urzgimas susiliejo į kurtinantį triukšmą. Išsigandusi Lara užsiropštė ant automobilio kapoto. Kėjus ausį veriančiai sušvilpė ir lojimas tuojau pat nutilo. Šunys, vizgindami uodegas, išsilakstė pakampiais.

— Viešpatie, jie galėjo mane sudraskyti į gabalus.

— Dabar viskas gerai. Paskubėkite.

Lara nedrąsiai nuleido vieną koją ant žemės. Iš tam-

sos pasigirdo grėsmingas urzgimas. Kėjus suriko „Į vietą" ir šuo nutilo.

Lara pasuko durų link.

— Kieno šis namas? Kodėl jūs mane čia iškvietėte?

— Helenai persileidimas.

Ji sustojo ir reikšmingai pažvelgė į jį. Staigiu galvos mostelėjimu jis pasiūlė jai užeiti į vidų. Apšviestoje svetainėje Kėjus pastebėjo, kad ant Laros veido nėra kosmetikos. Ji taip pat nespėjo susišukuoti ir jos plaukai buvo netvarkingi. Tai jam priminė jų pirmąjį susitikimą. Tada ji nežinojo jo vardo. Tuomet Lara kelis kartus jam nusišypsojo, netgi grasindama pranešti šerifui apie šautinę žaizdą. Šiandien Lara nesišypsojo. Jos veide matėsi triuškinanti panieka.

— Kur ji?

— Čia.

— Kada prasidėjo kraujavimas?

— Kraujavimas? — pakartojo Kėjus.— Ji tiesiog plūdo krauju, kai aš čia pasirodžiau.

Kėjus nuvedė ją siauru ilgu prieškambariu, kurio sienos buvo nukabinėtos įrėmintomis nuotraukomis, pasakojančiomis Beri šeimos istoriją. Kai kurios jų buvo pageltusios nuo laiko. Viena iš naujausių Helenos su kepuraite ir mantija, įteikiant mokyklos atestatus, nuotrauka.

Kėjus praleido Larą į priekį ir ji įėjo į kambarį, kur viengulėje lovoje gulėjo Helena, spausdama prie krūtinės pliušinį meškutį, ir tyliai kūkčiojo.

— Helena, daktarė atvažiavo.— Kėjus priėjo prie lovos ir paėmė jos ranką. Ranka buvo suglebusi ir šalta. Kėjus pabandė ją sušildyti tarp savo rankų, kad ji nebūtų tokia be gyvybės požymių.

Jis nežinojo, kas blogiau: jos dabartinė depresija ar prieš tai buvusi isterija. Helena jį surado telefonu bare „Po palme".

— Kažkokia moteris skambina,— pasakė Hepas, paduodamas jam ragelį.— Sako, jog jūsų sesuo patarė čia jūsų ieškoti. Atrodo, ji truputį susijaudinusi.

Aiškiai per švelniai pasakyta. Kėjus sunkiai galėjo girdėti jos balsą per triukšmą bare, bet iš karto suprato, kad ji vos tvardosi iš susijaudinimo. Atvažiavęs į Beri

fermą ir įbėgęs į namą, paskui į Helenos miegamąjį, jis pamatė ant paklodžių kraujo krešulius. Kėjus tuojau pat paskambino Larai Malori.

— Sveika, Helena.— Lara palinko prie merginos ir atsargiai pridėjo jai prie kaktos ranką.

— Viskas bus gerai. Aš viskuo pasirūpinsiu, nesijaudink.

Lara ja labai rūpinosi, bet Helena taip ir liko viskam abejinga.

— Aš netekau kūdikio.

— Ar tu esi tikra?

Helena linktelėjo ir pažvelgė į kambario kampą, kur Kėjus sumetė į krūvą nuimtas nuo lovos išteptas paklodes.

Lara kreipėsi į jį.

— Prašom išeiti.

Jis paspaudė Helenai ranką.

— Laikykis, brangioji. Jeigu manęs reikės, būsiu šalia, svetainėje.

Kėjus atbulom išėjo iš kambario. Lara kaip tik vyniojo Helenai ant rankos manžetę, norėdama išmatuoti kraujospūdį. Svetainėje Kėjus atsistojo prie plataus, beveik per visą sieną lango ir įsmeigė akis į tamsą. Tolumoje nuo miesto šviesų žvaigždės ypač ryškiai žibėjo danguje. Jis niekada nesiliovė stebėjęsis jų daugybe. Kaip tik dėl to Kėjus mėgdavo skraidyti naktį. Tik naktį galima įvertinti naktinės erdvės begalybę ir patirti dvasios ramybę.

Jeigu dabar jis galėtų būti ten, viršuje.

Vienas šuo įbėgo į prieangį, triukšmingai pagėrė vandens iš dubenėlio, atsigulė, pasidėjęs galvą ant letenų ir ušsnūdo. Liūdnai suklykė naktinis paukštis. Kartais seno namo sienos sugirgždėdavo ir tarsi dūsaudavo. Ir viskas. Kitur tvyrojo tyla.

Kas gi darėsi miegamajame? Kaip ilgai ten bus daktarė Malori? Laikas beveik sustojo. Kai pagaliau atsidarė durys, Kėjus puolė pasitikti Laros. Nenusimovusi chirurginių pirštinių, ji nešė išteptas paklodes.

— Jai negalima jų matyti. Jas reikia pamerkti.

Kėjus nuvedė ją į užpakalinę dengtą verandą prie didelės kriauklės įvairiems nešvariems darbams. Lara ten sudėjo paklodes ir užpylė šaltu vandeniu.

— Jūs neblogai pažįstate namą.

— Helenos tėvas, žinokite, yra geriausias Rytų Techaso medžiotojas. Aš daug kartų su juo medžiojau, dar būdamas berniukas.

— Todėl jūs mokate nutildyti šunis...

— Taip. O čia mes prausdavomės, kai išdarinėdavome laimikį.

Jis linktelėjo į kriauklę, pilną rausvo nuo kraujo vandens.

Kraujo vaizdas anksčiau jo niekada nejaudindavo. Kėjus matė baisias kare gautas žaizdas, žmones, apdegusius iki kaulų, per naftos gręžinių gaisrą; jis netgi matė galvas, nuteistų musulmonių moterų, apkaltintų santuokine neištikimybe. Jis manė, jog turi plieninius nervus, kad apsidraudęs nuo panašių scenų ir niekas negali jam sutrikdyti pusiausvyros.

Kėjus klydo. Šio kraujo vaizdas jį labai sukrėtė. Įveikdamas šleikštulį, jis perbraukė ranka per veidą ir nusisuko nuo kriauklės.

— Aš apžiūrėjau išskyras,— pasakė Lara, tarsi skaitydama jo mintis.— Tai persileidimas.

Kėjus linktelėjo.

— Kur jos tėvai?

— Jie šiandien su mažesniais vaikais išvažiavo į Astronautų miestelį,— atsakė jis mechaniškai, žiūrėdamas kaip ji maunasi nuo rankų pirštines.— Helena nesveikavo, todėl liko namuose. Gerai padarė. Ji dar nebuvo jiems sakiusi apie kūdikį. Įsivaizduokite, kas būtų buvę, jeigu tai būtų atsitikę ne namuose lovoje. Baisu pagalvoti,— pridūrė jis liūdnai.

— Negana to, kuo mažiau žmonių žino apie tai, tuo geriau? Ypač jums. Jums pasisekė, dabar jūs atsikratėte akmens nuo kaklo.

Kėjui teko sutelkti visą savo valią, kad susitvardytų.

Kai vanduo kriauklėje pakilo iki kraštų, Lara užsuko čiaupą.

— Aš suleidau Helenai vaistų kraujavimui sustabdyti ir daviau raminamųjų, kad galėtų užmigti. Tegu rytą ji ateina pas mane, aš padarysiu gramdymą.

— Gerai. Jos tėvai turi grįžti tik rytoj vėlai vakare.

— Iki to laiko ji jau bus namuose ir aš patariu jai pagulėti kelias dienas. Helena gali jiems pasakyti, kad serga skausmingomis mėnesinėmis, o tai apskritai beveik atitinka tikrovę.— Po labai reikšmingos pauzės Lara pridūrė: — Aš taip pat labai rekomenduoju kelias savaites susilaikyti nuo lytinių santykių. Jeigu panorėsite pasilinksminti, teks pasukti į šoną.

Kėjus sugavo jos žvilgsnį. Pamėgdžiodamas piktą toną, Kėjus paklausė:

— Turite pasiūlymų?

Jie vis dar žiūrėjo vienas kitam į akis, kai šunys vėl pradėjo smarkiai loti. Trinktelėjo automobilio durelės. Prieangyje pasigirdo bėgančių kojų trepsėjimas.

— Helena!

Kėjus apėjo Larą ir pasuko į svetainę. Pasimetęs Džimis Bredlis stovėjo viduryje kambario, nežinodamas, kur jam dėtis.

— Kėjau? — sušuko jis.— Ką jūs čia veikiate? Šiandien mes su draugais buvome nuvažiavę į Longvju, norėdami truputį išsiblaškyti. Kai grįžau, brolis man pasakė, kad skambinote. Prašėte pasakyti, kad važiuočiau čia. Kas atsitiko? Kodėl nieko nėra? Kur Helena?

— Ji miegamajame.

Džimis nustebęs pažvelgė į Larą, kuri ką tik įėjo į kambarį, paskui nukreipė žvilgsnį į Kėjų.

— Kas čia darosi?

— Tai daktarė Malori.

— Daktarė? Helenai? — paklausė jis vis labiau jaudindamasis.

Kėjus padėjo ranką ant plataus jaunuolio peties.

— Jai įvyko persileidimas, Džimi.

— Jūs. . .— Jis garsiai nurijo seilę, dar kartą žvilgtelėjo į Larą, paskui į Kėjų.— Viešpatie! — Jis puolė prie durų, per jas į koridorių ir įlėkė į Helenos miegamąjį.— Helena!

— Džimi! Tai tu, Džimi! Kokia nelaimė!

Kėjus pažvelgė į Larą. Ji nustebusi žiūrėjo į Kėjų, veidas išbalo, burna iš nuostabos prasivėrė.

— Man gaila jus nuvilti,— sausai prašneko jis,— bet tai buvo ne mano kūdikis. Helena kreipėsi į mane pagalbos, nes žinojo, jog manimi galima pasitikėti.

Jis sustojo tik sekundei, kad Lara pajustų jo nuoširdų pasipiktinimą, paskui staigiai apsisuko ir nuėjo į Helenos miegamąjį.

Džimis sėdėjo ant lovos krašto, glausdamas Heleną. Jis glostė jos nugarą, pečius. Abu verkė.

— Kodėl tu man nieko nepasakei, Helena? Kodėl?

— Aš bijojau, kad tu atsisakysi stipendijos ir mesi mokslus. Aš nenorėjau, kad mes su kūdikiu tau būtumėme našta.

— Brangioji, kol aš galiu žaisti futbolą, mane visur priims išskėstomis rankomis. Koledžui nesvarbu, ar aš turiu haremą, ar krūvą vaikų. Tu turėjai man pasakyti. Įsivaizduoju, kiek tu iškentėjai.

— Kėjus padėjo. Aš žinojau, kaip tu jį gerbi. Kai aš visiškai pasimečiau, aš paprašiau jo patarimo. Jis primygtinai reikalavo, kad tau pasakyčiu, bet žadėjo niekam neišduoti paslapties.

— Helena, aš nusprendžiau, kad daugiau nebereikia laikyti paslapties,— į pokalbį įsikišo Kėjus.— Džimis turėjo teisę žinoti, todėl šiandien aš jam paskambinau.

— Jūs teisingai pasielgėte,— karštai pritarė Džimis.

Helena įsikniaubė į Džimio krūtinę.

— Aš labai tavęs ilgėjausi.

— Aš taip pat. Kai tu su manim susibarei, iš pradžių aš labai supykau. Paskui įsižeidžiau. Aš negalėjau suprasti, kodėl tu mane nustojai mylėti.

— Aš nenustojau mylėti. Ir niekada nenustosiu mylėti. Aš tave taip stipriai myliu, kad bijojau tau sutrukdyti mokytis.

— Kaip tu gali, Helena, man sutrukdyti. Tu gi mano — antroji pusė. Argi tu nežinai? — Džimis pasilenkė ir švelniai pabučiavo ją į lūpas, paskui tyliai pridūrė: — Kaip gaila, kad neišsaugojome savo kūdikio.

Helena vėl pravirko ir Kėjus suprato, kad atėjo laikas jaunus įsimylėjėlius palikti vienus, jog jie išsiaiškintų savo jausmus ir susitaikytų su netektimi. Jis paėmė juodą Laros krepšį.

— Iki tėvų grįžimo nešdinkis į užpakalinę verandą,— paliepė jis Džimiui.— O rytą nuvežk Heleną pas daktarę Malori. Niekas nieko nesužinos.

Jaunuolis linktelėjo.

— Ačiū, Kėjau. Jūs esate tikras draugas.

Kėjus pabučiavo savo pirštų galiukus, jais palietė Helenos kaktą ir išėjo iš kambario.

Jis rado Larą svetainėje, ji sėdėjo ant sofos, save apglėbusi rankomis. Lara priekaištingai pažvelgė į Kėjų.

— Jūs galėjote man pasakyti.

— Ir atimti jums malonumą? Prisiminkite, kaip jūs triumfavote, mane niekindama.

— Aš labai gailiuosi, kad taip atsitiko. Aš turiu jūsų atsiprašyti.

Staiga Kėjus pasijuto labai pavargęs ir nesugebantis toliau aiškintis santykių. Kiekvieną kartą susitikę, jie būdavo pasiruošę vienas kitam griebti už gerklės. Pasijuto paskutinių valandų įtampa; Kėjus jautėsi sugniuždytas, karinga dvasia jį apleido.

— Pamirškime tai,— pasakė Kėjus.

Lara pakilo nuo sofos ir paėmė savo juodą krepšį. Jis tiesiog nusvėrė jai ranką, toks sunkus buvo.

— Kaip jaučiatės? — paklausė Kėjus.— Atrodo, nesveikuojate.— Ji taip pat atrodė nukamuota, nepaprastai pavargusi ir išsikvėpusi.— Jūs esate labai išbalusi.

— Nieko nuostabaus. Jūs prižadinote mane iš gilaus miego ir aš neturėjau laiko parausvinti skruostų.— Lara pasuko durų link.— Ar aš galiu iš čia išeiti nesudraskyta tų prakeiktų šunų?

Kėjus išėjo iš namo kartu su Lara. Šunys buvo bepradedą skalyti, bet pakluso jo įsakmiam balsui. Vos tik įlipusi į automobilį, Lara padėjo galvą ant vairo.

— Ar jūs esate tikra, kad jums nereikia padėti?

— Aš paprasčiausiai pavargau.— Lara pakėlė galvą ir ištiesė ranką, norėdama uždaryti dureles.

Kėjus žiūrėjo, kaip ji pajudėjo iš vietos. Jis žiūrėjo jai įkandin ir sėsdamas į „linkolną". Lara važiavo lėtai ir netvirtai kaip pradedantis vairuotojas.

Kelio išsišakojime jis pagalvojo, ar nereikėtų jam grįžti į barą „Po palme". Buvo jau labai vėlu. Iš lanky-

tojų ten buvo likę tik labiausiai užkietėję alkoholikai. Kėjus nenorėjo prisigerti, bet jis taip pat nenorėjo grįžti į namus, kur jautėsi svetimas.

Užpakalinės Laros automobilio šviesos dingo už kalvos priešingoje pusėje.

— Tebūnie viskas prakeikta,— sumurmėjo jis, pasukdamas, „linkolną" paskui ją. Nepaisant jos įtikinėjimų, ji atrodė nekaip. Ir dėl jo kaltės: jis ištraukė ją iš lovos vidurnaktį. Jam reikia įsitikinti, kad ji parvažiuos į namus.

Lara nepastebėjo, kad Kėjus ją lydėjo ir nemaloniai nustebo," pamačiusi įvažiuojantį į kiemą „linkolną" kaip tik tuo momentu, kai ji rakino namų užpakalines duris.

— Ne priėmimo valandos! — sušuko Lara. Kėjus neatkreipė dėmesio į jos žodžius.— Ko jums dar reikia? Kodėl jūs negalite manęs palikti ramybėje?

Jos balsas trūkčiojo. Lara parodė savo silpnumą ir jis negalėjo to nepastebėti. Ašaros, kurias ji stengėsi sulaikyti, kol vairavo automobilį, užplūdo akis; ji matė Kėjų kaip pro rūką.

Lara atsuko jam nugarą ir įkišo raktą į spyną. Šiaip ar taip, bandė įkišti, bet ji blogai matė ir niekaip negalėjo pataikyti į rakto skylutę.

Kėjus ištiesė ranką už jos nugaros.

— Duokite, aš atrakinsiu.

— Nešdinkitės.

Jis atėmė iš jos raktą, greitai įkišo į užraktą ir atrakino duris. Pasigirdo pavojaus signalas. Kėjus įėjo į namą pirma jos ir tuojau pat nuėjo prie signalizacijos skydo.

— Koks jūsų kodas?

Lara norėjo jį pasiųsti po velnių, išmesti iš namo savo rankomis, bet ji neturėjo jėgų nei vienam, nei kitam.

— Keturi nulis keturi penki.

Kėjus paspaudė mygtuką ir kaukimas nutilo.

— Nemanykite, kad jūs laimėjote, jeigu žinote kodą,— prašneko ji verksmingai.— Aš rytoj jį pakeisiu.

— Kur kavinukas?

— Virtuvėje. Kam jums jo reikia?

— Todėl, kad jūs visiškai praskydote, žiūrėk, tuoj

pargriūsite kuliavirščiais. Stiprios juodos kavos puodukas jums padės atsikratyti visų bėdų, nors nežinau, kokių jų turite.

— Jūs esate mano bėda. Palikite mane ramybėje ir viskas bus gerai. Nejaugi jums sunku tai padaryti? Prašau jūsų. Juk tai padaryti taip paprasta. *Išeikite!*

Lara visiškai nenorėjo prieš jį žemintis, bet jau nekontroliavo padėties. Jos balsas nutrūko, sakant du paskutinius žodžius. Ji norėjo jam parodyti ranka duris, bet užuot tai padariusi ją prispaudė prie lūpų, prislopindama raudą; keliai sulinko ir ji nukrito ant artimiausios kėdės. Ašaros upeliais pabiro iš akių. Pečiai ėmė drebėti. Nors ir labai stengėsi, ji negalėjo sulaikyti garsaus kūkčiojimo.

Padėjusi ranką ant kėdės atkaltės, o ant jos galvą, Lara davė valią ašaroms. Ji pamiršo savo išdidumą. Sielvartas, kartėlis, skausmas pagaliau išsiveržė į išorę; labai ilgai jie buvo slepiami, kad lengvai galėtų juos vėl paslėpti.

Kėjus, reikia pripažinti jo supratingumą, nepateikinėjo nereikalingų klausimų ir nereiškė užuojautos. Kambaryje vyravusi tamsa šiek tiek paslėpė jos gėdą. Lara verkė tol, kol įsiskaudėjo galvą. Paskui kelias minutes sėdėjo, užsidengusi rankomis veidą, bet besibaigianti rauda kartkartėmis vis dar supurtydavo jos kūną. Rauda pamažu tilo. Lara vis dar sudrebėdavo, bet emocijų protrūkis jau buvo praėjęs.

Galiausiai ji pakėlė galvą, tikėdamasi, kad jis stovi šalia, stebėdamas tą spektaklį. Tačiau kambaryje nieko nebuvo, o neryški šviesa iš virtuvės skverbėsi į koridorių. Lara sunkiai atsistojo, suglostė plaukus ir nuėjo į virtuvę.

Kėjus stovėjo atsišliejęs į viryklę. Virtuvėje degė tik virš viryklės šviesa, apšviečianti degiklius. Jo veidą gaubė tamsa. jis gėrė kavą iš garuojančio puoduko. Kėjus surado brendžio butelį ir jį pastatė ant virtuvės lentynos. Lara pajuto kvapų brendžio aromatą, sumišusį su ką tik išvirtos kavos kvapu.

Pamatęs Larą, jis parodė į kavos aparatą.

— Jums įpilti?

— Ačiū, aš pati.— Po ilgo verkimo balsas skambėjo kimiai. Jai kėlė nerimą tai, kad Kėjus įsitaisė jos teritorijoje ir jos virtuvėje tomis priešaušrio valandomis, jautėsi kaip namuose. Kėjus Taketas, pats pasiskelbęs jos priešu, rausėsi jos sandėliuke, lietė jos daiktus, o štai dabar ją vaišina kava jos nuosavoje virtuvėje.

— Na, kaip, geriau?

Lara įsiklausė, tikėdamasi išgirsti sarkazmo gaidelę jo iš pirmo žvilgsnio nekaltame klausime, bet jos nesigirdėjo. Lara linktelėjo, įsipylė kavos ir atsisėdo prie stalo. Ji gurkštelėjo. Kava buvo karšta ir stipri, tokią ją turi virti vyras.

— Dabar galite eiti. Jums nebėra čia ko veikti. Dėl manęs nesijaudinkite, aš neturiu polinkio žudytis.

Nekreipdamas dėmesio į jos žodžius, Kėjus pasiėmęs butelį nuėjo nuo viryklės ir atsisėdo priešais ją. Jis įpylė jai į puoduką didelę porciją brendžio.

Jo atkaklus tiriamas žvilgsnis nenoromis sukeldavo sumišimą. Pirštų galiukais jis glostė lygų puoduko, kurį laikė apkabinęs stipriomis, įdegusiomis rankomis, paviršių. Lara nusuko akis į šoną: tos rankos atrodė ją hipnotizavo.

— Tad kas gi atsitiko?

Lara pasitaisė plaukus ir, įveikdama sumišimą, paklausė:

— O koks jūsų reikalas?

Kėjus nuleido galvą ir tyliai nusikeikė.

Plaukai ant jo galvos augo neklusniomis sruogomis. Netgi prieblandoje Lara galėjo įžiūrėti atskirus verpetus. Pats talentingiausias kirpėjas vargu ar sugebėtų juos sutvarkyti. Galbūt dėl to jis nešiojo ilgus plaukus be kokio nors madingo kirpimo.

Kai Kėjus pakėlė galvą, jo akyse ji pamatė pyktį.

— Jūs nenorite, kad aš būčiau geras?

— Jūs esate negeras.

— Galimas dalykas, aš noriu pasikeisti.— Lara atsidūso, tuo dar labiau sustiprindama jo pyktį.— Na, pamirškime buvusias nuoskaudas, gerai? Ir visiems laikams. Kodėl jūs mane vadinate pavarde? Kadėl ne vardu? Nors kartais pavadintumėte vardu? O aš jus vadinsiu Lara.

Sukirskime rankomis? — Kėjus žiūrėjo jai į akis, kol Lara jas nuleido. Kėjus tai palaikė sutikimu ir pasakė: — Ačiū už pagalbą. Tai buvo ne mano jėgoms, aš iš karto supratau, kai tik pamačiau, kokia Helenos ir fizinė, ir moralinė būklė. Tokie dalykai pasitaiko tik baisiame sapne. O jūs pasirodėte labai gerai, kaip ir dera profesionalui. Jūs... nuostabi.

Ir vėl Lara bandė išgirsti sarkazmą jo balse, bet sarkazmo nebuvo. Ji suprato, kaip jam sunku pasakyti tuos žodžius. Būtų nemandagu neatsiliepti.

— Dėkoju.— Paskui, nusijuokusi sumišusiu juoku, pridūrė: — Beje, aš geriausiai pasirodau esant nepaprastai padėčiai. Aš pamirštu baimę. O paskui, kai viskas baigiasi, sugniūžtu.

Tyla, atrodė, bus begalinė. Kai Kėjus prašneko, jo balsas skambėjo švelniai, tarsi kviesdamas atverti širdį.

— Tad kodėl jūs raudojote, Lara?

Ji pajuto, kad ją jaudina ne tik jo tonas, bet ir tai, jog ją pavadino Lara. Ji vis dar dvejojo, nenorėdama jam atverti širdies. Tačiau koks dabar skirtumas? Jis tapo jos gėdos liudytoju. Skaudėjo gerklę nuo ilgo verkimo. Lara atsikrenkštė.

— Mano dukra. Aš apverkiau savo dukrą.

— Aš taip ir pagalvojau. Kas atsitiko?

Lara atlošė galvą, truputį pasukiojo kaklą.

— Kartais, kai turima reikalų su kūdikiu, man tai sukelia siaubingus prisiminimus. Ešlė vėl ir vėl miršta.— Lara nusišluostė nosį popierine servetėle, kurią pasiėmė iš ant stalo stovėjusios dėžutės.— Per pastarąsias dienas jau įvyko du tokie atvejai. Iš pradžių Letė Leonard. O dabar dar negimęs Helenos kūdikis... Beprasmė mažytės, nekaltos, bejėgės būtybės mirtis...— Ji bejėgiškai gūžtelėjo pečiais.— Tokie dalykai mane jaudina. Labai jaudina.— Lara nugėrė gurkšnį iš puoduko, kuris jai atrodė labai sunkus, nes drebėjo ranka. Brendis buvo kaip tik laiku. Jis šildė ją ir ramino.

— Papasakokite apie ją.

— Apie ką? Apie Ešlę?

— Gražus vardas.

— Ji taip pat buvo graži.— Lara, tarsi pasiteisindama

nusišypsojo.— Aš žinau, kiekviena motina taip galvoja apie savo vaiką, bet Ešlė iš tikrųjų buvo labai gražutė. Kai tik išvydo šį pasaulį. Šviesiaplaukė ir mėlynakė, tikras angeliukas. Jos veidas buvo nuostabus ir rausvi skruostai. Ir augo ramus vaikas, retai verkdavo, netgi būdama visiškai mažytė, ir buvo viskuo patenkinta. Jos būdas buvo sušnekamas. Ji visą laiką šypsojosi. Netgi nepažįstami žmonės tai pastebėdavo. Jos šypsena šildydavo kaip saulės šviesa. Visiškai kaip saulutė,— pakartojo Lara susimąsčiusi.— Ji užkrėsdavo šypsena visus aplinkui ir apšvietė nauja šviesa mano gyvenimą.— Kava puoduke atšalo. Lara apkabino jį rankomis, kad išlaikytų šilumą.— Iki jos gimimo aš buvau labai nelaiminga. Rendalo darbas užimdavo visą jo laiką ir reikalavo daug jėgų. Montesangrė — siaubingas kraštas. Aš bijau net ją prisiminti. Ten šlykštu viskas. Klimatas, gamta, žmonės. Tremtis buvo sunkiausias mano gyvenimo metas. Arba tada man taip atrodė. Aš pažinau tikrą sielvartą, kai netekau savo vaiko.— Lara vėl nutilo, kovodama su užplūdusiais prisiminimais, prispaudė ranką prie lūpų ir sunkiai nurijo seilę. Tik sutvardžiusi savo jausmus ji tęsė pasakojimą.— Ešlės buvimas puošė gyvenimą netgi tokioje košmariškoje vietoje. Ją maitindama krūtimi, aš įgaudavau jėgų kartu su ja. Ilgai po to, kai nustojau ją maitinti, negalėjau prie to priprasti.— Lara padėjo ranką ant krūtinės, vėl pajusdama tą patį skausmą, kurį patyrė, nustojusi maitinti Ešlę. Staiga ji atsipeikėjo, nuleido ranką ir pažvelgė į Kėjų.

Jis sėdėjo nejudėdamas, nenuleisdamas nuo jos akių.

— Ir tada ji numirė.

— Ji nenumirė. Ją nušovė,— pataisė Kėjus.

Lara nugėrė kavos, bet ji jau buvo šalta ir ji pastūmė puoduką į šoną.

— Jūs esate teisus, tai labai skiriasi.

— Taip.

Lara laukė, ką jis dar pasakys, bet Kėjus tylėjo.

— Ką jūs norite, kad aš dar jums papasakočiau?

— Nieko,— atsakė tyliai Kėjus.— Man atrodo, jums reikia išsipasakoti.

Lara jį norėjo pasiųsti toliau, bet žodžiai sustingo ant lūpų. Ji neturėjo jėgų prieštarauti. Be to, jis tikriausiai teisus. Tai jai bus naudinga.

— Mes važiavome į svečius,— pradėjo Lara.— Turtingas vietinis verslininkas šventė vieno iš savo septynių vaikų gimtadienį. Aš nenorėjau važiuoti, žinojau, kad viskas bus padaryta tik dėl akių. Šios šalies turtuoliai taip giriasi savo turtais, jog pradedi užjausti sukilėlius. Šiaip ar taip, Rendalas reikalavo, kad mes važiuotume, nes šeimininkas buvo įtakingas žmogus. Aš papuošiau Ešlę nauja suknele. Geltona. Tai jos spalva. Įrišau jai geltoną kaspiną ant paties viršugalvio, kur pačios tankiausios garbanos.— Lara palietė savo galvą, norėdama parodyti, kaip ji padarė.— Mes važiavome su vairuotoju, nes taip buvo solidžiau. Rendalas sėdėjo ant priekinės sėdynės. Mes su Ešle — užpakalyje. Mes su ja katučių plojome. Automobilis sustojo, degant raudonai šviesai, didelėje sankryžoje. Ešlė linksminosi ir juokėsi. Ji buvo laiminga,— Lara negalėjo tęsti. Ji parėmė galvą ranka, užmerkė akis, paskui po kurio laiko vėl prašneko.— Vairuotojas sustojo, degant raudonai šviesai. Staiga automobilį apsupo ginkluoti sukilėliai su kaukėmis. Aš iš pradžių nieko nesupratau. Viskas vyko labai greitai. Aš pastebėjau kažką negera, kai vairuotojas krito veidu ant vairo. Jam peršovė galvą iš arti. Antra kulka išmušė priekinį stiklą. Ji pataikė į Rendalą. Trečioji kulka taip pat jam buvo skirta, bet Rendalas nuvirto ant sėdynės. Kulka pataikė į Ešlę. Štai čia,— Lara parodė į kaklą.— Jos kraujas aptaškė man veidą ir krūtinę. Aš surikau ir užvirtau ant jos, kad ją pridengčiau. Štai tada sužeidė ir mane, iš užpakalio į petį. Aš net nepajutau.— Ji sustojo, žiūrėdama priešais save. Jai buvo sunku tęsti, bet ji žinojo, kad pasveikimo procesas dažnai būna skausmingas.— Praeiviai pradėjo rėkti. Keleiviai, iššokę iš greta važiavusių automobilių, pasileido į visas puses, ieškodami, kur pasislėpti. Tačiau jiems negrėsė pavojus. Sukilėlius dominome tik mes. Trys iš jų atidarė priekines dureles ir pačiupo Rendalą. Jis rėkė iš skausmo ir įniršio. Atrodo, kažkuris iš užpuolusiųjų jam trenkė pistoleto rankena į smilkinį. Rendalas prarado sąmonę dar prieš tai, kai jie

nusinešė jį į savo sunkvežimį. Aš perskaičiau apie tai laikraštyje jau po jų teismo. Pagrobimo momentu aš nieko nežinojau. Aš žinojau tik viena: mano mergaitė miršta. Aš tai žinojau, bet negalėjau su tuo susitaikyti,— tęsė ji prikimusiu ablsu.— Aš rėkiau. Aš negalėjau sustabdyti kraujavimo, įkišau į žaizdą kakle pirštą, kad sustabdyčiau kraują. Policija atvyko tiesiog per kelias minutes po užpuolimo, bet aš negalėjau nusiraminti. Jie išplėšė man iš rankų Ešlę, nutempė mane į „greitosios pagalbos" mašiną. Daugiau aš nieko neprisimenu, praradau sąmonę ir atsigavau tik Majamio ligoninėje.

Lara nejuto, kad ašaros rieda jos skruostais, kol viena ašara jai pateko į burnos kamputį. Ji ją nulaižė.

— Mūsų automobilio užpuolimas buvo oficiali revoliucijos pradžia. Sukilėliai užpuolė ir tą namą, į kurį važiavome. Jie mums surengė tikras skerdynes. Tik nedaugelis liko gyvų, kurie vėliau apie tai papasakojo. Galima neabejoti, kad ir mes būtume buvę nužudyti. Nesuprantama, kodėl jie mus užpuolė pakeliui, ten važiuojančius. Dėl įvykio su Rendalu Jungtinės Amerikos Valstijos uždarė ambasadą Montesangrėje, tiksliau tariant, tai, kas iš jos liko po nuniokojimo, ir nutraukė diplomatinius santykius su nauja vyriausybe. Po nuosprendžio įvykdymo, sukilėliai grąžino Rendalo kūną į Valstijas. Tai buvo greičiau pasityčiojimas negu kilnumo pasireiškimas, nes jie taip pat atsiuntė valstybiniam sekretoriui sušaudymo nuotrauką. Jie negrąžino Ešlės palaikų ir neatsiuntė jokių nuotraukų nei jos kūno, nei karsto. Jokio dokumento apie jos mirtį. Nieko. Liko be atsakymo visi Vašingtono reikalavimai arba pateikti papildomos informacijos, arba grąžinti kūną. Po kurio laiko Vašingtonas nustojo domėtis tuo įvykiu ir liovėsi imtis kokių nors žygių. Aš vis dar siunčiau prašymus į Montesangrę, bet mūsų vyriausybės šis įvykis daugiau nebedomino. Viešpatie! — Lara užsidengė veidą rankomis.— Mano mergaitė vis dar ten. Aš su ja neatsisveikinau. Nepamačiau jos paskutinį kartą. Nepabučiavau. Ji ten kažkur viena, tame siaubingame krašte. Ji...

— Nusiraminkite, Lara.— Kėjus greitai priėjo prie jos, atsistojo šalia, paglostė jai galvą.— Jūs esate teisi.

Tai iš tikrųjų buvo košmaras, bet Ešlei viskas baigėsi per vieną akimirką. Ji nepajuto nei baimės, nei skausmo.

— Visą skausmą man vienai teko pakelti. Ir aš dėkoju Viešpačiui už tai. Tačiau kartais skausmas būna toks nepakeliamas, kad man atrodo, jog ilgiau neištversiu. Aš nerandu palengvėjimo.— Lara prispaudė prie krūtinės į kumštį sugniaužtą ranką.— Skausmas mane kankina. *Aš noriu čia susigrąžinti savo mergaitę!*

— Nurimkite, pagailėkite savęs. Nereikia.— Kėjus ją pastatė ir apkabino.

Lara nevalingai įsikibo jam į marškinius, prisiglaudė veidu prie jo krūtinės.

— Aš niekada negalėsiu to pamiršti. Tačiau yra momentų, kurių aš negaliu prisiminti. Tarsi iš filmo būtų iškirpę kelis kadrus, o man atrodo, kad jie svarbūs. Aš įtempiu atmintį, bet nieko iš to neišeina. Kartais atrodo, aš tuoj tuoj viską išsiaiškinsiu, bet vėl viskas nuo manęs nutolsta. Tarsi aš bijočiau sužinoti tiesą. Bijau to, ko nežinau.

— Š. . .š. Viskas gerai. Viskas baigėsi, daugiau jums nieko negresia.

Tuos žodžius jis šnabždėjo, įsikniaubęs į jos plaukus, paskui jo lūpos prigludo prie jos kaktos. Kaip gera, kai tave apkabina kažkas stiprus. Lara neturėjo nieko su kuo būtų galėjusi pasidalyti savo skausmu. Tėvai ją kaltino dėl visko, kas atsitiko, taip pat ir dėl Ešlės mirties. Visi kiti ją apleido, kai jos, kaip Klarko meilužės, pavardė, sumirguliavo pirmuose laikraščių puslapiuose. Ne vienerius metus ji nešė tą sunkią naštą. Kokia netikėta laimė nors akimirkai rasti ramstį, perkelti ant kieno nors pečių nors dalį svorio.

Kėjus pirštų galais pakėlė jos smakrą ir švelniai prisilietė prie jos lūpų.

— Liaukitės verkti, Lara.— Ji jautė jo kvėpavimą.— Nereikia.— Vėl jis nuslydo lūpomis per jos lūpas.— Neverkite.

Po to sekė bučinys, ilgas, karštas, drėgnas. Ir maldaujamas.

Lara nevalingai užsimerkė. Ją ėmė sukti šiltas sūkurys. Ji noriai pakluso ir leidosi į jausmų kelionę, kur

svarbiausia buvo susijungimas. Lūpos, prispaustos prie lūpų, liežuvis prie liežuvio, vyras prie moters. Lara ir nenujautė, jog joje slypi toks primityvus poreikis.

Jos reakcija buvo instinktyvi. Jos rankos godžiai įsikibo į jo pečius. Lara išsilenkė, prisiglausdama prie jo kūno grynai moterišku judesiu, tyliu prašymu suartėti.

Tarsi iš toli Lara išgirdo jo negarsų prakeiksmą, paskui pajuto, kaip jo rankos nuslydo nuo jos pečių ant nugaros, po to žemiau, ant šlaunų, pritraukdamos ją prie savęs. Arčiau. Dar arčiau.

Galimas dalykas, kad netikėtas ir išblaivinantis kontaktas su jo kūnu arba sveiko proto sugrįžimas ir artimo pavojaus pajautimas sugrąžino ją iš jausmų pasaulio atgal į šaltą tikrovę.

Lara ištrūko iš jo rankų ir atsuko jam nugarą. Atsirėmė į stalą. Kelis kartus giliai atsiduso, nesėkmingai bandydama nuslopinti užsiplieskusį geismą.

— Nuvežkite mane ten.

Kėjus tylėjo.

Lara atsisuko į jį veidu.

— Nuvežkite mane ten. Aš turiu žinoti, kas atsitiko mano vaikui. Aš turiu pamatyti jos mirties liudijimą, paliesti žemę, kurioje ji palaidota. Sužinoti... bent ką nors.

Iš jo veido nieko nebuvo galima suprasti.

— Paskutinis susitikimas, paskutiniai atsisveikinimai, tokie svarbūs gyviesiems. Štai kodėl mes organizuojame laidotuves, sakome prie kapo kalbas, ruošiame šermenis.

Kėjus ir toliau tylėjo.

— Pasakykite ką nors, kad jus velniai kur rautų!

— Vadinasi, jūs negąsdinote. Jūs iš tikrųjų norite ten nuvažiuoti.

— Taip. Ir jūs mane ten nuvešite.

Kėjus susidėjo rankas ant krūtinės.

— Kadėl jūs manote, kad aš sutiksiu padaryti tokią kvailystę?

— O todėl, kad jūs suprantate, jog esu teisi. Klarkas prisidėjo, kad Rendalas būtų paskirtas į Montesangrę. Mano dukra neteko gyvybės per bailias jūsų brolio politines machinacijas.

— Tai dar reikia įrodyti,— atsakė jis.— Ir todėl, norėdama mane įtikinti, jūs nusprendėte pridurti prie argumentų kelis karštus bučinius?

Jos veidas paraudo.

— Tai skirtingi dalykai,— paprieštaravo Lara.

Kėjus pašaipiai miktelėjo.

— Žinote, daktare, jūs pateisinote visas mano viltis. Galima sakyti, netgi jas pranokote.— Kėjus tylutėliai švilptelėjo, kartu mojuodamas ranka, tarsi ją būtų nusideginęs į ką nors karšta.— Vienas bučinukas ir jūs pasiruošusi, mažyte.— Kėjus vėl kandžiai miktelėjo, apžvelgdamas ją, ir pasuko durų link.— Ieškokite kito kvailio. Aš neketinu praleisti savo atostogų karinių veiksmų zonoje. Ir dar, aš dar nenusprendžiau, ar man naudotis brolio nuograužomis.

Kėjui taip sugedo nuotaika, kad jis, sėsdamasis prie vairo, nieko nesusigaudė. Jis vairavo „linkolną" plentu kaip tanką, nepaisydamas kliūčių, niekindamas pavojus. Lara jį supykdė, na ir kas, tai nieko naujo arba keisto.

Keista tai, kad jis pats supyko ant savęs. Jis, kuris niekada neanalizuodavo savo veiksmų ir neatsiprašinėdavo už savo elgesį, dabar jautė kaltę, nes troško savo velionio brolio meilužės. Jeigu aplinkybės pasikeistų, jeigu Lara jį padrąsintų, jis jau dabar trauktų nuo kojų batus.

Viešpatie, nejaugi jis toks ištižėlis, jog pasigviešė į moterį, pražudžiusią brolį! Džodė visiškai teisi, kalbėdama apie jį. Kas geriau pažįsta vaiko charakterį už jo tikrą motiną? Jis yra sugadintas iki kaulų smegenų kaip ir jo tėvas. Kai tik įsisukdavo į jo gyvenimą moteris, tėvas pamiršdavo ir gėdą, ir sąžinę. Jeigu jis būtų kitoks žmogus, dabar jam nereikėtų tramdyti savo jausmų ir kai kurių kūno dalių, jo nekankintų jos bučinio skonis.

Vaikystėje ir jaunystėje jie su Klarku kartu naudojosi daugeliu daiktų, kartais savo noru, kartais tėvų nurodymu. Jie keisdavosi megztiniais, skutimosi losjonais ir pačiūžomis. Tačiau niekada nesikeisdavo moterimis. Netgi jiems palankiomis mergaitėmis mokykloje. Netgi kekšėmis.

Tas tylus susitarimas atsirado jų jaunystės laikais, galimas dalykas dėl to, jog meilė buvo vienintelė arena, kur jie nenorėjo būti varžovai. Būdami broliai, jie nuolatos buvo lyginami, bet, kai kalba pakrypdavo apie seksualinius polinkius, jie būdavo visiškai skirtingi. Kėjus niekada nenorėjo merginos, kuri kažkada susitikinėjo su Klarku, ir nors jis nesistengė primesti broliui savo įsitikinimų, buvo tikras, jog Klarkas elgiasi taip pat. Štai kodėl aistra Larai Malori Kėjui atrodė nepaaiškinama ir jį siutino. Tai buvo vieno iš jo paties priesakių sulaužymas.

Kėjus žinojo, kad būtų geriau, jeigu jis įveiktų tą peršulį, nes vis tiek nepavyks pasikasyti. Nuodėmė geisti moters, suteršusios brolio vardą ir sugriovusios jo ateitį. Tačiau elgesio nuodėmingumas jam niekada nebuvo kliūtis, kad jis taip nesielgtų. Kėjus visada sugebėdavo laiku sustoti, jeigu suvokdavo, kad kvailai elgiasi.

Štai kur buvo jo pykčio priežastis. Jis kaip idiotas paleido seiles, kai Lara jam rezgė verksmingą istoriją. O jis dar virė jai kavą! Jis nuėjo dar toliau — ją apkabino. Ir pabučiavo.

— Beprotis.— Kėjus trenkė kumščiu į vairą.

Ji tikriausiai vis dar juokiasi, kad įžiebė jame liepsną, kurią vargu ar užgesins,— jis tai žinojo,— dešimt kitų moterų. Moteris, leidžianti taip save bučiuoti, tikriausiai žino, iki ko ji tave priveda. Ne veltui Lara tuojau pat prašneko apie kelionę į Centrinę Ameriką. Ji manė, kad tave taip įkaitino, kad tu sutiksi ją vežti į Marsą, o ne į kažkokią Centrinę Ameriką.

„Na jau papūsk" — pagalvojo Kėjus šypsodamasis. Jį įaistrindavo daugelis moterų, bet netgi aistros viršūnėje jis visiškai neprarasdavo proto.

Be to, jeigu gerai pagalvojus, ji neatrodė tokia patenkinta, kai jis išeidinėjo. Atvirkščiai, Lara atrodė pasimetusi ir pažeminta kaip dabar jis. Reikia taip pat pripažinti, jog pasakojimas apie jos dukters mirtį buvo labai liūdnas. Kėjus negalėjo ja pasitikėti, bet kai buvo kalbama apie Ešlės mirtį, kas galėjo įtarti motinos jausmų nenuoširdumą? Mergaitės mirtis ją pribloškė ir Lara dar iki šiol neatsigavo.

„Maitindama krūtimi, įgaudavau kartu su ja jėgų".

„Ji užkrėsdavo visus aplinkinius šypsena".

Lara dievino mergaitę ir sunkiau pakėlė jos mirtį negu Rendalo nužudymą. Žinoma, po nešvaraus skandalo su Klarku jų santuoka negalėjo būti tvirta. Ji prisipažino, kad buvo labai nelaiminga Montesangrėje. Tik dukters gimimas ten pagerino jos gyvenimą. Jai Ešlė tapo dangaus dovana, atleidimo iš aukščiau ženklu. Visą savo meilę ir švelnumą po Klarko mirties ji atidavė Ešlei.

Staiga Kėjus nukėlė koją nuo akseleratoriaus pedalo. „Linkolnas" ėmė lėtinti greitį. Nematančiu žvilgsniu Kėjus žiūrėjo į tamsą, ten, kur rytuose brėško aušra. Tačiau jis nieko nepastebėjo. Jis netgi nepastebėjo, kad „linkolnas" išvažiavo į plento vidurį, kur ir sustojo.

Laros žodžiai skambėjo jo ausyse.

„Šviesiaplaukė ir mėlynakė".

„Jos šypsena šildė kaip saulės šviesa. Visiškai kaip saulutė".

Kėjus pažinojo tik vieną žmogų, kurį apibūdindavo panašiais saulėtais tonais ir apdovanodavo tokiais džiugiais saulėtais epitetais. Tai buvo Klarkas Taketas Trečiasis.

— Tai bent šunsnukis,— sušnabždėjo Kėjus ir jo rankos nuslydo nuo vairo ant kelių.

Mylima Laros Malori mažytė tikrai buvo jo brolio duktė.

PENKIOLIKTASIS SKYRIUS

Olis Hoskinsas plunksnų šluotele šlavinėjo dulkes nuo kiaulienos, čilio, kukurūzų ir tunų konservų dėžučių šeštoje eilėje. Būdamas didelės savitarnos parduotuvės „Ekonomiškas pirkėjas" valdytojas, jis galėjo pavesti tą darbą kuriam nors kitam savo darbuotojui, bet Olis mėgo fizinį darbą — klijuoti kainas, papildyti atsargas lentynose, iškabinėti produktus — lengvą darbą, susidedantį iš paprastų ir nesudėtingų veiksmų. Proto nereikalaujantį darbą, kurį dirbant galima galvoti apie pašalinius dalykus.

Penkiolika metų jis tarnavo Jungtinių Amerikos Valstijų laivyne, paskui metė jūreivystę. Nors Olis nenuobodžiavo ilgus mėnesius, kuriuos kadaise praleisdavo plaukiodamas, jis su gailesčiu prisiminė savo jūreivišką Laisvę, kai jo nebeslėgė jokia atsakomybė. Hoskinsas niekada nesvajojo tapti karininku ir mokėjo kur kas geriau vykdyti įsakymus negu juos duoti.

Kartą pavasarį, kai buvo išleistas į krantą Halvestone, jis susipažino paplūdimyje su jauna mergina, įsimylėjo ir po mėnesio ją vedė. Kai atėjo laikas vėl sudaryti sutartį, žmona įkalbėjo jį to nedaryti ir su juo persikėlė į jos gimtąjį miestą Iden Pasą, arčiau motinos.

Tikriausiai jie būtų geriau gyvenę, jeigu jis būtų likęs laivyne, galvojo Olis, dabar vaikščiodamas penkta eile, pristatyta lentynų, ant kurių buvo tvarkingai išdėlioti miltai, cukrus, prieskoniai ir įvairiūs riebalai. Žmonos šeima taip jo ir nepriėmė į savo tarpą. Jiems Olis buvo kilęs iš „kažkur šiaurėje" ir tik anglosaksų šaknų dėka jį šiaip taip pakentė. Iki tam tikro laipsnio.

Praėjus dvidešimčiai metų, jis kaip ir anksčiau nelabai mėgo žmonos gimines, beje, taip pat kaip ir žmonos giminės jo. Seniai seniai nužydėjo jų pirmoji meilė ir dabar praktiškai tik vienas dalykas siejo Olį su šeima: jų sūnus Taneris.

Kiekvienas jų savaip reiškė tėvų meilę. Motina dažnai priversdavo Tanerį susinepatoginti, įkyriai rodydama savo švelnumą. Ji daugiau nebepastojo po Tanerio gimimo — visą atsakomybę už tai primetė Oliui,— ir todėl rūpinosi sūnumi kaip lokė savo vieninteliu lokiuku. Ypač glostė jos savimeilę, kad Taneris „susitikinėja" su Hevera Vinston. Hevera buvo visų populiariausia vyresniųjų klasių mergina ir tai kėlė ponios Hoskins autoritetą draugų akyse.

Olis nebuvo nusiteikęs prieš Heverą. Mergina gražutė kaip lėlytė, geranoriška, energinga. Jis tik dėjo viltis, kad Taneris nesugadins viso reikalo neapgalvotu poelgiu. Olis nenorėtų, kad sūnus aptemdytų gyvenimo kelio pradžią, paklausdamas sveiko kūno šauksmui.

Dažnai, žiūrėdamas į Tanerį, Olis žavėdavosi gamtos žaismu. Iš jo sėklos žmonos įsčiose nė trupinėlio nepavel-

dėjęs iš motinos, genetinio stebuklo dėka, išaugo protingas ir gražus jaunuolis. Ačiū Dievui, kad jis gimė sportininkas. Jeigu jis būtų panorėjęs tapti dūdų orkestro muzikantu, vaistininku arba kosmoso specialistu, tėvai būtų nuo jo nusisukę kaip nuo nenormalaus žmogaus. Tačiau Taneris gerai žaidė futbolą ir už tai naudojosi didžiulėmis savo netašytų prasčiokų pusbrolių ir dėdžių, kurie draugiškai jam tapšnodavo per nugarą ir kumščiuodavo į šoną, simpatijomis. Jie pripažino jį savu ir visiškai pamiršo, kad už pasirodymą šiame pasaulyje jis turi būti dėkingas Oliui.

Olis tam neteikė didelės reikšmės. Taneris — jo sūnus ir kiekvieną penktadienį Olis alpdavo iš pasididžiavimo, kai futbolo aikštėje pasirodydavo dvidešimt antrasis numeris rausva ir juoda „Karingųjų velnių" uniforma. Kitą sezoną futbolo žvaigždė Taneris turėjo dar aukščiau pakilti.

Olis baigė lyginti dėžutes su krekeriais, pataisė sausainių „Nabisko" parodą-pardavimą ir perėjo tvarkyti ketvirtos eilės. Praėjimu ėjo dvi moterys. Jaunesnioji stūmė priešais save vežimėlį, vyresnioji rinkosi produktus pagal sąrašą, kurį laikė rankoje.

— Labas rytas, panele Džeinelena, labas rytas, ponia Taket,— maloniai pasisveikino Olis.— Kaip gyvenate?

Jis taip ir neišmoko sakyti „kaip teikiatės gyventi". Už tai buvo gujamas kaip šlykštus jankis.

— Labas rytas, pone Hoskinsai,— atsiliepė Džeinelena.

— Oli, paprašykite mėsininko mums paruošti tris colio storumo bifšteksus. Ir tegu tai būna tikras colis. Praėjusį kartą jie buvo pernelyg ploni ir kieti kaip puspadis. Mes jų negalėjome sukramtyti.

— Labai atsiprašau jūsų, ponia Taket. Aš pats pasirūpinsiu, kad šiandien viskas būtų kaip reikiant.— Kaip visada panelė Džeinelena nors prie širdies dėk, o Džodė Taket tipiška ragana. Negana to, joms meilikaudamas, jis pridūrė: — Malonu jus matyti geros sveikatos.

— O jūs manėte, kad aš sergu?

Olis tik norėjo būti mandagus, bet Džodė jam atkirto, tarsi jis būtų ją įžeidęs.

— Ne, ką jūs,— pasakė Olis, jausdamas, kad kaklaraištis peteliškė jam veržia kaklą.— Tiesiog aš girdėjau, kal jūs šiek tiek negalavote. Žinote, kaip mūsų mieste mėgstama skleisti gandus.

— Aš jaučiuosi puikiai. Jūs pats matote.

— Mes su mama seniai kartu buvome parduotuvėje pirkinių.— Malonioji Džeinelena stengėsi atitaisyti sugadintą nuotaiką.— Mes nusprendėme truputį prasiblaškyti.

— Aš iš tikrųjų džiaugiuosi jus abi matydamas. Nueisiu pasakyti mėsininkui apie bifšteksus, paketas jūsų lauks prie kasos.

Olis įsikišo plunksnų šluotelę į užpakalinę kelnių kišenę, išėjo iš praėjimo, pasuko į šalia buvusįjį ir užvirto ant vežimėlio, kurį stūmė dar viena moteris.

— Daktare Malori! — sušuko Olis.

— Laba diena, pone Hoskinsai, kaip gyvenate?

— Puikiai, puikiai.

„Padėk mums, Dieve",— pagalvojo Olis, Džodės Taket ir Laros Malori susitikimas buvo neišvengiamas. Olis nenorėjo, kad jo parduotuvė virstų kovos lauku.

— Ar matėte, daktare Malori, arbūzus vaisių skyriuje? Šiandien jų gavome iš Pietų Techaso.

— Manau, kad viso arbūzo bus man daugoka.

— Aš galiu jį perpjauti per pusę.

— Ne, ačiū. Aš paimsiu melioną.

Nuo jos šypsenos, jam dažniau ėmė plakti širdis. Olis nebuvo užkietėjęs mergišius, nors tokia savybė visada priskiriama jūrininkams. Tačiau jis ne toks aklas, kad nepastebėtų, jog daktarė Malori labai graži. Ir jos veidas, ir figūra — nors į vitriną statyk. Iden Pase jos pavardė tapo *gundytojos* sinonimu.

Tiesą sakant, Olis niekada nepastebėjo to jos būdo bruožo. Daktarė visada būdavo draugiška, bet visiškai nekoketiška. Galimas dalykas, jis nėra jos idealas, bet koketė iš prigimties pasiruošusi flirtuoti su kuo tik pakliuvo, kad tik tas žmogus būtų priešingos lyties. Pavyzdžiui, Heveros motina yra tikra paleistuvė. Jis nuoširdžiai tikėjo, kad Hevera neis Dārsės pėdomis. Taneris protingas jaunuolis, bet jis ilgai neištvers, jeigu jį gundys

uždraustiems veiksmams tokia graži mergina kaip Hevera.

— Jeigu jums ko nors prireiks, daktare Malori, prašom kreiptis į mane.

— Dėkoju, pone Hoskinsai, aš būtinai taip padarysiu.

Apgailestaudamas jis pastebėjo, kad katastrofa neišvengiamai artėja. Olis pasitraukė į šoną, norėdamas praleisti daktarę Malori ir pagalvojo, ar nereikėtų jos įspėti, kad netoliese yra Džodė Taket. Jis buvo tvirtai įsitikinęs, kad daktarei Malori nereikia kavos arba arbatos. Tačiau buvo per vėlu! Ji įstūmė vežimėlį į ketvirtą praėjimą. Hoskinsas sustoja greta, apsimesdamas, kad dėlioja dėžutes ir stiklainius. Jis meldė dangų, kad jos abi neįkibtų viena kitai į plaukus.

Girgždantis daktarės Malori vežimėlis sustojo. Kelias sekundes buvo tylu, paskui jis išgirdo, kaip daktarė Malori pasisveikino:

— Labas rytas.

— Labas rytas, daktare Malori,— atsakė Džeinelena savo droviu tyliu balsu.

— Aš džiaugiuosi, kad jūs jaučiatės geriau, ponia Taket.— Daktarė Malori nutilo, suteikdama Džodei galimybę atsakyti į pasveikinimą. Neišgirdusi atsakymo daktarė Malori pridūrė:

— Aš kelis kartus jums skambinau į namus, norėjau su jumis pasikalbėti.

— Mums nėra apie ką kalbėti.— Tik viena Džodė Taket galėjo paprasčiausius žodžius pripildyti tokių stiprių nuodų.— Eime, Džeinelena.

— Atleiskite, ponia Taket, bet mums reikia labai daug ką aptarti. Pavyzdžiui, pakalbėti apie Klarką.

— Na, man jau geriau degti pragare, negu su jumis kalbėti!

— Mama!

— Tylėk, Džeinelena! Eime iš čia.

— Prašom, ponia Taket. Ponia Taket? O Viešpatie, ponia Taket!

Iš pradžių daktarės balse skambėjo prašymas. Paskui klausimas. Po to nerimas.

— Mama!

Olis Hoskinsas numetė ant grindų kelias dėžutes sausainių, skubėdamas į įvykio vietą ketvirtame praėjime. Jis atbėgo kaip tik tuo momentu, kai Džodė Taket šonu užvirto ant savo vežimėlio. Ji išskėtė rankas į šonus, delnais žemyn, tarsi vėl norėdama atgauti pusiausvyrą. Vežimėlis nuvažiavo į priekį, palikdamas ją be atramos, ir ji nuvirto ant lentynų, pristatytų „Lipton" arbatos indelių ir pakelių. Keli tirpios arbatos indeliai nukrito ant grindų ir sudužo: kvapių miltelių debesis pakibo ore. Džodė iš pradžių nukrito nugara ant lentynos, paskui nušliaužė ant grindų. Ji nejudėdama gulėjo tarp šukių ir miltelių.

Džeinelena atsiklaupė šalia jos.

— Mama, mama! — rėkė ji.

Lara Malori negaišo nė sekundės. Per akimirką ji atsidūrė greta Džodės.

— Kvieskite 911,— sušuko ji Oliui.— Mums reikia „greitosios pagalbos".

Olis, kaip ir dera buvusiam kariškiui, davė komandą vienam savo pavaldinių, būtent kasininkei, kuri tuo metu papildė cigarečių atsargas stende priešais kasą. Ji bėgte pasileido prie telefono kontoroje. Praėjimą pamažu pripildė kiti pirkėjai, atvilioti kupinų nevilties Džeinelenos šauksmų. Palikę savo vežimėlius, jie plūdo į ketvirtą praėjimą iš visų pusių ir iš visų parduotuvės kampų. Olis paprašė jų pasitraukti į šoną, kad netrukdytų daktarei Malori teikti pagalbą poniai Taket.

— Laikykite ją už rankų. Kitaip jas susilaužys.

Džeinelena stengėsi sugauti netvarkingai mojuojamas Džodės rankas, kad jos neatsitrenktų į lentynas. Jeigu net ir nesusilaužytų, vis tiek jos būtų nusėtos mėlynėmis.

Daktarė pasirausė savo krepšyje ir ištraukė permatomą plastikinį žiedą raktams. Ji įkišo jį Džodei į burną ir prispaudė liežuvį.

— Dabar viskas gerai,— nuramino ji Džeineleną.— Ji gali kvėpuoti. Aš prispaudžiau liežuvį, kad jis netrukdytų orui patekti į plaučius.

— Bet ji pamėlo!

— Nieko, į plaučius pradėjo patekti deguonies. Ir

toliau ją laikykite už rankų. Pone Hoskinsai, ar iškvietėte „greitąją pagalbą"?

— Taip, ponia,— skubiai atsakė Olis. Jis atsisuko į kasininkę, toji patvirtinančiai linktelėjo galvą.— Kuo dar galiu būti naudingas?

— Suraskite brolį,— paprašė Džeinelena.— Tegu jis čia atvažiuoja.

Džodei iš burnos kampučių tekėjo seilės. Jos kojos, kaip ir anksčiau, trūkčiojo. Džeinelena sunkiai nulaikė motinos rankas. Daktarė Malori raktų žiedu spaudė Džodės liežuvį, bet ji vis tiek sunkiai kvėpavo tarsi nuvarytas arklys. Olis nejautė simpatijos Džodei, bet suprato, kad šiuo atveju reikia išvaryti žiūrovus.

— Prašom išeiti iš praėjimo.

Žinoma, niekas ir nepajudėjo iš vietos. Olis prasispraudė per vis didėjančią minią ir pasileido į savo kontorą, esančią pusaukštyje virš parduotuvės salės.

Prisiminęs, kad Kėjus Taketas lakūnas, jis pirmiausia paskambino į apygardos oro uostą. Kėjaus ten nebuvo, bet Balkis Vilis davė Kėjaus mobilaus telefono numerį.

— Jis iš čia išvažiavo prieš penkiolika minučių. Jis turėjo su savim tą nešiojamą daiktelį.

Tiesiog po pusės minutės Kėjus atsiliepė mobiliu telefonu:

— Aš klausau.

— Pone Taketai? — Olis truputį nervinosi. Jis niekada nebuvo susibaręs su Kėjumi, bet girdėjo apie tokius nemalonius atvejus su kitais. Netgi jo svainiai, apdują kaip zuikiai kovo mėnesį ir pasirengę dėl mažiausios smulkmenos paleisti į darbą kumščius, ir tie kalbėjo, apie Kėjų Taketą labai pagarbiai.

— Tai Olis Hoskinsas iš savitarnos parduotuvės ir...

— Sveikas, Oli. Aš neseniai žiūrėjau rausvai juodųjų treniruotę per televizorių. Na, Taneris duos mūsų priešams šį sezoną.

— Ačiū, pone Taketai, ponia Taket parkrito čia, mūsų parduotuvės salėje...

— Parkrito?

— Jūsų sesuo ir...

— Ar jai viskas gerai?

— Ne, pone. Mes iškvietėme „greitąją pagalbą".

— Aš tuojau atvažiuosiu.

Olis padėjo telefono ragelį ir vėl puolė į ketvirtą sekciją. Pirkėjai susigrūdo prie abiejų praėjimo galų.

— Atleiskite. Praleiskite mane.— Jis patenkintas pastebėjo, kad žmonės klauso jo įsakomo tono.— Visi pasitraukite į šalis.— Jis atsistojo daktarei Malori už nugaros.

— Jai priepuolis? — paklausė išsigandusi Džeinelena.

— Galimas dalykas, bet ne per daug rimtas. Tyrimai parodys. Ar anksčiau ją ištikdavo tokie priepuoliai?

— Ne.

Daktarė Malori pasilenkė virš gulinčios Džodės.

— Ponia Taket, „greitoji pagalba" jau išvažiavo. Kiekvieną minutę ji turi pasirodyti.

Džodė liovėsi burna gaudyti orą. Rankos ir kojos nustojo judėti ir suglebo. Lara ištraukė jai iš burnos plastikinį žiedą. Ant jo liko gilios Džodės dantų žymės, o tai paaiškino: kodėl daktarė Malori panaudojo ne savo pirštus, kad atpalaiduotų kvėpavimo takus. Daktarė nušluostė popierine servetėle, kurią išsitraukė iš krepšio, nuo Džodės pasmakrės seiles.

— Jus ištiko priepuolis, bet dabar viskas baigėsi.

— Mama, kaip jautiesi? — klausinėjo Džeinelena, pačiupusi Džodę už rankos.

— Ji dar nevisiškai atsigavo,— paaiškino daktarė Malori.— Bet po kelių minučių atsigaus.

— Praleiskite mane. Ko jūs čia visi grūdatės? Ar neturite ko veikti? Na, nešdinkitės iš čia.

Kėjus prasibrovė per žiopsotojų minią. Jie davė jam kelią. Olis nuėjo jo pasitikti.

— Pasisekė, kad buvote netoliese.

— Ačiū, Oli, kad man paskambinote. Reikia iš čia išvaryti visus smalsuolius.

— Taip, pone! — Olis vos susilaikė, kad neatiduotų ogarbos Kėjui. Kėjus Taketas mokėjo įsakinėti žmones.— Na, ištuštinkime praėjimą. Ar girdėjote, ką sakė ąs Taketas?

— Kėjau! Kaip gerai, kad atvažiavai! — sušuko Džeinelena.— Mamą buvo ištikęs priepuolis.

— Džode, kaip jautiesi?

— Uždrausk jai mane liesti.

Kėjus atsiklaupė prie motinos; jis žiūrėjo į daktarę veriančiu žvilgsniu.

— Kas jai atsitiko?

— Kaip jums jau sakė sesuo, ją ištiko priepuolis. Dalykas rimtas ir pavojingas, bet ne mirtinas.

Kėjus pasilenkė prie motinos.

— Jie jau iškvietė „greitąją", Džode,— pasakė jis raminamai.— Laikykis.

— Išvaryk ją iš čia. Nenoriu, kad ji mane liestų.

Džodė kalbėjo neaiškiai, bet jos žodžių prasmė buvo aiški.

— Daktarė Malori tau išgelbėjo gyvybę, mama,— švelniai pastebėjo Džeinelena.

Džodė pabandė atsisėsti, bet jai nepavyko. Ji įsmeigė kupiną neapykantos žvilgsnį į daktarę Malori. Ji neturėjo jėgų žodžiais išreikšti savo priešiškumo, bet pritrenkiantis žvilgsnis buvo iškalbingesnis už kokius nors žodžius.

Kėjus staigiai mostelėjo galvą.

— Nešdinkitės iš čia, daktare. Ji nenori jūsų matyti. Jūsų buvimas tik kenkia.

— Kėjau, jeigu ne. . .— įsikišo Džeinelena.

— Jūs girdėjote, ką pasakiau,— suriko jis.— Dinkite iš akių.

Jie, kaip pasirodė Oliui, visą amžinybę žiūrėjo vienas į kitą, tarsi matytų tai, ko negalėjo matyti kiti.

Galiausiai daktarė Malori pakilo nuo grindų. Ji aiškiai buvo priblokšta ir jos balsas drebėjo.

— Jūsų mama rimtai serga ir visą laiką turi būti prižiūrima gydytojo.

— Tik ne jūsų.

Nors tie žodžiai buvo skirti ne jam, o kitam žmogui, Olis nevalingai krūptelėjo nuo šiurkštaus tono ir kupino įniršio žvilgsnio.

— Ačiū, daktare Malori,— tyliai pasakė Džeinelena.— Mes pasirūpinsime, kad mamai būtų suteikta medicininė pagalba.

Jie atsisakė jos pastangų ir daktarė Malori apsisukusi nuėjo. Minia prasiskyrė, kaip prasiskyrė ir einant Kėjui. Lara nenuėjo pasiimti vežimėlio su pirkiniais, o pasuko tiesiai išėjimo link.

Su vis didėjančia pagarba Olis žiūrėjo jai įkandin. Ji mokėjo tvardytis. Daktarė Malori nepraslinko pro žiopsotojus su primušto šuns išraiška, o išėjo išdidžiai iškėlusi galvą neišsigandusi nei Taketų, nei smalsuolių. Olis nusprendė pats jai pristatyti pirkinius, kai viskas nurims.

Pasigirdo sirenos kauksmas ir po akimirkos į salę įbėgo „greitosios pagalbos" felčeriai. Jie paguldė ponią Taket į vežimėlį, įkėlė į mašiną ir greitai išvažiavo. Kėjus ir Džeinelena geltonu „linkolnu" nulėkė iš paskos.

Jau seniai ketvirtojoje sekcijoje sušlavė ant grindų pabirusią arbatą, o pirkėjai vis dar nesiskirstė, aptarinėdami, ką matė ir girdėjo, pasakodami apie įvykį ką tik atėjusiems pirkėjams, nemačiusiems nepaprasto reginio. Ypač ilgai buvo svarstoma, ar labai rimtai serga Džodė. Vieni kalbėjo, kad tokių kaip ji net mirtis iš karto nepaima ir Džodė išgyvens iki šimto metų. Kitiems atrodė, kad ji vos neatidavė Dievui savo sielos. Dar kiti spėliojo, kas gi bus su „Taketų naftos kompanija". Ar su Džodės mirtimi, nesvarbu kada ji įvyktų, ateis galas „Kompanijai", o gal Kėjus liausis skrajojęs po pasaulį, apsistos Iden Pase ir ims tvarkyti visus reikalus, o gal panelėi Džeinelenai pakaks sugebėjimų ir patyrimo paimti į savo rankas valdymo valdžias. Buvo galima išgirsti pačių įvairiausių nuomonių.

Tačiau daugiausia aistros virė, kalbant apie daktarę Larą Malori ir tai, jog Džodė atsisakė jos pagalbos net būdama ant mirties slenksčio. Liūdna garsioji daktarės ir senatoriaus Taketo istorija taip pat buvo ištraukta iš naftalino tiems, kurie jau buvo ją pamiršę.

Olis nepritarė piktiems liežuviams. Žinoma, jo nuomonė nedaug ką reiškė, bet jis manė, kad žmonės neteisingi daktarei Malori. Argi ji neišgelbėjo nuo mirties vaidingos Džodės Taket, nors širdyje tikriausiai troško, kad senė užspringtų savo pačios liežuviu.

Daktarė Malori vos ne su ašaromis dėkojo Oliui, kai jis tą pačią dieną jai pristatė pirkinius. Lara nerado žo-

džių savo jausmams išreikšti ir pakvietė Olį užeiti į namus išgerti ko nors gaivinančio. „Galimas dalykas, ji kadaise buvo pasileidusi moteris, bet dabar sunku rasti lipšnesnį žmogų"— nusprendė Olis Hoskinsas.

Galite įsivaizduoti? Senoji Džodė guli ant grindų savitarnos parduotuvėje ir daužo rankomis ir kojomis kaip išprotėjusi. Ir vis tiek jai užteko jėgų atsisakyti Laros Malori medicininės pagalbos.

Vinstonų ekonomė paruošė šiandienos vakarienei vištą su sūrio padažu. Darsė daugiau plepėjo, negu valgė. Fergusas susikaupęs dėjo į burną gabaliuką po gabaliuko. Heverai atrodė, kad vištą jau kažkas buvo valgęs ir ji knibinėjo šakute po lėkštę, apsimesdama, kad valgo. Dabar, kai ji gėrė kontraceptines tabletes, buvo apskaičiuota kiekviena kalorija ir ji neketino didinti normos, kimšdama tokį jovalą.

Negana to, jai sugadino apetitą Darsė, su pasitenkinimu pasakodama paskalas, sklandančias po visą miestą apie ponios Taket priepuolį. Darsė sužinojo visas šlykščias smulkmenas kirpykloje ir perpasakojo jas, dusdama iš susijaudinimo.

— Ji prisišlapina į kelnes. Džodė Taket! Galite įsivaizduoti? — Šaipėsi Darsė.— Tai vadinama nesusilaikymu.

— Tai vadinama šlapimo nelaikymu, Darse,— pataisė Fergusas.— Ir aš norėčiau, kad nebūtų kalbamos tokios kalbos prie vakarienės stalo.

Hevera pasitraukė prie savo stiklinės arbatos su ledais.

— Tanerio tėvas sakė, kad daktarė Malori išgelbėjo poniai Taket gyvybę. Ja dėta aš negelbėčiau senos bezdalės.

Darsė vos neišmetė šakutės.

— Nieko sau išauklėtos merginos žodžiai! Tavo vaikiškas įsimylėjimas į Larą Malori darosi nepakenčiamas, Hevera.

— Aš visiškai neįsimylėjusi. Paprasčiausiai manau kad kvaila, jog ponia Taket atsisakė gydytojos pagalbos. Jau

geriau pasinaudoti bet kokio daktaro pagalba, netgi jeigu jo neapkenti, negu mirti. Argi aš neteisi?

— Tu teisi, bet reikia pažinti Džodę Taket,— pastebėjo Fergusas, šluostydamasis servetėle burną.— Tos moters širdis yra akmeninė. Aš tau pritariu, Hevera. Aš jai leisčiau uždusti.

— Kaip visada jūs susivienijote prieš mane.— Darsė piktai pastūmė lėkštę.

— Mes susivienijome? — nustebo Fergusas.— Kodėl mes apskritai turime palaikyti kieno nors pusę? Koks mūsų reikalas?

— Tikra tiesa,— prapliupo Darsė.— Aš tik nesuprantu, kodėl Hevera laiko tą prakeiktą Larą Malori kažkokia didvyre.

— Ar man galima eiti nuo stalo? — paklausė Hevera pavargusiu balsu.

— Ne, negalima! Tu viską palikai lėkštėje.

— Aš neturiu apetito. Be to, višta labai riebi. Tai apsunkins skrandį.

— Būdama tavo amžiaus numirčiau iš laimės, jeigu man kas nors virtų pietus!

— Mama, prašom!

„Na, ir prasidėjo,— pagalvojo Hevera.— *Dabar vėl išgirsime gailią istoriją apie liūdną vaikystę".*

— Neversk valgyti, jeigu ji nenori,— paprašė Fergusas.

— Tu, žinoma, ją palaikai.

— Ačiū, tėveli. Mes su Taneriu kur kas vėliau užkąsime.

— Tu šiandien susitiksi su Taneriu? — paklausė Fergusas.

— Na, žinoma.— Hevera pažvelgė į motiną ir pergalingai nusišypsojo.— Mes dabar susitinkame su juo, kaip čia pasakius, teisėtu pagrindu.

— Teisėtu pagrindu?

— Nuolatiniu,— nekantriai paaiškino Darsė, nenuleisdama akių nuo dukters.— Nepasakyčiau, kad aš būčiau sužavėta.

Hevera, nenuleisdama akių, nugėrė dar gurkšnelį arbatos. Darsė ją vertė reguliariai gerti kontraceptines tab-

letes ir dabar Hevera jai už tai atsilygino. Kiekvieną kartą, kai turėjo eiti į pasimatymą su Taneriu, ji primindavo motinai, kad jie gali mylėtis be jokių padarinių.

Darsė buvo priversta tylėti, ypač esant Fergusui. Jis apskritai neturėjo jokio supratimo apie kontraceptines priemones ir sukeltų skandalą, sužinojęs, kad Darsė kursto Heverą ir Tanerį. Jis laikėsi pasenusios minties, kad moralinės nuostatos patikimai saugo nuo nesantuokinio sekso.

Heverai buvo malonu žinoti, jog motina jaučia nuolatinę įtampą. Jos daugiareikšmiai žvilgsniai ir užuominos reiškė, jog ji naudojasi savo teisėmis. Tačiau iš tikrųjų jie su Taneriu dar nebuvo peržengę paskutinės ribos. Ne todėl, kad Hevera jo nemylėjo ir ne todėl, kad bijojo pastoti, ir ne todėl, kad bijojo tėvų bausmės.

Priežastis liko ta pati kaip ir anksčiau. Hevera nenorėjo būti panaši į motiną.

Taneris gerai ją suprato. Nuo to vakaro prie ežero, kai užsitraukė gėdą, jis pasidarė švelnus ir kantrus, dėkingas už meilės trupinius, kuriuos ji priklausomai nuo nuotaikos jam dovanodavo, ir nieko daugiau nereikalavo.

Fergusui Hevera liko mylimas angeliukas ir ji stengėsi išlaikyti tą vaizdą. Tačiau jos santykiai su motina gerokai pablogėjo. Motina ir duktė virto dviem slaptais priešininkais, dviem moterimis paskelbusiomis tylią opoziciją. Anksčiau pažymėta fronto linija dabar apaugo apkasais.

— Aš nežinojau, Hevera, kad tu padarei savo dievaite daktarę Malori,— pastebėjo Fergusas, maišydamas kavoje cukrų.— Aš netgi nežinojau, kad tu ją pažįsti.

— Mama mane buvo nuvedusi pas ją konsultuotis. Argi ji tau nieko nesakė?

— Paprasčiausiai pasitikrinti,— skubiai paaiškino Darsė.— Jai reikėjo sveikatos pažymėjimo, kad galėtų dalyvauti palaikomoje grupėje, o einant pas gydytoją kitame mieste, kartu su užsirašymu reikėtų sugaišti visą mėnesį. Aš nusprendžiau, kad neverta atsisakyti daktarės Malori paslaugų vien dėl to, kad kažkada buvo romanas su Klarku Taketu. O mums kas? Viskas įvyko prieš šim-

tą metų. Negana to, Džodės Taket priešas automatiškai yra tavo draugas, tiesa, Fergusai?

— Aš turiu pastebėti, kad daktarė Malori parodė didelę drąsą, atvažiuodama į mūsų miestą. Be to, ji neleidžia veltui laiko. Man tai patinka.

— Kada tu su ja kalbėjai? — pasidomėjo Darsė.

— Vakar. Ji nori pasikalbėti su vyresniųjų klasių mokiniais apie seksualinę atsakomybę. Mano požiūriu, tai šiek tiek per drąsi tema, kad būtų galima apie tai kalbėti Iden Pase, bet aš jai pasakiau, jog mes norėtume susipažinti su jos planais kitą savaitę per mokyklos tarybos posėdį.

Kelias sekundes Darsė žiūrėjo į vyrą, neištardama nė žodžio. Paskui pasakė:

— Tu esi teisus, Fergusai. Iš tikrųjų jai netrūksta akiplėšiškumo. Ją pasmerkė už svetimvyriavimą, o ji dar drįsta kalbėti apie seksualinę atsakomybę.

— Ji pabrėžė, kad nebus moralinės problemos. Daktarė tik nori įspėti paauglius apie pavojų sveikatai.

— Manau, kad vietinė bažnyčia nepritars tokiems renginiams. Taip pat abejoju, jog tokią problemą galima gvildenti, jos nesiejant su morale. O jeigu Lara Malori ims kalbėti apie moralę, tai bus silpna moralė. Ji patarė Heverai visada nešiotis prezervatyvą.

— Ji taip nesakė! — sušuko Hevera.

— Ji sakė kažką panašaus,— atkirto Darsė.— Nespėsime apsidairyti, kai vaikučiai ims nešiotis į mokyklą kartu su pusryčiais gumytes ir mylėtis per pertraukas.

— Darsė, prašom! — maldavo Fergusas.— Nereikia apie tai prie Heveros kalbėti. Hevera neturi apie tai girdėti.

— Atsibusk ir prasikrapštyk akis, Fergusai. Vaikai dabar žino viską ir apie viską. Kai tik Lara Malori uždegs jiems žalią šviesą, jie ims poruotis kaip triušiai.

Fergusas susiraukė.

— Daktarė neketina propaguoti sekso, bet tik nori perspėti apie galimus sekso padarinius.

— Nejaugi? Gerai ji tau susuko galvą. Paprasčiausiai ji turi mažai darbo, o jeigu mergaitės viena po kitos ims pastoti, tai ji turės daugiau darbo.

— Mama, tu šneki nesąmones.

— Nutilk, Hevera! Aš tavęs neklausiu.

— Bet tu iškraipai daktarės Malori žodžius. Tai nesąžininga.

— Tai suaugusiųjų kalbos ir niekas tavęs neprašo dalyvauti pokalbyje.

Tomis minutėmis Hevera neapkentė motinos ir svajojo demaskuoti jos melą. Tačiau meilė tėvui vertė ją tylėti. Darsė žinojo ir naudojosi dukters silpnumu. Darsės veide pasirodė patenkinta šypsena. Hevera triukšmingai atstūmė kėdę ir pasipiktinusi išlėkė iš kambario.

Ji girdėjo, kaip motina pasakė:

— Na, Fergusai, pakviesk daktarę Malori į mokyklos tarybos posėdį. Įdomu bus pažiūrėti, kaip jos kibs viena kitai į gerklę.

— Aš maniau, aš... Tikriausiai man nereikėjo ateiti.

Dabar, kai ji stovėjo priebutyje priešais Laros Malori paradines duris, be to, dar apšviesta ryškios žibinto, kabančio virš galvos, šviesos Džeinelena jautėsi visiška idiote. Ji nebūtų nustebusi, jeigu daktarė Malori būtų užtrenkusi jai prieš nosį duris. Daktarė Malori turėjo teisę taip pasielgti.

— Malonu jus matyti, panele Taket. Užeikite.

Džeinelena įėjo ir apsidairė aplinkui.

— Jau vėlu. Tikriausiai nereikėtų jūsų trukdyti.

— Ne, ką jūs. Kaip jaučiasi jūsų mama?

— Nelabai gerai. Aš atėjau su jumis apie tai pasikalbėti.

Iš priimamojo Lara nuvedė Džeineleną į gyvenamąją namo dalį.

— Aš kaip tik ketinau išgerti vyno. Ar jūs nepalaikysite man kompanijos?

Jos įėjo į jaukų kambarį, kur ant stalelių gulėjo knygos ir žurnalai, o kvapios žvakės degė žvakidėse. Buvo įjungtas televizoriaus kanalas, rodantis klasikinius filmus. Tuo metu ėjo nespalvotas filmas.

— Aš mėgstu senus filmus,— paaiškino Lara atsiprašančiai šypsodamasi.— Galbūt dėl to, kad jie visada

laimingai baigiasi.— Ji išjungė televizorių.— Aš turiu tik šabli *. Ar jūs neprieštarausite?

— Aš labiau norėčiau kokio nors nealkoholinio gėrimo.

— Norite dietinės kokakolos?

— Taip, ačiū.

Kol Lara buvo nuėjusi į virtuvę kokakolos, Džeinelena stovėjo nejudėdama vidury kambario. Ji įėjo į priešo irštvą, o jis pasirodė esąs labai malonus. Dvi sienos buvo nukabinėtos lentynomis su medicininėmis knygomis, bet taip pat buvo ir grožinės literatūros, gražiai įrištos ir minkštais viršeliais. Virš židinio, kur anksčiau buvo elnio galvos iškamša, dabar kabojo Endriaus Vajeto ** graviūra. Ant staliuko prie sofos stovėjo mergaitės fotografija sidabriniais rėmeliais.

— Tai mano dukra.

Džeinelena sudrebėjo išgirdusi Laros, kuri grįžo, nešdama stiklinę kokakolos, balsą.

— Jos vardas buvo Ešlė. Ją nužudė Montesangrėje.

— Aš žinau. Aš jus labai užjaučiau. Ji buvo gažus vaikas.

Lara linktelėjo.

— Aš turiu tik dvi nuotraukas. Viena čia, o kita kabinete. Ir tas nuotraukas turiu tik dėl to, kad jas paėmiau iš savo tėvų. Visi mūsų daiktai dingo Montesangrėje. Norėčiau turėti ką nors iš dukters daiktų. Ką nors iš jos žaislų. Jos meškutį, suknytę, su kuria ją krikštijo. Bet ką,— Lara papurtė galvą, tarsi nuvydama prisiminimus.— Prašom sėsti, panele Taket.

Džeinelena atsargiai atsisėdo ant sofos. Lara atsisėdo į supamąją kėdę, kurioje, matyt, sėdėjo prieš ateinant Džeinelenai. Megzta skarelė gulėjo greta ant kėdutės ir stiklinė vyno stovėjo ant apvalaus staliuko.

— Jūsų motina ligoninėje?

Džeinelena papurtė galvą.

— Ne? — Lara aiškiai nesitikėjo tokio atsakymo.—

---

* Šabli — vyno rūšis.— *Vert pastaba.*

** Endrius Vajetas (1917—1979) — amerikiečių dailininkas realistas.— *Vert. pastaba.*

Aš maniau, kad ją, esančią tokios būklės, reikėjo paguldyti į ligoninę nors vienai dienai.

— Aš žinau, kad ją reikėjo paguldyti į ligoninę.— Džeinelena beveik verkė. Ji pešiojo staltiesėlę, padėtą po stikline su kokakola.— Aš atėjau todėl... kad noriu sužinoti jūsų nuomonę. Jūs ten buvote per priepuolį. Aš norėčiau žinoti, ką jūs apie tai galvojate kaip gydytoja.

— Jūsų motina nenorėjo išgirsti mano nuomonės.

— Man labai gaila, kad ji taip su jumis elgėsi, daktare Malori,— nuoširdžiai pasakė Džeinelena.— Jeigu jūs dabar paprašysite manęs išeiti, aš jus suprasiu.

— Aš neturiu dėl ko jus išprašyti. Jūs neatsakote už savo motinos žodžius ir elgesį.

— Tada prašom, pasakykite, ką jūs galvojate apie jos ligą.

— Būtų neetiška abejoti kito gydytojo diagnoze, kai aš net neapžiūrėjau ligonės.

— Labai prašau. Man reikia su kuo nors apie tai pasikalbėti, o nėra su kuo.

O jūsų brolis?

— Jis labai susikrimtęs.

— Ir jūs taip pat.

— Taip, bet kai Kėjus susikrimtęs arba jaudinasi, jis...— Džeinelena nuleido akis.— Sakykime, kad šiuo momentu iš jo mažai naudos. Prašom, daktare, Malori, pasakykite savo nuomonę.

— Remdamasi tik tuo, ką mačiau?

Džeinelena linktelėjo.

— Jūs gerai suprantate, kad galiu klysti?

Džeinelena vėl linktelėjo.

Lara išgėrė vyno gurkšnį. Pažiūrėjusi į dukros portretą, ji giliai atsiduso, paskui lėtai iškvėpė orą. Ji nukreipė žvilgsnį į Džeineleną.

— Ką jie davė jūsų motinai, atvežę į ligoninę?

— Gydytojai ją apžiūrėjo, bet ji atsisakė ten pasilikti.

— Neprotingai pasielgė. Jie nustatė kokią nors diagnozę?

— Gydytojas sakė, kad ją ištiko priepuolis, bet nestiprus.

— Aš jam pritariu. Ar padarė jūsų motinai kraujo tyrimus?

— Taip. Jai išrašė vaistų kraujui skystinti. Jūs tuos vaistus taip pat patariate vartoti?

— Kartu su pakartotiniais tyrimais ir nuolatiniu stebėjimu. Ar jie padarė kardiogramą?

— Tokį dalyką širdies veiklai patikrinti? — Lara linktelėjo.— Ne. Gydytojai primygtinai prašė, bet ji nenorėjo pasilikti ligoninėje net trumpam.

— Ar jai skenavo smegenis?

— Taip, bet tik po to, kai Kėjus prigrasino, kad ją suriš, jeigu ji nesutiks. Gydytojas sakė, kad nepastebėjo kokių nors rimtų smegenų audinio sutrikimų. Aš nežinau, kaip reikėtų suprasti.

— Tai reiškia, kad jūsų motinos smegenų audiniai nėra smarkiai apmirę dėl nepakankamo jų aprūpinimo krauju. Jau gerai. Tačiau tai nereiškia, kad smegenų aprūpinimas krauju negali nutrūkti ir būti visiškai užblokuotas. Ar jis nepasiūlė ištirti ultragarsu miego arterijos Doplerio metodu?

— Neprisimenu. — Džeinelena pasitrynė smilkinį. — Gydytojas kalbėjo labai greitai, o mama taip smarkiai protestavo, kad...

— Toks tyrimas padėtų nustatyti, ar kur nors neužsikimšusios kraujagyslės. Jeigu kraujagyslės kur nors iš dalies užsikimšusios, galima tikėtis insulto ir kaip jo padarinio nuolatinio invalidumo arba mirties.

— Gydytojai apie tai ir sakė,— prisiminė Džeinelena.— Kažką panašaus minėjo.

— Ar jie nesiūlė padaryti angiogramos, kad galėtų nustatyti užsikimšimo vietą?

— Mama atsisakė. Mama pyko ir triukšmavo, kažką nerišliai kalbėjo ir įtikinėjo, kad jai paprasčiausiai apsisuko galva ir daugiau nieko. Tvirtino, kad jai reikia grįžti į namus pailsėti.

— Ar ilgai ji negalėjo aiškiai kalbėti ir kontroliuoti savo judesių?

— Kai grįžome į namus, viskas praėjo be pėdsakų.

— Toks greitas funkcijų atsistatymas verčia žmones galvoti, kad jiems tik apsisuko galva.— Lara palinko į

priekį.— Ar jūsų motina skundžiasi užmaršumu? Ar nepasitaiko, jog ji neaiškiai mato daiktus?

Džeinelena papasakojo Larai apie tai, ką jie kalbėjo su Kėjumi jam atvažiavus.

— Ji niekada neprisipažįsta, bet mes žinome, kad jai dažnai sukasi galva. Aš ją įkalbinėjau nueiti pas gydytoją, bet ji nesutiko. Tikriausiai mama bijojo išgirsti ko nors nemalonaus.

— Aš negaliu pasakyti tikslios diagnozės jos neapžiūrėjusi,— paaiškino Lara,— bet man atrodo, kad ją kankina praeinantys priepuoliai, kuriuos mes vadiname ateroskleroze. Tai smegenų kraujotakos sutrikimas.

— Kol kas viską suprantu.

— Kai įvyksta toks priepuolis, sutrinka smegenų maitinimas krauju. Kažkas panašaus į elektros trumpą sujungimą. Dalis smegenų tarsi išsijungia. Pablogėja regėjimas, pasidaro neaiški kalba ir sukasi galva — tai tos ligos požymiai. Jeigu į juos nekreipsite dėmesio, ligonį gali ištikti sunkus priepuolis. Šiandien tikriausiai buvo pats rimčiausias įspėjimas. Ar ji kada nors skundėsi galūnių tirpimu?

— Ne, ar gi ji pasakys.

— Ar jos aukštas kraujospūdis?

— Labai. Mama geria vaistus, kad jis būtų normalus.

— Ar ji rūko?

— Po tris pakelius per dieną.

— Džodė tuojau pat turi mesti rūkyti.

Džeinelena liūdnai nusišypsojo.

— Nė už ką pasaulyje.

— Įkalbėkite ją laikytis dietos ir mažiau vartoti cholesterino. Ji turi saikingai daryti fizinius pratimus. Ir nepamiršti gerti vaistų. Visa tai gali padėti išvengti gyvybei pavojingo priepuolio, bet absoliučios garantijos nėra.

— Vadinasi, visiškai išsigydyti negalima?

— Kai kuriems ligoniams, užsikimšus kraujagyslei, padeda chirurginė operacija. Tai gana nesudėtinga operacija. Deja, tam reikia ją visapusiškai ištirti ir gauti jūsų motinos sutikimą, kitaip nieko nebus.— Jausdama Džei-

nelenos širdgėlą, Lara pridūrė: — Aš jus labai užjaučiu. Ir žinokite, kad aš galiu klysti.

— Labai abejoju, daktare Malori. Jūs pasakėte beveik tą patį, ką ir gydytojas ligoninėje. Ačiū už pagalbą. Ir už kokakolą.— Džeinelena pastatė nepaliestą stiklinę ant stalo ir atsistojo.

— Esant tokioms aplinkybėms, vargu ar mes galime tapti draugėmis, bet laikykimės nors išorinio mandagumo. Galite mane vadinti Lara.

Džeinelena nusišypsojo, bet nieko neatsakė. Prieškambaryje, jau prie durų, jos nustebusios pamatė, kad lauke lyja. Jos truputį pakalbėjo apie orą, o tai buvo kur kas paprasčiau, negu šnekučiuotis apie Džodės ligą. Pagaliau jos paspaudė viena kitai ranką.

— Jūs galėjote nesutikti su manim kalbėtis. Ir nekviesti užeiti. Aš jums labai dėkinga.

— O aš jums dėkoju už tai, kad atėjote su manim pasitarti. Tikėkimės, kad kitą kartą jūs mane aplankysite ne tokia liūdna proga.

— Kitą kartą? Jūs mane kviečiate užeiti?

— Na, žinoma. Užeikite bet kuriuo laiku.

— Jūs esate labai maloni, daktare... Lara. Dabar aš suprantu, kas jumyse sužavėjo mano brolį.

Lara atmetė atgal plaukus, pažiūrėjo į viršų, į apsiniaukusį dangų, ir liūdnai nusijuokusi pasakė:

— Jūs klystate, aš visiškai nepatinku Kėjui.

— Kėjui? — nustebo Džeinelena.— Aš turėjau omenyje Klarką.

ŠEŠIOLIKTASIS SKYRIUS

Bovis pasistatė džinsinės striukės apykaklę ir prisispaudė prie namo sienos. Karnyzas blogai saugojo nuo vėjo su lietumi gūsių. Bovis jau sušlapo.

Jis negalėjo paaiškinti pats sau, kodėl vėlai vakare, lietui lyjant, stovi prie Taketų namų. Dabar jis galėtų patogiai įsitaisyti prie savo nusipirkto televizoriaus. Jo nuomojamas namas priestatas nebuvo labai patogus, bet jame bent buvo sausa.

Geras ar blogas oras, jis neturi ką čia veikti. Džodės Taket sveikata — jos šeimos asmeninis reikalas. Vargu ar jie apsidžiaugtų, jog kišasi svetimas žmogus. Privažiavęs prie namo, jis pastebėjo, kad Kėjaus „linkolno" kaip ir Džeinelenos automobilio nėra. Jis paslėpė savo mašiną, „Kompanijos" sunkvežimį, už tolumoje esančio garažo. Prie namų stovėjo tik ekonomės automobilis.

Bovis neketino pranešti ekonomei apie savo atvykimą. Na ir ką gi jis pasakys jai? Tarkime, jis pasakys tiesą, jog rūpinasi dėl panelės Džeinelenos, dėl to, kaip ji jaučiasi po to, kas įvyko jos motinai savitarnos parduotuvėje? Tada ekonomė gali pasidomėti, koks apskritai jo reikalas, ir jam reikės atsakyti, jog tai, kas darosi, su juo visiškai nesusiję ir ji jam lieps nešdintis namo, be to, dar gali iškviesti policiją.

Štai todėl Bovis ir pasislėpė tamsiame kampe, stovėdamas iki kulkšnių vandenyje. Jis negalėjo paaiškinti, ko jam reikia. Bovis tiesiog žinojo, kad jam reikia čia būti. Negana to, jis ketino čia pasilikti, kas bebūtų, nors tvanas, kol pats neįsitikins, kad panelei Džeinelenai nieko blogo neatsitiko.

Bovis jos nematė nuo tos dienos, kai jie bučiavosi ir ji netikėtai pasakė, kad jį myli. Aišku, Bovis ja nepatikėjo. Kažkas privertė ją pasakyti kvailystę, gal ji pavargo per dieną ar perkaito saulėje. Po to ji tikriausiai norėjo sau išplėšti liežuvį.

Kadangi pats Bovis galėjo negalvodamas visko prikalbėti, jis užjautė panelę Džeineleną ir vengė jos, kad ji nesidrovėtų ir, dar blogiau, nesugalvotų kaip nors paaiškinti savo keisto elgesio. Bovis pastebėjo, kad ir Džeinelena jo vengia.

Tačiau toks žaidimas slėptynėmis negalėjo ilgai tęstis. Galiausiai jiems reikės susitikti, pavyzdžiui, šiandien, nors ji turi svarbesnių rūpesčių. Bovis nieko negalėjo padėti panelės Taket motinai. Tačiau jis gali laiduoti panelei Taket, kad nepasinaudos pranašumu, suteiktu visiškai dėl nepaaiškinamų priežasčių jos keisto poelgio metu.

Tolumoje pasirodė automobilio šviesos. Boviui nevalingai suvirpėjo širdis, kai jis pamatė, jog automobilis pa-

suko iš kelio į Taketų namus. Bovis smarkiai prisispaudė prie sienos, kad jo nepamatytų, jeigu tai būtų ne Džeinelena. Kalbėjo, jog Kėjus po sėdyne laiko užtaisytą pistoletą. Galimas dalykas, jog tai buvo tik plepalai, bet Bovis nenorėjo tuo įsitikinti savo kailiu. Jeigu Kėjus pastebės nepažįstamą žmogų, gali pirma iššauti, o paskui aiškintis, kas jis toks.

Neryškios per lietaus uždangą šviesos lėtai artėjo. Bovis pažino Džeinelenos automobilį. Ji pastatė automobilį prie namų, išlipo iš jo ir nubėgo prie užpakalinių durų. Pirmosios durys su tinkleliu nuo uodų gailiai sugirgždėjo, kai Džeinelena jas atidarė. Ji jau įkišo raktą į antrų durų spyną, kai Bovis tyliai ją pašaukė vardu. Džeinelena išsigandusi atsisuko. Lietaus lašai varvėjo jos išbalusiu veidu, kol ji įsižiūrėjo į tamsą.

— Bovi! Ką jūs čia veikiate?

— Ar viskas gerai?

— Taip. Jūs kiaurai permirkote. Ar seniai jūs čia? Įeikite į namą.

— Nereikia, dabar aš galiu važiuoti namo.— Bovis įsivaizdavo, kaip jis apgailėtinai atrodo: vanduo varva nuo skrybėlės kraštų, o kelnės žemiau kelių — visiškai šlapios.— Aš norėjau sužinoti, kaip jūs jaučiatės po to, kas atsitiko rytą. Visi sako, kad ponia Taket sunkiai serga.

— Labai gaila, bet tai yra tiesa.— Džeinelena atrakino duris ir pakvietė Bovį į vidų.

Jis nenoriai įėjo į virtuvę ir sustojo prie pat slenksčio.

— Nusivilkite striukę,— pasiūlė Džeinelena.— Taip pat nusiaukite ir batus. Juose kliuksi vanduo.

— Aš nenoriu jums sukelti rūpesčių.

— Kokie ten rūpesčiai. Aš dabar sužinosiu, kaip jaučiasi mama ir paleisiu Meideilą į namus, paskui išvirsiu jums kavos.

Džeinelena nuėjo per tamsią virtuvę į namą, bet pakeliui sustojo:

— Nesugalvokite išeiti.

Džiaugsmas užplūdo Bovio širdį, užgniaužė gerklę. Džeinelena nesudrebėjo, nesuriko iš baimės ir neapalpo,

kai jį pamatė. Tai buvo geras ženklas. O dabar ji prašo, netgi maldauja, kad jis pasiliktų.

— Ne, panele. Aš niekur nedingsiu.

Kai Džeinelena išėjo, Keitas nusiėmė šlapią skrybėlę ir nusivilko striukę, jas pakabino ant kabliuko, ant užpakalinių durų. Svirdinėdamas ant vienos kojos, jis iš eilės nusimovė batus ir juos pastatė šalia kitų batų, matyt, priklausiusių Kėjui. Kojinės taip pat sušlapo, bet jis su palengvėjimu pamatė, kad jos neskylėtos.

Bovis ant pirštų galų nuėjo linoleumu dengtomis grindimis. Jis neuždegė šviesos, o stovėjo prie lango, žiūrėdamas kaip lietus upeliais teka nuo stogo. Po kurio laiko jis išgirdo tylų pokalbį prie paradinių durų, paskui pamatė Meideilą, einančią per balas prie savo automobilio, prisidengusią plastikiniu gobtuvu savo įmantrią šukuoseną.

Išgirdęs Džeinelenos žingsnius, Bovis atsisuko.

— Kaip jūsų mama?

— Ji miega.

— Vadinasi, jai geriau?

— Nevisiškai taip. Ji nenori vykdyti gydytojo nurodymų, labai užsispyrusi, kad suprastų, jog šį rytą buvo įspėta. Mama netiki, jog rimtai serga.

— Aš girdėjau, kad ji yra su charakteriu.

— Jeigu ne daugiau.

— Gal jos būklė ne tokia bloga, kaip sako daktarai?

— Tikėsimės.

— Jie mėgsta perdėti, kad išviliotų daugiau pinigų.

Iš jos veido išraiškos Bovis suprato, kad ji tuo netiki ir žino, jog jis taip pat netiki.

— Gerai,— pasakė Džeinelena atsidusdama.— Aš juk žadėjau jums išvirti kavos.

— Neverta vargintis.

— Ne, išvirsiu. Aš ir pati noriu išgerti puoduką. Šiandien man neteks daug miegoti, tad kava pravers.

Džeinelenos balsas trūkčiojo ir į sandėliuką ji ėjo netvirtu žingsniu. Ji neuždegė šviesos tikriausiai dėl to, kad nematytų jos ašarų. Bovis žinojo, kad ji verkia.

Indelis su kava vos neiškrito jai iš rankų. Ji niekaip negalėjo atskirti popierinio filtro nuo supresuotos krūvelės. Paskui išbarstė ant stalo kavą.

— Viešpatie, viskas man krinta iš rankų.— Ji ėmė laužyti pirštus ir kandžioti apatinę lūpą.

Bovis jautė, kad iš jo naudos, kiek iš ožio pieno.

— Gal prisėskite, panele Džeinelena, o aš išvirsiu kavos.

— Aš norėčiau, kad jūs...— Ji niekaip negalėjo užbaigti sakinio.— Aš norėčiau...

— Taip, panele?

Džeinelena atsisuko ir maldaujamai į jį pažiūrėjo.

— Aš nedrįstu jūsų prašyti, Bovi.

— Tik pasakykite.

Džeinelena tylutėliai riktelėjo, nuleido galvą prie peties ir susvyravo. Bovis ją sugavo, apsivijo rankomis, prisitraukė ir prispaudė prie krūtinės. Džeinelena buvo labai gležna ir jis bijojo, kad per stipriai ją spaudžia, bet ji patikliai jam padėjo galvą ant peties.

— Bovi, ką man daryti, jeigu numirs mama? *Ką daryti?*

— Toliau gyventi, štai ką.

— Bet koks tada bus mano gyvenimas?

— Priklausys nuo jūsų, kokį jį padarysite.

Džeinelena šnirpštelėjo nosį.

— Jūs nesuprantate. Iš mūsų šeimos liko tik Kėjus ir mama. Aš nenoriu jų netekti. Jeigu mama numirs, o Kėjus išvažiuos, aš čia liksiu viena.

— Jūs ir viena kuo puikiausiai susitvarkysite, panele Džeinelena.

— Ne, nesusitvarkysiu.

— Kodėl taip sakote?

— Todėl, kad aš niekada neturėjau savojo „aš". Žmonėms Džeinelena Taket egzistuoja tik kaip šeimos dalis. Aš esu Klarko Jaunesniojo duktė. Aš esu Klarko ir Kėjaus sesutė. Aš esu Džodės dukra. Jau dvejus metus aš beveik savarankiškai vadovauju „Kompanijai", bet visi mano, kad aš nė žingsnio nežengiu be mamos. Kažkuria prasme jie yra teisūs. Mama man visada nurodydavo, ką reikia daryti, o aš jai paklusdavu iš dalies dėl to, kad ji retai klysta, bet svarbiausia, jog nepasitikėdama savim, nesugebu reikšti savo nuomonės. Šitaip yra, bet kai jos nebus, kas bus tada? Kuo aš virsiu? *Kas aš pati esu?*

Bovis ją paleido iš glėbio ir truputį krestelėjo.

— Jūs esate Džeinelena Taket, štai kas esate. Ir to pakanka. Jūs esate stipresnė, ngu manote esanti. Kai ateis laikas pasireikšti savarankiškumui, jums nereikės svetimos pagalbos.

— Aš bijau, Bovi.

— Ko?

— Aš bijau patirti nesėkmę. Nepateisinti vilčių.— Džeinelena ėmė juoktis, bet jos juokas skambėjo liūdnai.— Jeigu atvirai kalbėtume, bijau, atvirkščiai, kad pateisinsiu visų viltis ir su triukšmu patirsiu gėdingą nesėkmę, kai šalia nebus mamos, duodančios man nurodymus.

— Taip neatsitiks,— pareiškė Bovis, ryžtingai krėstelėdamas galvą.— Jūs turite didelę patirtį. Žmonės jūsų klauso. Jūs esate nuovoki. Aš visada maniau, kad man netrūksta proto, bet kai aš esu su jumis, garbės žodis, jaučiuosi kvailys.

— Jūs — ne kvailys, Bovi. Jūs esate labai protingas. Niekas niekada nepastebėjo jokių netikslumų septinto gręžinio išeigoje.

— Tačiau buvo sukelta nereikalinga panika.

— Tačiau mes apie tai nieko nežinojome, kol neįtaisėme kontrolinio prietaiso.

Bovis įrengė kontrolinį skaitiklį tarp gręžinio ir savirašio. Parodymai sutapo. Dujos galėjo nutekėti bet kurioje linijos vietoje. Norint surasti tą vietą, jam reikėjo keisti kontrolinio skaitiklio vietą, kol parodymai pasikeiks. Tai galima daryti be galo ilgai. Bovis patikrino dokumentus ir iš tikrųjų pastebėjo, jog gręžinys kažkada turėjo atšaką, bet ją uždarė prieš daugelį metų. Bovis jautėsi idiotas, kad dėl menkniekio, kurio vadovybė nelaikė rimtu, pakėlė tokį triukšmą.

Džeinelenos rankos vis dar buvo padėtos jam ant liemens ir jis galėjo galvoti tik apie tai. Pagaliau jis pasakė:

— Aš jus labai užjaučiu, panele Džeinelena, aš žinau, kaip jūs mylite mamą. Tikiuosi, kad ji gyvens iki gilios senatvės ir jums dabar nereikia sielvartauti. Tačiau ir su ja, ir be jos esate savarankiškas žmogus. Jūs neturite

savęs laikyti kieno nors dukterimi arba seserimi... arba žmona. Jūs pati esate asmenybė. Ir jūsų galvelė gerai dirba, nesvarbu, ką kiti besakytų.

— Koks jūs esate man geras, Bovi,— sušnabždėjo Džeinelena.

— Koks aš čia geras, kokia iš manęs nauda.

— Tai netiesa! Labai didelė. Pavyzdžiui, man. Jūs pabrėžiate mano teigiamus bruožus, o ne trūkumus. Supraskite mane teisingai. Aš žinau savo silpnąsias vietas, aš su jomis pragyvenau visą gyvenimą, taip pat žinau, kad aš esu nekvaila, bet ir nelabai protinga. Aš esu drovi, nepasitikiu savo jėgomis. Ir dar aš esu negraži. Ne taip kaip broliai.

— Negraži? — nustebo Bovis, jį taip nustebino jos žodžiai, kad Bovis net nepagalvojo, nuo kurio laiko jis pradėjo ją laikyti gražia.— Jūs esate visų gražiausia mergina, kokią aš buvau kada nors sutikęs, panele Džeinelena.

Sutrikusi Džeinelena žemai nuleido galvą.

— Jūs neturite man taip sakyti. Tik dėl to, ką aš jums tada pasakiau.

Bovis sumišęs atsikrenkštė.

— Aš noriu pasakyti, kad aš nepalaikiau jūsų žodžių rimtais.

— Nepalaikėte rimtais?

— Taip, panele.

— Štai kaip.— Iš jos veido buvo mayti, kad ji visiškai pasimetusi. Pagaliau ji pakėlė į Bovį akis.— Kodėl?

Bovis mindžikavo nuo kojos ant kojos.

— Todėl... Na todėl, kad aš žinau, jog jūs ne tai turėjote omenyje. Štai kodėl.

Džeinelena apsilaižė lūpas ir giliai atsiduso.

— Ne, aš tai turėjau omenyje, Bovi.

— Tiesa?

— Aš jums tai pasakiau iš visos širdies. Ir jeigu jūs, na, jeigu... jeigu jūs kada nors panorėsite mane dar kartą pabučiuoti, aš neprieštarausiu.

Bovio galvoje ėmė taip stipriai spengti, jog spengimas beveik nutildė lietaus barbenimą į stogą. Jo širdis taip smarkiai ir veržliai plakė, jog jam pradėjo skaudėti

krūtinę, užgniaužė gerklę ir jis sunkiai pajėgė pasakyti.

— Aš labai noriu jus dar kartą pabučiuoti, panele Džeinelena. Ir dar kaip noriu.

Bovis apkabino rankomis jos veidą, prikišo lūpas prie jos lūpų. Jos pravertos lūpos noriai atsakė į jo bučinį. Šį kartą jiems nereikėjo jokios treniruotės ar repeticijos. Jie praleido preliudiją ir iš karto priėjo prie reikalo, nuo tos pačios vietos, kur sustojo praėjusį kartą, ir jų bučinys buvo toks ilgas, kad, atsiplėšę vienas nuo kito, jie negalėjo atgauti kvapo.

Bovis prisispaudė lūpomis prie jos kaklo, o ji sunėrė rankas jam ant nugaros.

— Bovi, aš niekada nemaniau, jog gali būti taip gera.

— Aš taip pat. O aš esu ne naujokas.

Jie bučiavosi dar kartą ir dar kartą, vienas bučinys buvo geresnis už kitą ir kiekvienas — vis aistringesnis. Jie bučiavosi tol, kol jiems ištino lūpos ir pasidarė sunku tramdyti jausmus.

Bovis galėjo atvėsinti savo karštį gelmėje tarp jos grakščių šlaunų, bet nesiryžo. Džeinelena instinktyviai ir beveik vaikiškai naiviai prigludo prie jo kūno, žengdama tą žingsnį, kuriam Bovis pritrūko drąsos.

Po to jie visiškai prarado galvas. Čia būtų neatsispyręs ir šventasis, o Bovis Keitas niekada savęs nepriskyrė tai kategorijai.

Bovis įkišo ranką jai po sijonu, sugriebė pilną saują jos šilku padengtų sėdmenų ir pradėjo juos maigyti, trindamasis pilvo apačią į jos pilvą. Viskas įvyko kažkaip savaime. Bovis nesvėrė ant svarstyklių nei „už", nei „prieš". Jeigu jis būtų gerai pagalvojęs, jį būtų apėmęs siaubas. Tai, kas vyko, buvo tiesiog neįsivaizduojama.

Negarsus Džeinelenos riktelėjimas grąžino Bovį į tikrovę ir jį apėmė gėda bei pasišlykštėjimas savimi.

Bovis tuojau pat paleido ją iš savo glėbio. Netaręs nė žodžio, jis trim dideliais žingsniais perėjo virtuvę, pagriebė batus, striukę, skrybėlę ir išbėgo į prieangį, o iš čia į pliaupiantį lietų.

Kaip tik tuo momentu, kai jis pribėgo prie stovinčio už garažo sunkvežimio, vingiuotas žaibas perskrodė tam-

są, sujungdamas padebesius su žeme akinamai ryškiu blyksniu, lydimu galingo trenksmo ir ozono kvapo.

Bovis neabejojo, kad Viešpats norėjo jį mirtinai nutrenkti. Tačiau šį kartą Jis nepataikė.

Nuo griaustinio suskambėjo buteliai ir indai ant bufeto.

— Baisi audra,— pastebėjo Hepas Holisteris, pildamas Kėjui dar vieną porciją.

— Tokiu oru negalima skraidyti. Šiandien aš turėjau parvežti į namus Midlende naftos verslininką su žmona.

— Sveikinu tave, Kėjau. Vadinasi, tau vis dėlto pakanka proto neskraidyti tokiu oru.

— Tai ne man, o jo žmonai. Ji pareiškė, kad nenori, jog lėktuvas sudužtų.

Hepas palingavo galvą, smerkdamas Kėjaus neprotingumą ir ėmėsi aptarnauti kitus lankytojus, nepabūgusius audros ir atėjusius į barą „Po palme". Vieni žaidė biliardą, kiti laukė savo eilės, stovėdami atsirėmę į lazdas ir gurkšnodami iš butelių alų. Kai kurie žiūrėjo beisbolo rungtynes dideliame projekciniame televizijos ekrane, įtaisytame viename baro kampe aukštai palubėje. Lankytojai susirinko grupelėmis po du ir po tris.

Tik Kėjus gėrė vienas bufeto gale. Iš jo liūdno veido ir gunktelėjusių pečių buvo galima spręsti, kad jo nuotaika bloga. Visi Iden Pase jau žinojo apie įvykį savitarnos parduotuvėje „Ekonomiškas pirkėjas", todėl niekas jam nebedrumstė ramybės ir jį užjautė.

Gerdamas antrą porciją alkoholinio gėrimo, Kėjus ir toliau galvojo apie Džodę ir jo mintyse neliko nė lašelio gailesčio motinai. Jis su malonumu ją būtų apdovanojęs stipriu spyriu į užpakalį. Ligoninėje ir vėliau, kai jie su Džeinelena, nepaisydami gydytojų įkalbinėjimų ir sveiko proto, ją parvežė į namus, ji garsiai aimanavo, ginčijosi ir jokiu būdu nesutiko, kad ją paguldytų į lovą.

— Aš pakviečiau tau nuolatinę slaugytoją, Džode,— pasakė Kėjus, kol Džeinelena ją ir toliau įkalbinėjo.— Džeinelena užimta darbe. Aš dažnai išvažiuoju. O Meideila nors ir gera ekonomė, bet mes nemanome, kad ji galėtų

padėti, jeigu tave ištiktų panašus priepuolis kaip šiandien. Reikia, kad kas nors visą laiką būtų prie tavęs.

— Kokia puiki mintis, Kėjau! — apsidžiaugė Džeinelena.— Ar tu sutinki, mama?

Nekreipdama dėmesio į Džeineleną, Džodė išpūtė iš burnos cigaretės dūmus.

— Vadinasi, tu pats nusperdei man pasamdyti slaugytoją?

— Ji gyvens mūsų namuose ir priklausys tik tau.

— Aš pati galiu save aptarnauti, ačiū. Aš nenoriu, kad kas nors mane prižiūrėtų, mane kontroliuotų, kištųsi į mano reikalus, o vos tik man užmerkus akis dar mane ir apvaginėtų.

— Aš tariausi su pirmaklase agentūra Dalase,— kantriai paaiškino Kėjus.— Tarp jų darbuotojų nėra vagilių. Aš pats nurodžiau mūsų reikalavimus. Paaiškinau, kad tu esi ne invalidė, kad tau nereikia specialios priežiūros ir nereikia visą laiką nuo tavęs nenuleisti akių. Jie kol kas ieško tinkamos kandidatės, bet žadėjo, jog medicinos seselė atvažiuos rytoj ne vėliau kaip iki vidurdienio.

Džodės akys susiaurėjo iki plyšelių.

— Paskambink jiems. Atsisakyk. Kas, po velnių, tau suteikė teisę spręsti už mane?

— Mama, Kėjus daro taip, kad tau būtų kuo geriau.

— Aš pati sprendžiu, kas man geriausia. Tegu jis nesikiša į mano gyvenimą. Ir tu taip pat,— Džodė ištraukė Džeinelenai iš rankų savo švarką, kurį toji padėjo jai nusivilkti.— Ir nešdinkitės lauk iš mano kambario. Abu.

Jie pakluso įsakymui, bijodami sukelti naują priepuolį.

Kėjus labai nerimavo dėl Džodės. Pamatęs motiną, gulinčią ant savitarnos parduotuvės grindų, apsiseilėjusia pasmakre, pasigailėjimo vertą dėl savo bejėgiškumo, jis pats vos neprarado sąmonės. Tačiau jį paveikė vėsinančiai tai, jog kiekvienas bandymas ja pasirūpinti gaudavo atkirtį ir sukeldavo žodžių audrą.

Kas jam pikti žodžiai, kuriais ją apibėrė Džodė? Jos plūdimą jis girdėjo visą gyvenimą. Jų barniai nieko verti, palyginti su jos sveikata. Džodė nesuvokė savo ligos rim-

tumo ir tai dabar buvo svarbiausia. Ji gali numirti, jeigu nesigydys. Tik beprotis gali taip juokauti su mirtimi.

Čia Kėjus, kreivai šypsodamasis, sau priminė, kad ne vėliau kaip šiandien jis buvo pasiruošęs pakilti į orą, nepaisydamas štorminio oro ir artėjančios audros. Ir būtų skridęs, jeigu nebūtų atsisakę skristi lėktuvą pasamdę keleiviai.

Tačiau tai buvo rizikingas žaidimas su neaiškia baigtimi. Argi galima jį lyginti su tuo, kai tave įspėja, jog tavo kišenėje yra granata su ištrauktu žiedu ir kad ja reikia tuojau pat atsikratyti, nes kitaip tu mirsi arba, o tai bus kur kas blogiau, vegetuosi iki gyvenimo pabaigos?

Apygardos ligoninės gydytojas, nieko neslėpdamas, pasakė jam ir Džeinelenai liūdną Džodės diagnozę. Kėjus norėtų sužinoti dar kieno nors nuomonę. Pavyzdžiui, Laros Malori.

„Velniai rautų viską". Jis mostelėjo Hepui dar kartą pripilti jam stiklinaitę.

Jau ko nereikėjo prisiminti, tai Laros Malori. Tačiau ji buvo su juo visur, užvaldė jo visas mintis ir nepaliko nė minutei. Nematomai ir negirdimai Lara apsigyveno jo širdyje, visuose proto ir kūno kampeliuose.

Ar brolis buvo jos vaiko tėvas? Ar apie tai žinojo jos vyras? Ar žinojo pats Klarkas? Ir ar nepagreitino Klarko savižudybės prievartinė jo dukters mirtis?

Ir jeigu taip atsitiko, tai ar turi jis dėl Klarko ir taip pat dėl Laros vykti į Montesangrę sužinoti vaiko mirties aplinkybių?

Ne, nė už ką. Tai ne jo reikalas. Niekas jo nepaskyrė Klarko patikėtiniu. Tai jos problema. Tegu ji pati ją ir sprendžia. Jis čia nieko dėtas.

Tačiau kuo ilgiau Kėjus galvojo, tuo labiau įsitikino, kad Ešlė buvo jo giminaitė. Jis stengėsi varyti lauk tokias mintis, bet nesėkmingai. Sunku pamiršti, kaip į neviltį įpuolusi Lara pasakojo apie tragišką dukters mirtį. Dieve, nejaugi galima tai išgyventi ir neišsikraustyti iš proto?

Dar prieš dvi savaites jis galėjo prisiekti, jog niekada nejaus užuojautos Larai Malori. Tačiau po jos pasakojimo

tik pabaisa galėjo likti abejingas Laros sielvartui. Todėl jis ir apkabino Larą. Stengėsi nuraminti. Ją pabučiavo.

Pykdamas ant savęs, Kėjus vienu gurkšniu ištuštino stiklinaitę, paskui pradėjo ją sukioti ant poliruoto bufeto paviršiaus.

Na gerai, jis pabučiavo Larą. Ir ne kažkokiu kukliu, nenuodėmingu bučiniu. Jis pabučiavo ištekėjusią savo brolio meilužę ir dabar jį kankina sąžinės graužimas. Lara jį apkaltino, kad jis pasinaudojo jos silpnumu, bet ji klydo. Taip, Kėjus apsimetė, kad ji gerai nuspėjo jo ketinimus, bet, tiesą sakant, kai jis bučiavo Larą, jam net į galvą nešovė, jog jis bučiuoja apgavikę, neištikimą žmoną, išvedusią Klarką iš doros kelio. Jo rankose, kai jos lūpos taip nuolankiai paklųso jo lūpoms, ji buvo paprasčiausiai tik moteris, kurią jis norėjo laikyti apkabinęs visą gyvenimą. Kėjus elgėsi pagal savo paties nustatytas taisykles: yra moteris ir jo nedomina jos vardas.

— Tu ką,— neturi ko veikti? Ko žiūri į tuščią stiklinaitę? Ar nenorėtumei ko nors užsakyti damai?

Kėjus, nepatenkintas, kad kažkas nutraukė jo mintis, pakėlė galvą ir šalia pamatė Darsę Vinston.

— Iš kur tu atsiradai?

— Aš nusprendžiau palaukti, kol nustos lyti. O kaip dėl gėrimo?

Priėjo Hepas. Kėjus trumpai linktelėjo ir barmenas priėmė Darsės užsakymą degtinei su toniku. Kėjus atsisakė gerti.

— Ką gi, gersiu viena. Koks tu neišauklėtas! — Darsė papūtė kruopščiai nudažytas lūpas.

— Aš nežadėjau tau palaikyti kompanijos. Argi nesupratai?

Darsė nugėrė iš stiklinaitės, kurią priešais ją pastatė Hepas.

— Tu sunerimęs dėl mamos?

— Liaukis apsimetinėti.

— Aš iš tikrųjų tave labai užjaučiu, Kėjau.

Taketas labai abejojo, jog Darsę kas nors domina pasaulyje be jos pačios, bet dėkingai linktelėjo.

— Apie ką tu dar galvoji?

— Apie nieką.

— Meluoji. Tu nepatenkintas. Gal dėl to, kad Helena Beri grįžo pas Džimį Bredlį? Sako, jog dabar tarp jų tokia meilė, kokios nebuvo prieš tai, kai tu juos išskyrei.

Kėjus nuleido galvą taip žemai, kad beveik pasmakrė palietė krūtinę. Miesto paskalų absurdiškumas galėjo sukelti tik juoką.

— Kas čia juokingo?

— Tas mūsų miestelis. Mėnulis gali nukristi ant Žemės, gali įvykti naujas Didysis sprogimas ir atsirasti nauja Visata, o vietinių gyventojų mintys suksis tik apie vienintelį dalyką — sužinoti, kas su kuo guli.

— O tu su kuo guli?

— Mano reikalas.

— Niekšas,— Darsė pažvelgė į jį taip nuožmiai, kad Kėjus vėl ėmė juoktis.

— O tu šiandien išsipuošei, Darse,— pastebėjo Kėjus, apžiūrinėdamas jos paprasto fasono suknelę ir kuklias laivutes aukšta pakulne.

Ant Darsės netgi paprasčiausia suknelė atrodė puošniai. O šitoji, pasiūta iš šviesiai rausvo šilko, jai labai tiko, nepaisant jos rausvų plaukų. Suknelė buvo truputį siaura per krūtinę ir ji paliko neužsegtas tris viršutines sagas, kad matytųsi gundantis įdubimas. Nuo aukštų pakulnių jos ir taip grakščios ir ilgos kojos atrodė dar grakštesnės ir ilgesnės. Darsė atrodė labai gundančiai ir tai buvo sunku paneigti.

— Aš važiavau į namus iš Knygų bičiulių draugijos susirinkimo,— paaiškino Darsė.

— Ar Iden Pase yra Knygų bičiulių draugija? Aš netgi nežinojau, kad yra biblioteka.

— Žinoma, yra. Ir draugijoje keturiasdešimt du žmonės?

— Nejaugi? Ir visi moka skaityti?

— Visiškai nejuokinga.— Darsė baigė gerti degtinę su toniku ir trinktelėdama pastatė stiklinaitę ant bufeto.— Dėkoju už pavaišinimą. Paskambink, kai būsi geros nuotaikos. Pastaruoju metu tu linksmutis kaip numirėlis.

— Kaip tau pavyko ją iš čia iškrapštyti? — pasidomėjo Hepas, kai pasipiktinusi Darsė išėjo iš baro. Jis paėmė

nešvarią stiklinaitę ir ją įmerkė į kriauklę su muiluotu vandeniu.

— Argi tai svarbu? — trumpai atsiliepė Kėjus.

Vis dar lijo, bet Kėjus, nekreipdamas dėmesio į blogą orą, netgi nepasistatė striukės apykaklės, eidamas į automobilį.

Jis įlipo į „linkolną" ir įkišo raktą į spyną varikliui įjungti pirma, negu ją pastebėjo. Ji prisitraukė arčiau prie jo ant geltonos odinės sėdynės ir padėjo ranką jam ant šlaunies.

— Aš žinau, kas tau yra.

— Tu apie tai neturi nė menkiausio supratimo, Darse.

— Tu pamiršti, kad aš esu labai gera tokių klausimų ekspertė. Aš gimiau su šeštuoju jausmu. Man reikia tik pažvelgti į vyrą ir aš jau žinau, ko jis nori.

— Ar tu nemeluoji?

— Ne, nemeluoju. Kai vyras to nori, nuo jo sklinda kvapas kaip ir nuo moters.

— Jeigu tu sakai tiesą, tai paskui tave turėtų bėgioti visas būrys patinų.

Darsė palaikė jo žodžius komplimentu ir jos ranka atsidūrė jam tarp kojų.

— Tu manęs nori, Kėjau. Aš gerai žinau. Paprasčiausiai tu esi per daug išdidus, kad paprašytumei dovanoti už tai, ką prišnekėjai man tada per susirinkimą.

Darsė pradėjo jį glostyti ir Kėjus turėjo pripažinti, kad ji puikiai moka tai daryti.

— Mes elgiamės kaip idiotai. Nė vienas nenorime žengti pirmo žingsnio, kad susitaikytumėme. Nejaugi mes abu turime kankintis dėl kažkokio išdidumo?

Darsė jam pradėjo atseginėti džinsus. Kėjus netrukdė, pasirinkęs pašalinio stebėtojo vaidmenį. Jis norėjo įvertinti savo reakciją. Ji ištraukė penį ir pradėjo jį masažuoti rankomis. Kėjus pajuto, kad pradeda nebekontroliuoti savęs.

— Na štai, kvaileli,— prašneko Darsė atsidusdama.— Aš taip ir maniau, kad tu nori išbandyti kerinčias Darsės glamones.

Darsė jam nusišypsojo gundančia šypsena ir pasilenkė prie jo kelių. Jos burnos prisilietimas buvo tai švelnus,

tai šiurkštus. Darsė tai po truputį jį kandžiojo, tai švelniai bučiavo, žinodama, ką daranti.

Kėjus atlošė galvą ir stipriai užmerkė akis. Jis netroško jos, ir todėl nustebo, kad jo kūnas atsiliepia į jos glamones. Be to, ko čia stebėtis? Jis gulėjo su moterimis, netgi nežinodamas jų vardo. Jis netgi negali jų suskaičiuoti. Jo kūnas galėjo atlikti tą funkciją, nedalyvaujant galvai.

Kėjus liko patenkintas, kad Darsė nesugalvojo su juo bučiuotis. Tai jau kažkas asmeniška. Tada ta moteris, nieko jam nereiškianti, užvaldytų ne tik jo kūną, bet ir dalį jo dvasios. O ji jam nemaloni.

Jeigu Darsė imtų jį bučiuoti, jos nepasotinamas liežuvis sunaikintų kito būčinio, kurio jis negalėjo pamiršti, skonį. Kėjus brangino prisiminimą, kaip senas žmogus brangina savo kovinius apdovanojimus, laikomus nuošaliame kampelyje. Kartais Kėjus leisdavo sau prisiminti tą bučinį, jo saldų aistringumą, kaip senas karys, kuris išsiėmęs savo medalius liūdnai apžiūrinėdavo juos, prisimindamas laimėtas pergales. Tačiau pasimėgavęs prisiminimais ir pykdamas už savo silpnumą, Kėjus varė šalin nereikalingus vaizdus, kaip senas žmogus, gėdydamasis savo sentimentalumo, stipriai užtrenkia dėžutės su brangiais jo širdžiai daiktais dangtelį.

„Liūdna,— galvojo jis,— kad žmonės trokšta nepasiekiamų dalykų".

Dabar Kėjus pasistengė likti abejingas, atskirti protą nuo kūno, leisdamas kūnui savarankiškai elgtis. Jis nė karto neprisilietė prie Darsės. O paskutinę akimirką jis taip stipriai paspaudė vairą, kad net pirštai pabalo. Paskui Kėjus ramiai užsisegė džinsus.

Darsė išsitiesė, atsidarė rankinuką, išsitraukė popierinę servetėlę ir grakščiai nusausino lūpas.

— Ar tu žinai, iš kur žinoma, kad Dievas vyras?

Kėjus patylėjo; jis jau buvo girdėjęs tą pajuokavimą.

— Todėl, kad jeigu Jis būtų moteris, sperma būtų saldi kaip šokoladas.

— Puiku.

Darsė arba nepastebėjo, arba praleido pro ausis pasi-

šlykštėjimą, pasigirdusį jo žodžiuose. Juokdamasi Darsė pasitrynė savo krūtinę į jo rankovę.

— Tai kur gi mes įsitaisysime? Gal ant tos prabangios galinės sėdynės? — pasiūlė Darsė, pažvelgusi atgal.— Gaila, kad dabar nebegamina erdvių automobilių kaip anksčiau. Ne tokie buvo kaip tas. Noriu pasakyti, kad geriausia...

— Labanakt, Darse. Aš važiuoju į namus.

— Dar ką sugalvojai! Mes dar nebaigėme.

— Aš baigiau.

— Tu nori pasakyti, kad...

— Tu darei, ką norėjai. Aš tavęs neverčiau,— priminė Kėjus ramiu balsu.— O dabar prašom išlipti iš automobilio, kad galėčiau važiuoti į namus.

Darsė spjovė jam į veidą.

Greičiau už puolančią kobrą Kėjus pačiupo ją už plaukų ir atitraukė jos galvą.

— Aš tavęs nenužudžiau, kai tu mane sužeidei, bet tu mane vieną kartą išvesi iš kantrybės...

SEPTYNIOLIKTASIS SKYRIUS

Darsė patikėjo. Kėjus garsėjo savo nesuvaldomu būdu. Tačiau ir ji ne iš tų, kurios nusileidžia.

— Paleisk mane tuojau pat, šunsnuki.

Kėjus atgniaužė kumštį, paleisdamas jos plaukus.

— Nešdinkis iš čia,— sukomandavo Kėjus.

— Aš išsinešdinsiu. Bet pirma tu išklausysi, ką aš apie tave galvoju. Tu esi psichas. Tu esi ne piktas, o *psichinis*.

— Puiku. O dabar, kai nustatėme diagnozę, nešdinkis iš mano automobilio.

— Tau galvoj ne viskas gerai ir tai ne dėl storulės Helenos Beri, o dėl Laros Malori.

Jam trūktelėjo dešinioji akis, bet jis pats buvo pavojingai nejudrus. Supratusi, kad užčiuopė skaudamą vietą, ji sudavė dar vieną smūgį.

— Nejaugi tu nesupranti, kad esi juokingas su savo romantiniais jausmais buvusiam tavo brolio paklotui? — Ji pašaipiai ėmė juoktis.

— Darse, liaukis.

— Garsioji daktarė sugriebė rūstųjį Kėjų Taketą už vienos vietos. Vyresniojo brolio patirtis tavęs nieko neišmokė, a?

Darsė suprato, jog laikas sustoti, bet negalėjo atsisakyti malonumo matyti, kaip jis gūžiasi nuo jos smūgių. Nuo pat jaunystės Darsė mokėjo šokdinti kiekvieną vyrą. Išskyrus Kėjų ir tai žeidė jos savimeilę, nors ji ir suprato, jog tai nemirtina.

— Tu su ja jau pergulėjai, Kėjau? — šaipėsi Darsė, prikišusi savo veidą prie jo veido. — Ir kurį gi ji šaukė aistros pašaukta — tave ar Klarką? Įdomu, kuris iš jūsų geresnis meilužis — senatorius Klarkas Taketas ar jo jaunesnysis brolis? Tai ji tave traukia? Nori jai įrodyti, kad niekuo nenusileisi Klarkui?

Kėjus taip ryžtingai ėmėsi veiksmų, kad Darsė atšlijo. Jis atidarė automobilio dureles ir iššoko laukan, paskui, pasilenkęs į vidų, pačiupo ją už suknelės ir ištraukė iš automobilio. Lietus tuojau pat sušlapino šviesiai rausvą šilką. Laivučių pakulnės įstrigo purve.

Nekreipdamas dėmesio į jos klyksmą ir prakeiksmus, Kėjus vėl įlipo į automobilį ir įjungė variklį. Kai jis norėjo uždaryti dureles, Darsė įsikibo į rankeną.

— Kur tu skubi, Kėjau? Gal pas brolio meilužę? Tu tapsi pajuokos objektu, kai visi apie tai sužinos. O kad visi sužinos, galiu lažintis iš tavo kiaušinių. Aš jau pasistengsiu. Negana to, kad ji kekšė, ji dar yra tavo velionio brolio kekšė.

— Kekšės bent žino savo kainą ir jos reikalauja. O tu, Darse, dirbi veltui.

Kėjus patraukė dureles į save ir jas užtrenkė, įjungė greitį ir pajudėjo iš vietos. Nuo šlapio smėlio ir purvo išsitepė madingos raštuotos Darsės kojinės ir elegantiškos laivutės. . .

Darsė siuntė jam įkandin keiksmažodžius. Čia pat, pliaupiant lietui, Darsė nusprendė gerai pamokyti ta chamą. Ji suras jo silpnąją vietą. Ji ras būdą jį palenkti savo pusėn. Tik ne šiandien. Ji palauks, kol nurims jos pyktis ir ji smulkiai išnagrinės šį klausimą.

Semdama vandenį į batelius, Darsė nubrido į savo automobilį. Vieną dalyką ji tiksliai žinojo: dar niekas ir niekada nežemino ponios Fergus Vinston be bausmės, dar niekam ir niekada tai laimingai nesibaigė.

— Dėkoju už dėmesį, džentelmenai,— pasakė Lara, baigdama savo kalbą, pasakytą Iden Paso miesto septyniems mokyklos tarybos nariams. Manau, jog jūs atkreipsite dėmesį į mano siūlymą organizuoti neįtrauktus į mokymo programą seksualinio auklėjimo seminarus. Jeigu kils kokių nors klausimų, aš laukiu jūsų skambučių.

— Jūs pateikėte įtikinamų argumentų ir palietėte labai įdomias problemas,— pasakė Fergusas Vinstonas.— Žinoma, tai labai delikati tema. Mums reikės pagalvoti. Galbūt mums prireiks savaitės ar dviejų vienam ar kitam sprendimui priimti.

— Aš suprantu, pone Vinstonai. Dėkoju, kad jūs...

Lara sustojo, kai jai už nugaros atsidarė durys. Visų žvilgsniai nukrypo į tą pusę ir veiduose pasirodė nuostaba. Lara atsisuko. Į kambarį įėjo Darsė Vinston. Paskui ją ėjo Džodė Taket.

Lara vos neatšoko į šalį pamačiusi Darsės akyse degantį pyktį. Ponia Vinston patenkinta apsidairė aplinkui; Džodė net nepažvelgė į Laros pusę.

Visi septyni tarybos nariai skubiai atsistojo. Tačiau tik Fergusas prabilo. Jis kreipėsi į žmoną vardu, bet kartu nenuleido akių nuo Džodės Taket.

— Ko tu atėjai, Darse? Tai uždaras posėdis.

— Dabar jis bus atviras.— Džodė vis dar atrodė nekaip, bet jos balsas jau buvo įgijęs ankstesnį tvirtumą.

— Ji primygtinai reikalavo, kad mes ateitumėme,— paaiškino Darsė.

Fergusas pagaliau nukreipė šaltą žvilgsnį nuo Džodės į žmoną.

— Prašom atleisti, Fergusai. Aš žinau, tu manęs prašei niekam nesakyti darbotvarkės, kol jos neaptars mokyklos taryba, bet dėl vieno punkto, tai mano jėgoms nepakeliamas dalykas ir aš turiu kažką daryti.

Lara pakilo iš savo vietos.

— Šiuo momentu žodis suteiktas man, ponia Vinston. Jeigu jūs norite kalbėti mokyklos tarybos posėdyje, aš siūlau jums laikytis nustatytų taisyklių ir dėl to iš anksto susitarti, kaip padariau aš. Aš manau, jog taisyklės visiems vienodos.— Ji atsisuko ir pabrėžtinai pažvelgė į Fergusą.

Fergusas, tikrąja to žodžio prasme, tvilkė Darsę kupinu neapykantos žvilgsniu. Atrodė, jis pasiruošęs pasmaugti žmoną, kad toji atsivedė Džodę.

— Daktarė Malori teisi,— patvirtino Fergusas.— Jeigu tu ir Džodė norite ką nors pranešti tarybai, jūs turite laikytis nustatytų taisyklių. Jūs negalite čia įsiveržti ir trukdyti mums dirbti.

— Jeigu tai būtų paprasčiausias dalykas, mes taip nesielgtume,— sutiko Darsė.— Bet...

— Aš pati pasakysiu.— Džodė nekantriai priėjo prie stalo, prie kurio sėdėjo mokyklos tarybos nariai. Įsitikinusi, kad jie visi žiūri į ją, Džodė be užuolankų paklausė: — Ką, jūs iš proto išsikraustėte?

Kai kurie nariai nusuko akis. Visi tylėjo. Pagaliau Fergusas jai pasiūlė kėdę.

— Man labiau patinka stovėti.

— Kaip norite.

— Aš visada elgiuosi, kaip noriu.

Džodė ir Fergusas neslėpė savo priešiškumo vienas kitam.

Visi buvo sumišę ir stengėsi nežiūrėti į jų pusę, tik viena Lara pajėgė kalbėti.

— Pone Vinstonai, aš reikalauju, kad tarybos nariai patvirtintų, jog sutinka išnagrinėti mano siūlymą.

Niekas į ją neatkreipė dėmesio.

Džodė atsisuko į pastorių Masį.

— Aš jūsų nesuprantu, pamokslininke. Kiekvieną sekmadienį jūs iš katedros smerkiate paleistuvystę. O dabar nusprendėte leisti paleistuvei, sulaužiusiai santuokinę ištikimybę, kalbėti apie seksą su mūsų jaunimu? — Ji prunkštelėjo, parodydama nepasitikėjimą ir panieką.— Tokiu atveju aš nesuprantu, kodėl aš turiu aukoti jūsų bažnyčiai.

Pastorius sumišęs nusišypsojo.

— Mes dar galutinai nenusprendėme, Džode. Mes tik išklausėme daktarės Malori siūlymą. Galite būti tikra, kad ji neims propaguoti nuodėmės.

— Štai kaip? — Džodė pažvelgė į Darsę.— Pasakykite jam tai, ką pasakėte man.

Darsė išėjo į priekį ir užėmė opziciją tiesiai po lempa palubėje, tarsi patyrusi artistė, visada pasirenkanti scenos vidurį.

Susijaudinusiu, dūstančiu balsu ji pradėjo:

— Prieš dvi savaites aš buvau nuvedusi Heverą pasitikrinti sveikatos pas daktarę Malori. Hevera paskui man sakė, jog daktarė Malori jai patarė visada, einant į pasimatymą, turėti prezervatyvą.

— Aš taip nesakiau! — sušuko Lara.— Aš tik įspėjau Heverą, jog pavojinga lytiškai santykiauti be prezervatyvo. Matyt, mano žodžiai buvo klaidingai suprasti. Arba Hevera ne taip mane suprato, arba ponia Vinston specialiai iškraipo mano žodžius, turėdama savo tikslų.

— Nieko panašaus,— išpoškino Darsė. Paskui, atsisukusi į tarybos narius, tęsė: — To dar mažai, ji pasakė Heverai, kad Hevera patartų visoms savo draugėms nešiotis prezervatyvus. Sakykite, kas tai yra, ar ne nuolaidžiavimas, ne raginimas paauglių ištvirkauti? Juk jiems bereikia tik užsiminti ir jų nebesustabdysi. Juk žinote, kaip būna su jaunimu. Mokyti juos nešioti prezervatyvus — tai tas pats, kaip jiems oficialiai leisti. . .— Darsė sumišusi nudūrė akis.

Lara norėjo pasiteisinti, jiems papasakoti, kad Darsė atvedė pas ją Heverą kaip tik dėl to, kad ji išrašytų kontraceptinių tablečių. Tačiau ji negalėjo atskleisti gydytojo paslapties. Darsė suprantančiai nusišypsojo.

— Aš įspėjau Heverą, kad netvarkingai lytiškai nesantykiautų ir nekeistų partnerių,— prisipažino Lara.— Aš taip pat paprašiau perspėti draugus. Tačiau aš jokiu būdu nepropagavau paleistuvystės.

— Jūs esate ekspertė tuo klausimu?

— Darse, prašom,— dejuodamas pasakė Fergusas.— Nepradėkime kalbėti apie atskirus žmones. Dabar kalbama apie mūsų miesto jaunimą.

— Amen,— pridūrė pastorius.— Tiesą sakant, aš abejoju dėl atvirų diskusijų sekso tema organizavimo. Mūsų jaunimas ir be jo turi daugybę įvairiausių pagundų. Jų protai tarsi suartas laukas. Mes turime į jį sėti sėklas, iš kurių išaugtų sveiki dvasiniai želmenys, o ne sutrikimas ir panika prieš velnio pagundas.

— Prašom, pamokslininke, palikite pamokymus sekmadieniui,— pasakė Džodė.— Tačiau aš džiaugiuosi užsitikrinusi jūsų paramą ir kad jūs balsuosite prieš tą idėją.

Džodės žvilgsnis nuslydo išilgai ilgo stalo, paeiliui sustodamas ties kiekvienu mokyklos tarybos nariu. Jis praslydo po Larą, tarsi ji būtų buvusi tuščia vieta.

— Esu įsitikinusi, jeigu jūs truputį pagalvosite, tai visi taip nuspręsite. Jeigu ne, tai man reikės peržiūrėti kai kuriuos savo planus.

— Kokius planus? — pasidomėjo vienas tarybos narių.

— Mano sūnus Klarkas visada su dėkingumu prisimindavo mokyklines dienas Iden Pase ir pabrėždavo, kad kaip tik čia jis gavo pradinį parengimą savo politinei karjerai. Jis pareiškė norą, kad kokia nors mokymo įstaiga būtų pavadinta jo vardu. Pavyzdžiui, nauja Klarko Taketo sporto salė. Atėjo laikas, kai man pasidarė sunku lipti staigiais svyruojančiais laiptais į tribuną žiūrėti krepšinio rungtynių. Ir dar. Tos elekroninės švieslentės, kaip jūs manote, labai neblogas dalykėlis? O ką, jeigu Iden Pasas bus pirmas apygardoje miestas, kurio mokykla turės naują salę ir švieslentę? Tai nušluostytume nosį kitoms mokykloms, a?

Lara nuleido galvą. Mintyse ji girdėjo, kaip užkala karstą, kuriame palaidos jos siūlymą.

Džodė truputį palaukė, suteikdama galimybę idėjai užvaldyti jų protus, paskui tęsė:

— Aš gimiau Iden Pase. Čia pragyvenau visą savo gyvenimą. Baigiau dvylika mūsų mokyklos klasių kaip ir trys mano vaikai. Aš visada sakydavau, kad mūsų mokykla viena geriausių valstijoje.— Džodė pabarbeno į stalą strazdanomis nubertų rankų trumpų pirštų krumpliais.— Tačiau aš tuojau pat pakeisiu savo sprendimą, jeigu jūs leisite tai moteriai ištarti nors vieną žodį mokyklos pastate. Dėl Dievo meilės, pasakykite man, kaip

apskritai jai tai atėjo į galvą, kai visa šalis nuo didelio iki mažo žino, kokia yra jos reputacija? Ir jūs norite, kad tokia moteris mokytų jūsų vaikus? — Jos veidas paraudo. Ji sunkiai kvėpavo.— Aš jau geriau mirsiu, bet jai neleisiu prie manęs prisiliesti. Jūs žinote, jog aš nesimėtau žodžiais. Paklauskite tų, kurie antradienį buvo „Ekonomiško pirkėjo" parduotuvėje.

— Jūsų mintį supratau, ponia Taket.— Lara bijojo, kad senę ištiks naujas priepuolis. Ji nenorėjo, kad ją kaltintų dėl Džodės mirties.— Aš esu tikra, jog visi čia esantys žino, kaip jūs esate nepatenkinta, jog aš norėjau jums išgelbėti gyvybę. Aš pasitraukiu iš kovos lauko, nes pirmiausia nežadu dalyvauti tose žeminančiose rietenose. Antra, aš žinau, jog esu pasmerkta pralaimėti. Aš neturiu galimybės papirkti mokyklos tarybos sporto salėmis ir švieslentėmis.

— Paklausykite,— įsikišo pastorius.— Aš nenoriu girdėti jūsų nešvarių užuominų.

Lara neatkreipė į jį dėmesio.

— Tačiau pirmiausia aš jums nusileidžiu todėl, kad bijau, jog iš tų peštynių jūs neišeisite gyva.

Pirmą kartą po pasirodymo posėdyje Džodė pažvelgė į Larą.

— Ne, čia jūs klystate. Aš nenumirsiu tol, kol jūsų neišvarysiu iš miesto. Savo miesto. Klarko miesto. Aš nenurimsiu, kol jūsų iš čia neiššluosiu ir neišvalysiu vietinio oro.

Lara ramiai susirinko spausdintus savo kalbos puslapius ir susidėjo į juodą odinį portfelį, kurį kartu su rankinuku pasikišo po pažastimi.

— Dėkoju jums, džentelmenai, jog mane išklausėte. Jeigu negausiu iš jūsų atsakymo, manysiu, jog atmetėte mano siūlymą.

Nė vienam iš jų nepakako drąsos pažiūrėti Larai į akis ir tai jai suteikė šiokį tokį pasitenkinimą. Ji apsisuko ir išėjo iš kambario.

Darsė išėjo iš paskos. Lara nuėjo tiesiai prie išėjimo ir tik tada sustojo.

— Aš žinau, kodėl manęs neapkenčia Džodė Taket,— pasakė ji.— O jūs kodėl manęs neapkenčiate? Ką aš jums padariau?

— Tikriausiai man tiesiog atrodo, kad kiekvienas žmogus turi turėti savo vietą. Jums ne vieta Iden Pase. Jūs čia nepritapote. Ir niekada nepritapsite.

— O koks jūsų reikalas, ar aš pritapsiu, ar ne? Kodėl aš jums trukdau, ponia Vinston?

Darsė prunkštelėjo.

— Čia kažkas yra,— tęsė Lara.— Dėl nesuprantamų priežasčių jūs mane laikote pavojinga.

Galbūt Darsės neapykanta jai susijusi su Kėjumi Taketu? Lara gynė nuo savęs nemalonią mintį.

— Patikėkite, ponia Vinston,— jūs neturite nieko, ko aš galėčiau pavydėti.

Darsė apsilaižė lūpas kaip katė prie dubenėlio su pienu.

— O kaip dėl dukters?

Lara susvyravo kaip nuo smūgio, dar iki galo nesuvokusi tos moters žiaurumo.

— Aš jus nepakankamai įvertinau,— prisipažino Lara.— Jūs esate ne tik egoistiška ir pikta būtybė, jūs esate mirtinai pavojinga.

— Man nusispjauti ant visų ir visko, daktare Malori. Kai man ko nors reikia, aš einu tiesiai prie tikslo. Man svetimas sąžinės graužimas ir todėl aš esu iš tikrųjų pavojinga. Gal reikėtų atkreipti dėmesį į informaciją ir pasiimti ją kartu, kai važiuosite iš miesto.

Lara palingavo galvą.

— Aš niekur neišvažiuosiu. Ką jūs bekalbėtumėte apie mane su Džode Taket ar dar su kuo nors, kaip man begrasintumėte, jūs nepajėgsite manęs iš čia išvaryti.

Darsė nusišypsojo gyvatiška šypsena.

— Ką gi, mūsų laukia linksmos dienelės.

Juokdamasi ji apsisuko ir nuėjo atgal. Jos juokas pikčiausiu aidu atsiliepė koridoriuje.

Darsė išsišnirpštė į nosinę su monograma.

— Aš negaliu, kai tu ant manęs pyksti, Fergusai.

Palydėjusi Džodę Taket, Darsė grįžo į namus, kur jos jau laukė vyras. Ji buvo mačiusi jį tokį supykusį ant kitų žmonių, bet niekada nematė tokio supykusio ant jos. Darsė išsigando. Fergusas — ta tvirtovė, tarp kurios sie-

nų ji galėtų pasislėpti, ištikus bėdai. Jis buvo jos nepakeičiamas ramstis, jeigu reikalai imdavo blogai klostytis.

— Prašom, nustok ant manęs bartis,— meldė Darsė drebančiu balsu.

— Atleisk. Aš nepastebėjau, kad kalbu pakeltu tonu.

Darsė sukūkčiojo, paskui nušluostė nosine ant blakstienų išskydusį tušą.

— Juk aš taip padariau tik dėl tavęs.

— Kažkaip nepanašu, Darse.

— Daktarė Malori tave pastatė į siaubingą padėtį. Būdamas mokyklos tarybos pirmininkas, tu turėjai būti jai malonus ir patenkinti jos prašymą susitikti. Tiesa?

— Tiesa,— atsargiai sutiko Fergusas.

— Bet aš esu tikra, tu nenorėjai, kad ji organizuotų lytinio auklėjimo seminarus ir dalytų į kairę ir į dešinę mokiniams, taip pat ir mūsų dukrai, gumytes. Aš tiesiog pabandžiau tave išgelbėti iš nepatogios padėties.

— Ir pakvietei Džodę Taket? Ar ne taip? — Jis perbraukė ranka per savo kiaušinio pavidalo kiaušą.— Jau daug metų mes vedę, o tu apie mane nieko nežinai. Aš nenoriu turėti reikalų su Džode. Juo labiau aš nenoriu, kad ji mane gelbėtų. Ji yra paskutinis žmogus, kuriam aš norėčiau būti skolingas.

— Aš žinau, Fergusai. Viską žinau.— Jos balse pasigirdo verksmingos gaidelės.— Tačiau ypatinga padėtis reikalauja ir ypatingų priemonių.

— Būdamas beviltiškiausioje padėtyje, aš nesikreipsiu pagalbos į Džodę Taket. Vieną vienintelį kartą aš ja patikėjau, tai ji man laužė ratu kaulus, ketvirčiavo ir išplėšė liežuvį. Prabėgus metams, žmonės juokėsi iš manęs, kaip ji mane apsuko aplink pirštą.

— Jie daugiau nebesijuokia.

— Tai todėl, jog aš plušau iki devinto prakaito, kad mano verslas klestėtų. Mano pavardė, nepaisant Džodės Taket, šį bei tą reiškia mūsų miestelyje.

— Tada nusiramink. Tu jai parodei, ką sugebi.

— To dar mažai. Ir visada bus mažai.

Darsė beviltiškai atsiduso.

— Barnis baigėsi, Fergusai, ir tu nugalėjai. Džodė jau yra senė.

— Ji tik keleriais metais vyresnė už mane.

— Argi galima jus lyginti, ji apskritai jau suvaikėjusi. Negana to, ją dar kankina šimtas ligų. Trumpai tariant, dėl visko, kas įvyko, kalta daktarė Malori.

— Bet ji kalbėjo labai protingai.

Darsė sunkiai susivaldė nenusikeikusi. Kuo ramiausiai ji tęsė:

— Aš neabejoju. Ji protinga. Jos namų visos sienos nukabinėtos diplomais.— Darsė nusišluosite nosine nosį.— O aš viso labo esu nemokyta namų šeimininkė. Nemokša.

— Ką tu, brangioji. Aš nenorėjau taip pasakyti.

Fergusas atsisėdo greta jos ant jų santuokinės lovos krašto ir paėmė Darsės ranką. Per bendro gyvenimo metus ji sugebėjo įtikinti Fergusą, kaip ji išgyvena, kad neturi aukštojo išsilavinimo. Jeigu reikėdavo, Darsė visada griebdavosi tos gelbėjimosi priemonės.

— Aš visiškai neturėjau omenyje, kad daktarė Malori už tave protingesnė.

Viena vienintelė ašarėlė nuriedėjo jos skruostu.

— Ką beslėpsi, ji yra protingesnė už mane. Ir negana to, ji yra intrigantė. Tikriausiai dėl to, kad sukiojosi tarp politinių veikėjų. Ji sugebėjo įkaltį į galvą Heverai, kad jai viskas galima. O dabar dar ir tu ją palaikai.

— Negi, vaikeli. Viskas ne taip. Aš tiesiog supykau, kad tu pasikvietei į pagalbą Džodę.

— Prisiekiu, aš ir nemaniau, kad tau reikia pagalbos.— Darsė ištiesė ranką ir paglostė jo skruostą.— Aš turėjau kitą priežastį.

— Kokią gi?

— Aš norėjau pastatyti Larą Malori į vietą. O kas galėjo tai geriau padaryti už jos prakeiktą priešą? Nejaugi tu nesupranti, Fergusai? Džodė padarė už tave visą nešvarų darbą, o tu, būdamas mokyklos tarybos pirmininkas, nuskinsi visus laurus, išsigelbėdamas nuo daktarės kartu su jos vadinamosiomis progresyviomis idėjomis.

Gilios raukšlės pasirodė ant Ferguso kaktos, kol jis apgalvojo Darsės žodžius.

— Man tai į galvą neatėjo.

Darsė koketiškai iš po blakstienų pažvelgė į jį.

— Kaip tu manai, daktarė Malori gražutė?

— Gražutė? Ko gero. Taip, ji gražutė.

— Ar ji gražesnė už mane?

— Ne, brangenybe,— Fergusas paglostė jos plaukus.— Niekas žemėje negali tau prilygti.

— Ir aš esu tavo, Fergusai.— Prisiglaudusi prie jo, Darsė sušnabždėjo: — O tu esi visų geriausias vyras pasaulyje.— Ji apkabino jo kaklą ranka.— Tu nepagalvosi apie mane blogai, jeigu aš pasakysiu, kad noriu pasimylėti?

— Dieną?

— Tai nepadoru, aš suprantu, bet, Fergusai, aš taip tave myliu, jog noriu tuojau pat tai įrodyti.

— Hevera gali...

— Ji dar visą valandą bus palaikomosios grupės treniruotėje. Na, prašom, brangusis. Kai tu rodai savo charakterį ir rėki ant manęs, aš tiesiog tirpstu viduje. Tu esi tikras vyras, aš negaliu pakęsti... Man viskas ten... Tu supranti. Štai čia.

Fergusas nurijo seilę, jo didelis Adomo obuolys pakilo, paskui vėl nusileido.

— Aš... aš nemaniau...

— O tu paliesk.— Darsė paėmė jo ranką ir įkišo sau po sijonu, o kai jis palietė jos tarpkojį, ji apsimetė, kad netenka sąmonės.— O Viešpatie! — duso ji.

Neprabėgo nė penkių minučių, kai Fergusas visiškai pamiršo jų barnį ir jo priežastį. Darsė bučiavo, glamonėjo ir šūkčiojo, vaizduodama, jog yra apimta aistros ir taip užsidirbdama atleidimą.

Jeigu Fergusas ir numanė, kad užkibo ant meškerės, jis su malonumu užmerkė į tai akis.

Po dviejų savaičių Lara pripažino, kad Darsė Vinston ir Džodė Taket, jai grasindamos, veltui nesisvaidė žodžiais. Po trijų savaičių ji buvo pasiruošusi šaukti „gelbėkite". Po to įvykio savitarnos parduotuvėje, kai Džodę ištiko priepuolis, nė vienas ligonis neapsilankė pas daktarę Larą Malori.

Nensė kiekvieną dieną punktualiai ateidavo į darbą ir užsiimdavo susigalvotais darbais, kad greičiau bėgtų

valandos ir pasibaigtų darbo diena. Lara leido dienas, skaitydama naujus medicininius žurnalus. Ji save įtikinėjo, jog turi pasinaudoti priverstiniu poilsiu, kad jai pasisekė ir ji, būdama laisva, gali susipažinti su naujomis idėjomis ir tyrimais. Tačiau ji negalėjo visą laiką savęs apgaudinėti. Gydytojai, turintys daug ligonių, retai turi laiko skaityti.

Lara negavo jokių žinių iš jauno advokato, kurį pasamdė Džekas ir Mariona Leonardai. Jeigu jie ir iškėlė jai teismo bylą, tai Lara apie tai nieko nežinojo. Tačiau ji neabejojo, kad teismas, susipažinęs su faktais, jai panaikins kaltinimą. Tiesa, teismo procesas ir su juo susijęs triukšmas spaudoje suduos nepataisomą smūgį jos profesinei veiklai ir visiškai ją demoralizuos. Lara kabinosi į viltį, jog Leonardai atsisakė to žingsnio.

Mokyklos tarybos nariai taip jos ir nesusirado. Darsė mobilizavo visus savo pažįstamus bei Tėvų ir mokytojų asociacijos narius. Jie siuntė laiškus mokyklos tarybai, reikalaudami neleisti patekti į mokyklų sistemą nepageidaujamiems subjektams ir įgyvendinti žalingus projektus. Vietinio laikraščio redaktorius kasdien gaudavo daugybę tėvų ir žymių piliečių laiškų, piktai smerkiančių daktarės Malori siūlymą. Laiškų mintis buvo viena ir ta pati: Iden Pasas nepasiruošęs įtraukti į mokymo programą tokių amoralių projektų. Ir niekada nebus pasiruošęs. Nepritarimas darėsi audringas ir visuotinis.

Kur bepasirodytų Lara, ją arba ignoruodavo, arba sutikdavo su pašaipiomis šypsenomis, o pasitaikydavo, ir atvirai įžūliais žvilgsniais, nes tokios slidžios temos su mokyklos tarybos nariais aptarimas leido suprasti, jog ji pati yra laisvo elgesio.

Lara tapo raupsuotoji. Ji — Iden Paso miestelio Hestera Prin *. Lara niekada nebūtų patikėjusi, kad toks visuotinis persekiojimas galimas šiuolaikinėje Amerikoje, jeigu pati nebūtų tapusi jo auka. Ji ėmė tikėti, kad galiausiai išsipildys Džodės Taket pranašystė: senė sulauks tos dienos, kai Lara Malori išvyks iš Iden Paso.

---

* Hestera Prin — amerikiečių rašytojo Natanielio Hotorno (1809—1864) romano „Rausvoji raidė" veikėja. Ji buvo visų persekiojama ir ujama už tai, kad pagimdė nesantuokinį kūdikį.— *Vert. pastaba.*

Tačiau tik tada, kai Lara Malori įgyvendins tai, dėl ko ji čia atvažiavo.

Taketai iš jos padarė pariją *. Jie paliko ją be darbo. Tačiau ji nepaliks ramybėje Kėjaus tol, kol jis neįvykdys jos reikalavimo: ją nuskraidins į Montesangrę. Ir tuojau pat.

AŠTUONIOLIKTASIS SKYRIUS

— Jis čia?

Geltonas „linkolnas" stovėjo prie angaro.

— Ne, daktare, jo čia nėra,— atsakė Balkis, nuoširdžiai stengdamasis padėti.— Tačiau šį vakarą jis turi grįžti. Jeigu tik nesumanys pasilikti Teksarkane. Niekada nežinai, kada Kėjus ką sugalvos.

— Ar jūs neprieštarausite, jeigu aš čia truputį palauksiu?

— Prašom. Tik gali atsitikti taip, jog veltui sugaišite laiką.

— Aš vis dėlto palauksiu.

Balkas palingavo galvą, nustebęs dėl nesuprantamų žmonių norų. Kur kas papraščiau yra perprasti mechanizmus ir jų veikimą negu žmogaus poelgius. Kažką murmėdamas panosėje, mechanikas nuėjo prie lėktuvo, kurį remontavo, kai atvažiavo Lara.

Lara panoro laukti Kėjaus lauke, gryname ore, o ne tvankiame angare. Po pusvalandžio ji pamatė tolumoje mirksinčias lėktuvo šviesas ir išgirdo motoro gaudesį. Danguje, tamsiai mėlyname rytuose, blyškiai violetiniame virš galvos ir rausvame bei auksiniame vakaruose, nebuvo nė debesėlio. Kažkada Kėjus jai aiškino, kokią palaimą jam suteikia skraidymas. Tokiomis naktimis kai šioji Lara taip pat jautė mistinį ryšį su dangumi.

Kėjus švelniai nutupė dvimotorį „bičkarftą" ir jį nuvairavo į angarą. Kai jis išlipo iš kabinos, Lara stovėjo betonuotoje aikštelėje prie angaro. Kėjus iš karto ją pamatė, bet jo veide nesimatė nei nuostabos, nei džiaugsmo, nei nusivylimo arba pykčio ir ji negalėjo atspėti, kokia jo nuotaika.

---

* Parijas — žemiausios kastos Indijoje narys.— *Vert. pastaba.*

Rąžydamasis, sulenkdamas ir ištiesdamas nutirpusias rankas, jis pasuko prie jos.

— Havajuose, kai sutinka gražutė mergina, ji dovanoja vainiką.— Vis tamsėjančioje prieblandoje ji matė šypsenos baltumą.— Žinote tokį, kokį kabina ant kaklo.

— Žinau,— sausai tarstelėjo Lara.

— Tokia gudruolė kaip jūs, žinoma, žino.

Jis pasuko plačių angaro vartų link, o ji nuėjo kartu.

— Ką jūs dabar veiksite?

— Atiduosiu Balkiui raktus.

— Ir dar ką?

— Gausiu man priklausančius pinigus.

— Ką jūs šiandien skraidinote?

— Fermerį ir jo padėjėją iš Arkanzaso, jie buvo atskridę pažiūrėti buliaus. Šį rytą aš skridau jų į Teksarkaną. Visą dieną jie derėjosi su Andersonu, buliaus šeimininku, žymiu vietiniu gyvulių pramonininku. Tai jo lėktuvas. Jis mane pasamdė, kad juos čia atskraidinčiau, o paskui parvežčiau atgal.

— Geras lėktuvas.— Lara pažvelgė atgal į jį.

— Kainuoja tūkstantį devyniasdešimt penkis. Vadinasi „Kvin eir".

— Pavadinimas panašus į čiužinio.

— Jūs teisingai pastebėjote,— Kėjus nusišypsojo. Jie įėjo į angarą.— Ei, Balki.

Mechanikas atsisuko ir Kėjus jam numetė raktus.

— Viskas gerai?

— Nėra problemų. Kur mano pinigai?

Balkis nusišluostė į skudurą rankas ir nuėjo pirma jų į tą patį nedidelį kambarį, kur Lara rado Kėjų Letės Leonard nelaimės dieną. Balkis uždegė lempą ant stalo, ištraukė iš stalčiaus įprastą baltą voką ir padavė jį Kėjui.

Kai Balkis išėjo, Kėjus atidarė voką ir perskaičiavo pinigus, paskui jį įsikišo į marškinių krūtinės kišenę.

— Vadinasi, jis sumokėjo jums grynaisiais? — paklausė Lara.

— Aha.

— Ir jokios sąskaitos? Jokių dokumentų?

— Aš su savo klientu sudarau žodinę sutartį. Ko dar reikia?

— O mokesčių tarnyba?

— Aš moku mokesčius.

— Nuoširdžiausiai tikiu. O Federalinė aviacijos valdyba?

— Kiekvienam skridimui reikia užpildyti krūvą popierių. Ar verta terliotis?

— Ir jums nereikia niekam pateikti skridimo grafiko ir kitų panašių dalykų?

— Aukštis iki dvylikos tūkstančių pėdų — nekontroliuojama oro erdvė. Čia viskas pagrįsta vizualiu stebėjimu.

— Ir jūs niekada nepakylate aukščiau tos ribos?

Jam aiškiai nusibodo kalbėtis.

— Ar norite išmokti skraidyti, daktare? Galiu būti jūsų instruktorius, aš turiu licenziją, labai greitai jūs kilsite į aukštį savarankiškai. Aš brangiai imu, bet už tai labai gerai išmokau.

— Aš neketinu tapti lakūne.

— Tai ką jūs čia veikiate — paprasčiausiai kvėpuojate grynu oru?

— Aš norėjau su jumis pakalbėti.

— Aš atidžiai klausau.

Kėjus išėmė iš šaldytuvo alaus skardinę, atsirėmė alkūne į „senovės technikos stebuklo" viršų, užvertė galvą ir nugėrė didelį gurkšnį.

— Kalbama apie darbą.

Jis atitraukė nuo lūpų skardinę ir susidomėjęs pažvelgė į Larą.

— Jūs atisakėte pilotavimo pamokų ir, kaip suprantu, nebus kalbama apie dar vieno ligonio nuskraidinimą į ligoninę.

— Ne.

Kėjus ilgai tylėdamas į ją žiūrėjo, paskui jai ištiesė skardinę.

— Išgerkite gurkšnelį?

— Ne, ačiū.

Kėjus dar kartą nugėrė iš skardinės.

— Tai kas gi atsitiko? Aš mirštu iš smalsumo.

— Aš noriu, kad jūs mane nuskraidintumėte į Montesangrę.

Taketas neskubėdamas baigė gerti alų ir taikliu metimu įmetė tuščią skardinę į šiukšlių dėžę. Jis atsisėdo ant besisukančios kėdės, atsilošė ir padėjo kojas ant stalo kampo, pakulne pastumdamas stalinę lempą į šoną.

Lara stovėjo. Ji neturėjo, kur sėstis, nebent ant sudedamosios lovelės. Šiaip ar taip, ji vis tiek būtų atsisakiusi.

— Jūs jau kelis kartus man siūlote, o aš atsisakinėjau. Jums šlubuoja atmintis?

— Liaukitės juokauti.

— Pasirodo, jūs nejuokaujate,— pašaipiai pastebėjo Kėjus.— Atleiskite. Tada, vadinasi, jūs ketinate šokti su parašiutu?

— Jokiu būdu.— Lara sudėjo rankas ant krūtinės.

— Ar tik nesiūlote nutūpti Montesangrės teritorijoje? Tokiu atveju jūs iš tikrųjų netekote proto.

— Aš kalbu visiškai rimtai.

— Aš taip pat, daktare. O kaip ispanų kalba? Galbūt jums reikia atnaujinti žinias? Ar žinote, ką reiškia Montesangrė?

— Taip. „Kruvinasis kalnas". Aš pati įsitikinau, jog pavadinimas visiškai atitinka tikrovę. Prisimenu, kaip šiltas kraujas tekėjo mano rankomis, kai nušovė mano dukrą.

Kėjus nuleido kojas ant grindų ir išsitiesė ant kėdės.

— Tada, po velnių, kodėl jūs norite ten grįžti?

— Jūs žinote atsakymą. Aš jau kelerius metus bandau tai padaryti nuo to laiko, kai atgavau sąmonę Majamio ligoninėje. Aš negaliu ten grįžti oficialiai. Man uždaryti oficialūs keliai.

— Todėl jūs nusprendėte mane neoficialiai panaudoti?

— Tam tikra prasme, taip.

— Tam tikra prasme ten bus labai sunku likti gyvai.

— Aš gerai suprantu.

— Ir jūs vis tiek norite ten važiuoti?

— Aš privalau taip padaryti.

— O aš neprivalau.

— Ne, jūs neprivalote. Aš paprasčiausiai maniau, kad jums ta kelionė bus įdomus nuotykis.

— Pagalvokite, ką kalbate. Aš įvairiai buvau vadinamas per savo gyvenimą, bet tik ne kvailiu. Jeigu jūs norite ten nuvykti ir ten nusisukti sprandą, jūsų reikalas, bet aš branginu tą savo kūno dalį ir todėl prašau išbraukti mano kandidatūrą iš savo planų.

— Išklausykite, Kėjau.

— Nenoriu.

— Jūs esate mano skolininkas.

— Aš jau girdėjau. Ir nemanau, kad taip yra.

— Jums tikriausiai bus malonu sužinoti, kad po to jūsų motinos priepuolio pas mane neatėjo nė vienas ligonis. Džodė atsisakė mano noro jai suteikti pagalbą. Jūs šiurkščiai mane įžeidėte prie liudytojų.

— Aš neturėjau laiko parinkti žodžių. Mano motina buvo prie mirties.

— Jūs esate visiškai teisus. Ir kai visi sužinojo, jog Taketai geriau panoro mirti, negu sulaukti mano medicininės pagalbos, aš praradau tą nedaugelį ligonių, kuriuos turėjau. Dingo ištisi įtempto darbo mėnesiai. Pasitikėjimas, kurį taip sunkiai įgijau, buvo pakirstas per vieną akimirką keliais neapgalvotais žodžiais. Nuo to laiko aš neturiu darbo.

— Man plyšta širdis nuo jūsų kančių.

Lara, norėdama susitvardyti, giliai atsiduso.

— Aš norėjau vidurinėje mokykloje organizuoti lytinio auklėjimo seminarus. Tai labai rimtas dalykas, kuris būtų nepaprastai naudingas vietiniam jaunimui.

— Apie tai rašoma laikraštyje.

— Bet laikraštis nerašė, jog Džodė papirko mokyklos tarybą, kad ji nepriimtų mano programos.

— Jūs iš tikrųjų mokate siutinti žmones.

— Palyginti su jūsų motina, aš esu niekinga mėgėja. Kai ji su manim susidorojo, aš dar kvėpavau, bet pribaigė jūsų mylimoji Darsė.

— Žinote, aš girdėjau apie tokią psichinę ligą kaip jūsų. Ji vadinasi persekiojimo manija.

Lara nekreipė dėmesio į jo žodžius.

— Aš lioviausi priiminėti ligonius. Šiandien atsisakiau Nensės paslaugų. Laikinai nutraukiu gydytojos praktiką. Jūs savo pasiekėte. Jūsų šeima man atėmė bet ko-

kią galimybę dirbti Iden Pase. Atsižvelgiant į tai, ką pasakiau, jūs turite man padaryti paslaugą.

— Aš jums nieko neskolingas.

— Aš daugiau nebeužsiimu gydytojos praktika, bet tai nereiškia, kad aš išvažiuosiu iš miesto.—Jai liko vienas vienintelis koziris ir ji nusprendė juo pasinaudoti.— Jūsų motina prisiekė, kad išgyvens iki to laiko, kai aš gėdingai išvyksiu iš Iden Paso. Bijau, kad ji tos dienos nesulauks. Aš galiu čia gyventi be darbo, kol baigsis mano santaupos, ir jeigu aš būsiu labai taupi, tai pratempsiu kelerius metus.

— Niekai. Jūs labai mylite savo darbą. Jūs neatsisakysite jo.

— Aš galiu pasiaukoti.

— Tik dėl to, kad apnuodytumėte mūsų gyvenimą?

— Iš tikrųjų taip. Tačiau aš sutinku derėtis. Aš jums nusileisiu, kad jūsų šeima atgautų ramybę, jeigu jūs mane nuskraidinsite į Centrinę Ameriką. Kai tik mes grįšime, aš tuojau pat iš čia išvažiuosiu. Patikėkite, man tai bus nedidelė auka. Aš pavargau nuo nuolatinio priešiškumo ir apkalbų aplinkui. Man atsibodo kiekvieną kartą galvoti, ką aš sakysiu ir darysiu, kad išlaikyčiau egzaminą. Ir dar,— tęsė Lara, lenkdamasi prie jo per stalą,— mano manymu, Iden Paso gyventojai to egzamino neišlaikė. Jie yra riboti siaurakakčiai veidmainiai ir bailiai, nesugebantys pasipriešinti pagiežingai senai moteriai. Nuskraidinkite mane į Montesangrę, Kėjau, ir aš paliksiu miestą jūsų valiai ir ne todėl, kad aš jam bloga, o todėl, kad jis blogas man.

Kėjus kelias sekundes tylėjo, paskui pasitempė, išskėsdamas rankas.

— Ar tai viskas, ką norėjote pasakyti?

Lara linktelėjo.

— Puiku,— pasakė jis atsistodamas.— Man reikia skubėti. Aš esu alkanas kaip vilkas ir Džeinelena manęs laukia vakarieniauti.

Lara sugriebė jį už rankovės.

— Jūs, šunsnuki, nedrįskite su manim kalbėti iš aukšto. Jūs mane pažeminote, atėmėte darbą, bet viskas jums taip lengvai nesibaigs.

Kėjus numetė jos ranką.

— Klausykite, man nusispjauti į vietines intrigas ir apkalbas. Man nerūpi, ką mano motina daro su mokyklos taryba arba su kuo nors kitu. Aš apskritai niekur nesikišu, jeigu tai manęs neliečia. Aš matau, kad jūs esate labai gera gydytoja ir jūsų pagalba man buvo reikalinga, bet man visiškai neįdomu, ką jūs veikiate. Gydote jūs ligonius, ar sėdite be darbo, ar apskritai nusprendėte uždaryti savo gydymo įstaigą. Beje, Darsė Vinston ne mano mylimoji, taip ir žinokite. O jeigu jūs norite nuvykti į šalį, su kuria mūsų vyriausybės blogi santykiai, tai veikite. Tačiau nesitikėkite, kad jums padėsiu.

— Koks jūs staiga tapote moralistas,— pasipiktino Lara, rodydama į kišenę ant jo krūtinės.— Jūs esate tas, kuris kasdien atliekate neteisėtus čarterinius reisus?

— Mano atsisakymas jokiu būdu nesusijęs su morale. Aš tiesiog nenoriu rizikuoti savo gyvybe. Negana to, aš netikiu jumis ir jūsų ketinimais. Todėl jūs veltui gaištate...

— O ką, jeigu Ešlė gyva?

Kėjus nutilo ir įsmeigė į ją veriamą žvilgsnį.

— Atleisk, Kėjau.— Balkis stovėjo duryse, nedrąsiai žvilgčiodamas tai į vieną, tai į kitą.— Man laikas eiti. Tu pats viską užrakinsi?

— Žinoma. Labanakt, Balki.

— Labanakt. Labanakt, daktare.

Jie palaukė, kol Balkis išeis. Jo atėjimas truputį sumažino įtampą. Kėjus pasisuko į ją nugara ir sulygino pirštais plaukus.

— Jūs manote, jog tai įmanoma? — paklausė Kėjus.

— Reikalas yra tas, jog aš tiksliai nežinau. Visą laiką aš kažkaip tikėjausi, kad ji kažkokiu būdu liko gyva. Jie negrąžino jos kūno, kaip grąžino jos tėvo kūną.— Lara pavargusiu judesiu pasitrynė pakaušį.— Žinoma, kaip gydytoja, ir ypač žinodama jos žaizdos rimtumą, aš suprantu, jog nėra ko tikėtis. Ji numirė ir ją palaidojo. Kažkokioje nežinomoje vietoje ir svetimoje žemėje. Aš noriu čia parvežti jos palaikus ir palaidoti Amerikos žemėje.

Kėjus atsisuko į ją veidu ir toliau tylėjo.

— Aš noriu, kad jūs man padėtumėte,— primygtinai prašė ji.— Aš būtinai noriu iš ten išsivežti savo dukterį, ją sugrąžinti į namus. Tačiau aš negaliu ten patekti. Netgi valstybės, palaikančios gerus santykius su Montesangre, praktiškai neturi oro ryšio su ta šalimi, nes ten visą laiką neramu. Jeigu netgi aš ten patekčiau, mane kaip Amerikos pilietę vis tiek, pasitaikius pirmai progai iš ten išsiųstų.

— Tikriausiai taip ir būtų.

— Aš tuo neabejoju. Aš bendravau su žmonėmis, patekusiais į tokią padėtį. Daugelio amerikiečių Montesangrėje liko giminės ir artimieji, jiems nežinomas jų likimas. Kiek jie bandė ką nors sužinoti, viskas baigdavosi be jokių rezultatų. Jeigu jie ir atskridavo į Sjudado oro uostą, tai su jais nesiterliodavo. Kai kuriuos uždarydavo į kalėjimą kelioms valandoms ir netgi dienoms prieš sugrąžindami į oro uostą ir įlaipindami į lėktuvą grįžti atgal. Kai kurie pasakojo, kad vos neprarado gyvybės, ir aš jais tikiu.

— Kaip tik dėl to aš nenoriu ten skristi, o dar labiau nusileisti, palikti lėktuvą ir užsiimti kažkokiais ieškojimais,— pasakė Kėjus.

— Jeigu kas nors galėtų ten nuskristi lėktuvu ir iš ten grįšti atgal, tai tik jūs, Kėjau. Klarkas dažnai girdavosi, koks jūs esate sumanus lakūnas. Jis man pasakojo, kad jūs atskraidindavote krovinius arba ką nors gelbėdavote, esant neįmanomoms aplinkybėms, ir kad jūs mėgstate rizikuoti. Kuo pavojingesnė užduotis, tuo jums maloniau.— Ji sustojo, norėdama atgauti kvapą.— Tarkime, jog jūs sutiksite. Ar galėtumėte gauti lėktuvą?

— Labai tolima perspektyva.

— Na, paprasčiausiai pakalbėkime apie tai. Ar galite gauti lėktuvą?

Kėjus akimirką pagalvojo.

— Aš žinau žmogų, kuris manęs prašė padaryti lėktuvo avariją, kad jis galėtų gauti draudimą. Jis smarkiai įklimpo į skolas ir pasiūlė man, jeigu liksiu gyvas, trisdešimt procentų draudimo sumos.

— Ir jūs galite taip padaryti? Sudaužyti lėktuvą, o pats išsigelbėti?

— Jeigu viską daryčiau protingai,— paaiškino Kėjus šyptelėdamas.— Tai buvo labai viliojantis pasiūlymas. Visa krūva pinigų. Tačiau buvo labai didelė rizika.

— Ir jo finansinė padėtis vis dar sunki?

— Taip. Kai paskutinį kartą apie jį girdėjau.

— Ir jis dar turi lėktuvą?

— Tada turėjo.

— Vadinasi, jis gali sutikti, kad jūs skristumėte jo lėktuvu ir jį pastatytumėte į rizikingą padėtį. Jeigu lėktuvas niekada negrįš, jis gaus draudimą ir sau pasiliks visą šimtą procentų. Jeigu mes laimingai grįšime, sumokėsime už lėktuvo nuomą. Kiek jis panorės?

— Tai puikus lėktuvas. „Cesna-310". Ir visiškai nesenas. Na, turint omenyje skridimo tolumą... tai, tarkime, dvidešimt tūkstančių.

— Dvidešimt tūkstančių,— pakartojo Lara, negalėdama patikėti.— Tiek daug?

— Tai tik apytikris apskaičiavimas. Neskaičiuojant užmokesčio man.

— Užmokesčio jums?

— Jeigu ten mane ims medžioti kaip laukinį žvėrį, tai nejaugi manote, aš veltui rizikuosiu?

Iš jo veido išraiškos Lara suprato, kad jo paslaugos jai ne pagal kišenę.

— Kiek gi, Kėjau?

— Šimtą tūkstančių.— Pamatęs jos sumišimą, jis patikslino: — Pinigus reikės duoti prieš parą iki išskridimo.

— Tai yra kaip tik tiek, kiek aš turiu iki paskutinio skatiko.

Kėjus gūžtelėjo pečiais.

— Ką padarysi. Vadinasi, mums nereikės skiepytis. Na ir gerai. Aš bijau injekcijų.

Kėjus vėl pabandė praeiti pro ją. Šį kartą Lara atsistojo jam ant kelio ir jį pagriebė už rankų.

— Kaip man sunku. Manau, jūs tai suprantate ir darote man iš pykčio.

— Ką darau?

— Su manimi elgiatės paniekinamai. Kalbate iš aukšto. Būkite prakeiktas! Aš jums neleisiu visko paversti farsu. Jūs žinote, kaip visa tai man svarbu.

Kėjus pasinaudojo tuo, kad jos rankos gulėjo ant jo rankų ir pasitraukė prie jos; Lara traukėsi, kol nugara atsirėmė į seną metalinę spintą.

— Na, patikslinkime, kaip jums visa tai svarbu.

— Tai viso mano gyvenimo tikslas. Kitaip nejaugi aš prašyčiau Taketo? Bet kurio iš jūsų.

Ją jaudino jo kūno artumas. Jo akys atsidūrė visiškai greta jos veido. Tačiau ji nepadarys jam malonumo ir nė už ką neparodys savo silpnumo. Lara dar aukščiau pakėlė smakrą ir nenuleido akių.

— Ko gero, Lara, jūs dar pasakysite, kad aš esu vienintelis jūsų išsigelbėjimas?

— Dėl jūsų aš atvažiavau į tą miestą.—Jis suglumo, kaip Lara ir tikėjosi.—Klarkas man suteikė retą galimybę dirbti mėgstamą darbą, bet aš ja nebūčiau pasinaudojusi, jeigu ne jūs. Norėjau susipažinti su jo drąsiuoju broliu, kuris, cituojant jo paties žodžius, „gali skraidyti, kada nori ir kur nori". Žinojau, kad jūs beveik visada būnate išskridęs, bet aš taip pat žinojau, kad galiausiai visada grįžtate. Aš nusprendžiau vienaip ar kitaip jus priversti mane nuskraidinti į Montesangrę. Jūs neklystate, jūs iš tikrųjų esate vienintelė mano viltis.

Kėjus jos klausėsi atidžiai, aiškiai priblokštas Laros prisipažinimo. Tačiau jis greitai susitvardė. Įžūli šypsena pasirodė jo veide.

— Vadinasi, aš galiu nurodyti savo kainą?

— Jūs jau ją nurodėte. Šimtą tūkstančių dolerių.

Kėjus ištiesė ranką ir negrabiai paglostė jos skruostą.

— Kurių aš atsisakau, kad perguléčiau su jumis.

Jos ranka kilstelėjo į viršų, norėdama nustumti jo glamonėjančią ranką, bet ji tik suspaudė pirštais jo riešą.

— Aš turėjau žinoti, kad jūs paversite mano prašymą kažkuo šlykščiu. Aš bandžiau kreiptis į jūsų kilnumą, bet jums nežinomas toks jausmas. Jūsų nedomina niekas pasaulyje, išskyrus jus patį.

— Pagaliau, daktare, jūs pradėjote suprasti,—sušnabždėjo Kėjus.—Jūs net negalite įsivaizduoti, kokia laimė būti laisvam kaip vėjas.

— Laisvam kaip vėjas? Jūsų brolis labai kaltas dėl Ešlės mirties. Iš visų mūsų nuodėmingųjų tik ji viena buvo nekalta tų įvykių auka. Aš manau, jog Klarkas yra kaltas. Kaip manau, jog taip pat esu kalta ir aš.

Lara paleido jo riešą.

— Aš prarandu išdidumą, kai pradedama kalbėti apie Ešlę. Aš niekada gyvenime nepamatysiu savo mergytės, bėgiojančios po žolę, neišgirsiu jos, grojančios gamas, niekada nepabučiuosiu jos apdraskyto keliuko ir nepasimelsiu kartu su ja prieš naktį. Man liko tik vienintelis noras: palaidoti dukrą gimtojoje žemėje. Jeigu, norint įgyvendinti tą norą, reikia su jumis perguléti, tai yra niekingas užmokestis.

Gašlų jo akių blizgėjimą pakeitė abejingumas. Jis atšlijo nuo jos, pamažu, ne iš karto.

— Kaip jūs teisingai pastebėjote, daktare, aš neturiu kilnumo jausmo. Aš galiu tik padėti senutei pereiti per gatvę ir tai viskas, daugiau iš manęs nieko nesitikėkite. Aš visiškai nepanašus į brolį nei išvaizda, nei elgesiu, nei įpročiais. Aš jam užkroviau daryti visus gerus darbus. Ir nors man labai įdomu, kodėl jis jumis susigundė, aš vis dėlto susilaikysiu.

Ant slenksčio Kėjus jai mestelėjo per petį:

— Nepamirškite užtrenkti durų, kai eisite iš čia.

— Tu pavėlavai.

— Aš žinau.

— Mes nepradėjome be tavęs vakarieniauti.

— Be reikalo, aš nesu alkanas.

Kėjus ir Džodė pasikeitė sakiniais su pertrūkiais, tarsi kulkosvaidžio serijomis. Kėjus nuėjo tiesiai prie servanto ir įsipylė didelę porciją viskio.

— Šiandien kiauliena su pupelėmis, Kėjau,— pasakė Džeinelena.— Juk tu mėgsti pupeles. Prašom sėstis, aš tau įdėsiu.

— Nesirūpink, aš su jumis pasėdėsiu, bet nevalgysiu.

Kėjus buvo siaubingai nusiteikęs nuo to laiko, kai Lara Malori jo paprašė jai padėti išvežti iš Montesangrės mažos mergaitės, galimas dalykas, jo artimos giminaitės, kūną. Ar tik Klarkas nenusižudė dėl sąžinės grau-

žimo? Anksčiau nepatenkintas Kėjus nenorėjo girdėti apie savižudybę. Dabar jį ėmė kankinti abejonės.

Jis paėmė nuo servanto ir atsinešė ant pietų stalo grafiną su viskiu.

Nekreipdamas dėmesio į nepritariamą motinos žvilgsnį, Kėjus dar įsipylė viskio.

— Kaip praėjo diena, Džode? Kaip jautiesi?

— Aš puikiai jaučiuosi. Beje, kaip visada. Aš truputį pavargau, o visa tai išpūtė dievažin kiek.

Kėjus nepradėjo su ja ginčytis, bijodamas, kad jai nepakiltų kraujospūdis. Nuo priepuolio dienos jis buvo nepaprastai atsargus ir pataikavo jai visur, nedrįsdamas prieštarauti.

— Jis kaip ir anksčiau manė, jog reikia pasamdyti nuolatinę slaugytoją, bet apie tai neužsiminė. Kėjus išsisukinėjo nuo Džodės laidomų nuodingų strėlių, manydamas, kad baimė — svarbiausia jo blogos nuotaikos priežastis. Jeigu jį ištiktų toks priepuolis, tai ir jis, ko gero, taip pat visus ir kiekvieną pultų.

— O kaip tu, Džeinelena? Kas naujo?

— Nieko. Viskas kaip paprastai. O ką tu šiandien veikei?

Kėjus joms papasakojo apie gyvulių augintoją iš Arkanzaso.

— Andersonas man gerai sumokėjo. Lengvas darbelis, nors ir nuobodus.

— Tau tai visų didžiausia bausmė, kaip aš suprantu! Tu negali pabūti ramiai.

Pakėlęs stiklinaitę su viskiu, Kėjus ją pasveikino, jog labai gerai atspėjo.

— Visiškai kaip tėvas,— paniekinamai miktelėjo Džodė.— Tau visada kas nors nutinka.

— O kas čia blogo?

— Kėjau, desertui — pudingas. Ar valgysi?

— Aš tau aiškinu, kas čia blogo.— Džodė neatkreipė dėmesio į nedrąsų Džeinelenos bandymą išvengti barnio.— Tu esi didelis vaikas, gyvenantis išsigalvotame pasaulyje. Ar ne laikas būtų tau subręsti ir užsiimti kuo nors naudingu?

— Mama, jis sudarė sutartį su viena miško pramonės kompanija. Jis purškia pušynus nuo kenkėjų. Miškų gelbėjimas — naudingas darbas.

Džodė negirdėjo dukters žodžių. Visą savo dėmesį ji sutelkė į Kėjų.

— Gyvenimas nėra vien tik nuotykiai. Gyvenimas — tai kasdienis darbas, bet kuriais laikais — gerais ar blogais, nepriklausomai nuo nuotaikos.

— Argi čia gyvenimas,— atsiliepė Kėjus.— Tiesiog nepaprasta nuobodybė.

— Gyvenimas ne visada būna vien tik linksmybės ir pramogos.

— Sutinku. Štai kodėl jų reikia ieškoti. Arba pačiam surengti.

— Kaip tavo tėvas?

— Iš tikrųjų. Todėl, kad jis negalėjo jų rasti namuose.— Kėjus ėjo bedugnės pakraščiu.— Jis pramogų ieškojo kitose vietose, su kitomis moterimis ir svetimose lovose.

Džodė pašoko nuo kėdės kaip spyruoklės pamėtėta.

— Aš neleisiu, kad tu piltumei tokias pamazgas prie mano pietų stalo.

Kėjus taip pat atsistojo ir puolė Džodę.

— O aš neleisiu, kad tu piltumei pamazgas ant mano tėvo.

— Tėvo? — pakartojo Džodė pašaipiai.— Koks jis buvo tėvas. Jo ištisus mėnesius nebūdavo namuose.

Skausmingas prisiminimas. Kiek kartų vaikystėje jis žiūrėdavo, kaip tėvo automobilis dingdavo už posūkio ir su kartėliu galvodavo, kad vėl jį pamatys po daugelio dienų ir mėnesių.

Ne, jis atsilygins Džodei.

— Tai jis nuo tavęs bėgdavo, o ne nuo mūsų, vaikų.

— Kėjau! — perspėjo Džeinelena.

Tačiau Kėjus jau pradėjo siautėti. Prasiveržė užtvanka, sulaikanti skriaudą, ir jis jau nebekontroliavo piktų žodžių srauto.

— Tu per visą gyvenimą man nepasakei nė vieno gero žodžio ir nė karto vaikystėje manęs nepaglamonėjai. Tu ir su tėvu taip elgeisi! Argi tu su juo kada nors normaliai kalbėjai, o ne pamokslavai už nusižengimus?

Argi tu su juo kada nors juokavai ar juokeisi? Vienas dalykas tik tau rūpėjo — prakeiktoji naftos žaliava. Ar tu jį kada nors nuraminai ar paguodei, kai jam būdavo liūdna? Apkabinai ir glaudei prie savo krūtinės? Tiesa, ant tokios kietos pagalvės nerasi nusiraminimo. Tai vienas ir tas pats kaip glamonėti bejausmę lėlę.

— *Kėjau!* — Dabar jau rėkė Džeinelena.— Mama, prašom, sėskis. Tu atrodai...

— Tavo tėvui nereikėjo mano meilės. Jis ieškojo jos nesislėpdamas pas viso pasaulio kekšes. Su viena tokia kekše jis buvo tą dieną, kai tu gimei.— Džodė kelis kartus sunkiai atsiduso.— Mano gyvenime su Klarku Taketu buvo vienas džiaugsmas — tavo brolis.

— Šventasis Klarkas,— su kreiva pašaipa tęsė Kėjus.— Gal jis ir nebuvo toks šventas, kaip tu galvoji. Šiandien aš kalbėjau apie jį su jo buvusia meiluže. Atrodo, daktarė Malori kaltina Klarką, kad jis išsiuntė visą jų šeimą į Centrinę Ameriką, kur du iš jų nužudė. Ji prašė, kad ten ją nuskraidinčiau ir padėčiau susigrąžinti dukters kūną. Tiesa, įdomus dalykėlis?

— Tikiuosi, tu atsisakei? — Džeinelena su siaubu žiūrėjo į brolį.

— O kodėl ne? Pinigai yra pinigai.

— Ten vis dar neramu. Ten kasdien žudomi žmonės.

Atsakydamas Džeinelenai, Kėjus nenuleido nuo Džodės akių.

— Daktarė Malori mano, kad mes, Taketai, privalome tai padaryti. Už mano pagalbą ji pažadėjo išvykti iš Iden Paso ir daugiau niekada čia nebegrįžti.

— Aš tau draudžiu tai daryti, ar girdi? — Džodės balsas drebėjo iš pykčio.

— Netgi ir tada, jeigu taip aš padėsiu jums atsikratyti Laros Malori?

— Argi galima tikėti nors vienu jos žodžiu? Nedrįsk net apie tai galvoti, jog su ja skrisi į Centrinę Ameriką!

Kėjus prispaudė ranką prie širdies.

— Aš labai sujaudintas, mama, jog tu rūpiniesi mano saugumu.

— Man nusispjauti į tavo saugumą. Aš rūpinuosi, kad išgelbėčiau Klarko reputacijos likučius. Jeigu tu sutiksi

ten skristi su ta kekše, tai nusipelnysi to, kad tau ten nuplėštų tavo kvailą galvą.

Džeinelena sušuko, atsilošdama į kėdės atkaltę, ir užspaudė ranka burną.

— Kalbėk, Džode, nesivaržyk,— sušuko Kėjus.— Jeigu tu nebeturi Klarko, tai ir man neverta gyventi šiame pasaulyje!

Džodė pačiupo žiebtuvėlį ir cigarečių dėžutę, apsisuko ir išėjo iš kambario.

Labai, labai ilgai stovėjo Kėjus, laikydamasis sustingusiomis rankomis už poliruotos kėdės atkaltės. Pirštų kauliukai pabalo nuo įtampos, tarsi kiekvieną akimirką jis būtų pasiruošęs pakelti sunkią ąžuolinę kėdę ir trenkti ją į žemę.

Jis prisiminė, kad greta yra Džeinelena tik tada, kai ji prašneko.

— Tu pasakei... siaubingą dalyką. Mama taip supyko, kad negalėjo paaiškinti, jog tu esi neteisus.

Kėjus liūdnai pažiūrėjo į ją. Rankos paleido kėdės atkaltę ir nukrito iš šonų. Jis apsisuko ir nuėjo durų link, paskui sustojo.

— Ne, Džeinelena, tu klysti. Ji man nieko nepasakė, nes aš esu teisus.

Lempa ant naktinio staliuko prie lovos netikėtai užsidegė, Lara akimirksniu prabudo, pasisuko į šviesą, paskui atsisėdo, širdis iššoko jai iš krūtinės.

— Ką jūs čia veikiate? Kaip jūs čia patekote?

— Aš nulaužiau užpakalinių durų spyną,— atsakė Kėjus.— Jūs pamiršote pakeisti signalizacijos kodą.

Kėjus žiūrėjo į jos nuogą krūtinę. Lara dar neatsipeikėjo iš miego ir nespėjo prisidengti antklode. Kurį laiką jis tylėjo. Paskui, nusikeikęs, nutvėrė chalatą, gulėjusį kojūgalyje, ir jį numetė Larai.

— Apsirenkite. Mums reikia šį bei tą aptarti.

Netardama nė žadžio, labai nustebusi dėl jo pasirodymo miegamajame, Lara įvykdė jo paliepimą. Ji atsisėdo ant lovos krašto.

Kėjus vaikščiojo po kambarį pirmyn ir atgal, kramtydamas apatinę lūpą.

— Mes niekada negausime leidimo nutūpti. Ar jūs apie tai pagalvojote?

— Ne. Aš noriu pasakyti, taip.— Lara vis dar buvo kaip rūke. Ji nustūmė plaukus nuo kaktos ir pasistengė susikaupti.— Ne, mes niekada negausime tokio leidimo. Aš tai suprantu.

— Ir ką gi?

— Aš turiu žemėlapį su pažymėta privačia nutūpimo aikštele.

— APŽ?

— Kaip jūs pasakėte?

— Aeronavigacinis pasaulio žemėlapis. Specialus žemėlapis lakūnams.

— Manau, kad ne. Jis atrodo kaip paprasčiausias žemėlapis.

— Vis tiek geriau negu nieko. Kur jūs jį gavote?

— Man jį atsiuntė.

— Ar pasitikite tuo žmogumi?

— Tai katalikų dvasininkas, tėvas Džeraldas. Mes su juo susidraugavome, gyvendami Montesangrėje.

— Aš maniau, kad maištininkai išžudė visus dvasininkus.

— Jie labai daug išžudė. Bet jam pavyko išlikti gyvam.

Kėjus svarstė, sėdėdamas supamojoje kėdėje, stovinčioje šalia lovos taip arti nuo Laros, kad jų keliai beveik lietėsi.

— Labai panašu, kad dvasininkas tarnauja ir jūsiškiams, ir mūsiškiams.

— Labai galimas daiktas,— sutiko Lara.— Jis tvirtina, jog laikosi neutraliai.

— Žodžiu, laiko nosį pavėjui.

— Tačiau tik taip jis gali tarnauti Aukščiausiajam.

— Arba išgelbėti savo kailį.

— Taip,— nenoriai sutiko Lara.— Tačiau aš neturiu pagrindo juo nepasitikėti. Be to, mes daugiau neturime kuo pasikliauti.

— Gerai. Kol kas apie tai pamirškime ir pereikime prie kito punkto. Ar jie turi radiolokatorių?

— Manau, kad turi, bet nelabai tobulų.

— Kaip ir visa kita. Kai dėl technikos, tai jie dešimtmečiu atsiliko nuo likusio pasaulio.

— Ar toli nuo Sjudado oro uosto yra ta aikštelė?

Mintyse Lara pavertė kilometrus myliomis.

— Maždaug keturiasdešimt mylių atstumu.

Kėjus švilptelėjo.

— Visiškai arti. Ten yra savas radaras. Įdomu, kaip aš sugebėsiu nuo jo pasprukti?

— Turi būti koks nors būdas. Prekiautojai narkotikais kasdien taip daro.

Kėjus nepritariamai pažvelgė į Larą.

— Aš niekada nevežiojau narkotikų.

— Aš nenorėjau pasakyti...

— Ne, norėjote.— Jis kurį laiką į ją veriamai žiūrėjo, paskui nekantriai gūžtelėjo pečiais.— Man vis tiek. Galvokite, ką norite.

Kėjus vėl ėmė vaikščioti po kambarį.

Larai ant liežuvio galo kirbėjo dar daugybė klausimų, bet ji nedrįso jo klausinėti. Pirmiausia ji norėjo sužinoti, kodėl Kėjus pakeitė savo sprendimą. Tarsi žvėris narve, jis neramiai vaikščiojo po jos miegamąjį.

— *Jeigu* mums pavyks patekti į jų oro erdvę nepastebėtiems radaro, *jeigu* nutūpimo aikštelė iš tikrųjų yra...

— Kas bus tada?

— Ką mes toliau darysime?

— Aš galiu susitarti su tėvu Džeraldu, kad atvažiuotų mūsų pasiimti.

— O paskui?

— Yra pagrindinė organizacija, gabenanti siuntinius, laiškus ir kitus daiktus į šalį ir iš šalies. Kaip tik taip aš gavau iš Montesangrės žemėlapį. Aš visus metus laukiau, kol jį atsiųs, ir jau kelis mėnesius jį turiu. Per tą organizaciją aš galiu pranešti tėvui Džeraldui apie mūsų atvykimo laiką.

— Tam dar reikia visų metų?

— Ne. Aš jau visus įspėjau. Jie laukia mūsų signalo.

— Iš kur toks įsitikinimas, kad aš sutiksiu?

— Aš buvau tikra, jog viską padarysiu, kad jus priversčiau sutikti.

Jie nutilo, nenuleisdami vienas nuo kito akių. Kėjus pirmas nukreipė žvilgsnį.

— Ar dvasininkas kalba angliškai?

— Jo tikra pavardė Džeraldas Malaunas. Jis yra airiškos kilmės amerikietis.

Kėjus dar kartą nusikeikė.

— Tai reiškia, kad jis yra ypač įtartinas asmuo ir paskui jį tempiasi nuolatinė uodega.

— Nemanau. Montesangrė jam beveik gimtoji šalis, tėvas Džeraldas pagal charakterį veikiau Lotynų Amerikos pilietis negu airis. Negana to, jis puikiai gaudosi aplinkybėse. Jis ten gyvena daugelį metų ir žino, kaip galima išvengti pavojų. Nusileidimo aikštelė taip pat yra gana atoki vieta. Tėvas Džeraldas pranešė, kad ji yra pakrantėje, kalnų papėdėje, apaugusioje tankia augmenija.

— Dieve mano, nieko sau rami vieta! Man reikės naktį skristi virš atviros jūros, žaisti slėpynių su radarais, nusileisti džiunglėse ir visą laiką tikėtis, kad mes nesitrenksime į kalną arba kad mūsų nenumuš! Kėjus pamatė, kad Lara nori kažką pasakyti ir pakėlė aukštyn rankas.— Žinau, žinau. Prekiautojai narkotikais taip daro kiekvieną dieną. Galimas dalykas, jie netgi naudojasi ta pačia aikštele. Kėjus dar truputį pavaikščiojo po kambarį. Ji netrukdė jam galvoti.

— Gerai. Tarkime mums pavyks nusileisti, nesudužus ir nesudegus, maištininkai arba jų priešininkai mūsų nenušaus išlipančių iš lėktuvo, tarkime, tas nelabai patikimas dvasininkas mūsų lauks ir kur jis mus veš?

— Į sostinę, Sjudadą.

Kėjus ranka perbraukė per veidą.

— Aš taip ir žinojau, kad jūs tai pasakysite.

— Tikriausiai ten kur nors palaidota mano dukra.

Kėjus pažvelgė į susivėlusius ir išsidraikiusius po miego plaukus.

— Juk jūs ten būsite tas pats kaip baltoji meška vidury Sacharos dykumos! Kaip jūs tai įsivaizduojate? Imate kastuvą ir pradedate kasti ir niekas į jus nekreips dėmesio?

Lara aiktelėjo.

— Atleiskite. Tikriausiai aš esu per didelis storaodis.— Kėjus atsisėdo į supamąją kėdę ir tęsė švelnesniu tonu: — Aš labai abejoju, Lara, kad jums leistų iškasti karstą. Ar jūs bent apytikriai žinote, kokiose kapinėse palaidota jūsų dukra.

— Ne.

— O tėvas... Koks ten jo vardas?

Lara papurtė galvą.

— Savo paskutiniame pranešime jis užsiminė, kad pradėjo paiešką. Ten jau kelerius metus reguliariai neregistruojami civilinės padėties aktai. Galimas dalykas, jis jau ką nors rado. Tai ir viskas, ką aš galėjau padaryti.

— O jeigu jis taip nieko ir nesužinos?

— Tada aš pati imsiu ieškoti.

— Niekai. Tai neįmanoma.

— Ne toks jau beviltiškas dalykas, kaip jums atrodo. Pasiuntinybėje dirbo vienas jaunas ir daug žinantis vietinis žmogus. Jo labai plačios pažintys. Jį priėmė dirbti techninį darbą, bet labai greitai Emilijus, toks jo vardas, tapo nepakeičiamu Rendalo bendradarbiu; jis versdavo oficialius dokumentus. Rendalas labai blogai kalbėjo ispaniškai. Emilijus buvo labai nuovokus ir iniciatyvus. Jeigu aš jį surasiu, jis mums padės.

— Jeigu jį surasite.

— Galimas dalykas, jį užmušė per pasiuntinybės užpuolimą. Jo pavardės nebuvo žuvusiųjų sąraše, bet aš nemanau, kad sąrašas buvo pilnas. Jeigu jis yra gyvas, tai tikriausiai kur nors slepiasi. Maištininkai, be abejonės, laiko išdavikais visus, kurie dirbo Amerikos pasiuntinybėje.

— Tarkime, jo nėra tarp gyvųjų ar mes negalime jo rasti. Kas tada bus?

— Tada aš savarankiškai veiksiu.

— Jūs norite taip smarkiai rizikuoti?

— Aš pasiruošusi viską padaryti, kad sugrąžinčiau Ešlę.

— Suprantama. Jūs netgi pasiruošusi savo puikų kūną

duoti sudraskyti tokiam senam pasileidusiam vilkui kaip aš.

Jo žvilgsnis įsmigo ten, kur virš kelių truputį prasiskyrė chalatas.

Lara sėdėjo nejudėdama.

Kėjus greitai atsistojo.

— Susisiekite su tais pogrindininkais. Surinkite visą prieinamą informaciją. Nieko nepraleiskite. Tik nepasikliaukite savo atmintimi, užrašykite absoliučiai viską. Man reikia visapusiškų duomenų. Saulės tekėjimo ir laidos laiko, oro temperatūros, kokie ten gyventojai, kaip ribojamas greitis keliuose, man reikia žinoti viską iki smulkmenų, viską, kas jums šaus į galvą. Aš pats nuspręsiu, kas mums svarbu, o kas ne. Panašiomis aplinkybėmis pats nereikšmingiausias faktas gali tapti gyvybės ir mirties klausimu. Mes neimsime didelio bagažo. Pasiimkite vieną krepšį, kurį lengva nešti. Neimkite nieko vertingo, nieko tokio, su kuo jums būtų gaila išsiskirti, jeigu reikėtų. Atsiminkite, kad mums reikia iš šalies išvežti karstą. Tai bus tuo atveju, jeigu mus lydės sėkmė. Mums pakaks rūpesčių. Ar norite paklausti?

— O iš kur gausite lėktuvą?

— Aš viskuo pasirūpinsiu ir ginklu taip pat.

— Ginklu?

— Jūs manote, kad aš vyksiu į medžioklę be ginklo? Ar mokate šaudyti?

— Aš galiu išmokti.

— Pradėsime mokytis, kai tik gausiu ginklą. Aš atsakau už viską, bet jūs man apmokėsite išlaidas.

— Aš sutinku.

— Tik viena sąlyga. Neklausinėkite manęs nei apie ginklą, nei apie lėktuvą. Jeigu valdžia ką nors suuos ir pradės jus klausinėti, jūs ramia sąžine galite pasakyti, kad nieko nežinote.

— O ką jūs pasakysite?

— Ką nors sumeluosiu ir pasistengsiu, kad tai būtų kuo įtikinamiau. Kada skrisime?

— Kai tik gausite lėktuvą.

— Aš jums apie viską pranešiu.

Lara pakilo nuo lovos krašto.

— Ačiū, Kėjau. Aš jums labai dėkinga.

Kėjus sustojo priešais ją. Jo judesiai ir kalba jau nebuvo tokie pasitikintys.

— Jūs dar neatsisakėte savo pasiūlymo man atsilyginti?

Lara pažvelgė į jo staiga sublizgėjusias akis ir pajuto, kad jos nebelaiko kojos tikriausiai iš džiaugsmo, jog Kėjus pagaliau sutiko, o ne dėl tos gašlios energijos, kurią spinduliavo kiekviena jo kūno ląstelė.

Nuleidusi galvą, ji atrišo diržo galus. Chalato skvernai prasiskyrė. Lara palaukė akimirką, po to nusimetė nuo pečių chalatą, jį nusviesdama ant lovos.

Lara stovėjo priešais Kėjų visiškai nuoga.

Abu tylėjo. Pats oras, atrodė, buvo įsielektrinęs. Lara nežiūrėjo į Kėjų, bet jautė, kaip jis vedžioja žvilgsnį po jos kūną. Kūnu perbėgo skrusdės, tarsi Kėjus iš tikrųjų ją liestų. Jis palietė žvilgsniu krūtis, pilvą, šlaunis.

Larai pasidarė tvanku. Ji duso. Krūtys įsitempė. Ausų speneliai degė. Ir kažkur gilumoje atsirado kūniškas geidulys.

— Pažiūrėk į mane.

Lara pakėlė galvą.

— Pavadink mane vardu.

— Kėjus.— Iš pradžių pašnibždomis, paskui garsiau.— Kėjus.

Kėjus padėjo delną jai ant pakaušio ir palenkė prie jos veidą, bučinys buvo reiklus, be jokio švelnumo. Kiekvienas liežuvio prisilietimas buvo nervingas, piktas. Tačiau taip buvo tik iš pradžių. Paskui jis ėmė ieškoti kažko, ko negalėjo rasti. Matyt, tokio pat stipraus geidulio kaip jos.

Jis buvo. Tik Kėjus to nežinojo, nes viskas pasibaigė taip pat netikėtai, kaip ir prasidėjo.

— Kol kas man reikės dašimt tūkstančių.— Jo balsas skambėjo stebėtinai ramiai, bet lūpos judėjo tarsi medinės.— Mes galutinai atsiskaitysime, kai grįšime. Jeigu liksime gyvi.

Kėjus nusisuko.

Lara pačiupo nuo lovos chalatą ir prispaudė prie krūtinės.

— Kėjau!

Jis sutojo jau ant slenksčio, truputį padelsęs, atsisuko į ją.

— Aš žinau, kodėl aš taip darau. O jūs? — Lara suglumusi palingavo galvą.— Kodėl jūs staiga sutikote? Kokia jums iš to nauda?

— Jokios, išskyrus niekingus dašimt tūkstančių. Mat aš, kaip ir jūs, neturiu ko prarasti.

DEVYNIOLIKTASIS SKYRIUS

— Jūs mylėjote mano brolį?

Klausimas, atrodo, nuskambėjo iš niekur.

Lara sėdėjo užmerktomis akimis, bet nemiegojo. Ji labai nervinosi, kad užsimirštų, nors nuo nemigos skaudėjo akis. Ji blogai miegojo paskutines kelias naktis prieš kelionę.

Prabėgo jau daugiau kaip pusvalandis, kai jie paskutinį kartą pasikeitė žodžiais. Niekas nedrumstė tylos, išskyrus dviejų variklių gaudesį. Jie išskrido iš Braunsvilo esančio Techase, antroje dienos pusėje ir kelias valandas iš eilės po jais iki pat horizonto driekėsi laukinis Meksikos peizažas. Palikęs Jukatano pusiasalį kairėje, Kėjus kurį laiką skrido virš Ramiojo vandenyno, o paskui apsigręžė.

Jie artėjo prie Montesangrės iš jūros pusės, bet dar nematė sausumos.

Danguje kabojo mažytis mėnulio pjautuvas; Kėjus suplanavo išskridimą taip, kad skristų mėnulio ciklo pabaigoje. Jis užgesino ant sparnų šviesas. Tik vienintelė prietaisų lenta silpnai švietė visiškoj tamsoje.

Lara pajuto, kad Kėjus įsitempė ruošdamasis sunkiam nusileidimui ir neblaškė jo dėmesio nereikalingomis kalbomis. Jie išskrido iš Iden Paso vidurdienį, nusileido Braunsvile, kur ir papietavo. Lara neturėjo apetito, bet Kėjus reikalavo, kad ji pavalgytų.

— Nežinia, kada valgysime kitą kartą,— pasakė jis.

Kėjus pripildė degalų lėktuvą, matyt, priklausiusį tam pačiam žmogui, įklimpusiam į skolas, nes tai buvo „Ces-

na 310". Kaip jie ir susitarė, Lara neklausinėjo. Ruošdamasis skridimui, Kėjus išmetė iš lėktuvo dvi sėdynes iš penkių tikriausiai tam, kad būtų vietos karstui. Taip pat jis įrengė lėktuve radionavigacinę sistemą.

— Jis vadinasi „loranas",— paaiškino Kėjus.— Aš nustatau reikiamo geografinio taško plotį ir ilgį, o tas protingas daiktelis man jį suranda. Ar galite duoti koordinates?

Lara sugebėjo gauti tą svarbią informaciją iš pogrindinės organizacijos, bet, laukdami duomenų, jie praleido daug neramių dienų.

— Mes negalime skristi per pilnatį,— pyko Kėjus.— Jeigu jūsų dvasininkas neatsiųs koordinačių iki dvidešimt penktos, mums reikės laukti dar visą mėnesį.

Visiškai buvo galima atidėti išskridimą dar mėnesiui, bet jie nekantravo tuojau pat leistis į kelionę. Tolesnis laukimas tik stiprino įtampą. Nervai buvo nepaprastai įtempti. Laimė, tiesiog paskutinio termino išvakarėse tėvas Džeraldas pranešė reikalingas koordinates.

Už sėdynių Kėjus sudėjo kuprines su drabužiais pasikeisti ir tualeto reikmenimis. Gydytojos krepšį Lara prikimšo vaistų ir instrumentų. Kėjus taip pat pasiėmė krepšį su kamera ir keliais objektyvais. Jeigu jie sukeltų Amerikos valdžios pareigūnų įtarimus,— bet Kėjus užtikrino Larą, kad vargu ar taip atsitiks,— jie galėtų juos palaikyti pora, skrendančia į Čičen Icą fotografuoti piramidžių.

Viename sparne buvo slėptuvė, kur jis paslėpė šautuvą. Kabinoje Kėjus laikė revolverį ir pistoletą. Lara, juos pamačiusi pirmą kartą, negalėjo paslėpti išgąsčio.

— Vienas jų priklauso jums.— Kėjus ištiesė jai revolverį.

— Jis labai sunkus, galiu išmesti.

— Užtikrinu, kad neišmesite, kai prireiks. Laikykite abiem rankomis, jeigu šaudysite.

— Rendalas norėjo mane išmokyti šaudyti, kai atvažiavome į Montesangrę, bet aš atsisakiau.

— Turint tokį ginklą, nebūtinai reikia būti geram šauliui. Tai „Magnum 357". Tiesiog nukreipkite jį į taikinį ir paspauskite gaiduką. Tai kažkas panašaus į rankinę pa-

tranką. Jūs būtinai sunaikinsite arba stipriai sužalosite savo taikinį.

Lara sudrebėjo iš siaubo nuo tos minties. Nepaisydamas jos baimės, Kėjus ją kelis kartus pamokė šaudyti iš revolverio ir išmokė jį užtaisyti.

Galima sakyti, jog jie pasiruošė. Ir štai dabar jie atskrido netoli paskirties vietos. Jų laukė daugybė nenumatytų aplinkybių ir Kėjus nusprendė, jog apie kai kurias ją reikia įspėti, kai ką nutylėti, kad jos neišgąsdintų.

Ar klausimas apie Klarką buvo vienas būdų jai išblaškyti mintis apie juos laukiančius pavojus?

Lara atsisuko ir pažvelgė į jo profilį. Kėjus buvo nesiskutęs jau visą savaitę.

— Natūrali maskuotė,— pareiškė jis, kai Lara jam priminė apie tokios procedūros būtinumą. Šeriai ant skruostų darė jį dar patrauklesnį, suteikdami jam populiarių filmų herojų išvaizdą.

— Ar aš mylėjau Klarką? — pakartojo Lara. Ji žiūrėjo į priekį, įsmeigusi akis į bedugnę tamsą ir stengėsi negalvoti apie tai, jog ta skrendanti pažangiausios technologijos salelė skrenda virš beribių Ramiojo vandenyno tolių. Jos supratimu, aerodinamika prieštaravo logikai. Lėktuvas tamsioje tuštumoje atrodė nepaprastai mažytis ir siaubingai pažeidžiamas.

— Taip, aš jį mylėjau,— Lara pajuto, kaip Kėjus pasuko galvą, norėdamas į ją pažvelgti. Ji toliau buvo įsmeigusi akis į priekį.— Štai todėl jo išdavystė nepakeliama. Jis metė mane žvėrims sudraskyti ir iš saugios tolumos stebėjo, kaip jie mane plėšo į gabalus. Jis ne tik neatėjo man padėti, bet nuo jo tylėjimo nuosprendis pasidarė dar sunkiau pakeliamas. Aš nesitikėjau, kad Klarkas gali būti toks niekšas ir silpnadvasis.

— Tačiau jis buvo nepaprastai drąsus, atsivesdamas meilužę į savo miegamąjį, kai jos vyras miegojo gretimame kambaryje,— tarstelėjo Kėjus.— Ar tai buvo netoliaregiškumo pasireiškimas? Kartais nuo drąsos iki beprotybės būna tik vienas žingsnis. Kodėl jūs taip rizikavote, kai buvo toks didelis pavojus būti demaskuotai?

— Ko žmogus nepadarai iš meilės. Mes iš meilės beprotiškai elgiamės ir sau kenkiame. Elgiamės taip, kaip niekada nesielgtumėme įprastomis sąlygomis. Tą savaitgalį atmosfera namuose buvo nerami. Visi tarsi kažko laukė.— Lara pažvelgė į savo rankas, patrynė delną į delną.— Stipri aistra priverčia pamiršti sveiką protą ir galimus padarinius. Ji nugali demaskavimo baimę.— Lara atsiduso ir pakėlė galvą.— Aš turėjau pastebėti pavojaus požymius. Jie buvo aiškiai matomi. Kai aš atsigręždavau atgal, matydavau, kaip neišvengiamai artėja katastrofa. Tačiau prieš viską užmerkdavau akis.

— Trumpai tariant, jus apėmė tokia gyvuliška aistra, kad visiškai netekote proto?

— Nesakykite man pamokslų. Jus pašovė dėl tos pačios „gyvuliškos aistros" ištekėjusiai moteriai! Negana to, visa tai įvyko labai seniai. Kam raustis praeityje?

— Todėl, kad jeigu neišnešiu sveiko kailio iš tos Dievo prakeitos bananinės respublikos, norėčiau tikėti, kad aš žuvau dėl kilnaus tikslo. Norėčiau tikėti, kad mano beširdžiam broliui jūs buvote daugiau negu žaisliukas, o jums jis buvo ne tik jūsų nelaimingo šeimyninio gyvenimo pramoga.

Lara norėjo jį pasiųsti po velnių. Tačiau dabar jos gyvybė buvo jo rankose. Be Kėjaus jai neliktų jokios galimybės toje avantiūroje išlikti gyvai. Nori nenori, bet juos vienijo bendras tikslas. Nereikėjo pradėti barnio.

— Aš mylėjau Klarką,— pasakė Lara,— nors mūsų santykiai baigėsi nelaimingai. Aš nuoširdžiai tikiu, kad ir jis mane mylėjo. Mano požiūriu, to pakanka, kad pateisintumei mano ir jūsų rizikingą žingsnį.

— Ar jis buvo Ešlės tėvas?

Lara nesitikėjo puolimo iš tos pusės. Akimirkai ji pasimetė. Ji niekada neužsimindavo, kad Klarkas galėjo būti jos vaiko tėvas. Netgi žurnalistai pėdsekiai su pačiais aštriausiais iltiniais dantimis jos taip smarkiai nesužeidė. Tačiau gerokai pagalvojus, kaip tik Kėjus turėjo teisę pirmas užduoti tokį klausimą. Bet vis tiek skausmas nepraėjo.

— Aš negaliu atsakyti į jūsų klausimą.

— Jūs norite pasakyti, kad nežinote? Kad jūs gulėjote ir su vienu, ir su kitu?

— Aš susilaikysiu ir neatsakysiu. Aš atsakysiu po to, kai mes įvykdysime tai, dėl ko mes čia vykstame.

— Kokią tai turi reikšmę?

— Tai jūs paklausėte apie Klarko tėvystę. Tai jūs dabar ir atsakykite, ar tai turi kokią nors reikšmę?

— Suprantama. Jūs manote, kad jeigu ji yra Taket, aš ypač stengsiuosi.— Jis patylėjo.— Aš nemaniau, kad jūs taip blogai apie mane galvojate. Ir kurgi aš esu gyvenimo vertybių skalėje? Viename lygyje su mėšlu? Ar dar žemiau?

Pykčio prasiveržimas būtų visiškai nereikalingas. Jų dar laukė sunkūs išbandymai.

— Klausykite, Kėjau, tarp mūsų, žinoma, yra nesutarimų. Mes priklabėjome vienas kitam pakankamai nemalonių dalykų. Kai kas teisėtai pasakyta. O kai kas padaryta iš pykčio. Bet aš jumis pasitikiu. Jeigu jumis nepasitikėčiau, nebūčiau prašiusi jūsų pagalbos.

— Jūs neturėjote kitos išeities.

— Aš galėjau ką nors pasamdyti.

— Jūs neturite pinigų.

— Jūs esate teisus, bet tai manęs nesustabdytų. Galiausiai aš būčiau gavusi pinigų, nors man būtų tekę laukti po tėvų mirties palikimo.

— Ir jūs sumanėte, kad mes, Taketai, turime jums padėti.

— Jūs truputį klystate.— Lara dvejojo, ar verta tęsti. Kėjus pažvelgė į ją.— Iš tikrųjų aš atvažiavau į Iden Pasą, kad jus įkalbėčiau mane nuskraidinti į Montesangrę. Tačiau aš nesitikėjau, kad jūs galite būti patikimas žmogus.

Akimirką jie tylėdami žiūrėjo vienas kitam į akis. Lara nukreipė žvilgsnį.

— Aš jums pažadu, kad pakeliui atsakysiu į visus klausimus. O dabar liaukimės vienas kitą užgaulioję, sutinkate? Aš pirmoji jums pažadu.

Kėjus tylėjo. Kai jis vėl prašneko, jo žodžiai neturėjo nieko bendro su Ešlės atsiradimu.

— Kaip bebūtų, mums greitai reikės leistis,— pasakė jis ramiu balsu.

— Ką jūs turite omenyje?

— Mes arba pasieksime pakrantę ir rasime nusileidimo aikštelę, arba baigsis degalai ir mes įkrisime į vandenyną. O dabar aš jums patariu truputį snūstelėti.

— Jūs juokaujate?

Kėjus šyptelėjo.

— Juokauju.

— Jūsų blogi juokai.

Lara įsmeigė žvilgsnį į horizontą, bet tamsoje negalėjo nieko įžiūrėti. Kėjus atidžiai stebėjo prietaisų parodymus. Ji pastebėjo, kad lėktuvas pradėjo leistis.

— Mes leidžiamės?

— Iki penkių šimtų pėdų, jeigu pasirodytų, jog jų radaras sudėtingesnis, negu manome. Jūs esate tikra, kad dvasininkas mūsų lauks?

— Nesu garantuota.— Kėjus tūkstantį kartų jos klausė to paties. Į visus tuos klausimus ji galėjo tik taip atsakyti.— Jam pranešė apytikrį mūsų atvykimo laiką. Kai tėvas Džeraldas išgirs motoro gaudimą, jis uždegs šviesas nusileidimo aikštelėje.

— Šviesas,— nusijuokė Kėjus.— Geriausiu atveju konservų skardines su žibalu.

— Jis mūsų lauks ir padarys viską, ko reikia.

— Vėjas sustiprėjo iki dvidešimties mazgų *.

— Tai blogai?

— Idealu būtų, jeigu jis būtų mažesnis kaip dešimt mazgų. Esant keturiasdešimčiai mazgų, negalima nusileisti. Gerai, aš sutinku nusileisti, esant dvidešimčiai mazgų. Šoninis vėjas būdingas pakrantei. Įdomu, kaip arti prie kranto priartėja kalnai?

— Kodėl jūs klausiate?

— Jau vėlu, vadinasi, gali nusileisti rūkas ir mes nepamatysime ne tik šviesų, bet ir kalnų. Kol kas mes į juos neįsirėšime.

Lara pajuto, kad jos rankos sudrėko.

— Ar negalėtumėte pasakyti ko nors malonaus?

---

* 1 mazgas = 1,852 km/h.— *Vert. pastaba.*

— Galiu.

— Tada pasakykite.

— Jeigu aš žūsiu, Džeinelena pasidarys dvigubai turtingesnė.

— O aš maniau, kad jūs esate bebaimis lakūnas,— sušuko, nevilties apimta Lara.— Dvidešimtojo dešimtmečio dangaus valdovas. Ar ne jūs man gyrėtės, kad galite skraidyti, kuo tik patinka, kada patinka ir kur patinka.

Kėjus neklausė.

— Aš matau krantą.— Kėjus patikrino vietą pagal „loraną".— Mes atskridome. Dabar ieškokite šviesų. Viskas priklauso nuo jūsų.

— Kodėl nuo manęs?'

— Todėl, kad man reikia stebėti, jog neatsitrenkčiau į prakeiktuosius kalnus ir nepakilčiau aukščiau kaip penkis šimtus pėdų. Čia kaip pavyks. Gerai, kad nėra rūko.

Uolėtas krantas vos matėsi horizonte. Prieš daugelį amžių uolos dalis atskilo nuo žemyno ir įkrito į vandenyną, kur virto sala, dabar vadinama Montesangre. Geologijos požiūriu, tokį reiškinį galima laikyti neseniai įvykusiu. Jūra dar nespėjo paversti stačių uolų lygiais smėlėtais paplūdimiais. Dėl to virš Montesangrės pakilo kalnai, sukurdami nesvetingą peizažą.

Tad šalis netapo žydinčiu rojumi, kaip jos sėkmingesni kaimynai, stiprinantys savo ekonomiką gaunamu iš Šiaurės Amerikos ir Europos turistų pelnu. Toks ekonominis nuostolingumas ne kartą sukėlė ginkluotus konfliktus tarp Montesangrės ir artimiausių Centrinės Amerikos respublikų.

Žiūrint iš viršaus, kalnų virtinė buvo panaši į „C" raidę, kurios viršutinė išlanka yra šalies šiaurinė siena, o vidurinė dalis driekiasi pakrante daug mylių, pagaliau vėl užlinksta ir dingsta. Tos raidės viduryje išsidėsčiusi sostinė — Sjudado miestas. Devyniasdešimt penki procentai Montesangrės gyventojų gyvena pačiame mieste ir aplinkiniuose kaimuose. Už miesto ribų tęsiasi tankios džiunglės, kur nėra nieko, išskyrus laukinius žvėris, tankią augmeniją ir kelias indėnų gentis, gyvenančias taip pat kaip prieš šimtus metų, tolimas nuo šiuolaikinės civilizacijos, jos privalumų ir ydų.

Antrą kartą Larai teko atsistoti ant Montesangrės žemės. Pirmą kartą ji čia buvo iki tos pačios dienos, kai ją, sužeistą ir be sąmonės, išvežė į Jungtines Amerikos Valstijas. Vis aiškiau matėsi krantai ir ją apėmė vis didesnis baimės jausmas. Lara prisiminė, kokia buvo nelaiminga čia atvažiavusi su Rendalu. Tomis tolimomis dienomis tik mintis apie kūdikį, kuris turėjo greitai išvysti pasaulį, palaikė ir stiprino iškankintą dvasią. Ir dabar Ešlė buvo vienintelė priežastis, dėl kurios ji čia veržėsi.

— Apsidairykite, ar nėra netoliese kokio nors lėktuvo,— paprašė Kėjus.— Aš negaliu vairuoti lėktuvo ir kartu akylai stebėti apylinkių.

— Niekas nežino, kad mes atskridome.

— Jūs taip manote. Reikia būti budriems, kad virš mūsų uodegos nepakibtų karinis sraigtasparnis.

Lara pažiūrėjo į Kėjų. Kabinoje buvo gana vėsu, bet prakaitas tekėjo jo šeriais apaugusiu veidu. Visas jos kūnas taip pat apsipylė prakaitu.

— Mums nėra kur dingti, reikia tik leistis,— sumurmėjo Kėjus, žiūrėdamas į prietaisus.— Be degalų netgi negalėsime ištrūkti iš oro erdvės. Ir kurgi dingo tos prakeiktos šviesos?

Palinkusi į priekį ir iš visų jėgų įtempusi žvilgsnį, Lara žiūrėjo į kranto liniją. Ji matė tik siaurą paplūdimo ruoželį, o už jo — medžių tankmę. Toliau tamsia siena kilo kalnai.

Kas bus, jeigu tėvo Džeraldo nebus numatytoje vietoje? O jeigu tardydami, jie privertė jį viską papasakoti? Gal maištininkai sužinojo, kad Amerikos pasiuntinio našlė grįžta į šalį? Pavojus grėsė ne tik jos, bet ir Kėjaus gyvybei. Jiems nėra iš kur tikėtis pagalbos. Jie pateks į rankas žiauriems kalėjimo sargams, o Lara žinojo, kad šios šalies gyventojai vargu ar jų pasigailės. Geriausia jiems galėtų būti išeitis aviakatastrofa ir staigi mirtis.

— Velniai rautų!

— Kas atsitiko?

— Reikia kilti aukštyn. Laikykitės.

Kėjus paspaudė pedalą ir lėktuvas staiga šovė aukštyn. Lara pažvelgė apačion: jie vos neužkliuvo už kal-

nų viršūnių. Kėjus pradėjo leistis prie pačių nuokalnių, apaugusių brūzgynais ir vėl atsidūrė prie bangų mūšos linijos.

— Tai kurgi padrė, Lara?

— Nežinau.— Ji nervingai kandžiojo apatinę lūpą. Lara buvo įsitikinusi, kad tėvas Džeraldas jų neapgaus.

— Ar ką nors matote?

— Ne.

— Palaukite. Atrodo, matau...

— Kur?

— Dešinėje pusėje.

Kėjus padarė dar vieną manevrą, nuo kurio jai viskas susijaukė viduje. Lara užsimerkė, norėdama atgauti pusiausvyrą. Kai ji atsimerkė, horizontas buvo savo vietoje ir trys mažytės ugnelės žybčiojo apačioje. Paskui pasimatė dar viena.

— Tai jis! — sušuko Lara.— Jis neapgavo. Aš jums sakiau.

— Laikykitės. Dabar leisimės.

Kėjus išlygino lėktuvą ir ėmė mažinti greitį ir aukštį. Larai netikėtai ugnies taškai atsidūrė visiškai šalia. Jie nusileido smarkiai trinktelėdami. Lėktuvas šokinėjo važiuodamas nelygiu žemės taku. Kėjus iš visų jėgų spaudė pedalus. Jis beveik ant jų stovėjo. Nusileidimo juosta buvo nuokalnėje, kad būtų galima sulėtinti greitį ir sumažinti įsibėgėjimo atstumą. Tačiau Larai atrodė, jog lėktuvas niekada nesustos. Jie sustojo pavojingai arti medžių, augusių juostos gale.

Kėjus išjungė variklius. Jie su palengvėjimu atsikvėpė. Kėjus padėjo jai ant kelio ranką.

— Na kaip, viskas gerai?

— Taip.— Jai reikėjo išlipti pirmai, nes Lara buvo arčiausiai durų.

— Palaukite! — Kėjus sėdėjo nejudėdamas, labai atidžiai įsižiūrėdamas į tamsą už lėktuvo langų.— Aš noriu pamatyti, kas atėjo mūsų pasitikti su gėlių puokšte.

Jie nutilo. Už jų šešios ugnys, po tris iš kiekvienos juostos pusės, užgeso viena po kitos.

Dešinioji Kėjaus ranka gulėjo Larai ant kelio. Kairiąja jis išsitraukė iš po sėdynės pistoletą. Kėjus anks-

čiau buvo Larai sakęs, jog tai devynių milimetrų kalibro „bereta". Jis atitraukė spyną ir įdėjo pirmąjį šovinį į šovininę. Pistoletas buvo paruoštas šūviui.

— Kėjau!

— Mes esame puikus taikinys. Aš neketinu taip lengvai atsisveikinti su gyvybe.

— Bet...

Kėjus pakėlė ranką, parodydamas, kad nutiltų. Ji taip pat išgirdo artėjančio automobilio ūžimą. Atsisukusi atgal, Lara tamsoje pamatė džipo kontūrus. Jis privažiavo prie lėktuvo ir sustojo. Vairuotojas išlipo iš mašinos ir priėjo prie lėktuvo.

Kėjus nukreipė „beretą" į šmėklišką figūrą.

Lara su palengvėjimu atsiduso.

— Tėvas Džeraldas. Vienas.

Tikėkimės, kad taip.

Lara atidarė duris ir atsargiai sparnu nusileido žemyn.

— Tėve Džeraldai,— sušuko Lara, nušokdama ant žemės.— Ačiū Dievui, jūs esate čia.

— Džiaugiuosi jus vėl matydamas, ponia Parter.

Lara ištiesė jam ranką ir jis apkabino ją savo šiltais, drėgnais delnais.

— Jūs gerai atrodote,— pastebėjo Lara.

— Jūs taip pat.

— Ar jūs ką nors sužinojote, kur palaidota mano dukra?

— Labai gaila, bet nieko nesužinojau. Aš bandžiau ką nors sužinoti, bet veltui. Labai liūdna.

Naujiena nemaloni, bet Lara nieko kito nesitikėjo.

— Aš suprantu, kaip sunku ieškoti.

Kėjus nušoko ant žemės.

— Susipažinkite, Kėjus Taketas.

— Tėve,— pasakė jis pagarbiai,— ačiū, kad atsiuntėte koordinates. Be jų, mes niekada nebūtume jūsų suradę.

— Džiaugiuosi, kad jos buvo naudingos.

— Ar esate tikras, kad jūsų nesekė?

— Man atrodo, kad ne.

Kėjus suniuro.

— Gerai, pirmiausia paslėpkime lėktuvą, kol jo dar nepastebėjo.

— Užtikrinu jus,— nuramino dvasininkas,— mes esame saugūs.

— Aš nesu linkęs rizikuoti. Kur slėpsime?

— Prasidėjus revoliucijai, prekyba narkotikais labai sumažėjo. Tuo taku jau seniai nebesinaudojama. Aš atsivežiau mačetę ir kol jūsų laukiau, iškirtau nedidelę aikštelę.— Jis parodė į tankią džiunglių sieną, iš pirmo žvilgsnio atrodančią neįžengiamą.— Dar padirbėkime.

Dar truputį iškirtę krūmų, jie visi trys nustūmė lėktuvą nuo nusileido tako, pasiėmė kuprines ir šautuvą, paskui pridengė lėktuvą šakomis.

— Atoki vieta,— paaiškino dvasininkas Kėjui, iš visų pusių apžiūrinėjančiam užmaskuotą lėktuvą.— Jį sunku bus pastebėti netgi dieną. Leiskite, aš jums padėsiu, ponia Porter.

Jis paėmė kuprinę, krepšį su kamera ir nuėjo į džipą. Kėjus užsimetė ant peties savo kuprinę ir šautuvą, paskui sušnabždėjo Larai:

— Jūs pamiršote mane įspėti, kad padrė yra alkoholikas.

— Jis laikė mišias. Jūs jaučiate vyno, geriamo per mišias, kvapą.

— Kad nors taip nebūtų. Tai Jamaikos romas. Aš jo tiek daug išgėriau, kad su niekuo nesumaišysiu.

— Jūs neturite teisės kritikuoti.

— Man nusispjauti į tai, jeigu net jam patiktų arklio šlapimas, kad tik juo būtų galima pasikliauti.

Larai nespėjus apginti padrės, jie priėjo prie džipo. Tėvas Džeraldas, turintis tik keturiasdešimt metų, bet atrodantis kaip šešiasdešimties, padėjo Kėjui sukrauti bagažą.

— Jeigu jūs neprieštarausite, tegu ponia Porter atsisėda priekyje, jai ten bus patogiau.

— Žinoma.— Kėjus lengvai liuoktelėjo per priekinę sėdynę ir įsitaisė užpakalyje.— Iš čia aš galiu saugoti užnugarį.

— Jūs esate teisus.— Dvasininkas nusišypsojo Kėjui.— Mes gyvename neramiais laikais.

— Mes pafilosofuosime su jumis prie taurelės. O dabar mums reikia važiuoti. Ir kuo greičiau.

Jeigu tėvui Džeraldui ir nepatiko Kėjaus užuomina, tai jis to neparodė. Pasodinęs Larą priekyje, jis sėdo prie vairo.

— Geriau nedegti žibintų, kol neatvažiavome iki miesto. Naktį keliuose kartais patruliuojama.

— Kas patruliuoja? — pasidomėjo Kėjus.

— Visi, kam šauna į galvą. Kasdien kas nors kitas.

— O koks dabar politinis klimatas? — paklausė Lara.

— Permainingas.

— Tik to dar betrūko,— tyliai pastebėjo Kėjus.

— Senasis režimas stengiasi susigrąžinti ankstesnes pozicijas. Prezidentas Eskavezas vis dar pogrindyje, bet sklinda gandai, kad jis nori surinkti kariuomenę ir atsistatyti savo ankstesnius įgaliojimus.

— Maištininkai vargu ar pasiduos be kraujo praliejimo,— spėjo Lara.

— Sutinku,— patvirtino dvasininkas,— bet Eskavezas jiems mažai rūpi. Eksprezidentas mano, kad tauta jam kaip ir anksčiau ištikima, bet klysta. Niekas nanori, kad grįžtų despotizmas, vyravęs iki revoliucijos. Eskavezas — paprasčiausias senukas, save raminantis iliuzijomis, ir veikiau yra kliuvinys negu grėsmė. Maištininkai turi rimtesnių problemų.

— Kokių gi? — paklausė Kėjus. Darbuodamasis su mačete, jis suprakaitavo ir dabar, nusivilkęs marškinius, jais nusišluostė veidą, kaklą ir krūtinę.

Lara jam pavydėjo nesivaržymo. Ji duso nuo karščio. Palaidinukė prilipo prie kūno.

— Svarbiausia problema — trūksta lėšų,— atsakė Kėjui dvasininkas.— Trūksta ginklų ir maisto produktų. Žmonės nusivylę. Kelerius metus praleidus karinėse stovyklose džiunglėse revoliucija jau nebėra tokia viliojanti. Žmonės pavargo nuo karo, bet jie labai bijo savo vadų, todėl neišsiskirsto į namus. Jie kenčia nuo bado ir ligų, ilgisi šeimų. Kai kurie nematė savo artimųjų nuo tų laikų, kai buvo nuverstas Eskavezas. Maištininkai slepiasi džiunglėse, iš ten užpuldinėja nedidelius kaimelius ir atiminėja iš gyventojų maisto produktus. Labiausiai jie ka-

riauja tarpusavyje. Nuo to laiko, kai nužudė Chorchę Peresą Martinesą...

— Jis nužudytas? Mes Jungtinėse Amerikos Valstijose apie tai negirdėjome,— nustebo Lara. Peresas buvo Eskavezo armijos generolas, surengęs prieš jį karinį sąmokslą. Maištininkai laikė Peresą engiamos liaudies išgelbėtoju.

— Jį nužudė vienas bendražygių daugiau kaip prieš metus,— paaiškino dvasininkas.— Po to daug mėnesių vyko kova dėl valdžios. Tai vienas leitenantas, tai kitas pasiskelbdavo Pereso įpėdiniu, bet niekas negalėjo suvienyti maištininkų. Jie susiskirstė grupelėmis ir būriai negalėjo susitarti tarpusavyje. Galiausiai kontrrevoliucionieriams, tokiems kaip Eskavezas, pradėjo sektis. Neseniai pasirodė dar vienas Pereso šalininkas, apsiskelbęs nauju maištininkų armijos vadu. Per pastaruosius mėnesius jį ėmė daug kas remti ir daugiausia dėl to, kad jo bijo. Kalbama, kad jis yra labai žiaurus ir, norėdamas sustiprinti savo padėtį, prieš nieką nesustos. Elis Korasonas del Diablo, „Velnio širdis", taip jį vadina.— Tėvas Džeraldas pažvelgė į Larą.— Jis neapkenčia amerikiečių.

Lara neturėjo ko atsakyti. Ji pažvelgė į Kėjų ir pastebėjo, kad jis nuo jos nenuleidžia atidaus, įtempto žvilgsnio.

— Vargu ar mes ko nors kito galėjome tikėtis.— Lara tarsi teisinosi.

— Taip, čia yra kur kas blogiau.

— Aš jums paruošiau šiokių tokių drabužių.— Tėvas Džeraldas parodė į ryšulį prie Laros kojų.— Jums reikia persirengti, prieš įvažiuojant į miestą.

Jie važiavo duobėtu kaimo keliu be aiškios krypties vinguriuojančiu per džiungles. Kiekvieną kartą, kai pasigirsdavo naktinio paukščio klyksmas, Laros kūnu imdavo bėgioti skruzdės, nors buvo tvankus drėgnas karštis. Plaukai šlapiomis sruogomis prilipo prie kaklo, ypač po to, kai ji užsimetė ant galvos storą skarelę, kokią nešiodavo ištekėjusios Montesangrės moterys. Visos merginos kovėsi kariuomenėje taip kaip vyrai.

Ryšulyje Lara taip pat rado beformę spalvotą kartūninę suknelę, kuri buvo tokia plati, kad ji apsimovė ją

per apačią, iš pradžių užsitraukdama iki šlaunų ir tik paskui įkišdama rankas į rankoves. Lara ją susijuosė per liemenį diržu.

Kėjui dvasininkas paruošė marškinius ir kelnes iš paprasto audinio, kokius vilki valstiečiai, ir šiaudinę skrybėlę. Jie baigė persirenginėti kaip tik tuo momentu, kai džipas užvažiavo ant kalno. Apačioje priešais juos driekėsi mirksinčios Montesangrės sostinės ugnys.

Pamačius nekenčiamą miestą, Laros širdis prisipildė baimės ir pasišlykštėjimo. Jeigu jai tuo momentu būtų leidę rinktis, ji tikriausiai būtų atsisakiusi savo beprotiško sumanymo ir būtų grįžusi į lėktuvą. Tačiau kažkur čia, gatvių labirinte, buvo palaidotas jos dukters kūnas.

Tarsi pajutęs jos nerimą, tėvas Džeraldas sustabdė džipą.— Jūsų planas susijęs su mirtinu pavojumi, ponia Porter. Pagalvokite dar kartą.

— Aš turiu surasti savo dukrą.

Tėvas Džeraldas įjungė greitį ir uždegė žibintus. Jie važiavo žemyn vingiuotu keliu. Siauras kelkraštis staigiai baigėsi praraja. Lara baimindamasi galvojo, kiek romo, prieš išvažiuodamas, išgėrė tėvas Džeraldas. Kai tik ratai užvažiuodavo ant minkštos kelkraščio dirvos, ji griebdavosi sėdynės krašto.

Tačiau blogas kelias ir alkoholinis tėvo Džeraldo apsvaigimas buvo niekai, palyginti su tuo, kas jų dar laukė. Jie išvažiavo iš už posūkio, kai juos tuojau pat apakino rankinių žibintuvėlių šviesa ir apkurtino riksmai:

— Altọ! Stok!

Džipą apsupo maištininkai su nukreiptais į juos paruoštais kovai ginklais.

DVIDEŠIMTASIS SKYRIUS

Džodė pasibeldė į Džeinelenos miegamąjį.

— Ar tai tu, mama?

Džodė atidarė duris, bet liko stovėti ant slenksčio. Ji jau pamiršo, kada paskutinį kartą buvo užėjusi į dukters kambarį ir kai kas iš kambario apstatymo jai buvo visiškai nematyta. Tačiau ji pažino vyšnios medžio lovą, komodą ir tualetinį staliuką; tie daiktai stovėjo Džeinele-

nos kambaryje nuo to laiko, kai ji pradėjo eiti į mokyklą.

Drapiruotė ir apmušalai buvo nauji arba jai tai tik pasirodė. Žydras su auksu piešinys atrodė pernelyg ryškus ir įmantrus Džodės skoniui. Ji prisiminė, kad Džeinelena jos prašė leidimo remontuoti miegamąjį, bet kada tai buvo Džodė negalėjo prisiminti. Ar prieš penkerius metus, ar prieš du mėnesius?

Džeinelena sėdėjo supamojoje kėdėje su pagalvelėmis iš ryškaus kartūno, po jos kojomis stovėjo pufas su tokiu pat užtiesalu, o ant kelių ji laikė minkštais viršeliais knygą. Nedidelė bronzinė lempa stovėjo greta, apšviesdama dukterį švelnia šviesa. Džodė nepatenkinta pastebėjo, kad Džeinelena atrodė beveik visiškai graži.

Dar prieš daugelį metų Džodė padarė išvadą, kad iš dukters neišaugs pritrenkianti gražuolė. Bet užuot apgailestavusi dėl to, ji, priešingai, apsidžiaugė ir nuo to laiko dėjo visas pastangas, kad Džeinelena būtų negraži ir nepatraukli mergina. Ji niekada nevilkdavo dukters ryškiomis puošniomis suknelėmis ir parinkdavo labiausiai jai netinkančią šukuoseną. Norą patikti vyrams Džodė traktavo kaip skaudžią moterišką silpnybę. Ji žiūrėjo, kad Džeinelena nepatektų į tokius spąstus.

Džeinelena noriai ėjo motinos pramintu keliu. Ji išaugo protinga, išmananti moteris, kuriai jokiu būdu negalima prikišti lengvabūdiškumo arba koketiškumo. Ji pernelyg protinga, kad kuo nors susižavėtų. Paprasta išvaizda buvo patikima apsauga nuo vėjavaikių, avantiūristų ir apskritai vyriškos lyties asmenų pinklių. Džodė manė, kad jos dukteriai labai pasisekė gyvenime.

Džeinelena turėjo tik vieną didelį trūkumą — Taketų akis. Jo akis. Jis jau seniai miręs, bet ta jo gyva atmintis, ženklas, kuriuo pažymėti visi trys vaikai, iki šiol glumindavo Džodę. Tarsi Klarkas Jaunesnysis dabar būtų su ja kambaryje ir stebėtų jos kiekvieną judesį mėlynomis jų dukters akimis.

— Kas atsitiko, mama? Kaip jautiesi? Ar kas nors įvyko?

— Aš jaučiuosi puikiai. Iš ko tu sprendi, kad aš nesveikuoju?

Džeinelenos nuostaba buvo visiškai paaiškinama. Džodė niekada neieškojo dukters draugijos ir dar tokį vėlų metą. Buvo apie dvylikta valanda. Džeinelena jau labai seniai buvo palinkėjusi motinai labos nakties, bet Džodė negalėjo užmigti. Ji be paliovos rūkė ir vaikščiojo po kambarį. Jos kūnas reikalavo poilsio, bet galva toliau dirbo, o mintys šmėkščiojo viena po kitos.

Džodę visada kankino nemiga, dar prieš ištekėjimą, kai negalėdavo užmigti, ji galvodavo apie tai, kaip jų šeima galėtų išbristi iš skurdo. Kiekvieną naktį ji valandų valandas gulėdavo nesumerkdama akių, klausydama, kaip ramiai šnarpščia dvi jos seserys, ir kurdama planus, kaip būtų galima visiems laikams atsikratyti skurdo.

Tornadas, sugriovęs jos gimtuosius namus ir nužudęs šeimą, buvo likimo ranka.

Pradėjus dirbti „Taketų naftos kompanijoje", jos lankstus protas, pernelyg įaudrintas, kad galėtų užmigti, kiauras naktis galvodavo apie darbą. Vėliau ji leisdavo be galo ilgas naktis, įniršusi vaikščiodama pirmyn ir atgal savo vienišame miegamajame, įsijausdama į baisius scenarijus, kuriuose dalyvaudavo Klarkas Jaunesnysis ir nežinomos moterys.

Stengdamasi nepasiduoti kartiems prisiminimams, Džodė paklausė.

— O kur tavo brolis?

— Kėjus?

Džodė pažvelgė į ją kaip į beprotę?

— O kas gi kitas galėtų būti?

— Jis kažkur išvažiavo.

Blogiausia, kad Džeinelena pernelyg gerai įsisavino jai duotas pamokas. Ji nemurmėdama paklusdavo, darė viską, ko iš jos reikalavo, niekada neprotestavo, niekada nesudarydavo jokių problemų, bet kartu ji vargino motiną savo rūpestingumu. Atsidavimo išraiška jos veide kartais išvesdavo Džodę iš kantrybės. Dabar kaip tik ir buvo toks atvejis. Džodei knietėjo ją sugriebti už pečių ir gerai papurtyti.

— Jis išvyko į Centrinę Ameriką? Taip? Jis ten nuskraidino tą kalę man iš pykčio, kad tik mane įskaudintų.

— Jie su daktare Malori išskrido į Montesangrę, bet ne todėl...

— Kada jie išskrido?

— Šiandien. Jie mano, kad jau naktį bus ten. Kėjus sakė, kad, jeigu bus galimybė, jis paskambins, bet vargu ar jam pavyks.

Džodė suakmenėjo vietoje. Ji iš visų jėgų įsitvėrė į durų rankeną, chalato rankovė slėpė nuo Džeinelenos jos ranką.

— Jis yra tikras idiotas. Ji tik jam pamojo pirštu, o jis jau ir atbėgo.— Džodė paniekinamai iškreipė lūpas.— Jis kaip tavo tėvas, pasirengęs lipti į lovą pas kiekvieną moterį, jam nesvarbu, kas ji yra ir kiek tai jam kainuos.

— Kėjus sutiko, nes daktarė Malori nori iš ten parvežti savo mažos dukrytės palaikus.

Bandymas paveikti jausmus Džodės nesušvelnino.

— Kada jie grįžta?

— Jis tiksliai nežino.— Džeinelenos akys prisipildė ašarų.— Kėjus paliko laišką. Aš turiu jį atplėšti, jeigu jis... Jeigu jis...

Jeigu nebūtų laikiusis už durų rankenos, Džodė tikriausiai būtų pargriuvusi, negalėdama atlaikyti tokio smūgio. Jai reikėjo kuo greičiausiai išeiti, kol ji neparodė savo jausmų.

Netarusi nė žodžio, ponia Taket išėjo į koridorių ir energingai užtrenkė paskui save duris. Tik tada ji davė savo jausmams valią. Džodė susikuprino, nuleido galvą ir sugniaužta į kumštį ranka nuslopino beišsiveržiantį graudų riksmą.

Truputį palaukusi, Džodė grįžo į savo miegamąjį. Ją kankino baimė, ji jautėsi labai vieniša šiame pasaulyje.

Kėjus pasilenkė, ištraukė iš po sėdynės „magnumą" ir įspraudė jį Larai.

— Laikykite,— sušnabždėjo jis.— Ir nebijokite juo pasinaudoti.

Lara nesiginčijo. Maištininkai iš visų pusių apsupo automobilį. Jų veidų išraiška nežadėjo nieko gero. Lara paėmė revolverį ir jį paslėpė suknelės klostėse ant kelių.

— Laba diena, senjorai,— mandagiai pasveikino ginkluotus žmones tėvas Džeraldas. Kėjus jų priskaičiavo apie dešimt. Kiti, galimas dalykas, slėpėsi krūmuose. Galimybės akivaizdžiai buvo nelygios.

— Qui'en es? Kas jūs esate? — Kareivis su maskuojančiais drabužiais, apsikabinėjęs ginklais, atsiskyrė nuo grupės. Jo tonas buvo priešiškas, o žvilgsnis — įtartinas ir nepatiklus.

Dvasininkas pasisakė, kas jis yra. Kareivis nusispjovė ant žemės. Tėvas Džeraldas neparodė baimės, kalbėdamas taisyklinga ispanų kalba:

— Mes esame pažįstami, Rikardai Gonzalesai Vela. Aš laikiau gedulingas mišias už tavo motiną.

— Prieš šimtą metų,— suriko kareivis,— kai mes dar tikėjome panašiais niekais.

— Ar tu daugiau nebetiki į Dievą?

— O kur jis buvo, kai niekadėjai Eskavezo įsakymu žudė prašančias duonos moteris ir vaikus.

Tėvas Džeraldas nenorėjo leistis į religinius arba politinius ginčus, ypač kai kiti kareiviai garsiais šauksmais palaikė savo draugą, mojuodami iškeltais ginklais.

Jaunasis maištininkas kurį laiką piktai žiūrėjo į tėvą Džeraldą, po to nukreipė žvilgsnį į Larą, kuri žemai nuleido galvą, kad paslėptų veidą.

— Kas ta moteris? — Rikardas bedė šautuvo buože Laros pusėn.— O jis?

— Jie yra iš priekalnės kaimelio. Jos vyrą nužudė, kai jis gynė kaimą nuo „kontrų". Ji nėščia. O čia jos vyro brolis,— jis parodė nykščiu į Kėjų, kuris susitraukė ant paskutinės sėdynės ir tylėjo,— jis pats turi keturis sūnus. Jis negali išmaitinti dar dviejų burnų. Aš pasisiūliau ją paimti į miestą, kad ji mano namuose padirbėtų ekonome už lovą ir valgį, kol susiras darbo.

Vienas kareivių nedviprasmiškai patikslino, kokias „pareigas" jai reikės atlikti dvasininko namuose.

Kėjus, truputį suprasdamas ispaniškai, suprato iš jo žargono, kad Larai reikės mylėtis su padre klūpant.

Rikardas plačiai nusišypsojo, pritardamas grubiam draugo pajuokavimui, bet tuojau pat vėl surimtėjo. Jis paniekinamai apžiūrėjo Kėjų.

— Tu esi stiprus ir tvirtas. Kodėl tu ne kariuomenėje? Eliui Korasonui reikia kareivių.

Kėjus pajuto, kaip jam suskaudo paširdėje, bet pasimetė, kad negirdi klausimo. Laimė, tėvas Džeraldas pats tęsė pokalbį.

Jis pašaukė Rikardą. Pastarasis atsargiai priėjo, jo ginklai kraupiai skambčiojo tamsoje. Kėjus išgirdo, kaip keli kareiviai spragtelėjo šautuvų spynas ir norėjo pats padaryti taip kaip jie, išsitraukęs iš valstietiškų marškinių rankovės pistoletą.

Tėvas Džeraldas pabaksnojo sau smiliumi į galvą ir, pritildęs balsą, pasakė:

— Jis yra idiotas, tinkamas tik melžti ožkas ir sėti pupas, o šiaip iš jo jokios naudos.— Jis iškalbingai gūžtelėjo pečiais.

— Bet tu sakai, kad jis turi keturis sūnus,— pastebėjo Rikardas.

— Visi gimė vienas po kito, su devynių mėnesių ir dešimties minučių pertrauka. Vargšas kvailys nesupranta, ar jis sėja pupas, ar daro vaikus.

Kareiviai garsiai nusijuokė iš tokio pajuokavimo ir Rikardas nusiraminęs paklausė:

— Kada jis grįš į kaimą?

— Po kelių dienų.

Rikardas iškišo dantis besijuokdamas.

— Gal mums verta aplankyti jo žmoną, kol jo nėra. Gal jai ten vienai liūdna.

Visi pradėjo juoktis, taip pat ir tėvas Džeraldas.

— Bijau, drauguži, kad ji tave blogai sutiks. Ji džiaugiasi, kad gali kelias dienas pailsėti.

Rikardas ranka parodė į kelią.

— Mes jūsų daugiau netrukdome. Jūs tikriausiai nekantraujate, kad našlė kuo greičiau imtų šeimininkauti.

— Dėkoju, senjorai,— kreipėsi tėvas Džeraldas į kvatojančius kareivius.— Tesaugo jus Viešpats, taip pat ir Elį Korasoną del Diablo.

Tėvas Džeraldas įjungė pirmąjį greitį. Kėjus pajuto, kaip baimė atslūgta. Džipas vos tik pajudėjo iš vietos, kai Rikardas staiga jiems įsakė sustoti.

— Kas atsitiko, drauguži? — paklausė tėvas Džeraldas.

— Šiandien čia pastebėjo skridusį visiškai žemai virš kalnų iš jūros pusės lėktuvą. Ar tu jį matei?

— Ne, bet girdėjau variklio gaudesį. Tai buvo iš tikrųjų lėktuvas. Gal prieš kokią valandą. Štai ten — tėvas Džeraldas parodė į kalnus, bet toliau nuo tos vietos, kur jie paslėpė „Cesną".— Aš maniau, kad jis gabeno jums ginklus.

— Taip ir yra.— Rikardas melavo taip pat begėdiškai kaip ir tėvas Džeraldas.— Elio Korasono kariuomenei nieko netrūksta, ypač drąsumo. Jeigu reikės, mes pasiruošę kautis iki paskutinio atodūsio plikomis rankomis.

Tėvas Džeraldas atidavė pagarbą ir nukėlė nuo stabdžių koją. Daugiau jų niekas nestabdė. Jie laisvai atsiduso tik toli nuvažiavę.

— Puikiai jums pavyko, padre,— pastebėjo Kėjus, sėdėjęs ant užpakalinės sėdynės.— Kai dėl melo, tai aš su jumis negalėčiau varžytis.

— Labai gaila, bet man ne pirmą kartą tenka griebtis melo, kad išgelbėčiau žmonėms gyvybes.

— O jūs, Lara, kaip jaučiatės.

— Gerai.— Ji linktelėjo.— Jūs manote, kad mus vėl gali sustabdyti? — paklausė Lara dvasininko. Jos balsas iš po skarelės, dengusios ne tik galvą, bet ir veidą, skambėjo dusliai.

— Tikriausiai ne, bet jeigu taip atsitiktų, mes jiems pasakosime tą pačią versiją. Nuleiskite galvą, tarsi jus būtų apėmęs didelis sielvartas.

— Mane iš tikrųjų apėmęs sielvartas,— atsakė Lara. Kėjus dar kartą jai patarė nepaleisti iš rankų revolverio, nes dar pavojus nepraėjo. Lara tylėdama linktelėjo.

Senais laikais Sjudade gyveno daugiau kaip milijonas gyventojų. Kėjus buvo įsitikinęs, kad dabar vargu čia buvo likę bent pusė jų. Gatvės ištuštėjo. Žinoma, reikėjo atsižvelgti į laiką, tokią valandą visuose miestuose daugumą gatvių gaubia tamsa. Tačiau šiame mieste gatvės buvo ne paprasčiausiai tamsios ir miegančios, bet atrodė tarsi išmirusios.

Kvartalai, kuriuose kažkada šurmuliavo gyva prekyba ir stovėjo gražūs atskiri namai, dabar buvo tik griuvėsių krūva. O ten, kur namai išliko, jie žiūrėjo į pasaulį aklomis, užkaltomis akimis. Tuose, kuriuose dar liko stiklai, nedegė nė menkiausia šviesele. Gazonai ir skverai buvo ištrypti ir apaugę piktžolėmis. Krūmai ir lianos laisvai kerojo visur. Džiunglės vėl grobė joms priklausančias teritorijas, mesdamos žmogui iššūkį.

Sienos, tvoros mirguliavo užrašais, ginančiais vieną ar kitą chuntą. Jos kovojo viena prieš kitą, bet jas vienijo vienas dalykas: neapykanta Jungtinėms Amerikos Valstijoms. Piešiniai vaizdavo Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentą karikatūrišku ir žeminančiu pavidalu. Panašiai buvo išniekinta ir vėliava. Kėjus lankėsi daugelyje šalių, kuriose nebuvo reiškiamos ypatingos simpatijos Jungtinėms Amerikos Valstijoms, bet niekur nebuvo jaučiama tokia visuotinė neapykanta. Atrodė, ji sklido iš kiekvieno kampelio.

— Viešpatie,— sušuko Lara.

Kėjus nesąmoningai pažvelgė į priekį. Moters kūnas kabojo ant žibinto stulpo. Laidas jai veržė kaklą, išžiota burna žiojėjo tamsia duobe, kurioje knibždėjo musės.

— Tai Elio Korasono darbas,— paaiškino tėvas Džeraldas apmirusiems iš siaubo keleiviams, kai jie važiavo pro siūbuojantį lavoną.— Montesangrės moterys kariauja kartu su vyrais. Jos privalo tarnauti kariuomenėje, nepaisydamos savo lyties, ir jeigu jos nusikalsta, jas teisia taip pat griežtai kaip ir jų draugus vyrus.

— Ar žinote, kokį ji padarė nusikaltimą? — paklausė Lara kimiu balsu.

— Ją demaskavo kaip šnipę, perduodančią žinias Eskavezui. Jai išpjovė liežuvį. Ji užspringo savo krauju. O kūną pakabino judrioje sankryžoje, kad pamokytų tuos, kurie sugalvotų būti neištikimi Korasonui del Diablo.

Kėjus jau atleido tėvui Džeraldui už jo akivaizdžią ydą; dvasininkas labai rizikavo, suteikdamas jiems pagalbą; nenuostabu, kad jis skandino baimę vyne.

— Štai mes ir namuose,— pareiškė tėvas Džeraldas, kai džipas įvažiavo į aptvertą siena kiemą.— Viskas pasikeitė nuo to laiko, kai jūs čia gyvenote, ponia Porter.

Tas nedaugelis tikinčiųjų, kurie liko ištikimi bažnyčiai, bijo būti demaskuoti. Kiekvieną dieną aš laikau mišias, bet paprastai vienas jose ir dalyvauju, nes nebeliko parapijiečių. Todėl bažnyčiai trūksta pinigų, ištuštėjo jos pinigų rinktuvė.

Kėjus išlipo iš mašinos ir apsidairė. Iš trijų pusių kiemą supo mūro sienos, apraizgytos vijoklių.

Tėvas Džeraldas parodė į arką, per kurią jie įvažiavo į kiemą.

— Prieš trejus metus čia buvo labai gražūs ornamentuoti geležiniai vartai. Sukilėliai juos nusavino.

— Labai primena mūsų pilietinį karą, kai sąjungininkų kariuomenė liejo patrankų sviedinius iš ketaus tvorų. Kuo virto mūsų vartai?

— Ietimis. Jie nukirto galvas keliems Eskavezo kariuomenės generolams, jas užmovė ant smailių vartų virbų ir laikė išstatę centrinėje aikštėje, kol jos supuvo. Tai įvyko netrukus po jūsų išvažiavimo, ponia Porter.

Lara nesudrebėjo, neišbalo ir neapalpo.

— Eime į vidų,— pasakė ji ramiu balsu.— Aš pamiršau, kiek daug čia yra moskitų.

Kėjus susižavėjo jos drąsumu. Tikriausiai ją užgrūdino šiandien patirtas pavojus ir ką tik matytas žvėriškumo paliudijimas. Paskui jis prisiminė, kad ji pati prieš kelerius metus tapo to žvėriškumo auka.

Viena kiemo sienų buvo išorinė bažnyčios su tipiška ispaniškos architektūros varpine siena; varpinėje nebebuvo varpo.

Kita siena juosė bažnyčios mokyklą, kaip liūdnai paaiškino tėvas Džeraldas, daugiau nebeveikiančią.

— Aš norėjau mokyti katekizmo, bet visos chuntos reikalavo, kad vaikus mokytų prievartos ir keršto, o tai nesuderinama su Kristaus mokymu. Vienuolės liko ištikimos bažnyčiai, bet jos bijojo dėl savo gyvybės. Tėvai, bijodami represijų, nustojo leisti vaikus į mokyklą. Pamažu nebeliko mokinių. Aš uždariau mokyklą ir paprašiau, kad vienuoles perkeltų į Jungtines Amerikos Valstijas. Jos visos sutiko išvažiuoti, nes daug bažnyčios tarnų teisė mirties bausme. Kažkiek laiko tuščioje mokykloje gyveno našlaičiai, karo aukos. Jų čia buvo dešimtys.

Jų tėvai arba žuvo, arba, palikę savo vaikus, prisijungė prie įvairių grupių. Kartą čia atvažiavo su sunkvežimiais kareiviai ir paėmė vaikučius. Aš taip ir nesužinojau, kur juos išvežė.— Tėvas Džeraldas priėjo prie namo.

— Štai kur aš gyvenu ir dirbu. Darau tai, kas man dar leista,— baigė jis, atidarydamas sunkias medines duris.

Namas pasirodė Kėjui labai ankštas, jis buvo įpratęs prie dangaus platybių virš galvos. Dvasininko būstą sudarė labirintas miniatiūrinių kambarių siaurais langais ir žemomis lubomis su medinėmis sijomis. Kėjui reikėdavo gerokai pasilenkti, kai eidavo pro duris. Pečiais jis beveik lietė tamsių vingiuotų koridorių sienas. Jis kelis kartus užkliuvo už nelygių akmeninių grindų plokščių.

— Atleiskite,— pasakė tėvas Džeraldas, kai Kėjus atsitrenkė į sieną.— Šiuos kambarius statė vienuoliai ir vienuoliams, kurie buvo kur kas žemesni už jus.

— Nenuostabu, kad jie visą laiką skirdavo maldoms. Jie neturėtų vietos užsiimti kuo nors kitu.

Tėvas Džeraldas juos pakvietė įeiti pro kitas duris.

— Dabar mes pavalgysime virtuvėje. Ją perstatė šeštojo dešimtmečio pabaigoje, ten kur kas jaukiau.

Pagal šiuolaikinius amerikietiškus standartus virtuvė atrodė visiškai senamadiška, bet keliais dešimtmečiais modernesnė už kitus kambarius. Jie atsisėdo prie apvalaus stalo ir dvasininkas jiems padavė vaisių, sūrio, duonos ir konservuotos kiaulienos, kurios jam sugebėjo atsiųsti giminaičiai iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Lara ir Kėjus mažai valgė, bijodami palikti tėvą Džeraldą be jo negausių atsargų.

— Vanduo chloruojamas, bet aš vis tiek jį virinu,— paaiškino tėvas Džeraldas, išimdamas iš šaldytuvo grafiną. Jis įmetė jiems į stiklines po griežinėlį citrinos. Ledo neturėjo. Jis taip pat pastatė ant stalo Jamaikos romo. Tik tada, kai Kėjus įsipylė, dvasininkas pasekė jo pavyzdžiu.

— Romas man padeda užmigti,— paaiškino jis, truputį varžydamasis.

Lara prašneko tik tada, kai jie baigė valgyti, ji nenorėjo per vakarienę pradėti pokalbio apie dukterį.

— Nuo ko pradėsime jos ieškoti, tėve Džeraldai?

Jis pasimetęs pažvelgė į ją.

— Aš maniau, kad turite kokį nors planą. Man nepavyko nieko sužinoti. Tai nereiškia, kad niekas nieko nežino. Paprasčiausiai jie nenori suteikti informacijos.

— Tai vienas ir tas pats,— pastebėjo Kėjus.

— Deja, taip.

Tačiau Lara, išgirdusi dvasininko žodžius, nesuglumo.

— Aš siūlau pradėti nuo Jungtinių Amerikos Valstijų pasiuntinybės apžiūrėjimo.

— Pastatas visiškai tuščias, ponia Porter. Jį išgrobstė dar tomis dienomis ir ten niekas negyvena.

— Jūs prisimenate mano vyro vertėją ir padėjėją? Jį vadino Emilijumi Sančesu Peronu.

— Liūdna,— prisipažino tėvas Džeraldas. Jis vėl įsipylė romo.

„Jau trečią kartą",— pastebėjo Kėjus.

— Kiek aš prisimenu, tai kuklus ir kruopštus jaunuolis. Gana menko sudėjimo. Su akiniais.

— Taip, tai Emilijus. Ar jūs matėte jį arba ką nors girdėjote apie jį?

— Aš manau, kad jį užmušė per pasiutinybės užpuolimą.

— Tačiau jo pavardės nėra nukentėjusiųjų sąraše.

— Galimas dalykas, jį praleido.

— Aš į tai atsižvelgiu,— pasakė Lara,— bet vis tiek turiu vilties, jog jis yra gyvas. Jį labai viliojo pasiuntinybės biblioteka. Jis joje praleisdavo beveik visą laisvalaikį. Jūs nežinote, ar biblioteka taip pat išgrobstyta kaip ir visas pastatas?

Tėvas Džeraldas gūžtelėjo pečiais.

— Maištininkai neturi laiko skaityti,— nusijuokė jis.— Manau, jog ten mažai kas išliko, įskaičiuojant ir biblioteką. Aš nemačiau paties pastato, bet kalbama, kad jis visiškai sugriautas.

Laros veide matėsi nusivylimas, į ją nebuvo galima žiūrėti be gailesčio.

— O kaip dėl Ešlės mirimo liudijimo? — paklausė Kėjus.— Tikriausiai gydytojas jį pasirašė prieš laidotuves.

— Galimas dalykas, taip ir buvo,— pritarė tėvas Džeraldas.— Tikriausiai jis prisimena, kur palaidojo kūną,

jeigu liudijimas nesunaikintas, gydytojo pavardė kažkur užrašyta ir svarbiausia, jeigu mes sugebėsime jį rasti.

Lara atsiduso.

— Atrodo, viskas beveik beviltiška.

— Šiuo momentu taip.— Kėjus atsistojo, priėjo prie Laros ir padėjo jai atsistoti nuo kėdės.— Jūs vos laikotės ant kojų. Kur ji miegos, tėvai Džeraldai?

— Iš pradžių aš norėčiau nueiti į tualetą.

— Taip, žinoma.— Tėvas Džeraldas parodė siaurą koridorių.— Ten, jo gale.

Kol Lara tvarkėsi tualete, kur, laimė, veikė vandentiekis ir kanalizacija, Kėjus ir tėvas Džeraldas dar įsipylė romo.

— Jeigu jums čia neleidžia dirbti, kodėl negrįžtate į namus? — pasidomėjo Kėjus.— Jūs galite reikalauti, kad perkeltų, ypač jeigu turėsime omenyje tai, kiek daug čia žuvo misionierių.

— Aš daviau įžadus Dievui,— atsakė tėvas Džeraldas.— Galbūt iš manęs čia nelabai daug naudos, bet, mano požiūriu, čia yra mano vieta.

Tėvas Džeraldas vienu ypu išgėrė stiklinaitę. Jis žinojo, kad jeigu jis pasirodytų Jungtinėse Amerikos Valstijose, bažnyčios hierarchai jį tuojau pat išsiųstų į profilaktoriumą gydytis nuo alkoholizmo. Buvimas karo niokojamoje šalyje buvo savotiška paties tėvo Džeraldo užsidėta epitimija už girtavimo nuodėmę.

— Čia jūs galite žūti.

— Aš visa tai suprantu, pone Taketai, bet geriau mirti kankiniu negu būti bailiu.

— Aš būčiau labiau linkęs visiškai nemirti,— rimtai tarstelėjo Kėjus.— Šiaip ar taip, bet tokio amžiaus.

Dvasininkas susidomėjęs pažvelgė į jį.

— Ar jūs esate katalikas, pone Taketai?

Kėjus nusijuokė. Iden Pase apskritai nebuvo katalikų bažnyčios. Negausūs katalikai važinėdavo į bažnyčią už dvidešimties mylių. Iden Paso protestantai į juos žiūrėjo šiek tiek įtariai, nors ir pakančiau, pavyzdžiui, negu į žydų šeimas. Iden Paso gyventojai apskritai manė, kad jeigu tu gimei amerikiečiu, tai automatiškai išpažįsti katalikų religiją.

— Aš gimiau metodistų šeimoje ir nesu nusiteikęs prieš tą bažnyčią. Ji man padarė viską, ką galėjo. Sekmadieninės mokyklos mokytojai manęs bijojo kaip ugnies. Jeigu jiems ir kildavo abejonių dėl velnio buvimo, tai aš jas greitai išbaškydavau. Aš buvau vaizdingas pavyzdys, kad velnias gyvena ir veikia. Kai dėl šventuoliškumo, tai kilniai idėjai aš esu prarastas žmogus.

— Aš jumis netikiu.— Dvasininkas pakėlė stiklinaitę ir pažvelgė per ją į šviesą.— Galbūt aš esu nepavyzdingas Dievo tarnas, bet aš nepamiršau to, ko mane mokė. Aš kaip ir anksčiau matau žmogaus sielą ir galiu gana tiksliai atspėti jo charakterį. Tik labai drąsus žmogus, nepraradęs užuojautos jausmo, čia galėjo atskraidinti ponią Porter, ypač turint omenyje jos santykius su jūsų broliu.

Kėjus nieko neatsakė, bet, persisvėręs per stalą, pašnibždomis paklausė. Vanduo garsiai tekėjo vonioje, bet jis bijojo, kad Lara neišgirstų jo žodžių.

— Jūs sakote, kad gerai pažįstate žmones. Tada pasakykite man atvirai, nejaugi jūs manote, kad kelyje sutiktas kareivis patikėjo tais tauškalais, kuriuos jūs priplepėjote?

Vanduo vonioje nustojo tekėti.

Tėvas Džeraldas baigė gerti romą.

— Ne.

Tėvas Džeraldas ir Kėjus pasikeitė supratingais žvilgsniais. Lara įėjo į kambarį; visa jos gležna figūrėlė rodė nuovargį.

— Laikas miegoti.— Kėjus pakilo iš užstalės.

Tėvas Džeraldas vėl juos nuvedė painiais koridoriais. Miegamojo langas buvo į bažnyčios vidinį kiemelį, dvasininkas padrąsinančiai nusišypsojo Larai.

— Aš pagalvojau, kad jums čia patiks. Nepamirškite tinklelio nuo moskitų.

Lara tarsi nepastebėjo, kad lovelė po kryžiumi ant sienos siaura ir nepatogi, kad plika lemputė palubėje švietė blankiai, kad kambaryje tvanku ir karšta, o vietoj spintos ant sienos kyšojo trys mediniai kabliai.

— Labai ačiū, tėve Džeraldai. Jūs labai rizikuojate per mane. Aš niekada to nepamiršiu.

— Aš jums skolingas kur kas daugiau, ponia Porter. Jūs nekartą dosniai padėjote mūsų bažnyčiai, nors esate ne katalikė.

— Mane žavėjo jūsų pasiaukojantis darbas, tėve Džeraldai. Įvairios subtilybės ir religijų skirtumai, man nebuvo labai svarbūs.

Dvasininkas liūdnai nusišypsojo.

— Prisimenu tą dieną, kai gimė jūsų dukra. Aš kaip tik buvau atėjęs aplankyti ligonių ir apie tai sužinojau. Aš užėjau pas jus, norėdamas pasveikinti.

— Viską prisimenu. Mes ir anksčiau susitikdavome, bet jūsų gerumas ir dėmesys tą dieną man buvo ypač brangūs.

— Tada aš pirmą kartą pamačiau jūsų veide šypseną,— pastebėjo jis.— Kaip gali nesidžiaugti. Elšė buvo nuostabus vaikas.

— Ačiū, tėve Džeraldai.

Jis paėmė jos ranką. Stipriai paspaudė, pasakė labanakt ir išėjo iš kambario. Lara, atrodė, pasidarė dar mažesnė ir dar nelaimingesnė, prisiminusi tą tolimą dieną; sielvartas ją tiesiog slėgė prie žemės. Kėjus norėjo ją nuraminti tą sunkią minutę, pareikšti užuojautą ir supratimą; kaip padarė tėvas Džeraldas, bet nerado tinkamų žodžių.

— Ar jūs nepametėte revolverio,— paklausė jis.

— Aš įsidėjau jį į krepšį kartu su kino kamera. Krepšys kabojo ant vieno kablių. Kėjus ištraukė ir padavė Larai sunkų revolverį.

— Pasidėkite po pagalve. Nesiskirkite su juo nė minutei.

— Ką jums pasakė tėvas Džeraldas? Mums gresia pavojus?

— Mes turime būti pasiruošę blogiausiam, o ne atvirkščiai. Mums labai pasiseks, jeigu išvengsime nemalonumų.— Jis linktelėjo į lovą.— Pasistenkite užmigti. Mūsų laukia sunki diena. Pradėsime nuo pasiuntinybės.

Lara klausiamai į jį žiūrėjo.

— Pasakykite teisybę, Kėjau,— tyliai paprašė ji.— Nekalbėkite su manim kaip su vaiku. Jūs manote, kad mes ėmėmės beprasmio darbo?

Kaip tik taip Kėjus ir galvojo, bet jam trūko drąsos jai tai pasakyti. Tėvas Džeraldas patvirtino jo spėjimą: kareiviai juos įleido į miestą, kad galėtų daugiau sužinoti apie juos ir jų planus, o ne todėl, kad patikėjo dvasininko išmislais apie našlę ir jos giminaitį idiotą.

Jiems labai pasiseks, jeigu jie gyvi paspruks iš Montesangrės. Dar labiau Kėjus abejojo, kad jie išskris iš Montesangrės su Ešlės Porter karstu.

Jis nesiryžo pasakyti Larai tiesos, bet kartu nenorėjo jos įžeisti kvailu išsigalvojimu. Kėjus pasirinko vidurį.

— Pailsėkite, Lara. Aš taip pat tuojau eisiu miegoti,— pasakė jis.

Tačiau jis nenuėjo miegoti, o grįžo į virtuvę, kur tėvas Džeraldas gėrė tol, kol nusigėrė iki sąmonės netekimo. Tik tada, kai dvasininkas užvirtęs ant stalo garsiai užknarkė, Kėjus ėmė ieškoti ir surado mažytėje kamarėlėje priešais kambarį, kuriame miegojo Lara, sudedamąją lovelę. Jis nusirengė, atsigulė ant šiurkščių paklodžių ir užmigo, netgi per miegą įsiklausydamas į kiekvieną šnaresį.

Tikriausiai Kėjus galiausiai užmigo giliu miegu, nes prabudo nuo to, kad kažkas jį smarkiai purtė už peties. Akimirksniu jis pačiupo „beretą", nuėmė saugiklį ir atsisėdo lovoje. Lara stovėjo šalia, nusipraususi, susišukavusi ir apsirengusi, jos ranka sustingo ore pusiaukelėje iki peties. Pistoleto vamzdis buvo visiškai arti prie jos veido.

— Viešpatie,— išsigandęs iškvėpė Kėjus.— Aš galėjau jus nušauti.

Ji atrodė pasimetusi ir išbalusi.

— Tai aš kalta, kad jus išgąsdinau. Aš kelis kartus jus pašaukiau vardu. Bet jūs... kol aš... kol aš jūsų nepaliečiau...

Jie žiūrėjo vienas į kitą priešaušrio tamsoje. Sunkus drėgnas oras trukdė kvėpuoti. Laros krūtinė tai pakildavo, tai nusileisdavo nuo dedamų pastangų.

Naktį jis nusimetė paklodę. Prakaito lašai varvėjo jo plaukais apaugusia krūtine, pilvu ir susirinko bamboje. Stipri erekcija ištempė jo glaudes.

— Jau septynios valandos.— Lara kalbėjo dusdama,

tarsi būtų užbėgusi visą mylią į viršų, į kalną.— Aš išviriau kavos.

Ji apsisuko ir energingai išėjo.

Kėjus išmetė pistoletą ir užsidengė veidą rankomis, jas prispaudė prie apaugusių šeriais, įkritusių skruostų. Panašūs rytiniai siurprizai jam buvo ne tokie jau reti, bet šis buvo iš visų didžiausias.

Vilkdamasis drabužius, Kėjus žiūrėjo pro atidarytas duris, pro kurias skubiai dingo Lara.

— Jūs esate teisus. Čia nieko nėra.

Lara nuspyrė nuo kelio tinko gabalą, pasimaišiusį jai po kojomis. Sunku apsakyti, kaip atrodė Amerikos pasiutinybės biblioteka. Sudaužytas krištolinis sietynas gulėjo ant išdaužytų grindų, kadaise buvusių padengtų kilimais. Knygų lentynos buvo tuščios. Pelenų krūvos bylojo apie daugybę tomų, ištikusį likimą,

Amerikos vėliava, stovėjusi kampe, virto skudurais. Keiksmažodžiai Jungtinių Amerikos Valstijų adresu dažais buvo užrašinėti ant medinių sienų plokščių. Matyt, šaudė ir į lubas, nes nuo viršaus buvo nukritę tinko ir lipdinių gabalai. Baldai buvo išvežti. Pelės ir paukščiai dabar čia įsirengė savo namus.

— Man labai gaila, ponia Porter.

— Ne jūsų kaltė,— pasakė Lara tėvui Džeraldui.

Jis atrodė siaubingai: veidas buvo papurtęs ir pilkšvai blyškus, akys pasruvusios krauju. Jo rankos taip stipriai drebėjo, kad pusryčiaudamas jis sunkiai nulaikė kavos puoduką. Lara apsimetė, kad nepastebėjo, kai jis įsipylė į puoduką romo.

— Jūs mane įspėjote, aš nieko kito nesitikėjau.

— Ar norite dar ką nors apžiūrėti?

— Jeigu galima, Rendalo kabinetą.

— Paskubėkite,— paprašė Kėjus.

Jis stovėjo prie lango, prisispaudęs prie sienos. Taip jis galėjo stebėti, kas darosi lauke. Jie apsivilko drabužius, kuriuos jiems vakar parūpino tėvas Džeraldas, ir pastatė savo džipą atokiame užkampyje. Tačiau Kėjus ir Lara suprato, jog jų išvaizda vargu ar ką apgaus, reikia tik gerai į juos įsižiūrėti.

Kėjus pasiėmė šautuvą, užsikišo pistoletą už džinsų diržo. Jį mažai domino išgrobstytas namas ir tai, ką Lara jame galėjo rasti, visą dėmesį jis sutelkė į gatvę.

Kėjus pasuko galvą nuo lango.

— Vienas ir tas pats džipas jau tris kartus pravažiavo pro šalį. Jame sėdėjo du kareiviai. Jie turėjo Elio Korasono vėliavą. Kareiviai man atrodo įtartini.

— Mes greitai,— pažadėjo Lara ir per krūvas šiukšlių, užtvėrusių kelią, ji su tėvu Džeraldu pasuko išėjimo iš bibliotekos link. Kėjus nuėjo iš paskos, visą laiką dairydamasis per petį. Laiptais jie užlipo į antrą aukštą, į kambarį, kuris kadaise buvo pasiuntinio kabinetas.

— Palaukite! — įspėjo Kėjus Larą, kai ji ištiesė ranką, norėdama atidaryti duris. Jis priėjo prie kambario su atstatytu šautuvu.— Pasitraukite į šoną.

Lara ir dvasininkas prisispaudė nugaromis prie sienos. Kėjus užstojo savo kūnu Larą, paskui šautuvo buože atsargiai atidarė duris.

Kėjus dar truputį palaukė, paskui paaiškino:

— Tai vienintelės uždarytos durys visame pastate. Čia gali būti padėta mina.

Lara įėjo į Jungtinių Amerikos Valstijų pasiuntinio kabinetą; kabinetas, kaip ir biblioteka, buvo visiškai išplėštas. Išliko rašomasis stalas, bet buvo visas subjaurotas. Viršus supjaustytas peiliu, tikriausiai tuo pačiu, kokiu buvo suraižytas ir odinis krėslas. Iš rėžių kyšojo vatos gabalai. Baras tuščias; ant grindų mėtėsi krištolinių grafinų ir taurių duženos.

Tėvas Džeraldas sunkiai atsiduso.

— Kaip matote, jūsų vyro kabinetas neišvengė kitų kambarių likimo.

Jis nuėjo durų link, bet Lara nutvėrė jį už rankovės.

— Palaukite. Galbūt ten kas nors yra.— Ji priėjo prie tolimiausios sienos, kur stovėjo per stebuklą išlikusi spinta. Ji atidarė vieną jos skyrių ir nustebusi sušuko.

— Žiūrėkite, čia popieriai ir dokumentai.— Ji paėmė vieną popierių.— Jie parašyti ispaniškai, bet akivaizdu, jog tai yra dokumentai.

Tėvas Džeraldas perskaitė popierius per jos petį.

— Prekybinės sutarties tekstas.— Jis skaitė toliau.—

Cukraus žaliava mainais į ginklus. Sutartis parašyta prieš kelis mėnesius iki perversmo ir joje nėra nieko įdomaus.

— Kam nors ji yra įdomi.— Lara įkišo ranką giliau į spintą, iš ten ištraukė porą akinių skaitymui ir, pakėlusi į viršų, parodė dvasininkui.

— Jie panašūs į...

— Į Emilijaus akinius,— baigė Lara susijaudinusi.— Aš taip ir maniau, jeigu jis gyvas...

Staiga Kėjus jai uždengė burną ranka. Jis taip pat ženklu paprašė nutilti tėvą Džeraldą ir, palenkęs galvą, ėmė klausytis; jie paliko atidarytas kabineto duris.

— Ten kažkas yra,— sušnabždėjo Kėjus.

Kėjus parodė Larai, kad ji pasislėptų už spintos. Ji užsispyrusiai papurtė galvą ir nuėjo tiesiai prie durų. Kėjus nutvėrė ją už plačios suknelės ir sustabdė. Lara pasipiktinusi atsisuko, bet jo žvilgsnis ją privertė paklusti. Ji susilenkusi pasislėpė už spintos. Tėvas Džeraldas pritūpė šalia jos.

Dabar Lara taip pat išskyrė vos girdimus žingsnius. Kėjus priėjo arčiau prie durų. Jis paliko šautuvą prie stalo, bet laikė prieš save pistoletą, aiškiai ketindamas šauti.

Ką, jeigu jie išgąsdino Emilijų? Ką, jeigu išgirdęs juos ateinančius ir saugodamas savo gyvybę, jis pasislėpė kur nors kitame kambaryje? Tais laikais jis buvo beveik berniukas ir buvo atsidavęs jai ir Rendalui. Jis gali žinoti, kur yra Ešlės kapas. Kėjus, būdamas nekantrus, gali šauti, kai tik Emilijus pasirodys duryse.

Lara sulaikė kvapą ir įsiklausė. Žingsniai artėjo, nors žmogus sėlino. Jis kartais sustodavo, tarsi taip pat įsiklausydamas. Pagaliau žingsniai nutilo. Galimas dalykas, ji apsiriko, bei jai atrodė, kad žmogus sustojo prie slenksčio taip kaip jie, kai Kėjus atidarė šautuvo buože duris.

Lara su siaubu žiūrėjo, kai Kėjus nukreipė pistoletą į duris.

Prie įėjimo kažkas sujudėjo.

Lara pašoko ir šaukdama puolė į priekį:

— Saugokis, Emilijau!

DVIDEŠIMT PIRMASIS SKYRIUS

Kėjus staiga atsisuko į riksmą ir trenkė Larai atgalia ranka per veidą, partrenkdamas ją ant grindų. Paskui, išgirdęs naują garsą, jis parkrito ant grindų, kelis kartus persivertė ir tris kartus iššovė.

Aidas nuskambėjo tuščiame pastate, akimirkai apkurtindamas Larą. Ji pajuto burnoje kraujo skonį. Priblokšta sunkiai susigaudydama, Lara vis dėlto pakilo ir vargais negalais atsisėdo ant grindų. Ji pažvelgė į durų kiaurymę. Ant slenksčio gulėjo ožka: visos trys kulkos jai pataikė į šoną.

— Velniai jus rautų! — Kėjus pagriebė Larą, ją pastatė ir iš visų jėgų papurtė.— Kas jums šovė į galvą? — Kėjus ją pastūmė durų link.— Mums reikia kuo greičiau iš čia nešdintis. Paskubėkite, padre. Po minutės čia bus pilna kareivių.

Ant slenksčio Lara vos nesuklupo ant negyvo gyvulio. Kėjus padėjo jai ranką ant nugaros ir stūmė į priekį, iš pradžių žemyn laiptais, paskui per kelis ištuštėjusius pirmame aukšte kambarius, anksčiau buvusius iškilmingomis salėmis. Lara jautė, kaip jai pamažu tinsta lūpa.

Prie užpakalinių durų, per kurias jie įėjo į namą, Kėjus staigiai sustabdė Larą. Jis atsargiai iškišo galvą laukan ir apžiūrėjo vietovę. Lara pažvelgė į tėvą Džeraldą. Sunkiai kvėpuodamas, jis prigludo prie sienos ir ištiesė Larai nosinę. Ji prisidėjo ją prie lūpų ir ant nosinės išskydo kraujo dėmė.

— Eime,— paliepė Kėjus.— Kuo labiau pasilenkite ir eikite kuo arčiau kokios nors priedangos. Ant stogų gali būti snaiperių.

Kėjus stipriai sugriebė Larą už rankos ir nutempė paskui save į džipą. Pasodinęs ant priekinės sėdynės, Kėjus apibėgo džipą ir atsisėdo į vairuotojo vietą, kur pirma sėdėjo tėvas Džeraldas. Dvasininkui atrodė, kad taip ir turi būti. Netardamas nė žodžio, jis atsisėdo ant užpakalinės sėdynės, džipas pajudėjo iš vietos ir dingo artimiausioje gatvelėje.

Kėjus važiavo toliau nuo centrinių gatvių ir lėkė beprotišku greičiu, apvažiuodamas šiukšlių ir plytų krūvas,

staiga keisdamas kryptį, tarsi paklaikusi figūrėlė videožaidime.

— Ar jums labai skauda? — Jis šnairomis žvilgtelėjo į Larą.

— O kaip jums atrodo? Juk jūs man trenkėte.

— Jeigu jūs nebūtumėte kišusis į ne savo reikalus, kaip aš buvau prašęs, tai nebūtų atsitikę.— Kėjus staigiai pasuko į šoną, apvažiuodamas paauglį ant dviračio.— O jūs pradėjote bėgti dar ir rėkti.— Dieve mano! — Kėjus trenkė kumščiu į vairą.— Jūs galėjote būti geras taikinys, jeigu kas nors būtų slėpęsis koridoriuje. Aš neturėjau laiko rodyti nereikalingo švelnumo. Aš jus pargrioviau, norėdamas išgelbėti gyvybę.

— Nuo *ožkos?*

— Aš nežinojau, kad ten buvo ožka. O jūs tuo labiau.

— Aš maniau, kad atėjo Emilijus.

— O kas būtų, jeigu būtų buvęs Emilijus? Jūs norėjote, kad jis mane nužudytų?

— Aš norėjau jį išgelbėti nuo jūsų kulkos.

— Aš moku laiku sustoti.

— Nejaugi?

Kėjus netikėtai sustabdė mašiną ir Larą mestelėjo į priekį.

— Taip, moku. Ir jūs tai žinote iš savo patirties.— Jis daugiareikšmiškai pažiūrėjo jai į akis.

Lara nukreipė žvilgsnį.

Kėjus atsisuko atgal.

— Kaip, padre, neblogai pradėjome dienelę?

Tėvas Džeraldas atitraukė nuo burnos gertuvę ir ranka nusišluostė burną.

— Gaila, nepasiėmėme ožkos. Galėjome pavalgydinti kelias šeimas.

Kėjus vos nepuolė ant dvasininko už neprideramą pastabą, bet Lara nesąmoningai nusijuokė. Tėvas Džeraldas taip pat nusikvatojo. Pagaliau Kėjus irgi įvertino liūdną humorą ir nenoriai nusišypsojo.

— O Viešpatie! — Jis atsiduso ir, užvertęs galvą, pažvelgė į dangaus gabaliuką, kuris matėsi tarp gatvelės, kurioje jie sustojo, namų.— Prakeiktoji ožka.— Kai juo-

kas nutilo, Kėjus atsisuko į Larą ir prisilietė prie jos apatinės lūpos. Jis suglumęs susiraukė, pamatęs ant pirštų galų šviežio kraujo lašą.— Suveikė mano refleksas. Aš nenorėjau jūsų sužeisti.

— Nieko.— Ji liežuvių lyžtelėjo žaizdelę ir pajuto ne tik savo kraujo skonį, bet ir sūroką prieskonį, kurį ant jos lūpų paliko pirštai.— Dabar aš nenoriu nutraukti ieškojimo.

— Kodėl dabar?

— Man sunku patikėti, kad spinta išliko sveika ir nepaliesta. Arba tai buvo stebuklas, arba Emilijus gyvas ir neseniai lankėsi kambaryje, šį bei tą sutvarkydamas. Akiniai, be jokios abejonės, jam priklauso. Galiu prisiekti.

— Manau, kad šiandien jis čia negrįš. Jeigu jis ir slėpėsi kur nors kampe, tai dabar mes jį gerokai išgąsdinome.

„Tikriausiai jis teisus"— pagalvojo Lara. Emilijus jai būtų buvęs patikimiausias informacijos šaltinis; jeigu, žinoma, jis yra gyvas ir jeigu jai pavyks su juo susitikti. Ji norėjo grįžti į pasiuntinybę su Kėjumi ir tėvu Džeraldu arba be jų, ir, jeigu reikės, tai praleisti visą naktį, kad tik galėtų pasimatyti su buvusiu vyro padėjėju. Kėjus būtinai tuojau pat prigalvos daugybę priežasčių, kad jai sutrukdytų, todėl ji nusprendė kuo vėliau jam papasakoti savo planus.

O kol kas yra ir kitų būdų, kuriais reikėtų pasinaudoti.

— Sakykite, tėve Džeraldai, ar nėra oficialių dokumentų, kur būtų užregistruota Ešlės mirtis?

— Tikriausiai yra. Iki sukilimo buvo bandoma šalyje eiti civilizacijos keliu. Jeigu dokumentai yra nesunaikinti, tai, manau, jie laikomi savivaldybėje.

— O kaip mums juos būtų galima gauti? — paklausė Kėjus.

— Reikia išsiaiškinti.

— Jeigu jie sužinos, ko mums reikia, galima iš karto sakyti — žuvęs reikalas.

Tėvas Džeraldas susimąstė.

— Aš galiu pasakyti, kad ieškau kieno nors kito do-

kumentų, pavyzdžiui, Portalesų šeimos. Portalesas, Porteris pagal abėcėlę tos pavardės yra šalia. Jeigu mirties liudijimai registruojami abėcėlės tvarka, tai įrašas apie Ešlę bus toje pačioje knygoje.

— Jūs pasakėte, knygoje? Jie neturi kompiuterio? — nustebo Kėjus.

— Jūs pamiršote, kad esate Montesangrėje,— atsakė tėvas Džeraldas, šypsodamasis girta šypsena.

Viskas buvo kur kas paprasčiau, nors po apsilankymo išgrobstytoje pasiuntinybėje jie jau nebetikėjo savo sėkme.

Tėvas Džeraldas juos paliko laukti tylioje gatvelėje netoli nuo savivaldybės ir nepraėjo nė pusvalandžio, kai jis grįžo, ryžtingai žengdamas su patenkinta šypsena veide.

— Dievas mums padėjo,— pareiškė jis, įlipdamas į džipą.

Tėvas Džeraldas neilgai užtruko, bet Larai tas laikas pasirodė tarsi amžinybė. Ji bijojo, kad jis neras dokumento, ir tada jų ieškojimams bus galas. Kėjus apsimetinėjo, kad snaudžia, užsidengęs veidą šiaudine skrybėle, bet iš tikrųjų akylai stebėjo, kas vyko aplinkui.

Sjudadas — neramus miestas, kupinas pavojų, bet dauguma parduotuvių buvo atidarytos ir prekiavo. Žmonės važinėjo senais autobusais, nuosavais automobiliais, dviračiais ir vaikščiojo pėsčiomis. Nors judėjimas buvo gyvas, bet aplinkui jautėsi mirties antspaudas. Visur vyravo nepatiklumas ir baimė. Žmonės nebesibūriavo pasišnekėti bijodami, kad jų susibūrimo tikslas bus blogai suprastas kareivių, važinėjančių dideliu greičiu karinėmis mašinomis ir nepaisančių gatvės judėjimo taisyklių. Vaikai glaudėsi prie skubančių, išsigandusių motinų sijonų. Pardavėjai ir pirkėjai keitėsi trumpais sakiniais.

Kėjus ir Lara su palengvėjimu pamatė grįžtantį tėvą Džeraldą.

— Ar jūs sužinojote, kur palaidota Ešlė? — nekantriai paklausė Lara.

— Ne, bet mirties liudijimas yra. Jį pasirašė daktaras Tomas Sotas Kinjonas.

— Važiuokime,— pasiūlė Lara, rodydama Kėjui, kad jis įjungtų variklį.

— Palaukite. Tas Sotas,— Kėjus atsisuko į tėvą Džeraldą,— kieno pusę jis palaiko?

Lara labai nekantravo.

— Ar tai labai svarbu.

— Dar ir kaip!

— Jis yra gydytojas. Aš taip pat. Tai yra svarbiau už politines simpatijas. Jis man padės kaip profesijos draugas.

— Ir kada jūs pagaliau surimtėsite? — nusivylęs prašneko Kėjus.— Jis gali būti kuo tik nori, Elio Korasono giminaitis arba Eskavezo šnipas. Jeigu mes ten nei iš šio, nei iš to atvyksime ir dar prišnekėsime nereikalingų dalykų, mums bus galas.

— Išklausykite.— Tėvas Džeraldas kreipėsi į Kėjų, norėdamas sutaikyti abi puses.— Po darbo aš buvau kelis kartus susitikęs su daktaru Sotu. Jis niekada nekalbėjo apie atsidavimą vienai ar kitai grupuotei. Gydytojas teikia pagalbą visiems sužeistiesiems, nesvarbu kieno pusę jie palaikytų. Taip pat kaip aš.

— Štai matote? Eime greičiau!

Kėjus nekreipė į Larą dėmesio.

— Jeigu jis su mumis ir gerai elgsis, vis tiek jis rizikuoja savo galva. Galimas dalykas, daktaras iš baimės mums nesuteiks informacijos. Arba apskritai atsisakys su mumis kalbėti. Dar blogiau bus, jeigu jis pakvies kareivius.

— Aš pasiryžusi rizikuoti,— atkakliai prieštaravo Lara.

— Bet jūs esate ne viena.

— Jeigu nenorite manęs lydėti, likite.

Kėjus pabandė ją sutramdyti žvilgsniu, bet ji buvo nepalenkiama. Kėjus atsisuko į tėvą Džeraldą.

— O ką jums sako intuicija dėl to daktaro?

Nepasitikėjimas blykstelėjo tamsiose dvasininko akyse. Pagalvojęs jis pasakė:

— Aš manau, kad jis mūsų neišduos, nesvarbu sutiks ar nesutiks mums padėti.

Lara linktelėjo galvą.

— Gerai, jūs esate du,— sutiko Kėjus.— Tegu būna taip, kaip jūs norite, bet veiksime taip, kaip aš pasakysiu.

Lara ir Kėjus laukė ankštame daktaro kabinete, kol tėvas Džeraldas dar kartą kalbėjo jų vardu. Nors Kėjus nuleido užuolaidas, norėdamas pasislėpti nuo vidurdienio saulės, kambaryje buvo troškinantis karštis. Laros drabužiai prilipo prie drėgnos odos. Ant Kėjaus marškinių pasirodė tamsios prakaito dėmės. Jis be paliovos ranka šluostė šlapią kaktą. Jie tylėjo, kad nereikėtų eikvoti brangių jėgų.

Negana to, tylėjimas — atsargumo priemonė. Jie nenorėjo savo balsais atkreipti kieno nors iš ligoninės personalo dėmesį. Jiems būtų buvę sunku paaiškinti, ką jie veikia daktaro Soto kabinete.

Laukimas darėsi nebepakeliamas. Lara sėdėjo nuleidusi galvą ant stalo ir parėmusi skruostus rankomis. Prabėgo jau ištisos dvi valandos. Kas ten vyksta? Ji įsivaizdavo siaubingiausias dalykus. Juos demaskavo. Jau iškviesti kareiviai, kurie apsupo ligoninę. Galimas dalykas, Kėjus buvo teisus, jog daktaras Sotas naudojasi savo profesija kaip priedanga. Iš tikrųjų jis yra šnipas. Jis atspėjo tėvo Džeraldo sumanymą, kankinimais privertė pasakyti tiesą ir štai dabar...

Lara išgirdo artėjančius balsus ir pakėlė galvą, žmonės kalbėjo ispaniškai. Kėjus taip pat sukluso. Jis atsistojo prie sienos prie durų ir parodė jai ženklą nejudėti.

Širdis daužėsi Laros krūtinėje. Prakaitas čiurkšlelėmis tekėjo per kūną. Durų rankena pasisuko ir daktaras Tomas Sotas Kinjonas pirmas įėjo į kabinetą. Jis ištiesė ranką prie jungiklio ir uždegė šviesą.

— Tai buvo paprasčiausias gimdymas, bet jūs žinote, kaip būna...

Daktaras pastebėjo Larą ir nustebęs pažiūrėjo į ją.

— Atleiskite, daktare,— pasakė tėvas Džeraldas atsiprašančiu tonu, įeidamas į kambarį paskui Tomą Sotą. Jis kalbėjo ispaniškai.— Aš nebuvau su jumis visiškai atviras. Žinoma, mums reikia pakalbėti apie nemokamos

valgyklos organizavimą badaujantiems. Tačiau, jeigu jūs neprieštarausite, mes tai padarysime vėliau.

Kėjus uždarė duris ir atsistojo tarp durų ir labai nustebusio gydytojo.

Tėvas Džeraldas atsiprašė Laros ir Kėjaus už sutrukdymą.

— Daktaras sutiko su manim pasikalbėti, kai tik baigsis gimdymas. Tačiau gimdymas užsitęsė ir man reikėjo ilgai laukti.

— Jūs esate amerikiečiai? — sušuko daktaras. Jis kalbėjo nepriekaištinga anglų kalba.— Kaip jums pavyko pereiti sieną? Paaiškinkite, kas atsitiko.— Jis metė neramų žvilgsnį į rūstų Kėjaus veidą ir užkištą už diržo pistoletą. Paskui pažvelgė į dvasininką, po to į Larą, stovinčią prie rašomojo stalo.

— Kas jūs esate?

Aš esu daktarė Lara Malori.— Nors lūpa jau seniai nekraujavo, Lara jautė, kaip smarkiai ji ištino.— Prieš trejus metus aš gyvenau čia, Montesangrėje, su savo vyru pasiuntiniu Rendalu Porteriu.

— Taip, aš prisimenu,— pasakė daktaras Sotas.— Aš mačiau jūsų nuotrauką laikraščiuose. Jūsų vyrą pagrobė ir nuteisė mirties bausme. Tokia tragedija, toks beprasmis žiaurumas. Mes, gydytojai, labai apgailestavome dėl pasiuntinio mirties. Nuo to laiko, kai buvo nutraukti diplomatiniai santykiai su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, mums labai sunku gauti vaistų ir medicininių instrumentų.

— Aš, būdama gydytoja, gerai suprantu jūsų problemas.— Lara žengė kelis žingsnius prie daktaro Soto.— Daktare, aš pasistengsiu jus aprūpinti vaistais, jeigu jūs sutiksite man padėti.

Sotas pažvelgė per petį į Kėjų, dar kartą metė klausiamą žvilgsnį į dvasininką, po to vėl atsisuko į Larą.

— Kuo aš galiu jums padėti?

— Padėkite man surasti dukters kapą.

Daktaras žiūrėjo į Larą suglumęs, netardamas nė žodžio.

— Ją nušovė per susišaudymą, kai maištininkai pačiupo mano vyrą. Ją palaidojo kažkur čia. Mūsų vyriau-

sybė ir įvairūs režimai Montesangrėje neatkreipė jokio dėmesio į mano nuolatinius prašymus rasti jos palaikus ir juos išsiųsti į Jungtines Amerikos Valstijas. Dabar aš pati čia atvažiavau. Bet aš nežinau, kur yra jos kapas.

Kažkur tolumoje koridoriuje pasigirdo žingsniai. Indų ir įrankių skambčiojimas pranešė, kad atėjo vakarienės laikas. Tačiau mažame kabinete, esančiame prie atsarginio išėjimo, buvo tylu.

Galiausiai daktaras Sotas prašneko:

— Aš jus nuoširdžiai užjaučiu. Jūsų drąsa mane žavi, tai labai pavojinga užmačia. Bet aš nežinau, ką jums atsakyti. Iš kur aš galiu žinoti, kur palaidota jūsų dukra?

— Jūs pasirašėte jos mirties liudijimą.— Lara priėjo prie jo dar arčiau. Kėjus įsitempė ir griebėsi pistoleto, bet Lara žvilgsniu jam įsakė nejudėti iš vietos.— Ar jūs apskritai prisimenate tokį dalyką?

— Žinoma.

— Ją vadino Ešle Ane Porter. Ji mirė kovo ketvirtą dieną, iš viso kelios valandos prieš oficialų revoliucijos pradžios paskelbimą.

— Aš puikiai suprantu, kai nužudė jūsų dukrą, jūsų vyrą paėmė įkaitu, o jus sužeidė.

— Tada jūs turite prisiminti, kad pasirašėte Ešlės mirties liudijimą ir leidote ją laidoti.

Prakaito lašai pasirodė jam ant veido. Daktaras buvo tvirto kūno sudėjimo, netgi truputį apkūnus, už ją žemesnis, kvadratiniu veidu ir barzda; priplota nosis rodė, jog jis turėjo kažkiek indiško kraujo. Didelės negrabios rankos, atrodė, nesugebėtų operuoti, bet tėvas Džeraldas jiems sakė, kad daktaras Sotas yra puikus chirurgas.

— Atleiskite, bet aš neprisimenu, kad būčiau pasirašęs tokį dokumentą.

Lara suglumusi sušuko:

— Bet jūs turite prisiminti!

— Labai prašau jus suprasti,— skubiai pasakė jis,— kad valandos ir dienos po pasiuntinio pagrobimo pasidarė audringiausios mūsų šalies istorijoje. Šimtai žmonių buvo nužudyti ir sužeisti. Prezidentas ir jo šeima vos išsigelbėjo. Visi, kurie jam tarnavo, buvo viešai nuteisti mirties bausme, o gatvės užtvino krauju.

Lara apie viską skaitė laikraščiuose, gulėdama Majamio ligoninėje. Daktaras gana tiksliai papasakojo apie tada vyravusį chaosą.

Kėjus pirmą kartą įsikišo į pokalbį.

— Argi jūs neįsiminėte tarp kitų lavonų tos mažos amerikietės mergaitės?

Jam atrodė, jog tai buvo neįmanomas dalykas.

Sotas papurtė pliką galvą.

— Labai gaila, senjore, bet aš turiu jus nuliūdinti.

Lara kelis kartus giliai atsiduso, tarsi sukaupdama visas jėgas, paskui jam ištiesė ranką.

— Dėkoju, daktare Sotai. Atsiprašome už mūsų šiek tiek neįprastą pasirodymą.

— Aš suprantu jūsų atsargumą. Jūsų vyrui nejautė didelės simpatijos dabar esantys valdžioje sukilėliai.

— Mano vyras atstovavo Jungtinėms Amerikos Valstijoms, o jos palaiko prezidentą Eskavezą. Rendalas paprasčiausiai atliko savo pareigą.

— Viskas taip,— maloniai pritarė Sotas.— Šiaip ar taip, galiu jums garantuoti, kad šeimos ir draugai žmonių, nukankintų ir nužudytų Eskavezo parankinių, vargu ar jiems bus malonūs.

— Ar mes galime tikėtis, kad jūs neišplepėsite apie mūsų apsilankymą? — Stačiai paklausė Kėjus.

— Žinoma, aš jūsų neišduosiu.

— Jeigu jūs tai padarysite, pasigailėsite.

Tėvas Džeraldas atsistojo tarp jų.

— Manau, mums laikas eiti. Daktaras Sotas turi daug reikalų.

— Taip,— sutiko Lara.— Mes ir taip jam pridarėme daug rūpesčių.

Tėvas Džeraldas palaimino gydytoją ir vėl paprašė jo atleisti už apgaulę. Kai Lara jau beveik priėjo prie durų, daktaras Sotas ją sustabdė, padėdamas ranką ant peties.

— Aš labai apgailestauju, senjora Porter. Aš iš tikrųjų norėčiau jums padėti. Buena suerte. Labos nakties.

— Muchas gracias. Ačiū.

Lara užsimetė ant galvos skarelę ir išėjo iš kabineto paskui tėvą Džeraldą. Kėjus ėjo paskutinis. Dvasininkas

juos nuvedė tuo pačiu keliu, kokiu jie čia atėjo, per ligoninės priestatą, kuris dabar nedirbo; netvirta vyriausybė nerado lėšų jam išlaikyti. Tėvas Džeraldas gerai žinojo ligoninės patalpų išsidėstymą, nes daugelį metų čia lankė savo parapijiečius.

Jie išėjo iš pastato niekieno nepastebėti. Lara nustebo, kad jau atėjo naktis. Tiesą sakant, jai buvo visiškai tas pats, ar lauke šviesu, ar tamsu. Ji vos vilko kojas ir tikriausiai visai būtų sustojusi, jeigu Kėjus nebūtų jos prilaikęs už parankės.

Po vilčių atsiradimo, kai jie rado mirties liudijimą, susitikimas su daktaru Sotu visiškai juos nuvylė. Likimas dar kartą jai sudavė smūgį ir jai jau nebeliko jėgų priešintis.

Lara vis dar ketino grįžti į pasiuntinybę, tikėdamasi rasti Emilijų Sančesą Peroną. Tačiau pirmiausia reikėjo pailsėti. Poilsis gali pakelti jos moralinę dvasią. Lara tikėjo, kad jai reikia tik kelias valandas pamiegoti, dar kartą viską apgalvoti, sukurti naują veikimo planą ir jai grįš ankstesnis optimizmas.

Taip ji įtikinėjo save, vos vilkdama kojas į džipą.

Lara nepriėjo prie jo. Kėjus pastūmė ją už šiukšlių dėžių, stovėjusių už ligoninės priestato.

— Ei, padre!

Tėvas Džeraldas atsisuko.

— Ko norite?

— Nėra ko žaisti slėpynių, Kėjau,— pasakė Lara.— Mūsų niekas nematė.

Kėjus pakvietė tėvą Džeraldą.

— Kada Sotas paprastai išeina iš ligoninės?

Tėvas Džeraldas gūžtelėjo pečiais.

— Neturiu jokio supratimo. O kas yra?

— Mūsų draugas daktaras mus apgaudinėja.

— Bet aš jį pažįstu jau...

— Patikėkite, padre,— pertraukė jį Kėjus.— Jūs gerai pažįstate šventuosius, o aš — nusidėjėlius. Jis mus apgaudinėja.

— Kaip? — paklausė Lara.

— Nežinau kaip, bet ketinu sužinoti. Jis pasakė, kad neprisimena jūsų dukters. Įžūlus melas,— pareiškė Kė-

jus.— Apie tą užpuolimą rašė visų šalių laikraščiai. Aš tada buvau Čade ir ten ta naujiena pasirodė pirmuosiuose laikraščių puslapiuose. Nuo to įvykio prasidėjo revoliucija. Miesto lavoninė buvo perpildyta lavonų. Galimas dalykas, jam reikėjo prasibrauti per kalnus sužeistų ir užmuštų, bet vargu ar jis galėjo pamiršti, jog pasirašė Jungtinių Amerikos Valstijų pasiuntinio dukters, nužudytos kruvinoje pasaloje, mirties liudijimą. Jokiu būdu, padre.

Keista, bet Lara visiškai pasikliovė Kėjumi. Užaugusi tamsi barzda darė jį panašų į tikrą plėšiką, žmogų, kuris traukia į save pavojus ir be jų negali gyventi. Jo akys greitai bėgiojo po gretimus namus. Niekas neliko jo nepastebėta. Jis kalbėjo tyliai, bet tvirtai ir įtikinamai.

— Ką mums dabar daryti? — aimanavo Lara.

Kėjus pajuto, kad ji visiškai juo pasitiki; jis liovėsi apžiūrinėjęs apylinkes ir pažvelgė į ją.

— Laukti.

Spragtelėjo revolverio gaidukas ir daktaras Sotas apmirė vietoje. Kėjus pridėjo „beretą" prie daktaro smilkinio ir užlaužė jam už nugaros kairę ranką.

— Nors vienas žodis ir jums galas.— Jo balsas tamsoje skambėjo ne garsiau kaip vėjo judinamų lapų šnaresys.— Eikite į priekį.

Daktaras nesipriešino. Jis nuėjo prie džipo, kuris išvažiavo iš gilumos gatvelės jų pasitikti. Prie vairo buvo susijaudinęs ir sunerimęs tėvas Džeraldas. Lara sėdėjo ant užpakalinės sėdynės kraštelio, įsitvėrusi priekinės sėdynės atkaltės, ir žiūrėjo kaip Kėjus veda į automobilį belaisvį.

— Apieškokite jį, Lara.

Ji nušoko ant žemės ir apčiupinėjo daktaro drabužius.

— Aš neturiu ginklo,— išdidžiai pareiškė daktaras Sotas.

— Jūs taip pat esate baisus apgavikas,— pridūrė Kėjus.

Lara papurtė galvą, parodydama, kad daktaras neturi ginklo, po to grįžo į automobilį.

— Lipkite.

Sotas pakluso Kėjaus įsakymui ir atsisėdo ant priekinės sėdynės. Kėjus atsisėdo ant užpakalinės sėdynės šalia Laros ir nukreipė pistoleto vamzdį į daktaro pakaušį. Tėvas Džeraldas įjungė greitį ir pajudėjo iš vietos.

— Kur jūs mane vežate? Dėl Dievo meilės, prašom... Aš nežinau, kadėl jūs taip darote? Ko jums iš manęs reikia?

— Mes norime žinoti tiesą.— Lara palinko į priekį, kad jis galėtų ją girdėti.— Juk jūs žinote apie mano dukters mirtį kur kas daugiau, negu sakote?

Kėjus dar stipriau suspaudė pistoletą ir vamzdis įsmigo daktarui į kaklą.

— Ne, nereikia! — veriamai suriko jis.— Prisiekiu, aš nieko nežinau. Dievas gali būti liudytojas.

— Atsargiau,— įspėjo Kėjus.— Su mumis važiuoja Dievo tarnas, jis sugaus jus meluojantį.

— Aš nieko negaliu jums padėti,— tvirtino daktaras.

— Negalite ar nenorite? — paklausė Lara.

— Negaliu.

— Jūs meluojate. Ką jūs nuo mūsų slepiate?

— Ponia Porter, aš jūsų maldauju...

— Pasakykite,— primygtinai prašė Lara.

Tėvas Džeraldas važiavo kaimo keliuku, besibaigiančiu nuošalioje laukymėje virš upės. Upė prasidėjo kalnuose skaidria kunkuliuojančia versme, bet, prasiveržusi per džiungles ir aplenkusi Sjudadą, kur į ją mesdavo šiukšles, nuleisdavo nutekamuosius vandenis ir įvairiausius nešvarumus, ji jau nešvaria srove tekėjo toliau į vandenyną. Tėvas Džeraldas sustabdė džipą; jis neišjungė variklio.

— Jūs budėjote tą dieną ligoninėje, kai užpuolė mūsų automobilį? — paklausė Lara.

Daktaras Sotas norėjo linktelėti, bet jam sutrukdė pistoletas.

— Taip,— sušnabždėjo jis išsigandęs.

— Ar jūs matėte mano dukterį?

— Taip. Ji buvo sunkiai sužeista.

Lara nervingai nurijo seilę, prisiminusi, kiek daug kraujo ištekėjo iš žaizdos Ešlės kakle. Nėra abejonės, jog miego arterija buvo sužalota. Baisus vaizdas jai iškilo

prieš akis. Tačiau dabar ne laikas sielvartauti. Jie neturi nė vienos atliekamos minutės.

— Kas atsitiko mano dukters kūnui?

— Tėve,— maldaujamai paprašė Sotas, šnairomis pažvelgdamas į dvasininką.— Prašom, užstokite mane. Aš turiu šeimą. Aš iš visos širdies užjaučiu ponią Porter, bet aš bijau padarinių.

— Jie bus, neabejokite.— Kėjaus balsas pasidarė grasinamas.— Elis Korasonas toli, o aš esu arti. Mes ne tam važiavome tūkstančius mylių, kad su jumis terliotumėmės. Pasakykite jai, ko ji reikalauja, arba mes su jumis susidorosime. „Comprende?" Suprantate? Mums nėra reikalo jūsų su savimi tampytis.

Lara nepritarė gąsdinimo taktikai, kurios griebėsi Kėjus. Jie susitarė, kad ja naudosis tik blogiausiu atveju, kai nepadės įkalbinėjimas.

— Padre! — maldavo Sotas; jo balsas nutrūko, kai jis pažvelgė žemyn į drumzlinus upės vandenis.— Prašom.

Tėvas Džeraldas persižegnojo, nuleido galvą ir ėmė tyliai melstis. Jis puikiai atliko savo vaidmenį.

— Na, užteks.— Kėjus iššoko iš džipo ir galvos linktelėjimu pasiūlė daktarui išlipti iš automobilio.

— Cementerio del Sagrado Corazón,— staiga pasakė Sotas.

— Šventosios Širdies kapinėse.

— Šventosios Širdies kapinėse,— pakartojo Lara.— Ji ten palaidota?

— Taip.— Daktaras sukrito kaip balionas, iš kurio išleido orą.— Pirmosiomis dienomis ten laidojo beveik visus užmuštuosius. Nuvežkite mane ir aš parodysiu tą vietą.

Tėvas Džeraldas nustojo melstis ir apsuko džipą. Kėjus įlipo į automobilį. Jis įspėjo daktarą:

— Nedrįskite mūsų vedžioti už nosies.

— Ne, senjore. Prisiekiu savo vaikų gyvybe.

Kapinės buvo kitoje miesto pusėje. Netgi normaliomis sąlygomis ten nuvažiuoti reikėtų sugaišti daug laiko. Tėvas Džeraldas pasirinko aplinkinį kelią, todėl kelias pasidarė dar tolimesnis. Kelis kartus jis darė ratą, norėdamas įsitikinti, kad niekas jų nepersekioja. Jis norėjo

išvengti užtvarų ant plento ir karinių postų, todėl vingiavo, atrodo, jau negyvenamomis, pamirštamomis gatvėmis, kur nedegė žibintai ir tik tamsoje miauksėjo klaidžiojančios katės.

Lara virto nervų kamuoliuku, kai jie pagaliau privažiavo prie kapinių vartų.

— Uždaryta! — sušuko ji.

— Tvora žema. Eikite čia.— Kėjus pirmas išlipo iš džipo. Jis rankos mostu pakvietė Sotą sekti paskui jį.— Laikykite rankas ant galvos. Jeigu nuleisite, šausiu neįspėjęs.

— Jeigu jūs mane nušausite, nesužinosite, kur mergaitės kapas.

Tai neišgąsdino Kėjaus. Jis nusišypsojo; nuo tamsios barzdos dantys atrodė ypač balti.

— Aš nesakiau, kad jus nušausiu. Aš sakiau, kad šausiu į jus. Pavyzdžiui, į ranką. Be rankos jūs negalėsite nieko sutvarstyti, dar daugiau — ir operuoti.— Jis daugiau nebesišypsojo.— Eime.

Visi keturi be jokio vargo perlipo per žemą tvorą. Sotas rodė kelią. Jie nesiryžo pasišviesti žibintuvėliu. Mėnulio nebuvo, jie ėjo atsargiai kauburiuota žeme, stengdamiesi neatsitrenkti į paminklus.

Kapinės buvo kalvos, iškilusios aukštai virš miesto, kuris driekėsi apačioje, nuokalnėje; tolumoje dunksojo kalnai. Kapinės taip pat nukentėjo nuo karo; niekas daugiau čia nebesirūpino tvarka. Tik iš negaudelio kapų buvo matyti, kad juos prižiūri rūpestingos rankos. Larai širdį suspaudė iš sielvarto pagalvojus, kad jos dukra palaidota toje apleistoje vietoje, apaugusioje piktžolėmis, apgyventoje gyvačių ir driežų, kurie niekieno nevaržomi šliaužiojo tarp akmenų ir krūmų brūzgynuose.

„Palūkėk, Ešle, tau jau nebeilgai liko čia gulėti",— prisiekė sau Lara.

Daktaras Sotas priėjo prie plačios duobės krašto. Jis sustojo. Atsargiai, kad neišprovokuotų Kėjaus šūvio, jis atsisuko į Larą. Ją pribloškė keistas daktaro Soto akių blizgesys, kol ji susiprotėjo, jog jo akys pilnos ašarų.

— Aš norėjau jus nuo to išgelbėti, bet jūs atkakliai reikalavote,— prašneko jis.— Jums būtų buvę geriau vi-

siškai nematyti tos vietos, bet jūs nenorėjote nieko girdėti. Dar geriau būtų buvę, jeigu jūs čia nebūtumėte atvažiavusi ir pamiršusi, kas jums atsitiko Montesangrėje.

— Ką jis šneka? — pasidomėjo Kėjus.

Lara, nesuprasdama, apie ką kalbama, priėjo arčiau prie krašto ir pažvelgė apačion. Duobės skersmuo buvo maždaug dvidešimties jardų, bet ji atrodė gana apvali ir priminė nukritusio meteorito pėdsaką; šen bei ten kalėsi augmenija.

Suglumusi Lara atsisuko į tėvą Džeraldą, žiūrintį apačion į negilią žemės įdubą. Jis susikuprino; rankos bejėgiškai karojo prie šonų. Jis spaudė rankoje romo butelį, bet jo nekėlė prie burnos. Tėvas Džeraldas tarsi suakmenėjo ir pamiršo savo mėgstamiausią darbą.

Kėjus taip pat žiūrėjo apačion, tarsi laukdamas iš ten atsakymo. Staiga jo kūnas trūktelėjo kaip marionetės, kurią nematomi siūlai privertė judėti. Jis išmetė pistoletą ant žemės, sugriebė daktarą už drobinio kostiumo atlapų ir kilstelėjo į viršų taip, kad pastarasis beveik nelietė kojomis žemės.

— Jūs norite pasakyti...

— Taip, taip.— Kėjus iškratė ašaras iš daktaro akių. Šlapios, vagelės pasirodė jam ant veido.— Dos cientos. Trescientos. Quién sabe? Du šimtai. Trys šimtai. Kas žino, kiek?

— Du šimtai ar trys šimtai ko? — Lara įpuolė beveik į isteriją.— Du šimtai arba trys...

Pagaliau ji suprato, apie ką kalbama, ir jai užgniaužė kvapą. Ji išsižiojo, bet negalėjo nei iškvėpti, nei įkvėpti.

Kėjus paleido daktarą Sotą ir puolė prie jos.

— Lara!

Kraupus riksmas, nuo kurio kraujas sustingo gyslose, perskrodė mirtiną kapinių tylą. Iš pradžių Lara nesuprato, kad verianti dejonė išsiveržė iš jos krūtinės. Išskėtusi rankas, ji puolė prie duobės krašto ir buvo bešokanti į ją, jeigu Kėjus jos nebūtų sugriebęs už liemens. Ji pakibo ant jo rankų. Kėjus atitraukė ją atgal, o ji priešinosi su beprotės jėga ir įniršiu.

Pagaliau Lara ištrūko ir užsispyrusi nušliaužė prie duobės krašto, draskydama nagais žemę, griebdama purvo

gabalus ir raudama žolės gniužulus; tas pats klaikus nežmoniškas riksmas lydėjo jos judesius.

— Ne! Viešpatie, ne! Prašom. *Ešle!*

Daktaras Sotas kažką be ryšio bambėjo apie tai, kaip atsirado tas kapas. Jį iškasė buldozeris, kad būtų galima palaidoti daugybę nužudytųjų. Laidotuvių biuras nespėjo laidoti. Lavoninė buvo perpildyta ir lavonus pradėta krauti, kur papuolė. Šimtai žmonių buvo užmušta gatvėje, kur mėtėsi jų irstantys kūnai. Kilo apidemijos pavojus. Buvo užregistruoti šiltinės ir kitų užkrečiamųjų ligų protrūkiai. Sukilėlių vadai rado paprasčiausią išeitį.

— Užteks, Lara! — Kėjus sugriebė ją už pečių, norėdamas pakelti, bet tai buvo beprasmiška; ji buvo tarsi suaugusi su žeme.

— Man labai gaila. Labai gaila,— tvirtino daktaras Sotas.

Dabar Lara suprato, kodėl jis nenorėjo jai pasakoti apie kapą. Jis bijojo padarinių, bet Elis Korasonas čia buvo nieko dėtas, jis bijojo dėl jos, dėl Laros.

— Nelieskite manęs.— Ji iki kraujo nagais apdraskė Kėjaus rankas, kai jis norėjo ją atitraukti nuo baisaus kapyno, ir Kėjus suvaitojo iš skausmo.

— Lara,— švelniai pašaukė tėvas Džeraldas ir atsiklaupė šalia jos.— Dievas savo begaliniu išmintingumu...

— NE! — suriko Lara.— Nekalbėkite man apie Dievą!

Jau po akimirkos Lara nutilo ir prašė Aukščiausiojo atleisti.

— Kas taip padarė? — Stiprios Kėjaus rankos dar laikė Larą už pečių, bet jis įsmeigė kupiną įniršio žvilgsnį į daktarą Sotą.— Kas palaidojo mergaitę bendrame kape? Dieve mano, ką — ar jūs ne žmonės? Pasakykite, kas. Kas paliepė? Aš noriu žinoti to niekšo pavardę.

— Atleiskite, senjore, bet niekas nežino, kas įsakė visus palaidoti bendrame kape. Visi...— Daktaras Sotas negarsiai suriko. Jis puolė ant kelių, susigriebė už krūtinės ir parvirto ant šono.

Tėvas Džeraldas jau kalbėjo trečią maldą, kai krito veidu žemyn ant šlapios žemės šalia Laros.

Suglumusi ir apimta siaubo ji žiūrėjo, kaip aplink jo galvą plečiasi tamsi kraujo bala.

Kėjus čiupo pistoletą, gulėjusį ant žemės, bet pavėlavo. Nuo bato spyrio į šoną jis dejuodamas, iškreiptu iš skausmo veidu griuvo ant žemės.

Lara karšligiškai bandė nušliaužti į šoną nuo tos beformės masės, kuri ką tik buvo tėvo Džeraldo galva. Staigiai ją pastatė ant kojų, kad ji vos neprisikando liežuvio.

— Labas vakaras, senjora. Štai mes ir vėl susitikome.

Tai buvo Rikardas, tas pats partizanų vadas, kurį jie sutiko pakeliui į Sjudedą.

Karinį sunkvežimį krestelėjo, įvažiavus į kelio duobę. Larą nubloškė į jo geležinį bortą. Jie važiavo jau daug valandų.

Ten kapinėse, pirma, negu ji spėjo susigaudyti, kad jie papuolė į spąstus, ginkluoti žmonės jai surišo už nugaros rankas. Jie, kaip ir anksčiau, buvo surišti, todėl Lara bejėgiškai ritinėjosi sunkvežimio kėbule. Mašiną mėtė iš vieno šono į kitą, dabar visas jos kūnas bus sudaužytas kaip obuolys. Bus, jeigu ji liks gyva, o tai dar yra didelis klausimas.

Tėvas Džeraldas negyvas. Daktaras Sotas numirė nebaigęs pasakyti žodžio. Kėjus, ačiū Dievui, aiškiai gyvas. Kol juos vedė iš kapinių iki sunkvežimio, jis be paliovos keikėsi. Keli kareiviai rausėsi jų daiktuose džipe. Vienas ištraukė kamerą ir objektyvus. Kėjus suriko:

— Neliesk, šunie!

Kaip ir Laros, jo rankos buvo surištos už nugaros, bet jis puolė į priekį ir koja išmušė iš kareivio rankų krepšį. Kareivis jam trenkė į smilkinį pistoleto rankena. Kėjus susvyravo ir nukrito ant kelių, kraujas tekėjo iš žaizdos galvoje, bet jis priešinosi, pašaipiai sakydamas kareiviui:

— Iš karto matyti, kad tavo motina su tavim pastojo nuo asilo.

Ar jis suprato angliškai, ar ne, bet kareivis puolė prie Kėjaus. Laimė jis nepuolė su juo susidoroti: Rikardas įsakė susodinti kalinius į sunkvežimį.

Dar kurį laiką kareiviai samprotavo, ar reikėtų imti su savim džipą, ar jį palikti prie kapinių vartų. Pagaliau

jie nusprendė, kad vienas kareivis važiuos džipu iš paskos.

Kėjų ir Larą įtempė į sunkvežimio kėbulą. Ten sumetė jų daiktus, taip pat ir krepšį su kamera bei Laros krepšį su medikamentais. Kareiviai taip pat sulipo į kėbulą, nuleido brezentą ir jį sutvirtino. Dabar belaisviai nieko nematė, bet kareiviai vis tiek jiems užrišo akis. Kėjus, kaip Lara ir tikėjosi, ėmė priešintis. Trys žmonės jį laikė už rankų ir kojų, o ketvirtas užrišo jam akis nešvariu skuduru.

Lara nusprendė, jog priešintis beprasmiška ir tik žvilgsniu parodė panieką savo sargybiniams.

Kelias praktiškai buvo nevažiuojamas. Kareiviai seniai buvo nesiprausę. Uždarame sunkvežimyje tvyrojo nepakeliamas kvapas. Larą kankino troškulys, bet ji suprato, jog beprasmiška prašyti vandens. Nuo smūgių į kietą sunkvežimio dugną ir bortus jai skaudėjo viską: nugarą, rankas, kojas. Virvė ant riešų ir kulkšnių įsirėžė į kūną.

Kur juos vežė ir kam? Kiek jiems dar reikės važiuoti? Ar apskritai kareiviai žino, kur juos veža? Ką su jais darys, kai jie ten atvažiuos?

Lara neklausinėjo. Vis tiek niekas neatsakys. Tik kartą jie pabandė pasišnekėti, už ką Kėjų nubaudė.

— Lara? — Jo balsas buvo toks pat kimus kaip ir jos.— Kaip tu jautiesi?

— Kėjau?

— Ačiū Dievui, tu dar gali atsakyti...

Pasigirdo triukšmas, paskui dejonės ir nuo to laiko Kėjus daugiau nebandė su ja šnekėti.

Lara pabandė nukreipti dėmesį kitur ir mintyse persikelti iš čia į kitus kraštus. Tačiau kiekvieną kartą, kai ji įsivaizduodavo saulėlydį dykumoje, vandenyno bangas arba plaukiančius debesis, tuojau pat prisimindavo bendrą kapą, kur amžiams pasmerkta gulėti jos dukra.

Ji niekada nepajėgs įgyvendinti to, ką nusprendė padaryti. Tada kodėl, pasitaikius progai, nepabandžius bėgti ir gauti kulką, kuri išvaduotų iš kančių? Tėvas Džeraldas ir daktaras Sotas nepajuto skausmo. Akimirksniu jie perėjo į nebūtį. Kaip tai puiku!

Kodėl ji kabinasi į gyvenimą?

Tai stipriau už ją. Ji turi pasiekti, kad nusikaltėliai būtinai būtų nubausti. Jie užkasė į kraupų kapą Jungtinių Amerikos Valstijų pasiuntinio dukterį, taip buvo pažeistos visų pripažintos žmogaus teisės. Jeigu jai pavyks, ji apie tai papasakos visam pasauliui.

Lara buvo susidūrusi su daugybe mirtinai sergančių žmonių, bet tik šiandien ji iš tikrųjų suprato, kodėl jie nenori skirtis su gyvenimu. Kam laikytis įsikibus į gyvenimą, atkakliai griebiantis mažiausios vilties, kai vis tiek galas neišvengiamas? Ir vis dėlto kiek daug kartų ji buvo liudytoja, jog žmogui nepriimtina pati mirties idėja. Dabar ji suprato, jog galima egzistuoti, esant sunkiai suvokiamoms aplinkybėms.

Instinktas išlikti gyvam yra stipriausias už viską pasaulyje. Jis padeda išsaugoti gyvybę netgi tada, kai protas pasiduoda. Jeigu būtų ne taip, ji būtų numirusi tada, kai pamatė kapą, kuriame guli jos vaikas. Būdingas kiekvienai gyvai būtybei troškimas gyventi, nepaisant nieko, palaikė ją tą siaubingą naktį.

Lara užsnūdo ir prabudo, kai sunkvežimis sustojo; aplinkui girdėjosi balsai ir bėgiojimas. Ji pajuto dūmų ir gaminamo maisto kvapą.

— Ką, ar jau atvažiavome? — paklausė Kėjus.

Ją pastatė ir ištraukė iš sunkviežimio. Kojos ir rankos nutirpo ir blogai judėjo. Ji vos nepargriuvo, kai ją pastūmė į priekį, bet kokiu džiaugsmu virto gaivus vėjelis ir grynas oras. Lara giliai atsiduso ir pabandė ištiesti nutirpusias kojas.

Netikėtai jai nuo akių nutraukė raištį. Greta jos, plačiai šypsodamasis, stovėjo Rikardas.

— Bienvenido! Sveika atvykusi! — Lara atšoko, pajutusi iš burnos puvėsių kvapą.— Elis Korasonas džiaugsis, galėdamas pasveikinti brangius svečius.

Ją nustebino, kad jis labai gerai kalba angliškai.

— Man taip pat reikia šį bei tą pasakyti Eliui Korasonui.

Rikardas prapliupo juoktis.

— Moteris, turinti humoro jausmą. Man patinka.

— Aš nejuokauju.

— Jūs klystate, senjora. Labai juokinga.

Moteris nešvariomis kareiviškomis kelnėmis ir prakaituotais marškinėliais puolė Rikardui ant kaklo. Po ilgo aistringo bučinio, kuriuo metu jis atvirai ją glamonėjo, moteris sumurkė:

— Eime. Aš tau paruošiau valgyti.

— Kur Elis Korasonas? — pasidomėjo Rikardas.

— Jis laukia viduje.

Nesiliaudami myluotis, jie nuėjo į grubiai suręstą lūšną, užlipo svyruojančiais laiptais ir dingo už užuolaidos, slepiančios įėjimą į namą. Kitus kareivius taip pat sveikino kitos stovyklos moterys ir padavė jiems dubenėlius su valgiu, įpiltu iš bendro katilo, kabojusio virš laužo. Jie gėrė kavą iš metalinių puodukų. Larai užtektų ir vandens puoduko. Jos lūpa buvo ištinusi ir skaudėjo.

Du ginkluoti žmonės saugojo ją ir Kėjų. Pamačiusi Kėjų tuojau pat, kai tik atvažiavo į stovyklą, Lara nesąmoningai suriko. Jis sėdėjo ant žemės netoli nuo jos, bet tarp jų stovėjo sargybiniai. Žaizda ant smilkinio buvo apdžiūvusi, bet atrodė nekaip ir aiškiai reikėjo ją valyti bei dezinfekuoti; galimas dalykas, reikėjo ją užsiūti. Ji prisiminė krepšį su medikamentais, bet veltui būtų buvę prašyti jį grąžinti.

Aplink Kėjaus akis atsirado juodi ratilai, rodantys, jog jis yra nepaprastai pavargęs; tikriausiai ir jos paakiai tokie patys. Jo drabužiai, kaip ir jos, buvo purvini ir prakaituoti. Saulė su deginančiais spinduliais dar tik kilo, bet drėgmė buvo tokia didelė, jog drėgnas sunkus rūkas gulėjo ant miško aikštelę supusių medžių.

Kėjus nenuleido nuo jos atkaklaus žvilgsnio, tarsi norėdamas kažką pasakyti, bet Lara ir be jo suprato, kokia pavojinga jų padėtis. Jis parodė jai akimis į krepšį su kamera. Vienas kareivių jį ir kitus jų daiktus iškėlė iš sunkvežimio ir padėjo netoliese tos vietos, kur stovėjo Lara.

Lara palenkė galvą, norėdama išgirsti žodžius, kuriuos sakė Kėjus, bet veltui.

Pagaliau iš jo lūpų ji perskaitė:

— „Magnum"

Lara greitai žvilgtelėjo į krepšį su fotokamera, paskui vėl į jį. Jis vos pastebimai linktelėjo.

— Senjore, senjore, prašom.— Iš už užuolaidos durų kiaurymėje pasirodė Rikardas ir atsirėmė į vieną prieangio stulpą, laikantį šiaudinį stogą.— Jums labai pasisekė. Jus dabar priims Elis Korasonas.

Stovykloje įsivyravo pagarbi tyla. Pusryčiavusieji pastūmė į šoną dubenėlius su valgiu. Visų žvilgsniai nukrypo į lūšną. Netgi gainioję vienas kitą vaikai, šaudžiusieji iš žaislinių pistoletų, liovėsi žaisti. Kareiviai nustojo pasakoti savo draugėms apie praėjusią dieną. Visi žiūrėjo į lūšnos duris.

Lėtai atsitraukė užuolaida ir į prieangį išėjo vyras. Larai sulinko keliai ir ji parkrito ant žemės. Beveik be garso ji ištarė:

— Emilijus.

DVIDEŠIMT ANTRASIS SKYRIUS

— Atleiskite, panele Džeinelena!

Išgirdusi jo balsą, Džeinelena vos neapalpo, bet tuojau pat susitvardė. Ramiai, išdidžiai ji pakėlė galvą ir pasakė:

— Laba diena, pone Keitai. Kuo galiu jums padėti?

Keitas stovėjo duryse, jungiančiose garažą su mažyte kontora. Dideliame griozdiškame pastate vyravo tyla ir nebuvo nieko, išskyrus juos abu.

Bovis atnešė iš gatvės gaivumo kvapą. Lauke jautėsi rudens kvėpavimas ir Džeinelenai atrodė, kad tuo kvapu yra persisunkę Bovio drabužiai. Jo plaukus prispaudė skrybėlė, kurią jis nusiėmė ir dabar nervingai sukiojo rankose. Jo lūpos buvo suskeldėjusios. Džeinelena pažvelgė į jį su slaptu ilgesiu.

— Aš štai ką pagalvojau: ar jūs ką nors girdėjote apie savo brolį ir daktarę Malori?

— Ne,— atsakė Džeinelena, jausdamas sąžinės graužimą. Ji elgiasi labai egoistiškai, galvodama tik apie savo meilę Keitui, kai brolio ir daktarės Malori gyvybei gresia pavojus. Kėjus žadėjo, pirmai progai pasitaikius, paskambinti į namus, bet iki šiol apie jį nėra jokių žinių, nors jau prabėgo trys dienos nuo to laiko, kai jie išskrido. Žinoma, Džeinelena nepaprastai jaudinosi, kaip ir Džodė, nors pastaroji stengėsi to neparodyti. Motina visą laiką

buvo savo kambaryje ir išeidavo tik pietauti, bet netgi tada joms abiem su Džeinelena buvo sunku apie ką nors šnekėti.

— Blogi reikalai,— pastebėjo Bovis.— Aš maniau, kad jie tuoj tuoj grįš.— Jis vėl pradėjo pešioti skrybėlės kraštus.

— Ar jums dar ko nors reikia, pone Keitai?

— Taip, panele. Norėčiau paklausti apie savo čekį. Šiandien aš jo neradau savo skyrelyje. Kitu laiku aš jūsų netrukdyčiau, bet rytoj man reikia mokėti už butą.

Džeinelena gerai žinojo, kad neįdėjo čekio, bet apsimestinai nustebusi pažvelgė į skyrelį su jo pavarde.

— Dieve mano, atleiskite už mano užmaršumą, pone Keitai. Tikriausiai jūsų čekį aš palikau seife.

„Kompanijos" seifas buvo tikras mastodontas, sveriantis tiek, kiek trys pianinai, su juodomis plieninėmis durimis, papuoštomis įmantriais paauksuotais ornamentais, tikrąja šio žodžio prasme, pakibęs virš mažo ankšto kambarėlio. Seifas čia buvo nuo tų laikų, kai Džeinelenos senelis mokėdavo darbininkams priklausiusius pinigus grynaisiais.

Džeinelena priėjo prie seifo, jausdama įsmeigtą Bovio žvilgsnį ir nuo to labai sutrikusi. Dar gerai, kad ji galėjo pasakyti seifo šifrą netgi staigiai prikelta iš miego. Džeinelena atidarė seifą ir ištraukė čekį, specialiai ten paliktą rytą. Nuo to laiko, kai ji su Boviu glamonėjosi virtuvėje tą vakarą po Džodės priepuolio, Bovis laikėsi nuošaliai ir ji nusprendė pati parodyti iniciatyvą.

Bovis pabėgo nuo jos tiesiog į liūtį, pasirinkdamas šaltą dušą ir nešildančius žaibų blykčiojimus vietoj jos glamonių šilumos. Galimas dalykas, ji nuvylė Bovį savo bučiniais, galimas dalykas, ji atstūmė jį savo skubėjimu atsakyti į jo glamones, bet ji neleis, kad Bovis ją niekintų ir apsimestų, kad tarp jų nieko nebuvo.

— Štai jūsų čekis, pone Keitai.— Paduodama jam čekį, Džeinelena jį laikė už galiuko, kad savo pirštais nepaliestų jo pirštų.

— Atleiskite, kad taip atsitiko.

Džeinelena vėl atsisėdo prie stalo ir ėmėsi darbo, kurį dirbo prieš jam ateinant. Jos širdis plakė taip stipriai ir

garsiai, kad kiekvienas dūžis skambėjo jos ausyse. Dabar viskas priklausė nuo jo. Kelios kitos sekundės galėjo būti lemiamos. Jeigu jis apsisuks ir išeis, tai sudaužys jai širdį. Džeinelena slėpė neviltį po apsimestiniu abejingumu. Jeigu tuo aistringu bučiniu virtuvėje ir baigsis jų romanas, tai jai būtų geriau mirti.

Dešimt sekundžių. Dvidešimt. Trisdešimt.

Bovis mindžikavo nuo kojos ant kojos.

Dzeinelena laukė, darydama raudonu rašalu nedideles atžymas sąskaitoje tuo metu, kai jos ateitis ir visas likimas kabojo ant plaukelio.

— Kas tai... Kodėl... Kodėl jūs manęs nebevadinate Boviu?

Džeinelena pakėlė galvą, tarsi nustebusi, kad jis vis dar yra čia. Ji apsimetė, kad ieško atsakymo.

— Aš maniau, kad mes daugiau nebeturime vadinti vienas kito vardu.

— Kodėl?

— Jeigu žmonės vadina vienas kitą vardu, vadinasi, jie yra draugai. Draugai nevengia vienas kito. Draugai susitinka, kalbasi, kartu leidžia laiką, apskritai stengiasi dažniau susitikti. Draugai vienas kitam pamoja, kai kuris nors važiuoja pro šalį. Jie nenusisuka ir neapsimeta, kad tavęs nemato.— Tai buvo užuomina į vakarykščią dieną. Jis apsimetė, kad jos nemato, kai jie atsitiktinai susitiko Techaso gatvėje.

— Klausykite, panele Džeinelena, aš žinau, jūs pamanėte, kad...

— Netgi buvusieji draugai ir tie neapsimetinėja, kad nemato vienas kito.— Džeinelenos balsas sudrebėjo ir ji neapkentė savęs už tą silpnumą. Kaip ten bebūtų, ji prisiekė, kad jam matant neverks.— Draugai nesielgia taip, tarsi niekada nebūtų buvę... draugai. Tarsi jie niekada... O Viešpatie! — Jos sielvartui, akys prisipildė ašarų. Džeinelena pakilo nuo kėdės, prispaudusi prie nosies popierinę servetėlę, ir jam atsuko nugarą.— Aš nieko nepajėgiu padaryti,— gailiai pasakė ji, šluostydamasi akis.— Aš nemoku apsimetinėti kaip kitos moterys. Štai ir dabar apgavystė su jūsų čekiu pasirodė kvaila ir vaikiška. Aš žinau, kad jūs iš karto ją supratote. Paprasčiausiai ne-

galėjau nieko geresnio sugalvoti, kad pamatyčiau jus vieną.— Džeinelena atsisuko į jį veidu, žinodama, kad atrodo siaubingai. Ji nemokėjo gražiai verkti kaip aktorės kine. Kai ji verkdavo, jai parausdavo akys ir nosies galiukas, o ant veido atsirasdavo rausvų dėmių.— Atleiskite, Bovi. Aš žinau, kad jus statau į keblią padėtį. Galite eiti. Jums nėra ko pasilikti. Nesijaudinkite dėl manęs. Aš jaučiuosi puikiai. Tai tiesa.

Bovis nepajudėjo iš vietos. Jis atrodė toks pat nelaimingas kaip ir Džeinelena. Tai įkvėpė vilties.

— Reikalas yra tas, panele Džeinelena, kad aš esu dėl visko kaltas.

Dabar, jau pridariusi daugybę klaidų, Džeinelena nebeturėjo daugiau ko prarasti, tad nusprendė sužinoti tiesą.

— Kodėl jūs manęs vengiate?

— Todėl, kad maniau, jog jūs nenorite manęs matyti po to. . .— Nusikeikęs Bovis nusisuko. Tačiau jo žvilgsnis užkliuvo už apsinuoginusios žavios blondinės sieniniame kalendoriuje ir jis skubiai vėl nukreipė žvilgsnį į panelę Džeineleną.— Aš maniau, kad jūs daugiau nebenorite manęs matyti po to, kai aš taip pasielgiau. Aš elgiausi su jumis nepagarbiai, aš jus labai gerbiu.

Džeinelena paraudo prisiminusi, kaip jo ranka klaidžiojo po jos sijonu, pakeliui čiupinėdama viską su, jos manymu, neįveikiamu geidulingumu. Tiesą sakant, tai šokiravo, bet, kita vertus, buvo ir nepaprastai žavu.

— Ką gi, aš pati elgiausi nelabai padoriai, ar ne taip? — pasakė ji droviai.— Bet aš maniau, kad mes elgiamės vienas su kitu pakankamai pagarbiai. Maniau, kad mūsų draugystė perėjo į naują pakopą. Tikėjausi, kad galbūt jūs norite, na, žinote, pasidulkinti.

Skrybėlė iškrito Boviui iš rankų ir nukrito tarp popierių ant stalo. Jis staigiai dribtelėjo ant kėdės ir, padėjęs alkūnes ant sąskaitų ir laiškų, apkabino rankomis galvą. Ištempęs lūpas, jis stipriai iškvėpė orą.

— Aš žinau, kad tai yra kaip tik tas žodis,— droviai prašneko Džeinelena.— Kėjus jį vartoja, kai kalba. . . apie tai.

— Taip, panele, tai yra tas pats žodis. Iš karto aišku apie ką kalbama.

— Tai ką gi? Ar aš apsirikau?

Bovis pasikasė pakaušį. Po tylos, kuri Džeinelenai pasirodė be galo ilga, jis pakėlė galvą.

— Reikalas yra tas, kad tai nevisiškai tas pats žodis. Jeigu aš norėčiau, mes su jumis tai būtume padarę tiesiai ant grindų virtuvėje, ant linoleumo. Tačiau aš apie jus esu labai geros nuomonės, kad užverščiau jums sijoną ir pasielgčiau kaip su paprasčiausia kekše už dešimtuką. Matote, panele Džeinelena, jūs esate ledi, o aš esu niekas, valkata, ir toks visada liksiu.

— Jūs esate ne valkata!

— Palyginti su jumis — valkata. Negana to, aš sėdėjau kalėjime.

— Jus nepadarėte nusikaltimo, o pasielgėte teisingai. Reikėjo pasodinti tą gyvulį, o ne jus.

Pamačius ją įsikarščiavusią, Bovio veidą nušvietė geraširdiška šypsena.

— Deja, Techaso valstijos teismo vadovai nusprendė kitaip.— Surimtėjęs Bovis pridūrė: — Kaip ir Iden Paso gyventojai; juk jie išnagrinėjo mano bylą. Jeigu jūs su manimi susidėsite, ką jie apie jus pagalvos?

— Man visiškai tas pats.— Džeinelena apėjo stalą, atsiklaupė priešais Bovį ir jį apkabino per liemenį.— Visą savo gyvenimą, Bovi, aš nugyvenau vadovaujama kitų žmonių. Aš visada buvau paklusni ir niekada niekam neprieštaravau. Tačiau neseniai Kėjus man pasakė, kad gyvenimas prabėga man pro šalį.— Ji prisitraukė arčiau prie jo.— Aš tai iš tikrųjų supratau, kai tu mane pabučiavai. Pirmą kartą gyvenime aš pasijutau laisva, nenoriu susenti ir staiga išgirsti, kad praleidau gyvenime tai, kas yra geriausia, nes visada bijojau svetimos nuomonės. Ištisus trisdešimt trejus metus aš buvau padori ir dorybinga panelė Džeinelena, bet man jau tai nusibodo. Tik susitikusi su tavimi, aš pažinau, kas yra tikras džiaugsmas. Na ir kas, kad Iden Paso gyventojai į mus šnairai žiūrės? Jie daugelį metų manęs gailėjo ir vadino senmerge, nes aš niekada nieko neturėjau. Jeigu reikia rinktis tarp gailesčio ir pasmerkimo, aš renkuosi pasmerkimą.— Džei-

nelena sustojo, paskui ryžtingai pridūrė: — Jeigu aš tau nors truputį patinku, nemesk manęs dėl to, kad bijai pražudyti mano reputaciją.

— Jeigu jūs man nors truputį patinkate,— pakartojo Bovis, šypsodamasis savo liūdna šypsena. Bovis ją pakėlė nuo žemės ir pasodino sau ant kelių.— Jūs man taip patinkate, kad vos tik apie jus pagalvojus, man pradeda mausti širdį. Taip man ją ir maudžia ištisas dienas.— Jis paėmė Džeinelenos ranką ir švelniai ją paglostė, tarsi bijodamas sužaloti.— Žmonės nepagirs, jeigu mes su jumis susidėsime, Džeinelena. Jūs daug ką prarasite. O aš neturiu ko prarasti. Aš neturiu nei pinigų, nei šeimos, nei draugų, nei visuomeninės padėties. Tačiau jums, oi, kaip skaudės.

Džeinelena ranka uždengė jam burną.

— Man neskaudės, Bovi.

— Ne, skaudės. Aš jums sukelsiu skausmą ir aš net bijau apie tai pagalvoti.

Jų veidai atsidūrė visiškai arti. Iš ieškančio ir įtempto jo tamsių akių žvilgsnio Džeinelena suprato, kad jis kalba visiškai ne apie tai, kaip atsilieps jos poelgis visuomeninei padėčiai. Bovis kalbėjo apie fizinį skausmą, kurį jai sukels jų suartėjimas.

Džeinelena sušnabždėjo:

— Aš noriu patirti tą skausmą. Aš noriu tuojau pat.

Džeinelena prisiglaudė prie jo. Dusli dejonė išsiveržė iš jos krūtinės, kai Bovis apkabino abiem rankomis. Ji atlošė galvą ir atsakė į jo nekantrų bučinį. Jie bučiavosi godžiai ir nepasotinamai.

Keitas paglostė jos skruostą, pirštu perbraukė per pasmakrę ir palietė kaklą. Tarpuose tarp bučinių Džeinelena šnabždėjo paskatinimo žodžius. Kai Bovis atsargiai padėjo jai ant krūtinės ranką, ji švelniai pašaukė jį vardu.

— Aš daugiau nebegaliu. Padarysiu tai, ko prisiekiau nedaryti.

Džeinelena atsimerkė ir išsitiesė.

— Ką tu sakai, Bovi?

— Aš nenoriu paprasčiausiai su tavimi pasidulkinti.

Džeinelena tyliai riktelėjo, tarsi protestuodama ir piktindamasi. Bovis paskubėjo pridurti:

— Aš noriu su tavimi pasimylėti. Ir kad viskas būtų taip, kaip reikia; lovoje su švariomis paklodėmis ir tokioje vietoje, kur švaru, kur viskas verta tavęs.

Džeinelena ėmė laiminga juoktis.

— Man visiškai tas pats kur, Bovi.

— O man ne tas pats. Aš, kaip ir anksčiau manau, kad tau kaip niekada gyvenime nepasisekė, jog mane sutikai, ir tai yra tiesa. Aš negaliu su tavim elgtis, kaip su pirma pasitaikusia.

Džeinelena nuliūdo, kad Bovis liovėsi ją glamonėjęs, bet jos širdis buvo kupina dėkingumo.

— Aš neabejoju, kad tu esi mergina.— Bovis pažiūrėjo į ją ir ji linktelėjo.— Kodėl taip atsitiko, nežinau, bet aš džiaugiuosi, kad manęs niekas neaplenkė. Man tai yra garbė ir aš noriu, kad viskas būtų kaip pirmą kartą, ir man taip pat. Na, iš tikrųjų taip ir yra. Aš niekada neturėjau moters, su kuria būčiau norėjęs praleisti naktį iki ryto.

Džeinelena paslėpė veidą jam ant peties.

— O su manim nori?

Atsakydamas Bovis ją pabučiavo be galo ilgu bučiniu.

— Aš paieškosiu mums tinkamos vietos,— pasakė Bovis kimiu balsu, kai jie atsiplėšė vienas nuo kito.

— Tavo name priestate,— pasiūlė Džeinelena.— Aš ateisiu pas tave šį vakarą po vakarienės.

— Tas priestatas yra geras man, o tau ir įeiti į jį bus gėda.

— Prašom, Bovi.

Bovis atkakliai papurtė galvą.

— Tai turi būti kažkas ypatinga. Kai aš ką nors panašaus rasiu, tau tuojau pat pasakysiu.

— Kada?

— Aš dar nežinau.— Bovis taip pat degė iš nekantrumo.— Kuo greičiau.

— O kol kas tu gali kiekvieną vakarą ateidinėti pas mane, kai mama nueis miegoti.

— Aš niekada nesutiksiu su tavim gulėti slapčiomis tavo motinos namuose.

— Argi pasakiau „gulėti su manim"? Tiesiog būti kartu. Aš negaliu ilgam palikti mamos vienos. Meideila taip pat ką nors įtars, jeigu aš imsiu jos prašyti pabūti kiekvieną vakarą iki vėlumos. Kuo aš galėsiu pasiteisinti. Jeigu tu norėsi su manim matytis, turėsi ateidinėti pas mane į namus.

Jis paniuro.

— Negalima žaisti su pavojumi, Džeinelena. Jeigu mes taip padarysime, gali atsitikti kas nors negera.

— Neišsigalvok. Kas gali atsitikti?

— Tavo mama gali mus užklupti. Tai bent bus triukšmo.

Bovis buvo teisus. Tačiau netgi motinos baimė negalėjo sustabdyti Džeinelenos.

— Mes pasistengsime, kad ji mūsų neužkluptų iki to laiko, kol mes visiems apie save nepaskelbsime.— Džeinelena nusišypsojo laiminga šypsena.— Aš pasiruošusi paskelbti nors ir dabar.

— Tavimi dėtas, aš truputį palaukčiau.— Bovis atrodė nepaprastai rimtas, o Džeinelena labai linksma.— Anksčiau ar vėliau būtinai kas nors atsitiks. Man visada taip būna.

— Su mumis viskas bus kitaip.

— Džeinelena.— Bovis pažvelgė jai į akis.— Ar tu tvirtai nusprendei? Ar tu viską apgalvojai? Bus karšta, kai visi apie mus sužinos.

Džeinelena paėmė jo rankas į savąsias.

— Be tavęs man taip pat nėra gyvenimo. Geriau man numirti. Aš tave myliu.

— Aš tave taip pat myliu. Nori tikėk, nori netikėk, bet aš niekada niekam tokių žodžių nesakiau.

Jie dar kartą pasibučiavo ir Džeinelena jį tol maldavo, kol jis nepažadėjo ateiti prie jos namų užpakalinių durų tą pačią naktį, lygiai vidurnaktį.

Heveros Vinston visiškai nedomino Šiaurės kelio iš Atlanto vandenyno į Ramųjį vandenyną ieškojimai. Ji nepatenkinta padėjo į šoną Amerikos istorijos vadovėlį ir susimąstė apie kur kas rimtesnį dalyką: kaip išlaikyti prie savęs Tanerį Hoskinsą.

Hevera budėjo motelio „Žalioji pušis" priėmimo kontoroje kaip visada šiokiadieniais nuo septynių iki dešimtos valandos vakaro. Šios pareigos jos visiškai nevargino. Jai pakakdavo laiko ir namų darbams, ir pasiruošimui egzaminams. Tačiau tai taip pat reiškė, kad Heverai trūko laiko susitikti su Taneriu. Ji treniravosi palaikomosios grupės, o jis — futbolo komandos treniruotėse; buvo dar ir daugiau įvairiausių užsiėmimų už mokyklos ribų, todėl jie galėjo susitikinėti daugiausia tik šeštadieniais ir sekmadieniais.

Jai tai taip pat nepatiko, bet iš judviejų kaip tik Taneris ypač pyko.

— Pastaruoju metu tavo motina nuo tavęs nenuleidžia akių, nežinau, ar apskritai mums verta susitikinėti.

Hevera bijojo, kad jam greitai nusibos tokia padėtis ir jis susiras draugę su kur kas laisvesniu tvarkaraščiu ir ne tokia ankstyva komendanto valanda. Šiandien rytą Hevera jį užklupo per antrą pertrauką meiliai šnekučiuojantis su Memze Parker. Visi mokykloje jau pastebėjo judviejų susidomėjimą vienas kitu. Pamokoms baigiantis jau visi žinojo, kad Taneris tuoj tuoj mes Heverą.

Ne, ji tokių dalykų nepakęs.

Visiškai neseniai Tanerį išrinko mokinių tarybos prezidentu. Praėjusį penktadienį per rungtynes jis pelnė savo komandai dvylika pergalingų taškų. Šiais metais Taneris tapo populiariausiu vaikinu mokykloje. Hevera tvirtai nusprendė, kad už nieką pasaulyje jo neatiduos Memzei Parker.

Tuo momentu ji kaip tik kūrė įvairius planus, kaip reikėtų išlaikyti Tanerį, kai per automatiškai atsidarančias duris į motelio vestibiulį įėjo kreivakojis vyras; jis nusiėmė skrybėlę ir apsidairė aplinkui.

— Laba diena. Kuo galiu jums padėti?

— Labas vakaras, panele Vinston.

— Ar jūs mane pažįstate?

— Aš mačiau jus su tėvais. Aš esu Bovis Keitas.

Hevera prisiminė tą pavardę. Buvęs kalinys, dabar dirba pas Taketus. Hevera išsigando. O ką, jeigu jis atėjo jų apiplėšti? Jis aiškiai nervinosi ir šmirinėjo akimis. Ji viena budėjo vestibiulyje. Padavėja ir virėjas buvo res-

torane, bet kokia iš jų nauda, jeigu Bovis Keitas sugalvojo ginkluotą apiplėšimą ir žmogžudystę.

— Gal mano prašymas jums pasirodys keistas,— pradėjo jis, pirma garsiai atsikrenkšdamas.— Na, matote, pas mane šeštadieniui ir sekmadieniui turi atvažiuoti pasisvečiuoti giminaičiai. Mums bus ankšta mano name priestate, negana to, jie yra labai priekabūs žmonės. Štai aš ir ieškau vietos, kur juos galėčiau apgyvendinti dienelei arba dviem.

— Aš su malonumu jums paliksiu numerį, pone Keitai. Ar jie atvažiuos šį savaitgalį?

— Ne, ne, man nereikia palikti. Mat aš tiksliai nežinau, kada jie atvažiuos. Jie yra labai nepatikimi. Štai kaip.— Hevera nežinojo, ką daryti. Jis atrodė visiškai nepavojingas. Ji nepastebėjo, kad Keitas turėtų kur nors pasislėpęs ginklą, nors, ką gali žinoti, jis galėjo būti paslėptas po džinsine striuke.— Jūs galite man paskambinti ir užsakyti kambarį, kai žinosite tikslią jų atvažiavimo dieną. Tokiu metų laiku paprastai būna laisvų numerių.

— Gerai, panele.— Keitas akivaizdžiai nenorėjo išeiti.— Jis pradėjo žiūrinėti bukletus ir valstijų žemėlapius, gulėjusius ant stalelio.— Klausykite, ar aš negalėčiau apžiūrėti kambario? Na, kad žinočiau, koks jis yra. Aš noriu paties geriausio kambario,— greitakalbe pridūrė Keitas.— Jie mėgsta, kad viskas būtų aukščiausios klasės.

Hevera ėmė juoktis.

— Jūs norite pažiūrėti, ar pakankamai geri numeriai jūsų giminaičiams?

— Aš nenorėjau jūsų įžeisti, panele Vinston.— Keitas skėstelėjo rankomis ir atrodė toks ramus, kad Hevera susigėdo dėl savo ankstesnės baimės.— Tai užgaidūs žmonės. Iš tų, kurie yra apie save geros nuomonės. Jiems sunku įtikti. Aš jiems pažadėjau apžiūrėti viešbutį pirma, negu jie čia atvažiuos.

Hevera ištraukė stalčių, kur tvarkingai buvo sudėti kambarių raktai.

— Visų geriausias mūsų numeris — tai apartamentai jaunavedžiams.

— Jūs pasakėte, apartamentai jaunevedžiams? Tokių apartamentų man kaip tik ir reikia.

Hevera paliko ant stalo raštelį „Grįšiu po dešimties minučių" ir, slėpdama šypseną, nuvedė jį į vidų per plačias stiklines duris. Buvo visiškai aišku, kad jis laukia atvažiuojančių giminaičių taip, kaip ji — skridimo į Mėnulį. Čia bus jo pasimatymas su drauguže. Labai jaudinančiai atrodo, kaip jis viską rūpestingai planuoja.

— Jaunavedžių numeris yra šalia plaukimo baseino.— Hevera atkreipė į tai Keito dėmesį, kai jie ėjo apsodintu gėlėmis ir krūmais vidiniu kiemu.

— Truputį šaltoka maudytis.

— Vanduo šildomas ištisus metus.

— Nejaugi? — Keitas abejodamas pažvelgė į vandenį.

— Tikra tiesa. Baseinas — mano tėvo pasididžiavimas. Mama jį įkalbėjo įrengti plaukimo baseiną, kai plėtė motelį ir pastatė naują priestatą. Apartamentai jaunavedžiams taip pat yra mamos idėja. Žinoma, mes negalime lenktyniauti su Dalaso arba Hiūstono viešbučiais, bet vis tiek mūsų apartamentai yra labai gražūs. Štai mes ir atėjome.

Hevera atidarė duris ir sustojo, praleisdama svečią į priekį. Keitas akimirkai sustojo ant slenksčio.

— Jeigu jūs nenorite įeiti į vidų kartu su manimi, panele Vinston, tai aš galiu pats vienas viską apžiūrėti.

Keito žvilgsnis buvo toks nuoširdus ir be jokių gudrybių, kad Hevera nebijotų su juo eiti, kur tik jis panorėtų, netgi tada, jeigu jai ant kaklo kabotų brangiausias Darsės vėrinys.

— Paskui jus, pone Keitai.

Šviesiai žalių ir rausvų spalvų „apartamentus" sudarė svetainė ir miegamasis su plačiausia dvigule lova; baldai, apmušalai ir drapiruotės buvo geresni negu kituose kambariuose. Vonioje buvo hidromasažinis įtaisas. Visa kita, kaip įprastiniuose viešbučių numeriuose. Hevera nenorėtų praleisti vestuvinės nakties tokioje vietoje, bet provincialams, gyvenusiems Iden Pase, tokia vieta tikriausiai buvo svajonių viršūnė.

Bovis Keitas pritariamai linksėjo, kai Hevera jam demonstravo visus numerio privalumus, bet tylėjo.

— O kur galima patekti per tas duris? — paklausė jis, rodydamas į duris tolimojoje miegamojo sienoje.

— Jos atsidaro į automobilių stovėjimo aikštelę. Jeigu kas nors panori išsinuomoti tik miegamąjį, mes paprasčiausiai uždarome duris į svetainę.

— Aha. Vadinasi, į miegamąjį galima įeiti iš automobilių stovėjimo aikštelės ir nevaikščioti per vestibiulį ir aplink plaukimo baseiną.

— Kaip tik taip,— patvirtino Hevera, vėl slėpdama šypseną. Ponas Keitas, be jokios abejonės, turėjo slaptą romaną.— Miegamajame, be televizoriaus, dar yra ir videomagnetofonas. Tad galite pasiimti kasečių ir žiūrėti filmus.

— Manau, mes nieko nežiūrėsime...

Bovis nutilo, supratęs, kad išsidavė. Jis taip sutriko, kad net ausys užkaito, ir garsiai nurijo seilę. Hevera jam nusišypsojo, duodama suprasti, kad neišduos jo paslapties.

— Motelio personalas, kaip gydytojai ir advokatai, moka saugoti svetimą paslaptį.

— Taip, panele. Ko gero, dabar aš viską mačiau. Esu labai jums dėkingas. Ar aš galiu išeiti per tas duris? — Jis priėjo prie durų, atsidarančių tiesiai į automobilių stovėjimo aikštelę.

— Aš jas uždarysiu, kai išeisite. Ar norite užsisakyti numerį?

— Ačiū, ne šiandien. Aš jums paskambinsiu, kai žinosiu tikslią dieną. Gerai?

— Žinoma.

Vis dar labai pasimetęs, Keitas užsidėjo skrybėlę ir grįžo į vestibiulį. Per jos nebuvimo laiką čia niekas nepasirodė; istorijos vadovėlis, kaip ir pirma, jai žadino žiovulį. Per Tanerį ji negalėjo susikaupti. Taneris sakė, kad vakare mokysis namuose, bet kaip būtų galima patikrinti?

Hevera neištvėrė ir surinko jo numerį, paprašė Olio Hoskinso pakviesti sūnų prie telefono ir lengviau atsidusо, kai Olis patvirtino, jog Taneris yra namuose.

— Sveikas, čia aš. Ką veiki?

— Mokausi istoriją.

— Aš taip pat. Na ir nuobodybė.— Hevera sukiojo rankose laidą.— Atleisk, kad aš tave taip užpuoliau po pamokų.

— Neverta prisiminti.

Iš jo tono Hevera suprato, kad jos reikalai blogi.

— Visi kalba, kad...

— O tu mažiau klausyk, kas ką kalba.

Labai jau išsisukinėjamas atsakymas. Kodėl jis neneigia apkalbų arba savo susidomėjimo Memze Parker? „Aš jį paleidau iš savo rankų"— pagalvojo Hevera, apimta nevilties. Ji žinojo, kad to nepakels.

— Taneri, ar tu neparveši manęs į namus, kai aš baigsiu darbą dešimtą? Na, prašom. Aš labai noriu tave pamatyti.

— Argi tu be automobilio?

Nuo kurio laiko jis išsisukinėja ir nenori su ja susitikti?

— Aš galiu pasakyti namiškiams, kad jis neužsivedė ir paprašiau mane parvežti.

— Gerai, atvažiuosiu.

— Štai ir gerai.— Hevera pažiūrėjo į laikrodį.— Laukiu tavęs dešimtą valandą. Jeigu nori, gali atvažiuoti anksčiau, mes kartu palauksime naktinio durininko.

— Aš atvažiuosiu dešimtą.

Nepatenkinta Hevera padėjo ragelį. Likusį pusvalandį ji praleido besigražindama. Atvaizdas veidrodyje pakėlė jos nuotaiką. Na ir kas, kad Memzės ne krūtys, o arbūzai, už tai jos, Heveros, gražiausi mokykloje plaukai, pati gražiausia šypsena ir akys. O rengiasi ji tikrų tikriausiai gražiausiai už visas. Ir krūtys jos visiškai neblogos. Būtų jos truputį didesnės, po kelerių metų jos tikrai nukartų, kaip tai būtinai atsitiks Memzei Parker.

Svarbiausia, kad ji galėtų valdyti Tanerį. O kol kas tos valdžios iš jos niekas neatėmė. Reikia tik sustiprinti savo pozicijas.

Naktinis durininkas, spuoguotas jaunuolis, beprotiškai įsimylėjęs Heverą, atvažiavo keliomis minutėmis anksčiau. Kai Tanerio automobilis sustojo po pagrindinio įėji-

mo stogeliu, Hevera dar truputį pagaišavo su savo pamainininku, kad Taneris nepagalvotų, jog ji skuba. Hevera privertė jį laukti ištisas penkias minutes ir tik tada išėjo iš motelio.

— Viešpatie, na ir bukas tas tipas! — sušuko ji apsimestinai, atsisėsdama greta Tanerio.— Atrodo ir ne kvailys, bet su juo nesusitarsi. Sveikas.— Hevera pabučiavo Tanerį į skruostą.

— Sveika,— nenoriai atsiliepė jis.

Hevera apsimetė, kad barnio niekada nebuvo ir Memzė Parker apskritai neegzistuoja pasaulyje. Ji neatsikvėpdama plepėjo apie mokyklą, mokytojus ir kitokius nesvarbius dalykus.

— Man reikia naujos suknelės rungtynėms, kurios įvyks buvusių mokinių susitikimo garbei. Tikriausiai mes su mama šeštadienį važiuosime į Tailerį pavaikščioti po parduotuves. Jeigu nerasime nieko tinkamo, dar po šeštadienio važiuosime į Dalasą. Tau gerai, nereikia galvoti apie kostiumą karalienės karūnavimo progai. Tau pakanka futbolininko uniformos.

Tai buvo subtili užuomina, kad ją gali išrinkti rungtynių karaliene ir kad jam labai pasisekė, jog jį paskyrė jos oficialu kavalieriumi per įvyksiančią ceremoniją.

— Po žaidimo tavo uniforma visada būna purvina, o plaukai po šalmu šlapi nuo prakaito. Taip atrodydamas, tu esi labai seksualus. Aš netgi negaliu ramiai apie tave galvoti.

Tarsi atsitiktinai Hevera jam padėjo ranką ant kelnių prarėžo. Rezultato nereikėjo ilgai laukti. *„Kokia aš buvau vėpla,*— pagalvojo Hevera.— *Kokia idiotė".* Seksas — štai kur jėga. Tik pažiūrėkite, kiek daug naudos iš sekso turi jos tikra motina; vos tik Darsė ką nors sušnabžda Fergusui į ausį ir vylingai į jį žvilgteli, ir jau gali reikalauti visko, ko tik širdis geidžia.

Kai Hevera paaugo ir ėmė suprasti, kur šuo pakastas, ji pajuto nepaprastą pasišlykštėjimą tuo žaidimu. Matyt, dabar atėjo laikas pakeisti nuomonę. Seksas jai atvėrė neribotas galimybes, kuriomis ji dar niekada nesinaudojo.

Ko laukti? Kodėl nepanaudoti savo valdžios? Tuojau pat. Jeigu yra reikalas. Kaip daro visos moterys. Jos

motina. Paleistuvė Memzė Parker. Jeigu ji nori išlaikyti Tanerį...

— Sustok čia,— staiga sukomandavo Hevera. Iki jos namų dar liko visas kvartalas.— Aš noriu su tavim pakalbėti.

Taneris nuvažiavo į šalikelę, išjungė variklį ir užgesino šviesas.

— Apie ką?

Kaip ji norėjo antausiu nubrakti nuo jo veido savimi patenkintą šypseną. Tačiau Hevera tik kerinčiai nusišypsojo ir pasitraukė arčiau prie jo.

— Aš nenoriu apie nieką kalbėti.— Hevera prisispaudė praviromis lūpomis prie jo lūpų ir surado jo liežuvį.

Taneris greitai įveikė pirminį sutrikimą. Po kelių labai stiprių, neatitraukiant lūpų, bučinių, lydymų gerai apgalvotų judesių, ji pasiekė visišką sėkmę. Masažuodama ji vedžiojo ranka aukštyn žemyn per kelnių prarėžą.

Taneris įkišo jai ranką po megztiniu ir suspaudė krūtį.

— Kas tau atsitiko? — paklausė jis, sunkiai kvėpuodamas ir atsegdamas jai liemenėlę.

„Paklausk Memzės Parker",— šmėkštelėjo jai atsakymas.

— Paprasčiausiai aš tave labai myliu. Juk tu žinai.— Kai Taneris jai švelniai gnybtelėjo į spenelį, Hevera padėjo ranką jam ant pakaušio ir prispaudė galvą sau prie krūtinės.— Taneri, tu tik paklausyk, ką aš sugalvojau.— Ji išklojo jam planą, neištraukdama rankos iš jo džinsų.— Tiesa puiku?

— Taip. O Viešpatie. Palauk. Aš turiu gumytę. Tu nori...

— Ne. Aš noriu viską matyti.

— Greičiau, Hevera, greičiau. Štai taip.

— Čia, Taneri.— Hevera nutvėrė jo ranką ir išskėtė šlaunis. Po kelių minučių įnirtingų abipusių glamonių, Taneris išlaipino Heverą prie jos namų. Jos veidas vis dar degė, švytėjo, jis buvo jai nepaprastai dėkingas ir vėl ja sužavėtas.

Hevera užbėgo aukštyn prieangio laipteliais; ji vėl atgavo visišką pasitikėjimą savimi. Memzei Parker dabar nebeliko nė menkiausios galimybės suvilioti Tanerį.

Ji buvo dėkinga buvusiam nusikaltėliui Boviui Keitui už tai, kad jis pasufleravo jai, kaip būtų galima išgelbėti jos romaną su Taneriu. Kai dėl Darsės, tai Hevera jau sugalvojo painią istoriją, paaiškinančią, kodėl Taneris ją parvežė į namus.

DVIDEŠIMT TREČIASIS SKYRIUS

Elis Korasonas del Diablo apdovanojo savo belaisvius kerinčia šypsena. Jo smalsus žvilgsnis nuslydo Kėjumi, bet tuojau pat vėl buvo nukreiptas į Larą. Kėjus abejojo, ar Lara suvokia, jog klūpo.

Nespėjo Kėjus apie tai pagalvoti, kai Lara tuojau pat atsistojo.

— Nejaugi tai esate jūs, Emilijau, aš negaliu...

— Aš daugiau nebesu Emilijus Sančesas Peronas,— atkirto jis ir dirbtinė šypsena dingo nuo jo veido.— Aš jau seniai nebesu tas naivus, kupinas idealų jaunuolis. Šiaip ar taip, bent nuo to laiko, kai laimėjo revoliucija ir jūs sugrįžote į Jungtines Amerikos Valstijas.— Emilijus tiesiog išlojo du paskutinius žodžius.— Šalį, kurios aš labai neapkenčiu.

Kėjui nepatiko jaunuolio žodžiai, bet jam padarė įspūdį jo kalbėjimo būdas. Jis laisvai, be menkiausio ispaniško akcento, kalbėjo angliškai, nors tarimas buvo šiek tiek senamadiškas.

Skurdas ir nešvara aplinkui dar labiau pabrėžė jo tvarkingą ir pasitempusią išvaizdą. Gražiai nusiskutęs ir švariai apsirengęs, jis atrodė kaip stebuklas tokioje vietoje kaip džiunglės. Jo juodi plaukai buvo surišti ant kaklo į trumpą kuškį ir sušukuoti plaukas į plauką, todėl galva atrodė glotni ir blizganti kaip kėglių rutulys. Šukuosena pabrėžė griežtus jo lieso veido bruožus ir siaurą žiaurios, piktos burnos rėžį. Jis nešiojo akinius plonais auksiniais rėmeliais.

Važinėdamas po įvairias šalis, Kėjus ne kartą buvo sutikęs pavojingų subjektų. Tačiau negalėjo prisiminti

nė vieno, kuris būtų padarę tokį siaubingą įspūdį kaip Emilijus Sančesas. Jis nebuvo fizinės jėgos pavyzdys, bet šaltas, mirtinas akių blizgesys bylojo apie žiaurumą, kurio niekas negalėjo sušvelninti. Tai buvo nuodingos gyvatės akys.

— Jeigu jūs taip stipriai neapkenčiate Jungtinių Amerikos Valstijų, tai kodėl dirbote pas mano vyrą pasiuntinybėje? — paklausė Lara.

— Darbas pasiuntinybėje man suteikė galimybę gauti informacijos, naudingos kitiems žmonėms.

— Kitaip tariant, jūs šnipinėjote.

Jis vėl iškišo dantis šypsodamasis.

— Aš visada maniau, kad jūs esate protingesnė už savo vyrą.

— Jums pasiuntinybė buvo informacijos šaltinis. Ar ilgai jūs naudojotės tuo šaltiniu?

— Nuo pirmos dienos, kai pradėjau dirbti.

— Niekšas.

Šnabždesys nuvilnijo per minią; dauguma suprato angliškai. Elio Korasono šypsena tuojau pat dingo — ji ištirpo kaip ledo gabalas kaitrioje saulėje.

— Jūs jau vieną kartą sunkiai išvengėte mirties, ponia Porter. Jūs pasielgėte neprotingai vėl sugrįždama į Montesangrę.

— Aš atvažiavau ieškoti dukters kapo. Aš norėjau parvežti jos palaikus į Jungtines Amerikos Valstijas.

— Jūs atvažiavote veltui.

— Dabar aš suprantu. Aš smerkiu tuos, kurie palaidojo mano dukterį bendroje duobėje.— Jos akyse sublizgo ašaros, bet Lara nenuleido galvos.— Tegu jus visus nubaudžia Viešpats.

— Vargu ar jus, ponia Porter, čia išgirs Aukščiausiasis. Jau ištisus dešimtmečius jis neklauso Montesangrės liaudies. Mes daugiau nebetikime, kad jis egzistuoja.

— Tikriausiai todėl jūs taip lengvai nužudėte tėvą Džeraldą?

— Tą dvasininką girtuoklį? — paniekinamai pasakė Emilijus. Rikardas patapšnojo jam per petį, tarsi jis būtų pasakęs ką nors juokinga.— Jis jau senų seniausiai nie-

kam netinka. Nereikalinga burna šalyje, kurioje tauta badauja.

— O kaip dėl daktaro Soto? Jis ištikimai tarnavo jūsų režimui.

— Taip pat Eskavezui.

— Jūs nedovanotinai nesiskaitote su žmonėmis. Daktaras Sotas gydė žmones. Kai reikėdavo gelbėti žmogaus gyvybę, jis negalvojo apie politines aistras.

— Čia ir buvo jo klaida,— atkirto Elis Korasonas.— Montesangrėje negalima tarnauti visiems iš karto. Beje,— jis nukreipė žvilgsnį į Kėjų,— aš norėčiau žinoti apie jūsų idėjas, pone Taketai, arba apie jų nebuvimą. Tik mano smalsumas ir išgelbėjo jums gyvybę.

— Aš neturiu paslapčių.

Kareiviai, saugoję Kėjų, leido jam atsistoti. Jam labai skaudėjo šonus. Kapinėse Kėjui kelis kartus įspyrė į šoną; tikriausiai lūžo šonkauliai. Dar nepakeliamiau skaudėjo galvą, atrodė, jog ji pliš, nors žaizda ant smilkinio užsitraukė. Prakaituotą kūną niežėjo; oda pasidarė šerpetota nuo druskos. Be to, jis norėjo valgyti.

Emilijus pasakė:

— Jūs padedate pasileidusiai moteriai, pražudžiusiai jūsų brolį. Mane tai stebina. Kas jus privertė rizikuoti gyvybe dėl jos?

— Ne dėl jos. O dėl jos dukters. Aš manau, kad mano brolis buvo jos tėvas.

— Štai kaip? — Elis Korasonas ištitraukė baltą nosinę iš užpakalinės kelnių kišenės ir nusišluostė kaktą. Netgi despotai kentėjo nuo tropinio karščio.

Kėjus patenkintas pastebėjo, kad ir Elis Korasonas kenčia nuo fizinių nepatogumų. Tai truputį sušvelnino jo kančias ir skausmą.

— Dabar, kai žinau, kaip buvo pasielgta su Ešlės kūnu: aš pritariu ponios Porter nuomonei apie jūsų šalį.

— Ir kokia ta nuomonė? — Emilijus Sančesas tvarkingai įsidėjo nosinę atgal į kelnių kišenę.

— Montesangrė — skylė užpakalyje, o Elis Korasonas del Diablo — jos šluostiklis.

Akimirksniu Rikardas išsitraukė iš dėklo, kabojusio ant šlaunies, pistoletą ir jį nukreipė į Kėjų. Lėtu rankos

mostu Emilijus jį sustabdė. Rikardas nuleido pistoletą, bet įniršęs žiūrėjo į Kėjų.

— Jūs esate arba kvailys, arba drąsuolis,— susimąstęs pasakė Emilijus.— Aš manyčiau, kad esate drąsuolis. Tik drąsuolis gali ryžtis atskristi slaptai į mūsų šalį lėktuvu.— Emilijus nusišypsojo savo šalta gyvatišką šypsena.— Ir nors jūs puikiai nutupdėte lėktuvą ir suvaidinote kartu su dvasininku nieko vertą sceną, kai mano žmonės jus sustabdė pakeliui, mes jau tada žinojome, kur jūs nusileidote. Aš pats jo nemačiau, bet Rikardas sako, kad tai puikus lėktuvas. Jis yra gerai įrengtas. Lėktuvo mums prireiks tolesnei kovai. Mes jums esame labai dėkingi už tokią dovaną.

Kėjus pažvelgė į Larą. Jų akys susitiko ir jis bejėgiškai gūžtelėjo pečiais. Buvo akivaizdu, kad jis yra bejėgis ką nors padaryti. Jeigu jis turėtų „magnumą", vis tiek nespėtų juo pasinaudoti. Paskui ateis Laros eilė ir jos mirtis bus kur kas sunkesnė, kankinama.

— Atriškite jiems rankas.

Trūkčiojantis Elio Korasono įsakymas buvo visiškai netikėtas. Rikardas buvo bepradedąs prieštarauti, bet Emilijus jį nutraukė.

— Mes esame ne laukiniai. Duokite jiems vandens ir ko nors užkąsti.

Rikardas perdavė įsakymą toliau ir kareiviai, šiurkščiai nusviedę Larą ir Kėjų ant žemės, vikriai ir greitai perpjovė virves. Kėjui nuo virvių ant rankų atsirado raudonos juostos. Jis pastebėjo, kad Laros reikalai buvo prastesni — riešai kraujavo.

Jiems davė po dubenėlį ryžių ir pupų sriubos. Skystyje plaukiojo kažkas panašaus į mėsos gabaliukus. Kėjus nusprendė, kad neverta būti labai išrankiam. Jaunuolis, lankstus ir tvirtas kaip liana, su tokiomis pat šaltomis ir žiauriomis akimis kaip Elio Korasono, padavė jam molinį ąsotį vandens. Kėjus ėmė godžiai gerti.

Jis atitraukė ąsotį nuo lūpų, išgirdęs, kad greta kažkas vyksta. Lara išpylė ant žemės sriubą ir vandenį, o žmonės aplinkui šaipėsi iš jos.

— Neprotingas ir vaikiškas poelgis, ponia Porter,— pastebėjo Elis Korasonas. Kažkas atnešė jam kėdę. Jis

sėdėjo prieangyje po baldakimu ir dvi merginos iš abiejų pusių jį vėdino šiaudinėmis vėduoklėmis.— Jūs mane stebinate. Kiek aš prisimenu, jūs esatė labai santūri moteris.

— Aš nepriimsiu iš jūsų jokios malonės po to, ką jūs padarėte tėvui Džeraldui ir daktarui Sotui.

— Kaip norite.

Lara pažvelgė į Kėjų ir aiškiai liko juo nepatenkinta. Jis vėl gūžtelėjo pečiais, nors žinojo, kad tas nerūpestingas judesys ją dar labiau supykdys; Lara negalėjo jam dovanoti, kad jis valgė maistą ir gėrė vandenį iš priešų rankų. Tačiau, jeigu būtų buvusi nors mažiausia viltis pabėgti, jiems reikėtų pataupsoti savo jėgas. Kėjus nesivadovavo tokiais kilniais principais kaip Lara, bet jis buvo kur kas praktiškesnis už ją. Vos prieš kelias minutes jis pagailėjo Laros, pamatęs ant jos rankos žaizdas nuo virvių. Dabar Kėjus, tikrąja šio žodžio prasme, buvo pasiruošęs ją pasmaugti už tai, kad ji atsisakė vandens ir maisto, kurių jai taip reikėjo.

Emilijui davus ženklą, keli kareiviai dingo už lūšnos. Kėjus baigė valgyti sriubą ir gerti vandenį. Kareiviai grįžo, vesdamiesi priešais save purviną vyrą ir moterį su surištomis už nugaros rankomis. Nuo stipraus prakaito ir išmatų kvapo Kėjų ėmė pykinti. Vyrą aiškiai mušė per galvą. Plaukai buvo sulipę nuo sudžiūvusio kraujo. Veidas, supjaustytas, apdraskytas ir visas vienos mėlynės, buvo toks ištinęs, kad tą vyrą vargu ar būtų atpažinę jo giminaičiai.

Moteris, matyt, buvo dar labiau nukentėjusi už vyrą. Ją pastūmė į priekį ir keli kareiviai ėmė švilpti ir ispaniškai keiktis keiksmažodžiais, kuriuos Kėjus žinojo iš vaikystės Techase. Nesunku suprasti, kaip su ja buvo elgiamasi. Kančios ją padarė viskam abejingą. Jos žvilgsnis nieko nereiškė. Moteris į nieką nereagavo.

Emilijus pakilo nuo kėdės, priėjo prie prieangio krašto ir per nelaimingosios poros galvas kreipėsi į Larą ir Kėjų.

— Tas vyras ir moteris mylėjosi, stovėdami sargyboje. Dėl jų aplaidumo Eskavezo kariuomenė užpuolė vieną mūsų stovyklų. Visi puolusieji per susirėmimą buvo

sunaikinti, bet prieš tai jiems pavyko nukauti du mūsų geriausius kareivius.

— Por favor,— murmėjo vyras pajuodusiomis sužalotomis lūpomis.— El Corazón, lo siento mucho. Lo siento. Prašau tavęs, Eli Korasonai, pasigailėk mūsų. Pasigailėk.— Vyras kelis kartus pakartojo maldavimą dovanoti, paaiškindamas, kad mergina yra jo sužadėtinė ir jie myli vienas kitą nuo vaikystės. Jis prisipažįsta, kad jie blogai pasielgė pastatydami į pavojų savo draugų gyvybes.

— Ji yra kekšė,— abejingai jį nutraukė Emilijus.— Praėjusią naktį ji aptarnavo penkiasdešimt kareivių.

Vyras pravirko, bet nesiginčijo. Jis prašė jų pasigailėti ir prisiekinėjo tėvo ir motinos atmintimi, jog niekada daugiau nebus aplaidus, vykdydamas savo pareigas. Jis puolė ant kelių ir nušliaužė prie Emilijaus. Prišliaužęs visiškai arti prie išblizgintų Emilijaus batų, jis prašė savo vado pasigailėjimo sau ir savo mylimajai.

— Vadinasi, tu pripažįsti, kad tavo draugai paaukojo savo gyvybes per jūsų gašlumą? Tu esi silpnavalis žmogus. Egoistiškas paleistuvis, savo žemų aistrų vergas. O ji, kalė, kuri rujoja, ir pasiruošusi atsigulti su bet kuo.— Taip, taip.— Nusikaltėlis dažnai, labai dažnai linksėjo galvą.

— Laisvė Montesangrei — štai vienintelis tikslas, kuriam galima tarnauti taip stropiai ir karštai. Visi mes turime būti pasiruošę aukotis.

— Taip, Eli Korasonai, taip.

— Aš galėčiau įsakyti tave iškastruoti.

Siaubingas grasinimas, pasakytas beveik pašnibždomis, sukėlė vyrui priesaikų ir pažadų srautą; jis kalbėjo taip greitai, kad Kėjus sunkiai suprato ispaniškus žodžius.

— Nusiramink, tu nebūsi iškastruotas.— Vyras pravirko iš dėkingumo, kimiu balsu šlovindamas Elio Korasono kilnumą.— Tačiau toks lengvabūdiškumas negali būti nenubaustas.

Emilijus ištiesė ranką, tarsi chirurgas prašydamas skalpelio. Rikardas įdėjo jam į ranką pistoletą. Elis Korasonas palinko į priekį, prispaudė vamzdį prie kaktos prie jo kojų besivoliojančiam vyrui ir paspaudė gaiduką.

Nuo šūvio garso moteris nevalingai sudrebėjo, bet liko rami ir abejinga, nors jaunikio kraujas ir smegenys aptaškė jos suknelę. Mostelėjus Eliui Korasonui, Rikardas nulipo nuo prieangio ir atsistojo užpakalyje moters. Jis pakėlė už ilgų plaukų jos galvą ir vikriai, dideliu peiliu perpjovė jai gerklę. Atgniaužęs kumštį, jis paleido plaukus ir moteris nuvirto ant žemės šalia negyvo jaunikio.

Kėjus pažvelgė į Larą. Ji buvo tarsi suakmenėjusi. Jis žavėjosi jos ištverme. Spektaklis buvo surengtas jiems, bet Kėjus kaip ir Lara nesuteikė Eliui Korasonui malonumo pamatyti pasišlykštėjimą ir siaubą.

„Aš galiu būti sekantis,— pagalvojo Kėjus,— *bet aš nepulsiu ant kelių maldauti to niekšo dovanoti man gyvybę".*

Stovykla apmirė laukdama. Bet koks darbas ir judėjimas nutrūko. Kėjus suprato, jog tylą sukėlė ne ką tik įvykęs spektaklis, o veikiau laukimas, kaip bus išspręstas jo ir Laros likimas. Priešų ir išdavikų nubaudimas, kurio liudytojais jie ką tik buvo, matyt, buvo įprastas reginys disciplinai palaikyti ir nepakusniems pagąsdinti. Stovyklos gyventojams, netgi vaikams, aiškiai nusibodo tokie reginiai. Tačiau dviejų amerikiečių nubaudimas — neregėta pramoga ir visi spėliojo, kaip bus su jais pasielgta.

Tačiau Lara pirmoji perėjo į puolimą.

— Aš maniau, kad esate daug žadantis jaunuolis, Emilijau Sančesai Peronai.— Jos balsas skambėjo tyliai ir pavargusiai, bet visi girdėjo jos kiekvieną žodį.— Jūs galėtumėte tapti asmenybe, tikru lyderiu, kuris išvaduotų Montesangrę iš skurdo jungo bei viduramžių ir atvestų šalį į dvidešimt pirmąjį amžių. Tačiau jūs kaip tik elgiatės neprotingai ir vaikiškai. Kaip išlepinta, silpnadvasiška, tik save mylinti būtybė. Jūs kalbate apie išsivadavimą iš jungo,— tęsė Lara ir paniekinamai apsidairė.— Niekur Montesangrėje aš nemačiau tokios priespaudos, kaip čia, jūsų stovykloje. Jūs esate ne vadas, o žmogžudys. Ateis diena, kai jūsų bendražygiams nusibos jūsų valdžia ir tada nesitikėkite pasigailėjimo. Jūsų nėra ko bijoti, jūsų reikia gailėtis.

Tie, kurie suprato angliškai, užgniaužė kvapą, priblokšti jos beprotiškumo. Tiems, kurie nieko nesuprato,

užteko pažvelgti į Elio Korasono veidą. Jis pasidarė tamsiai raudonas. Akyse pasirodė blogą lemiantis spindesys.

— Aš nesu bailys,— pasakė jis išdidžiai.— Aš nužudžiau generolą Peresą, nes jis ėmė elgtis silpnavališkai.

— Tebūnie aš prakeiktas,— sušnabždėjo Kėjus.— Emilijus — tas uzurpatorius, apie kurį kalbėjo Džeraldas, tas pavaldinys, nužudęs savo vadą, kad pats imtų vadovauti sukilėliams.

— Jūs nenugirdote, ponia Porter,— tęsė Emilijus.— Aš matau, jūs esate nustebusi. Aš noriu, kad jūs patikėtumėte, jog esu kupinas pasiryžimo tapti vieninteliu ir neginčijamu savo šalies vadu. Dėl to aš pasiruošęs viskam, nors tenka daryti kai kuriuos nemalonius dalykus.— Emilijus pažvelgė į kraujo balą, jau beišdžiūvančią saulėje.

— Pavyzdžiui, nušauti visiškai iš arti savo kareivį?

— Taip.— Emilijus nusišypsojo pasitikinčia patenkinta šypsena, sukėlusia ne mažesnį siaubą kaip žiaurus nužudymas.— Kaip tik taip. Arba, pavyzdžiui, organizuoti pasiuntinio Porterio automobilio užpuolimą.

Lara sudrebėjo. Ji išbalo. Net jos lūpos pasidarė baltos.

— Tai padarėte jūs?

— Aš koordinavau operaciją generolo Pereso įsakymu, nes gerai žinojau pasiuntinio tvarkaraštį. Jūs neturėjote dalyvauti gimtadienio šventėje. Dėl to jūs susikivirčijote su pasiutiniu Porteriu. Jis atkakliai reikalavo, kad jūs jį lydėtumėte. Jūs turėjote patikėti nuojauta ir atsisakyti. Jis buvo užpuolimo objektas, o ne jūs. Jeigu jūs būtumėte likusi pasiuntinybėje, aš, galimas dalykas, būčiau galėjęs jus iš ten išvežti prieš užpuolant maištininkams. Tačiau mano rankos buvo surištos. Buvo per vėlu atšaukti pasalą.

— Ešlė.— Lara ištarė vardą vienomis lūpomis.— Ešlė.— Pagaliau ji suprato jo žodžių prasmę, jos balsas suskambėjo garsiau, ji suriko: — Jūs nužudėte mano dukterį!

— Nieko panašaus,— paprieštaravo Emilijus.— Ji yra nelaiminga karo auka. Be kita ko, aš netgi buvau prisirišęs prie vaiko.

Jo abejingas pasakojimas apie prievartinę Ešlės mirtį sukėlė Larai pykčio priepuolį. Jeigu prieš akimirką Lara stovėjo nejudėdama, tai dabar padarė kelis staigius judesius. Jos būsenos pasikeitimas buvo toks staigus, jog kareiviai tam nebuvo pasiruošę. Šiaip ar taip, jie tikėjosi, kad Lara puls į priekį prie Emilijaus Sančeso. Jie nesitikėjo, kad ji mesis atgal.

Kai kareiviai atsipeikėjo, ji jau buvo pagriebusi iš krepšio su kamera „magnumą" ir nukreipusi į Sančesą. Mažiausiai dvidešimt šautuvų ir pistoletų tuojau pat nusitaikė į ją.

— *Ne!*

Kėjus pašoko ant kojų ir smūgiu ją išvertė iš kojų. Jis vos neprarado sąmonės nuo veriančio skausmo šone, bet iš visų jėgų įsikibo į Larą, gaudydamas ją už rankų ir stengdamasis išplėšti iš rankų revolverį. Nors ir labai liūdna, bet Sančesas — jų vienintelė viltis. Jeigu Lara jį nušautų, jie taip pat galėtų save laikyti mirusiais. O kol yra gyvi, jie dar turi vilties ištrūkti iš Montesangrės.

Kėjus negalėjo jos įveikti.

— Paleisk mane. Leisk man jį nušauti!

Keli kareiviai dalyvavo grumtynėse. Kėjų nutempė į šoną. Jis nesuprato, kodėl kareiviai nešaudė į jį ir Larą, kad išgelbėtų nuo pavojaus Elį Korasoną. Tik tada, kai jis pamatė, kaip Sančesas ramiai artinasi prie Laros, pagalvojo, kad jį tikriausiai saugo šarvuota liemenė.

Ir, matyt, stovykloje nė vienas nedrįso nė karto iššauti be Emilijaus leidimo.

— Paleiskite ją.

Kareiviai paleido Larą. Ji pašoko ant kojų ir vėl nukreipė „magnumą" į Emilijų Sančesą, laikydama stebėtinai tvirtai rankoje ginklą.

— To nedaryk, Lara! — suriko Kėjus. Jis nesėkmingai bandė išsiveržti iš kareivių rankų.— To nedaryk! Dėl Dievo meilės, nereikia.

— Ji manęs nenušaus, pone Taketai.— Nors jis kreipėsi į Kėjų, Sančeso akys buvo įsmeigtos į Larą.

Lara atlaužė gaiduką.

— Jūs nepakankamai mane vertinate, Emilijau. Dabar aš esu viskam pasiruošusi. Tai per jus tą rytą mirė mano

mergaitė. Aš jus nušausiu. Man vis tiek, ką paskui su manim padarys jūsų mėsininkai.

— Jūs nešausite į mane, ponia Porter, kitaip jūs pasidarysite panaši į mane, tapsite negailestingu žmogžudžiu, kaip mane vadinate. Jūs esate pašaukta gydytojauti, jūs davėte priesaiką saugoti gyvybę, o ne ją nutraukti. Jūs negalite manęs nušauti. Tai šlykštu jūsų prigimčiai.

„Ak tu, gudrus šunsnuki",— pagalvojo Kėjus. Emilijus Sančesas vaidino savo kareiviams tikrą spektaklį. Kaip tik taip sukuriamos legendos, ir tas menkysta žinojo, kaip tai daroma. Jis dėjo viltis, kad Lara nepaspaus gaiduko ir aiškiai buvo jo persvara. Emilijui užteko laiko pažinti Larą, kol jis dirbo pasiuntinybėje. Jis perprato jos charakterį, žinojo apie jos atsidavimą savo profesijai, žinojo, kad Lara negali nužudyti žmogaus.

— Niekšas.— Ašaros paliko pėdsakus ant jos purvino veido. Ranka su sunkiu revolveriu sudrebėjo.— Mano vaikas žuvo per jus.

— Tačiau jūs negalite manęs nušauti.

— Jie įmetė jos vargšą mažą kūnelį į bendrą kapą be karsto, be maldų. Aš jūsų neapkenčiu!

— Jeigu jūs manęs neapkenčiate, paspauskite gaiduką,— paerzino Emilijus.— Akis už akį. Tai bus kerštas už jos mirtį.

Kėjus daugiau nebegalėjo pakelti patyčių iš Laros. Jeigu ji paspaus gaiduką, už tai jie sumokės savo gyvybėmis, nors vis tiek vienaip ar kitaip yra pasmerkti. Jiems vertėtų pasiimti į aną pasaulį ir Senčesą.

— Jis tave šantažuoja, Lara! — suriko Kėjus.— Nuversk jam galvą. Šauk tiesiai į snukį!

Lara drebėjo visu kūnu. Ji niekada nepataikytų į taikinį. Sančesas priėjo arčiau.

— Nejudėkite iš vietos! — suriko Lara. Aš jus nušausiu.

— Jokiu būdu.

— Ne, nušausiu! — Jos balsas nutrūko.

— Jūs negalite taip pasielgti.

Pasitikinčiu judesiu Sančesas ištiesė ranką ir ją padėjo ant revolverio. Lara truputį pasipriešino, bet jis be jokio vargo atėmė iš jos „magnumą". Lara užsidengė vei-

dą rankomis ir ėmė raudoti. Sančesas ramiai šypsodamasis pridėjo revolverį prie jos nuleistos galvos.

Širdį veriantis šauksmas, išsiveržęs iš Kėjaus krūtinės, nė kiek nenusileido pragaro kankinių dejonėms.

Sančesas nusišypsojo.

— Jūsų jausmai jaudina, pone Taketai. Bijau, kad pernelyg didelė pagarba žmogiškajai gyvybei, kiekvienai žmogiškajai gyvybei galiausiai bus Amerikos žuvimo priežastis. Liūdna, bet jūs elgiatės kaip tipiškas amerikietis. Jūs norite išgelbėti gyvybę savo brolio meilužei.

— Jeigu jūs ją nušausite, jūs pats neilgai gyvensite.— Kėjus kalbėjo pro sukąstus dantis.

— Patekus į tokią padėtį, beprasmiška grasinti, pone Taketai.

— Jeigu aš tavęs nesutvarkysiu šiame gyvenime, žinok, mes susitiksime pragare.

Kėjus ėmė veržtis iš jį laikiusių kareivių rankų. Jis vienam įspyrė ir nuo smūgio sutrupėjo kelio girnelė. Kitam jis trenkė alkūne į pilvą. Kaip ir pirmasis, antrasis kareivis parkrito ant žemės. Pasijutęs laisvas, Kėjus puolė į priekį, bet, apimtas bejėgiškos nevilties ir siaubo, pamatė, kaip Sančesas paspaudė „magnumo" gaiduką.

Pasigirdo tuščias spragtelėjimas.

Kėjus norėjo sustoti, bet iš inercijos nulėkė toliau ir netikėtai pargriuvo į purvą.

Sančesas ėmė kvatoti.

— Aš pakankamai įžvalgus, pone Taketai. Iš revolverio tuojau pat išėmė šovinį, kai jį rado krepšyje. Jūsų bandymas jį paslėpti buvo visiškai nevykęs.

Emilijus įmetė revolverį atgal į krepšį ir nusisluostė balta kaip sniegas nosine rankas.

— Aš dėkoju jums ir poniai Porter už rytinę pramogą.

— Smirdantis mėšlas.— Kėjus sunkiai atsistojo ir nuėjo prie Laros. Niekas jo nestabdė, o tai savaime buvo pažeminimas. Matyt, jis atrodė taip apgailėtinai, kad nekėlė jokio pavojaus.

Jie blogai jį pažinojo. Ne kartą apimtas įsiūčio Kėjus paleisdavo į darbą kumščius: tada kliūdavo ir žmonėms,

ir daiktams. Tačiau jis negalėjo prisiminti nė vieno karto, kad būtų iš tikrųjų norėjęs užmušti žmogų.

Dabar toks laikas atėjo.

Jis galėjo, tikrąja šio žodžio prasme, sudraskyti Sančesą į gabaliukus plikomis rankomis. Kėjus buvo pasiruošęs jam įsisiurbti į gerklę, kad pajustų burnoje jo kraujo skonį. Tas primityvus, pirmykštis instinktas jį visiškai apėmė.

— Kodėl jūs mūsų nepribaigiate?

— Tai neįeina į mano planus, pone Taketai. Kodėl jūs taip pagalvojote?

— Ką, jūs mus ketinate čia laikyti iki begalybės. Kad mes jus rytais linksmintume?

Sančesas nusišypsojo.

— Labai viliojantis pasiūlymas, bet man nereikėtų būti tokiam egoistui. Jeigu norite žinoti, aš jus paleidžiu į laisvę. Jus nuveš į Sjudadą ir apgyvendins pačiame geriausiame viešbutyje. Rytoj vidurnienį jus įlaipins į keleivinį lėktuvą, skrendantį į Bogotą. Ten jūs patys nuspręsite, kur jums toliau vykti.

Kėjus nepatikliai pažvelgė į jį.

— O sąlyga?

— Kai jūs atvyksite į Jungtines Amerikos Valstijas,— o aš pasirūpinsiu tuo, kad spauda ir tam tikros tarnybos sužinotų apie jūsų neteisėtą lankymąsi Montesangrėje,— jūs perduosite mano laišką savo vyriausybei.

— Kokį laišką? — Lara nustojo verkti ir dabar klausė. Kėjus ją apkabino už pečių ir ji prisiglaudė prie jo krūtinės.

— Laiške parašyta, kad manęs niekas nesustabdys ir ši šalis turės man visiškai paklusti. Prezidentas Eskavezas neturi nei kariuomenės, nei asmeninių savybių, nei visuomeninės paramos, kad mane sutriuškintų. Jo valdžia — praeities dalykas. Per kelis mėnesius jo mažėjanti kariuomenė bus visiškai sunaikinta. Baigiantis metams, aš Sjudade sudarysiu savo vyriausybę.

— Kodėl jūs manote, kad Jungtinės Amerikos Valstijos susidomės jumis ir jūsų niekinga vyriausybe?

Sančesas iškišo smulkius aštrius dantis ir nutaisė kažką panašaus į šypseną.

— Mūsų žmonėms nepaprastai reikia maisto produktų, vaistų, įvairių kitų dalykų. Aš noriu atnaujinti diplomatinius santykius su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis.

— Nuoširdžiai jumis tikiu. O kokia bus nauda mums?

— Aš galiu kreiptis su tokiu pat prašymu į kelias Pietų Amerikos valstybes. Daugeliui iš jų reikia neutralios šalies, kuri būtų koridorius narkotikams pervežti. Montasangrė visada atsisakydavo to labai paprasto praturtėjimo būdo, bet laikai keičiasi, mes esame patekę į padėtį be išeities.

— Koks banalus paaiškinimas. Ko jūs nepriduriate, kad nepaprasti laikai reikalauja nepaprastų priemonių?

Sančesas vėl nusišypsojo savo atstumiančia šypsena.

— Mes turime išnagrinėti visus mums prieinamus variantus. Montesangrė gali būti patogus perkrovimo punktas tarp Pietų Amerikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų: prekiautojai narkotikais mums dosniai atsilygins už paslaugą.

Kėjus prisiminė nusileidimo taką, tarsi specialiai skirtą narkotikams pervežti. Jis neapgaudinėjo Laros jai kalbėdamas, jog niekada nevežiojo narkotikų, bet tai nereiškė, kad jam nebuvo siūloma juos vežti ir nenorima sugundyti dideliais pinigais. Rizika būti sugautam praktiškai buvo nulinė, o atlyginimas — didžiulis.

Tačiau tai daryti jam neleido mintis, kad jis pastūmės į prostitucijos kelią abiejų lyčių paauglius, savo įpročių vergus, ir duos uždirbti „kraujasiurbiams". Jis turėjo savo moralinių principų, nors apie tai mažai kas numanė.

— Kodėl jūs manote, kad kažkas mūsų klauso?

— Spauda daug rašys apie jūsų lankymąsi Montesangrėje. Netgi jeigu Amerikos vyriausybė bus nepatenkinta, kad jūs pažeidėte įstatymus, jūsų drąsa visi žavėsis. Jūsų kelionės tikslas taip pat sužadins užuojautą, juolab, kad kelionė baigėsi nesėkmingai. Todėl visi jumis domėsis. Deja, ponios Porter reputacija tam tikra prasme sugadinta ir todėl ji nekelia publikai pasitikėjimo. Tačiau jūs esate velionio senatoriaus Taketo brolis. Tikriausiai liko jo draugų, užimančių aukštą padėtį. Jie jumis pasitikės.

— Aš perduosiu jūsų laišką, jeigu turėsiu tokią galimybę,— nenoriai sutiko Kėjus.

— To dar mažai, pone Taketai. Jūs turite duoti man žodį.

Kėjus nenorėjo netgi netiesiogiai įsipainioti į Montesangrės reikalus. Jam nusispjauti, kas atsitiks tai prakeiktai šaliai, tegu ji nors prasmenga skradžiai, kad tik jie su Lara kuo greičiau iš čia išvyktų. O kol kas jis pasiruošęs Emilijui Sančesui pažadėti viską, ko tik jis nori.

— Duodu jums žodį.

Lara prašneko pirmą kartą per visą tą laiką. Ji truputį atsigavo, bet buvo aišku, kad laikosi vien tik nervais.

— Jūs degsite pragare, Emilijau.

— Jūs vis dar paistote nesąmones.

— Neabejokite, pragaras yra. Aš ten buvau tą dieną, kai pagrobė mano vyrą ir nušovė dukterį, ir dar kartą praėjusią naktį, kai pamačiau jos kapą.

— Visiškai įprastas dalykas karo metu.

— Jūs tai vadinate karu? — nusijuokė Lara.— Štai ji, jūsų nesąmonė. Tai ne karas, bet terorizmas. Ir jūs esate ne karys, o banditas. Jūs neturite garbės jausmo.

Garbė — šventas dalykas Montesangrėje. Kėjus išsigando, kad Lara per stipriai pasakė, įžeisdama Sančesą labiausiai žeminančiai prieš bendražygių minią. Jis sulaikė kvapą, laukdamas, kol Elis Korasonas pakeis savo sprendimą juos paleisti. Tačiau Emilijus mostelėjo ranka, kad juos įlaipintų į sunkvežimį.

Kėjus nelaukė, kol Elis Korasonas persigalvos. Jis įlipo į kėbulą, paskui pasilenkė ir ten įtempė Larą. Laimė, jiems šį kartą nesurišo rankų. Krepšį su kamera, jų kuprines ir Laros gydytojos krepšį įmetė į kėbulą paskui juos. Du kareiviai atsisėdo iš abiejų pusių prie užpakalinio šono.

Kėjus atsisėdo ant grindų ir prisiglaudė prie kabinos sienos. Jis patraukė Larą, kad ji atsisėstų šalia.

— O kur visi kiti? — paklausė Lara pašnibždomis.— Jis siunčia su mumis tik du sargybinius!

— Atrodo, taip.

Senas sunkvežimio variklis pagaliau pradėjo veikti.

Girgždėdamas persijungė bėgis ir mašina pajudėjo į priekį. Kai jie paskutinį kartą pamatė Emilijų Sančesą Peroną, arba rūstųjį Elį Korasoną del Diablo, pastarasis sėdėjo savo apgailėtinos lūšnos prieangyje ir apie kažką kalbėjosi su pavaldiniais, o merginos jį vėdavo šiaudinėmis vėduoklėmis.

— Jis visiškai ramus,— pasipiktino Lara.— Jam atrodo, kad mes esame jam visiškai nepavojingi.

Kėjus paėmė ją už smakro ir atsuko į save.

— O ar mes pavojingi?

Lara pagalvojo, po to lėtai papurtė galvą ir ašaros pabiro jos skruostais.

— Ne, nepavojingi. Netgi jeigu aš jį būčiau nušovusi, tai nesugrąžintų tėvo Džeraldo, daktaro Soto, Rendalo arba Ešlės.

Kėjus nubraukė ašarą nuo jos skruosto.

— Ne, nebesugrąžintų.

— Tada kam jį reikėtų šaudyti? Aš būčiau žudikė kaip ir jis. Tarp mūsų nebeliktų jokio skirtumo.

— Aš negaliu tau pasakyti, ką galvoju apie tai, kas įvyko. Aš tave labai užjaučiu, Lara.

Lara tylėdama linktelėjo. Kiekvieną akimirką jėgos ją vis labiau apleido. Akys užsimerkė, galva nusviro ant peties. Kvėpavimas pasidarė nelygus; Lara užmigo, pamiršusi savo vargus.

Vienas kareivis priėjo prie jų su raiščiais akims.

— Nereikia,— pasakė jam Kėjus.— Mes miegosime. Mūsų akys ir taip bus užmerktos.

Kareivis pasitarė su draugu. Pastarasis abejingai gūžtelėjo pečiais. Jie atsisėdo prie užpakalinio krašto ir užsirūkė.

Nors ir skaudėjo šoną, Kėjus apkabino Larą, kad toji neatsitrenktų galva į kabiną. Lara prisiglaudė prie jo, padėjusi jam ant peties galvą.

Vienas kareivių padarė nepadorią pastabą dėl jų pozos. Kareiviai ėmė juoktis, su užuominomis pamerkdami Kėjui.

Kėjus jiems taip pat mirktelėjo ir tuojau pat, įveiktas nuovargio, užmigo.

DVIDEŠIMT KETVIRTASIS SKYRIUS

Saulė leidosi, kai jie privažiavo prie viešbučio. Kažkada buvęs labai gražus pastatas, kaip ir viskas Sjudade, buvo apgriautas. Tais senais laikais Lara čia lankydavosi priėmimuose ir pietuose, kuriuos ruošdavo banketų salėse. Dabar aptarnaujančiųjų buvo mažai ir jie nedraugiškai sutikdavo svečius; viešbučio tarnautojai greičiau buvo panašūs į grubius kareivius, nenoriai vykdančius įsakymus, negu į svetingus šeimininkus.

Po ilgų valandų, praleistų šokinėjančio per duobes sunkvežimio kėbule, Lara pajuto palengėjimą, kad kelionė baigiasi ir ją mažai domino nemaloni viešbučio išorė. Juos iš karto, lydimus ginkluotų sargybinių, nuvedė į trečią aukštą.

Koridoriai buvo tušti. Tylu buvo ir už kambarių durų. Lara suprato, kad tas aukštas, skirtas „ypatingiems svečiams" ir kad jis yra kažkas panašaus į kalėjimą. Visi, kuriuos apgyvendindavo trečio aukšto kambariuose, būdavo namų arešte.

— Senjora Porter.— Durininkas padavė jos kambario raktus. Kitą raktą jis įteikė Kėjui.— Tikiuosi, jūs būsite patenkintas, gyvendamas mūsų viešbutyje.

Atsižvelgiant į aplinkybes, tai nukambėjo kaip pajuoka. Nepaisant to, durininkas jiems nusilenkė, po to kartu su dviem kareiviais pasuko prie lifto. Į liftą įlipo tik durininkas. Kareiviai atsistojo prie užsidariusių durų. Atsarginiai įėjimai koridoriaus gale taip pat buvo saugomi.

Lara atidarė savo numerio duris. Kėjus įėjo paskui ją. Kambarys atrodė švarus, bet varganas ir neišvaizdus. Per atdaras vonios kambario duris ji pamatė ryškiai rausvas plyteles ir plastikinę gėlėtą dušo užuolaidą. Padėjusi ant grindų krepšį ir kuprinę, ji sustingo vietoje, nepaprastai pavargusi, kad galėtų žengti dar nors vieną žingsnį.

Kėjus atsistojo jai už nugaros ir prisilietė prie jos peties. Lara atsisuko ir pirmą kartą nuo to laiko, kai jie išvyko iš Elio Korasono stovyklos, jį pamatė tokį, koks jis buvo. Jis buvo išvargęs ir sulysęs. Lara pasistiebė, norėdama paliesti žaizdą ant jo smilkinio, bet tuojau pat

nuleido ranką, suvokusi, kad toks judesys neturėjo nieko bendra su profesiniu gydytojos judesiu.

Kėjus tyliai ją pašaukė vardu. Jie stovėjo veidu vienas į kitą ir Kėjus paklausė:

— Kaip tu jautiesi?

— Gerai.— Lara užkimo, rėkdama ant Sančeso, bet viskas buvo veltui; jis neapgailestavo dėl Ešlės mirties, o atsakė į jos kaltinimus piktdžiugiška šypsena. Ašaros vėl užplūdo jos akis. Ji palinko prie Kėjaus ir, liūdnai palingavusi galvą, pasakė: —Ne, ne, man labai blogai. Ešlė mirusi, aš jos netekau visiems laikams.

Kėjus apkabino Larą ir, tarsi gindamas nuo kažko, ją priglaudė prie savęs.

— Š...š. Nereikia verkti. Tau nėra ko bijoti. Mes esame saugūs.

Netikėtai Lara panoro, kad jis tuojau pat tai įrodytų. Ji įsisiurbė nagais į jo krūtinę. Ji troško prisiglausti prie šiltos gyvos būtybės ir pati jį apkabinti, ir Kėjus taip pat norėjo tokiu pat būdu nuslopinti savo baimę.

Juos apėmė beprotiška, agresyvi ir neįveikiama aistra. Kėjus pasilenkė ir paėmė ją už smakro, prispaudė savo lūpas prie jos lūpų, atkakliai ir godžiai ieškodamas savo liežuviu jos liežuvio.

Lara apsivijo rankomis jo kaklą ir prisiglaudė visu kūnu. Kėjus ištraukė iš kelnių jos palaidinukę ir ėmė nekantriai segioti sagas. Jis atsitraukė ir atsegė ant nugaros liemenėlę, paskui pridengė rankomis jos krūtis. Jo stiprūs pirštai įsisiurbė į jos kūną.

Lara sušnabždėjo jo vardą, tarsi klausimą, prisipažinimą arba maldavimą.

Atsakydamas Kėjus palenkė galvą ir lūpomis apkabino jos spenelį. Jos galva nusviro atgal ir Lara nesipriešindama visiškai atsidavė jo reiklioms glamonėms. Jis kandžiojo jai krūtis, smarkiai sukąsdamas dantimis ir sukeldamas skausmą, tarsi parodydamas savo valdžią. Paskui Kėjus vėl prigludo prie jos lūpų, keisdamas padėtį, judindamas galvą ir ieškodamas geriausios padėties.

Pagaliau Kėjus pakėlė galvą ir pažvelgė į ją iš po ištinusių vokų žydromis akimis. Skruostai buvo apžėlę

daugiadieniais šeriais, antakiai — tvirtai suglausti viršnosėje, lūpos — suspaustos siaura griežta linija.

Lara jautė didžiulę ir stiprią aistrą, kurios niekada gyvenime nebuvo patyrusi. Ir vis dėlto ji užsimerkė ir papurtė galvą.

— Aš nenoriu būti viena Kėjaus Taketo moterų.

— Ne, nori. Dabar nori.

Kėjus nunešė ją į lovą ir paguldė ant pagalvių. Tikriausiai jis geriau susigaudė jos jausmuose, nes kai Kėjus atsigulė greta, ji nekantriai prisitraukė prie jo. Jo lūpos buvo sūrios ir šiurkščios nuo prakaito, bet ji negalėjo nuo jų atsitraukti.

Kėjus pastūmė į šoną jos palaidinukę bei atsegtą liemenėlę ir perbraukė ranka per jos krūtis, švelniai paglostydamas spenelius, kol jie pasidarė tokie stangrūs ir jautrūs, jog nuo pačio švelniausio jo prisilietimo ranka ji raičiojosi lovoje.

Jis atsegė jai kelnes, numovė kartu su kelnaitėmis ir Lara jam netrukdė, po to atsegė savo džinsus ir Lara jam padėjo juos nuleisti iki kelių.

Kėjus įėjo į ją.

Lara jį priėmė.

Larą nustebino jo penio stangrumas, Kėjų — jos visiškas atsidavimas. Jis pakėlė galvą ir pažvelgė į jos paraudusį veidą. Lara jautė, kaip dega jos skruostai, girdėjo savo patankėjusį kvėpavimą. Kėjus žiūrėjo jai į akis ir grimzdo vis giliau. Ji prikando lūpą, kad nesušuktų.

Pasitenkinimas pasirodė jo veide, kai pagaliau surado patogiausią padėtį. Dejuodamas jis prispaudė kaktą prie jos kaktos.

— Maniau, kad nesulauksiu...

Kėjus pradėjo judėti; Lara pakėlė šlaunis, priimdama kiekvieną staigų smūgį. Nuo jo judėjimo jai užėmė kvapą, bet kildavo ir atsakomoji pasitenkinimo banga.

Kėjus jos laukė. Kai ji baigdavosi, jis sukišdavo pirštus Larai į plaukus ir laikė apkabinęs rankomis jos galvą, bučiuodamas į lūpas taip aistringai ir taip švelniai, jog tai galėjo būti palyginama nebent tik su fiziniu susi-

liejimu. Kėjus negalėjo pakelti jos orgazmo stiprumo ir ilgumo, liovėsi susilaikyti ir įsikniaubė veidu į jos kaklą, sugriebdamas lūpomis jos odos raukšlelę.

Dar ilgai jie abu nejudėjo.

Atsikėlę jie patraukė į jo kambarį, nes Laros kambaryje ištepliojo patalynę nešvariais drabužiais ir batais. Nekreipdami dėmesio į smalsius kareivių žvilgsnius, jie perėjo koridoriumi į jo kambarį, tikslią Laros kambario kopiją, išskyrus nebent tai, jog vonios kambarys buvo išklotos žydromis plytelėmis, o ant dušo užuolaidos šėlo besišypsantys jūrų arkliukai.

Nusimetę drabužius, jie atsistojo po dušu, iš kurio purškė rudas drungnas vanduo. Norėdami nors šiek tiek nusiprausti, jie kiekvienas išmuilino po tris mažyčius į žalią celofaną įpakuoto muilo gabaliukus.

Vanduo pasidarė visiškai šaltas, bet jie stovėjo po dušu, apžiūrinėdami vienas kitą. Lara apžiūrėjo Kėjaus žaizdą ant smilkinio ir pareiškė, kad gali ją sukabinti.

Kėjus ėmė protestuoti:

— Nereikia. Apsieisiu.

Ji apžiūrėjo jo šonkaulius ir spėjo, kad tikriausiai yra įtrūkimų.

Kėjus pripažino, kad šonkaulius skauda, bet nesutiko, jog krūtinė būtų subintuota.

— Tada, pirmą kartą, tu apvyniojai mane kaip mumiją. Aš vos neuždusau apvyniotas tvarsčiais. Aš juos numečiau po dienos.

Šukuodama pirštais plaukus jam ant krūtinės, Lara vadino Kėjų užsispyrėliu, čiupinėjo jo sunkų penį.

Kėjus švelniai pabučiavo randą jai ant peties ir sakė, kad jis yra gražus, kai, sumišusi Lara, norėjo jį pridengti.

— Tai įbrėžimas, palyginti su manaisiais.

Lara perbraukė pirštais per didelį raudoną randą, kuris buvo ant jo kairiosios kojos nuo šlaunies iki kelio.

— Kas tai?

Kėjus jai papasakojo apie automobilio avariją, sužalojusią koją ir sužlugdžiusią visas viltis padaryti karjerą Nacionalinėje futbolo lygoje.

— Tu labai sielvartavai? Tai buvo tavo svajonė?

— Džodės svajonė. Mes ir iki to laiko su ja nesutarėme. Na, o paskui...— Kėjus krestelėjo galvą.— Nekalbėkime apie Džodę.

Kėjus lietė ją ir visur glamonėjo, tiek dovanodamas, tiek patirdamas malonumą. Lara neįsivaizdavo, kad jis gali būti toks aistringas ir kartu pasiruošęs vykdyti svetimus norus. Atrodė, kad ji sapnuoja, nes jos tikras vyras jai niekada nesukeldavo tokio stipraus erotinio malonumo. O juo labiau Klarkas.

Pagaliau jie išlindo iš po dušo ir ėmė raustis kuprinėse ieškodami švarių drabužių, kai kažkas pabeldė į duris.

— Ko jums reikia? — paklausė Kėjus.

— Tengo la comida para ustedes. Aš atnešiau jums užkąsti.

Kėjus atsargiai pravėrė duris. Kareivis laikė ant peties padėklą su valgais.

— Gracias. Ačiū.— Kėjus paėmė padėklą ir, pirma negu kareivis spėjo ištarti bent žodį, užtrenkė duris ir užkabino grandinėlę.

Jis pastatė padėklą ant stalo.

— Reikia tikėtis, jog čia yra skaniau negu Sančeso stovykloje.

— Gal maistas apnuodytas? — Lara, šukuodamasi šepečiu šlapius plaukus, priėjo prie stalo.

— Galbūt, bet abejoju. Kam reikia imtis tokio sudėtingo darbo, jeigu jis norėtų mus nužudyti? Jis tai galėtų padaryti publikos akyse.

Ant padėklo stovėjo lėkštės su vaisiais ir sūriu, kepta višta ir mineralinis vanduo. Kėjus paėmė iš dubens vištos koją ir be jokio apetito atsikando.

— Nesuprantu, kodėl jis mus paleido.

Lara ėmė lupti apelsiną.

— Iš tikrųjų stebėtina?

— Labai. Nežinau, ko aš tikėjausi, bet ne to.— Nepaleisdamas iš rankų vištos kojos, jis apžvelgė kambarį.— Čia ne liukso viešbutis, bet ir ne lūšna plūktomis grindimis.

Kėjus kurį laiką susikaupęs kramtė.

— Na štai viską gerai apgalvokime. Mums dovanojo

gyvybes mainiais už tai, kad nuvešiu į Jungtines Amerikos Valstijas jo laišką? Čia kažkas ne taip. Jau labai paprasta. Jeigu jis norėtų perduoti laišką mūsų vyriausybei, jis pasinaudotų kur kas įtakingesniu žmogumi negu aš. Pavyzdžiui, jis galėtų kreiptis į draugiškos valstybės vadovą.— Kėjus numetė į lėkštę kaulą ir atkimšo butelį.— Kodėl jis mus paliko gyvus, Lara?

Lara padėjo ant padėklo pusiau nuluptą apelsiną.

— Nežinau.— Lara priėjo prie lango, atitraukė užuolaidas ir pažvelgė į gatvę.

— Suvalgyk apelsiną. Tu jau taip seniai valgei.

Lara su pasibjaurėjimu pažvelgė į maistą ant stalo.

— Aš nenoriu būti nors už menkiausią dalyką dėkinga Emilijui Sančesui.

— Nekvailiok, kam tokia auka reikalinga. Tau reikia pavalgyti.

— Aš nesu alkana, Kėjau. Man tiesiog neduoda ramybės mano mintys.— Laros balse suskambo nepasitenkinimas, bet tai buvo nepasitenkinimas savimi.— Aš bandau viską išsiaiškinti.

— Ką?

— Nežinau. Įvairius dalykus. Viską. Tai, kas čia įvyko prieš trejus metus. Galvoju apie Rendalą. Apie Ešlę. Aš stengiuosi neprisiminti duobės, į kurią ją užkasė, nes kitaip išprotėsiu.— Lara sugniaužė rankoje užuolaidą.— Aš turiu prisiminti Ešlę tik gyvą. Kokia protinga ir linksma ji buvo, kiek daug džiaugsmo ji man suteikė per tą trumpą laiką, kol buvo su manimi.— Jos balsas pradėjo drebėti. Lara nutilo, kad nusiramintų.— Mano dukra niekada negrįš pas mane. Tačiau jeigu aš jos gyvenimą prisiminsiu labiau negu jos mirtį, tai ne taip jau svarbu, kur ilsisi Ešlės kūnas. Jos dvasia, kaip ir anksčiau, gyva. Žiūrint į visa tai tokiu požiūriu, mūsų kelionę čia galima laikyti sėkminga.

— Tu turėjai čia atvykti, norėdama apsiprasti su Ešlės mirtimi.

Lara linktelėjo.

— Tas mano gyvenimo laikotarpis pernelyg ilgai užtruko. Aš kaltinau visus, kad jie apie mane sprendžia iš laikraščių antraščių, bet labiausiai kalta esu aš pati.

Negalima iki begalybės savęs laikyti auka. Laikas pagalvoti apie savo ateitį.

— Iden Pase?

— Negalima sakyti, kad ten mano gyvenimas būtų labai sėkmingas,— pasakė Lara, atsisukdama į jį veidu.

— Tačiau ne dėl to, kad tu esi bloga gydytoja, o dėl mūsų, Taketų. Mes tau smarkiai sugadinome nervus.

Lara staigiai nusisuko, nenorėdama į jį žiūrėti.

— Sakyk, Kėjau, kodėl tai įvyko tarp mūsų?

— Tu turi omenyje nesantaiką? Ar ką nors kita?

— Kita.

Ji išgirdo, kaip Kėjus sulaikė kvapą. Paskui pagaliau pasakė:

— Tu esi gydytoja. Tu geriau gali žinoti.

Lara žinojo ir patvirtino galvos linktelėjimu.

— Žmonėms, patyrusiems mirtiną pavojų ir išlikusiems gyviems,— pradėjo ji lėtai,— labai dažnai iš karto po to reikia sekso.

Kėjus pakėlė antakį, išreikšdamas arba smalsumą, arba abejonę. Lara nebuvo tikra, ką Kėjus galvoja.

— Čia yra sava prasmė. Seksas — tai didžiausias jausmų atsipalaidavimas ir kartu prieinamas būdas patvirtinti, jog gyvybė yra amžina. Kai kurie mano pacientai apgailestaudami man prisipažindavo, kad iš karto grįžę po laidotuvių imdavo mylėtis. Ir labai aistringai. Žmogiškosios būtybės jaučia įgimtą mirties baimę. O seksas — nepaprastai greitas gyvybės nepalaužiamumo patvirtinimas. Savaime suprantama, jog po kankinamų išbandymų, kuriuos patyrėme per kelias pastarąsias dienas, mes pasistengėme seksu, šiurkščiu, agresyviu seksu atsikratyti susikaupusios baimės ir emocijų. Mes su tavim esame klasikinis tokio fenomeno pavyzdys.

Kėjus mandagiai klausė. Paskui priėjo prie Laros taip arti, jog Lara atlošė galvą, kad matytų jo veidą.

— Kokie niekai. Tai atsitiko dėl to, kad mes abu norėjome.— Kėjus taip stipriai ją pabučiavo, kad net suskaudo lūpas.— Ir velniop visi prasimanymai ir pasiteisinimai.

Eidami į lovą, jie nusivilko neseniai apsivilktus drabužius. Jis atsisėdo ant lovos ir pasistatė Larą tarp kelių,

pakėlė jos krūtis ir švelniu liežuvio judesiu palietė spenelius.

Laros akys nevalingai užsimerkė, o kvėpavimas pasidarė nelygus ir trumpas. Ji vyniojo ant pirštų jo plaukų sruogas, bet netrukdė jo galvai keliauti po savo kūną, nuo krūtų iki šlaunų. Šeriai draskė jai pilvą ir tai buvo nuostabus, nepatirtas jausmas. Lara pajuto, kaip maloniai apsunko ir sušilo jos šlaunys.

Kėjus padėjo rankas Larai ant sėdmenų ir ją prisitraukė prie savęs, prie savo veido. Nosimi ir burna jis glamonėjo jos pilvą. Jis bučiavo bambą, švelnią odą po ja. Nuo jo šilto kvėpavimo virpėjo plaukai ant gaktos. Kėjus ją paguldė į lovą ant nugaros, o savo galvą nuleido į įdubimą tarp šlaunų. Jis bučiavo nesivaržydamas ir nesiliaudamas. Jo lūpos švelniai glamonėjo, o vikrus liežuvis žadino nepatirtus jausmus. Kėjus tiksliai žinojo, tarsi jį veiktų jos pasąmonės signalai, kada reikėtų sustoti, paglostyti, kada stipriai prisispausti burna ir po to vėl glamonėti pačiu liežuvio galiuku.

Kai Lara pagaliau jį pamatė ant savęs, jau buvo persisotinusi, perpildyta, apsvaigusi nuo patenkinto geidulio džiaugsmo. Tačiau jos lūpos tuojau pat atsakė į jo ieškantį bučinį. Ir kai ji pajuto Kėjų savo gelmėje, tai buvo nauja pradžia, nauja aistra, o ne ankstesnės pabaiga.

Kėjus atsargiai perbraukė pirštu per randą ant jos peties.

— Skaudėjo?

— Labai. Gydytojai manė, kad man labai pasiseks, jeigu galėsiu ką nors daryti ta ranka.

— O tu, žinoma, nusprendei jiems įrodyti, kad jie klysta.

— Po to, kai žaizda užgijo, aš dar daug mėnesių turėjau lankyti fizioterapijos procedūras.

Kėjus svarstydamas žiūrėjo į Larą.

— Man atrodo, Lara, tau laikas liautis save kankinti, jog nenumirei kartu su Ešle ir Rendalu.

— Tu manai, jog aš pati sau sugalvojau tokią bausmę?

— Kažkuria prasme, taip.

Lara pasirėmė ant alkūnės ir pažvelgė jo nuogą perkarusį kūną. Be rando ant kojos, ant Kėjaus liemens buvo daug įvairių randų ir susižeidimų pėdsakų.

— O kaip dėl tavęs? Tu esi neprotingas. Tu be reikalo rizikuoji. O tu už ką save baudi?

— Tai įvairūs dalykai,— paniuro Kėjus.— Aš rizikuoju dėl rizikos, štai ir viskas.

Laros žvilgsnis jam pasakė, kad ji netiki jo žodžiais. Lara toliau apžiūrinėjo jo randus. Ypač buvo baisus ilgas nelygus randas ant krūtinės po dešine ranka.

— Supjaustyta peiliais,— paaiškino Kėjus, atsakydamas į jos nebylų klausimą.

— Tu tikriausiai nebuvai nugalėtojas.

— Kaip tik atvirkščiai.

Lara pabijojo paklausti apie pralaimėjusiojo likimą.

— O tas?

— Lėktuvo katastrofa. Aš išsigelbėjau, bet susižeidžiau ranką į fuzeliažo nuolaužą.

Larą stebino jo abejingumas sau.

— Be šios dienos, ar tau kada nors grėsė mirtinas pavojus?

— Vieną kartą.

— Papasakok man tą atvejį.

— Mane sužeidė. Štai čia.— Jis parodė patį naujausią randą, kurį Lara jau buvo mačiusi.— Aš vos nenukraujavau.

Lara juokdamasi atmetė plaukus.

— Tai ne šiaip sau įdrėskimas, bet tos žaizdos mirtina taip pat nepavadinsi.

— Aš žinau. Tačiau aš turėjau omenyje ne pačią žaizdą. Matai, aš ieškojau daktaro Patono, o vietoj jo radau kitą žmogų. Moterį.

Lara sustingo nuo jo žvilgsnio, įsiklausydama į ypatingą jo balso intonaciją.

— Ir tai buvo pavojinga gyvybei? — paklausė Lara.

— Aš į ją pažiūrėjau ir pagalvojau: „Na, Taketai, tu prapuolei".

Lara sunkiai nurijo seilę.

— Mes esame suaugę žmonės, Kėjau. Seniai jau esa-

me pilnamečiai ir netgi pernelyg seni, kad galėtume apsimetinėti. Aš nesitikiu, kad tu mane apibersi priesaikomis ir gėlėmis. Tau nereikia...

Kėjus uždengė jai burną ranka.

— Aš tau apie tai kalbu ne todėl, kad įviliočiau į lovą. Tu su manim esi lovoje ir aš tave jau turėjau. Aš tai sakau todėl, kad tai yra tiesa ir tu ją taip pat žinai. Mes čia esame todėl, kad iš pat pradžių norėjome suartėti. Mes abu žinojome, kad anksčiau ar vėliau tai įvyks.

Kėjus paglostė jos skruostą.

— Vos mes tik pamatėme vienas kitą, viskas buvo nuspręsta ir man, ir tau. Aš panorau tavęs nuo pat pirmos minutės.

— Kol nesužinojai, kas aš esu.

— Koks skirtumas.— Jis paėmė jos plaukų sruogą ir ją prisitraukė prie savęs.— Kaip ir anksčiau, aš noriu tavęs.

Kėjus norėjo sulaikyti Larą, kai ji iššoko iš lovos ir ėmė rankiotis savo drabužius.

— Kur tu bėgi,— mieguistai sumurmėjo Kėjus.

— Į savo kambarį.

— Ko?

— Aš noriu išsimaudyti po dušu.

— Čia taip pat yra vonios kambarys.

— Bet mes nebeturime muilo. Be to, man reikia susirinkti daiktus. Reikia būti pasiruošusiems, kai jie ateis mūsų vežti į oro uostą.

Lara greitai apsirengė.

— Kelinta valanda?

— Devinta.

— Devinta! Nejaugi taip vėlu? — Kėjus atsisėdo lovoje ir pirštais susišukavo išsidraikiusius plaukus.

— Tu gali dar pamiegoti. Iki vidurdienio dar toli.

— Ne, aš keliuosi. O tai bjaurybės dar atidės mūsų išvykimą. Aš nusiprausiu, o paskui pabandysiu užsakyti kavos.

Tačiau Kėjus gulėjo žiūrėdamas į lubas ir galvodamas. Išvakarėse Lara jam išdėstė kai kurias abejones. Jis pats,

būdamas labiau užsidaręs, jai neprisipažino apie savo būgštavimus.

Norėdama nuraminti savo sąžinę, Lara sugalvojo psichologinį pateisinimą atsigulti su juo į lovą, nors, kaip jam pasirodė, pati nelabai tikėjo savo prasimanymu. Jo požiūriu, aistros nereikėjo analizuoti arba ieškoti jai paaiškinimo. Aistra reikalavo patenkinimo ir tik tiek, nieko daugiau.

Kėjus neklausinėjo savęs, kodėl taip atsitiko, bet negalėjo nustatyti savo požiūrio į tai, kas atsitiko, savo požiūrio į Larą po to, kas įvyko.

Niekada anksčiau jam moteris nebuvo suteikusi tokio malonumo. Fiziškai jie nuostabiai tiko vienas kitam. Ji nenusileido jam aistra ir įgudimu. Tada laikraščiai apie ją daug rašė, tačiau jis nesitikėjo iš Laros tokio laisvumo meilės žaidimuose. Vien tik tai prisiminus, jį vėl apimdavo geidulys. Jam buvo per mažai naktinio meilės maratono. Jis norėjo daugiau. Ir tik jos.

Tokia padėtis taip pat buvo neįpasta ir pribloškianti. Meilėje Kėjus paprastai labiausiai vertindavo meilinimosi procesą. Vos tik Kėjus prisiviliodavo moterį, ji visiškai nustodavo jį dominti. Kėjui ypač kėlė nerimą tai, kad su Lara viskas buvo atvirkščiai; ji darėsi vis labiau mįslingesnė. Kėjus pastebėdavo kaskart naujas jos savybes ir buvo pasiruošęs ją tyrinėti iki begalybės.

Moterys jam buvo panašios į skutimosi peiliukus. Vos tik peiliukas atšipdavo, jis tuojau pat jį išmesdavo ir imdavo kitą. Tačiau Kėjus neketino skirtis su Lara arba ją pakeisti kita.

Na jis ir negalėjo su ja elgtis savo nuožiūra.

Tik taip jis galėjo paaiškinti visus savo dvasinius svarstymus ir būgštavimus. Lara — ne jo nuosavybė! Jeigu būtų kitaip susiklosčiusios aplinkybės, ji, kaip ir anksčiau, būtų priklausiusi jo broliui.

Iš pradžių Lara buvo Klarko moteris.

Kaip tik ta aplinkybė trukdė jam manyti, jog praėjusi naktis buvo meilės viršūnė. Matyt, pats to nepastebėdamas, jis kažkaip tai parodė Larai. Arba daktarė Malori buvo nepaprastai įžvalgi.

Lara prašneko apie tai, kai išvakarėse vakare jie dar truputį užkando ir nusprendė, kad jau laikas miegoti. Lara gulėjo ant šono, nugara į Kėjų, pasikišusi ranką po skruostu. Kėjus susimąstęs sklaidė jos plaukų sruogas; ji užmigo, o jam nesisekė. Kėjus nustebo, kai Lara per miegus pasakė:

— Aš žinau, apie ką tu galvoji.

Kėjus įsirėmė keliais į jos nugarą.

— Gerai, gudruole, pasakyk, apie ką aš galvoju.

— Apie Klarką.

Kėjus nustojo šypsotis ir paleido iš rankų jos plaukų sruogą.

— Kodėl apie Klarką?

— Tu spėlioji, ar aš nelyginu jūsų abiejų, o jeigu lyginu, tai kuris iš jūsų esate geresnis.

— Aš nežinojau, kad tu esi dar ir aiškiaregė.

Lara pasuko galvą ir pažvelgė į Kėjų per petį.

— Na kaip, neapsirikau? Tu apie tai galvoji?

— Galbūt.

Liūdnai nusišypsojusi, Lara lėtai palingavo galvą.

— Tu ir Klarkas... Jūs esate visiškai skirtingi žmonės. Abu patrauklūs, abu neeiliniai, abu gimę būti lyderiais, bet visiškai skirtingi. Aš mylėjau tavo brolį ir maniau, kad jis myli mane.— Lara pažemino balsą iki šnabždesio.— Bet su juo niekada nebuvo taip, kaip su tavim šiandien.— Lara nusisuko ir vėl pasikišo ranką po skruostu. Paskui vėl pakartojo: — Niekada.

Kėjus kurį laiką gulėjo tylėdamas, kankinamas pavydo ir įtikinėdamas save, kad Lara sako tiesą. Tačiau labai greitai pavydą Klarkui pakeitė geidulys. O galbūt tai buvo ne geidulys, o pavydus noras ją padaryti priklausomą.

Staiga Kėjus apkabino ją ranka ir grubiai prisitraukė, stipriai prisispausdamas pilvu prie jos strėnų. Kėjus ją paėmė vienu energingu judesiu. Jis įkando jai į kaklą ir neatleido dantų, jausdamas poreikį valdyti ir tramdyti.

Tačiau jėgos nereikėjo. Lara nesipriešino, o, atvirkščiai, buvo sukalbama, nuolaidi ir taip stipriai įsiaistrinu-

si, jog jos kūno raumenys sugniaužė jo penį tarsi kumštį, ištraukdami drėgmę, o kartu su ja ir jo abejones.

Kurį laiką jie negalėjo atsikvėpti. Prakaitas smulkia rasa dengė jų kūnus. Kai jie pagaliau išsiskyrė, Lara atsisuko į Kėjų ir įsikniaubė veidu į jo krūtinę, timpčiodama lūpomis plaukus. Lara sušnabždėjo:

— Koks begėdiškumas.

— Aš visada buvau begėdis.

— Aš ne apie tave. Kalbu apie save.

Kėjus užmigo jos nepaleisdamas iš savo glėbio, nuramintas tokio jos meilės patvirtinimo.

Tačiau tai įvyko naktį, o dabar, dienos šviesoje, abejonės vėl jį apniko; jos grįžo kaip drėgnas karštis kartu su aušra. Jis prisiminė viską, ką Lara jam sakė, jos audringą geidulingumą, drąsias glamones. Negali būti, kad jiems su Klarku būtų buvę geriau.

Ar ji jojo ant Klarko ir krito iš nuovargio jam ant krūtinės?

Kėjus nevalingai sugniaužė kumščius.

Ar ji tai švelnios, tai žiaurios rankos prisilietimu sukeldavo Klarkui palaimingą nuovargį?

Kėjus šlykščiai nusikeikė.

Ar leisdavo ji Klarkui bučiuoti šlaunis, praskėsti, mėginti...

Siaubinga dejonė privertė jį atsisėsti lovoje.

Kai kitas riksmas sukrėtė ryto tylą, jis jau buvo užsimovęs džinsus ir puolė prie durų taip skubėdamas, jog vos nenukėlė jų nuo vyrių.

— Buenos dios. Labas rytas,— pasakė Lara sargybiniams, išeidama iš Kėjaus kambario. Nekreipdama dėmesio į jų suprantančias pašaipas, ji perėjo koridorių, įėjo į savo kambarį ir uždarė duris.

Nuo praėjusio vakaro ant kilimo liko jų nešvarių batų pėdsakai, ir, kaip pastebėjo Kėjus, jie pavertė lovą tikra kiaulide. Jis prisipažino, kad pirmą kartą gyvenime mylėjosi nenusiavęs batų, nors ji tikriausiai buvo girdėjusi apie techasiečius ir ne tokių pasakų.

Kėjus pasakė „mylėjosi" ar kažką kitą? Galbūt jis panaudojo grubesnį žodį, o jos atmintis atlaidi jam?

Lara vijo šalin neramias mintis, per pastarąsias dvidešimt keturias valandas ji pernelyg paniro į savianalizę. Praėjusią naktį padarytas išvadas galima pavadinti palankiomis. Kėjaus glėbyje jos gyvenimas prasidėjo iš pradžių. Tas įvykis tapo jos apsivalymu ir ar jam reikia ieškoti pavadinimo? Tai rodė jos kūnas, jos nuotaika. Lara jautėsi puikiai. Galbūt reikėtų sustoti ir nebeieškoti atsakymų į kitus klausimus?

Lara pagriebė kuprinę ir pasuko į vonią. Ten labai kritiškai pažvelgė į savo atvaizdą virš kriauklės: veidas be kosmetikos, muilu išplauti plaukai, nors iš švarūs, bet be blizgesio.

Ji atsegė dvi viršutines palaidinukės sagas ir raudonis užpylė jos veidą ir kaklą: kaip ir tikėjosi, krūtinė buvo subadyta Kėjaus šerių. Jeigu jie ir vėl kartu miegos, ji pareikalaus, kad Kėjus nusiskustų.

Jeigu jie kartu miegos. *Jeigu...*

Savo nusivylimui, Lara pastebėjo, kad į tai deda labai daug vilčių. Taip pat, tai kad įvyks labai greitai.

Šypsodamasi nuo savo minčių, ji atitraukė plastikinę dušo užuolaidą ir norėjo atsukti čiaupą.

Jos riksmas aidu nuskambėjo rausvomis plytelėmis išklotoje vonioje.

Sumuštas, kruvinas, bet, be jokios abejonės, gyvas vonioje gulėjo Rendalas Porteris.

Jos vyras.

DVIDEŠIMT PENKTASIS SKYRIUS

— Tu puikiai atrodai.— Buvęs Jungtinių Amerikos Valstijų pasiuntinys Montesangrėje atsistojo, kai jo žmona įėjo į svetainę.— Man vis dėlto tu labiau patikai su šviesiais plaukais. Kada tu nustojai juos dažyti?

— Kai gulėjau Majamyje ligoninėje. Tai buvo man sunkus metas. Aš tada negalvojau apie plaukų spalvą.

Lara pažvelgė į Kėjų. Jis neatsistojo, kai ji įėjo į kambarį, o sėdėjo išdribęs minkštame krėsle, užkėlęs koją ant kojos ir nervingai ją judino. Kitiems jis buvo ramumo įsikūnijimas, bet Lara jautė, kad jis tuoj tuoj pratrūks.

Galbūt Rendalas ir pastebėjo tramdomą Kėjaus įsiūtį, bet to neparodė.

— Ar tu nori ko nors išgerti, brangioji? Mes dar turime kelias minutes.

— Ne, ačiū, aš nieko nenoriu. Tačiau aš nesuprantu, kodėl turiu dalyvauti spaudos konferencijoje.

— Tu esi mano žmona. Tavo vieta šalia manęs.— Rendalas prisipylė sodos vandens.— O jūs, pone Taketai, ar norėtumėte ko nors?

— Ne.

Rendalas vėl grįžo ant sofos, kur sėdėjo, kai Lara išėjo iš miegamojo, esančio viename Hiūstono liukso viešbučio numeryje. Viskas čia labai skyrėsi nuo menko apstatymo Montesangrės viešbutyje.

Kambarys buvo pilnas gėlių, atsiųstų jiems palankių žmonių jų sugrįžimo proga. Nuo jų saldaus įkyraus kvapo Larai įsiskaudėjo galvą. Jos akimis žiūrint, visi tie dėmesio ženklai buvo nevykę ir apsimestiniai, nes daugumą puokščių atsiuntė tie patys valdininkai ir politiniai veikėjai, kurie prieš penkerius metus su malonumu išsiuntė Rendalą ir jo neištikimą žmoną į Montesangrę ir taip išgelbėjo Vašingtoną nuo jų kompromituojančio buvimo.

Formaliai, kaip ir anksčiau, Rendalas buvo Jungtinių Amerikos Valstijų pasiuntinys. Kolumbijos viešosios informacijos priemonėms, pranešusioms apie keistą jo prisikėlimą iš numirėlių, straipsniai apie jį mirgėjo beveik visų pasaulio laikraščių pirmuosiuose puslapiuose ir nustūmė į paskutinį planą kitas naujienas. Rendalo grįžimas gyveniman apstulbino Ameriką ir sukėlė sąmyšį spaudoje.

Bogotoje gydytojai apžiūrėjo jo žaizdas, kurios pasirodė esančios ne tokios rimtos, kaip iš pradžių buvo manyta. Kėjui padarė rentgeno nuotraukas ir nustatė šonkaulių įtrūkimus, bet kitokių vidinių sužalojimų nebuvo.

Kai dėl Laros, tai tie įvykiai jai buvo sunkus sukrėtimas. Nerviniam išsekimui įveikti jai išrašė trankviliantų ir pagerintą mitybą. Ji miegojo ir valgė, bet vis tiek buvo apimta šoko būsenos: judesiai buvo lėti, kalba nerišli.

Vyras, laikytas mirusiu, grįžo iš nebūties — dėl to ji visiškai pasimetė.

Universalinė parduotuvė „Neimanas Markusas" padovanojo Larai drabužius pirmajam viešam pasirodymui sugrįžus į Amerikos žemę. Ji gavo vilnonį kostiumą, prie jo tinkančius „Žurdan" firmos batus ir kitus reikalingus daiktus bei papuošalus. Viešbučio administracija atsiuntė jai į numerį kirpėją, manikiūrininkę ir makiažo specialistę. Iš išvaizdos Lara atrodė puikiai ir buvo pasiruošusi lydėti vyrą į spaudos konferenciją, kuri turėjo prasidėti po pusvalandžio vienoje didžiausių viešbučio šalių.

Lara labiau norėjo būti apšaudoma priešo kulkų. Beje, planuojama spaudos konferencija mažai skyrėsi nuo karinių veiksmų. Ji nenustigo vietoje ir be tikslo vaikščiojo po pilną gėlių kambarį.

— Ar tu žinai, Rendalai, ką jie iškels aikštėn?

— Tavo romaną su Klarku,— nė nemirktelėjęs atsakė Rendalas. Jie pranešė Rendalui apie Klarko mirtį, kai skrido iš Montesangrės į Kolumbiją, bet tai jam nebuvo naujiena. Naujienos pasiekdavo Montesangrę, nors kas joje vyksta retai buvo galima ką nors sužinoti.

— Manau, kad to neišvengsime, Lara,— tęsė Rendalas.— Aš pabandysiu nukreipti jų dėmesį pasakojimu apie paskutinius trejus savo gyvenimo metus.

— Jūs visiškai nepasikeitėte.— Kėjus nustojo mojuoti koja ir stuksenti pirštų galais į dantis.— Atrodo, sveikas, įdegęs ir drūtas.

Lara taip pat atkreipė dėmesį į puikiai fiziškai atrodantį Rendalą. Jis atrodė geriau, negu tada, kai jie susipažino prieš septynerius metus; buvo galima pamanyti, kad jis kelis mėnesius poilsiavo Havajuose, o ne praleido trejus sunkius metus, kalėjime, kaip politinis kalinys.

Rendalas pataisė savo naujo kostiumo, kurį taip pat atsiuntė parduotuvė „Neimanas Markusas", raukšleles.

— Išskyrus pirmuosius du tris mėnesius, su manimi labai gerai elgėsi. Iš pradžių maištininkai žiauriai mane mušdavo. Jie mane mušdavo kasdien pistoletu rankenomis ir dviračių grandinėmis. Aš maniau, kad galiausiai jie mane pribaigs.— Rendalas baigė gerti sodos vandenį ir

pažiūrėjo į laikrodį. Dar liko laiko ir jis pridūrė: — Kartą jie mane nutempė pas generolą Peresą. Tikrąja to žodžio prasme, įtempė, nes aš negalėjau vaikščioti. Jie mane tempė kaip bulvių maišą. Peresas didžiavosi savimi. Jis man parodė mano „sušaudymo", to, kurį jie jį imitavo, nuotraukas. Jie iš tikrųjų įvykdė mirties bausmę kažkokiam nelaimėliui ir jam šaudė į galvą tol, kol iš jos pasidarė košė.

Lara apkabino save rankomis. Kambaryje nuo kondicionieriaus buvo labai šalta. Rendalas panoro, kad būtų pati žemiausia temperatūra po to, kai jis trejus metus kankinosi nuo tropikų karščio.

— Įsivaizduokite, ką aš jaučiau, žiūrėdamas į tas nuotraukas. Jie man taip pat parodė amerikietiškus laikraščius, kur buvo rašoma apie mano mirtį. Jie turėjo ir mano laidotuvių nuotrauką. Aš galvojau apie tai, kaip tu sielvartauji.— Jis užjaučiamai pažvelgė į Larą.— Aš dėkojau Dievui, kad tau negresia pavojus, bet supratau, kokias kančias tu kenti, galvodama apie mano prievartinę mirtį. Ypač mane kankino tai, jog supratau, kad niekas man nepadės, ir tai buvo visų didžiausia kančia. Juk visiems aš buvau žuvęs.

— Ar jie tau pasakė apie Ešlę?

— Ne. Aš nežinojau, kad ją nušovė užpuldami automobilį, kol apie tai neperskaičiau laikraščių pranešimuose apie savo laidotuves. Mane guodė tik tai, kad tu stebuklingai išsigelbėjai. Jeigu ne dvasininkas. . .

— Tu sakai, dvasininkas? Tėvas Džeraldas?

— Kaip tik jis. Jis sugebėjo tave įtaisyti į vieną paskutinių reisų iš Montesangrės į Ameriką. Aš maniau, kad tu žinai.

— Ne. Aš nežinojau,— pasakė ji prislėgtu balsu.— Aš jam net nepadėkojau.

— Jis didvyriškai pasielgė,— pareiškė Rendalas.— Emilijus širdyje pyko ant tėvo Džeraldo. Tikriausiai dėl to jis įsakė jį nušauti.

Kėjus tyliai nusikeikė.

— Labai malonu, kad jūs apie tai jai pasakėte.

— Lara yra realistė. Ar ne taip, brangioji? Bet, be

jokios abejonės, dvasininko labai gaila. Taip pat ir daktaro Soto.

— Aš niekada sau nedovanosiu, kad jiems užkroviau tokią bėdą,— tyliai pasakė Lara.— Aš visada jausiuosi tam tikra prasme kalta dėl jų mirties.

— Nesikankink,— pastebėjo Kėjus.— Jie vis tiek buvo pasmerkti. Su mumis arba be mūsų. Sančesas tai patvirtino.

Lara dėkingai pažvelgė į Kėjų, bet širdyje ji žinojo, jog iki pat karsto lentos kaltins save už jų mirtį.

— Tu parodei nepaprastą drąsą, sugrįždama į Montesangrę,— pagyrė Rendalas.— Ačiū Dievui, kad tu ryžaisi tai padaryti. Jeigu ne tu, aš vis dar būčiau buvęs įkaitas.

Kėjus vikriai atsistojo. Jis jau buvo nusiskutęs barzdą, bet plaukai dar buvo, kaip ir anksčiau, labai ilgi ir darė jį panašų į laukinį, uždarytą į narvą žvėrį. Jis atsisakė vaidinti nacionalinio didvyrio vaidmenį, kokiu tapo po apsilankymo Montesangrėje; Kėjus taip pat atsisakė universalinės parduotuvės „Neiman" pasiūlytų naujų drabužių. Jis pats nusipirko džinsus, sportinę palaidinę ir kaubojiškus batus.

— Aš kažko nesuprantu,— prašneko Kėjus,— Mes su Lara slapčiomis atskrendame į Montesangrę ir po trisdešimt šešių valandų jūsų kalėjimo viršininkai sušvelnėja ir paleidžia jus į laisvę.— Jis, nieko negalėdamas suprasti, skėstelėjo rankomis. Kodėl? Kaip viena susieta su kitu?

Rendalas išdidžiai nusišypsojo.

— Jums būtinai reikia pažinti tų žmonių psichologiją, pone Taketai.

— Jūs esate visiškai teisus. Todėl, kad jūsų prielaidos, man atrodo, yra didelė mėšlo krūva.

Rendalo akys vos pastebimai susiaurėjo.

— Jūs išgelbėjote gyvybę man ir Larai.— Todėl aš jums atleidžiu už jūsų neišsiauklėjimą.

— Man nereikia jūsų labdaros.

Rendalas neleido jam atsakyti ir toliau kalbėjo Larai:

— Emilijus mėgsta galvosūkius. Ar tu prisimeni šachmatų turnyrus, kurie buvo rengiami pasiuntinybėje?

— Tai rimčiau už šachmatų turnyrus, Rendalai.

— Mums abiem. Aš nesu tikras, kad Emilijus skiria ėjimus šachmatų lentoje ir nedideles dramas, kurias jis kuria savo malonumui, statydamas ant kortos žmogaus gyvybę. Prisimenate, Emilijus jums padėkojo už pramogą, kurią jūs surengėte rytą stovykloje?

— Dar ir kaip prisimenu,— pabrėžtinai pasakė Kėjus.— Gerai, kad jūs pradėjote pokalbį apie tai, nes yra vienas man keliantis nerimą dalykas. Jūs sakėte, kad buvote lūšnoje, kai visa tai vyko. Tad?

Rendalas linktelėjo.

— Mane surišo, įgrūdo į burną kamšalą, aš negalėjau jums duoti ženklo, kad esu gyvas. Tai ypač džiugino Emilijų.

— Kada tu pirmą kartą išgirdai, kad aš esu Montesangrėje? — paklausė Lara.

— Kitą rytą, kai jūs atskridote. Aš įtariau kažką negera, nes mano sargybiniai su manim grubiai elgėsi ir vengė žiūrėti į akis. Per tuos metus mes išmokome elgtis vieni su kitais pagarbiai. O čia staiga jie vėl pasidarė priešiški ir tylūs. Prireikė tik kelių valandų po to, kai Rikardas sustabdė džipą nustatyti, kas iš tikrųjų yra ta „našlė". Jiems teko šiek tiek pasukti galvą dėl „idioto".— Rendalas reikšmingai pažvelgė į Kėjų.— Tačiau kai tik Emilijus sužinojo jūsų pavardę, viskas sustojo į savo vietas. Jis žinojo apie draugystę... Laros ir Klarko. Kuo daugiau jūs bėgiojote aplinkui, tuo sudėtingesnė darėsi padėtis. Mane į stovyklą atvežė keliomis valandomis anksčiau už jus. Emilijus erzino, žadėdamas, kad lėtai tave mirtinai kankins mano akyse. Mane sumušė, bet nestipriai. Emilijus norėjo, kad aš turėčiau sąmonę per rytinį spektaklį. Kai jus išvežė, mane dar kartą primušė, po to išvežė į Sjudadą. Mus su jumis tikriausiai skyrė gal kokia valanda kelio, bet aš ir kareiviai nakvojome sunkvežimyje. Kai jau pradėjo švisti, jie man trenkė per galvą ir aš netekau sąmonės. Tai paskutinis dalykas, kurį prisimenu. Aš atsipeikėjau vonioje nuo tavo riksmo. Aš labiau negu tu nustebau, kad dar esu gyvas.

Rendalas atsistojo ir apsivilko švarką.

— Manau, jog mums laikas eiti!

— Aš vis dar negaliu suprasti Emilijaus strategijos,— primygtinai klausinėjo Lara.

— Mes apie tai pakalbėsime vėliau.

— Ne, Rendalai, mes apie tai pakalbėsime dabar. Jeigu tu reikalauji, kad aš susitikčiau su spaudos atstovais, turiu gerai gaudytis visuose reikaluose. Jie manęs klausinės apie mano santykius su Eliu Korasonu del Diablo. Aš pasiruošusi jiems viską papasakoti, ką žinau apie labai jauną ir inteligentišką žmogų, dirbusį pasiuntinybėje vertėju. Taip pat apie šaltakraujišką žmogžudį, su kuriuo susipažinau šią savaitę. Tačiau negaliu kalbėti apie politiką, neturėdama jokio supratimo, ką sumanė Emilijus. Kodėl jis mus paleido? Kodėl jis nenužudė tavęs, trejus metus išlaikė kalėjime, paskui staiga paleido?

Rendalą akivaizdžiai erzino Laros pasimetimas. Būtinai reikėjo išsklaidyti jos abejones.

— Aš ištisus trejus metus apie tai galvojau, kodėl jie suvaidino mano mirtį ir priėjau prie išvados, kad taip jie parodė, kaip jie neapkenčia Jungtinių Amerikos Valstijų kišimosi į jų šalies vidaus reikalus.

— Kodėl iš tikrųjų jie jūsų nenužudė? — pasidomėjo Kėjus.

— Man atrodė, jog jie mane laikė kozirine korta. Jeigu Jungtinės Amerikos Valstijos pasiųstų į Montesangrę savo kariuomenę, kaip atsitiko su Panama, jie būtų galėję mane panaudoti kaip įkaitą.

— Kodėl jie tave dabar paleido?

— Viskas labai paprasta, Lara. Jie ten badauja. Montesangrė turi importuoti viską iki siūlo galo. Kai Jungtinės Amerikos Valstijos ėmėsi prieš Montesangrę embargo politikos, kai po to tą politiką parėmė mums draugiškos arba mūsų bijančios kitos šalys, jų ištekliai greitai baigėsi. Atvirai sakant, aš stebiuosi, kaip jie taip ilgai išsilaikė. Taip tikriausiai nebūtų atsitikę, jeigu šaliai, kaip ir anksčiau, būtų vadovavęs Peresas. Jie seniai būtų sušvelninę savo politiką, jeigu jiems nevadovautų toks kietas žmogus kaip Emilijus. Jis tiesiog padarė save dievu.

— O jūs kas esate? Jo aistruolių klubo pirmininkas? — pašaipiai paklausė Kėjus.

— Jokiu būdu,— šaltai atkirto Rendalas.— Ištisus trejus metus jis mane laikė kalėjime. Aš ne iš nuogirdų žinau apie Montesangrės tautos kančias. Nuoširdžiai užjaučiu tą tautą ir noriu jai, patekusiai į tokią pražūtingą padėtį, padėti. Nepaisant savo žiaurumo, Sančesas labiau negu kas nors kitas, gali suvienyti šalį, pavalgydinti alkanuosius, užkirsti kelią suirutei ir padaryti šiokią tokią tvarką. Pamiršęs asmenines nuoskaudas, aš gerbiu jo tvirtumą. Jam būdingas nepaprastai atkaklus tikslo siekimas ir kantrybė. Sančesas pasinaudojo jūsų pasirodymu, kad paleistų mane, kas tai, jeigu ne puikus politinis ėjimas. Jis žinojo, kad jūsų sumanymo humaniškumas neliks be atgarsio ir sukels amerikiečių simpatijas. Tai jo raginimas Jungtinėms Amerikos Valstijoms pradėti diplomatinį dialogą.

— Jis pavedė man nuvežti tą laišką. Kam jam veltui reikėjo prarasti atsarginį kozirį?

Rendalas atlaidžiai nusišypsojo iš Kėjaus naivumo.

— Jis supranta, kad Vašingtone greičiau patikės manimi negu kažkokiu kaubojumi.

— Aš nesu kaubojus.

— Žinoma, jūs esate kaubojus.— Rendalas permetė akimis Kėjaus drabužius, jo džinsus ir batus, neslėpdamas savo paniekos.— Skirtumas tik tas, kad jūs jodinėjate ne ant arklio, o skraidote lėktuvu. Šiaip jūs esate paprasčiausias kaimietis neišmanėlis. Jūsų tikras brolis buvo tokios pat nuomonės.

Kėjus pašoko prie jo, bet Lara greitai atsistojo tarp jų. Ji piktai atsisuko į Rendalą.

— Klarkas niekada nieko panašaus nesakė! Jis labai mylėjo Kėjų.

Rendalas nusišypsojo ir labai tyliai pasakė:

— Pripažįstu, kad tu geriau už bet ką kitą žinai, ką mylėjo Klarkas.— Rendalas jai pakišo ranką.— Dabar mums iš tikrųjų jau laikas eiti, brangioji. Tu pasiruošusi?

Nekreipdama dėmesio į jo ranką, Lara pasuko durų link. Ji atsisuko pajutusi, kad Kėjus nenuėjo iš paskos.

— Jūs eisite?

— Ne.

Lara pasimetė. Ji galėjo atlaikyti žurnalistų puolimą tik tada, jeigu Kėjus bus šalia jos. Vien tik jo buvimas ją palaikė.

Sprendžiant iš užsispyrusios jo veido išraiškos, įkalbinėjimai būtų beprasmiški, bet vis dėlto ji pabandė:

— Jūsų ten laukia.

— Ką gi, teks juos nuvilti. Laikraščiai daro užuominas, jog aš jus atvežiau į Montesangrę, kad jį išvaduočiau.— Kėjus mostelėjo galva Rendalo pusėn.— Aš neturėjau tokio tikslo ir neapsimetinėsiu, kad tai yra tiesa.

— Jie pagalvos, kad jūs gudraujate, pone Taketai.

Kėjus nuožmiai pažvelgė į Rendalą.

— Aš negaliu valdyti jų minčių. Aš galiu valdyti tik save patį ir todėl aš neketinu būti dvėseliena būriui maitvanagių su fotokameromis. Tai ir įsidėmėkite.— Kėjus pažvelgė į Larą ir pridūrė: — Jums taip pat nebūtina ten eiti. Jūsų niekas negali priversti.

Lara sunkiai susitvardė, kad nepultų prie jo. Daug ką reikia pasakyti, daug ką paaiškinti, bet tik jos tylėjimas galėjo juos išgelbėti nuo katastrofos ir nepabloginti jau ir taip liūdnai besiklostančių jų reikalų.

Žinoma, ji apsidžiaugė, kad Rendalas liko gyvas, kad jis po ilgo ir kankinamo kalinimo pagaliau išėjo į laisvę. Tačiau į viską pažvelgus iš kitos pusės, jis pasirodė pačiu netinkamiausiu jai laiku. Rendalui atsidarė kalėjimo vartai, o jai užsidarė.

Ašaros nevalingai pripildė jos akis. Kėjus norėjo kažką pasakyti, bet susilaikė. Jie žiūrėjo vienas į kitą nebyliai kentėdami.

— Taip, taip,— pasakė Rendalas atsikrenkšdamas. Ir nežinodamas, kad kartoja Laros mintis, pridūrė: — Atrodo, kad vyras prisikėlė iš numirusių pačiu netinkamiausiu laiku.

Lara greitai nusisuko nuo Kėjaus.

— Mes iš tikrųjų vėluojame, Rendalai. Eime.

Rankos mostelėjimu Rendalas ją sustabdė.

— Jie palauks. O mums tai būtina tuojau pat išsiaiškinti.

— Nėra jokio „tai".

— Tu, Lara, visada buvai didžiulė melagė.— Rendalas nusijuokė.— Gerbdamas tavo šoko būseną, aš tomis dienomis nereikalavau, kad tu atliktumei sutuoktinių pareigas. Ir gerai, kad nereikalavau. Tu tikriausiai buvai užrakinusi savo miegamojo duris.

Lara piktai pažvelgė į jį, bet nieko nepasakė.

Rendalas įbedė vertinamą žvilgsnį į Kėjų.

— Jis yra visiška priešingybė Klarkui, įdomu, ką tu jame radai. Jis neturi vyresniojo brolio žavesio. Tačiau jame yra kažkas gyvuliško, laukinio, o tai tikriausiai vilioja tokią moterį kaip tu.

— Tu, šunsnuki, aš juk esu ne kurčias ir ne nebylys,— pratrūko Kėjus.— Jeigu nori ką nors pasakyti, kreipkis tiesiai į mane.

— Gerai,— nuolankiai sutiko Rendalas.— Ar jūs nesijautėte šiek tiek juokingas, guldamas į lovą su moterimi, žinoma visoje šalyje kaip jūsų brolio meilužė?

Šį kartą Larai nepavyko sulaikyti Kėjaus. Jis nutvėrė Rendalą už gerklės abiem rankomis.

— Kėjau, sustok! — Lara bandė pirštą po piršto atplėšti Kėjaus rankas nuo Rendalo kaklo, bet jai nepavyko. Jis trenkė Rendalą į duris ir jo galva, dusliai trinktelėdama, atsitrenkė į medį. Rendalas draskė Kėjaus rankas, bet jos gniaužėsi dar stipriau.

— Prašau tavęs, Kėjau! — suriko Lara.— Liaukis! Ar tu nori iš manęs padaryti dar vieną laikraščių sensaciją?

Jis išgirdo. Lara pamatė, kaip Kėjus tankiai sumirksėjo, tarsi norėdamas išsklaidyti įsiūčio šydą. Pamažu jo pirštai atsipalaidavo. Paniekinamu judesiu jis nusviedė Rendalą.

Po truputį atsigavęs Rendalas išdidžiai pasitaisė kaklaraištį ir švarką.

— Gerai, kad kaubojai jau nebesinešioja šešiais šoviniais užtaisomo pistoleto, nes būčiau jau lavonas.

Kėjus sunkiai kvėpavo ir su neapykanta žiūrėjo į Rendalą.

— Jeigu tu dar ką nors panašaus pasakysi apie mus su Lara, tave užmušiu.

— Kaip kilnu,— pašaipiai pastebėjo Rendalas. Jis atsisuko į Larą.— Na kaip, Lara? Paskutinį kartą tavęs klausiu: ar tu eini?

Kėjus sugriebė ją už pečių.

— Tu neprivalai jam paklusti.— Kėjus truputį ją krestelėjo.— *Neprivalai*, girdi?

— Ne, privalau, Kėjau.— Lara kalbėjo vos girdimai, bet nepajudinamai tvirtai.

Iš pradžių Kėjus negalėjo patikėti savo ausimis, paskui suglumimas virto pykčiu. Lara pamatė, kaip Kėjaus veidas persikreipė iš pykčio. Kėjus nesuprato, kodėl ji taip nusprendė, o ji negalėjo nieko paaiškinti. Liko tik viena: kęsti jo panieką.

Kėjus ją paleido, apsisuko ant kulnų, patraukė duris ir išėjo iš kambario. Lara, apimta nevilties, žiūrėjo jam įkandin.

— Man atrodo, kad viskas praėjo puikiai, bet po kalbų būtų neblogai ir išgerti.— Rendalas nusivilko švarką, tvarkingai jį pakabino ant kėdės atkaltės ir priėjo prie baro.— O tu, brangioji, gal ko nors išgersi?

— Ne, ačiū.

Rendalas įsipylė viskio su sodos vandeniu ir, išgėręs pirmą gurkšnį, sučepsėjo iš malonumo.

— Vienas iš daugelio dalykų, kurių man trūko nelaisvėje.— Rendalas atsisėdo ant sofos, nepaleisdamas iš rankų stiklinaitės; kita ranka jis varstė batus.— Tu prislėgta, Lara. Kas atsitiko?

— Tu klausi, kas atsitiko? Aš jaučiuosi kaip žvėris medžioklės sezono atidarymo dieną.— Lara atsisuko į jį.— Aš nepakenčiu būti visuotinio dėmesio objektu ir negaliu tau dovanoti, kad vėl mane išstatei viešai apžiūrai.

— Tau reikėjo pagalvoti apie padarinius ir tik tada prašyti Kėjaus Taketo vežti į Montesangrę.

— Aš išbandžiau visus kitus kelius pirma, negu kreipiausi į Kėjų. Jis buvo mano paskutinė viltis. Aš paaiškinau, kodėl nusprendžiau ten skristi. Kodėl aš turėjau taip pasielgti.

— Tavo kilnūs norai padarė palankiausią įspūdį spaudai. Tu taip gražiai pasakojai apie bendrą kapą. Galimas dalykas, tu tapsi kandidate „Metų motinos" vardui gauti.— Rendalas išgėrė dar vieną gurkšnį.— Aš nesuprantu, kodėl tu tokia liūdna.

— Netgi pasakojimas apie kapą kapinėse — jau kišimasis į mano asmeninį gyvenimą, Rendalai. Jeigu mano tikslai — kilnūs, tai reporterių tikslai buvo visiškai kitokie. Jie tik apsimetė, kad domisi mūsų lankymusi Montesangrėje arba negailestingu despotu Eliu Korasonu, arba tuo, kokią įtaką tavo paleidimas turės Jungtinių Amerikos Valstijų politikai. Pirmiausia juos domino purvas ir apkalbos. „Kodėl, ponia Porter, jūs išvykote į kelionę kartu su senatoriaus Taketo broliu?"; „Kaip traktuoja Kėjus Taketas tai, kad jūs prisidėjote prie senatoriaus Taketo žlugimo?"; „Ar tik senatorius Taketas nebaigė savo gyvenimo savižudybe?"; „Ką jūs pajutote, ponia Porter, sužinojusi, kad jūsų vyras yra gyvas?" Kokie čia klausimai?

— Aš pasakyčiau, kad tie klausimai turi gilią prasmę.— Rendalas labai ramiai pastatė stiklinaitę ant kavos staliuko.— O ką jūs, ponia Porter, vis dėlto pajutote, kai jūsų vyras prisikėlė iš numirusiųjų?

Lara vengė jo klausiamo žvilgsnio.

— Aš norėčiau, kad mane vadintumėte mano profesine pavarde, Rendalai. Aš jau seniai esu daktarė Malori. Kreipimasis „ponia Porter" man kelia nemalonias asociacijas.

— Kaip ir tai, kad esi ištekėjusi,— priminė Rendalas nemaloniai nusijuokdamas.— Tau nesiseka, Lara. Kažkaip ne laiku tu įsimylėjai, na, dar ir į Klarko brolį.— Jis atlošė galvą ir jau garsiai ėmė kvatoti.— Štai ji, likimo ironija.

Lara nepuolė neigti arba patvirtinti jo įtarimų. Ne Rendalo reikalas jos santykiai su Kėjumi, kuriuose ir ji pati dar nepajėgė susigaudyti. Rendalas turėjo į ją teisių tik tiek, jog oficialiai ji vis dar buvo jo žmona. Kai dėl jausmų, tai niekas jos nesiejo su juo po tos lemtingos nakties Virdžinijoje.

Rendalas baigė gerti viskį.

— Jau vėlu. Mums reikia pailsėti. Aš užsakiau bilietus į Vašingtoną rytojaus reisui dešimtai valandai ryto.

— Aš nevažiuosiu į Vašingtoną.

Rendalas kaip tik pasilenkė, norėdamas paimti nuo grindų savo batus. Jis lėtai išsitiesė.

— Po velnių! Juk viskas suplanuota.

— Tada viską atšauk. Aš nevažiuosiu.

— Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas mus priims Ovaliajame kabinete.— Raudomis išpylė Rendalo veidą.

— Atsiprašyk jo mano vardu. Aš negalėsiu su juo susitikti.

Lara pasuko į miegamąjį. Rendalas pašoko nuo sofos, pačiupo ją už rankos ir atsuko į save.

— Tu mane lydėsi per visą kelionę, Lara.

— Ne, nelydėsiu, Rendalai,— pareiškė Lara, ištraukdama ranką.— Be kita ko, aš stebiuosi, kad tu nori pasidalyti su manim savo garbe. Kai tu važiavai iš Vašingtono, buvai ragais apdovanotas vyras, pajuokos objektas. Dabar tu grįžti kaip didvyris. Tave apibers siūlymais pakalbėti per televizorių, parašyti knygą, galbūt apie tave netgi sukurs filmą. Tu visiškai atstatei savo gerą vardą ir susigrąžinai prezidento pasitikėjimą. Kam aš tau reikalinga! Kad atimčiau dalelę garbės ir visiems priminčiau gėdingą juodą dėmę, sutepusią tavo praeitį?

— Kad būtų išlaikytas geras tonas,— pasakė Rendalas šaltai šypsodamasis.— Tu vis dar esi mano žmona. Aš pesiruošęs dovanoti tavo lovos romanėlį su Kėjumi Taketu. Tu juk manei, kad nėra manęs gyvo.

— Nedrįsk man sakyti pamokslų, Rendalai, ir vaizduoti kankinį vyrą, kuriam reikia visą laiką atleisti paklydusiai žmonai.— Lara negalėjo nuslėpti savo pasišlykštėjimo juo.— Visiškai taip pat tu elgeisi, kai laikraščiuose pasirodė nuotraukos, kuriose aš išeinu iš Klarko kotedžo. Kas galėjo pagalvoti, jog tu turėjai įvairiausių romanų vos ne nuo pirmos mūsų vestuvių dienos.

— Aš niekada tau neprisipažinau apie juos,— pasakė jis atsiprašomu tonu.— Tu pati padarei savo išvadas.

— Aš taip pat padariau išvadą, kad tu vargu ar vienuoliškai gyvenai Montesangėje. Jeigu tu susidraugavai

su savo sargybiniais, tai jie tikriausiai tau surengdavo pasimatymus.

— Tu esi nuostabiai įžvalgi, Lara. Iš tikrųjų, būdamas nelaisvėje, aš turėjau labai romantišką meilę. Tai buvo graži mergina, miniatiūrinė ir švelni, rudomis akimis, pasiruošusi vykdyti kiekvieną mano norą, kokį tik aš bepareikščiau. Jai buvo sunku karo metu, nors ji buvo atsidavusi sukilėlių idealams ir savo trečios eilės broliui Emilijui Sančesui Peronui. Sužinojęs, kad ji yra mano mylimoji, jis įsakė jai perskrosti pilvą. Man atrodo, Sančesas pavyduliavo. Jaunystėje jie labai draugavo. O galbūt jis bijojo, kad jos meilė man sumažins jos atsidavimą bendram reikalui. Šiaip ar taip, jis atėmė iš manęs labai malonų būdą laikui praleisti.

Larai sukėlė siaubą jo pasakojimas ir išdidus tonas.

— Man reikėjo išsiskirti su tavimi prieš mums išvažiuojant į Montesangrę.

— Tikriausiai tu esi teisi. Tik tada tu buvai nėščia. Tai būtų sudarę tau daug sunkumų.

— Nejaugi. Tu juk prigrasinai, kad atimsi vaiką, jeigu aš su tavim neliksiu.

— Aš visiškai galėjau įvykdyti savo grasinimą. Tu man buvai neištikima, tai vargu ar tau patikėtų auklėti vaiką. Koks amerikietiškas teismas paliktų vaiką auginti neištikimai žmonai?

Jis pateikė tą klausimą prieš penkerius metus ir tai nebuvo tušti žodžiai. Jeigu Lara būtų paprašiusi skyrybų ir atsisakiusi su juo važiuoti, Rendalas būtų išsikovojęs, kad jam liktų vaikas. Kovodama su juo, Lara buvo pasiruošusi eiti net į Aukščiausiąjį teismą, jeigu ne viena rimta kliūtis.— Ešlė. Visus metus, tokius svarbius jos vystymuisi, ji eitų iš rankų į rankas, kaip rietenų objektas, o ne gyva būtybė. Lara nebūtų galėjusi išauginti laimingo, ramaus vaiko. Ne, ji nelinkėjo savo dukrai blogo.

— Tavo įžeidinėjimai, Rendalai, manęs nejaudina, nes aš tavęs nemyliu. Ir tu manęs nemyli. Kam mums ir toliau apgaudinėti aplinkinius?

— Išoriško padorumo taisyklių laikymasis yra labai svarbus mano karjerai. Dar vienas tavo privalumas yra tas, kad tu esi gana efektinga. Tai visada yra pliusas

vyrui. Kuo žmona gražesnė ir protingesnė, tuo jam geriau. Ir vis dėlto ji yra niekas daugiau, o tik priedas prie vyro.

Lara pasipiktinusi nusisuko.

— Aš atkreipsiu dėmesį į tavo prieštaravimus,— pasakė jis globėjiškai ir tuo dar labiau ją supykdydamas.— Beje, man patinka tavo naujas nemalonus elgesys, bet jis pradeda įkyrėti. Atidėkim tuos dalykėlius vėlesniam laikui, gerai? Tu važiuosi su manimi į Vašingtoną kaip nekalbantis priedas, kaip tada, kai važiavai su manimi į Montesangrę ir atlikai oficialias namų šeimininkės pareigas.

— Ne už ką pasaulyje.— Lara drąsiai jam metė iššūkį.— Tu patyrei sunkius išbandymus ir dėl to aš tavęs pagailėjau. Tačiau treji nelaisvės metai tavęs, Rendalai, nepakeitė. Tu likai toks pat egoistas ir tokia pat apsukri būtybė, kokia ir buvai. Galbūt tu pasidarei dar blogesnis, nes manai, jog visas pasaulis tau skolingas už patirtas kančias. Aš džiaugiuosi, kad tu likai gyvas, ir nenoriu su tavimi turėti nieko bendra. Ir negalvok, kad mane priversi pakeisti savo sprendimą. Viskas baigta jau prieš daugelį metų. Aš nuvažiavau su tavimi į Centrinę Ameriką dėl Ešlės, sutikusi ten su tavimi praleisti metus po jos gimimo. Iki termino pabaigos buvo likę visiškai nedaug, kai ją nužudė. Aš vis tiek jos netekau,— pasakė įniršusi Lara.— Dabar dukra mirusi ir aš nebijau tavo grasinimų. Tau nėra ko su manimi derėtis, nes aš netekau visko, ką mylėjau.

— O kaip dėl antrojo Taketo?

— Tu negali pakenkti Kėjui.

— Negaliu? — paklausė Rendalas meilikaujamai.— Manau, kad Kėjus buvo labai geros nuomonės apie savo brolį. Atsimink, Lara.

Tik užuomina, bet labai pavojinga. Ji pasistengė neparodyti savo baimės.

— Tu jam nedrįsi nieko pasakyti.

Rendalas pradėjo juoktis.

— Aš atspėjau. Jis nežino. Tai vis dar mūsų su tavimi mažytė paslaptis.

Lara akimirką žiūrėjo į jį, po to tyliai nusijuokė.— Šį kartą, Rendalai, tu manęs neišgąsdinsi.— Ji pasuko miegamojo durų link, bet ant slenksčio sustojo.— Man nusispjauti į tai, ką tu darysi, kad tik tu būtumei kuo toliau nuo manęs. Važiuok į Vašingtoną. Pulk reporteriams į glėbį. Susidraugauk su prezidentu. Pasidaryk įžymybė. Turėk nors šimtus romanų. Aš pagaliau su tavim išsiskirsiu, kaip žadėjau prieš kelerius metus. Aš tuojau pat skirsiuos. Ir nuo tos minutės, jeigu nori su manimi kalbėtis, vadink mane daktare Malori. Aš daugiau nebesu ponia Porter.

Lara užtrenkė paskui save duris.

DVIDEŠIMT ŠEŠTASIS SKYRIUS

Džeinelena prisidengė ranka akis nuo saulės, nekantriai žvilgčiodama į tolį, ji laukė pasirodančio „linkolno". Pamačiusi, kad automobilis pasuko iš plento prie namo, ji sušuko:

— Mama, jis atvažiavo!

Kėjus joms paskambino iš oro uosto, vos tik atskridęs, ir pasakė, kad važiuoja į namus. Išvakaršėse jis skambino iš Hiūstono.

— Sūnus paklydėlis grįžta. Papjaukite riebų veršį.

Džeinelena neįvykdė to įsakymo, bet paprašė Meideilos pagaminti šventinius pietus. Kėjus gyvas ir sveikas! Kėjus grįžo!

Džeinelena nubėgo žemyn laipteliais ir atsistojo priešais „linkolną", priversdama jį sustoti. Ji padėjo ranką ant kapoto ir nusišypsojo broliui per stiklą, po to pribėgo prie durelių ir puolė iš automobilio išlipančiam Kėjui į glėbį.

— Atsargiau! Pagailėk mano skaudamų šonkaulių.— Kėjus vis dėlto išsilaikė ant kojų ir ją apkabino, po to pastūmė į šoną ir apžiūrėjo nuo galvos iki kojų.— Negaliu patikėti savo akimis! Kaip tu išgražėjai!

— Nętiesa,— apsimestinai droviai paprieštaravo Džeinelena.

— Ne, pagražėjai, kam man tau meilikauti. Yra kažkokių permainų? Kokių?

— Aš tik apsikirpau ir pasidariau šukuoseną, tai ir viskas. Beje, aš kaip tik sėdėjau po džiovintuvu, kai kažkas padaužė į gaubtą ir parodė į televizorių. Per naujienas pasakojo, kad tu, daktarė Malori ir jos vyras išskridote iš Montesangrės ir grįžtate į namus per Kolumbiją. Aš vos nenumiriau iš džiaugsmo, kai pamačiau jus ekrane.

Šypsena dingo nuo Kėjaus veido.

— Taip, šią savaitę ilgai prisiminsiu.— Paskui, įgnybęs jai į skruostą, jis pasakė: — Man patinka tavo nauja šukuosena.

— O mamai nepatinka. Ji sako, kad tokia šukuosena yra pernelyg lengvabūdiška mano amžiaus moteriai. Ar tu taip pat manai? — pasidomėjo ji susirūpinusi.

— Aš manau, kad ji yra labai seksuali.

— Ak, dėkoju pone.— Džeinelena tūptelėjo.

— Štai kaip. Be viso kito, tu dar išmokai koketuoti.— Kėjus įsirėmė rankomis į šonus, palenkė galvą ir dar kartą įdėmiai ją apžiūrėjo.— Gal tu nori man ką nors pasakyti? Gal aš ko nors nežinau?

— Ne, nieko.— Atsakymas nuskambėjo labai greitai ir kategoriškai. Džeinelena pajuto, kaip nuraudo jos skruostai. Jeigu brolis pastebės, jis iš karto supras, kad ji meluoja.

— Keitas, kaip ir anksčiau, ieško gedimų?

Nors ir labai stengėsi, Džeinelena negalėjo paslėpti linksmos šypsenos; vien tik jo vardo paminėjimas pripildydavo jos širdį džiaugsmo. Jis priminė valandas, kurias jie praleido vėlai vakare viešbutyje, glamonėdamiesi ir bučiuodamiesi, ginčydamiesi, ar jų meilė turi ateitį; beje, Džeinelena primygtinai įrodinėjo, kad turi, o jis tvirtino, kad — ne. Taip jie kūrė bendro gyvenimo, kuris, Džeinelenos manymu, jų laukė ateityje ir kurio, Keito tvirtinimu, nebus, planus.

Tačiau, nepaisant ginčų apie jų meilės pobūdį ir trukmę, romanas vis tiek buvo tikras. Jie kartu praleisdavo beveik ištisas dvidešimt keturias valandas ir tuoj tuoj turėjo tapti meilužiais. Žemėje nebuvo moters, laimingesnės už Džeineleną.

Tos laimės nebuvo galima paslėpti, ypač nuo įžvalgaus brolio. Kėjus plačiai nusišypsojo.

— Tikiuosi, jis gerai su tavim elgiasi. O tai aš iki jo prisikasiu ir nutrauksiu jam kiaušus. Taip jam ir pesakyk.

— Kaip galima! — pasibaisėjo Džeinelena.— Taip nepadoru.— Ir tuojau pat ėmė juoktis, prisiminusi kokiais žodžiais ir gudrybėmis ji naudojosi, kad išlaikytų Bovį. Ji nesigailėjo. Ji pasiekė tikslą.

Apsikabinę vienas kitą per liemenį, jie nuėjo į namą.

— Tu tikriausiai nepaprastai pavargai. Meideila pakeitė tavo patalynę. Papietauk, išsimaudyk karštoje vonioje ir eik miegoti.

Staiga Kėjus sustojo ir Džeinelena pasekė jo žvilgsnį. Juos iš verandos stebėjo Džodė. Ji puikiai atrodė. Gydytojai yra linkę kelti triukšmą dėl niekų ir dėl to Džodė buvo teisi. Jos sveikata pagerėjo, nepaisant liūdnų gydytojų prognozių.

Ypač sveikata pagerėjo per pastarąsias kelias dienas. Džodė tvirtino, kad jaučiasi puikiai ir jaučia naujų jėgų antplūdį. Jos daugiau nebekankino užmaršumas, ji neberodė savo kaprizų, kai reikėdavo gerti vaistus. Džodė netgi ėmė mažiau rūkyti: surūkydavo tik du pakelius per dieną ir nuo vakar dienos vėl ėmė vaikščioti pas kirpėją.

Džodė atsigavo tą pačią dieną, kai jos sužinojo, jog Kėjus išvyko iš Montesangrės ir Džeinelena to nelaikė paprastu sutapimu. Nepaisant dažnų barnių, motina ir sūnus buvo labai prisirišę vienas prie kito.

— Sveika, Džode,— pasakė Kėjus santūriai ir atsargiai.

Kėjus prisiminė tuos neapgalvotus užgaulius žodžius, jam pasakytus išvažiuojant. Džodė taip pat tikriausiai prisiminė savo žiaurias kalbas. Jos plonos lūpos suvirpėjo tarsi nuo netikėto skausmo.

— Manau, kad grįžai sveikas ir gyvas.

— Daugiau ar mažiau.

Džeinelena žiūrėjo tai į motiną, tai į brolį, vildamasi, jog niekas nesudrums tos nepaskelbtos taikos.

— Išgerkime prieš pietus.

Džodė ėjo priekyje. Ji atsisakė alkoholinio gėrimo, bet užsidegė cigaretę.

— Aš skaičiau, kad maištininkai konfiskavo tavo lėktuvą.— Džodė išpūtė į viršų dūmų debesį.

— Tikra tiesa. Ačiū, sesute.— Kėjus paėmė iš Džeinelenos rankų stiklinaitę viskio su ledu.— Tai neturi reikšmės. Lėktuvo šeimininkas norėjo, kad lėktuvui kas nors atsitiktų, pavyzdžiui, kad įvyktų avarija ir jis gautų didelę draudimo sumą. Jam reikia pinigų, o ne lėktuvo.

— Aš taip ir pamaniau, kad čia nešvarus dalykas. Kodėl tu turi reikalų su tokiomis be principų asmenybėmis?

— Apie asmenybes be principų,— įsikišo į pokalbį Džeinelena, stengdamasi užkirsti kelią būsimam barniui.— Darsė Vinston buvo kirpykloje, kai aš dariau šukuoseną. Ji skundėsi, kad jos dukra Hevera ir Taneris Hoskinsas per daug duoda valios rankoms. Ji sakė, kad tikriausiai jai reikės juos apipilti iš žarnos, kad nors kiek apramintų.

Kėjus ėmė juoktis. Džeinelena suglumusi pažvelgė į jį.

— Visi juokėsi, kai ji taip pasakė. Nesuprantu kodėl.

— Dėl Dievo meilės, Džeinelena,— nekantriai ją pertraukė Džodė.

— Ką tu turi omenyje, mama?

— Pamiršk tai,— įsikišo Kėjus.— Kas gi buvo vėliau? Ką dar pasakė ponia Vinston?

— Kai per žinias pasakojo apie tave ir daktarę Malori, ji visus išstumdė į šonus ir, tikrąja šio žodžio prasme, prilipo prie ekrano. O kai pranešė, kad ponas Porteris vis dėlto yra gyvas, ji padarė tikrą spektaklį.

— Kokį? —Kėjus daugiau nebesišypsojo.

— Darsė springo iš juoko. Niekam, išskyrus jai, tai neatrodė juokinga. Atvirai sakant, ta moteris elgiasi nepadoriai.

— Ji — tikra kalė,— pareiškė Džodė, nupurtydama cigaretės pelenus į peleninę.— Fergusas manė, kad jis vos tik ves tą..., atleisk Viešpatie, ir ji taps garbinga ponia. Kur tau. Kuo ją berengtum, ji vis tiek liks skarmalė. Fergusas visada buvo kvailys.

Meideila juos pakvietė prie stalo ir atnešė mėgstamiausius Kėjaus valgius: keptą vištą ir troškintos jautienos su visokiais garnyrais. O desertui du pyragus: su persikais ir riešutais ir dar naminių vanilinių ledų.

Džeinelena tikėjosi, kad Kėjus puls prie skanaus valgio, pagaminto specialiai jam, bet jis valgė mažai. Kėjus šypsojosi, kreipdamasis į ją, ir atsakinėjo į visus jos klausimus, bet gana santūriai. Jis buvo mandagus su Džode ir nesakė nieko, kas ją suerzintų arba įžeistų. Jis buvo pernelyg tylus kaip žmogus, kuris per stebuklą svetimame krašte išvengė mirties nuo maištininkų rankos.

Per pauzes Kėjus susimąstęs žiūrėjo į tolį, o kai pokalbis vėl prasidėdavo, jis nebeprisimindavo, apie ką buvo kalbėta.

Po pietų Džodė atsiprašė ir išėjo į savo kambarį žiūrėti televizoriaus. Prieš išeidama, ji pažvelgė į Kėjų ir pasakė:

— Aš džiaugiuosi, kad tu sėkmingai grįžai.

Kėjus klausiamai jai pažiūrėjo įkandin.

— Ji sako tiesą,— tyliai pasakė Džeinelena.— Man atrodo, jog ji labiau už mane jaudinosi dėl tavęs, o aš tiesiog ėjau iš proto. Žinai, koks jai buvo džiaugsmas, kai mes sužinojome, jog tu esi gyvas ir važiuoji į namus.

— Ji atrodo geriau negu tada, kai tu važiavai į Montesangrę.

— O, tu vis dėlto pastebėjai! — sušuko Džeinelena.— Aš irgi taip manau. Aš manau, jog ji sveiksta.

Liūdnai nusišypsojęs, Kėjus ištiesė ranką ir paglostė sesers skruostą.

— Noriu tau dar kai ką pasakyti, Kėjau. Tai apie mamą. Vakar, kai grįžau iš darbo, negalėjau jos iš karto rasti ir ėmiau ieškoti po visą namą. Atspėk, kur ją radau. Klarko kambaryje. Ji kraustė jo daiktus.

Akimirksniu Kėjus pagyvėjo, atsikratydamas savo susimąstymo.

— Kiek aš prisimenu, ji neužeidavo į jo miegamąjį nuo tos dienos, kai mes rinkome jam laidotuvėms kostiumą. Nesuprantu, kas ją ten nuviliojo.

— Ji rausėsi jo daiktuose?

Džeinelena linktelėjo.

— Ji peržiūrinėjo popierius, dokumentus, diplomus, nuotraukų albumus, jo užrašų knygutes, likusias nuo tų laikų, kai jis buvo senatorius. Ir ji verkė. Mama neverkė net per laidotuves.

— Prisimenu.

Staiga Džeineleną nustebino tai, kad Kėjus atrodė visiškai taip, kaip prie brolio kapo. Nors jo elgesys ir kalba buvo įprasta, jai pasirodė, kad jis viską daro mechaniškai, tarsi automatas, atlikdamas būtinus judesius kaip tomis dienomis po Klarko mirties. Jo veido išraiška buvo pasigailėjimo verta, tarsi būtų įvykę kažkas nepataisoma.

Po brolio laidotuvių Džeinelena pernelyg paniro į savo skausmą, kad kreiptų dėmesį į Kėjų; jis tikriausiai būtų atsisakęs jos bandymų jam padėti. Negana to, ji jautėsi nieko nesugebanti kaip ir dabar. Šiaip ar taip, Džeinelena uždėjo jam ant peties ranką.

— Aš tada perskaičiau knygą apie artimųjų netektį, kad galėčiau kaip nors pakelti Klarko mirtį. Autorius, psichologas, manė, kad skausmas gali turėti uždelstą reakciją. Kartais žmogus daugelį metų jo nejaučia. Ir staiga ateina praregėjimas, emocinis sprogimas. Galbūt taip atsitiko mamai?

Kėjus toliau kažką galvojo ir nieko neatsakė.— Ji pasikeitė,— tęsė Džeinelena.— Tikriausiai Džodė pagaliau susitaikys su netektimi. Ji susivoks savo jausmuose ir nebebus tokia pikta. Jūs abu gerai elgėtės prie pietų stalo. Ar tu pastebėjai, kad mama su tavimi kitaip elgiasi?

Kėjus švelniai nusišypsojo seseriai.

— Tu esi nepataisoma optimistė, Džeinelena.

— Nesišaipyk iš manęs,— įsižeidė ji.

— Argi aš šaipausi iš tavęs. Tai ne kritika, o komplimentas. Jeigu visi būtų tokie nuoširdūs kaip tu, pasaulis būtų tūkstantį kartų geresnis.

Kėjus linksmai timptelėjo ją už vienos naujų garbanų, bet jo šypsena taip ir liko dirbtinė.

— Nežinia, ko ten Džodė rausėsi Klarko kambaryje? Galbūt tai ką nors reiškia, o gal ir ne. Daug ko nesitikėk. Niekas nesikeičia iš karto ir taip greitai. Kai kurie dalykai apskritai niekada nesikeičia. Tu esi įsimylėjusi. Tu

esi laiminga ir nori, kad visi aplinkui taip pat būtų laimingi.

Džeinelena padėjo jam ranką ant krūtinės ir tvirtai apkabino.

— Tu esi teisus, Kėjau. Aš niekada gyvenime nesijaučiau laiminga. Aš niekada nemaniau, kad galima būti tokiai laimingai.

— Tai matyti, vos tik į tave pažvelgus. Aš džiaugiuosi dėl tavęs.

— Tačiau mane graudžia sąžinė.

Kėjus staiga ją pastūmė nuo savęs.

— Pamiršk tai,— piktai prašneko Kėjus.— Naudokis kiekviena laimės minute iki galo. Spausk kiekvieną malonumo lašą. Tu to nusipelnei. Per daugelį metų tu tiek prisikentėjai nuo Džodės, nuo manęs, na, ir nuo kitų. Dėl Dievo meilės, Džeinelena, neatsiprašinėk, kad radai laimę. Pažadėk man.

Priblokšta jo įsikarščiavimo, Džeinelena pritariamai ėmė linkčioti.

— Gerai. Pažadu.

Kėjus stipriai pabučiavo Džeineleną į kaktą ir nuėmė jos rankas.

— Man reikia važiuoti.

— Važiuoti? Kur? Aš maniau, kad šiandien liksi namuose ir pailsėsi.

— Aš jau pailsėjau.— Kėjus naršė po džinsų kišenes, ieškodamas automobilio raktelių.— Aš seniai netvarkiau reikalų.

— Kokių reikalų?

Kėjus išraiškingai pažvelgė į ją ir nuėjo prie durų. Džeinelena sugavo jo žvilgsnį ir viską tuojau pat suprato.

— Kėjau, palauk! Ką tu turi galvoje — lėbavimą?

— Pradžiai.

— O paskui bus moterys?

— Ką gali žinoti.

Džeinelena jį pasivijo jau prie paradinių durų ir privertė jai pažiūrėti į akis.

— Aš tavęs neklausinėjau, nes maniau, jog tai yra tavo asmeninis reikalas.

— Neklausinėjai, apie ką?
— Apie Larą Malori.
— Kodėl apie ją?
— Todėl, kad, žinai, aš maniau, kad jūs abu galite...
— Tu manai, kad aš galiu užimti Klarko vietą jos lovoje?
— Koks tu esi grubus.
— Reikia vadinti daiktus savo vardais.
— Kėjau!
— Man reikia eiti. Nelauk, aš vėliau grįšiu.

Prieš atidarydama duris, Lara pažiūrėjo per žaliuzes, kas skambina, po to skubiai jas atrakino.

— Džeinelena! Džiaugiuosi jus matydama.— Lara rankos mostu pakvietė į vidų netikėtą viešnią.

— Atleiskite, jeigu aš ne laiku atėjau. Visada aš ateinu neįspėjusi. Štai ir šiandien nusprendžiau jus aplankyti.

— Jūs vis tiek man nebūtumėte prisiskambinusi. Aš išjungiau telefoną. Kai kurie reporteriai nesupranta, kai jiems sakai „ne".

— Kėjui jie taip pat skambina.

Paminėjus jo vardą, Larai diegtelėjo į širdį kaip su adata. Nekreipdama dėmesio į skausmą, ji nukėlė nuo kėdės dėžę su knygomis.

— Prašom sėsti. Gal norite ko nors išgerti? Tiesa, aš nežinau, ko turiu...

— Dėkoju, man nieko nereikia.— Džeinelena apžvelgė aplinkui vyravusią netvarką.— Ar kas nors atsitiko?

— Viskas suversta aukštyn kojomis,— patvirtino Lara, sėsdamasi ant nedidelės dėžės. Pavargusiu judesiu ji nubraukė nuo veido plaukų sruogą. Po sugrįžimo netgi paprasčiausią judesį jai būdavo labai sunku padaryti.— Aš kraunuosi daiktus.

— Kodėl?

— Išvažiuoju iš Iden Paso.

Tikriausiai Džeinelena buvo mieste vienintelis žmogus, kurį nuliūdino ta naujiena. Jos veide matėsi baimė ir sumišimas.

— Kodėl?

— Priežastis aiški.— Lara negalėjo nuslėpti kartėlio.— Viskas buvo ne taip, kaip tikėjausi. Klarkas be reikalo paliko testamentu man praktiką. Be reikalo aš priėmiau jo dovaną.

Lara susijaudino, pamačiusi Džeinelenos akyse ašaras.

— Dauguma žmonių yra nepaprastai kvaili! Mūsų mieste niekada nebuvo geresnės gydytojos už jus.

— Jų nuomonė apie mane nesusijusi su mano kaip gydytojos savybėmis. Jie pasidavė spaudimui.

Nereikėjo aiškinti, jog kaip tik Džodė Taket buvo kalta dėl jos išvarymo.

Džeinelena taip pat jautėsi netiesiogiai kalta.

— Aš apgailestauju dėl to.

— Aš žinau. Ir aš esu jums dėkinga.

Jos nusišypsojo viena kitai. Susiklosčius kitokioms aplinkybėms, jos būtų galėjusios tapti labai artimomis bičiulėmis.

— Kaip jaučiasi jūsų mama? Ar jai padeda vaistai?

Džeinelena papasakojo apie labai pagerėjusią Džodės sveikatą. Lara nenorėjo temdyti jos optimizmo, bet kaip gydytoja ji padarė Džeinelenai užuominą, kad nereikia dėti labai didelių vilčių.

— Gerai, kad ji jaučiasi geriau, bet nenuleiskite nuo jos akių. Džodė turi gerti visus vaistus, kokius jai išrašė gydytojas. Aš patarčiau jai reguliariai tikrinti sveikatą. Man atrodo, jog būtina dar kartą visapusiškai pasitikrinti sveikatą, prieš atsisakant miego arterijos geresnio praeinamumo operacijos.

— Nemanau, kad mama sutiks operuotis, bet, jeigu pastebėsiu, jog jos sveikata blogėja arba, neduok Dieve, gresia priepuolis, aš būtinai primygtinai reikalausiu, kad ji sutiktų operuotis.

Dar kelias minutes jos kalbėjosi apie šį bei tą, po to Džeinelena susiruošė išeiti. Jau būdama duryse, ji pasakė:

— Šį rytą aš mačiau jūsų vyrą per televizijos žinių laidą. Rodė, kaip jį priima prezidentas.

— Aš taip pat žiūrėjau laidą.

— Jo paklausė, kodėl jūsų nėra su juo. Jis atsakė,

kad jūs dar neatsipeikėjote po lankymosi Montesangrėje ir negalėjote jo lydėti į Vašingtoną.

Rendalas kalbėjo už ją ir skleidė akivaizdų melą. Juk dar būdama Hiūstone ji be užuolankų jam paaiškino, ką apie visa tai galvoja, ir neišėjo iš miegamojo tol, kol jis išėjo iš svetainės ir išvyko į oro uostą. Jie net neatsisveikino.

Jo paaiškinimas dėl jos nebuvimo Vašingtone taip pat buvo jam naudingas, bet Lara nieko negalėjo padaryti, nebent tik, susitikus su juo, pareikšti protestą. Tačiau ar verta su juo pasimatyti dėl tokio menknieko? Kitą kartą, jie jau susitiks teisme dėl skyrybų, kur jis bus su advokatu.

— Tikriausiai tai buvo...— Džeinelena nutilo, bet paskui ryžosi pasakyti.— Aš negaliu net įsivaizduoti, ką jūs pajutote, sužinojusi, kad visą tą laiką jis buvo gyvas.

— Esu tikra, kad jums sunku įsivaizduoti.

Mintyse Lara vėl pamatė Rendalą, gulintį vonioje. Ji girdėjo, kaip jos veriantis riksmas aidu atsimušė į plytelėmis išklijuotas sienas, girdėjo medžio tarškesį, kai Kėjus laužė duris, jautė, kaip jis apglėbė ją rankomis. Ji įsikniaubė veidu jam į krūtinę. Jiems pirma šovusi mintis buvo, jog Rendalas negyvas.

Tačiau Rendalas atsigavo.

Nuo to laiko Kėjus nė karto prie jos neprisilietė, netgi nepaspaudė rankos.

Lara nerado žodžių, kad galėtų papasakoti, kokį didžiulį šoką ji patyrė, pamačiusi iš numirusių prisikėlusį Rendalą, ir todėl ji trumpai pasakė:

— Aš buvau priblokšta, pamačiusi jį gyvą.

— Aš neabejoju. Tačiau dabar atrodote rami. Kodėl nevažiavote su juo į Vašingtoną? — Netikėtai Džeinelena suvokė, jog klausimas ne vietoje.— Atleiskite. Aš pamiršau mandagumą.

— Nereikia atsiprašinėti. Jūs pateikėte visiškai teisėtą klausimą. Atsakymas labai paprastas: aš nusprendžiau su juo nevažiuoti, nes politika — Rendalo sritis, o ne mano. Jis pats nuspręs, kaip jam reikėtų elgtis, tapus įžymybe. Aš nenoriu būti garsi, atvirkščiai, aš noriu, kad mane visi pamirštų.

— Kėjus irgi taip mano. Jis jaučiasi nejaukiai, kai juo domimasi.

Adatėlė širdyje vėl sujudėjo.

Mielas Džeinelenos veidas paniuro, kai ji išpoškino:

— Kėjus vėl ketina išvažiuoti. Į Aliaską. Šiandien rytą jis man sakė. Jam pasiūlė dirbti lakūnu naftotiekyje. Jis tikrins, ar linijoje nenuteka nafta.

Lara abejingai linktelėjo.

— Kėjus sako, kad ten gerai moka ir jam reikia pakeisti aplinką. Aš jam priminiau, kad jis ką tik buvo pakeitęs aplinką, o jis paprieštaravo, kad Centrinė Amerika — nesiskaito. Aš nenoriu, kad jis išvažiuotų,— Džeinelena neslėpė savo jaudinimosi.— Tačiau mamai pasidarė geriau, tad jo daugiau niekas čia nebelaiko.

— Taip, daugiau niekas,— mechaniškai pakartojo Lara.

— Aš labai dėl jo nerimauju,— tęsė Džeinelena.— Iš pradžių aš maniau, kad jis pavargo nuo visokių išbandymų, bet štai jau savaitė, kai jūs grįžote, o jis vis toks pat.

Nerimas apėmė Larą.

— Jis serga?

— Atrodo, kad ne. Aš noriu pasakyti, jog fiziškai neserga. Jis užsidarė savyje. Jo žvilgsnis apsiblausęs. Kėjus netgi nešaukia, kai pyksta. Tai į jį nepanašu.

— Tikra tiesa, nepanašu.

— Atrodo, tarsi kas nors jo viduje būtų užgesinęs lemputę.

Lara nežinojo, ką sakyti.

— Štai kaip,— droviai baigė Džeinelena.— Aš tiesiog norėjau su jumis pasitarti.

Džeinelena ėmė dvejoti, tarsi norėdama dar kažką pasakyti. Įdomu, ar ji žinojo, kad Lara buvo suartėjusi su Kėjumi. Iš kur jai žinoti... Tačiau ji galėjo numanyti.

— Ką gi... kada jūs išvažiuojate?

— Aš dar tiksliai nenusprendžiau, tikriausiai kai susikrausiu visus daiktus. Aš kol kas dar nesusitariau su agentu dėl namo pardavimo.

— Jūs persikeliate į Vašingtoną.

— Ne,— šiurkščiai atsakė Lara. Šiek tiek prislopintu tonu ji pridūrė: — Aš neturiu tikslių planų.

— Jūs susikrausite daiktus ir išvažiuosite, bet netgi nežinote, kur?

— Tai ir yra esmė,— patvirtino Lara šypsodamasi.

— Aš prašau jūsų, kai persikelsite, atsiųskite man savo naują adresą. Aš suprantu, kad jus ir Taketus skiria nesantaika, bet aš nenoriu, kad nutrūktų su jumis ryšiai.

— Jūs neturėjote nieko bendra su ta nesantaika,— švelniai pastebėjo Lara.— Aš džiaugsiuosi, jeigu man parašysite, kaip gyvenate.

Džeinelena akimirkai stabtelėjo, svarstydama, ar taip būtų tinkama pasielgti, bet paskui greitai apkabino Larą ir nuskubėjo takeliu į automobilį.

Lara žiūrėjo įkandin. Ji lėtai uždarė paskui save duris, tarsi užversdama dar vieną savo gyvenimo puslapį. Šis Džeinelenos apsilankymas tikriausiai buvo vienas paskutinių susitikimų su Taketais.

Bovis ir Džeinelena jaukiai įsitaisė ant sofos svetainėje. Jie nedegė šviesos. Džodė jau labai seniai buvo išėjusi į savo miegamąjį. Kėjaus, kaip paprastai, nebuvo namuose.

Bovis pusiau gulėjo, atsirėmęs į sofos atlošą, o Džeinelena sėdėjo greta, padėjusi galvą jam ant peties kaip ant pagalvės ir nerūpestingai glostydama jo nuogą krūtinę per prasegtus marškinius.

— Siaubinga,— sušnibždėjo Džeinelena.— Daktarė Malori stovėjo tarp tų dėžių visiškai pasimetusi, tarsi nežinodama, ko griebtis.

— Galbūt tu ko nors nesupratai.

— Ne, Bovi. Ji atrodė taip, tarsi būtų likusi šiame pasaulyje visiškai viena.

— Kažkaip keista. Juk ji ką tik sužinojo, kad jos miręs vyras yra gyvas.

— Man taip pat atrodo keista. Kodėl jie ne kartu? Jeigu aš manyčiau, kad tu esi miręs, o paskui staiga sužinočiau, kad esi gyvas, aš nesiskirčiau su tavim nė minutei. Aš taip tave myliu. . .— Džeinelena kilstelėjo gal-

vą.— Štai kas. Ji suprato. Daktarė Malori nebemyli savo vyro. Galbūt ji pamilo dar ką nors.

— Nusiramink. Neišsigalvok, ko galbūt iš tikrųjų nėra.

— Ko, pavyzdžiui?

— Pavyzdžiui, kad tarp daktarės ir tavo brolio kažkas yra.

— Tu taip manai? — susijaudinusi paklausė Džeinelena.

— Aš nieko nemanau. Aš manau, kad tu taip galvoji. Skridimas dviese į Centrinę Ameriką ir paskui nelaisvė maištininkų stovykloje — viskas atrodo labai romantiška. Panašu kaip kine. Tačiau nereikia perdėti.

Džeinelena buvo nusivylusi, bet priversta pripažinti, kad jai nė į galvą nešovė mintis apie brolio ir daktarės Malori romaną.

— Jie abu tokie nelaimingi nuo to laiko, kai grįžo. Kėjus nekantrauja kuo greičiau išvažiuoti.

— Jis visada nenusėdi vienoje vietoje. Tu pati man sakei.

— Dabar čia kažkas kita negu noras keliauti. Jis nesiveržia ieškoti nuotykių, jis nori nuo kažko pabėgti. Ir daktarė Malori taip pat. Ji nepanaši į moterį, kurios mylimasis būtų ką tik prisikėlęs iš numirusiųjų.— Džeinelena susimąstė.— Aš, tiesa, negaliu jos kaltinti, aš mačiau jos vyrą per televizorių. Jis man pasirodė nenormalus. Negana to, Kėjus už jį kur kas gražesnis.

Bovis ėmė juoktis.

— Žinai, tu esi didelė pramanytoja. Tu mėgsti kurti.

— Kėjus pasakė, kad aš esu įsimylėjusi ir noriu, jog visi būtų tokie laimingi kaip aš. Jis teisus.

— Dėl to, kad visi būtų laimingi?

— Dėl to, kad aš esu įsimylėjusi.— Džeinelena švelniai pažvelgė į jo liūdnas akis. Apglėbė rankomis jo veidą ir nekantriai paklausė: — Kada gi, Bovi?

Džeinelena ne pirmą kartą pateikė tą klausimą. Ir kiekvieną kartą, kai paklausdavo, jie arba susikivirčydavo, arba pratrūkdavo meilės jausmai. Šiandien tai sugriovė jų fizinius ryšius. Bovis išsivadavo iš jos glėbio ir ėmė sagstytis marškinius.

— Mums reikia pasikalbėti, Džeinelena.

— Aš nenoriu daugiau kalbėti. Aš noriu būti kartu su tavimi. Ir man visiškai tas pats, kur tai įvyks, svarbu, kad būtume kartu.

Bovis sumišęs nusuko akis.

— Man atrodo, aš radau tinkamą vietą.

— Bovi! — Džeinelena sunkiai pritildė balsą iki garsaus sujaudinto šnabždesio.— Kur? Kada mes galime ten nueiti? Kodėl anksčiau tu man nieko nesakei?

Bovis pasirinko paskutinį klausimą, į kurį panoro atsakyti.

— Todėl, kad taip negerai, Džeinelena.

— Ar tau nepatinka kambarys?

— Ne, kambarys puikus. Mat reikalas tas...— Bovis nutilo ir apimtas nevilties papurtė galvą.— Aš negaliu čia vogčiomis lankytis kaip vagišius, kiekvieną vakarą tąsytis tamsoje, kalbėti pašnibždomis, kankinti tave ir save, po to išeiti per užpakalines duris. Taip negerai.

— Tačiau jeigu tu suradai vietą, kur mes galime...

— Tai yra dar blogiau. Tu esi ne ta moteris, kuri nusivedama į motelį pusvalandžiui.— Bovis pakėlė rankas, gindamasis nuo jos protestų.— Ir dar. Tu tikriausiai manai, kad mes galime su tavim varyti romaną ir niekas apie tai nesužinos, bet tu klysti. Taip nebus. Aš pakankamai ilgai gyvenu Iden Pase ir žinau, kaip gerai čia veikia bevielis telefonas. Mums negalima rizikuoti. Anksčiau ar vėliau gandai pasieks tavo mamą. Ji arba nušaus mane, arba užsiundys ant manęs policiją. Man tai ne pirmiena. Jeigu ponia Taket nenušaus, aš išsikapanosiu. Bet ne tu. Tu niekada gyvenime nepatyrei nemalonumų. Tu nemoki jų įveikti.

— Aš turėjau daug nemalonumų.

— Tik ne tokių, apie kuriuos tau kalbu.

Džeinelena žinojo iš brolių, jog vyrai nemėgsta verkiančių moterų, todėl ji iš visų jėgų stengėsi sulaikyti ašaras.

— Tu nori mane mesti, Bovi? Tu prigalvoji įvairiausių priežasčių, nes iš tikrųjų aš tau esu nereikalinga? Tai dėl to, kad aš esu sena?

— Ką, ką?

Nesusilaikiusi Džeinelena tyliai sukūkčiojo.

— Žinoma, dėl to tiesa? Tu nori manimi atsikratyti, nes aš esu vyresnė už tave.

Bovis kartu nustebo ir sumišo.

— Tu esi vyresnė už mane?

— Trejais metais.

— Kas skaičiuoja?

— Tikriausiai tu. Štai kodėl tu nori manimi atsikratyti. Tu galėtumei susirasti jaunesnę moterį.

— Prakeikimas! — Bovis vaikščiojo po kambarį ratais ir tyliai keikėsi. Pagaliau jis priėjo prie sofos ir su apmaudu pažvelgė į Džeineleną.— Ir tu daug pastangų padėjai, kad sugalvotumei tokią nesąmonę? Dėl Dievo meilės, aš netgi nežinojau, kiek tau metų, o jeigu ir žinočiau, tai koks skirtumas? Nejaugi tu manęs nepažįsti?

— Tai kodėl?

Bovio pyktis išgaravo, jis atsiklaupė ir paėmė jos rankas į savąsias.

— Džeinelena, tu esi man geriausia iš visų žmonių pasaulyje. Aš greičiau duosiu sau nukirsti dešinę ranką, negu tave nuskriausiu. Štai kodėl su tuo reikia baigti nuo pat pradžių. Kai aš pirmą kartą panorau tavęs, man reikėjo tuojau pat nešdintis iš miesto. Aš viską supratau, bet negalėjau savęs įveikti.— Bovis nutilo, taip įtemptai įsižiūrėdamas į jos veidą, tarsi stengdamasis amžiams įsiminti jos bruožus.— Aš tave myliu labiau už save. Tad štai, aš nevedžiosiu tavęs slapčiomis po viešbučius, neslėpsiu, tarsi tu būtumei kekšė, kad paskui tave apšnekėtų kaip kokią nors pasileidėlę.— Bovis atsistojo ir paėmė skrybėlę.— Aš su tavimi taip nepasielgsiu. Nė už ką pasaulyje. Ne, panele.— Jis užsimaukšlino skrybėlę ir stipriai ją patempė už kraštų.— Gana, užteks.

Lara nevalingai priglaudė galvą prie durų staktos.

— Ko tu atėjai, Kėjau? Tai blogai baigsis.

Kėjus įėjo pro ją į vidų. Lara apsidairė aplinkui, žiūrėdama, ar kas nors jo nematė, ir tik paskui uždarė duris. Tai buvo juokingas atsargumas. Visiems gerai pažįstamas geltonasis „linkolnas" stovėjo prie jos durų; tai buvo tas pats kaip pranešti apie jo atvykimą per vietos radiją.

Kai Lara įėjo į kambarį, Kėjus stovėjo, atsirėmęs į metalinę vaistų spintą. Nesukišti marškinių skvernai plėvesavo virš džinsų. Viskas — netvarkinga išvaizda, neramus žvilgsnis, grubus vyriškas patrauklumas, viskas priminė tą naktį, kai Lara pirmą kartą jį pamatė tame kambaryje. Tada Kėjus prašė jam duoti viskio. Šį kartą jis atėjo su savo buteliu; skystis teliūskavo nuo jo negrabių judesių. Jis pakėlė butelį prie lūpų ir gurkštelėjo kelis gurkšnius. Žaizda ant smilkinio gijo, bet raudonumas aplinkui dar liko. Šonkauliai taip pat nenustojo skaudėję. Veido išraiška buvo įžūli ir iššaukiama.

— Tu esi girtas.

— Taip.

Lara susidėjo rankas ant krūtinės.

— Ko tu čia atėjai?

— O ką — čia gali pasirodyti pasiuntinys Porteris? — pašaipiai paklausė Kėjus.

— Jis dar Vašingtone.

— Bet rytoj grįžta. Apie tai rašė laikraštyje. „Didvyriškas valstybės veikėjas aplankys Iden Pasą". Kokia garbė.

— Jeigu tu žinai, kad jo nėra, tai kodėl klausi?

Kėjus plačiai nusišypsojo.

— Norėjau pažiūrėti, kaip tu reaguosi. Kaip tau ims plakti širdelė, išgirdus jo vardą.

— Būtų geriau, kad išeitum. — Lara ramiai pasisuko ir atidarė duris.

Kėjus akimirksniu ištiesė ranką iš už nugaros ir užtrenkė duris; jo ranka taip ir liko padėta ant staktos. Lara atsidūrė spąstuose tarp durų ir jo kūno. Ji pasisuko siauroje vietoje, norėdama pamatyti Kėjaus veidą.

— Tu taip ir neatsakei į mano klausimą.

— Kokį klausimą?

— Apie savo dukterį. Kadangi grįžome gyvi, aš noriu žinoti. Ar Klarkas buvo jos tėvas?

„Ką jis nori išgirsti?" — pagalvojo Lara. Ką gi ji galėjo jam pasakyti?

Tikrą tiesą.

Viešpatie, koks didelis būtų palengvėjimas. Ji Kėjui

viską paaiškins, užpildys tuščias vietas ir tada tikriausiai pelnys jo malonę.

Tačiau švelninančios aplinkybės turi likti paslaptyje. Ypač Kėjui. Ypač dabar, kai žinojo, kad jį myli.

— Rendalas — Ešlės tėvas.

Apgailestavimas šmėkštelėjo Kėjaus akyse.

— Tu esi tikra?

— Taip.

Lara pastebėjo, kad Kėjui ši žinia yra labai svarbi, nors jis ir stengėsi tai nuslėpti.

— Vadinasi, tu nei iš šio, nei iš to privertei mane rizikuoti gyvybe.

— Aš neįkalbinėjau tavęs skristi į Montesangrę, tu pats save įkalbėjai. Aš niekada net neužsiminiau, kad Klarkas buvo Ešlės tėvas.

— Bet tu niekada to ir neneigei.— Kėjus pasilenkė, pūsdamas jai į veidą viskio kvapą.— O tu iš tikrųjų esi egzempliorius. Gudri apsimetėlė. Niekšinga, šlykšti apgavikė. Aš negalėjau suprasti, kodėl mano protingasis broliukas užmezgė tokį, atvirą romanėlį su savo geriausio draugo žmona. Tu tikriausiai su juo neblogai padirbėjai. Susukai jam galvą taip, kad jis jau nieko nebesuvokė. O tas asilas Rendalas liko su tavimi. Tipiškas šliužas. Mėšlas, negana to, dar ir melagis, bet netgi ir jis nenusipelnė tokio elgesio.

Kėjus nutvėrė Larą už liemens ir staigiu judesiu prisitraukė. Jis įsikniaubė veidu į jos plaukus.— Tu moki gauti iš vyro, ko tik panori. Ar ne taip, daktare? Tu jį taip prisuki, kad jis pakvaišta dar nespėjęs išsitraukti iš kelnių savo žaisliuko.

Lara iš visų jėgų užsimerkė. Šlykštūs kaltinimai ją skaudino, ypač kai kaltino Kėjus, rizikavęs dėl jos savo gyvybe, švelnus ir aistringas, ūmus ir mylintis, kurio glamonių, kaip ir anksčiau, ji troško. Kėjus, kurį ji sapnuodavo naktimis.

Remdamasis vien tik faktais, *kokius žinojo,* Kėjus pagrįstai galėjo jos neapkęsti. Jo panieka buvo grindžiama tuo, ką jis manė esant tiesa. Ir tos neteisybės ji negalėjo ištaisyti, nes tada pirmiausia nukentėtų pats Kėjus.

Lara jo troško net iki apkvaitimo, bet tik ne tokia kaina. Ji išmoko pakelti kitų žmonių panieką, bet nepajėgė pakelti Kėjaus paniekos.

— Aš prašau tavęs išeiti.

— Po velnių! — Kėjus išmetė butelį, įkišo ranką jai po sijonu ir ėmė mauti kelnaites.— Aš negaliu nieko padaryti. Apie nieką galvoti. Tik apie tave.— Nuo jo pikto bučinio jai ėmė skaudėti lūpas.— Ne, aš atsikratysiu ta pagunda.

— Ne, Kėjau.— Lara suspaudė kelius.

— Kodėl? Ką, tu anksčiau nebuvai neištikima?

Lara atstūmė Kėjaus ranką, grabinėjančią jos krūtis.

— Liaukis!

— Tu turi skolelę, pamiršai? Devyniasdešimt tūkstančių neapmokėtų iš mano šimto. Arba tai.— Kėjus įgrūdo ranką tarp jos šlaunų ir ėmė ją glamonėti.— Man geriau tai.

— Ne!

— Nesijaudink, iki aušros dingsiu. Šį kartą tavęs vyras neužklups nusikaltimo vietoje. Aš esu protingesnis už brolį. Ir aš aistringesnis. *Ar ne taip?*

— Ne, neaistringsenis,— sušuko Lara.— Klarkas niekada nesiimdavo prievartos!

Šie žodžiai tuojau pat jam praskaidrino protą, kaip šaltas vanduo, kurį ji kažkada jam šliūkštelėjo į veidą. Kėjus ją paleido iš savo glėbio ir atsitraukė garsiai ir sunkiai kvėpuodamas.

Lara jautė greičiau kartėlį negu pyktį, nes ji žinojo, kodėl Kėjus buvo toks agresyvus. Ji norėjo paliesti jo veidą, pirštais iššukuoti prilipusius prie kaktos jo drėgnų plaukų sruogas, nuraminti, pasakyti, jog labai gailisi, kad jį įžeidė pačiu siaubingiausiu būdu, palygindama jo nenaudai jį su Klarku.

Užuot taip pasielgusi, Lara tylėdama stebėjo, kaip jo veide pasirodė pasišlykštėjimo išraiška brolio atstumtai pasileidusiai kekšei.

Kėjus apžiūrėjo Larą ir pašaipiai prunkštelėjo.

— Ne, aš neabejoju, kad jis nesiėmė prievartos. Nusiraminkite, daktare. Jums nėra reikalo manęs bijoti.

Kėjus ištiesė ranką, atidarė duris jai už nugaros ir vos nepargriuvo, užkliuvęs už besimėtančio ant grindų butelio. Jis nuspyrė jį tolyn. Butelis atsitrenkė į sieną ir subyrėjo į daugybę šukių.

Kėjus išbėgo į prieangį, nulipo žemyn, peršokdamas per kelis laiptelius, ir įlipo į „linkolną". Jis iš visų jėgų paspaudė greičio pedalą, ratai ėmė suktis vietoje, svaidydami į visas puses žvyrą, kol pagaliau automobilis pajudėjo.

Lara uždarė duris, atsirėmė į jas nugara ir nuslydo ant gindų. Ji apkabino rankomis kelius, priglaudė prie jų veidą ir ėmė raudoti.

DVIDEŠIMT SEPTINTASIS SKYRIUS

— Tai štai kodėl tu nenori iš čia išvažiuoti? Tau gaila palikti tą namą?

Rendalas perėjo per kambarius bei kabinetus ir dabar buvo Laros raštinėje, kur ji pakavo knygas ir medicininį archyvą. Jis atskrido iš Vašingtono į Dalasą, išsinuomojo automobilį ir per dvi valandas buvo Iden Pase.

Dar gerokai prieš jam atvykstant, žurnalistų automobiliai patruliavo gatvėse prie Laros namo. Kai atvažiavo Rendalas, jį apsupo įspūdinga reporterių ir operatorių minia.

Sunkus išbandymas, patirtas Montesangrėje, užtemdė skandalą, kurį sukėlė jo žmona ir senatorius Taketas. Tarsi nusikaltęs vaikas, jis buvo nubaustas ir dabar atvertė naują savo gyvenimo puslapį: jį šiltai priėmė prezidentas ir valstybės departamentas. Rendalas Porteris savo akimis pamatė Montesangrės gyvenimą ir tapo pagrindiniu ekspertu tuo klausimu Kapitolijaus kalvoje. Jis buvo skanus kąsnelis reporteriams.

Lara nesirodė, kol Rendalas dalyvavo improvizuotoje spaudos konferencijoje. Jis kelias minutes atsakinėjo į klausimus, paskui atsiprašė.

— Mes su žmona beveik nepabuvome vieni du, kai sugrįžome iš Montesangrės. Manau, jog mane suprasite.

Po geraširdiškų pajuokavimų reporteriai susikrovė savo įrangą į automobilius ir išvažiavo. Daugelis signalizavo ir mojavo rankomis, tarsi atsisveikindami su bičiuliu.

Tankėjo sutemos, bet Lara nedegė šviesos. Prieblanda geriau tiko jos nuotaikai. Ji taip pat slėpė pajuodusius Laros paakius.

Išvakarėse, išėjus įtūžusiam Kėjui, ji taip raudojo, kad net visiškai suakmenėjo; Lara žinojo, kad daugiau niekada jo nebepamatys. Jis išėjo, jos neapkęsdamas. Didžiulis skausmingas netekties jausmas buvo panašus į tą, kurį ji patyrė Majamyje, atgavusi sąmonę ir supratusi, jog klaikus sapnas yra tikrovė.

Pagaliau, apie antrą valandą nakties, Lara sutelkė visas jėgas ir nuėjo į miegamąjį, kur negalėjo sumerkti akių iki aušros. Visą dieną ji krovė daiktus, tai apimta karštligiško aktyvumo, tai panirusi į kaustančią depresiją, kai ji nejudėdama sėdėjo vietoje ir žiūrėjo į tolį sausomis, bet vis dar raudonomis nuo ašarų akimis.

Prieblandoje kambarys atrodė jaukesnis, šiltesnis; tai buvo gera slėptuvė, kur ji galėjo paslėpti savo skausmą. Ji seniai pamilo medinėmis plokštėmis iškaltas daktaro Patono kabineto sienas ir jo griežtus baldus. Kažkada Lara vylėsi čia praleisti daug metų.

— Visiškai provincialu,— pastebėjo Rendalas, sėsdamasis į odinį krėslą.

— Visa įranga šiuolaikiška.

— Aš kalbu apie bendrą įspūdį. Tu čia atrodai nereikalinga.

Rendalas neturėjo jokio supratimo apie ją.

— Žmonės serga ne tik miestuose, Rendalai. Aš galėčiau čia turėti gerą praktiką.— Lara uždengė kartoninę dėžutę ir ją užklijavo lipnia juosta.— Jeigu aš turėčiau sąlygas.

— Čia Taketų teritorija.

— Dėl to niekam nekyla abejonių.

— Mane domina viena nedidelė smulkmena.— Rendalas užsidėjo koją ant kojos nerūpestingai ir elegantiškai kaip Fredas Asteras.— Prašom pasakyti, kodėl tu išsirinkai Iden Pasą, kai tau prieš akis — visas žemynas? Ir dar Techase,— pridūrė Rendalas akivaizdžiai nepritarda-

mas. Kodėl tu pasirinkai miestą, kur tavęs neapkenčia? Ar tu turi polinkį į mazochizmą?

Lara neketino pasakoti Rendalui apie paskutiniuosius trejus savo gyvenimo metus. Kaip ir neketino jo palikti namuose nakvoti. Tačiau, prieš išsiskiriant, ji turėjo jam pasakyti vieną dalyką.

— Man buvo sunku pradėti iš naujo po pertraukos,— pasakė ji.— Nors aš labai nukentėjau nuo kruvinosios revoliucijos, buvau sužeista, netekau vaiko ir vyro, žmonės niekaip negalėjo pamiršti mano kaltės. Jiems aš buvau nusikaltusi Klarko Taketo meilužė. Ieškodama vietos, aš kreipiausi į daugelį ligoninių visame krašte. Kai kurių vadovai netgi norėjo mane priimti į darbą pagal dokumentus, kol nežinojo, kad daktarė Malori — tai ponia Rendal Porter. Po to jie pasipiktinę reikalaudavo paduoti pareiškimą, kad galėtų mane atleisti iš darbo. Taip atsitiko mažiausiai dešimt kartų.

— Todėl tu galiausiai nusprendei užsiimti privačia praktika. Tikriausiai tu pradžiai finansuoti panaudojai mano draudimą. Šiaip ar taip, tai nepaaiškina, kodėl tu nusprendei užsiimti praktika būtent čia.

— Aš nepirkau praktikos, Rendalai. Aš ją paveldėjau iš Klarko visiškai pagal įstatymus. Iš Klarko.— Lara sustojo, kad jis pajustų jos žodžių reikšmę.— Tai paskutinis dalykas, ką jis padarė prieš mirtį.

Prabėgo kelios sekundės, kol Rendalas suvokė jos žodžių prasmę. Viską supratęs, jis negalėjo nepareikšti savo nuostabos.

— Kas galėjo pagalvoti! Jis nusipirko nuodėmių atleidimą. Kaip gražu.

— Aš galiu tik numanyti, kuo jis vadovavosi, bet manau, jog esi teisus. Jis manė, jog privalo man tai padaryti!

— Dabar tu tikriausiai ir man pateiksi sąskaitą. Kiek aš tau skolingas, kad tu su manimi važiavai į Montesangrę?

— Tu turi sutikti skirtis.

— Atsisakau patenkinti tą prašymą.

— Tu neturi teisės atsisakyti,— piktai pareiškė Lara.— Mes su Kėjumi tave išvadavome iš kalėjimo toje

siaubingoje šalyje! Gal jau pamiršai? Gal per netikėtą garbę praradai atmintį?

Staiga Rendalo veidą nutvieskė tokia pat išdidi, kaip ir jo balso tonas, šypsena.

— Ak, Lara, Lara. Kokia tu esi naivi. Kiek daug tu patyrei, bet vis tiek matai tik išorinę įvykių pusę. Gyvenimas tavęs neišmokė. Prisimink patarlę „Nėra namų be dūmų".— Rendalas nubrėžė ore ratą.— Nejaugi tu nematai, kas slepiasi už išorės, kokia tikroji padėtis?

— Ką tu turi omenyje?

— Nejaugi tu nuoširdžiai tiki, kad tu ir tas beprotis lakūnas iš tikrųjų prisidėjote, kad mane paleistų iš kalėjimo?

Rendalo balsas skambėjo piktai ir išdidžiai. Larai pasirodė, kad jos plaukai ant galvos sujudėjo. Ją apėmė siaubinga nuojauta.

— Ką tu nori pasakyti?

— Įtempk smegenis, Lara. Tu puikiai sugebi, tad nesunkiai atspėsi.

— Montesangrėje...

— Kalbėk, kalbėk,— ją ragino Rendalas.

— Emilijus...

— Puiku. Kas toliau? Galvok.

Viskas buvo kaip rūke, bet vos tik iš jo išbridai ir viskas paaiškėjo.

— Tu visiškai nebuvai belaisvis.

Rendalas ėmė juoktis.

— Šaunuolė! Galbūt aš būsiu nemandagus, bet nepriskirk sau nuopelnų, kad man išgelbėjai gyvybę. Aš vis tiek būčiau įvykdęs savo penkmečio planą, kaip jį vadinu. Jūsų komiškas nuotykis buvo kaip tik laiku ir mes su Emilijumi jį panaudojome savo tikslams. Tai padarė dar įtikinamesnę atomazgą.

Lara žiūrėjo į žmogų, kuris vis dar buvo jos vyras, ir žinojo, kad prieš ją stovi beprotis. Labai ramus, nuostabiai gražbyliaujantis ir nepaprastai klastingas. Siaubingas niekšo įsikūnijimas.

— Tai buvo apgaulė?

Rendalas pakilo iš krėslo ir priėjo prie jos.

— Po įvykio Virdžinijoje mane visi niekino Vašingtone. O Klarkas turėjo įtakingų draugų, taip pat ir prezidentą. Nėra abejonės, jog dėl Klarko elgesio prezidentas pateko į nepatogią padėtį, tačiau jis nepaliko bėdoje savo globotinio. Šiaip ar taip, visiškai jo nepamiršo. Klarko prašymu, jis paskyrė mane pasiuntiniu ir panaudojo visą savo įtaką senatui, kad mano paskyrimą kuo greičiau patenkintų. Išoriškai aš buvau už viską labai dėkingas, tarsi man būtų padarę didžiulę malonę. Iš tikrųjų man, kaip ir tau, viskas buvo šlykštu, aš supratau, kad tai yra neoficiali tremtis. Vos tik atvažiavęs į Montesangrę, aš iš karto ėmiau kurti grįžimo į Vašingtoną planą. Tačiau aš norėjau grįžti kaip nugalėtojas. Emilijus — protingas jaunuolis, jis turėjo savų sumanymų ir galėjo juos įgyventinti po Pereso mirties.

— Pereso nužudymo.

— Vadink tai, kaip nori. Mes kartu sukūrėme planą, kad kiekvienas gautume tai, kas priklauso. Mano „išvadavimas" buvo gerai apgalvotas ir numatytas tam tikru laiku. Grįžęs į Jungtines Amerikos Valstijas, aš turėjau ne demaskuoti savo kalėjimo prižiūrėtojus, o atvirkščiai, reikalauti, kad antrą kartą paskirtų į Montesangrę, atidarytų pasiuntinybę ir atstatytų diplomatinius santykius su naujuoju režimu.

— Su Emilijaus režimu.— Lara nepastebimai prisitraukė prie telefono.

— Kaip tik taip. Paklausiusi mano patarimo, mūsų administracija greitai pripažins Emilijaus vyriausybę. Palaikomas Jungtinių Amerikos Valstijų, Emilijus visapusiškai kontroliuos respubliką. O aš gausiu padėką už taikos atstatymą priešiškoje valstybėje, turinčioje strateginę reikšmę, kovojant su narkotikų kontrabanda. Praėjus tam tikram laikui, už mano darbus bus būtinai atlyginta paskyrimu į gerą vietą arba užsienyje, arba Vašingtone. Tai jau kur kas geriau negu būti garsiam ragų nešiotojui, ar ne taip?

— Tu esi beprotis.

— Bet ne kvailys. Sakau tau, kad viską gerai apgalvojau. Po visų tų metų planas įgyvendinamas kur kas geriau, negu tikėjausi. Kad būčiau pavyzdingo diplomato

įsikūnijimas, man trūksta tik mylinčios žmonos. Todėl, brangioji, tu liksi mano žmona, šypsosies spaudos atstovams, mojuosi ranka miniai, žodžiu, darysi viską, ką tau liepsiu daryti. Ir nesugalvok man sumaišyti kortų.

Lara ėmė kvatoti.

— Tu esi išdavikas, Rendalai, sergantis didybės manija. Nejaugi tu rimtai manai, kad aš dalyvausiu tavo išdavikiškame „penkmečio plane"?

— Manau, kad dalyvausi,— ramiai atsakė Rendalas.— Tu neturi pasirinkimo.

— Aš tave demaskuosiu. Aš papasakosiu apie Emilijaus žiaurumą. Aš kreipsiuosi...

— Kas *tavimi patikės*? — Rendalas liūdnai palingavo galvą, apgailestaudamas, kad ji klysta.— Kas patikės moterimi, kalta svetimvyriavimu su senatoriumi Taketu? Dabar tavimi tiki ne daugiau kaip anksčiau.— Rendalas parodė į telefoną, prie kurio ji traukėsi.— Matau, tu nekantrauji ką nors pasikviesti į pagalbą. Na, skambink. Tu tik virsi pajuokos objektu. Kas patikės, kad JAV pasiuntinys pradėjo revoliuciją, prieštaraujančią šalies, kuriai jis tarnauja, interesams?

— Pradėjai revoliuciją? Ka tu nori pasakyti? Revoliucija prasidėjo, kai... kai mūsų automobilį... Ne, palauk.— Lara pakėlė ranką, tarsi varydama šalin susipynusias mintis. Jų buvo tiek daug, kad ji negalėjo jų surikiuoti.

— Tu blogai gaudaisi,— pasakė Rendalas meilikaujamai.— Tikriausiai tau kažkas negera galvoje. Gerai pagalvok. Aš pasakiau „penkmečio planas". Aš jį pradėjau kurti tuojau pat mums atvažiavus į Montesangrę, o ne tada, kai mane pagrobė.

Laros širdis ėmė plakti pašėlusiai greitai; ji sugriebė ranka už netikėtai išdžiūvusios gerklės. Kažkas praslydo pro ją. Kažko ji negalėjo prisiminti. Kažkas...

Atsakymas perskrodė smegenis kaip kulka. Rūkas visiškai išsisklaidė ir jai prieš akis iškilo kaip sulėtintame filme įvykiai prieš užpuolimą.

Ji ploja su Ešle katučių, sėdėdama ant užpakalinės sėdynės. Automobilis artėja prie sankryžos. Kai jis stabtelė-

jo, būrelis ginkluotų žmonių apsupo automobilį. Vairuotojas buvo nužudytas ir krito krūtine ant vairo.

Ji suriko. Rendalas atsisuko, norėdamas į ją pažiūrėti. „Sudie, Lara",— pasakė jis. Jis šypsojosi be menkiausio baimės šešėlio".

Lara duso.

— Tu žinojai? — sušuko ji.— Tu kartu su Emilijumi suorganizavai mūsų automobilio užpuolimą. Per tave nužudė mūsų dukrą!

— Nutilk! Tu nori, kad išgirstų kaimynai?

— Aš noriu, kad mane išgirstų visas pasaulis.

Rendalas sudavė jai per veidą. Jis greitai, bet tyliai pasakė:

— Kvaiša! Aš nemaniau, kad nužudys vaiką. Kulkos buvo skirtos ne jai.

Lara nepagalvojo apie tai, kaip reikėjo suprasti tuos žodžius. Ji puolė prie krepšio su kamera ir įkišo ranką vidun. Jos pirštai suspaudė pistoleto rankeną. Lara jį ištraukė iš krepšio, atsisuko ir nusitaikė tiesiai Rendalui į krūtinę.

— Tu dar gali pakeisti savo sprendimą.

Džeinelena nusišypsojo Boviui.

— Aš jo nepakeisiu. Aš visiškai, šimtu procentų tikra savo sprendimu. Tai tu bijojai ir drebėjai, tu spyriojaisi. O aš vis dėlto tvirtai laikiausi savo ir nenusileisiu ir tau neleisiu.— Džeinelena įsikibo Boviui į parankę ir padėjo galvą jam ant peties.— Važiuokite, pone Keitai. Aš tiesiog trokštu ten kuo greičiau būti.

— Jeigu kas nors pamatys, kad vairuoju automobilį...

— Dabar tamsu. Niekas mūsų nepamatys. O jeigu kas nors pamatys, tai pamanys, kad Kėjus vėl tavęs paprašė mane apginti nuo reporterių.

— Šiandien jų buvo pilnas miestas.

— Jie norėjo nors akies krašteliu žvilgtelėti į poną Porterį.— Ta mintis privertė Džeineleną pamiršti savo laimę, ji paniuro.— Mama matė jį per televizorių žinių laidoje. Ir labai nusivylė.

— Na ir kodėl?

— Jis mamai priminė skandalą, Klarką, na, ir visa kita. Ji nevakarieniavo ir išėjo į savo kambarį.

— Tu palaukei, kol ateis Meideila?

Jie su Boviu iš anksto susitarė, kad susitiks kontoroje.

— Taip. Ji liks visai nakčiai. Aš Meideilai pasakiau, kad išvažiuoju į Longvju į tobulinimosi seminarą.

— O ką sakė Kėjus?

— Brolis retai nakvoja namuose, sako, kad iki aušros lošia pokerį su Balkiu aerodromo angare. Jis sako, kad paskui būna vėlu važiuoti į namus. Šiaip ar taip, Kėjus nesužinos, kad manęs nėra namuose.

Bovis neramiai žvilgčiojo į kiekvieną pravažiuojantį automobilį.

— Negerai, kad mes slepiamės. Pamatysi, ištiks kokia nors nelaimė.

— Dėl Dievo meilės, Bovi.— Džeinelena atsiduso su apsimestine neviltimi.— Tu esi visų didžiausias pesimistas ir fatalistas, kokį aš kada nors buvau sutikusi. Tik prieš kelerius mėnesius tu išėjai iš kalėjimo, o aš jame sėdėjau visą gyvenimą. Dabar ir tavo, ir mano likimas pasikeitė.

— Tavo likimas pasikeis, jeigu tu ir toliau būsi į mane įsikibusi,— liūdnai pastebėjo Bovis.— Tu prarasi savo pinigus.

— Aš tau šimtą kartų sakiau, kad aš jų visiškai nevertinu. Mūsų šeima turi daugybę pinigų, o argi mes esame laimingi? Tėvai nemylėjo vienas kito. Ir mes su broliu jautėme tą priešiškumą netgi vaikystėje. Kaip tik dėl to Klarkas viską paaukojo savo karjerai ir sau neatleido net už mažiausią apsirikimą. Kėjus yra visiška jo priešingybė, jis gyvena taip, tarsi į viską galėtų nusispjauti, nors aš manau, jog tai yra tokia jo savigyna. Jis nenori, kad kas nors suprastų, kaip smarkiai jį paveikė tėvo mirtis, jog mama nuo jo nusisuko. O aš išaugau drovi ir užsidariusi, pilka pelytė, bijanti pakelti balsą ir pasakyti savo nuomonę. Patikėk, Bovi, laimės ir meilės negalima nupirkti už pinigus. Aš tau duočiau visus pasaulio turtus už tavo meilę.

— Už tai, kad tu niekada negyvenai skurde.

Jie tiek daug kartų apie tai kalbėjo, kad atmintinai žinojo kiekvieną atsakymą. Džeinelena nenorėjo, kad ginčas aptemdytų pačią laimingiausią jos gyvenimo naktį.

— Aš atsakau už kiekvieną savo poelgį, Bovi. Aš esu pilnametė. Aš tave beprotiškai myliu ir manau, kad tu mane taip pat myli.

Bovis pažvelgė į Džeineleną ir atsakė labai rimtai:

— Tu žinai, kai aš tave myliu.

— O tai reiškia, kad mes galime įveikti visas pasaulio kliūtis. Kas mums gali atsitikti, ko mes neįveiksime?

— Viešpatie, Džeinelena,— sudejavo Bovis.— Tu meti iššūkį likimui.

— Bovi,— atsakė ji, juokdamasi ir bučiuodama Bovį į skruostą,— tu esi nepataisomas.

Darsė, vos tik įėjusi į barą „Po palme", pamatė Kėjų. Jis sėdėjo vienas bufeto gale su stiklinaite viskio kaip piktas šuo su kaulu.

Darsė buvo puikiai nusiteikusi. Fergusas išvažiavo į mokyklos tarybos posėdį, kuris paprastai užtrukdavo daug valandų. Darsė mėgo mokyklos tarybos posėdžius. Per juos ji galėjo praleisti vakarą, kaip tik jai patiko.

Hevera budėjo motelyje. Buvo labai panašu, kad šį penktadienį ją išrinks rungtynių, kurios įvyks buvusių mokinių susitikimo garbei, karaliene.

Darsė išleido daugiau kaip septynis šimtus dolerių, kad gražiai aprengtų Heverą. Fergusą būtų nutrenkusi apopleksija, jeigu jis žinotų, kiek išleista pinigų, bet Darsei atrodė, jog tai yra geras pinigų įdėjimo būdas. Jeigu Hevera gaus karalienės titulą, tai padidins jos galimybes patekti į elitinius sluoksnius, kai įstos į koledžą. Fergusas nieko neišmanė apie tokias subtilybes, bet Darsė žinojo visus ėjimus.

Nors Darsė kas dveji metai keisdavo automobilį, buvo klubo narė, pirko brangius drabužius ir gyveno didžiausiame Iden Paso name, ji vis tiek dar negalėjo patekti į elitinius visuomenės sluoksnius.

Darsė buvo pasiryžusi, padedama Heveros, pakeisti tokią padėtį. Dukra bus jai raktelis, kuris padės patekti į visuomenės elitą, nors jai ir reikėtų įeiti per užpakalines duris.

Iš Kėjaus išvaizdos buvo matyti, jog neverta prie jo artintis, bet Darsė surizikavo. Na ir kas, kad per paskutinį susitikimą ji spjovė jam į veidą, o jis pagrasė ją užmušti? Pastaruoju laiku reikalai jam nekaip klostėsi. Dabar, kai gyvenimas jį prispaudė, jis, galimas dalykas, bus sukalbamesnis.

Darsė atsisėdo ant taburetės šalia Kėjaus.

— Sveikas, Hepai. Prašom įpilti baltojo vyno. Įmeskite gabaliuką ledo.

Hepas Holisteris nusisuko, norėdamas pripilti stiklinaitę. Darsė pažvelgė į Kėjų.

— Vis dar ant manęs pyksti?

— Ne.

— Štai kaip? Tu išmokai atleisti ir pamiršti?

— Ne. Tiesiog man į viską nusispjauti. Tai kam pykti.

Darsė nuslopino įsiplieskusį pyktį, nusišypsojo Hepui, padavusiam jai vyną, ir nugėrė gurkšnelį.

— Aš visiškai nesistebiu, kad tu toks rūškanas.— Darsė atsisuko į Kėjų ir atsisukdama keliu palietė jo kelį.— Tai didžiulis smūgis — sužinoti, kad miręs vyras yra gyvas.

— Aš nenoriu apie tai kalbėti.

— Žinoma. Tai opi tema. Tu bent spėjai su ja pergulėti iki to laiko, kai jai įmetė į vonią pasiuntinį Porterį?

Darsė pajuto, kaip jis įsitempė; ji suprato, jog suspėjo. Ji įžengė į pavojingą zoną. Darsė galėjo pakęsti bet kokį vyro elgesį ir nuotaiką, išskyrus abejingumą. Geriau keiksmažodžiai ir mušimas, negu abejingumas. Negana to, ji degė iš smalsumo.— Na ir kaip, ji pateisino tavo viltis? Na? O gal viršijo?

„Viršijo",— suprato Darsė, kai Kėjus apvertė stiklinaitę ir rankos mostu parodė Hepui, kad jis vėl ją pripiltų. Mieste kalbėjo, kad tik idiotas dabar gali priešginiauti Kėjui Taketui. Jis pasidarė žiaurus. Ūmus. Jis

įsivėlė į peštynes. Pavyzdžiui, vakar dieną, pačiame miesto centre, Techaso gatvėje, jis grasino žurnalistui įgrūsti į užpakalį jo fotoaparatą, jeigu nedings jam iš panosės. Paskui jis susikibo prie Bobio restorano su kažkokiu atvažiavusiu fermeriu, Kėjaus nuomone, pastačiusiu savo pikapą per daug arti prie jo „linkolno". Mačiusieji pasakojo, kad kaimietis tikriausiai dar negreitai išdrįs vėl pasirodyti Iden Pase.

Sklandė gandai, kad jis visą laiką, dieną ir naktį, būna labai girtas ir praleidžia ištisas valandas aerodrome nepasižyminčio protu Balkio Vilio kompanijoje. Kažkas dar pasakojo, jog matė jį stadione ketvirtą valandą ryto, kur Kėjus treniravosi, šaudydamas į žibintus, bet tas gandas nebuvo patvirtintas.

Jeigu Lara Malori būtų jį nuvylusi lovoje, jam būtų buvę visiškai tas pats, kad jos vyras atsirado nežinia iš kur gyvas ir sveikas. Atvirkščiai, jeigu Lara jam patiko, tai jis turėtų virti iš pykčio.

Apkalbos, o dabar ir asmeniniai stebėjimai, patvirtino Darsei, kad Kėjus yra visiškai priblokštas.

Apimta pavydo ji pamiršo atsargumą. Darsė išdrįso paliesti jo skaudžiausią vietą.

— Dabar tu, žinoma, žinai, kodėl tavo brolis dėl jos rizikavo.

Ant Kėjaus skruostų iššoko gumbai.

— Įdomu, kokias ji padarė išvadas ir kuris iš jūsų gavo daugiau taškų? Tikiuosi, jūs aptarėte kiekvieno privalumus.

— Užčiaupk nasrus, Darse.

Darsė ėmė juoktis.

— Vadinasi, kalbėjote. Puiku. Tikriausiai trims vienoje lovoje ankštoka.

Kėjus pasuko galvą ir įbedė į Darsę degančias raudonas akis.

— Kiek man žinoma, tu ne kartą gulėjai trise.

Darsė užsiplieskė, bet susitvardė. Ji pasilenkė prie jo arčiau, prisiglausdama biustu.

— Tu neapsirikai. Ir, žinai, man labai patiko. Patariu pabandyti. O gal tu jau bandei?

— Tik ne tame žemyne.

Darsė vėl ėmė juoktis.

— Skamba viliojamai.— Ji perbraukė pirštu per jo ranką.— Aš mirštu iš smalsumo sužinoti visas kvapą gniaužiančias smulkmenas.

Kėjus neatstūmė jos rankos. Pamaloninta sėkmės, Darsė paėmė rankinuką ir ištraukė iš jo raktą. Ji pamojavo juo Kėjui prieš nosį.

— Motelio savininko žmona turi daug privalumų. Pavyzdžiui, ji gali naudotis raktu, atrakinančiu kiekvieno numerio duris.— Darsė perbraukė liežuviu per apatinę lūpą.— Ką tu į tai pasakysi? — Ji truputį atsilošė, kad Kėjus pamatytų, kaip, prisilietus prie jo raumenų, jai sustangrėjo krūtų speneliai.— Na, Kėjau. Juk mums tada patiko. Ar tu turi kokią nors kitą?

Kėjus baigė gerti viskį, atskaičiavo pinigus už save ir už Darsę ir pastūmė Darsę durų link.

Jis nieko nekalbėjo, kol jie išėjo į gatvę.

— Tavo ar mano automobiliu?

— Mano. Tavo geltonoji povandeninė valtis matoma už mylios. Negana to, niekas neatkreips dėmesio į mano automobilį prie motelio.

Kai tik jie įlipo į jos „kadilaką eldorado", Darsė pasilenkė prie Kėjaus ir švelniai pabučiavo jį į lūpas — užkanda, užuomina į būsimas geras vaišes.

— Tu pasiilgai manęs. Aš esu įsitikinusi.

Kėjus sėdėjo, nuleidęs pečius, ir liūdnai žiūrėjo pro langą.

Darsė pergalingai nusišypsojo. Kėjus pyksta, bet nieko, ji greitai jį pralinksmins. Nors ir labai sunku būtų, Darsė jam įrodys, kad yra ir kitų, geresnių už Larą Malori.

Vis greičiau važiuodamas „kadilakas" nurūko į motelį „Žalioji pušis".

Džodė labai gerai pažinojo savo dukterį. Džeinelena nemokėjo apsimetinėti. Paprastai kiekvienas kasdienio Džodės tvarkaraščio pasikeitimas sutrikdydavo Džeineleną. Ji įkalbinėdavo motiną valgyti, maldaudavo ją nerūkyti, primygtinai prašydavo, kad Džodė eitų miegoti,

arba, atvirkščiai, prašydavo ją keltis iš lovos. Džeinelena tupinėjo apie motiną kaip perekšlė.

Tačiau šiandien, kai Džodė atsisakė vakarieniauti, Džeinelena primygtinai neprašė. Dar iki tos dienos Džodė pastebėjo keistą dukters elgesio pasikeitimą. Džeinelena ėmė rūpintis savo išvaizda, ko anksčiau nebūdavo. Ji ėmė naudoti kosmetiką ir pasidarė tą trumpą, idiotišką, su garbanėlėmis šukuoseną. Pakeitė drabužių stilių, pradėdama nešioti trumpus sijonus ir ryškių spalvų apdarus.

Džeinelena dažnai juokdavosi. Galima sakyti, kad ji visą laiką buvo labai linksma, kartais netgi pasiutusi. Ji nepaprastai stengėsi įtikti žmonėms, kurių anksčiau vengdavo.

Džeinelenos akyse įsižiebavo išdykėliškos, netgi padaužiškos ugnelės, kurios nevalingai primindavo Džodei Kėjų, taip pat ir velionį vyrą. Džeinelena pirmą kartą gyvenime kažką slėpė nuo motinos.

Džodė spėjo, kad tai turėtų būti vyras.

Atsitiktinai Džodė išgirdo Džeineleną paistančią niekus Meideilai apie seminarą Longvju, nors kiekvienam buvo aišku, jog tai buvo pasimatymas su mylimuoju, galimas dalykas, netgi tame pačiame motelyje, kur susitikdavo su savo prostitutėmis jos tėvas. Padėties nepadorumas sujaudino Džodę. Nejaugi ji nieko neišmokė savo dukters? Ji pasidomės tuo klausimu pirma, negu koks nors kazanova ir turtingų nuotakų mėgėjas sugadins Džeinelenai gyvenimą.

Šeimoje Džodė spręsdavo visas rimtas problemas ir taip būdavo nuo to laiko, kai ji pasakė „taip" Klarkui Jaunesniajam. Kuo būtų šiandien Taketai, jeigu ji nesirūpintų jų likimais? Džodė niekada neleisdavo klostytis nekontroliuojamiems įvykiams ir viena pati sutvarkydavo visas krizines padėtis.

Taip ji pasielgs ir šį vakarą.

Tačiau pirmiausia reikia nepastebimai paspruktis nuo Meideilos.

Ferguso Vinstono mintys skrajojo kažkur malonioje tylumoje.

Mokyklos tarybos iždininkė, bažnyčios baptistų choro solistė, žavėdamasi savo pačios balso skambėjimu, žodžiu apibūdino kiekvieną biudžeto straipsnį, užuot paprasčiausiai išdalinusi ataskaitos egzempliorius kitiems tarybos nariams.

Kol iždininkė drebančiu falcetu smulkiai dėstė kiekvieną punktą, Fergusas šypsojosi, galvodamas apie puikiai besiklostančius savo finansinius reikalus. Kadangi vasara nebuvo labai karšta, žvejai ir turistai užplūdo Rytų Techaso ežerus ir miškus, tad moteliui tai buvo visų sėkmingiausias sezonas per visą egzistavimo laiką.

Fergusas rimtai ėmė galvoti apie Darsės mintį panaudoti dalį pelno sporto salės, kuri turėtų įvairiausių gimnastikos įrankių ir videožaidimus, įrengimui. Darsė visada duodavo dalykiškus patarimus ir niekada jo nenuvildavo. Fergusas įvertino jos sugebėjimus dar tais tolimais laikais, kai priėmė dirbti į kavinę. Ji turėjo ypatingą sugebėjimą sugalvoti naujus būdus pinigams uždirbti.

Darsė taip pat turėjo talentą slaptą išleisti dideles sumas sau. Kaip ir dauguma žmonių, Darsė numanė, jog Fergusas yra labai nuovokus. Jis mylėjo ją, todėl neparodydavo, jog žino apie jos santuokinę neištikimybę. Jis kentėjo dėl to, kad Darsė ieškojo kitų vyrų draugijos, tačiau tai buvo mažiau skausminga, negu gyventi be jos.

Kartą per radiją Fergusas girdėjo gydytojo pokalbį apie gilias psichologines žmogaus elgesio nukrypimų priežastis, kurių reikia ieškoti vaikystėje. Darsė kaip tik ir yra toks atvejis. Fergusas jos gailėjo, dar labiau ją mylėjo. Ji visada grįždavo į namus po jo sparneliu, dėl to jis stengdavosi nepastebėti jos neištikimybės ir neklausdavo draugų bei verslo partnerių pašaipų.

Darsė manė, kad jis nežino apie dideles pinigų sumas, kurias ji išleisdavo sau ir Heverai, bet klydo. Darsė buvo plačių užmojų kūrybinė natūra, o jis — šykštuolis, kurio viskas buvo suskaičiuota. Fergusas iki cento žinojo, kiek kainuoja jo motelis. Daugiametė patirtis jį išmokė slėpti nuo mokesčių tarnybų pelną, kur reikėtų būti išlaidžiam, o kur būti taupiam.

Fergusas atsikrenkštė, nuslėpdamas juoką. Džodės Taket dėka jis kasmet sutaupydavo tūkstančius dolerių. Jis

visada tikėjosi, kad sulauks tos dienos, kai jo prakeiktas priešas atiduos Dievui dvasią. Ir štai dabar jis turi nuspręsti, ar jai patikėti savo mažą paslaptį, kol ji visiškai nepasiligojo arba, dar blogiau, neprarado proto.

Svarbiausia parinkti tinkamą laiką. Juk galiausiai jis prisipažins padaręs nusikaltimą. Fergusas norėjo nutaikyti tokį momentą, kai Džodė dar bus pakankamai protinga, kad suvoktų jo išradingumo esmę, bet nesugebėtų ko nors padaryti.

Gal jai parašyti ką nors panašaus į padėkos raštelį? *„Brangioji Džode, pirma, negu tu apsigyvensi amžinajame pragare, aš noriu tau pareikšti savo dėkingumą. Ar prisimeni, kai tu mane apgavai su naftos sklypu? Tad štai aš tau noriu pranešti..."*

— Kokia jūsų nuomonė Fergusai?

Dainininkė pažadino Fergusą Vinstoną iš jo svajonių.

— Aš manau, kad jūs detaliai viską aptarėte. Jeigu nėra pataisų, siūlau pradėti nagrinėti kitą klausimą.

Mokyklos tarybos pirmininko pavaduotojas perskaitė kitą darbotvarkės punktą, o Fergusas grįžo į malonias svajones, kaip jis atkeršys Džodei Taket.

— Tavo išdavystė kainavo mano dukteriai gyvybę,— Laros balsas buvo tvirtas, kaip ir jos ranka, spaudžianti „magnum 357".— Tu esi niekšas. Tu nužudei mano vaiką. Dabar aš nužudysiu tave.

Pamatęs į jį nukreiptą ginklą, Rendalas apstulbo, bet tik akimirkai. Jis tuojau pat susitvardė.

— Tu bandei suvaidinti tokį pat spektaklį Montesangrėje, bet tau nieko neišėjo. Emilijus atspėjo tavo kėslus taip pat, kaip ir aš. Tu esi gydytoja, Lara, bet ne žmogžudė. Tu pernelyg vertini žmogaus gyvybę, kad kam nors ją atimtumei. Tačiau ne visi taip pagarbiai žiūri į savo artimo teisę į gyvybę. Tokie kilnūs idealai trukdo pasiekti tikslą. Norint pasiekti tikslą, labai svarbus yra paskutinis žingsnis, Lara. Ar tu jį padarysi ar ne, tai ir nulems reikalo sėkmę arba nesėkmę. Reikia iš pat pradžių ryžtis tam paskutiniam žingsniui, nes kitaip nėra prasmės pradėti. Šiame scenarijuje toks paskutinis žingsnis yra nuspausti gaiduką, o tu nesugebėsi to padaryti.

— Aš tave nušausiu.

Baimė šmėkštelėjo jo akyse, bet jis tęsė, kaip ir anksčiau, gražbyliaudamas.

— Kuo tu mane nušausi? Iš tuščio pistoleto? Juk tu prisimeni, kad iš jo išėmė šovinius?

— Taip, prisimenu, bet aš jį vėl užtaisiau. Kėjus paslėpė atsarginę apkabą slaptoje krepšio kišenėje. Kareiviai jos nerado per kratą. Jis užtaisė pistoletą viešbutyje, prieš važiuodamas į oro uostą skristi į Kolumbiją.— Lara atlenkė gaiduką.— Aš tave nušausiu.

— Tu juokauji.

— Taip tavo paskutinė pranašystė, Rendalai. Ir ji yra klaidinga.

Pasigirdo kurtinantis trenksmas. Akinanti oranžinė šviesa perskrodė tamsą ir Larą nusviedė į sieną. Sunkus pistoletas iškrito jai iš rankos.

Jis įkišo raktą į spyną. Niekieno nepastebėti, jie įėjo į numerį jaunavedžiams ir uždarė duris. Jis ištiesė ranką prie jungiklio ir uždegė šviesą, bet kambaryje buvo tamsu.

— Tikriausiai perdegė lemputė,— pamanė jis.

— Čia yra stalinė lempa.

Jie apgraibomis perėjo svetainę. Jis dar kartą paspaudė jungiklį.

Visko priežastis buvo trumpas sujungimas. Kai jis vėl paspaudė jungiklį, iššoko kibirkštis.

Žybtelėjo ir sprogo visas kambarys.

DVIDEŠIMT AŠTUNTASIS SKYRIUS

Nuo trenksmo į sieną Larai užėmė kvapą. Labai sunkiai ji prišliaužė prie lango. Atrodė, jog visa šiaurinė Iden Paso dalis apimta liepsnos.

Pačiupusi gydytojos krepšį, Lara išbėgo iš namo, sėdo į automobilį ir, nekreipdama dėmesio į šviesoforus, nurūko ten, kur į dangų kilo didelis juodų dūmų stulpas. Lara greitai nustatė, kad sprogimas įvyko „Žaliosios pušies" viešbutyje.

Ji atvažiavo tuojau pat paskui gaisrinę ir patrulinį šerifo automobilį. Vieną motelio sparną buvo apėmusi liepsna.

Vienas paskui kitą sprogimai liepsnos liežuviais nutvieskė dangų. Nebuvo jokių abejonių, kad pastatas labai apgriautas. Kai dėl aukų, viskas priklausė nuo apgyventų kambarių skaičiaus. Lara mintimis pasiruošė blogiausiam dalykui.

— Ar kam nors pavyko išsigelbėti?

Šerifas Baksteris įtempė klausą, norėdamas išgirsti jos žodžius; viską užgožė liepsnos riaumojimas.

— Kol kas nežinoma. Viešpatie, na ir reikalai.

Lara žinojo, kad, nepaisydama didvyriškų pastangų, Iden Paso gaisrininkų komanda, daugiausia sudaryta iš savanorių, jokiu būdu nesusidoros su tokia nelaime. Gaisrininkų komandos viršininkas tai taip pat gerai suprato, uždrausdamas besiveržiantiems į priekį, bet blogai aprūpintiems įranga, gaisrininkams lipti į ugnį. Jis paliepė užkirsti kelią liepsnai ir kreipėsi pagalbos į kaimynines, geriau aprūpintas gaisrininkų tarnybas.

— Paskambinkite į Taketų kontorą,— paliepė šerifas Baksteris.— Jų gręžinys pernelyg arti, kad kas nors neatsitiktų.

Šerifo padėjėjas Hasas ėmė skambinti policijos mobiliuoju telefonu.

— Šerife, ar galiu pasinaudoti telefono ryšiu, esančiu jūsų automobilyje, kad galėčiau įspėti apygardos ligoninę? — paprašė Lara.

Šerifas linktelėjo.

Lara sėdo į patrulinį automobilį, surinko numerį ir, laimė, iš karto susijungė su nuovokia budinčia medicinos seserimi. Lara jai paaiškino padėtį.

— Tuojau pat siųskite „greitosios pagalbos" mašiną. Pasiimkite kuo daugiau vaistų, švirkštų, tvarsčių, deguonies balionų.— Ligoninė turėjo tik du automobilius ir Lara nusprendė iškviesti pastiprinimą iš kitų apygardų.— Taip pat praneškite Medicinos centrui ir Motinos Frensės ligoninei Taileryje. Tikriausiai mums reikės jų malūnsparnių sunkiai sužeistiems gabenti į traumatologinius centrus. Tegu būna pasiruošusi „Skubiosios pagalbos"

brigada. Taip pat praneškite visiems regioniniams kraujo bankams ir sudarykite turimų kraujo grupių sąrašą. Be to, reikia iškviesti papildomą personalą. Bus nelengva naktis.

— Ei, ten! — šerifas Baksteris iš visų jėgų mojavo rankomis, kažką rodydamas gaisrininkams, kai grįžo Lara.

Šauksmai girdėjosi iš pirminio sprogimo nepaliesto motelio sparno. Lara su baime žiūrėjo kaip gaisrininkų savanorių grupė įėjo į degantį pastatą. Kiekvieną sekundę sprogimas galėjo pasiglemžti jų gyvybes.

Po kelių kankinamų laukimo akimirkų gaisrininkai ėmė vesti iš motelio žmones. Du nešė ant pečių. Kiti ėjo patys, bet Lara matė, jog yra apdegę ir dūsta nuo dūmų. Lara paliepė gaisrininkams juos paguldyti ant žemės ir ėmė apžiūrinėti, įvertindama kiekvieno būklę, mintyse nustatydama labiausiai nukentėjusius. Ji jiems kalbėjo užuojautos ir padrąsinamuosius žodžius — šiuo metu tai buvo vienintelė pagalba, kurią ji galėjo suteikti.

Dar niekada „greitosios pagalbos" sirenos kauksmas jai nebuvo toks malonus. Pirmąja mašina atvažiavo trys felčeriai. Dabar buvo galima statyti lašelines, duoti deguonį, taip pat tuojau pat vežti į ligoninę sunkiausius ligonius. Felčeriai iškrovė kelias dėžes vaistų Larai, paskui išvažiavo kartu su nukentėjusiais.

Pasilikusieji žiūrėjo į Larą stiklinėmis iš skausmo akimis. Nepakeliamai sunku buvo nuspręsti, kam važiuoti pirmam, o kam laukti. Lara vylėsi, kad jie supras ją.

Gaisrininkai dar kelis kartus įėjo į degantį namą. Išgelbėtųjų daugėjo, o kartu su jais ir rūpesčių Larai. Du buvo ištikti šoko. Kažkas verkė, kažkas šaukė iš skausmo. Kai kurie neteko sąmonės. Lara krito iš nuovargio, teikdama pirmąją pagalbą.

Lara klūpėjo, dėdama įtvarą ant sudėtingo alkūnės sąnario lūžio, kai pavojingai arti sustojo automobilis. Ji apsidairė, tikėdamasi pamatyti dar vieną „greitąją pagalbą".

Darsė Vinston iššoko iš savo „kadilako".

— *Hevera!* — sušuko ji.— Viešpatie! Kur tu, Hevera? Ar kas nors matė mano dukterį?

Darsė puolė į motelį ir būtų įėjusi tiesiai į siautėjančią liepsną, jeigu jos nebūtų sugriebęs ir nutempęs į šoną vienas gaisrininkas. Darsė ištrūko iš jo.

— Ten yra mano duktė!

— Negali būti,— sudejavo Lara.— Ne! — Nejaugi mergina, su kuria jos taip greitai susidraugavo, yra gaisro auka? Ji pradėjo ieškoti Heveros tarp išgelbėtųjų, bet niekur jos nematė.

— Dieve mano, kas darosi!

Išgirdusi pažįstamą balsą, Lara atsisuko ir tuojau suprato, kad Kėjus atvažiavo kartu su Darse. Tačiau tokiu metu negalimi asmeniniai išgyvenimai ir ji paprašė:

— Padėkite, Kėjau. Aš negaliu viena suspėti. Aš plėšausi į visas puses.

— Aš gausiu malūnsparnį. Pakeliui užvažiuosiu paimti sesers, kuri jums padės.— Kėjus pažvelgė į tolį.— O gręžinys. . .

— Jie jau kažką įspėjo kontoroje.

— Tai septintasis gręžinys. Atrodo, jį prižiūri Bovis. Manau, jis greitai čia pasirodys. Kai tik jis atkirs liniją, taip pat imsis darbo. Kaip jaučiatės?

— Gerai. Prašom padėti nuvežti žmones į ligoninę.

— Aš greitai grįšiu.— Jis sėdo prie Darsės „kadilako" vairo ir pajudėjo iš vietos, jau važiuodamas uždarė dureles. Praėjus kelioms sekundėms nuo jo išvažiavimo, atvažiavo dar trys „greitosios pagalbos" mašinos.

Gaisrininkai išnešė iš motelio dar penkis žmones. Kaip tik vietoj tų, kuriuos Lara jau išvežė į ligoninę. Pagyvenusi moteris, apsinuodijusi smalkėmis, mirė po kelių minučių. Dukra laikė jos negyvą ranką ir kūkčiojo.

Mažylis, sveikas ir gyvas, šaukė motiną. Lara negalėjo suprasti, kieno jis galėtų būti ir apskritai, ar išsigelbėjo jo tėvai.

— Aš juo pasirūpinsiu.

Šie žodžiai buvo Marionos Leonard. Lara nustebo ją pamačiusi, bet negaišo laiko jos klausinėdama.

— Kaip tik laiku. Ačiū!

Ji atidavė verkiantį berniuką Marionai, kuri jį, ramindama švelniu balsu, nunešė toliau nuo liepsnos.

Džekas Leonardas taip pat čia atsirado.

— Sakykite, kuo galiu padėti, daktare Malori.

— Manau, jūs galėtumėte gaisrininkams padavinėti deguonį.

Džekas linktelėjo galvą ir nuėjo prie gaisrininkų būrio.

Lara pastebėjo, kad atėjo Fergusas Vinstonas. Darsė nutvėrė jį už švarko skvernų ir verkdama paklausė:

— Ar tu gerai žinai, Fergusai? Prisiek man!

— Prisiekiu. Hevera paskambino ir pasakė, kad šiandien jai yra papildoma treniruotė. O aš jai leidau anksčiau išeiti iš budėjimo.

— O Viešpatie, dėkoju tau. Dėkoju.— Darsė puolė vyrui ant krūtinės.

Fergusas ją priglaudė, glostė jos plaukus, šlapius nuo ašarų skruostus ir tikino, kad jų dukra saugi. Liepsna, veržliai ryjanti jo gyvenimo verslą, apšvietė liūdną pailgą veidą ir atsispindėjo jo kenčiančiose akyse.

Išgirdusi malūnsparnio sraigtų ūžesį, Lara pažvelgė aukštyn ir pamatė „Gyvybės gelbėjimo" tarnybos malūnsparnį. Tiesiog per kelias minutes jis pakilo, paimdamas du sužeistuosius. Tuojau pat nusileido privatus malūnsparnis, tas pats, kurį kažkada Kėjus pasiskolino nuskraidinti Letei Leonard į ligoninę. Lara atvedė prie Kėjaus malūnsparnio dvi moteris su rimtais įpjovimais ir sumušimais.

— Ar matėte Džeinelenąʔ — sušuko Kėjus, stengdamasis perrėkti motoro gaudesį. Lara papurtė galvą.— Ekonomė sako, kad ji išvažiavo į Longvju.— Jis gūžtelėjo pečiais.— Niekas kontoroje nežino, kur yra Bovis.

— Jeigu ji pasirodys, pasakysiu, kad ieškote.

— Aš greitai grįšiu.

Malunsparnis pakilo nuo žemės.

Lara vėl ėmė teikti pagalbą nukentėjusiesiems ir pamiršo apie valandas ir minutes. Ji matavo laiką tik skaičiumi tų, kuriuos galėjo išgelbėti arba suteikti kokią pagalbą prieš nuvežant į ligoninę. Ji stengėsi negalvoti apie tuos, kurių negalėjo išgelbėti.

Lara turėjo pagalbininkų. Atvažiavo vos prieš kelias savaites susituokę jaunavedžiai Džimis Bredlis ir Helena Beri. Atvyko Olis Hoskinsas. Larą ypač nudžiugino pa-

sirodžiusi jos buvusi medicinos sesuo Nensė Beiker. Nensė, turėdama didelę patirtį, dirbo greitai ir sumaniai. Jai buvo galima patikėti net sunkiausius ligonius. Daugelis kitų Iden Paso gyventojų, anksčiau atsisakiusių Laros paslaugų, dabar siūlėsi jai padėti. Lara visiems rado darbo.

Tą naktį motelyje budėjo šeši darbuotojai. Numeriuose gyveno aštuoniasdešimt devyni gyventojai. Ir buvo dar du, apie kuriuos niekas nieko nežinojo.

Bovis Keitas pernešė žmoną per jaunavedžių numerio Šrivporto centre buvusiame viešbutyje slenkstį.

— O Bovi, kaip gražu,— žavėjosi Džeinelena vaizdu pro langą, kai Bovis ją pastatė ant grindų vidury kambario.

— Reikėjo gerokai paieškoti, kol išsirinkau. Aš paėmiau raštišką policijos leidimą išvažiuoti iš Techaso. Juk mes dabar esame Luizianoje.

— Kiek daug tu turėjai rūpesčių.

— Aš norėjau, kad tau patiktų.

— Bovi, aš esu sužavėta.

— Tikriausiai pirmą mėnesį po vestuvių mums reikės taupyti, taip brangiai čia reikia mokėti už numerį.

Džeinelena ėmė juoktis.

— Jeigu tu gražiai paprašysi, tavo bosas tau pakels atlyginimą.

— Ne, ačiū, man nereikia malonės dėl to, kad aš esu boso vyras,— pasakė jis griežtai.— Aš ne iš tų, kurie vaikosi kraičio. Prisimeni, ką aš tau sakiau, kai tu mane įkalbinėjai tuoktis, užuot užmezgusi romanėlį.— Bovis nustebęs palingavo galvą.— Iki šiol negaliu suprasti, kaip tai tau pavyko.

— Tu nenorėjai, kad mane laikytų paleistuve. O aš pasakiau, kad turime tik vieną išeitį. Tuoktis.

Bovio veide matėsi nerimas.

— Tavo mama gali anuliuoti mūsų santuoką.

— Nepasiseks. Aš esu pilnametė.

— Kėjus gali mane nušauti.

— Aš taip pat įsigysiu pistoletą.

— Nereikia juokauti. Aš nenoriu atsistoti tarp tavęs ir tavo šeimos.

— Aš juos myliu, Bovi, bet tu man esi brangiausias pasaulyje. Laimėje ir nelaimėje, džiaugsme ar skausme mes dabar esame vyras ir žmona.— Džeinelena droviai nuleido galvą.— Arba būsime vyras ir žmona, jeigu tu liausies kalbėti ir atsigulsime į lovą.

Apsiavusi aukštakulniais bateliais Džeinelena pasirodė esanti vieno ūgio su Boviu. Ji pasilenkė ir pabučiavo jį į lūpas. Bovis kažką sumurmėjo, išreikšdamas pritarimą, ir apkabino ją, norėdamas stipriau pabučiuoti. Bovis akimirksniu įsiaistrino ir greitai paleido ją iš rankų, žengdamas žingsnį atgal.

— Nori, aš tave minutei paliksiu vieną.

— Kodėl?

Bovis nervindamasis pasitrynė rankas į kelnes.

— Kad tu... Viešpatie, nežinau, kodėl. Na, kad tu pasiruoštumei kaip visos nuotakos. Aš pamaniau, kad tau geriau likti vienai.

— A...— Džeinelena negalėjo nuslėpti nusivylimo,— Aš pamaniau, kad tu pats nori mane nurengti.

— Žinoma, noriu,— nudžiugo Bovis.— Aš noriu pasakyti, jeigu tu neprieštarausi.

Džeinelena kurį laiką svarstė, po to linktelėjo galvą. Bovis ištiesė rankas ir su meistro, kuriam reikia atidaryti sudėtingą seifą, atsargumu, palietė palaidinukės sagas, mažas perlamutrines sagutes, labai panašias į tas, kurios pirmą kartą sužadino jo vaizduotę.

Kartu su kiekvienu nuimamu drabužiu mažėjo ir jų drovumas. Jie nurenginėjo vienas kitą neskubėdami, džiaugdamiesi kiekvienu nauju atradimu. Nors Džeinelena buvo išaugusi kartu su broliais, ji smalsiai kaip vaikas apžiūrinėjo Bovio kūną. Stebėdamasi ji šnabždėjo, kad jis yra gražus, ir Bovis atsakė, kad nežinojo, koks blogas yra jo regėjimas. Kai Bovis Džeinelenai pasakė, kad ji yra nuostabi, ši tuojau pat patikėjo, nes tai patvirtino jo rankos ir lūpos. Su juo Džeinelena jautėsi esanti meilės ir grožio deivė.

— Aš bijau, kad tau neskaudėtų,— sušnabždėjo Bovis paskutiniu momentu.

— O aš nebijau.

Džeinelenai neskaudėjo net tada, kai jis buvo jos

gelmėje. Ji buvo nepatyrusi ir tikriausiai pernelyg norėjo jam įtikti, todėl Bovis jai pasakė, kad šį kartą jis pats viską padarys. Džeinelena pakluso ir, jų bendram malonumui, jos ekstazės kulminacija buvo tokia pat audringa, kaip ir jo.

Paskui jie atkimšo šampano butelį, kurį viešbutis dovanojo jaunavedžiams kartu su kambariu. Džeinelena išrinko vardus jų pirmiems keturiems vaikams. Bovis pažadėjo, jog iki šv. Valentino dienos sutaupys pinigų vestuviniam žiedui, kaip dera jaunikiui, bet Džeinelena pasakė, kad jai nereikia jokių materialinių jo meilės įrodymų. Ji ir be jų kiekvieną akimirką ja kvėpavo kaip oru.

Mieguistas nuo meilės ir šampano Bovis murmėjo:

— Ar nori išsimaudyti hidromasažo vonioje arba pažiūrėti televizorių? O gal dar ko nors?

— Dar ko nors.— Džeinelena jam nusišypsojo valiūkiška šypsena, kuri būtų nustebinusi Iden Paso matronas, visiems laikams ją įrašiusias į senmergių luomą, paskui pakišo ranką po paklode ir drąsiai jį paglamonėjo.

— Pasigailėk mūsų, Viešpatie,— nustebo Bovis.— Panelė Džeinelena tapo tikru seksualiniu maniaku.

Jeigu Bovis ir Džeinelena būtų įjungę televizorių jaunavedžių numeryje, jie būtų išgirdę pranešimą apie kraupų gaisrą Iden Pase, jau pasiglemžusį dešimt gyvybių. Visos dešimt aukų buvo atpažintos ir valdžia pranešė jų giminėms.

Tik po daugelio valandų šešių apygardų gaisrininkai pagaliau užgesino gaisrą. Auštant prasidėjo išankstinis sprogimo priežasčių tyrimas. Policininkai apžiūrinėjo smilkstančius griuvėsius.

Iš pradžių kilo įtarimas, jog septintas gręžinys kažkaip susijęs su gaisro kilimu; kadangi Bovio niekur negalėjo rasti, jo meistras pats atjungė naftos ir dujų vamzdžius.

Sprogimai liovėsi ir tai dar kartą patvirtino, jog septintas gręžinys prisidėjo prie ugnies plitimo.

Federalinio tyrimų biuro agentai apklausė Kėjų kaip vienintelį rastą namuose Taketų šeimos atstovą.

— Ar buvo problemų su naftos ar dujų nutekėjimu iš to gręžinio, pone Taketai?

— Kiek aš žinau, ne, bet aš netvarkau mūsų „Kompanijos" reikalų.

— O kas juos tvarko?

— Mano sesuo. Dabar jos nėra mieste.

— Aš supratau, jog viskam vadovauja jūsų motina.

— Tik ne pastaruosius kelerius metus.

— Vis dėlto norėčiau su ja pakalbėti.

— Atleiskite, bet apie tai negali būti jokios kalbos. Neseniai ją buvo ištikusi apopleksija ir ji beveik nesikelia iš lovos.

Lara stovėjo netoliese ir viską girdėjo, bet patylėjo. Kaip ir visi kiti.

— Tai viskas, ką galiu jums pasakyti,— tęsė Kėjus,— kaip ir tai, kad „Taketų naftos kompanija" visada griežtai laikėsi saugos taisyklių.

Susibūrę agentai ėmė tartis. Dabar, kai pavojus praėjo, dešimtys smalsuolių vaikščiojo aplinkui, norėdami pažiūrėti, ar labai nukentėjo motelis. Jie, kiek galėdami ramino Darsę ir Fergusą Vinstonus, kuriuos ištiko tokia baisi nelaimė.

Visi gesinusieji gaisrą buvo suodini ir purvini ir tik Darsė, kaip visada, atrodė puošniai ir elegantiškai. Ji nenuleido akių nuo minios, vildamasi pamatyti Heverą. Kelis kartus ji paklausė Laros, ar ji nematė jos dukters. Ponia Vinston tyliai verkė, rūpestingai šluostydamasi ašaras ir visiems reiškusiems užuojautą kartojo tuos pačius žodžius.

— Aš tiesiog negaliu patikėti, kad visas mūsų triūsas virto dūmais. Tačiau, žinoma, mes viską atstatysime.

Fergusas veikiau nervinosi, negu buvo nepaguodžiamas. Larai jo elgesys atrodė keistas. Galimas dalykas, jis buvo įsiskolinęs draudimo įmokų.

— Ji turi būti čia,— išgirdo Lara Fergusui skirtus kupinus nevilties Darsės žodžius. Tikriausiai Darsė manė, jog Heverai būtina dalyvauti gaisre, kad jų visą šeimą matytų spaudos atstovai.

Du šauksmai pasigirdo beveik tuo pačiu metu.

Buvo šaukiama toje pastato dalyje, kur įvyko pirmasis sprogimas ir prasidėjo gaisras.

— Padėkite kas nors!

— Greičiau ateikite čia!

Kartu su kitais Kėjus ir Lara bėgte nubėgo ten, iš kur girdėjosi šauksmas.

— Ten žemai yra kūnas.

Kėjus padėjo agentams nukelti siją nuo apdegusių liekanų to, kas kažkada buvo vadinamas žmogumi.

Dar nespėjus visiems atsipeikėti nuo sukrėtimo, policininkas netoliese rado dar vieną kraupų radinį.

— Viešpatie, čia yra antras lavonas.

— Pone! — Kitas agentas pribėgo prie savo viršininko. Jis duso nuo greito bėgimo.— Aš radau kažką nesuprantamo.— Jis parodė į nedidelę atvirą erdvę tarp dviejų apdegusių sienų.— Man atrodo, čia yra dujotiekis, bet jis nepažymėtas motelio plane. Vamzdis nutiestas vertikaliai į viršų. Matyt, jis yra prijungtas prie požeminės linijos, nutiestos tiesiai iš gręžinio.

Kėjus veržėsi per minią.

— Apie ką jūs kalbate?

Vyresnysis agentas paniuro.

— Atrodo, pone Taketai, kad kažkas iš jūsų gręžinio pompavo gamtines dujas.

Verianti dejonė pasigirdo už policijos kordono. Darsė sugriebė už pečių merginą paauglę ir purtė ją iš visų jėgų taip, kad jos galva tabalavo į visus šonus.

— Ką tu sakai? Tu, melage! — Darsė skėlė merginai skambų antausį.— Hevera buvo treniruotėje. Ji pasakė Fergusui, kad turinti iš budėjimo išeiti anksčiau. Aš užmušiu tave, bjaurybe.

Mergina pravirko.

— Aš nemeluoju, ponia Vinston. Hevera paprašė manęs jos neišduoti, jeigu jūs netikėtai man paskambinsite. Šiandien nėra treniruotės. Ji sakė. . .— Mergina kūkčiojo ir sunku buvo suprasti, ką ji kalba.— Hevera sakė, kad ji čia susitiks su Taneriu ir jie praleis naktį viename iš numerių.— Skausmas iškreipė ištinusį nuo ašarų veidą.— Ji sakė, jog tai bus labai romantiška, nes ji praleis naktį jaunavedžių numeryje.

Olis Hoskinsas be poilsio dirbo gaisravietėje visą naktį, vykdydamas kiekvieną nurodymą. Tačiau, išgirdęs sūnaus vardą, jis tiesiog neteko proto.

— Taneris? Taneris buvo čia? Ne. Negali būti. Mano berniukas, jis... Ne!

Darsė pastūmė į šoną kūkčiojančią Heveros draugę ir apmirė vietoje, žiūrėdamas, kaip liūdnai gaisrininkai išneša iš rūkstančių jaunavedžių numerio griuvėsių du neštuvus. Ant kiekvienų neštuvų gulėjo uždengtas juodas plastikinis paketas.

— Ne! Hevera! NE!

Ir tada apstulbę žiūrovai pamatė, kaip Fergusas staiga krito ant kelių ir užsidengė rankomis galvą. Paskui, gailiai surikęs, krito veidu ant žemės.

— Ne prošal būtų išgerti kavos.— Kėjus pasivijo Larą, einančią į savo automobilį.— Bet aš neturiu kuo važiuoti.

Kėjus atvažiavo su Darse, o tai nebuvo paprasčiausias atsitiktinumas. Tačiau ar vertėjo apie tai kalbėti tokiu momentu? Jie abu patylėjo.

— Jeigu jums nesunku, gal mane pavešite iki savo namų?

Kėjaus, kaip ir Laros, veidas ir rankos buvo suodinos, drabužiai — dėmėti nuo prakaito ir purvini. Lara jau nebesuskaičiavo, kiek kartų Kėjus kilo į orą su sužeistaisiais ir grįžo paimti kitų nukentėjusiųjų.

Visus nuskraidinęs į ligoninę, jis ėmėsi padėti gaisrininkams. Lara taip pat teikė pagalbą, tvarstė žaizdas ir nudegimus. Ji nevalingai klausėsi garsaus Kėjaus balso; Lara jo nesumaišytų su niekuo kitu. Netgi priešaušrio prieblandoje Lara išskyrė iš kitų jo figūrą.

Lara linktelėjo galvą, kad jis liptų į automobilį. Kai jie išvažiavo iš gaisravietės, Lara paklausė:

— Kaip manote, kas dabar bus Fergusui?

Fergusą išvežė su antrankiais.

— Jis praleis likusį gyvenimą už grotų. Be vagystės, jis dar kaltas dėl dvylikos žmonių žūties.

Lara sudrebėjo.

— Į tą skaičių įskaičiavus ir jo dukterį.

— Reikia tikėtis, kad jo niekada neišleis iš kalėjimo. Darsė pažadėjo, kad jį nužudys pirmai progai pasitaikius. Ir ji tai padarys.— Truputį patylėjęs, Kėjus pridūrė: — Aš su ja gulėjau tik vienintelį kartą. Kai ji mane sužeidė.— Kėjus teisingai suprato paniekinamą Laros žvilgsnį, tad tuojau pat paaiškino: — Vakar vakare aš tik jos paprašiau mane pavėžėti iki mano automobilio. Mes kaip tik tarėmės dėl to, kai pasigirdo sprogimas.

— Aš su ja elgiausi neteisingai,— prisipažino Lara,— netikėjau, kad ji gali mylėti ką nors, išskyrus pati save. O ji taip stipriai mylėjo dukterį. Aš suprantu jos jausmus. Aš Darsę palaikau, kai ji grasina nužudyti Fergusą. Taip susiklostė aplinkybės, bet dėl visko jis ir yra kaltas.

Lara sustojo už namo, bet nelipo iš automobilio: ji bijojo įeiti į vidų ir pamatyti tai, ką ten paliko.

— Ten yra Rendalas.

— Aš jam nejaučiu simpatijos.— Sunkiai atsidusęs, Kėjus išlipo iš automobilio. Jie kartu įėjo į namą.— Neužrakinta,— pastebėjo jis.

— Aš labai skubėjau ir nespėjau užrakinti.

Jie perėjo tyliais kambariais. Lara prisiminė siaubingą tiesą, kurią jai pasakė Rendalas prieš pat sprogimą, ir ją vėl apėmė pyktis.

— Atrodo, jo čia nėra,— pastebėjo Kėjus.

— Jis negalėjo išeiti.

— Ei, Porteri, atsiliepkite! — sušuko Kėjus. Jis priėjo prie Laros kabineto ir stumtelėjo praviras duris.

Lara pajuto, kai per jos nugarą perbėgo šaltukas.

— Kėjau...

— Porteri? — Kėjus įėjo į kambarį.— Po velnių!

Jo riktelėjimas privertė ją atsipeikėti. Lara puolė paskui jį į kambarį, bet apmirė ant slenksčio.

Kėjus suklupo prie nejudančio Rendalo kūno. Nekilo nė menkiausių abejonių, jog jis yra negyvas. Kraujo klanas aplink galvą jau pradėjo džiūti. Ant veido buvo sustingusi nuostaba.

— Aš jo nenužudžiau! — sušuko Lara.— Nenužudžiau. Aš nepaspaudžiau gaiduko.

Kėjus pakėlė galvą ir pažvelgė į ją.

— Ką jūs sakote? Žinoma, jūs nenužudėte jo.

— Aš taikiausi į jį iš pistoleto, bet...

— Pistoleto? *Kokio?*

— „Magnumo".

Kėjus pažvelgė ten, kur Lara rodė pirštu; pistoletas gulėjo ant grindų, ten, kur Lara jį numetė.

— Bet aš nepaspaudžiau gaiduko.— Lara prisidengė burną ranka, pirmą kartą pajusdama šleikštulį pamačiusi kraują.— Šūvio banga mane trenkė į sieną, bet aš nešoviau. O gal šoviau? — Apimta panikos ji ištiesė į Kėjų rankas.— Kėjau! Pasakyk, kad aš nešoviau.

Kėjus atsistojo ir palietė „magnumą" bato galu. Jo veide matėsi nepatiklumas ir liūdesys.

— Aš taip nedariau,— pakartojo Lara, iš visų jėgų purtydama galvą.— Prisiekiu Dievu! Aš negalėjau prisiversti. Aš norėjau jį tik pagąsdinti. Aš norėjau, kad jis patirtų tokią pat baimę kaip aš Emilijaus stovykloje.

— Lara, tu kalbi nesuprantamus dalykus.

— Tai Rendalas kaltas dėl Ešlės mirties! — sušuko Lara, stengdamasi kalbėti taip, kad jis suprastų.

— Kodėl?

— Jis nuo pat pradžių buvo susijęs su Emilijumi.— Padrikai, nutrūkstančiais sakiniais Lara jam papasakojo viską, ką jai prisipažino Rendalas.— Aš žinau, jog tai atrodo neįtikėtina. Bet tai yra tiesa! Prisiekiu. O ne, tik ne! — sušuko Lara, spausdama rankas prie smilkinių, pastebėjusi jo abejonę.— Aš to daugiau nebepakelsiu! Aš nebegaliu vėl prisiimti svetimos kaltės!

— Aš tavim tikiu. Nusiramink.

— Dieve mano, Kėjau. Aš jo nenužudžiau. Aš negalėjau prisiversti. *Ne!*

— Aš nužudžiau jį.

Kimus prisipažinusio žmogaus balsas pasigirdo iš už pravirų durų. Kėjus puolė į priekį, norėdamas pamatyti, kas slepiasi už durų.

DVIDEŠIMT DEVINTASIS SKYRIUS

— Džode!

Džodė Taket sėdėjo ant grindų, parietusi po savimi kojas. Pistoletas, žmogžudystės įrankis, gulėjo greta. Ji

turėjo sąmonę, bet kairioji veido pusė buvo paralyžiuota. Seilės nutįso ant palaidinukės.

— Ją ištiko apopleksija.— Lara pastūmė į šoną Kėjų ir atsiklaupė šalia jo motinos.— Surinkite telefono numerį 911.

— Nesivarginkite. Aš mirštu. Aš noriu numirti. Dabar aš galiu numirti.— Džodė neaiškiai tarė žodžius, prarydama balsius, vos judindama lūpas. Tačiau ji dėjo visas pastangas, kad ją suprastų.— Negalėjau jam leisti...

— Ko negalėjai leisti, Džode? — Kėjus atsiklaupė šalia jos.— Ko negalėjai leisti?

Lara surinko 911 numerį. Antrą kartą per dvylika valandų ji kvietė „greitosios pagalbos" mašinas, dabar vieną Džodei, antrą — Rendalui. Po to ji grįžo prie Džodės ir uždėjo jai ant rankos manžetę, norėdama pamatuoti kraujospūdį.

— Tikriausiai ji įėjo tuojau pat paskui mane,— spėliojo Lara.— Rendalas nuvirto toje pačioje vietoje, kurioje stovėjo, kai aš išbėgau iš namų.

— Negalėjau leisti, kad jis papasakotų apie Klarką...— Džodė grūmėsi su žodžiais.

— Tykėkite, ponia Taket,— švelniai paprašė Lara.— Ji nuėmė manžetę ir paėmė Džodės ranką pulsui suskaičiuoti.

— Ką jis galėjo papasakoti apie Klarką? — Kėjus prilaikė ranka motinos galvą.— Ką Rendalas Porteris žinojo apie Klarką, ką tu norėjai nuslėpti?

— Kėjau, dabar ne laikas. Jos būklė labai sunki.

— Ji ištaškė smegenis jūsų vyrui! — užpuolė jis Larą.— Kodėl, velniai rautų! Aš noriu žinoti, kas paskatino mano motiną žudyti. Ar jūs žinote?

— Jūs verčiate jaudintis mano ligonę,— griežtai pasakė Lara.

— Viešpatie, vadinasi, žinote. Tai kas čia yra?

Lara tylėjo.

Jis pažvelgė į Džodę ir staiga suprato, kaip ir Lara, kad ji karštligiškai nori kažką pasakyti, kol dar ne vėlu.

— Džode, kas ten buvo? Gal Porteris ką nors žinojo apie Klarko mirtį? Gal tai buvo politinė žmogžudystė, kurią slėpė nelaimingas atsitikimas? Ar žinojo Klarkas,

kad Porteris yra gyvas.— Ne.— Džodė nukreipė maldaujamą žvilgsnį į Larą.— Pasakykite jam.

Lara iš pradžių neryžtingai, paskui energingai papurtė galvą.

— Ne. Ne.

— Lara, dėl Dievo meilės, aš jūsų labai prašau. Jis buvo mano brolis.— Kėjus ištiesė ranką virš Džodės kūno, paėmė Larą už smakro ir atsuko jos veidą į save.— Ką jūs žinote, ko aš nežinau? Ką žinojo Porteris, kas netgi po Klarko mirties jam kėlė grėsmę? Kas bebūtų, bet kaip tik dėl to Džodė nenorėjo, kad jūs liktumėte Iden Pase, ar ne taip? Ji bijojo, kad jūs prasitarsite.

— Porteris buvo...— kimiai prašneko Džodė.— Porteris buvo...

— Nereikia, ponia Taket,— meldė Lara.— Nesakykite jam. Tai nieko nepakeis, o tik sukels skausmą.— Lara pažvelgė į Kėjų.— Neklausinėkite jos. Tai sugriovė jos gyvenimą. Dėl to Džodė nužudė Porterį. Neprašykite jos. Prašau tavęs, Kėjau, neprašykite jos pasakyti.

Kėjus neklausė Laros. Jis žemai palinko prie Džodės, jo veidas buvo visiškai prie pat jos veido.

— Kas buvo Porteris? Jie ką nors abu su Klarku sumanė? Gal Klarkas įsivėlė į kokį nors reikalą ir negalėjo išsipainioti? Koks nors neteisėtas sandoris su ginklais? Arba narkotikais?

— Ne.

— Pasakyk man, Džode,— įkalbinėjo Kėjus.— Pasakyk, aš privalau žinoti.

— Rendalas Porteris buvo...

— Ne, Kėjau, ne. Nereikia. *Prašom.*

— Nutilkite, Lara. Tai kas gi buvo Rendalas Porteris, Džode?

— Klarko meilužis.

Kelioms akimirkoms Kėjus apmirė vietoje. Tada staigiai pakėlė galvą ir įsisiurbė akimis į Larą.

— Mano brolis ir Porteris...

Lara bejėgiškai atsirėmė į sieną, ji pralaimėjo. Ištisus penkerius metus ji nepaprastai troško visiems atskleisti tą paslaptį, o dabar taip pat nepaprastai norėjo, kad ji nueitų į kapą kartu su Džode Taket, kad tik nematytų,

kaip nusivylimas tarsi juodas debesis užslinko Kėjui ant veido.

— Jie buvo meilužiai? — Jo balsas trūkčiojo, sakant kiekvieną žodį, jis buvo beveik negirdimas.

Lara nuolankiai linktelėjo galvą.

— Tada, rytą, Klarkas gulėjo lovoje su Porteriu, o ne jūs. *O jūs užklupote juos abu.*

Lara kumščiu nusišluostė skruostais riedančias ašaras.

— Taip.

Kėjus bjauriai nusikeikė, piktai apnuogindamas dantis. Jis užsidengė rankomis veidą ir, atrodė, nepaprastai ilgai sėdėjo kaip kankinys.

Pagaliau Kėjus atitraukė rankas nuo veido ir pažvelgė į motiną.

— Klarkas tau prisipažino?

— Kai jis...

— Kai jis nupirko praktiką ir namą Larai,— pasufleravo Kėjus.

Džodė vos pastebimai linktelėjo galvą. Jos akis užplūdo ašaros.

— Tu jo paklausei, kodėl jis dovanoja nesuvokiamą dovaną jį pražudžiusiai moteriai. Klarkas neištvėrė ir tau pasakė tiesą. Žinoma, tu jį pasmerkei, pagrasinai, jog paliksi be palikimo. Ir jis nusižudė.

Kraupus garsas išsiveržė iš Džodės krūtinės.

— Nereikia jos kankinti,— sušnabždėjo Lara.

Tačiau Kėjus neketino daugiau kankinti Džodės. Jis pakišo ranką po jos kūnu, truputį pakėlė ir prispaudė prie krūtinės. Džodė jo glėbyje atrodė tokia mažytė ir bejėgė, kad sunku buvo įsivaizduoti, jog tai yra ta pati moteris, kuri protu, o ne grožiu užkariavo liūdnai pagarsėjusį Iden Paso vėjavaikį, sukėlė Ferguso Vinstono neapykantą ir privedė jį prie nusikaltimo, daugelį metų laikė po padu visą naftos kompaniją, o visas miestas ją vergiškai gerbė.

Kėjus pirštu nuvalė seiles nuo jos smakro ir priglaudė savo skruostą prie jos skruosto.

— Nusiramink, mama. Klarkas mirė, žinodamas, kad tu jį myli. Jis niekada dėl to neabejojo.

— Kėjau...— Džodė ištarė jo vardą be jokio priekaišto, bet kupina atgailos. Ji paėmė jo ranką.— Kėjau.

Kėjus užsimerkė, suspaudė vokus, bet negalėjo sulaikyti ašarų. Kai atvažiavo „greitoji pagalba", jis vis dar švelniai liūliavo motiną ir kažką jai šnabždėjo.

Tačiau Džodė Taket jau buvo mirusi.

— Dėkoju jums, pone Hoskinsai.

Olis pats nunešė jos pirkinius į automobilį ir sudėjo į bagažinę.

— Visada jūsų paslaugoms, daktare Malori.

— Kaip laikosi ponia Hoskins?

Olis išsitraukė iš kišenės nosinę ir nesislėpdamas nusišluostė ašaras.

— Blogai. Ji visas dienas praleidžia Tanerio kambaryje. Šluosto dulkes, valo kilimą, jį pratrynė beveik iki skylių. Nevalgo, nemiega.

— Gal jūs atvežkite ją pas mane? Aš jai paskirsiu kokių nors raminamųjų.

— Ačiū, daktare Malori. Tačiau jos problema nesusijusi su sveikata.

— Sielvartas žudo žmogų. Įkalbėkite ją užsukti pas mane.

Olis linktelėjo, dar kartą padėkojo Larai ir nuėjo į parduotuvę. Prieš Padėkos dieną didžiulė savitarnos parduotuvė „Ekonomiškas pirkėjas" buvo pilna žmonių kaip niekada per metus. Techaso gatvė buvo prisigrūdusi automobilių ir žmonių.

Savanorių būrys kabinėjo papuošimus kitai šventei, Kalėdoms, tiesė įvairiaspalvių lempučių girliandas ir kėlė ant banko stogo Kalėdų Senį su kaubojiška skrybėle ir batais. Praeiviai jiems trukdė savo patarimais.

Nepaisant neseniai įvykusios nelaimės, Iden Paso gyvenimas tekėjo savo vaga.

Lara kaip tik ketino išvažiuoti iš mokamos automobilių stovėjimo aikštelės, kai Kėjaus „linkolnas" sustojo už jos automobilio ir užtvėrė kelią. Jis išlipo iš automobilio ir buvo beeinąs prie jos, bet garsus pypsėjimas ir šauksmai atkreipė jo dėmesį.

— Ei, Taketai, ar tu ketini patraukti iš kelio savo vežėčias. Tu užgriozdinai visą gatvę.

Kėjus tuojau pat atsiliepė:

— O tau, ar sunku jas apvažiuoti, šunsnuki? — Plačiai šypsodamasis, jis pamojavo savo bičiuliui Oposumui. Besišypsodamas Kėjus priėjo prie Laros automobilio, pabeldė į stiklą ir nusiėmė akinius nuo saulės.— Sveika, daktare, kaip sekasi?

Jie nesimatė nuo tos dienos, kai numirė Džodė. Kėjus elgėsi laisvai, draugiškai ir Lara pasekė jo pavyzdžiu. Tačiau jos širdis ėmė tankiau plakti.

— Aš maniau, kad jūs išvažiavote į Aliaską.

— Važiuosiu kitą savaitę. Pažadėjau Džeinelenai čia praleisti šventes. Jai svarbu, kad būtent aš prapjaučiau šventinį kalakutą.

— Ji buvo atvedusi jį pas mane supažindinti.

— Ką — kalakutą?

Lara pakėlė į dangų akis, parodydama, kaip ji vertina jo pajuokavimą.

— Man labai patiko jūsų svainis.

— Man jis taip pat patinka. Ypač patinka, kad Bovis bijo, jog žmonės nepagalvotų, kad jis vedė Džeineleną dėl pinigų. Jis labai smarkiai dirba, norėdamas įrodyti, kad taip nėra. Nuolatos tikrina visų gręžinių saugumą. Jis norėjo, prisiminti kaltę dėl gaisro, nes tai susiję su septintuoju gręžiniu, bet Džeinelena neleido. Bovis žinojo, kad ten kažkas negerai, bet iki sprogimo nespėjo nustatyti, kas yra. Šiaip ar taip, jie vienas dėl kito yra netekę proto. Aš jaučiuosii nereikalingas. Išvažiuosiu ir jiems nebemaišysiu. Aš atidaviau Džeinelenai savo namo dalį.

— Labai kilnu.

— Man su tuo namu susiję tik blogi prisiminimai. Tikiuosi, jie bus jame laimingi su savo vaikais.— Kėjus palingavo galvą ir nusijuokė.— Kas galėjo pagalvoti, kad Džeinelena gali pabėgti su vyru ir slapta ištekėti? — Kėjaus veidas pasidarė rimtas ir jis pridūrė: — Štai tik laiką ji išsirinko nelabai vykusį. Dabar Džeinelena visą laiką save kaltins, kad jos nebuvo namuose, kai Džodę ištiko priepuolis.

Kėjus vėl pavadino savo motiną Džode, bet Lara prisiminė, kaip švelniai jis Džodę apkabino ir pavadino mama prieš mirtį.

— Ar jūs pasakėte Džeinelenai apie Klarką?

— Ne. Kam to reikia? Ji ir taip sielvartavo, sužinojusi, kad Džodė nušovė jūsų vyrą.

Atliekant tyrimą, Kėjus pasakė, jog Džodė nužudė Porterį, užėjus motinai sąmonės aptemimui. Jis paaiškino teisėjui, kad Džodei jau buvo sutrikusi sąmonė ir ji kažkaip susiejo netikėtą Rendalo Porterio atvykimą su Klarko mirtimi. Ji nužudė Porterį, gindama savo sūnų. Niekas nesuabejojo ta versija. Šiaip ar taip, žudikas jau buvo negyvas. Byla buvo nutraukta. Galima pasakyti, kad šį kartą teismo sistema suveikė labai gerai.

Savo mėlynomis akimis Kėjus įtemptai žiūrėjo į Larą.

— Jūs galėtumėte teisme pasakyti tiesą.

— Aš sutinku su jumis: kokia prasmė? Man niekas nenorėjo tikėti prieš penkerius metus. Aš tada negalėjau įrodyti ir dabar neįrodyčiau. Negana to, viskas užtruktų daugelį mėnesių. Aš džiaugiuosi, kad viskas pagaliau baigėsi. Man svarbiausia, kad už Ešlės mirtį atkeršyta.

Lara kremavo Rendalo kūną. Kadangi oficiali laidotuvių ceremonija įvyko prieš kelerius metus, Lara nematė reikalo surengti publikai dar vieno spektaklio. Ji užprašė gedulingas mišias Merilende ir pakvietė į jas tik kelis Rendalo bendradarbius.

— O kokias machinacijas sugalvojo Porteris su Sančesu? — pasidomėjo Kėjus.

— Kai man paskambino prezidentas, norėdamas pareikšti užuojautą, aš jam pasakiau, kad nesutinku su padėties Montesangrėje vertinimu, kurį pateikė mano velionis vyras. Aš pasakiau, kad jūs ir aš savo akimis matėme, kaip žiauriai Korasonas elgiasi ne tik su savo priešais, bet ir su savo kovos draugais. Aš jam taip pat pasakiau, kad, kaip Amerikos mokesčių mokėtoja, nenorėčiau, kad mano doleriai būtų siunčiami tokiam režimui palaikyti.

— Jis skambino ir man. Aš jam tą patį pasakiau, tik truputį kitais žodžiais.

— Galiu įsivaizduoti.

Kėjus stovėjo, atsirėmęs nugara į seną pikapą, stovėjusį greta, koja remdamasis į jo aplamdytas dureles. Pikapas puikiai tiko prie jo techasietiškų „uniforminių drabužių"— džinsų ir storo audinio striukės. Veržlus ru-

dens vėjas draikė jo tamsius plaukus. Akys buvo mėlynesnės už dangų virš galvos.

Kaip Lara jo ilgėjosi!

— Aš girdėjau, kad jūs, daktare, išvažiuojate iš Iden Paso.

— Ne, aš persigalvojau ir vėl užsiimu praktika. Vietiniai žmonės pagaliau priėmė mane. Viskas klostosi kuo puikiausiai. Aš vėl priėmiau į darbą Nensę. Ji reikalauja, kad jai priimčiau pagalbininkę.

— Sveikinu.

— Ačiū.

Po to buvo ilga tyla, per kurią jie nežinojo, kur jiems žiūrėti.

— Mariona Leonard nėščia,— pasakė Lara.— Manau, ji neprieštaraus, kad jums pasakiau. Ji buvo viena pirmųjų iš pas mane atėjusiųjų, kai aš vėl ėmiausi praktikos.

— Ką gi, gera naujiena.— Ir Kėjus pritariamai linktelėjo galvą.— O kaip byla dėl nusikalstamo nerūpestingumo? Taip viskas ir nutilo?

— Taip.

Jie nekalbėjo apie tai, jog Džodė prisidėjo, kad pasklistų toks gandas.

— Ar skaitėte laikraštyje ataskaitą apie gaisrą? — paklausė Kėjus.

Po ilgų tyrimų Federalinė agentūra padarė savo išvadą. Sprogimą motelyje „Žalioji pušis" sukėlė neužregistruotas dujotiekis, nutiestas nuo septinto „Taketų naftos kompanijos" gręžinio iki motelio. Dujos buvo naudojamos ir moteliui šildyti, ir kodifikavimo sistemai. Nutekėjusios iš linijos bekvapės gamtinės dujos pripildė retai nuomojamą jaunavedžių kambarį. Dujų koncentracija buvo tokia didelė, jog tereikėjo mažiausios kibirkštėlės, kad jos sporgtų. Taip ir atsitiko, uždegant šviesą.

Fergusas Vinstonas, nepaisydamas savo advokato patarimo, prisipažino kaltas pagal visus straipsnius ir jau pradėjo atlikti bausmės laiką, prilygusį visam jo likusiam gyvenimui.

Darsė uždarė namą ir išvažiavo iš miesto. Dėl to sklandė neįtikinamiausi gandai. Vieni kalbėjo, kad ji lei-

džia naktis prie Heveros kapo, o dienas prie kalėjimo, tikėdamasi nužudyti Fergusą. Kiti tvirtino, kad ji visiškai kuoktelėjo ir ją uždarė į psichiatrinę ligoninę. Sklandė ir dar vienas gandelis, kad Darsė susidėjo su kažkokiu beisbolininku ir gyvena Oklahomoje.

— Mano supratimu,— tęsė Lara,— Fergusas prijungė motelį prie kažkada buvusios atšakos.

— Tikra tiesa. Anksčiau atšakų buvo daug. Jose buvo deginamos dujos iš gręžinių. Senelis nusprendė pardavinėti ne tik naftą, bet ir dujas. Tada jis uždarė atšakas. Šiaip ar taip, tokios atšakų linijos buvo uždraustos. Fergusas žinojo, jog yra viena tokia atšaka, pats ją atidarė ir nutiesė iki motelio. Jis daug metų naudojo nemokamai dujas ir šaipėsi iš „Kompanijos".

Pokalbio tema vėl buvo išgvildenta. Tyla pernelyg ilgai užsitęsė.

— Ką gi, man laikas važiuoti. Aš turiu bagažinėje šaldytų produktų.

— Ar jūs iki to ryto Virdžinijoje žinojote, kad Klarkas ir jūsų vyras yra meilužiai?

Lara nesitikėjo tokio klausimo. Jos ranka nukrito ant kelių, taip ir nepasukusi variklio įjungimo rakto.

Kėjus pritūpė prie durelių ir jų veidai atsidūrė tame pačiame aukštyje. Jis padėjo rankas ant atviro lango.

— Žinojote?

— Aš neturėjau apie tai nė menkiausio supratimo,— atsakė ji labai tyliai.— Juos abu pamačiusi, aš apmiriau vietoje. Tačiau tik akimirkai. Paskui tarsi išprotėjau. Aš įpuoliau į isteriją.

— Kas gi iškvėtė reporterius?

Lara nusprendė papasakoti viską, vadindama daiktus tikraisiais jų vardais.

— Ant mano naktinio staliuko suskambo telefonas. Aš nubudau ir paėmiau ragelį. Skambinusysis, prisistatęs kaip vienas artimiausių Klarko draugų, jį pavadino keliais nepadoriais vardais.— Skausmas iškreipė Kėjaus veidą, bet Lara tvirtai tęsė: — Jis paklausė, ar aš žinau, kad jį Klarkas pametė ir iškeitė į mano vyrą, po to tuojau pat padėjo ragelį. Aš nusprendžiau, kad skambino koks nors nenormalus žmogus ir atsisukau, norėdama apie tai

pasakyti Rendalui. Tačiau lova buvo tuščia. Aš atsikėliau ir nuėjau jo ieškoti.— Lara nuleido galvą ir patrynė kaktą nykščiu ir smiliumi.— Aš juos radau Klarko miegamajame. Vėliau supratau, jog skambinusysis taip pat pranešė ir reporteriams, jiems pasakydamas, kad kotedže tuoj tuoj kils didelis skandalas. Reporteriai atvyko tiesiog per kelias minutes po to, kai aš juos užklupau. Klarkas pasimetė, beveik taip pat kaip ir aš, užtat Rendalas nusprendė padaryti viską taip, kad būtų panašu į...— Lara gūžtelėjo pečiais ir atsiduso.— Visa kita jūs žinote.

Kėjus apdovanojo pasiuntinį Porterį keliais epitetais.

— Kodėl skambinusysis nedemaskavo visų tų bulvarinių istorijų apie jus?

— Tikriausiai jam pritrūko drąsos. Šiaip ar taip, jis pasiekė užsibrėžtą tikslą, sužlugdydamas senatorių Taketą.

— Jūs galėtumėte pasakyti tiesą, Lara. Kodėl jūs tylėjote?

Lara liūdnai nusijuokė.

— Kas manimi būtų patikėjęs? Rendalas draugavo su moterimis. Ir ne su viena. Jos galėjo prisiekti, kad jis yra heteroseksualus, na, jis toks ir buvo.

Kėjus nustebęs suraukė antakius.

— Rendalas žinojo, kas labiau patinka Klarkui, ir tuo pasinaudojo. Viena paslauga už kitą, taip aš suprantu. Rendalui neatrodė smerktina imtis tokių nešvarių manipuliacijų. Jis panaudojo Klarką. Jis panaudojo mane. Jis buvo pasiruošęs viskam, kad tik turėtų naudos.

— Pavyzdžiui, kelerius metus apsimetinėti mirusiu.

— Taip. Ir jam buvo visiškai tas pats, kad mūsų dukra žuvo per susišaudymą.— Lara nutilo, nesiryždama pradėti gvildenti kito, labai subtilaus klausimo.— Kėjau...— Ji nusuko akis.— Bijau, kad Rendalas man papasakojo ne viską apie savo biseksualumą. Beje, aš įtariu, kad jis buvo Emilijaus meilužis. Šiaip ar taip, pirmuosius tris nėštumo mėnesius, aš nuolat ėmiau tyrimams ir savo, ir Rendalo kraują. Aš nenorėjau pagimdyti užsikrėtusio AIDS vaiko. Tyrimai visada būdavo neigiami, bet aš niekada daugiau nerizikavau. Naktis, kada buvo pradėta Ešlė, dvi tris savaitės prieš skndalą, buvo pasku-

tinė, kai aš gulėjau su Rendalu.— Lara sutiko jo atkaklų žvilgsnį.— Paskutinį kartą.

— Aš to neklausiau.

— Tačiau jūs turite žinoti.

Jo atkaklus žvilgsnis sukėlė jai nerimą. Aplinkui šurmuliavo miesto gyvenimas, jie tarsi buvo tylos oazėje. Lara vėl prašneko: ją ramino jos balso skambėjimas.

— Dar ir tai, kad kas gi manimi būtų patikėjęs. Juk pasakymas „laikomas nekaltu, kol neįrodyta kaltė — yra tik mitas. Aš dar neatsigavau po to, kai užklupau vyrą Klarko lovoje, kai mane jau pasmerkė kaip ištikimybės laužytoją, sučiuptą nusikaltimo vietoje. Jeigu aš būčiau pasakiusi tiesą, tai būtų palaikę piktu melu, kad save išteisinčiau.— Lara liūdnai palingavo galvą.— Man buvo jau viskas baigta, kai nufotografavo Rendalą, išvežantį mane iš kotedžo tik su naktiniais marškiniais.

— Aš maniau, kad mano broliui pakaks drąsos atremti smūgį, o ne suversti kaltę ant svetimų pečių.

— Jis įsipainiojo į Rendalo melo voratinklį taip pat, kaip ir aš. To melo padariniai buvo tokie siaubingi, kad jis net nedrįso pagalvoti, jog reikėtų pasakyti tiesą. Tačiau, ne taip kaip Rendalą, jį graužė sąžinė. Ta savo dovana Iden Pase jis tarsi prašė manęs atleisti, sakė, jog gailisi dėl to, kas įvyko.— Pavargusi Lara nusišypsojo. Nesmerkite jo labai griežtai, Kėjau. Pagalvokite, kiek metų jis pragyveno su savo paslaptimi. Tikriausiai tai buvo siaubingai vienišo ir liūdno egzistavimo metai.

— Aš vis dar bandau viską išnarplioti. Niekaip negaliu suvokti, kad mano brolis, kurį aš taip gerai pažinojau, ir tas vyras lovoje su Rendalu Porteriu — vienas ir tas pats žmogus. Aš vis prisimenu metus, kai mes su Klarku buvome vasaros stovykloje. Ką čia slėpsi, mes dažnai eidavome į mišką ir ten užsiimdavome tuo, kuo užsiima visi paaugliai. Iki pakvaišimo. Netgi rengdavome varžybas, kuriam daugiau kartų pavyks. Mes nieko neslėpėme vienas nuo kito, tad kodėl jis man nepatikėjo savo paslapties?

— Galimas dalykas, tada jis dar nežinojo.

— Galbūt. Tačiau, kai jį išrinko senatoriumi, jis tikriausiai jau žinojo. Naktį po rinkimų, kai buvo aišku, kad

jis laimėjo, mes prisigėrėme iki žemės graibymo.— Kėjus nusišypsojo brangiems prisiminimams.— Kitą rytą buvo paskirtas susitikimas su spauda, o jam galva plyšo nuo pagirių. Klarkas tada grasino mane užmušti, kad jį taip prigirdžiau. Mes prisiminėme tą įvykį, kai buvome susitikę paskutinį kartą prieš jo mirtį.— Pamažu šypsena dingo nuo jo veido. Jis įniko į savo mintis.— Gaila, kad jis man neatvėrė širdies.

— Ar jūs būtumėte jį supratęs?

— Norėčiau tikėti, kad taip.— Kėjus akimirkai susimąstė.— Kai dėl Džodės, tai visi žinojo jos požiūrį į homoseksualistus,— karčiai tęsė jis.— Tikriausiai Hitleris buvo pakantesnis. Įsivaizduoju tą akimirką, kai Klarkas jai prisipažino.

— Manau, jog tai juos abu labai sukrėtė.

— Ką ji pasakė, nežinau, bet Džodė jį išvedė iš kantrybės.— Kėjus atsistojo ir susikišo rankas į užpakalines džinsų kišenes. Jis žiūrėjo žemyn sau į kojas ir siūbavo ant kulnų.— Jai tai puikiai sekdavosi. Išvesti iš kantrybės žmones. „Puikiai"— ne tas žodis.— Kėjus gūžtelėjo pečiais, k[illegible] dar tiksliau būtų galima apibūdinti Džodės talentą.— Džo[illegible] buvo tos srities specialistė, tiksliai žinojo, kaip [illegible]ia įkąsti, kaip įskaudinti. Džodė negalėjo palikti žmonių ramybėje, kad jie gyventų taip, kaip nori. Nei Klarko, nei Džeinelenos, nei manęs, nei tėvo.— Kėjus staiga pažvelgė į Larą.— Ji parašė man laišką.

— Žinau, man sakė Džeinelena.

— Ar Džeinelena jums papasakojo laiško turinį?

— Ne. Tik tai, kad ji paliko jums kiekvienam po laišką, kurį jūs turėjote atplėšti po jos mirties.

— Taigi, sprendžiant iš mano laiško datos, Džodė jį parašė, kai buvome Montesangrėje.— Jo lūpų kampučiai liūdnai nukaro.— Džodė rašė, jog visiems atrodė, kad ji neapkentė tėvo už tai, jog jis bėgiojo paskui kitas moteris ir ją ilgam palikdavo vieną. Tačiau iš tikrųjų, kaip Džodė rašė laiške, ji tėvą mylėjo. Iki proto aptemimo. Iki pakvaišimo. Aš cituoju.— Jis nepakėlė akių.— Ji mylėjo jį, o jis versdavo ją kentėti. Ir dar kaip. Kiekvieną kartą, kai jis užmegzdavo romaną su kita moterimi, jai tai būdavo kaip peilio dūris į širdį. Jis tarsi pabrėždavo,

kad ji yra negraži, nepatraukli ir jam neįdomi. Ji žinojo, kad jis vedė ją tik dėl to, kad išsisuktų iš skandalingos istorijos, į kurią įsivėlė. Tačiau tėvas niekada nežinojo, kad Džodė jį nuoširdžiai mylėjo. O jeigu ir žinojo, jo tai visiškai nedomino. Jo požiūriu, jų vedybos buvo iš išskaičiavimo. Džodė vadovavo „Taketų naftos kompanijai" taip, kaip norėjo, o tėvui vedybos buvo slėptuvė, jeigu jam kiltų nemalonumų dėl moterų. Neblogas susitarimas, išskyrus tai, kad Džodė ji mylėjo ir jo neištikimybė ją žeidė.— Kėjus išsitraukė rankas iš kišenių, jas patrynė vieną į kitą ir ėmė apžiūrinėti dašinįjį delną, tarsi norėdamas atspėti, ką reiškia susikertančios linijos.— Tai štai,— tęsė Kėjus, giliai atsidusęs,— laiške rašoma, kad ji visada buvo su manim tokia griežta todėl, kad aš esu tiksli tėvo kopija. Ir išorė, ir toks pat temperamentas, ir tas pats potraukis malonumams. O kai aš paaugau, pasidariau toks pat nesutramdomas ir taip pat bėgiojau paskui moteris.

Ji... ji parašė, kad visada mane mylėjo, bet jai buvo sunku ir skaudu net žiūrėti į mane. Tą dieną, kai aš gimiau, tėvas leido laiką su kita moterimi. Aš augau kaip gyvas to pažeminimo prisiminimas ir ji negalėjo man rodyti savo meilės. Tačiau svarbiausia buvo tai, kad ji kažkodėl bijojo, jog aš paniekinsiu jos meilę, kaip tai padarė tėvas. Todėl ji ir nebandė man jos reikšti.— Kėjus krėstelėjo galvą, norėdamas pasirodyti abejingas.— Štai ką ji parašė. Visokių niekų.

— Aš nemanau, jog tai niekai, na, ir jūs taip nemanote.

Kėjus pakėlė galvą ir pažvelgė į Larą.

— Džodė mylėjo abu savo sūnus. Ji iki pat gyvenimo pabaigos stengėsi išgelbėti Klarko reputaciją.

— Tai kodėl, tik mirdama ji ryžosi atskleisti savo paslaptį?

— Na, todėl, kad norėjo jums prisipažinti, jog nusivylė Klarku. Jis visada buvo Džodės numylėtinis ir jūs tai žinojote. Džodei tai buvo didžiulė auka, bet ji negalėjo numirti, nesustačiusi kiekvieno į savo vietą. Džodė jums įrodė, kaip stipriai ji mylėjo jus.

Kėjus prisimerkė, ar nuo saulės, ar nuo to, kad jam kilo nauja mintis.

— Pasiaukojimas jums visada yra svarbiausias dalykas.

Lara atvertė galvą ir suglumusi pažvelgė į Kėjų.

Jis paaiškino:

— Jūs išsaugojote Klarko paslaptį ne todėl, kad bijojote, jog jumis niekas nepatikės. Jūs tylėjote, nes mylėjote Klarką. Jūs man pati tai pasakėte pakeliui į Montesangrę. Jūsų meilėje niekada nebuvo nieko kūniško, tiesiog draugystė. Ir nors Rendalas Porteris yra tipiškas mėšlas, jūs niekada nebuvote jam neištikima, kol oficialiai buvote už jo ištekėjusi. Aš tai žinau iš savo patirties. Jūs gerbėte Klarką kaip politinį veikėją ir mylėjote kaip draugą. Štai kodėl jūs Klarko neišdavėte, nors jis išdavė jus. Paskui dėl savo vaiko gerovės jūs su Porteriu išvykote tremtin. Dar vienas pasiaukojimas. Jūs, Lara, turite įprotį aukotis žmonėms, kuriuos mylite.— Kėjus pasilenkė į priekį ir įsirėmė rankomis į atvirą automobilio langą.— Kai Džodė norėjo prisipažinti, kad Porteris, o ne jūs mylėjotės su Klarku, jūs maldavote ją tylėti. Jūs turėjote galimybę paneigti tuos siaubingus dalykus, kuriuos aš sakiau jums ir apie jus. Tačiau jūs tuo nepasinaudojote. Jūs norėjote mane apginti, norėjote, kad aš nesužinočiau tiesos apie savo brolį, ir jūs nepasakėte nė žodžio.— Kėjus tiesiog varstė ją žvilgsniu.— Nuo to laiko aš stengiuosi suprasti jūsų poelgio priežastį.

Larai užėmė kvapą.

— Ir kokias padarėte išvadas?

— Atrodo, aš atspėjau.— Staiga jis atidarė automobilio dureles.— Išlipk.

— Aš nesuprantu...

— Išlipk.— Kėjus ištiesė ranką ir ją ištempė iš automobilio.— Prispaudęs Larą prie durelių, jis suleido pirštus į jos plaukus ir, neleisdamas pajudėti, ją pabučiavo ilgu bučiniu.

— Aš nenoriu skristi į Aliaską,— pasakė Kėjus, atsiplėšęs nuo jos.— Tai yra tikras šaldytuvas ir tikriausiai jie nemoka kaip reikiant iškepti vištos. Aš čia turiu daug

užsakymų čarteriniams reisams. Be to, aš nužiūrėjau gerą sklypą prie ežero. Tikriausiai kvaila statyti namą sau vienam, be žmonos, be vaikų.

Lara prisispaudė veidu prie jo krūtinės, ten, kur buvo prasegta striukė ir įkvėpė jo šilto kvapo, suvilgiusi džiaugsmo ašaromis jo marškinius.

Paskui atmetusi galvą ji paklausė:

— Kada pagaliau tu man pasakysi, kad mane myli?

— Aš labai seniai jau tai padariau. Paprasčiausiai tu blogai klausai.

— Aš netgi labai gerai klausau.

Kėjus pritildė balsą iki tikro šnabždesio.

— Tada paprašyk, daktare, kad aš neišskrisčiau.

Pirštų galiukais Lara jam perbraukė per antakius, nosį, apibrėžė jo gražią burną.

— Kaip tave prišnekinti pasilikti?

— Paprasčiausiai pasakyk „taip".

— Kam pasakyti „taip"?

— Viskam. Mes paskui išsiaiškinsime. Mes turime tiek laiko, kiek tik norime.

SANDRA BRAUN

NĖRA NAMŲ BE DŪMŲ

Romanas

Vertė Laima Račienė

SL 1329. 1997.06.27. 29 apsk. l. l. Užsakymas 926. Išleido Rosma, A. Strazdelio g. 1, 2600 Vilnius.

Spausdino Poligrafinių paslaugų įmonė, A. Strazdelio g. 1, 2600 Vilnius.

Kaina sutartinė